مەملەکەتی عیشق

ماکوان کەریم

چاپی یەکەم

٢٠١٧

ناوی پەرتوك: مەملەكەتی عیشق

نوسەر: ماكوان كەریم

پێداچونەوەی: شەوبۆ جەلال

چاپخانەی: كەمال

دیزاینی بەرگو ناوەوە: چاپك

تیراژ: ١٠٠٠

چاپی یەكەم : ٢٠١٧

ژمارەی سپاردن:

ئەركی چاپ و بڵاوكردنەوەی كتێبخانەی ســەرمەد لە ئەستۆی گرتووە....

پێشەکی:

ئەم بەســـەرهاتانەی کە دەیخوێنێتەوە، بە شـێوەو ئوسـلوبی پـەروەردەی و پەروەردەکردن نوسـراوە، بۆئـەوەی خوێنەر کەدەچێتە ناو باسو خواســتەکانی هەسـتبکات خۆی کارەکتەری ناو باسـەکەیە، ڕاسـتە نوسیینە، بەڵام بەشـێوەی فیلم و وێنە کامێرا ئاسا بۆم ووێنا کردوون، ئوسـلوبی ئەدەبـی زۆری تێدا بەکارنەهاتـووە، بەهۆکاری ئەوەی خۆراکـی هەموولایەك بێت و واقیعـی ڕووداوەکانم باسـکردووە، وەك ئەوەی لەو سـەردەمو جێگایانەدا چـۆن گفتوگۆ کراوە، جۆری ئاخاوتنەکان چی بووە.

ئـەم بەسـەرهاتانە ناوی زۆربەی کارەکتەرەکان گۆڕاوە، هەندێکیشـیان کـە هیچ کاریگەری کۆمەڵایەتی و سیاسی و ئەخلاقی نەکەوێتە سەر (وەکو) خۆی باسم کردۆتەوە، شوێنی گێرانەکان، ناوی بەرپرسـەکان، ناوی جێگا دیارەکان هەمووی وەك خۆی نوسراون، سالم لەهەندێك جێگادا دەستنیشـان نەکردووە، چونکە بەئاسانی ناوی کارەکتەرەکان ئەدۆزرێتەوە، نوسەر- نەیویستووە ئەو ناوانە ئاشـکرا بێت، یان بە هۆکاری ئەخلاقییە، یاخود کۆمەڵایەتیو سیاسـییە، تەنها ئەوە هۆکار بووە، بەڵام ڕووداوەکان هەموو ڕوویانداوە.

هەست ناکەم لەوە زیاتر پێشەکی بووێت، لەبەرئەوەی ئەمە ئوسلوبێکی ڕاوی و گێڕانەوەی بەسـەرهاتە، ئەم بەسـەرهاتەش چیرۆکی بەرئاگردان نییە، بەڵکو ڕاسـتی و واقیعە بۆ ئەوەی بونیادی کەسـایەتی خۆتی لەسـەر بەکەیت.. بەهیوای ئەوەی مەملەکەتی عیشق ببێتە هۆکاری ئەوەی تۆ پەروەردە بیت لەسـەر ئەو ئوسـلوبەی کە نوسـەر دەیەوێت، کەسایەتییەکی بەهێز خـاوەن ئیرادە، دوور لە تەمەڵی، هەوڵدان بۆ سـەرکەوتن، فێربوونـی مامەڵەو گفتوگۆ لەگەڵ دوژمانان، چاونەترسی، وەفاو پیاوەتی، شەرف و پاراستنی کەرامەتی خەڵکی، ڕاستگۆیی، واقیع بینی لەژیاندا.

ماکوان کەریم

فرێدریکستاد/ نەرویج

٢٠١٧/٢/١٤

لە مامۆستای ئاینیان پرسی: عیشق چییە؟

ووتی: حەرامە!

لە مامۆستای ئەندازیاریان پرسی: عیشق چییە؟

ووتی: بازنەیەکە بەدەوری چەقی دڵدا دەسوڕێتەوە.

لە مامۆستای مێژۆویان پرسی: عیشق چییە؟

ووتی: ڕووخانی ئیمپراتۆریەتی دڵە.

لە مامۆستای ئەدەبیاتیان پرسی: عیشق چییە؟

ووتی: پاکترین هەستە.

لە مامۆستای زانستیان پرسی: عیشق چییە؟

ووتی: تەنها ماددەیەکە کە بەبێ ئۆکسجین دەسوتێت.

لە مامۆستای بیرکارییان پرسی: عیشق چییە؟

ووتی: تەنها ژمارەیەکە کە هەرگیز بە تەنها نییە.

لە مامۆستای کیمایایان پرسی: عیشق چییە؟

ووتی: تەنها ترشەڵۆکێکەکە کە کاریگەری دەکاتە سەر دڵ.

لە مامۆستای فیزیایان پرسی: عیشق چییە؟

ووتی: تەنها موگناتیسێکە کە دڵ ڕادەکێشێت.

لە مامۆستای داڕشتنیان پرسی: عیشق چییە؟

ووتی: تەنها بابەتێکە کە ناتوانیت لەسەری بنوسیت.

لە مامۆستای وەرزشیان پرسی: عیشق چییە؟

ووتی: تەنها تۆپکە کە هەرگیز ئاوت نابێت.

لە مامۆستای ڕێزمانیان پرسی: عیشق چییە؟

ووتی: تەنها فرمانێکە کە ڕابردوو و ئێستای نییە.

لە مامۆستای زیدەوەرزانییان پرسی: عیشق چییە؟

ووتی: تەنها میکرۆبێکە کە لە ڕێگای چاوەوە توشت دەبێت.

لە ماکوانیشیان پرسی: عیشق چییە؟

فەرموو وەڵامەکەی لە

مەملەکەتی عیشق دا بخوێننەوە.......

من و بەیان

لــەم ســەفەرەمدا کە لە نەرویجــەوە گەڕامەوە بۆ کوردســتان، ئێوارەیــەك داوام لە پێشڕەوەی برام کرد کە پێکەوە بڕۆین بۆ گەرەکی کۆنی خۆمان کە زۆربەی ژیانی لاوێتی و هەرزەکاریم لەو گەڕەکەدا بردبووە سەر.

پێشــڕەو ڕازی بــوو و پێکــەوە چووین لەبــەردەم دەرگای ماڵە کۆنەکــەی باپیرمدا ڕاوەستاین.

بە پێشڕەوم ووت با تۆزێك بوەستین دەرگای دراوسێکەی بەرانبەرمان کرایەوە، لە پڕ ئەو کچە دەرکەوت کە ساڵی ١٩٩٣ خۆشم دەویست هاتە دەرەوە و بەدوایدا ٣ منداڵ هاتن دوو کچ و کوڕێك.

ناچار تەماشای ئاوێنەی سەیارەکەم کرد بە پێشرەوم ووت هێواش بڕۆ، هێواش هێواش ئەو دووردەکەوتەوە و برینی من قوڵتر دەبووەوە، هەموو یادگاریەکانم دەهاتەوە بەرچاو. چوومــە ئــەو ســەردەمە و یادگاریەکانی ســاڵانی زوو وەك هەور دایپۆشــیم، بیرم لەوە دەکــردەوە کە ئەم کچــە کاتێك ماڵیان هاتە گەڕەك وەك هەموو دراوســێیەکی ئاســایی چووین بەدەم باوکییەوەو ماڵەکەمان لەگەڵ داگرتن.

بیرمە لەگەڵ هاوڕێیەکم بەناوی ســەرباز هاتینە دەرەوە ووتی: خەسرەو بەخوا کچە گەورەکەیان جوان بوو.

بەخوا ناونجیەکەیان شاز بوو.

خەسرەو: من و سەرباز تەوزیعمان کرد کچە گەورەکەیان بۆ ئەو ناونجیەکەیش بۆ من.

گەڕەکــی ئێمــە هەموو خەڵکــی ناوچەکانی پێنجوین و شــارباژێڕ بووین، بەکورت و کرمانجی واتا هەموو عەشایەر بووین.

ئیتــر بەگەڕەکدا بانگدرا کە کچە گەورەکەی کاك بەکر بۆ ســەربازە، ئەو ٤ ســاڵ لە مــن گــەورە تر بوو، ناوی ڕێزان بــوو ، کچە ناوەندیەکەش کە ئەوســەردەمە دەمانووت ناوەنجییەکە، ناوی بەیان بوو بۆ بەندە دانرا.

ئەم دانانە تەنها قسەی ناو کوڕانی گەڕەك بوو، هیچ پەیوەندی بە ئەو کچە فەقیرانەوە نەبوو.

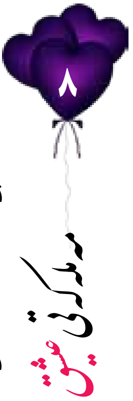
ڕۆژان ڕۆشت و من و سەرباز هەر باسی ڕێزان و بەیانمان دەکرد، بەبێ ئەوەی ئەوان بەخۆیان بزانن، دە جار شەڕم کردووە لەسەر بەیان کە هیچ کوڕێکی گەڕەك بۆی نەبوو باسیان بکات.

بیرمە ڕۆژێك کەسێکی فیڵباز هەبوو لە گەڕەکەکەماندا ناوی سەردار بوو، پێمان دەوت سەرەقەل، هات بۆ لای من و سەرباز ووتی: دوو کوڕی گەڕەکی توی مەلیك فێر بوون بە مێبازی لەگەڵ ئەو کچانەی بەکردا، عەیب ناکەن ئێوەش قبوڵی دەکەن!

ئیتر منیش شــێت بووم، وام دەزانی ژنی خۆمە، سەرباز لە من خراپتر، بەبێ ئەوەی بەیان بزانێت و من هیچ باسێکیشــم نەکردبوو، دوو کوڕەکە بەگەرەکی ئێمەدا هاتن من و سەرباز ڕێگەمان پێگرتن و ووتمان: بۆ دێن بەم گەڕەکەدا؟

ئەوانیش ووتیان کاکە ئەمە زەوی خوایە ئارەزوی خۆمانە خۆ نەتانکڕیوە بەهەر حاڵ قسە لە من و قسە لەوان بوبە شەڕ من ئەبو ئەڵقەم دەرهێنا و دوانمدا لەوان و ئەوانیش دەســتی خۆیان وەشــاند، دوایش بۆمان دەرکەوت سەردار درۆی لەگەڵ کردووین ئەو دوو کوڕە فەقیرە کاســب بوون بەدوای شــتی ناوماڵدا دەگەڕان لە گەڕەکەکاندا، ســەرداریش هەمان ئیشــی ئەوانی دەکرد و لەو زیاتریان دەدا بە شــت و خەڵکیش بەوانی دەفرۆشت، بۆیە سەردار ڕقی لێیان بوو شەڕەکەی بە ئێمە کرد، بەڵام لەدوایدا چووین تێرو پڕمان لە سەردار داو لەگەڵ دوو کوڕەکەی تردا بووین بە هاوڕێ.

شەوانیش لەدووکانی پیاوێك کۆدەبوینەوە و جاری وا هەبوو گۆرانی و قسەی خۆشمان دەکرد هەریەك لە ئێمە گۆرانی بەســەر خۆشەویســتەکەی خۆیدا دەووت، ماوەی شــەش مانگ بەم شێوەیە مایەوە من گۆرانیم بۆ باڵای بەیان ئەووت و سەربازیش بۆ ڕێزان بەبێ ئەوەی ئەو کچە فەقیرانە ئاگایان لەهیچ بێت.

ئیتر ئیحترامەن بۆ من و ســەرباز کەس ســەیری بەیان و ڕێزانی نەدەکرد، ئێمەش تەماشای ئەو کچانەمان نەدەکرد کە کوڕانی گەڕەك ووتبویان حەزمان لێیانە.

ئەو سەردەمەش بە خۆشەویستەکانمان دەووت دەنکەکانمان.

من بە سروشــتی خۆم هارو هاج بووم نەمدەتوانی پێنج خولەك لە جێگایەکدا خۆم بگرم، بەڵام لەگەرمای هاوین و سەرمای زستان وەکو دار چەقیبووم لەسەر ئەو سەربانەی خۆماندا، ئەوەندەش شەرمن بووم باپیرم داری کڕیبوو بۆ زۆپای دار بۆ زستان، ئەودەمە نەوت نەبوو، بۆ خۆ مەشغوڵکردن دارەکانم لەمبەری سەربانەکە دەگواستەوە بۆ ئەوبەری ســەربانەکە، وابزانــم زیاد لە چەند ســەد جارێك ئــەو کارەم کرد، نەنکیشــم هاتبووە ســەربانەکە ئەیگوت هەتیو تۆ شــتێکت شــاردۆتەوە لە ژێر ئەم دارانەدا، منیش دەموت دایەگەورە گیان ئەگەر دار لە یەك جێگادا دابنرێت بۆ موسەلەحەکە خراپە، ئەودەمە بە سەربانی کۆنکرێت دەوترا موسەلەح، قەناعەتم کرد بە دایە گەورەم.

منیش هەموو بەیانیەك دەچووم بۆ نان کڕین، بەڵام لەوکاتەوەی کە ئەوان هاتبوونە گــەڕەك دەچــووم بۆ نانەوا نانم دەهێنایەوە بۆ نەنکــم و باپیرم، پێش ئەوەی ئەوانیش بێنە ئەو گەڕەکە بەشەق خەبەرم نەدەبووەوە.

باپیرم دەیوت بەخوا خەســرەو بووە بە پیاو! ئێســتا ناهێڵێت ئێمە بچین بۆ نانەوا نان بێهێنین.

بەیانیەکایــان -بەیان- هاتە دەرەوە بۆ مەکتەب دەچوو، منیش بەبەردەم ماڵەکەیاندا هاتــم، هــەر ئەوەندە ووتی خەســرەو چۆنی؟ لەخۆشــیدا نیو ســەعات وەڵامی چۆنی و چاکیەکەیــم دایەوە، ئەگەر وەك تەســجیل هەڵبکرایەتەوە ١٠٠ جــار هەڵمدەکردەوە ئەو چۆنی وچاکییە.

منیش لە خۆشیدا ووتم نان نابەیتەوە بۆ ماڵەوە بۆ ئێوەم هێناوە، لەخۆشیدا هەموو نانەکــەم دا بــە بەیان و ئەویش سوپاســی کردم لەخوشــیدا وام دەزانی هەموو دنیا هی خۆمە، پارەشــم پێنەبوو نانی تر بکڕم، چونکە تەنها ســێ کەس بووین من و نەنکم و باپیرم چوومەوە بۆ ماڵەوە، باپیرم ووتی: کوا بۆ نانت نەهێناوە؟

نەم دەوێرا درۆ بکەم خاوەنی نانەواکە ڕەفیقی باپیرم بوو، بچوایە دەیوت خەســرەو نانــی هێناوە، ناچار ووتم: هەندێك کەرم بینی بەڕەڵا کرابوون برســیان بوو نانەکەم دا بەکەرەکان.

ئەو سەردەمەش لە شاری سلێمانی کەری زۆر بەرەڵا بوبون، منیش وویستم بیکەم بە پیاوەتـــی ووتم: بەزەیم بەوکەرانەدا هاتـــەوە قەیناکە لە رۆژانەکەی خۆم بیبرن، باپیرم ووتی: بەزاتی خوا ئەم کورە زۆر گۆڕاوە، ئەی ئافەرین خەسرەو گیان، ئەو رۆژە ٧٥٠ فلسم وەرگرت ڕوبعێك زیاتر لە رۆژانی تری دامێ وەك پاداشت، خێرا ناردمییەوە بۆ نانی تر.

ڕۆژێك کاوەی هاوڕێم بینی لەگەڵ کچێکدا قسەی دەکرد لەڕێگای مەکتەب دەگەڕایەوە، لەسەر جادەی مەکتەبی بنار، منیش چووم بۆلای کاوە.

ووتم: کاوە گیان بەقوربان فێرم بکە کە چۆن قسە لەگەڵ کچ بکەم؟

کاوە: فێرت دەکەم، بەڵام دەبێت تێکەڵەیەکم بۆ بکڕیت، واتا مەحلەبی و شعرییە.

ووتم: بەسەرچاو بەس فێرم بکە، هەرتۆو تێکەڵە.

کاوە فێـــری کـــردم و ووتی: بەیانی خۆت جوان بگـــۆڕە کە چوو بۆ مەکەتەب لە ڕێگا بڵێ کچی باش بەیارمەتی، دەمەوێت پەیوەندیمان هەبێت و من هەموو شەوێك هەر بیرو خەیاڵم لای تۆیە، حەز دەکەم پەیوەندی زیاترمان هەبێت، بڵێ نامەیەکیشم بۆ نوسیویت بـــەس لەبیـــرم چووە کاتێکی تر بۆت دێنم، بۆ ئەوەی مەجالی تر دروســـت بکەیتەوە بۆ قسەکردن ئەگەر ئەو جارەش ڕازی نەبوو.

خۆم حازرکرد بۆ بەیانی کام جلوبەرگەی جوان بوو کردمە بەرم، ئەو بەیانیە ووتیان دەچیت بۆ نان، ووتم نا ئیشم هەیە خۆتان بچن من لەمەکتەب دەرسی زیادەمان هەیە دەڕۆم و دێمەوە با وانەکانم نەفەوتێ.

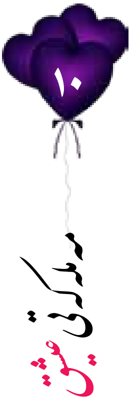
چوومە بەردەمی بەیان و هاوڕێیەکی تری لەگەڵدا بوو، بەخوا هەناســـەم سوار بوبوو لێـــوم ووشـــك بوبـــوو، هەموو گیانم ئەلـــەرزی دەتوت دەچم بۆ لای فیرعـــەون و لەگەڵ فیرعەون قســـە دەکەم، بەهەرحاڵ هاوڕێکەی بەیان -بەیان-ی جێهێشتو بەیان- یش بە منی ووت: فەرموو خەسرەو چیت دەوێت؟

ووتم: ئەتوانم هەندێك قسە بکەین بەیەکەوە؟

بەیان : بەڵێ ئەتوانیت ئەی بۆ وا سور بویتەوە خەسرەو خۆ هیچ ڕوووینەداوە؟

ووتم: نەوەڵا بەس حەز دەکەم قسە بکەین بەیەکەوە ئەگەر مەجال هەیە؟

بەیان: بە دڵنیایەوە فەرموو فەرمووا!

من و داليا

لەدوای ئەوەی بەیانییەك لەڕێگای قوتابخانە ڕێگام گرت لە بەیان و داوای ئەوەم لێکرد کە قسە بکەین، بەیان زۆر بەسادەیی ووتی: فەرموو خەسرەو بۆ وا سوربویتەوە.

ڕاستی دەکرد بەیانیەکی ساردی سلێمانی من هەموو گیانم عارەق بوو لەڕاستیدا ئاو بە گیانما دەچۆڕی وەك ئەوەی کرێکاری بکەم، بەهەر حاڵ کەوتمە قسە لەگەڵ بەیان و ڕاستەوخۆ بۆم باسکرد کە حەز دەکەم پەیوەندیەکی خۆشەویستی لە نێوانماندا هەبێت.

بەردەوام بەڕێگاوە قسەم بۆ دەکرد ووتم: خۆشەویستی تۆ وای لێکردووم ژیانمی هەموو تێکداوە ئیتر چارم نەماوە، هیچ توانام نەماوە بۆیە پێت دەڵێم بەیان زۆرم خۆش دەوێیت، لە خۆشەویستی یەکی پاکیش هیچ داوایەکی ترم نیە لە تۆ.

ئەوەندە قسەم نەکرد نازانم چۆن بوو زۆری نەمابوو بگاتە ناو قوتابخانەی بنار خوا خوام بوو ئەو ڕێگایە بە ساڵێك تەواو بێت.

بەیان: ببورە خەسرەو ناتوانم.

وتم: بۆ ناتوانیت، بەخوا لە تۆ زیاتر کەسم خۆشناوێت؟

بەیان بەتوڕەییەوە وەڵامی دامەوە و ووتی: خەسرەو ببورە من ناتوانم لەگەڵ تۆ خۆشەویستی بکەم، لەبەر ئەوەی من لەگەڵ کەمال پەیوەندیم هەیە و نامەوێت خیانەت

له پەیوەندی ئەو بکەم، کەوای ووت خەریك بوو شێت بم، ئەوەی له ژیانمدا رقم لێی بووه ئەو کەمال-ه بووه زیاد له ده جار شەڕم لەگەڵ کردووه، بۆ نەگبەتی باوکیشی شەریکی باپیرم بوو، دەچوون له سەر سنور چرای فانۆس و سێو و بسته و کێك و نوقڵی مینۆیان دەهێنا.

هەستمدەکرد ئەژنۆکانم هێزیان نیه، هیچم بۆ نەووترا تەنها لەدەمم دەرچوو ووتم، جا توخوا کەماله هیچ پوچ پیاوی ئەوەیه تۆ حەزی لێ بکەیت لوسی وا چییه، بەخوا بێت بەلاتدا ئەی تۆپێنم! بەیان دەستی کرد به پێکەنین و ووتی: خەسرەو ئەی تۆ بۆچی ناچیت بۆ لای خۆشەویستەکەی خۆت؟

منیش خێرا ووتم: بەخوا خۆشەویستم نییه له تۆ زیاتر.

بەیان: ئەی نازانیت دالیا تۆی چەندە خۆش دەوێت؟

دالیا-ش دراوسێی ئەوان بوو ماڵیان به تەنیشت یەکترەوە بوو بەرامبەری ماڵی باپیرم بوون هەردووکیان، وتم: ئەوەندەی من بزانم دالیا دەنکی دانا-یه.

بەیان: نا -وانیه- ئەو شێتی تۆیه تەنانەت وێنەی تۆشی کێشاوەو لەماڵەوە هەڵیواسیوە به بۆفیەکەیدا.

لەڕاستیدا هەروەك چۆن له نێوانی کوڕەکانی گەڕەکدا کچەکان دابەشکرابوون، بەئارەزووی کوڕەکان هەروەها له نێوان کچانی گەڕەکیشدا کوڕەکان دابەشکرابوون.

من نەمزانیبوو که دالیا حەزی له منه، منیش وا هەستم دەکرد دالیا حەزی له کوڕێکی تره ناوی دانا بوو، بەڵام وا دەرنەچوو، له هەمووی ناخۆشتر بۆ من ئەوە بوو دالیا خوشکی سەربازی هاوڕێی خۆمه، لەماڵیاندا چەندجار نانم خواردوه.

بەیان جێی هێشتم، بەڵام کاوە له دوورەوە چاوەڕێی دەکردم بۆ ئەوەی تێکەڵەی بۆ بکرم بەو بەیانیه زووه، منیش لەگەڵ داروبەردا شەڕەدەکەم و خەفەتی کەمال-ه لوسیش لەولاوە بوەستێت.

کاوە بانگی کردم ووتی: وەره چی بووە؟

منیش دەنگم بەرزکردەوە بەسەریدا ووتم: هەتیو بێیت بەلاما کەلەت ئەتەقێنم، لاچۆ لەبەرچاوم.

کاوە: هەتیو تورە مەبە، ئەگەر رازی نەبووه کێشە نیه هەر رازی دەکەم بۆت، یان درۆ دەکەیت بۆ ئەوەی تێکەڵەکەم بۆ نەکرِیت؟

ووتم: کوڕه کەره ئەو دەڵێت حەزی لەیەکێکی تره، حەزی له کەمال-ی شەریف-ه لوسه تۆ بۆ تێناگەیت.

کاوه: بەڕاسته؟

ووتم: نا بەچەپمه؛ ئیتر لەسەر شۆستەی جاده ٣٠ مەتریەکه دانیشتم بەو بەیانیە باران دەباری نمنم.

کاوه: هەسته تەڕەبیت.

ووتم: کاوه توخوا وازم لێبێنه.

کاوه ڕۆشت و منیش بیرم دەکردەوه، خوایه بڕۆم له کەمال بدەم و بڵێم نەچیت بەلای ئەو کچەیا، ووردە ووردە خۆشەویستی داليا له دڵم چەکەرەی دەکرد، سینەمای خەیاڵم بوو بوو بە دووبەش ، بەشێکی لای بەیان بوو بەشێکی تریان داليا داگیری کردبوو.

نەمدەزانی چی بکەم ، داليا زۆر له بەیان جوانترو ناسك ترو منداڵ تریش بوو، بەڵام دەمێك بوو لەو گەڕەکەدا بوونو تێکەڵ بووین سەرباز-یش هاوڕێم بوو زۆر قورس بوو بەلامەوه.

سەرباز تا بڵێ کوڕێکی ئازاو هاوڕێی گیانی بەگیانی یەکتر بووین، چەندەها کاری سەیرو سەمەرەو شەڕو شەڕە گەڕەکمان کردووه، هەرگیز یەکترمان بەجێنەهێشتبوو له خۆشی و ناخۆشیدا، هەندێکجار کە لەماڵەوە دەردەکرا یان من دەردەکرام جێگاو پەناگامان لای یەکتری بوو.

دووبـەدوو هیچ کەس دەرقەتمان نەدەهات، ئەگەر لێیانیشمان بخواردایە هەمیشه بەتاك تاك دەیانگرتین لێیان ئەدایین، دوایش دووبەدوو تۆڵەی خۆمانمان دەکردەوه.

چوومەوە بەرەو ماڵەوە لەبەردەرگا -باوکی بەیان- م بینی سەیارەکەی ئیشی نەدەکرد، ووتی: ئا کاکە خەسرەو گیان پاڵێکم پێوە بنێ.

ئینجا وەرە ئەو دڵەت شەق نەبات ناچار ووتم: بەسەرچاو وەستا بەکر گیان لەخزمەتام، لادایەکی ١٩٧٧ پێبوو تا سوچی کۆڵانەکەی ئەوسەر پاڵم پێوەنا کەچی کە سەیارەکەی شۆڕکردەوە بەرەو مزگەوتی عەلی کەمال خواحافیزیشی لێنەکردم ئەو سەگبابە ، هەزارو یەك جنێوی تریشم پێدا.

هاتمەوە بۆ ماڵەوە نەکەم و باپیرم هەڵنەسابوون لەخەو.

باپیرم ووتی: ئەچی نان بێنیت؟

ووتم: نەوەڵڵا، تاقەتم نیە.

لەبەر خۆیەوە باپیرم ووتی: کەرێتیەکەت سەری هەڵداوەتەوە؟

خۆمکرد بە ناو جێگا لەداخا خەوتم: نەنکیشم هەڵینەساندم وایزانی بوو چووم بۆ مەکتەب، کە خەبەرم بوویەوە سەعات ٢ دوای نیوەڕۆ بوو، سەرم قورس بوو، ئەو ماوەیە ماڵی نەنکم بە جێهیشت چوومەوە بۆ ماڵی خۆمان بۆ لای دایکم، ئیتر تاقەتی چوون بۆ مەکتەبیشم نەما، بۆ ئەوەی نەسوڕێمەوە دوکانێکیان بۆ دانام خەریکی فرۆشتنی شتی ووشکە بووم.

کوڕانی گەڕەك دەهاتن بۆلام بۆ دوکان دادەنیشتن، منیش جاروبار دەچوومەوە بۆ ماڵی نەنکم و جاروباریش تەماشایەکی ماڵی سەرباز-م دەکرد دەمووت بزانم دالیا نابینم.

جارێکیان بە سەرباز-م ووت: هەرچیتان کردووە باتۆزێك لە کەمال بدەین بەهەر حاڵ لێدانەکەی کەمال سەری نەگرت.

کەمال لەبەر ئەوە ڕقمان لێ بوو، چونکە پارتی بوون، ئێمەش زۆربەمان یەکێتی بووین، تازەش چووبوینە ناو یەکێتیەوە، پێشتر هەموو حسك بووین، چونکە ئەوسەردەمە کاکە حەمەی حاجی مەحمود چووە ناو پارتی ئێمە لە شانەکەی مام ئاراس هاتینە دەرەوە هەموو بووین بە یەکێتی، کە گەورەترین شانەی ئەو سەردەمەی حسك بوو لە سلێمانی کوڕێك سەرپەرشتی شانەی ڕێکخستنەکانی دەکردین ناوی کاك محەممەد بوو، بەهەرحاڵ کە حسك چوونە ناو پارتی ئێمەش هەموو بوینە یەکێتی.

کات ڕۆشت و زەمەن هەمووومانی وەك چەقۆ دەبڕی شەڕی یەکێتی و پارتی دەستیپێکرد، سەرباز بووە لیوای تایبەت، لای جەلال-ی عەلی مام قادر لە لیواکەی سالار عەزیز، منیش چوومە ڕێکخستن لە کۆمیتەی سێ-ی کاسبکاران لای عەبدوڵڵا-ی حاجی سەعید.

بەداخەوە لەشەڕی ناوخۆ سەرباز کوژرا، منیش ماوەیەك ڕابووردوبوو لەساڵی ١٩٩٢ باوکم کوژرابوو دوای دووساڵ سەرباز-ی هاوڕێشم کوژرا، زۆر کاریگەری هەبوو لەسەرم.

لە تەعزێکەی سەرباز دایکی سەرباز سەری خستبووە سەر شانی من و منی ماچ دەکرد هاواری دەکرد بەگریانەوە بۆنی سەرباز گیانت لێدێت، منیش هەموو دەرونم ئەکولا، دالیاش لەولاوە تەماشای دەکردم و دەگریا، بێجگە حاجی سەعید-ی باوکی کە بەکوڵ بۆ سەرباز دەگریا، منیش نەمدەزانی چۆن لەوماڵە خۆم دەرباز بکەم، بۆ حورمەتی سەرباز

و خۆشەویستی دالیا-ش ڕۆژ بەڕۆژ چەکەرەی دەکرد لەدڵما.

ڕۆژێك دالیا هات بۆ دووکان بۆ لام لەگەڵ دایکی بۆ شت کڕین، هەندێك پێداویستی ماڵیان کڕی وەك برنج و ڕۆن و شەکر چا... هتد، ووتم: بڕۆن، (دایکی سەرباز) سەبری خان خۆم دوای بۆتان دێنمەوە.

سەبری خان: شفتە دەکەم نان مەخۆ لای ئێمە نان بخۆ.

ووتم: باشە.

چووم بۆ ماڵیان لەوێ دانیشتم لەگەڵ سەروەر-ی برایاندا دانیشتبووین حاجی سەعید هاتەوە ووتی: دۆمینە بکەین یان کۆنکەن؟

ووتم: کامیانت پێخۆشە حاجی گیان لەخزمەتاندام.

دەستمان کرد بە کۆنکەن تا درەنگانێك، لە دوای ماڵئاوایی سەروەر لەگەڵما هاتە دەرەوە خوا حافیزمان کرد.

هەندێك دوور کەوتمەوە دالیا بانگی کردم ووتی: کاك خەسرەو وەرە بێ زەحمەت.

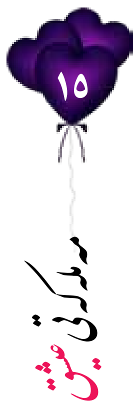
قوتویەك دۆشاوی بەدەستەوە بوو، نەمزانی چی دەڵیت هەندێك قسەی کرد لێی تینەگیشتم، گەڕامەوە بۆلای دالیا.

دالیا: بەیانی وەستا بەکر چی پێووتی؟

ووتم: زۆر شتی جوانی پێ ووتم دەربارەی تۆ.

دالیا: وەك چی؟

ووتم: لێرەدا ناکرێت بەیانی دۆشاوەکە بهێنەو بزانە چی کۆنتان هەیە لە نۆك و فاسۆلیا بیهێنە بۆت بگۆڕمەوە.

مردنی دالیاو سەرگەردانی خەسرەو

لــەدوای ئەوەی لەگــەڵ دالیا بەڵێنمان دا بەیەکتری کە لەدوکان بیبینم، ماڵئاوایم لێ کرد.

ئەوشــەوە لە ناو جێگادا بیرم لەوە دەکردەوە چی پێبڵێم، تۆ بڵێیت خیانەت نەبێت بەرانبەر بە هاوڕێیەتی من و ســەرباز، خوا لێی خۆش بێت ئەو شــەوە وەك مریشــکی برژاوم لێهاتبوو لە ناو جێگاکەمدا، هەر ئەم دیواو دیوم دەکرد.

ڕۆژ بوویەوە وەك پیشــەی هەمیشــەی بەیانیان دوکانم دەکردەوە ، ئەو بەیانیە زۆر ســارد بوو، عەلادینم داگرســاندو ناو دوکانم گەرمکرد، شریتێکی مامڵێم خستە سەری و ووردە ووردە دەستم کرد بە کار.

لە کاتژمێری ٨ ونیوی بەیانی بەجلی قوتابخانەوە بە قردێلەیەکی ســوری جوانەوە خۆی کرد بە دوکاندا خۆم و هەموو دووکانەکە پێدەکەنین لەخۆشیدا، وامزانی قاچم بە سەر ئەرزەوە نیە نەمدەزانی چی بکەم لەخۆشیدا، لە هۆلیا ئەفشار دەچوو.

بەو سەرمایە چووم لای تەها-ی دراوسێ دوکانم دوو ساردی ساردم هێنا، خۆم گەرمام بوو بەو سەرمایە ووتم لەوانەیە ئەویش وابێت.

نازی بەسەر منو چواردەوردا دەکرد، نازی پێدەفرۆشتم بۆنی خۆشیو زەردەخەنەی لێویو لارولەنجەو نازکردنی ئەوەندەی تر جوانی کردبوو.

دەســتمانکرد بە قسە هەردوولا بەشەرمەوە، وەك باوی لێهاتبوو ئەو سەردەمە دەبوو هەریەك لە کوڕان کچان (دەنکێکیان) خۆشەویستێکیان هەبێت.

لەنێوانی قەسەکانماندا هەردوولا زوو پێدەکەنین و نەشماندەزانی بۆچی پێدەکەنین.

بەهەر حاڵ وەك پیشەی هەمیشەیی دوو خۆشەویست بەڵێنی ئەوەمان دابەیەکتر، کە بۆ یەك بین یان بۆ گڵ، هەرچەندە ئەم قسەیە لای من ئەو دەمەش هەر کلاسیکیانەبوو، چونکە من دڵم شـکا بوو لای بەیان-ەوە زۆر بڕوام بەو قسـەیە نەبوو، وا ئێسـتا دالیا جێگای بەیان-ی گرتۆتەوە، لەوە خۆشتر وێنەیەکی خۆمو خۆی دروستکردبوو بە قەڵەم ڕەسـاس تەنها سـەرمان بوو، بەدیاری پێشکەشی کردم، منیش شـریتێکی گۆرانی کەمال محەممەد-م پێشکەش کرد.

دالیا-م زۆر خۆشدەویسـت ڕۆژ بەرۆژ خۆشەویسـتی لە دڵمدا زیادی دەکرد، بڕیاری ئەوەشمان دا کە بەزووترین کات بچمە داوای بەرنامەمان دانا کە هیچ نەبێت بڕێك پارە کۆبکەینەوە بۆ ئەوەی ئامادەبێت بۆ ئاهەنگ و شەکراو خواردنەوەو شتێکمان بەدەستەوە بێت بۆ کەلەوپەلی ناوماڵ، هەندێك هەوڵی ترمدا ماوەی ساڵێك نزیکەی ٧ هەزار دیناری سویسریم کۆکردەوە، هەردوولامان خۆمان ئامادەکرد بۆ ئەوەی کە بە کەسوکار بڵێین.

داوام کـرد لە دالیا کە بەدایکی بڵێت، منیـش بە نەنکم دەڵێم، بۆیە بەدایکی خۆمم نەدەووت، چونکە من هەر نەنکم و باپیرم بەخێویان کردبووم، دەستمان کرد بەکارکردن لەپرۆسـەکەدا ئەو بەدایکی ووتبوو، دایکیشی ووتبووی با قوتابخانە تەواو بکەیت، بەڵام دایکی بەئاسایی وەریگرتبوو تا ڕادەیەك پێی ناخۆش نەبوو بوو.

منیش بە نەنکمم ووت: ئەویش هەر بەسادەیی وەریگرت ووتی جارێ مناڵی، باخانو ماڵی خۆتت هەبێت ئینجا ژن بهێنە.

مـن زیاتر گرنگیـم دا بە کارەکە لەگەڵ باپیرم قسـەم کرد، ووتـم: ژن دێنم پارەم کۆکردۆتەوە.

ووتی: باشە خۆشم شتێکت بۆ دەخەمە سەری، بڕیار بوو باپیرم ٣ هەزار دیناری ترم بداتێ و بیکەین بە ١٠٠٠٠ دینارو دەسـت بکەم بە کڕینی کەلوپەلی ناوماڵ بڕیارمدا کە لەگەڵ باپیرم و نەنکمدا بژیم و نەچمە دەرەوە لەماڵەکەدا، تا ڕادەیەك کارەکەم ئاسـان بـوو، لەتەرەفـی خۆمانەوە، تەنها نەنکم نەبێت منجەمنجی بـوو حەزی دەکرد، کچێکی پوری خۆم بهێنم.

لەدوایدا ئەویش ڕازی بوو، نەنکم هەڵسا چوو قسەی لەگەڵ سەبری خانی دایکی دالیا کرد بۆ ئەو کارە خێرە، بەڵام وەزعەکە گۆڕا.

دایکی دالیا وتبووی: ئێمە کچ نادەین بە خەســرەو، خەســرەو کوڕی ماڵەکەیەو برای دالیایە.

زۆر بەناشــرینی وەڵامی نەنکمیان دابوەوە، بەسروشــتی خۆشمان بنەماڵەی ئێمە زۆر عەشــایەرین قســەمان نابێت بشکێت، نەنکیشم هاتەوە ئاگر لە کونەلوتی دەهاتە دەرەوە، بەجنێو و قســەوە گەڕایەوە ماڵەوە، دەیــوت ١٠٠ ژنی ترت بۆ دێنم ئەو واو وا لێکراوەت بۆ ناهێنم، منیش زۆر بێتاقەت بووم نەمدەزانی هۆکار چییە؟ وام دانابوو شــتەکان زۆر ئاسایی دەڕوات و هەمووکارەکان دێت بەدەستەوە، بەڵام بەداخەوە سەد پلە گۆڕا.

دالیــا دەنگی نەما تەنانەت نەدەچوو بۆ قوتابخانە، حاجی ســەعید-ی باوکی بەهیچ شێوەیەك مەرحەبای منی نەدەکرد، لای من شتیان نەدەکڕی، زۆر سەیر بوو بەلامەوە.

ڕۆژێــك خۆم بۆ نەگیراو چووم بۆ لای حاجی ســەعید لە گوزەری (ســەعە تاکۆیی) داوام لێکــرد قســەی لەگەڵ بکەم، بــەڵام بەداخەوە زۆر بە ناشــرینانە کردمیە دەرەوەو زلەیەکیشــی لێدام، قســەی زۆر ناشرینیشــی پێووتم، ئەو دەمە لەبەر خاتری گۆڕەکەی سەرباز قبوڵمکرد.

هەرچــۆن بــوو ڕۆژێك داوام لە بەیان کــرد لە ڕێگای ئەوە دالیا ببینم، لەســەربانی ئەوانــە چوومە ســەربانی ماڵی دالیا و دالیا-م بینی قســەمان زۆر کــرد ئەگریا، چاوی ئەوەندە جوان بوو بەگریان خۆم فرمێسکەکانم بۆ دەسڕی، دالیا بۆی باسکردم کە باوکی ئیفلاســی کردووە ئەوی داوەتە کوڕی شــەریکێکی نوێی بۆ ئەوەی سەر لەنوێ لە بازاڕدا هەڵبستێتەوە.

لەسەر بانەکەیان دووبارە پەیمانماندا بەیەکتر کەهەر بۆ یەك بین، یان بۆ گڵ.

بەڵام لەو ڕۆژەوە ئیتر دالیا-م هەر نەبینی نەدەچوو بۆ مەکتەب، نەدەهاتە دەرەوە.

ماوەیەکی پێچوو شەکراوی دالیا هات بۆ ماڵەوە!

منیش خەریك بوو شــێت دەبووم، نەمدەزانی چی بکەم، لەتاواندا پەلاماری ئاســمان ئەدا، وەك شــێتم لێهاتبوو، جاری واهەبوو، یەك ســەعات ئاگام لەخۆم نەدەماو دەچوومە دنیــای خەیاڵەوە.... تەنانەت ئــەو دەمە بوو بەتەواوەتی جگەرەو مەشــروب لە ژیانمدا سەری هەڵدا، ئیتر شەوان بە مشروبو جگەرەو حەبی ڤالیۆم نەبوایە خەوم لێنەدەکەوت، هاوڕێکانم بە جێیان نەدەهێشــتم، باپیریشــم لەدوورەوە هەرچاودێری دەکردم، نەشیان دەهێشت هیچ جۆرە چەکێکم لەبەر دەستدا بێت.

ڕۆژێــك باپیــرم ناردمی بۆ هەولێر بۆ هەندێك كاری تایبەت كە پەیوەندی هەبوو بە كاروباری كەسابەتەوە، بەڵام ناردنەكەی فێڵ بوو سێ ڕۆژ منی هێشتەوە لە هەولێر هیچیشمان بۆ نەهاتبوو، بەهەرحاڵ كە گەڕامەوە سـلێمانی دوای سێ ڕۆژ خوایە گیان كەس نەیبنێ ئەوەیــان بــۆ گێڕامەوە كــە دالیا-یان بردووە بە بوكی بەجلی سـپی بوكێنیەوە، باســی ئەوەیــان بــۆ كردم كە زاوا كێ بــووەو ئەوی ڕوویدا بۆیان گێڕامــەوە، باپیرم نامەیەكی دالیا-ی دایە دەستم لە نامەكەدا نوسرا بوو....

سڵاو ئازیزەكەم..

نامــەت بــۆ دەنوســم..... كۆتایــی نامــەی ژیانــم، چونكــە ئێــرە، كۆتایــی ژیانمە خۆزگە منت بە جلی بوكێنیەوە بدیبایە، چونكە ئارەزووت بوو بە جلوبەرگی بوكێنیەوە بم بینی.

خەســرەو گیان؛ وا من دەڕۆم تابزانیت من لەســەر قســەی خۆمم، ئەبینی دووبارە توانیم قسەت لەگەڵ بكەم! بەڵام خۆزگە منیش گوێم لە قسەكانی تۆش بووایە.

وا من ڕۆشتم، چونكە من سوێندم خوارد تۆش سوێندت خوارد لەبیرتە؟

خەسرەو تۆ لێرە نیت، من جلی بوكێنیم لەبەردایە ئەی تۆ لەكوێت؟

زاوای دڵم تۆی... بۆ لەلام نیت؟

خۆزگــە لێرە بویتایەو بتبینیایە دالیا-كەت چۆن چۆنی جلی بوكێنیەكانی بەخوێنی دەمارەكانی بۆیاخ دەكات.

خۆزگە لێرە بوویتایەو بتدیبایە دالیا-كەت، تا كۆتای لەسەر قسەی خۆی بوو.

خەســرەو دالیا-كــەت وا دەڕوات، تــا بــۆت بســەلمێنیت كــە خۆشــی ئەوێیــت ئێســتا كــە بەرچاوم ڕەش بووە، هەمــوو گیانم دەلەرزێت، ژیانــم وەك درامایەك بەبەر چاومدا دێتو دەڕوات، ئەو ڕۆژەی كە ڕوانینم لە ڕوانینتا گرێدرا، لەبیرتە؟

ئەو ڕۆژەی كە دڵەكانمان لەرزی لەبیرتە؟

ڕۆژانی خۆشی عاشقیمانت لەبیرە؟

پلانەكانی داهاتوومانت لەبیرە؟

خەســرەو من لەبیرمە، لەبیرمە چۆن گەورەكانمان كە درۆیان دەكردو پێیان دەوتین گوایە كە ئێمە هەموو ژیانی ئەوانین!

پێیان خستە سەر دڵمان، لەبیرمە ئەو ڕۆژەی كە دایە گەورەت لەماڵی ئێمە هاتەوە

چەندە جنێوی دامێ، هەر لەبیرمە ئەو ڕۆژەی چووبویتە لای باوکم زلەیەکی لێدابوویت، پێی ووتبویت ئیتر حەقی ئەوەت نییە ناوی کچی من بهێنیت.

لەبیرمـــە ئـــەو ڕۆژە زۆر گیریـــام تۆ فرمێســـکەکانمت بۆ دەســـڕیمەوە، ووتت کاتێك دەگریت چاوەکانت جوانتر دەبێت، ووتت کە پێبکەنم.

خەسرەو ئێستا وەرە ببنینە چاوەکانم جوان بوون؟ یان زیاتر بگریم؟

ئەزانـــم کە باپیرت تۆی ناردووە بۆ شـــارێکی تر بۆ ئەوەی مـــن نەبینیت، بەڵام ئەو نەیزانی عیشقی تۆ لە دڵمدایە نەك لەچاومدا.

مـــن دڵم بە عیشـــقێك دابوو کە دەســـتی بەتاڵ بوو، کە بۆ ئاینـــدەو داهاتووی پارەی تـــەواوی نەبوو، بـــەڵام نەیانزانی کە ئارەزووەکانی من لە نیـــگای چاوەکانتا بوو نەك لە دەستەکانتا، ئێستا پەیمانەکەم جێبەجێدەکەم یان تۆ یان مەرگ.

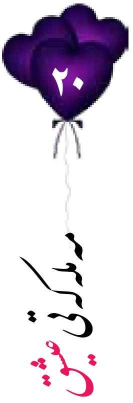
ئەگەر لەم ژوورە بچمە دەرەوە ئیتر بۆ تۆ نابم، نامەوێت لە جیاتی دەستە گەرمەکانی تۆ دەستی ساردی هیچ غەریبەیەك لە دەستمدا بێت......

لێرەدا کۆتای پێدێنم، ئیتر بۆ مردن ئیزن لە باوکم وەرناگرم!

بەڵام خەســـرەو خۆزگە لێرەبویتایەو دەتبینی، کەڕەنگی ســـوری خوێن لەگەڵ ڕەنگی سپی جلە بوکێنیەکانم چەندە جوان ڕێکەتون چ تابلۆیەکیان نەخشاندوە، ئازیزەکەم ئیتر تواناى نوسینم نیە زۆر بیرت دەکەم، ئەمەوێت بتبینم، دەستم ئەلەرزێت شێوەی چاوە جوانەکانت لەبەرچاومە دەستم بگرە با منیش لەگەڵت بێم.

لەدوای خوێندنەوەی نامەکە هەناسەم پێنەما بوو، لە هۆش خۆم چووم ئاگام لە ژیان نەما، ئەگەر مەرگ بە پارە بوایە هەموو سەروەتی خۆمم پێ ئەدا لەو کاتەدا، نەهەستم بـــە بوونی دەســـتم دەکرد تـــا خۆمی پێ لە ناوبەرم، نە هەســـتم بەقاچم دەکرد تا خۆم هەڵبگرێت، نەمدەزانی چی بکەم ناچار لە هۆش خۆم چووم ئەوەندەم ئاگا لێبوو هاوارم دەکرد دالیا کوا؟ کوا دالیاکەم؟

چاوم لە باپیرم بوو هاواری دەکرد سەیارەیەك ئامادەکەن با کوڕەکە هیچی لێنەیەت.

ژیانەوە بەرەو مردن

دوای دوو ڕۆژ مانەوەم لە نەخۆشـــخانە، گەڕامـــەوە ماڵەوە هەموو لایەك دڵنەواییان دەکردم، ڕۆژانە دەچوومە ســـەر قەبری دالیاو پاشـــان قەبری باوکم و ســـەربازو هەندێك هاوڕێی ترم.

ئاشـــنایم لەگەڵ مردوەکاندا پەیدا کردبوو، جاری وا هەبوو بە ســـەعات قسەم لەگەڵ کێلی گۆڕەکەی دالیا-دا دەکرد، هەستم دەکرد بوومەتە بەندەی گۆڕو خۆشەویستی!

هەســـتی ئەوەم بۆ دروســـت دەبوو کە زۆر عەیبە منیش خۆم نەکوژم، توانای دووکان بەڕێوەبردنیشـــم نەما بوو برایەکم دەیبرد بەڕێوە یان جوانتر بڵێم دوکانەکەم دایە ئەو هەر وازم لە دوکانداری هێنا، هەمیشە شەوان بێدار بووم بە درێژایی ڕۆژیش ئەخەوتم.

ئەو پارەیەشی کە کۆمکردبووەوە هەموویم خەرجکرد لەشتی بێمانا دا.

شـــەوان دەچوومە نادی هێشـــوو لەوێ دەمخواردەوە، ئیتر کەســـێکی بەو و مەســـتم لێدەرچـــوو بوو، هەمیشـــە حەزم بەشـــەڕ کـــردن و ئاژاوەگێڕی بوو، شـــەو نەبوو لەگەڵ ئاسایشەکانی سەرادا نەیکەمە شەڕ، ئەوانیش لەبەر ئەوەی کوڕە شەهید بووم حوورمەتیان دەگرتم و جارو باریش ناخۆشم دەکرد زیندانیان دەکردم.

ئەو سەردەمە ئاواتە خواز بووم بەدەنگی گۆرانبێژێك بەناوی کاك مەحمود محەممەد یان مەحمود دەروێش، لەگەڵ ڕێزم بۆ ئەو گۆرانی بێژە بەڕێزە کە زیاتر لەناو خەڵکیدا

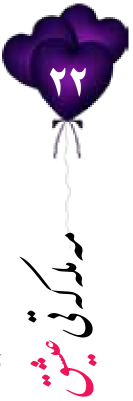
بە (خولە دۆم) ناسراو بوو، وام لێهاتبوو بەتەواوی هۆگری دەنگی بوو بووم، چەندجار دانیشت لەگەڵمدا تەنها مەقامی بۆ دەوتم، ئەویش منی خۆشدەویست، دوایی برایەکی خۆی پێناساندم بەناوی کاك ئەحمەد دەروێش، ئیتر هەرچی پارەم هەبوو سەرفم دەکرد لەگەڵ ئەوانەدا بۆ ئەوەی شەوان بەمەقام بملاوێننەوە، هەرکەس ناوی دالیا-ی ببردایە هەرچی لە گیرفانمدا بوایە ئەمدایە.

شەوێکیان زۆر مەست بووم زۆرم خواردبووەوە، بەدەم خۆمەوە مەقامێکی حەمە جەزام دەگوت فرمێسکیش بەچاومدا دەهاتە خوارەوە، شەو بوو دەوربەری کاتژمێر نۆی شەو بە دەم گۆرانی ووتنەوە بە پێ و سەرخۆشییەوە دەمەویست بڕۆم بۆ سەر قەبری دالیا، لەبیرمە ئەو کاتە لای غازەکەوە پەڕیمەوە بۆ مامەیارە لەو نێوەندەدا زۆر چۆڵ بوو، دیسان ئارەزوی گۆرانی ووتم کردو هاوارم دەکرد..

نا مەچۆ جوانێ مەچۆ واوە مەچۆ
تۆ فریوی زێڕ و زیوی وان مەخۆ
ئەو هەوەس بازانە جێی متمانە نین
هەر دەزانن گوڵچنین و بەی ڕنین

دوای ئەوە دیسان دەستمکرد بە ووتنی ناڵەی جوداییەکەی مامۆستا هێمن کە بە ساقی دەست پێدەکات.. هاوارم دەکرد:

ساقییا! وا بادەوە، وا بادەوە
ڕوو لەلای من کە بە جامی بادەوە
موشتەری وەك من لە مەیخانێ کەمن
زۆربەیان شاد و بەکەیف و بێخەمن
مەی حەرامە بۆ سەهەندە و بێ خەمان
مەستی بێ خەم بۆچی بگرن ئێخەمان؟
ئەم شەرابە تاڵە دەرمانی خەمە
لێی حەرام بێ ئەو کەسەی دەردی کەمە
ئەم شەرابە ئاڵە بۆ بێ دەرد نییە
لێی حەرام بێ ئەو کەسەی ڕەنگ زەرد نییە
بۆ کەسێکە مەی: چزیلکی پێوەنێ

بـــۆچـــی مـــلـــهـــوڕ لـــێـــره بـــیـــنـــی پـــێـــوەنـــیَ؟

بـــۆ كـــەســـێـــكـــە مـــــەی؛ كـــــە دەردی كـــاریـــیـــە

بـــێـــخـــەمـــێـــك بـــیـــــخـــــواتـــــەوه، زۆرداریـــــیـــــە

ئاگام لێبوو پیاوێك لەدوورەوە ڕووەو من هات ووتی: دانیشـــە مەڕۆ دەمەوێت قســـەت لەگەڵ بكەم!

منیش گۆڕانیەكەم بڕی و ووتم: لەخزمەتاندام.

هاتە لام پیاوێكی بەڕێزی تەمەن ٣٥ بۆ ٤٠ساڵێك دەبوو، تەوقەی لەگەڵ كردم ووتی: بۆ كویَ دەچیت بەم شـــەوە؟ وا دەگریت و دەنگیشـــت ناخۆش نیە، ئەو گۆرانیە خۆشـــە دەڵێیت.

ووتی: با هاوكاریت بكەم

منیش خۆم پێناســـاند ووتم: ناوم خەســـرەوە ئەوە ژیانی منە، ئەوی ڕووی دابوو بۆم باسكرد، عادەتەن سەرخۆش چەنەباز دەبێت حەز بە قسەدەكات.

هەناسەیەكی هەڵكێشا و ووتی: با بەیكەوە بڕۆین بۆ سەرقەبران!

ووتم: لەخزمەتام فەرموو، بەس ناوی جەنابتان چییە قوربان؟

ووتی: ناوم ڕزگارەو خەڵكی قەرادەخم، بەس كاك خەسرەو هەست دەكەم تۆ سەرخۆشی و خواردوتەتـــەوە، چوون بۆ ســـەرقەبران حورمەتی خۆی هەیـــە، مەرج نیە بێدەنگی لە مردوان دەبینی واتا خامۆشن، بەڵكو ئاگادارن، دەبێت ڕێزی سەر گۆڕو قەبرەكان بگیرت، نابێت بەگۆرانی ووتن و لەش پیسی بچیتە ناو گۆڕستان لە كاتێكدا مردووەكان پێویستیان بە دووعای ئێمەیە، لەجیاتی خێریان بۆ بەرین، كەچی وادەكەین خۆشـــمان و ئەوانیش توشی تاوان بكەین، ئایا ئەمەت پیَ ڕەوایە؟

منیش قسەكەیم بەهەند وەرگرت، چونكە باوكم و دالیام زۆر خۆشدەویست، بۆ ئەوەی خێریان پێبگات بڕیارمدا نەچم.

ووتم: قســـەكەت ڕاســـتە، بەڵام كاك ڕزگار دڵم دەكوڵێت، دیســـانەوە بەدەم گریانێكی زۆرەوە هاوارم كرد چی بكەم؟

ڕزگار: مام خەســـرەو گیان بڕۆین بەیكەوە پیاســـیەك بكەین، لەجیاتی ئەوەی بچیت بۆ گۆڕستان؟

ووتم: بەڵیَ بەخۆشحاڵیەوە لە خزمەتام مام ڕزگاری بەڕێز.

ڕزگا: بەرەو خوار بڕۆین یان بەرەو سەر؟

ووتم: من هیچ ئیشم نیە، بۆ کوێ دەڵێیت دەڕۆین بۆ ئەوێ.

ڕزگار: دە کەواتە سەرەو خوار دەبینەوە بۆلای گۆزەکان و سەیوان، چونکە من توانای هەورازم نیە، بەپێکەنینەوە ووتی: پیر بووم.

ووتم: لەخزمەتاندام، بەرەو خوار دەڕۆین.

ڕزگار: خەسرەو ژیان ململانێیەکی زۆر سەختە، ئەگەر بەجدی بیگریت ئەتکوژێت و زوو لە ناو دەچیت، پێویســتە ئەوەندە ڕێزی ژیان بگیرێت تا ڕزگارت دەبێت لەدەســتی، چونکە هیچ وەفاو پیاوەتی لە ژیان ناوەشێتەوە دەبێت لێی بچڕی، چونکە ژیان وەستاوە ئێمەین دەڕۆین و جوڵاوین، دەنا هەموو شتەکان لە جێگای خۆیاندان!

باســی ئــەوەی بۆ کردم کە باوکــی پیاوێکــی زۆر دەوڵەمەندبوو هەمیشــە بەڕێگای بەغدادەوە بووە، ئینجا بەردەوام بوو ووتی: دایکیشم ئافرەتێك بوو زۆر گوێی نەئەداینێ، بەکورتــی و پوختی مەبەســتم ئەوەیە کە دایکم بەهۆکاری ســەفەری زۆری باوکم باش نەبوو لە ڕووی ئەخلاقییەوە، من لەلایەن هەردووکیانەوە پەراوێز خرابووم.

هیچ گرنگیەکم بەژیان نەبوو، هیچ شتێك لام گرنگ نەبوو، تەنانەت تێکەڵاوی کەس نەدەبووم، تەنها یەك هاوڕێم هەبوو کە هەموو ژیانی منی دەزانی. ڕۆژانە بەبەردەم دوو قوتابخانەی کچاندا دەڕۆشتم هەستم بەوە نەدەکرد کە ئەو قوتابخانانە کچی لێیە، سەرم بــەرز نەدەکــردەوە، چونکە لام گرنگ نەبوو. بەیانیەك دەچووم بــۆ قوتانخانە ئاگام لە خۆم نەبوو خۆم دا لە کچێك کە ســەرم بەرز کردەوە بینیم کچێکی زۆر جوان بوو، ئەو ڕۆژە لە قوتابخانە هەر بیرم لای ئەو کچە بوو، دەهاتەوە بەرچاوم، بۆیە هەموو ڕۆژێك دەچوومــە بەردەم قوتابخانەکەیان و چاوەڕێم دەکرد تا دەهاتە دەرەوە، هەموو لایەك لە قوتابیانی قوتابخانەکە زانیان کە من حەزم لەو کچەیە.

ڕۆژێکیان کچکە خۆی هاتە لام و ووتی: ئەو پارەیەت لێکەوتووە، ڕاستی کرد خۆم بە ئارەزوو پارەکەم لە خۆم خستە خوارەوە، تا هەڵیبگرێتەوە، ئەگەر بۆی هێنامەوە قسەی لەگــەڵ دەکــەم ئەگەر هەڵیش گرت بۆ خۆی ئــەوە دزەو بەکەڵکی ئەوە نایەت خۆمی بۆ ماندوو بکەم، بەڵام پارەکەی بۆ هێنامەوە، دوای ئەوە یەکترمان ناسی.

زانیم ئەم کچە دایك وباوکی نیە لای نەنك و باپیری دەژی و ئەوان بەخێوی دەکەن، ئەوانیــش زۆر دەســت کورتن ئەو ســاڵە پــارەی نەبوو قەمســەڵەیەك بکرێت، زۆرجار

قەمسەڵەی خۆم ئەدایە بیکاتە بەری، بیرمە ڕۆژێکیان پارەم لە دایکم دزی چووم بۆم دا بە قەمسەڵەیەك دوای ئەوەی کە گەرمی هاتەوە ڕۆژێکیان هات ماچێکی کردم، تا یەك هەفتە وام دەزانی قاچم بەسەر زەوییەوە نیە.

خۆشەویستیمان بەردەوام بوو تا ماوەیەك من لە زانکۆ دەوامم دەکرد، ماوەیەکی زۆر دیاری نەما. هەواڵیان بۆ هێنام کە گوایە لەگەڵ کوڕێکی دەوڵەمەندا هاتووچۆ دەکات، چووم بەدوای ئەو قسەیەدا هەستم کرد قسەکە ڕاستە. وویستم بچم تۆڵە لە هەردووکیان بستێنم، بەڵام کچێکی هاوڕێم لە زانکۆ ووتی: ڕزگار پەلە مەکە، (سایە) نەنك و باپیری زۆر نەخۆش و پیرن ناچارە بۆ نەشتەرگەریەکی باپیری پێویستی بە ٤ هەزار دینارە، بۆیە لەگەڵ ئەو کوڕەدایە پارەکەی لەو وەرگرتووە، ڕووی نەبووە بە تۆ بڵێت زانیویەتی تۆش لەگەڵ باوکت قسەت نیەو توانای پەیداکردنی ئەو پارەیەت نیە.

منیش کە ئەوەم زانی سەنتورێکم هەبوو، لەگەڵ تەسجیلێك و هەندێك شتومەکی کارەبایی هەموویم فرۆشتو چووم ٥ هەزار دینارم بۆ برد، لە دەرگای ماڵیانم دا کاتێك دەرگای کردەوە هیچم نەووت پارەکەم دایە دەستی و گەڕامەوە.

دیار بوو بەپارەکە کارەکەی چارەسەر کردبوو، بەڵام هەر ڕووی نەبوو بێتەوە بۆ لام منیش نەدەچووم بەلایدا، تا ڕۆژێکیان بینیم لە جێگایەکدا لەگەڵ ئەو کوڕەدا کە پێشتر بینی بووم ڕێگای پێگرتووە وازی لێناهێنێت، منیش بەپەلە ڕامکرد، تۆزێکم کێشا بەو کوڕەدا تا پۆلیس هاتوو بلاوەیان پێکردین، دوای ماوەیەکی تر بینیم زانیم کەوا نەنك و باپیری مردونو لای مامی ماوەتەوە، چووم بە دایکم و باوکمم ووت: ئەو کچەم بۆ مارەکەن، ئەوان ووتیان ئێمە حەقمان نیەو شتی وات بۆ ناکەین و حەقمان نییە بەسەرتەوە، ئامۆژیەکمم نارد، ڕازی بوون سایەم هێنا، شەوی زەواجمان خۆشترین شەو، وەك دەڵێن مانگی هەنگوینمان بوو، دوو شەو بوو خێزانم بوو، تەقەی خۆشی کراو سایە فیشەکێکی وێڵی بەرکەوتو لەوکاتەوە منیش سەرگەردان و وێڵم.

منیش ئەم شەو لەسەر قەبری سایە گەڕامەوە کە تۆم بینی هاوار دەکەیت دالیا، گۆرانیت بەدەم گریانەوە دەگوت هەستمکرد هەردووکمان یەك دەردو ئازارمان هەیە.

دیسان بەقسەکانی ئەو هەردووکمان دەستمان کردەوە بەگریان، زوو زوو ڕزگار بەمنی دەووت: خوا گەورەیە گوێی مەدەرێ و منیش کەئەوم ئەبینی زیاتر لەمن دەگری دەمووت: تەحەمولت بێت مامە ڕزگار گیان تەحەمولت بێت.

بەدەم گریانی هەردووکمانەوە ســەیارەیەکی پۆلیس لای ســەرکارێزەوە نزیك فولکەی ئاسۆی دەلاك وەستاو پرسی هیچ ڕووی نەداوە دەگرین؟

منیــش تەحەمولم نەما دەســتمکرد بە جنێودان، پۆلیســەکانیش دابەزین، من خۆم داخم لەدڵ بوو توشــی بەد مەســتی بووبووم حەزم دەکرد لەدوای سەرخۆشیم هەمیشە شــەڕێك بکەم، مەستیەکەشــم بەدوای بیانویەکی شەڕدا دەگەڕا، ڕزگاریش ئەوەندە کوڕی چاك بوو هیچ بیانوی شــەڕێکم لەگەڵ ئەو بۆ دروســت نەبوو، تا خوا کردی داخی دڵی خۆمم بە پۆلیســەکان ڕشــت و ڕزگار نەیهێشــت لێمبدەن ووتی : کاکە ئەوە سەرخۆشەو ئینجا ئاگام لێبوو باسی وەزعی منی بۆکردن، منیش لەدوورەوە هەر جنێوم ئەدا تا ئەوان ڕۆشتن.

ڕزگار هاتــەوە بــۆ لام دەمــەو بەیان بوو چوین بۆ ســەروپێ خواردن بۆ ئەســحابە سپی، بانگی بەیانیدا ڕزگار چوو بۆ نوێژکردن منیش تەکسیەکم گرت زۆرم خەو دەهات نەخواحافیزم کرد لەو نەهیچ گەڕامەوە بۆ ماڵەوە.

نیوەڕۆ هەڵسام لەخەو سواری پاسەکانی هەوارە بەرزە بووم بەرەو بازاڕ بڕۆم.. کچێکم بینی لەناو پاسەکدا ڕێك لە دالیا دەچوو.

ووتم: بڵێی خەو بێت؟

چووم پارەکەم دایە ســایەقەکەو جارێکی تر تەماشــام کرد بڵێی دالیا بێت؟ خۆ لەو دەچێت! بڕیارمدا دانەبەزم دوای بکەوم بزانم ئەمە ئەوە یان کەسێکی ترە.

گەڕان لەناو بازنەی بەتاڵداو دروستکردنی چارەنوس

لــەدوای ئــەوەی کــە ئــازارو نارەحەتــی زۆرم چەشــت وام لێهاتبوو کــە بووبوومە بەندەی عیشــق، بەندایەتیم بۆ عیشــق دەکــرد. ئەیبردم و ئەیهێنــام بەئارەزوی خۆی، وام لێهاتبوو بۆ عیشــق دەژیام بۆ عیشــق دەمردم کەی بیویستایە دەیخستمە گریان هەر کاتێکیش بیویستایە دەیخســتمە خەیاڵ، کەی بیویستایە جگەرەی پێدەکێشام، مەشروبی پێدەخواردمەوە. بەندەیەکی زۆر ملکەچی عیشــق بــووم، هەرگیز بێگوێیم نەدەکرد، لە ســیحرو جادوو خراپتر بوو، ئەوی بیویستایە دەیکرد لێم. بۆ وام لێهاتووە نازانم! ژیانم بەتەواوەتی تێکچوە دوای دالیا.

شــەوان هەمیشــە بێدارم ڕۆژیش کفت و مەلول، تەنانەت کەسو کارەکەی خۆشم لێم بێزار بووبوون، نە باپیر نە نەنك مەرحەباییان نە دەکردم. چارەشم نەبوو هەر ئەوەندە دەمتوانی بیربکەمەوە، عیشق بۆ خۆی بردبووم.

دوای نیوەڕۆیــەك ســواری پاس بووم بۆ ناوبــازاڕ زۆر بێزارو بیتاقــەت بووم، لەناو پاسەکاندا کچێکم بینی سیماو باڵای دالیا بوو، دیسان چومەوە بۆ پارە دان بە شۆفێرەکە تەماشام کرد سیمای کتومت ئەوە.

بڕیارمــدا دانەبەزم لە پاســەکە تا ئەو دادەبەزێت، کچکە دابــەزی، بە هێمنی و بێ ئەوەی بزانێت شــوێنی کەوتم تا خۆی کرد بە زانکۆی سلێمانیدا. وەستام هەر نەڕۆشتم، تا هاتە دەرەوە و لە لای عەرەبانەی خســتەخانەکان وەســتا بووم، جگەرە لەسەر جگەرە

دەمكێشا.

هاتە دەرەوە شوێنی كەوتم تا گەڕایەوە بۆ هەوارەبەرزە تاخۆی كرد بە ماڵێكدا، دەست نیشانی ماڵەكەیانم كرد و گەڕامەوە.

شـــەوان نزیكی ماڵیان دەبوومەوە، بەڵكو بێتە دەرەوە ســـەبوریەكم بۆ بێت، كاتەكانی كە دەچوو بۆ زانكۆ دەمزانی هەمووكات شوێنی دەكەوتم ببوە پیشەی هەمیشەیم هەستم دەكرد خۆشـــی باش دەزانێت، كوڕێكی پورزام لە زانكۆ بوو ووتم كچێكی لەو شـــێوەیە لە ناو زانكۆدایە دەیناسی؟

ووتی: هەواڵت بۆ دەپرسم.

ماوەیەكـــی پێچوو، ئەو كوڕە پورزاكـــەم هەواڵی بۆ هێنامەوە، كە ئەمە كچی پیاوێكی دەوڵەمەنـــدە براكانـــی هەموو لەكەنەدان و ماوەیەكی زۆر لەكەندا بووە، بەڵام دوو ســـاڵ دەبێت لەگەڵ باوك و دایكی هاتۆتەوە بۆ كوردستان.

كچەكە ناوی سۆما- یە، لەگەڵ كەس ناگەڕێت لە زانكۆ و لەگەڵ هیچ كوێكیش نییە.

تەنهـــا لەگەڵ چەنـــد كچێك لە كافتریـــای زانكۆ دادەنیشـــن، كچەكانیـــش یەكێكیان پێنجوێنییە خزمی خۆمانە.

زۆر خۆشحاڵ بووم كە ناویم زانی و كەسێكی نزیكی خۆشمان هاوڕێیەتی، پرسیم كچە پێنجوێنییەكە كێیە؟

پورزاكـــەم پێـــی ووتم كـــە كێیە. تۆزێك ژیانـــم گۆڕا و گرنگیم دایـــەوە بەخۆم و بە جلوبەرگ و سەرو سیمام.

ڕۆژێكیان ئەو كچە پێنجوێنییەم بینی و ناوی خۆمم پێووت و كە ووتم من و بەڕێزت خزمین و جەنابتان وەك خوشكی بەڕێزی خۆمن، ئەم كارە بۆیە بەجەنابت دەڵێم دەزانم دڵسۆزانە دەیكەیت، بۆیە بەڕێزتانم هەڵبژاردووە.

ووتـــی: بەڵێ كاك خەســـرەو من تۆ خزمین، ئەوەی بە مـــن بكرێت لەخزمەتاندام و دریغی ناكەم، كچە پێنجوێنییەكە ناوی سروە بوو.

ووتم: ســـروەی خوشـــكم كچێك لە زانكۆیە لای ئێوە دەمەوێت بیناسم و تەعاروفێك بكەین بەیەكەوە.

ســـروە زانی و ڕاســـتەوخۆ پێی ووتم: ڕاســـتەكەی كاك خەسرەو زۆر لە داڵیا دەچێت، خوا عەفوی بكات!

هەناسەم سوار بووە چاوم پڕبوو لە گریان، هەستم کرد زۆر خائین و خراپەکارم کەسێك بۆ خاتری من خۆی کوشت، کەچی وا من بەدوای کەسێکی ترەوەم، قوڕگم پڕبوو لە گریان و سروە-م بەجێهێشت، لەلایەکەوە تەریق دەبومەوە، لەلایەکی تریشەوە دڵم سوتا بوو بۆ دالیا چوومــەوە بۆ ماڵەوە. تاماوەیەك وازم لەو مەوزوعــەش هێنا، بەڵام ژیانم گۆڕانکاریەکی تری بەسەردا هات.

بیرم لەوە کردەوە دەست بکەمەوە بە کارو کاسبیەك، باپیرشم قسەی لەگەڵ نەدەکردم لەبەر ئەوەی هەمیشە سەرخۆش بووم، نەك باپیرم کەس لە خانەوادەکەماندا ڕوویەکی خۆشی نەئەدامێ تەنها نەنکم نەبێت جاروبار نازی دەکێشام، بەڵام ئەویش ئەوەندەی قسەدەکردو جنێوی پێئەدام بەناوی ئامۆژگارییەوە تاقەتم نەبوو گوێ بۆ ئەویش بگرم.

چووم بۆ لای کوڕێکی ڕەفیقم ناوی کامەران بوو.

ووتم: کەمەران-ی برام دەمەوێت کاسبیەك بکەم و هەزار دنیاریشم هەیە.

کامــەران: ئەتوانیــت هەزار دنیــاری تر پەیدا بکەیت بیکەیت بــە دوو هەزار جێگا مێزێکت بۆ بکڕم لە قاچاغچییەکان؟

ووتــم: هەوڵ ئــەدەم، چووم بۆ لای نەنکــم ووتم هەزار دینارم بــدەرێ بە قەرز بۆ کاسبیم دەوێت.

نەکم ووتی: ناتدەمێ ئەیدەی بە گو و دەیخۆیتەوە بڕوات پێناکەم.

تورە بووم ووتم: ئەوە نەمویست بەجێمهێشت.

چووم بۆ لای باپیرم: ئەویش نەیدامێ و ووتی نیمە.

چووم بۆ لای دایکی خۆم دەریکردم!

ناچار چوومەوە بۆ لای کامەران ووتم: کامە گیان شك نابەم ئەو هەزارەم هەیە.

کامەران: با مێزێکت بۆ بکڕم لە بەر مزگەوتی گەورە ئەویش باشە بە ٥٠٠ بۆ ٧٠٠ دینارە.

ووتم: بیکڕە

مێزەکــەی بــۆ کڕیم و ٣٠٠ دینارەکەشــم کرد بە دەســت مایە، چووم بۆ قەیســەری نەقیب و بازاڕی ســۆران دامە هەندێك کەلوپەلو لەســەر مێزەکە داماناو دەستم کردەوە بەکەسابەت.

ڕۆژانە شتم دەفرۆشت و دەمکڕییەوە دەست مایە کەم زۆر بوو، دەچومەوە خێرا شتم دەکــڕی لە جوملە فرۆشــەکان، وورده وورده دەوڵەمەند بوومەوە ماوەی شــەش مانگێك

بەردەوام بووم، باپیرم زۆر بەزەیی بەمندا دەهاتەوە سیقەو متمانەم پەیدا کردەوە، ئینجا بڕوایان کرد کە کارەکەم بە جدییە و مەشروبو کاری شەوانم تەرك کردووە مەگەر زۆر بە موناســەبات بخۆمەوە، بەهەر حاڵ ئیشــەکەم گەورەتر کرد، لەوناوەدا دوکانی تێدابوو تازە دروســت دەکرا قەیســەری نوێ بوون دەستمکرد بە دوکان کڕینو فرۆشتن، باپیرم ٥ هەزار دیناری دامێ و دایکیشــم ١٠ هەزارو نەنیکیشــم ٣ هەزار دینار، ئیتر دەست مایەی باشم هەبوو، خۆشم لەقازانجی کڕینو فرۆشتن، پارەی باشم دەستکەوت.

دوای ماوەیەك ســروە هات بۆ لام هەندێك شــتی کڕی لە لام و ووتی: کاك خەســرەو ببورە ئەو ڕۆژە زۆر بێزارم کردی، بەڵام بەو خوایە لەبیرم نەچۆتەوە، بە سۆما-م ووت کە تۆ هەواڵت پرســیوە ئەویش یەکســەر ووتی دەزانم کێیە، ئەوکەسە دوام کەتووە، لەم ڕۆژانەدا ئەویش هەواڵی تۆی پرسی ووتی بۆ دیار نەماوە؟!

منیش لەخۆشــیدا هەموو شتێکم بیرچووەوە، دیسانەوە خەیاڵم چووەوە بۆ لای سۆما و بە سروە- م ووت: مەمنون دەبم ژوانێکمان بۆ ساز بکەی.

سروە: باشە پێ دەڵێم.

سروە چی کڕیبوو هیچ پارەم لێنەسەند بۆ ئەوەی بێتەوە.

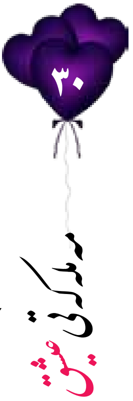
چەند ڕۆژێکی پێچوو ســروە و ســۆما هاتنە بەردەمی مێزەکەم، لە خۆشیدا وامدزانی هەموو دنیا هی خۆمە، خولم دەخوارد بەدەوری خۆمدا.

ســرەو خۆی مەشــغوڵکرد بە شــتەوە سۆمای بۆ من بە جێهیشــت، منیش ڕاستەوخۆ ووتم: ســۆما تۆ لە ئازیزێکی من دەچیت، ئەمەی بۆت باســدەکەم دراماو شــتی وانییە واقیعە و درۆش ناکەم.

ســۆما: خەسرەو ڕاستدەکەیت سروە بۆی گێڕاومەتەوە، بەڵام حەز دەکەم هاوڕێ بین بیــر لــە هیچی تر مەکەرەوە، دەتوانیت بێیت بۆ ماڵمان بــۆ لای دایکم و باوکم بەوانت دەناسێنم!

ئیشــەکەیم زۆر بەدڵ نەبوو، چوونم بۆ ماڵیان بۆ لای دایك و باوکی زۆر قورس بوو بۆ من و ئەو کلتورە لەو ســەردەمەدا ئەوەندە ئاســان نەبوو، بۆیە ووتم نا - هەر حەز دەکەم جارو بار بەیەکەوە پیاسەیەك بکەین.

ســۆما: زۆر باشــە، کەی ویســتت ئەوە تەلەفونی ماڵی ئێمەیە تەلەفون بکەو ئاگادارم بکەرەوە.

ووتم: ئاساییه تەلەفونت بۆ بکەم؟

سۆما: بەڵێ، بەڵێ.. زۆر ئاساییه.

ووتـــم: مەبدەئـــی، ڕۆژی جومعـــه دەچیـــن بۆ پشـــوو نانێك دەخۆین، ئێســـتاش ئەو چێشتخانەیه ماوه له سلێمانی.

سۆما: خۆشحاڵ دەبم

ماڵئاوایان کرد..

لەدڵی خۆمدا ووتم ئەم ئافرەته چەنده ئاســـانه زوو هات بەدەســـتەوه، زۆر ئازایانه قســـەی کرد و هیچ سانســـۆرێك نەبوو، بەهەر حاڵ تۆزێك بەکەم هاته بەرچاوم، چونکه ئەودەمه ئافرەت تا ڕەفزی بکردایه لەبەردەم کوڕدا خۆشەویســـت تر دەبوو، دوایش خۆم پاساوی ئەوەم هێنایەوه که له کەندا پەروەردە بووه بۆیه ئاسانه.

چەنـــد جومعەمـــان بەڕێکرد، پێکەوه دەڕۆشـــتین بۆ هەموو جێگایـــەك، دیاریم بۆی دەکـــڕی، وامان لێهاتبوو هەموو کەس دەیزانی یەکترمان خۆش دەوێت، تەنانەت ڕۆژێك باپیرم ئامۆژگاری کردم وایزانی کاری خراپ دەکەم ووتی: ئاگات لەشـــەرەفو حورمەتی خەڵکی بێت خۆت خاوەنی خوشکو دایکی!

منیـــش عەرزمکرد ئیشـــی خراپ لـــه من نابینیـــت، بەس ئەو کچەم خـــۆش دەوێت باپیرم توڕەبوو ووتی؛ ئەگەر خۆشـــت دەوێت ئـــەوه پاره و ئەوه ماڵ، چیت دەوێت بۆت دەکەم و بیهێنه.

ووتم: باشه، بەڵام ئەو دەڵێت تەنها وەك هاوڕێ دەبین.

باپیرم ووتی: پێی بڵێ دەمەوێت بتهێنم و کۆتای پێ بهێنه بەم چوونه دەرەوەیەتان، بۆ خۆتو خانەوادەی هەردووولا جوان نییه.

خۆشەویســـتی تەواو له نێوانی منو ســـۆمادا دەســـتی پێکردبوو، هەمیشـــه خەمێکم دەبینی لەناوچاویدا، بەڵام هیچی نەدەووت.

ووتم: سۆما دێمه خزمەت مامۆستا جەمالی باوکت و داواتدەکەم لێی.

ڕازی بوو، بەڵام هەستم کرد دڵم ناشکێنێت دەنا نابەدڵ بوو ڕازی بوونەکەی!

دوو شـــەو دوای ئەوه تەلەفونی کرد، وامزانی بۆ ئەوه کردویەتی که بچین بۆ ماڵیان و خەڵك بنێرمه داوای، ووتی ئیجازەمان بده سەفەرێك دەکەین بۆ کەنەداو دەگەڕێینەوه ٢٠ ڕۆژمان پێدەچێت، ئەوه باوکم دەیەوێت قسەت لەگەڵ بکات!

ماموستا جەمال تەلەفونەکەی وەرگرت، دوای چاك و چۆنی سلاومان کردو من بەشەرمەوە قسەم دەکردو ئەویش یادگاریەکی باوکمی گێڕایەوە، وەك ئەوەی پێم بڵێت ئێمە دەمێکە یەکتر دەناسین و باوکیشت هاوڕێم بووە و دوای موجامەلەیەکی زۆر کۆتایمان بە قسە هێنا.

تەلەفوون داخرایەوە، چاوەڕێ بووم دوای ٢٠ ڕۆژ بێنەوە، نەخێر نە هاتنەوە، بووە مانگێك دیار نەبوون، بووە دوو مانگ دەنگ نەبوو، بووە شەش مانگ هەر دیار نەبوون.

خەفەتی دنیام خوارد شەو نەبوو بە پێ نەچم بۆ گەڕەکەیان گڵۆپی ماڵەکەیان کوژابووەوە، تەنانەت دراوسێکانیشیان دەیانناسیم کە منیان دەبینی دەیانوت هێشتا نەهاتوونەتەوە.

دوای ٨ مانگ ماموستا جەمالم بینی و هاتە لام بۆ دوکان و نامەیەکی دایە دەستم لە لام دانیشت و چایەکم بۆ بانگکرد.

ماموستا جەمال: نارۆم، نامەکەی سۆما بخوێنەرەوە دەرگای دوکانەکە داخە با کەس نەیەتە ژورەوە.

دڵم لەسەر ١٠٠٠ لێی ئەدا، ووتم: پەشیمان بۆتەوە ماموستا جەمال؟

ماموستا جەمال: تۆ نامەکەی بخوێنەرەوە.

دەقی نامەکە:

خەسرەو.. نەگریت، پێبکەنە، ئەزانی بۆچی نەمدەویست شوت پێبکەم؟

لەبەر ئەوەی من شێرپەنجەم بوو. دەمزانی دەمرم، بەلام تۆ بژی، ئەبێت بژیت، خەسرەو هەنسك هەڵنەدەیت، دەزانم زۆر ئاواتت لەسەر ژیانی من بونیاد نابوو، ببورە گیانەکەم، نازانم بۆ دەبێت تۆ خەفەتی من و دالیا بێتە سەر شانت.

ئازیزەکەم! ئەزام ئەتویست لێم بپرسی بۆچی غەمبارم، زۆر جار واهەستت دەکرد خۆشم ناوێیت، حاشا حەزم دەکرد ماچت بکەم، بۆنت بکەم، بەلام ئەوە زانیت بۆ دوورە پەرێزم گرتبوو.

خۆشەویستەکەم: نەمدەویست خۆشیت لێ تێك بدەم، دەمزانی دالیا-ت خۆش دەوێت، پاشان زانیم جێگای ئەویشم بۆت گرتۆتەوە. سروە هەمووی بۆ باس کردبووم، بەلام ئازایەتی و شەرف بەرزی تۆ زۆر شتی فێری من کرد، ڕاستە من کۆتایی ژیانمەو نامەت

بۆ دەنوســم، بەڵام دڵنیام تۆ دەبینمەوە و لای ســەرتەوە من وەســتاوم ئەو کاتەی دێیتە لای من و دالیا.

بمبوورە ئەگەر درۆم لەگەڵ کردی، بەڵام بڕوابکە خۆشم ویستی.
ئازیزەکەت سۆمای جاوت.

دیســان هەناسەم بۆ نەدەدرا دەرگای جامخانەی دوکانم کردەوە ویستم ڕاکەم هەناسە هەڵمــژم، مامۆســتا جەمال گرتمی هاوارمکرد هەناســەم پێنەمــاوە بەیارمەتی بەرمدە، باوەشی پیاکردم قسەکەی سۆمای بۆ دووبارە دەکردمەوە.

خەسرەو تۆ بژی ئەبێت بژیت..

دیسان نا ئاکامی ڕووی تێکردمەوە، هەستم دەکرد زیادم لەسەر ئەم زەوویيە.

چووم بۆ لای هاوڕێیەکم سیلاح فرۆش بوو لە سابوونکەران، ناوی جەزا بوو، هەندێك پــارە لە دووکان هەبوو خســتبوومە گیرفانم بۆ ســیلاح کڕین، بۆ ئــەوەی خۆم بکوژم، هەرچەنــدە جەزا دەمانچــەی نەبوو، چووم دەمانچەیەکــی میکارۆفی قەلەباچکەم کڕی، چەنــد جــار ووتی: ئەو دەمانچە بەکەڵك نایەت مەیکڕە. وای دەزانی بۆ فرۆشــتنەوەمە، بەڵام من گوێم پێنەدا، گوایە ئەو دەیوت فیشــەکی گرانەو دەســت ناکەوێت، فیشەکەکانی لە چوارقوڕنە دروستدەکەن، لەوێدا خێرا شانەیەکی زیادەم کڕی.

چووم بۆ گردی سەیوان بۆ سەرقەبری دالیا ئێوارەیەکی درەنگ خوارئاوا بووبوو.

کەس لەدەورم نەبوو میلی دەمانچەم ڕاکێشاو خستمە سەر سەری خۆم و دەستم کرد بەقســەکردن لەگەڵ کێلەکەی دالیا، دەستم لەســەر پەلە پیتکە بوو بۆ ئەوەی بیتەقێنم و نەجاتم بێت.

ئەم شیعرەم پێش ئەوەی بەنیاز بم خۆم بکوژم نوسیم:

لــــەســــیـــــمــــای ڕەنـــــگــــەکــــانــــەوە
لــــە پــــێ دەشـــــتـــــی ســـیــــنــــەتــــەوە
بــــــــەرەو لــــێــــوی ئـــــاڵـــــت دەڕۆم
بــــــــەرەو ســــیــــمــــای پــــەمــــەیــــی و
چــــــــاوی شــــێــــنــــی کــــاڵــــت دەڕۆم
بــــــــەرەو تــــاڵــــی بــــســــکــــی خــــاوت
هــــەنــــگــــاوی ئــــەرخــــەوانــــی دەنــــێــــم

لە فرمێسکی چاوی تۆدا
ئاوازی هەنسك دروستدەکەم
ئەوین...ئەوین...باڵدەگرێتو دەمباتبەرەو خەیاڵیڕەنگ
جا من چی بکەم ڕەنگەکانی خۆشەویستی
لە ڕووی تۆدا سەما دەکەن
ئەویندااران سەرسام دەبن
گوێ لە سەدای پێکەنینت دەگرن
دەوەرەوە با خۆشەویستان جارێکی تر
جوانی ئەوین لە نیگای تۆدا فێر بن
با لە ئەندێشەی پەلکەزێرینەی
ناو پرچی تۆدا ئێشك بگرن
ئەوین...ئەوین...باڵدەگرێتو دەمباتبەرەو خەیاڵیڕەنگ
دیسانەوە لە نێرگزەجاڕی ڕۆحم
خەڵوەت دەگرم
لە بیلبیلەی چاوی مەستت
خۆشی و سۆزی تیا دەپچڕم
دیسانەوە بە هەنسك
لە ڕووی خۆشەویستی تۆدا سەما دەکەم
تا کۆتایی تەمەنم
لە ناو سیمای ئەویندا ئارام دەگرم
ئەوین...ئەوین...باڵدەگرێتو دەمباتبەرەو خەیاڵیڕەنگ.

ڕاکردنی مەرگ.. لەناو گۆڕستاندا

لەسەر گۆڕەکەی دالیا وەستام و میلی دەمانچەکەم ڕاکێشاو خستمە سەر سەری خۆم و دەستم کرد بە قسەکردن لەگەڵ کێلەکەی دالیادا دەمووت دالیا گیان وا هاتم بۆ لات، تکایە بە ئازیزان بڵێن منیش بەرن بۆ لای تۆ زۆر ماندوو بووم دوای تۆ، هەرچی سەرمای ئەم شارەیە لە گیانی مندا پەستیوە لەتاواندا لەرزم لێهاتوە، نازانم ترسە یان هاتن بۆ لای تۆیە.

هەموو گیانم وەك شەقشەقە دەلەرزی، هەستم بە ترسێك دەكرد لەگەڵ ئەوەشدا شتێك لە ناخمدا دەیووت تۆ ئازایت نەترسی عەیبە پێویستە خۆت بکوژی، ئەوە دالیا بۆ تۆ مرد، ئەوە سۆما بەجێی هێشتی! چی دەکەیت لێرە بڕۆ بۆ لای ئەوان، نەمدەزانی ئەوە کێیە لەناخمدا ئەو قسانەم بۆ دەکات، هانی ئەدام بۆ مەرگ منیش لەپڕ دەستم نا بە پەلەپیتکەی دەمانچەکەداو چرکاندم لەسەر کەلەسەری خۆم.

هیچ دەنگ نەبوو، نەتەقی!

جارێکی تر میلم هێنایەوە بۆ ئەوەی پەشیمان نەبمەوە، لەسەر کەلەی سەرم چرکاندم کەچی هیچ ڕووی نەدا، ووتم تۆ بڵێی نەم تەقاندبێت یاخود گەرماوگەرمە هەستی پێ ناکەم، دەستم دا لەسەری خۆم سەیری دەستم دەکرد هیچ خوێن نەبوو، زۆر ئاسایی بووم.

جارێکی تر ڕوومکردە سەر قەبرەکەی دالیا-و میلم هێنایەوە چرکاندم، کەچی تەقی! کێلەکەی دالیا-ی ڕووشاند خۆشم ڕاچڵەکیم.

منیش لەداخا خستمەوە سەر سەرم چرکاندم نەتەقی، هاوارم دەکردو جنێوم ئەدا

به دەمانچەکەو بەوەشی لێم کڕیوە، دەمانچەکە جووتەی دەکرد، جەزا ڕاستیکرد، دەبوو نەمکڕییایە منیان هەڵخڵەتاند دەمانچەکە ئیسپرنگی میلەکەی لاوازبوو لولەکەشی خواربوو ڕووە ئاسمان و ڕێك نەی دەتەقان، دەبوو تەنها سەربەرەو خواری بکەیتەوە. دوو فیشەکەی ترم نا بە زەویەکەوە ئەتەقی ڕووم دەکردەوە مێشکی خۆم هیچ نەدەتەقی، بەو ئێوارەیەش هاوارم دەکردو جنێوم بەملاولای خۆم ئەدا.

(ئێستا بیر دەکەمەوەو دەڵێم خواپاداشتی ئەو کابرایە بداتەوە کە هەڵی خڵەتاندم و ئەو دەمانچەخراپەی پێفرۆشتم).

بەهەرحاڵ ئاگام لەخۆم نەبوو لەدواوە دەستیان گرتم و دوو کەس باوەشی پێداکردم تەماشام کرد بەو ئێواریە لای من قەرەباڵغە زیاد لە ١٠ کەس لەدەورم کۆبوویەوە ئەوانەی قەبر هەڵکەن بوون لەگەڵ خێزانێکدا لەسەر قەبران بوون.

قەبر هەڵکەنێك کە زۆر بەهێزبوو باوەشی پیا کردبووم ئەیووت بەرەڵات ناکەم تا دەمانچەکەم نەدەیتێ، ئاخر تۆ خۆت دەکوژی.

ووتم: وەڵاهی ویستم خۆم بکوژم دەمانچەکە کەڵەك دەکات، هانێ ئەوە دەمانچەکە بەس بەرەڵامکە پەراسوەکانمت شکاند.

کە دەمانچەکەم دایە دەستی باش بوو ئازادی کردم، پیاوێکی پیریان لەگەڵ بوو هاتە لام ووتی: کاکۆ بۆ خۆت دەکوژیت، دەزانی خۆکوشتن لە ئاگری دۆزەخدا بەهەمیشەیی دەمێنیتەوە.

تۆ کوڕێکی جوانخاسی موشکیلەت چییە؟ باوکی من با هاوکاریت بکەین.

منیش دەستمکرد بەقسەو ووتم: ئەوە حاڵو ژیان و گوزەرانی منە.

ژنو کچێکیش لە نزیکم وەستابوون و پیاوێکی باڵا بەرزی سەر ماش و برنجیشیان لەگەڵ بوو، ژنەکە زوو زوو دەیووت: ئەی دایکی کوێر بێت، ئەم گەنجە جوانانە چیان لێ بەسەرهات، من هەر باسی شتێکم دەکرد ئەو ژنە خێرا دەیوت ئەی دایکت بمرێ ئەو لاوانە چۆن ئاوایان لێهاتووە لەم ووڵاتەدا، کچەکەشی بەقسەکانی من قوڵپی گریانی هەڵدابوو هاتبووە تەنیشتمەوە هەنسکی هەڵئەدا.

پیاوە پیرەکە ووتی: وەرە دەچین بۆ ژورەکەمان چایەك دەخۆینو ئینجا بڕۆن، دیار بوو ئەوکەسەی کە باوەشی پیادا کردم کوڕی بوو، پیاوە بە تەمەنەکە ناوی حاجی غەریب بوو کوڕەکەشی ناوی کاك ئەحمەد بوو.

منیش حەزم دەکرد بچم بۆ ئەوەی لەو خێزانە نەجاتم بێت، لەخۆمەوە تەریق دەبوومەوە. ووتم: بفەرموون با بڕۆین دێم لەخزمەتاندا، حاجی غەریب خوڵقی ئەو

خێزانەشی کرد، وەڵڵا ئەوانیش هاتن.

من خوا خوام بوو نەجاتم بێت لەدەستی ئەوان، کەچی ئەوانیش هاتن بەدوامدا.

چوومە ژورەکەیان دایشتین، کاك ئەحمەد چای لێناو چامان خوارد دوایی داوای ئیزنم کرد کەبڕۆم.

کابرای سەر ماشو برنجی ووتی: من ئەتگەیەنمەوەماڵەوە.

ووتم: نا - قوربان گیان پێویست ناکات خۆم دەڕۆمەوە جەنابتان ئەزیەت مەکێشن.

حاجی غەریب ڕروویکردە ئەو پیاوەو ووتی: من مەمنونی جەنابتان دەبم دەست لە خەسرەو بەرنەدەی تا دەیبەیتەوە بۆ ماڵەوە.

کابرا ناوی کاك ڕێبوار بوو

ووتم: کاك ڕێبواری بەڕێز، من هاتووم خۆم بکوژم بەڵام بەنسیب نەبوو، کەس نەیزانیوە، منیش کوڕە گەورەی ماڵم و نامەوێت دایکم و کەسوکارەم بەمە بزانن.

جا تکایە جەنابیشت و حاجی غەریب ڕێگەم بدەن بڕۆمەوە، ئەم باسەش لای خۆتان بهێڵنەوە، دەمانچەکەش لای کاك ئەحمەدە، من وەعد ئەدەم بەوەعدی پیاو و شەرەف ئەو کارە دووبارە ناکەمەوە.

لەڕاستیدا دەترسام، ئەمە بگاتەوە دەمی باپیرو کەسوکارم ئەوانیش ناڕەحەت دەبوون لەوانەبوو باپیرشم هەر لەماڵەوە بم بەستێتەوە. تەنها کەسێك کە لە ژیانمدا لێی ترساوم تەنها باپیرم بووە، کەسی تر نەبووە، ئەوەشی کە خۆشم ویستوە هەرباپیرم بووە.

ڕێبوار: باشە، بەڵام من ئەتگەیەنم قسەناکەم و بەمەرجێك بڕۆین بەیەکەوە نانێك بخۆین.

ووتم: لەخزمەتام کاك ڕێبوار گیان بەخۆشحاڵییەوە.

ئەحمەد هەموو فیشەکی دەمانچەکەی بەتاڵ کردو دەمانچەکەو شانەکەی دایەوە دەستم و ئەم لاولای ماچکردم و خواحافیزیمان کردو منیش دەستی حاجی غەریبم ماچکرد.

چووین بەرەو سەیارەکەی کاك ڕێبوار، کاك ڕێبوار دایکی و کچەکەی خۆی پێناساندم، دایکی ناوی ئافتاو خان بوو، کچەکەشی پەروانەی ناو بوو.

من چوومە پێشی لاندکرۆزەرەکەی، هەستم دەکرد بەرپرسە بە هەرحاڵ قسە لەمن و قسە لەو ئیشت چییەو کارت چییە؟ ئەو ئاشکرای کرد کە پلەی لیوایە و لە مەعەسکەر سارداو لای تاسلوجە دەوام دەکات.

لەسەر قەبری دەزگیرانی کچەکەی بوون، بۆم دەرکەوت کە ژنەکەی تەڵاق داوەو

كچەكەشی بەم نزیكانە دەگەڕێتەوە ئەڵمانیا بۆ لای دایكی.

ئەو شەوە منیان برد بۆ ئوتێل ئاشتی (فندق السلام) لە چێشتخانەكەی نانمان خوارد، هەر لەوێوە تەلەفونم كرد بۆ دایكم كە درەنگ دەگەڕێمەوە خەمی منی نەبێت، ئەوانیش ئاگادار بوون كە تەلەفونم كرد ئیتر خۆشحاڵ بوو بەناسینی من و منیش زۆر خۆشحاڵ بووم بەناسینی ئەوان.

لەگەڵ پەروانەدا كەوتینە قسە، باسی ئەوەی كرد كە گوێی لە چیرۆكی من بووە بەكورتی لەسەر قەبری دالیا كە بۆ حاجی غەریبم باسكردوە، ئەویش باسی چیرۆكی ژیانی خۆی بۆكردم.

پەروانە بۆی گێرامەوە...

كە لەدوای ئەوەی دایك وباوكی جیابوونەوە لەیەكتری، هیچ خۆشیەكی لە ژیان نەدیوە، دایكی لەئەڵمانیاو باوكیشی لیوا لە كوردستان. هەمیشە ترسی ئەوەی بووە باوكی لەدەست بدات و دایكیشی شوی كردۆتەوە بەكەسێكی تر لە ئەڵمانیا.

پەروانە گەڕاوەتەوە بۆ سلێمانی، حەزی بەتێكەڵی كەس نەكردووە، لەپڕ كوڕێك دەناسێت ئاشنایەتی پەیدا دەكەن، دوای پەیوەندیەكی خۆشەویستی دێنە داوای پەروانەو ئەویش ڕازی دەبێت. لە پێش ئاهەنگی زەواجیان كوڕەكەی دەستگیرانی داوا دەكات لە پەروانە كە كۆتا سەفەری بڕوات بۆ سەیران لەگەڵ هاوڕێكانی بۆ سەیرانگای دوكان، دوای ئەوە ئاهەنگ دەكەن. وەك پەروانە باسی كرد گوایە پێی ووتوە ئەمە كۆتا سەفەری تەنهایم دەبێت ئیتر بەیكەوە هەمیشە سەفەرو سەیران دەكەین.

پەروانە دەستیكرد بەگریان و بەردەوام بۆی دەگێڕامەوە....

دەڵێت: كە ئەو شەوە دەستگیرانەكەی كە دیاری ناو بووە تەلەفونی بۆ نەكردووە زۆر بیتاقەت بووم تورەش بووم، تەلەفونم كرد بۆ ماڵی باوكی خوشكەكەی هەڵیگرت و دەگریا، منیش ووتم ئەوە چییە؟ چیی بووە؟

خوشكەكەی دیاری ووتی: پەروانە گەردنی دیاری ئازاد بكە ئەو عاشقی كەسێكی تر بووە، تۆی بەجێهیشتووە.

كە وایووت تەلەفونم داخستەوە خێرا چووم بۆ ماڵیان، تەماشا دەكەم قوڕپێوانە. ووتم: چییە؟ ئەی هاوار؟

ووتیان دیاری عەشقی فریشتەكان بووە لەگەڵ ئەواندا ڕۆشتووە بە كارەساتی سەیارە لە ڕێگای دوكان كۆچی دوای كردووە.

من و پەروانەو نەنكی دەستمان كرد بەگریان و كاك ڕێبواریش هەر فریای دەستەسڕی

کلێنکس دەکەوت بیهێنێت بۆ ئێمە، دوای ئەوەی نانمان خوارد گەڕاینەوە بەرەو ماڵ، منی دابەزاند لەبەر دەرگای ماڵەکەماندا، ووتی ئەوە ماڵی ئێوەیە؟

ووتم: بەڵێ، بفەرموون دابەزن ئیسراحەت بکەن؟

ڕێبوار: واتا ئامینەخان دایکتە کاك خەسرەو؟

ووتم: بەڵێ دایکمە، دایکم دەناسیت، چۆن دەیناسیت؟

ڕێبوار: دایکە دابەزە ئەمە ماڵی کاك عەبدولکەریمە بابچین سەرێك بدەین لە ئامینە خان.

ووتم: بەس کاك ڕێبوار وەعدت داوە قسە نەکەن، با دایکم هیچ نەزانێت.

ڕێبوار: کاکە خۆ من منداڵ نیم ساحێب قسەی خۆمم، دەڵێم دوکانێکم لەخەسرەو کڕیوە!

ووتم: دەیفەرموون...

هاتنە سەرەوە لەگەڵمدا دایکم بەخێرهاتنی کاك ڕێبواری کردو زۆر خۆشحاڵ بوو وەك ئێمەو مانان مامەڵەی لەگەڵ کردو دەیگوت ڕێبوار گیان بەخێر بێیت.

ڕێبوار ڕوویکردە من ووتی: ١٠٠ جار نانی دەستی دایکتم خواردووە، من پێشمەرگەی باوکی تۆ بووم کاك خەسرەو، ئەوکاتەی کە ماڵتان لە قەلاَتیو جارخ بوو، بەس نەمزانیبوو کاك عەبدولکەریم کوڕی وەك جەنابتی هەیە؟

ئامینەخانی دایکم وەڵامی دایەوە ووتی: ئاخر ئەو سەردەمە دووان لە کوڕەکانم شاردبووەوە لە ماڵی باوکم و خەزورانم لە سەیدسادق- سلێمانی. خەسرەو لەماڵی باوکم بوو پێشڕەویش لەماڵی خەزوورم، نەشمان دەهێشت کەس بزانێت منداڵەکانمان لای ئەوانن.

ڕێبوار هەندێك یادگاری بۆ گێڕاینەوە، شەو درەنگی کردو ڕۆشتن ماڵئاوایمان کرد.

پەروانە، ئەو شەوە زۆر دەیپرسی لە تەمەنم و لەکارو پیشەم و هەستم دەکرد زۆر نزیك ئەبێتەوە، ژمارەی تەلەفونی خۆمم دا بە کاك ڕێبوار ئەوان ڕۆشتن.

هەمان شەو- کاتژمێر ١ی شەو بوو لەپڕ زەنگی تەلەفونەکەمان لێیدا ئاگام لێبوو دایکم هەستا ووتی: خەسرەو تەلەفون بانگت دەکات!

ووتم: کێیە؟

دایکم ووتی: دەنگی کچێکە.

تەلەفونەکەم بەرزکردەوە ووتم: بەڵێ، فەرموو!

پەروانە بوو ووتی: کاك خەسرەو حەزدەکەم قسە بکەین.

گوێم لەدایکم بوو ووتی: ئەوە کێیە سوتاوە وا بەم شەوە تەلەفونت بۆ دەکات؟ وەڵامم نەداوە، بە پەروانەم ووت: خەڵك لەم ژوورە خەوتوە تەلەفونەکە دەبەمە جێگایەکی تر.

ئەو شەو دەستمانکرد بەقسەکردن بەوە دەستی پێکرد کە خەوی لێناکەویت و باوکیشی ئیجازەی داوە قسە لەگەڵ من بکات، نەوەك منیش بێتاقەت بم، بەڵام زانیم ڕاست ناکات ئەو خۆی بێتاقەتر بوو لەمن و حەزی لە قسەش بوو.

دەستمان کرد بەقسە و قسەیەك لەمن قسە لەو حەزت لەچیەو چ ڕەنگێکت حەز لێیە، لەم جۆرە قسانەو گوێ لە کام گۆرانی دەگریت، ئیتر من بۆم باسکرد کە جاروبار شیعر دەنوسم، تا دەمەو بەیانی قسەمان کردو تەلەفون داخرایەوە مەوعیدمان دا بەیەکتر کە یەك ببین.

ماوەیەکی زۆر بەردەوام بووین لەسەر یەکتر بینین، خۆشەویستی دروست بوو لە نێوانماندا.

ئیتر زۆر هۆگرم بوو بوو لە ئەڵمانیاوە جلی بۆ ئەهێنام و هەمیشە ئەو دەستنیشانی جلوبەرگو ئەو شتانەی دەکردم.

پەروانە باوکی کوژرا لەشەری ناوخۆ، دوای کوشتنی باوکی بەداخەوە ئەو کچە شێت بوو، باری دەرونی زۆر ناجێگیر بوو، گەڕایەوە بۆ ئەڵمانیا بۆلای دایکی، تا ئێستاش نەمبینیوەتەوە، هیچ قسەیەکی لەگەڵدا نەکردومەتەوە.

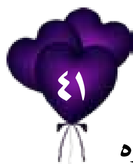
ئەوەی یادگاری بێت کە لە نێوانماندا مابێتەوە، بێجگە جلوبەرگ تەنها شیعرێکە، کە کاتی خۆی بۆم نوسیوە. دوای ئەویش تەواو کردووە، واتا کاتێك بۆ ئەوم نوسی چەند چوارینەیەك بوو، بەڵام کە ڕۆشتو دەنگی نەما ئیتر کۆتایم بە شیعرەکە هێناوە.

ئەمەش دەقی شیعرەکەیە

سـروەیـەکـی بـەیـان دێـت بـەڕوما
پـەڕەی گـوڵـە خـونـچـەکـان دێـت مـاچـم دەکـا
ڕامـام بـۆ ئـەو سـۆزە، ڕابـوردوم بیر دەخـاتـەوە
ئـەو دەنـگـە یـاری بـە ڕۆحـم دەکـا
ئـەی تـۆی ئـازیـزی دڵـم چـیـت دەوێـت لێم
لـەم غـوربـەتـەی دڵـم و قیبلەی بـێ نـازی عشقەم
وا لـەم تـەنـهـایـیـە بـوویـتـە نـمـای گـیـانـم

خـــۆ ڕابـــــــــــــووردوو بـــە گـــیـانــمــادا
دەچـــــۆڕێ، کــەچــی واتـــۆش بـویـتـە یـادگــارم
ئـەوەنـدە بارانت باراند لەسەر دڵما وەك مـرواری
واچەکەرەی ئەوبینت خەریکە سەوز دەبێت دەکا یاری
ئەی نازانیت من نەزرم کردووە نابێت خۆشەویستم هەبێ
مـن بڵێسەی کۆنـە عشقم گـرتـووە و نێڵەم دێ
بـۆ ئـەوەنـدە دەپـرسـیـت لـە ڕۆژی لـەدایـك بوونم
دەبینوسە لای خۆت کەی تۆم ناسی ئەوکاتە من لەدایك بووم
وەك ئـۆقـیـانـوس بـەسـەر ڕازمــا شـەپـۆل دەدەی
ئــارمــانــم دەگــوشــیــت و بــۆ خــۆتــی دەبـــەی
ئــەوەنــدە مـەپـرسـە لـەبـەرزی بــاڵام ئـەی بـاڵا
ئەگەر ویستت بیکە بە خاچێك و خۆتی پیا هەڵبواسە
ئـــەوەنـــدە لـــە ڕەنـــگـــی گــلــێــنــەم مــەپــرســە
وەرە لـــەنـــاویـــدا دابـــنـــیـــشـــەو ئـــارام بــە
جـــــاران مـــن دەرویـــــشـــــی ئـــەڤـــیـــن بـــووم
بەڵام کە ئەو تەریقەتی جێهێشت منیش بێ لانە بووم
ئێستا ئـەو ڕۆح و منیش لاشـەیـەکـی دابـڕاویـن
چاوەڕوانین لەم بەرزەخەدا لەم کفنە دا دابماڵرێن
زامــــم هــەرشــتــەی ئــــــازەرەو وا دەمــپــێــچــێ
کـــەچـــی تـــۆ نـــــازی مـــاچـــت لـــێـــم دەوێ
ســـــــــــەر هــــــەڵــــــبـــــــڕە ســـــەیـــــری
بـریـسـکـەی ئـەو ئـەسـتـێرانـە بـکـە چـۆن دەنــازن
هەموو لە ڕێگای ئەوین باڵایان گرتووەو وا لاسارن
مــن نــاتــوانــم وەك ئـــەوان بــم و بــاڵا بـگـرم
لـەبـەر ئـــەوەی مـن بـــەدوای کـچـی ئــاودا وێڵم
تـــــــۆش ئـــــاگـــــری بـــــڵـــــێـــــســـــەت دێ
کەچی من کوڕی خاکم و وا گیانم شەقار دەبێ

ناوەڕاستی نەوەدەکان بوو دیسانەوە هەوای مەشروب خواردنو سەرسەریەتی کەوتەوە مێشکم، زۆر بیزاربووم لەخۆم، هیچم بۆ نەدەهات بەدەستەوە، دیسانەوە شەڕنگێزی ڕووی تێکردمەوە، باپیرم توڕەبوو لێم و هەموو پارەیەکی لێسەندمەوە. تەنانەت قسەشی لەگەڵ نەدەکردم، دەریکردم جاروبار دایکم و نەنکم لە ڕای خوا ٥ دیناری ئەدامێ، لەبەرئەوەی فێری قومارو ئەو شاتانە بووبووم.

چیرۆکی شەشەم:

شەوێك بەسەرخۆشی خۆم دەکەمە بە مزگەوتدا بە دەروێشی دێمە دەرەوە...

شەوێك پارەم پێنەبوو چارەکێك عارەق لە گیرفانی قەمصڵەکەمدا بوو خواردم دای لە مەعیدەم، زۆر بیتاقەتی کردم پارەی کاکەبراو کاك حەمە تایەری بەقاڵ قەرزار بووم ڕووم نەبوو بڕۆم هەندێك شت بێنم بیخۆم، کوڕێکی هاوڕێم ناوی جەمال بوو بینیم.

ووتم: جەمال چی دەکەیت پارەو پێیە؟

جەمال: نەبەخوا هیچ شك نابەم.

تۆزێك بەسەر جادەی ٣٠ مەتریەکەدا لای گۆیژە دەگەڕاین و پیاسەمان دەکرد گوێم لە دەنگی بڵندگۆی مزگەوتەکان بوو مامۆستاکانی مزگەوتەکان قسەیان دەکردو ووتاریان دەخوێند موناجات بوو دەنگی دەفو سرود لە گۆیژەو شەهیدانو تا دەگاتەوە توی‌مەلیك هەمووی ئاواز بوو، ئەو ناوچە یەکپارچە نوور بوو، منیش ووتم جەمال ئەوە چییە ئەو فەرتەنەیە؟

جەمال: ئەی هەتیو نازانیت مەولونامەیە!

ووتم: مەولونامە ئەوەنیە چێشت و گۆشت دروستدەکرێت؟

جەمال: بـــا بەس لە مزگەوت وانیە.

ووتم: ئەی چۆنە جەمال؟

جەمال: لێرە گوێزو مێووژو شەربەت و شتی وا دابەشدەکەن.

ووتم: ڕاکە هەتیو با بڕۆین بەشی مەزەکەمان بێنین تا ماوە فریاکەوە. بڕۆین بۆ کام

مزگەوتەیان باشە؟ مزگەوتی حەمەی حاجی ڕەشید یان شێخ عوسمانی سیرێ؟

هەردوو لا نزیك بوون لە گەڕەکی ئێمەوە.

کە چووین بەرەو مزگەوتی شێخ عوسمانی سیرێ، هەرکە چوومە ژوورەوە نیوەی مزگەوتە تەماشای منیان دەکرد زۆربەیان واقیان وڕمابوو.

پێشتر مەعروف بووم لە گەڕەکدا، چوونم بۆ مزگەوت زۆر ئاستەم بوو بۆیە ئەوانەی منیان ناسی لەگەڕەکدا چوومە مزگەوت زۆر بەلایانەوە سەیر بوو.

منیش هیچ خۆم تێکنەداو چوم لەدواوە دانیشتم پاڵمدا بە دیوارەکەوە بۆ ئەوەی کەس تەماشام نەکات، چاوەڕێم کە گوێزو مێووژەکە دابەشبکەن و ئیتر منیش بچمە دەرەوە.

ئاگام لێی بوو لای میحرابەکە لە تەنیشت مامۆستا مەلا ئیسماعیلی دێرێیی دنیایەك زەرفی مێووژ دانرا بوو کاك د.حەسەنی حاجی سابیر ئەو دەمە فەقێ بوو عەریف مەولود بوو، دەبوو ئەو تەوزیعی بکات هەر نەهات خەریك بوو دڵم ئەتەقی، بەهەرحاڵ ناچار دانیشتم بۆ نەهامەتیش من نەمدەزانی کە پیاو بچێتە مزگەوت دەبێ چی بکات، جەمالیش نەمزانی چی بەسەرهات لێم وون بوو کەس بەحاڵم نەبێت زوو زووش هەرچیم ئەبینی تەوقەی گەرمیان دەکرد دەیانگوت کاك خەسرەو بەخێر بێیت، وایان دەزانی عومەری کوڕی خەتاب هاتووە بۆ مزگەوت. منیش خەیاڵم هەر لای مێووژو گوێزو نوقڵەکە بوو.

دوای ئەوەی گوێزو مێووژەکە لە زەرفێکدا دابەشکراو من دوانم وەرگرت دانەیەك حەقی خۆم و دانەیەکیش بە گەندەڵێ، بەهەرحاڵ ووردە ووردە وویستم خۆم بدزمەوە بێمە دەرەوە.... لەپڕ پیاوێکی زۆر بەڕێز بەناوی کاك سەلاح ستار... هاتە لام و بە توندی دەستی گوشیمو تەوقەیەکی زۆر گەرمو گوڕی لەگەڵ کردم کۆمەڵێك لاوی تری ئەهلی مزگەوتەکەی لەگەڵدا بوون هەندێکیانم دەناسی و هەندێکیشان یەکەم جاربوون لەوانەی دەمناسی کوڕی گەڕەكو قوتابخانەی سەرەتایو ناوەندیو دواناوەندی بووین لەوانە کاك ئاراس کە لەبیرم مابێت کاك نەریمان کاك ئەنوەر بە علوم حدیث ناسراو بوو زۆرێکی تر، کاك سابیر کە ئێستا پارێزەرە کاك ڕێبوار شێخەڵمارێنی کەبەردەوام لە فیسبوکەکەمەوە بابەتەکانم شێر دەکات، ئەگەر هەڵە نەبم کاك ئازادی شێخەڵمارێنی سەرنوسەری گۆڤاری خود لەدەوری یەك دانیشتین (لێرەشەوە سڵاوی خوای گەورە لە هەموویان بێت و حورمەتی زۆرم بۆ ئەو باقە لاوەی یەکەمجار لە مزگەوتدا ناسیومن).

هەموو ئەو کوڕانە خەڵکی مولتەزیمو بەڕێز بوون، بەتایبەت مامۆستا سەلاح دەرچووی کولیەی شەریعە بوو لە بەغداد. تا بڵێی پیاوێکی بە ئیمکانیەت بوو لە زانستو قسەکردندا،

دەرفەت کرایەوە بۆ قسەو منیش ویستم بڕۆمە دەرەوە پاییزێکی خۆشی سلێمانی بوو، دەرەوە زۆر فێنك بوو لەسەر سەکۆی پێش میحرابەکە دانیشتین ئەوددمە سەر بەتاڵ بوو چاك نەکرابوو وەك ئێستا، دوای ئەوەی بەخێرهاتنی من کراو خۆشحاڵییان دەربڕی و یەکەمجار بوو منیش بەخزمەت ئەو خەڵکە بەڕێزە بگەم، ناشزانم جەمالی ڕەفیقم چی لێهاتوە. جێی هیشتبووم دەستکرا بەقسەو منیش بە ئوسلوبێکی زۆر بازاڕی دەستمکرد بەقسە زوو زوو کە قسەم دەکرد هەر دەمووت (بەشەرەفم بە تەڵاقی پێغەمبەر) بێ ئەوەی یەك کەس لەو پیاوە بەڕێزانە قسەم پێببڕێت یان قسەیەکی ناشرین دەرحەقم بکەن (چونکە من بەنەزانی کوفرەکەم دەکرد).

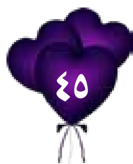
باسی دەروێشم دەکرد هەر لە خۆمە هیچم نەدەزانی ئەویش جاروبار لە مەجلیسی باپیرمدا گوێم لێبووبوو، چونکە ئەو کۆنە دەروێشی شێخ عەبدولکەریمی کربچنە بوو، ووتم کاکە ئێمە هەمووومان ئیسلامین بەس ئەم ئیسلامیانە دنیایان تێکداوە بەسەر یەکدا من حەز دەکەم بێم بۆلاتان بەڵام کاکە خۆ منیش یەکێتیم و ئەوەنییە موسڵمانمو هاتووم بۆلاتان نوێژ دەکەم! بە خوا دەروێشی کاکە حەمەشم! یەك دوو قسەی بێمەعنای ترم کرد ئەو خەڵکە هەموو بێدەنگ بوون.

دوایی کاك سەڵاح ستار خوای گەورە تەمەن درێژی بکات کە دەستیکرد بە قسە سبحان‌الله ئەو پیاوە دڵی منی کردەوە ئەوەندە بە ئەدەبەوە دەستیکرد بە قسەکردن ئەوەندە خۆش قسەی کرد حەزم نەدەکرد شەوەکە تەواو بێت باسی شرك‌و تەوحیدی کرد، هەرچەندە من وەك وابوو گوێزو مێووژم بۆ بژمێرن، قسەکانی بەڕاستی چوونە ناومێشکم دوایی لەقسەکانی تێگەیشتمەوە.

خوا حافیزیەکی گەرمیان لە من کردو منیش بە کۆڵانی مزگەوتدا هاتمە خوارەوە لە کەلاوەیەکدا دانیشتم تۆزێك لە عارەقەکەی کە پێم مابوو وویستم لەگەڵ مێووژو گوێزەکەدا بیخۆم خواردمەوە، بەڵام کەئابەو خەمۆکیەك گرتمی لەژیانمدا شتی وام بەخۆمەوە نەدیبوو، هەر کات بێزار دەبووم یان دەگریام یان بە مشروب خۆم مەشغوڵ دەکرد بۆ ئەوەی خەمەکانی خۆمم لەبیر بچێتەوە، من ئەو دەمە هەموو ژیانم فشقیات‌و گۆرانی‌و ئەم سەرو ئەو سەری گەنجێتی بوو، لەو سەریشەوە بێزاری‌و بێتاقەتی عیشق لەدەستدانی خۆشەویستەکانم بوو.

کەچومەوە بۆ ماڵەوە نەنکم یادی بەخێر بێت ووتی: ئەوە بۆ عەبوسی؟ دیسان پارەت پێ نییە؟

ووتم: لە مزگەوت بووم مەولونامە بوو حەزدەکەم بخەوم.

نەنكم ووتی: چیی؟ كەری كێ تۆپیوە تۆ چویتە مزگەوت.

وەڵامم نەداوە زۆر بێزار بووم، نەشمدەزانی چییە؟

كە سەرمكردە سەر سەرین تەنها یەك شت هات بە مێشكمدا، ئەویش ئەدەبو حورمەتی ئەو خەڵكەی ناو مزگەوتو جیاوازی لەگەڵ ڕەفیقەكانی سەرمێزو سەرجادە ٣٠ مەتریەكە كە هەمیشە خەریكی قسەی بێمەعناو گۆرانی ووتنو شەڕە جنێو بووین، دوای ئەم كچو ئەو كچ كەوتبووین.

بەیانی هەڵسام باپیرم ووتی: كاكە گوێم لێبوو ووتت لە مزگەوت بووم؟

ووتم: بەڵێ

باپیرم ووتی: كوڕم هەر ئیشێكت كرد بە پیاوانە بیكە یان مەڕۆ مزگەوت.

ووتم: ئاخر بابە، من زۆر تاوانبارم تۆ بڵێی خوا لێم خۆشبێت؟

باپیرم ووتی: خوای گەورە خوای خراپەكارانە پیش چاكەكاران ئەو خوایە تەنها ڕاستگۆی دەوێت كە ڕاستگۆ بوویت بە پاكی گەڕایتەوە بۆلای دڵنیابە لێت خۆش دەبێت.

قسەكەی باپیرم زۆر كاریگەری لەسەرم دروستكرد كە ووتی خوای پەروەردگار خوای خراپەكارانە پێش ئەوەی خوای چاكەكاران بێت.

هەڵسام خۆم شۆردو دەستمكرد بە نوێژكردنو زۆر پاڕامەوە كە ئیتر كاری خراپ ناكەم بڕیارمدا واز بهێنم لە هەرچی شتی خراپە.

سێ ڕۆژ لە ماڵەوە نەچوومە دەرەوە دەستمكرد بە نوێژكردن و تەهلیلەو خوێندنی جوزئی عەماو ئیتر سۆفی بەحاڵم نەبێت، لەماڵ نەدەچوومە دەرەوە، نەنكیشم لە خۆیەوە بڕیاری دەركرد كە من شێت بووم.

نەنكم بە باپیرمی ووت: «حەمە خەسرەو شێت بوو فریایكەوە یان بە ئامین (دایكی خۆم) بڵێ با دوایی شتێكی لێنەیەت بەخوا ماڵی حەمەی سەعی حەیامان دەبەن، (حەمەی سەعی) باپیرمە لە تەرەفی باوكم واتا باوكی باوكمە دوایی خونچە حەیامان دەبات (دایە خونچەش نەنكمە) هەموویان بەرەحمەت بن. منیش كە گوێم لەم قسەیە بوو پێشتر ئاقڵ بووبوم، بەڵام دیسان شێت بوومەوە. هەزارو یەك جنێومداو خۆم گۆڕیو ووتم: هەر نوێژ ناكەم.

ئینجا ڕووم كردە پەروەردگارو ووتم: من ویستم لەگەڵ تۆ ببم بە ڕەفیق وات لێكردم كە پێم بڵێن شێت. ئەوە ئێستا دەچم بۆ نادی تێرو پڕ دەخۆمەوە، من و تۆ ڕەفیقایەتیەكەمان تێكچوو خەتای منیش نییە.

چووم بۆ نادی هێشوو لە ئەسحابە سپی خاوەنی نادیەكە ناوی هۆگر بوو ووتی ها

سوره چەند ڕۆژە دیار نیت؟

ووتم: لای خوا بووم، واهاتم بۆ لای شەیتان.

هۆگرزۆر زل بوو ئازایش بوو لەمنیش گەورە تر بوو، بەڵام هەندێك قسەی لێ قبوڵ دەكردم لەبەر ئەوەی كوڕی شەهید بووم، چوم تێرووپڕم خواردەوە. خەیاڵ بووم بە فایەقە ڕەشەوە گرتم ئەودەمە بەرپرسی ئاسایشی سلێمانی بوو لەسەر لیستی پارتی، كەسێكی لێبوو لە نادییەكە ئاسایش بوو هەر ئەیوت كاك فایەق وا و كاك فایەق وایكرد منیش یەكێتیم لە داخی پارتی بەقەدەر هەموو دنیا لەسەر دڵم بوو.

هاتم تا بازاڕی دیلان بۆ لای كوڕكی ڕەفیقم لەخۆم هیچوپوچ تر بوو ناوی سەباحی عەبەی سەلاجە بوو، دانیشتم دەستمكرد بە جنێودان بە فایەقە ڕەش ئەوەندەم جنێودا ئەوەندەم جنێودا تا ئاسایشی موحتەرەم هاتن بۆ لامو وتیان لە ئاسایش بانگت دەكەن. ئەوەندەی تر جنێومدا ئەوانیش كەوتنە گیانی من منیش دەمانچە قەلەباچكە میكارۆفەكەم پێبوو تەقەم كرد ڕامكردو خۆم كرد بە ماڵی حاجی فەلاحداو دەرگاكەیانم كردەوە كەس ئاگای لێنەبوو، نزیك بوو لەگەڕەكی پیرمەنسورەوە سەرو بازاڕی دیلان یان جوانتر بڵێم سەرو مزگەوتەكەی بەرانبەر ئەو بازاڕەیە. دەمانچەكەم شاردەوە بەڵام عەزێتم پێگەیشتبوو، هەندێك مامەوە كاك نەسروڵڵا بەڕەحمەت بێت لەماڵەكەی هاتە دەرەوەو ووتی ئەوە چییە ووتم شەڕم بووە چومە ژوورەوە بۆماڵی كاك نەسروڵڵا كەس لەماڵ نەبوو كاك نەسروڵڵا پیاوێكی زۆر بەڕێز بوو زانیم لەسەر پێیە ئەویش دەڕوات دوایی دەمو چاوشتن هاتمە دەرەوە پێشم ووت دەمانچەكەم شاردۆتەوە ووتی بۆم بێنە دامێ و ئەو بۆی هەڵگرتم هەزار ڕەحمەت لەگۆڕی، چووم بۆ لای عوسمانی سەروپێ ئێواران سەروپێی هەبوو بێ ئێوە ناخۆش بە خوێنو جلی دڕاوەوە تێرو پڕ سەروپێم خوارد، بەڵام نەمدەزانی وەزعەكە چۆن بووە. ئاسایشەكان باشیان لێدابووم منیش باش لەگەڵیان هاتبوومە دەست بە سەرخۆشیش یەكێكیانم بە كلكە دەمانچە داغان كردبوو، ئاسایش بەشوێنمدا دەگەڕان.

تۆزێكی پێچوو مەفەرزەیەكی ئاسایش لە سەروپێخانەكەدا دەبەزینو منیان برد قسەم نەكرد، بردمیانە لای كەسێك پێم وابێت عەمید بوو ناوی كاك نەجات بوو پارتی بوو لەئاسایشی سلێمانی خوا هەڵناگرێت زۆر بەڕێز بوو، بەڵام موفەوەزێكی لێبوو ناوی عومەر بوو لاڵ بوو زۆر خوێڕی بوو ئەو كەسە دەفتەرێكی بەرگ ڕەقی پێبوو بیستبوی لە ئاسایشە پارتیەكانمداوە یەك دەفتەری كێشا بەسەرمدا. دووسەعات سجن كرام د. كەمال شاكری یەكێتی مامۆستا شاهۆی ئاگادار كردبووەوە كە من گیراوم ئەم بەرپرسانەش هەموو

ڕەفیقی باوکم بوون دوای دوو سەعات بانگیان کردم بۆلای مامۆستا شاهۆ نەسیحەتی کردمو ئەو کاك نەجات-ەش کارەکەی بۆ ئاسان کردم بەرەڵایان کردم.

ئەوەی لێردا گرنگە باسی بکەم، ئەو دوو سەعاتەی زیندانی ناو ئاسایشە.

بەجلی دڕاوو سەرو گوێلاکی خوێناویەوە چوومە زیندانەکە زۆر قەرەباڵغ بوو کەس جێگای نەکردمەوە خۆی قاعەکەش هەر زۆر بچووك بوو، کوڕێکی زۆر قۆزو جوانخاس ڕیش پڕ بانگی کردم ووتی وەرە لای من دانیشە بزانم بۆچی گیراوی؟

منیش وامزانی وەك خۆم وایە ووتم کاکە سەرخۆش بووم لەگەڵ ئاسایشەکاندا بووە بەشەڕم، ئەم کوڕە چەند قسەی جوانی بۆ کردم.

ووتی کاکە خەسرەو مرۆڤ تەمەنی بەشی خۆشەویستی ناکات چۆن شەڕی پێدەکات.

ووتم: ئەی تۆ بۆ گیراوی ووتی لەسەر شوبهە.

ئیتر نەمپرسی لێی شوبهەی چی، ئەوەندەی قسە بۆ کردم حەزم دەکرد هەر زیندان بم ئەوەندە قسەکانی خۆش بوو، ناوی سەیوان بوو یەکێك بوو لە پێشمەرگەکانی حەرەکە کە لەئاسایش زیندان بوو لەدوای شەڕەکەی مابوویەوەو گیرابوو. بەهەرحاڵ لە قسەکانی کاك سەیوان لە داهاتوداو لەباسەکانی تردا کاریگەری ئەو دووسەعاتە ڕوون دەکەمەوە کە بانگیان کردم بەئاشکرا ووتم کاکە دەمەوێت لەزیندان بم هەموو خەڵکی ناو زیندانەکە دەستیان بە پێکەنین کرد.

بەربووم هاتمەوە بۆ ماڵەوە بۆ بەیانی لە کۆمیتەی ٣ی بەشی کاسبکارن بانگکرام ئەودەمە ئەندام پۆل بووم لەوێ لای مامۆستا عەبدوڵلای حاجی سەعید کە ئێستا نوێنەری مام جەلال-ە بۆ کاروباری بازرگانی، ئامۆژگاری کردم ووتی: تۆ لەمەولا ئیشت گەورە ترە لای ئێمە. بەڕاستیش من یەکێتم ئەودەمە لە هەرچی شتە خۆشتر دەویست، بۆ؟ نازانم ڕەنگە هۆکارەکەی ئەوە بوبێت کە زۆرێك لە هاوڕێکانی باوکم یەکێتی بوون، بەهەر حاڵ چوومە ناو دەزگاکانی یەکێتی و زیاتر دەستمکردەوە بە ئیش‌وکار دوور کەوتمەوە لە ئەهلی مزگەوت.

لەدوای چەندین دانیشتن لەگەڵ مامۆستا عەبدوڵلا، زیاتر ئێمە لە ڕووی ڕێکخستنەکانی یەکێتیو کارکردنی ڕێکخراوەیی زۆر بەهێز بووین. ئەو ماوەیەش بەهۆی «مامۆستا ئومێد ئاشنا» یادی بەخێر هاوڕێیەکی باوکم بوو کەسێکی ڕۆشنبیرو نوسەرێکی بەناوبانگ بوو، هاوکاری زۆری منی کرد بۆ پێگەیشتنم.

جاروبار ژیاننامەی شەهیدانی یەکێتیم دەنوسیەوە لە ڕۆژنامەی کوردستانی نوێ لە پەڕەی کۆتایی یان پێش کۆتایی بڵاودەکرایەوە، ئەو دەمە مامۆستا موستەفا ساڵح کەریم

سەرنوسەر بوو.

یەکێتیو بەتایبەت مامۆستا عەبدوڵلاو کاك کەمال کوردی یادی بەخێر بەرپرسی کۆمیتەی دوو و کاك بەرزان و بەتایبەت تر مامۆستا ئومێد ئاشنا باش منیان بەرزکردەوە بۆ ئاستێك کە لە تەمەنی خۆم بەرزتر بوو، بەلأم کێشە لەوەدایە تەمەن ئەگەر لەگەڵ ئەقڵی منداڵیدا ڕێ نەکات هەرگیز ئەقڵێکی ساغ و تەندروست نابێت، لەگەڵ تەمەنەکەدا بگونجێت کە زۆری وەرگرت منداڵی لە دەست ئەدا کە پێشت نەبەخشی گەمژە دەردەچێت، پێویستە پێوانەی تەمەن ڕابگیرێت و بەگوێرەی تەمەن منداڵ بەخێو بکرێت، چونکە من بۆ خۆم هەرچەندە توانای زانیاری وەرگرتنم هەبوو بەلأم ڕۆحی موراهیقی و سەرشێتی لەناو جەستەو مێشكو ژیانی مندا قوڵپی ئەدا، ئەمەش هۆکارێکی زۆر گەورەیە کە مامەڵە لەگەڵ تەمەن نەکرێت، من لەبەرئەوەی کوڕە گەورە بووم، مامەڵەم لەگەڵ تەمەنی پیاوێکی ٥٠ساڵدا دەکرد لە کاتێکدا خۆم ١٨ بۆ ١٩ ساڵ بووم.

تەمەنی منداڵیم لەدەست دابوو دەبوو هەمیشە لە مەجلیسی پیاو ماقوڵاندا دابنیشم، دەچووم بۆ یاری هەموو دەیانووت عەیب ناکەیت تۆ کوڕە گەورەی ماڵیت چۆن دەچیت یاری دەکەیت، ئەوکاتانەشی کە باوکم مابوو هەر خەریکی میوان بەڕێکردن و پێڵاو جووت کردن و چا گێڕان بووین، یاخود حیمایەی باوکمان بووین.

ئەمەش وای کردبوو منداڵیمان بە تەواوەتی لەدەستدا بوو، جاری وا هەبوو حەزمان لە فیلم کارتۆن بوو خێرا هەڵیاندەستاندین دەیانووت ڕاکەن میوان هات.

من لەداخی میوان و پیاوی قسە زلو قەرەباڵغی هەموو منداڵیم لەدەستدا. ١٤ ساڵ بووم دەوری پیاوی چل ساڵم دەبینی، لاشەو ڕوخسارمان منداڵ بوو، بەلأم ئەقڵو مامەڵەمان گەورە بوو ئەمە بووە هۆکاری ئەوەی لە کاری ڕێکخستندا زۆر سەرکەوتوو بم لە ناویەکێتیدا تەنانەت دەچوومە کەرکوك زانیاری دروستم دەهێنایەوە بۆ یەکێتی.

لەو هێڵەی کە کارم دەکرد لە ناو ڕێکخستنەکانی یەکێتی پەیوەست بوو بە خودی تاڵەبانییەوە ئەو سەردەمە بەو شێوەیە کار دەکرا. هەر لەو سەردەمەوە نازناوی (ماکوان)م بۆ من دانرا لە لایەن مامۆستا عەبدوڵلای حاجی سەعیدەوە، دەچومە کەرکوك بۆ کڕینی مەعجونی ددانو کرێمی ڕیش تاشینی ئادەمو شامپۆی سن سن، ئەو جۆرە ماددانە لە سلێمانی پارەی دەکر، ووردە ووردە دەستم کردەوە بە کاسبی.

لە کەرکوك زانیاریان پێدابووم کە ئەمنو جاشە کوردەکان لە ناوچەی مەجیدیەی کەرکوکن، منیش دەچومە ئوتێلێك بەناوی (سیف الدولە) زۆرجاریش بۆ خواردنەوە شەوان دەچومە باڕی ئوتێلێك لە کەرکوك بەناوی «قصر کرکوك» لەگەڵ کەسێك ئاشنا

بووم گۆرانیبێژ بوو، بەڵام کۆنە طەواری بوو بەناوی مەستەفا ڕەئوف، بە هۆکاری ئەوەی شەوێك گۆرانی ووت زۆر ناخۆش بوو، منیش ئەو شەوە خەیاڵم خۆش بوو هەستی کوردایەتیم بەرز بووبووەوە لە ناو ئەو هەموو بەعسی و عەرەبانەدا چووم ووتم یارمەتی هەیە منیش گۆرانیەك بڵێم؟

مستەفا ڕەوف ووتی: ئاسایە، منیش بەدڵی خۆم گۆرانییەکی ماملێم ووت، بەناوی فاتمۆکێ... فاتمۆکێ کوێستانمان کێلەشینە... بۆت نەژیم بەهار بڕوا هاوینە.

بۆ بەیانی تەماشای گیرفانمم کرد ٦٥٠ دیناری تەزویری تێدابوو هەمووی ٥٠ دیناری بوو تومەس شەو شاباشیان دابومێ، بەیانی چومە صیدلیەکەی مەجیدییە بۆ شت کڕین لای خاوەن صیدەلیەکە مەستەفا ڕەئوفم دی

مستەفا ڕەئوف: کاکە ئەم شەو پشتی ئێمەت شکاند بەو گۆرانیە!

ووتم: بۆ؟

مستەفا ڕەئوف: ٢٥ دیناریان بۆ ئەهێنای هەر ئەتووت من پەنجایی وەردەگرم، لەو کاتەوە ناسینێکی سادەو ئاسایی لەگەڵ مستەفا ڕەئوف دروست بوو، بەردەوام من هاتووچۆی ئەو ناوەم دەکرد چەندجارێك لە سلێمانی بۆ ئەوێ، پاشان بەغداد لە ڕێگای جەبارەوە زۆر جار دەگەڕامەوە بۆ کفریو کەلار ئینجا سلێمانی، کەرەستەکانم لە ڕێگای لۆریەکانی ماڵی شێخ عەبدولقادری چوێسەوە دەگواستەوە بۆ سلێمانی ئەوان هاوکاریان دەکردم.

لەو سەفەرانەوە زانیاری باشم بەدەست هێنا بۆ یەکێتی، بە هۆکاری کڕینو فرۆشتن لەگەڵ کوڕێکی خەڵکی کەرکوك کەناوی عەدنان بوو لە سلێمانی ئاشنا بوبوین، کوڕێکی زۆر باش بوو منداڵ کار بوو کوڕێکی جوانخاس بوو، برایەکی بەدەستی بەعس کوژرابوو، بە بۆنەی ئەوەوە دوکانەکانی کەرکوك شارەزابووم بەتایبەت بایعەکان کە شتی کۆنیان لا مابوو دەمانکڕیەوە، ڕۆژێك چووم بۆلای تەماشام کرد زۆر بێتاقەتە ووتم: عەدنان ئەوە چییە؟ وەڵامی نەدامەوە، منیش تۆزێك بە کەرکوکی قسەی خۆشم بۆ کرد.

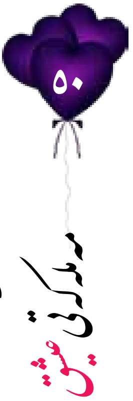
ووتم: حەیاتم دەبڵێ چییە؟

عەدنان: ڕەعد تەکلیفی ڕابواردنی لێکردوم لەبەرچاوی دوو سێ ئەمنی تردا دەستی بۆ بردووم منیش ڕامکرد، دەستیکرد بەگریان.

زۆر تورە بووم، بەجۆرێك ڕەشایی لە چاومدا نەماو هەمووی سپی بوو

ووتم: عەدە دەمانچە، کالآشینکۆف، ئاربیچی هیچ شك دەبەیت؟

عەدنان: ئـــا دەمانچەیەکمان هەیە هی کاکەمە لەماڵەوەیە.

ووتم: چییه؟

عەدنان: تۆكاریۆفه

ووتم: كەڵەك ناكات؟ چونكە عادەتەن ئەوانە كۆنن دەردی كەڵەكیان لای خۆمە خۆمی نەكوشتووە بۆیە دەترسام.

عەدنان: نا زۆر جوانەو تازەیە.

ووتم: چەند فیشەكی لەگەڵدایە؟

عەدنان: یەك شانەیە.

ئەمزانی كە كەمە بەس ئەوەندە تورە بووم خێرا چوین هێنامان. بە عەدنانم ووت: بڕوات بۆ سلێمانی، كابرایەكی خەڵكی سلێمانی لە كەركوك بوو سۆپەرێكی پێبوو گرتم بە خصوصی بۆ بەغداد ووتم: كەی هاتم بمبە بۆ بەغداد، بەڵام نەجوڵێیت لە نزیك چایخانەی مەجیدیە دامناو ووتم: ئەگەر شەوو ڕۆژم پێچووە نەجوڵێیت.

خوا هەڵناگرێت ووتی بێخەمبە...

عەدنان ڕەعدی نیشاندام، پێشتر ئەوەم ووتبوو بە عەدنان ئەگەر گیرام یان كوژرام بەكەس نەڵێیت تەنها مامۆستا عەبدوڵڵا حاجی سەعید نەبێت، كە بەرپرسی خۆم بوو.

نۆ هەزار دینارم پێبوو دامێ بیباتەوە بۆ سلێمانی تەسلیمی دایكمی بكات، چومە ناو چایخانەی مجیدیە ڕەعەد یاری دەكرد لەگەڵ كۆمەڵێكدا. دانیشتم داوای چایەكم كرد بە دەنگی نزم، دەنگم بەرز نەكردەوە بۆ ئەوەی سەرنجی كەس بۆ لای خۆم ڕانەكێشم، بێدەنگ دانیشتم و پشتم لەوان بوو دەمانچەشم لە ناو تەكسیەكەوە خستبوە سەرپێ و ئامادەی تەقە بوو بەس تەنها ترسی وەستانی دەمانچەكەم هەبوو لەوكاتەدا ئەگینا هیچ ترسێك لەدڵمدا نەبوو. لە مەشغوڵی ئەواندا بەدەم قاقای پێكەنینیانەوەو بە دەنگی بەرز قسەكردنیان لولەی دەمانچەم كردە ڕەعد هەر ئەوەندم زانی تەقەم كرد، چاوم هیچی نەبینی تا دەمانچەكە فیشەكی تێدابوو تەقاندمو ڕامكرد، شڵەژام دامنابوو خۆم بكەم بە لای چەپی چایخانەكەدا، بەڵام لەتاو شڵەژاوی بەرەو لای فندق سێف دەولە ڕۆیشتم خەڵكی ئەو ناوچەیەش منیان دەناسی، ئەودەمە نێوانی فندق سێف دەولە و قصر كەركوك چۆڵ بوو كەلاوە بوو، بەڵام سیاج كرابوو بە بلۆك هەڵچنرابوو خۆم فرێدایە ئەودیو لەبەر شپرزەیی و شەڵەژاویم خۆم كردەوە بە ناو قەصر كەركوك و لە پر مەستەفا ڕەئوفم دی لە نزیك چێشتخانەكەوە.

مستەفا ڕەئوف: چییە كاك خەسرەو بۆ شڵەژاوی؟

ووتم: شەڕمكردووە لەگەڵ ئەمن و طەواریەكاندا بمپارێزە لەدەستیان، هەرچەندە

من بیستبووم کە ئەم کەسە خۆی طەواری و بەعسییە، بەڵام زۆر پیاوانە منی لە چێشتخانەی قەصر کرکوکەوە بردە دەرەوە، تا بردمیە کۆڵانەکانی پشتەوە سواری تەکسی بووم بۆ جێگای ئەو سەیارەی کە گرتبووم بەکرێ بەرەو بەغداد ڕۆشتم دەمانچەکەم دایە سایەقەکە کە بە پارە بۆم بینێتەوە بۆ سلێمانی، سوپاس بۆ خوا سەرکەتوو بووم ئیتر من لەوکاتەوە نەگەڕامەوە بۆ کەرکوك تاساڵی ٢٠٠٤ لە ئەورووپاوە کە چوومەوە بۆ کوردوستان، لەدوای ئەوەی کە کەرکوکم بەجێ هێشت هیچ زانیاریەکم نییە کە چی ڕوویداوەو کێ بەرکەوتووە.

لەوکاتەی خۆم فڕێدایە ناو کەلاوەکە قسەی کاك سەیوانم بیر کەوتەوە، لە زیندان فێری ئەوەی کردم کە خوام خۆشبوێت لەبەر خۆشەویستی خۆی داوای شتی لێبکەم، تەنانەت فێری کردم خوای پەروەردگارت لەبەر بەهەشتەکەی خۆش نەوێت، بەڵکو خوام لەبەر زاتی پیرۆزی خۆی خۆشبوێت کە الله یە، لەو کاتە پەیمانمدا بە خودا و ووتم: خوایە نامەوێت بم پارێزی بەس داوات لێدەکەم ئەگەر مردم لێم خۆشبیت، تۆ لەدڵمادابە تەنها لێم خۆشبە ئەگەر مام و ژیام وەعد بێت کارێك ناکەم تۆ پێت ناخۆشبێت جارێکی تر من نابینیتەوە لەسەر کاری خراپە.

هەر لەوێدا تۆبەم کرد خۆم ئامادەکرد بۆ مردن. خوای پەروەردگار پاراستمی، لەو کاتەوە دڵنیا بووم لەوەی کە خوای گەورە سپاردە زایە ناکات، بەڵام بەڕاستگۆیانە داوام لێکرد، زۆر بە صادقانە داوام کرد بۆیە خودا پاراستمی.

سەرەتایی خواناسی و گێژاوی حیزبایەتی

دوای ئەوەی بەغدادم بە جێهێشت و گەڕامەوە بۆ سلێمانی تا ئێستا نەمدیوەتەوە.

لەدوای گەڕانەوەم وویســتم باسەکە و ڕووداوەکەی کە ڕوویدابوو بیکەم بە ڕاپۆرتێك و بەرزی بکەمەوە بۆ ســەرووی خۆم لە ڕێگای م. عەبدوڵڵاوە، ئەو شــەوەی کە نوســیم خســتمە گیرفانی کراســەکەمەوە، لە ماڵی نەنکم نەخەوتم، بۆ بەیانی لە بیرم چوو لە گیرفانەکەم دەریبێنم.

دایکم ووتی: جلی پیست هەیە بۆت بشۆم؟

ووتم: کراسەکەم پیسە، چونکە دایە گەورەم توانای نەبوو بەدەست بیشوات، ئەوەی کە لێرەدا نوسیومە لە شێوازی ڕوودانی ڕووداوەکە ئاواش بۆ دەزگاکەی خۆمم نوسیبوو، دایکشم جوان خوێندبویەوە ئیتر چاوی پڕبووبوو لە گریان کە من چەندە کاری ترسناکم کردووە. دەســتبەجێ هەســتابوو تەلەفونی کردبوو بۆ چەند بەرپرســێك و چەند کەسایەتیەکی دیــاری یەکێتــی، تەلەفونی کردبوو بۆ کاك بەکری حاجی ســەفەر خوا لێی خۆش بێت، کافەخانی خێزانی هەڵیگرتبوو خوا لەویش خۆشــبێت، کاك بەکر لەوێ نەبووبوو، دوایی تەلەفونی بۆ مام باخەوان کردبوو واتا کەســایەتی ناســراوی پێنجوێن حەمەی دەروێش حەمەســاڵح، ئەویشی دەست نەکەوتبوو دادە ئایشێ هەردوکیان بەڕەحمەت بن ووتبویان کاکــە حەمــەو خێزانی لە پێنجوێنن، ناچار تەلەفــون دەکات بۆ کاك حامی حاجی غالی کە ئێســتا بەرپرســی ناوەندی مەکتەبــی کۆمەڵایەتی یەکێتیەو جەنابیــان لە ژیاندایە، وەزعەکەی تێدەگەینێت بە گریان و بە تووڕەیی بە کاك حامید حاجی غالی دەڵێت: وەك باوکیم لەدەســت چووە با کوڕکەشم لەدەســت نەچێت. کاك حامید پیاوێکە لەوانەی کە زۆر دۆستی باوکم بووەو نزیك بوون لەیەکەوە ئێمەی وەك برازا تەماشاکردووە ئێستاش هەروایە. ئەویش تەلەفون دەکات بۆ مامۆســتا عوسمانی کانی پانکەو بۆ کاك عەبدوڵڵای حاجی سەعید کە من کاری ڕێکخستن نەکەم و دوورم خەنەوە.

لەدوای ئەوە یەکێتی وازیان لە من هێنا، ئەوە ڕاستییە من دەیڵێم کە خەڵکی یەکێتی لـــە دڵســـۆزی و وەفاو پیاوەتیان بۆ باوکم منیان دوورخســـتەوە لـــە خۆیان منیش دەڵێم ماڵتان ئاوابێت دنیایەك مەمنونتان بووم.

دیســـانەوە ڕووم کردەوە هەمان مزگەوت کە بەسەرخۆشـــی ڕووم تێکردبوو، چوومەوە خزمەت ئەو پیاوە بەڕێزانەی پێشترو هاتنەوە بەرەو ڕووم ئەم جارە هەر وەك موسڵمانێك، بـــەڵام ئەم جارە نەیانهێشـــت بچمەوە دەرەوە بەتەواوەتـــی ئولفەتیان دامێ و منیش دڵم لایان بوو بەتایبەت مامۆستا سەلاح ستار کە زۆر شتی فێری من کرد خواپاداشتی بداتەوە لە خۆشیاندا هەموو شەوێك دەچووم بۆ مزگەوت.

ئەودەمـــە نێوانی بزوتنـــەوەو یەکێتیش باش بووبوو مزگەوتـــەکان دەرس و دەوریان تێدا دانرابووەوەو مزگەوتی جیهادیش هەبوو، هەموو ڕۆژێك دەڕۆشـــتم بۆ مزگەوت فێری قورئان خوێندنو فێری ڕەوشت و فێری ڕۆشنبیری ئیسلامیو بیروباوەڕی ئسیلامو ژیانی پێغەمبـــەرو ژیانی هـــاوەڵان دەبووم، بـــەردەوام بووم دەقیقەم بە فیـــڕۆ نەئەدا، چونکە لەنـــاو تاریکییەوە دەرچووم ڕووناکیم دۆزییەوە، ئەوەی تاریکی نەبینێت چێژی ڕووناکی نازانێت.

هەموو شـــەوێك دەرس هەبوو، بیرمە شـــەوانی شەممە م. طاریق ژیانی پێغەمبەرانی دەووتەوە، یەکشەممە کاك ئاوات ژیانی هەواڵانی پێشکەش دەکرد، دووشەممان کاك سەلاح ستار بیروباوەڕی ئیسلامی هەبوو، سێشەممان مامۆستا عوسمان دەرسی تەجویدی هەبوو، چوار شـــەممان مامۆستا حەسەنی حاجی سابیر فیقهی ئیسلامی ئەوتەوە، پێنج شەممان کاك ئەنوەر بوو عولوم حەدیثی ئەوتەوە، جومعان کاك ســـەلاح ســـتار بوو دەرسی عامی هەبوو لە مزگەوتەکانی تریشەوە خەڵك دەهات باسی بەنی ئیسرائیل بوو.

ســـوبحان‌الله ئـــەو مزگەوتـــە زانکۆیەکـــی پەروەردەیی بـــوو، بیرمە نەیاندەهێشـــت مامۆستایەکی تر دەرس بڵێتەوە ئەویش کاك ئەنوری حاجی فەتاح بوو من مەجالێکیشم دروست کردبوو دەچوم بۆلای ئەو دەرسم دەخوێند، نەمدەزانی بۆچی ناهێڵن وامدەزانی زیرەك نییە بەس دوایی بۆم دەرکەوت مەسەلەکە حیزبایەتییە جەماعەتی نەهزە ڕێگەیان نەئەدا یەکگرتوو دەرس بڵێتەوە، چونکە یەکگرتووەکان نەیاندەهێشت لەمزگەوتەکانی تر نەهزەکان دەرس بڵێنەوە ئیتر شـــەڕە دەرس بوو، بەڵام سودی بۆ من هەبوو، واتا هەموو هەفتەکە دەرس هەبوو من دەڕۆشتم بۆلای ئەو کاك ئەنوەرەش دەرسی ئیزافیم دەخوێند.

تومـــەس ئەمانـــەی کە دەرس دەڵێنەوە هەموویان نەهزەکان بوون نەیاندەهێشـــت نە حرەکە نە یەکگرتوو دەرس بڵێنەوە لە مزگەوتی شـــێخ عوســـمانی ســـێرێ بێجگە سۆفی

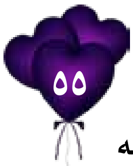
و نەهــزە. لە مزگەوتی حەمەی حاجی ڕەشــید نەهزەکان بۆیــان نەبوو دەرس بڵێنەوە، بێجگــە یەکگرتــوو- حەرەکە. لە هەوارەبەرزە حەرەکەو نەهــزە بۆیان هەبوو یەکگرتوو بۆی نەبوو، لە مزگەوتەکەی مامۆستا شەماڵ موفتی (خوای گەورە لێی خۆش بێت) تەنها یەکگرتوو بۆی هەبوو.

ئیتر حیزبایەتییەکی بێتام ئەو هەموو زانست و زانیاریانە دەچوونە ژێری هەژمونی حیزبایەتی.

لەدوایــی ئەوەی ڕۆژ بەڕۆژ خۆشەویســتم بۆ ئیســلام زیاتر دەبوو ڕووناکی ئیســلام تاریکــی دڵــمو هەناومی ڕۆشــنکردبووەوە، چونکە مرۆڤ تا زۆر تینــو نەبێت چێژی ئاو ناکات تا تینوێتییەکەی بشــکێنێت. منیش بۆخۆم دەمزانی پێشــتر لە چ گێژاوێکدا بووم، سەرباری هەمووی ڕۆژ بە ڕۆژ جیهانبینی من دەگۆڕا، هەموو ڕۆژێك بەرفراوانتر دەبوو، دیدم بۆ گەردوون و ژیان و مرۆڤ و دەســەڵات والا تر دەبوو، لێرەوە هەســتم کرد ژیان ئەو شــانۆگەرییە هیچ و بێمانایە نییە کە من پێشــتر لێی تێگەیشــتبووم، بەڵکو ژیان سێبەرێکەو منیش ڕێبوار ئەوەندەم پێویستە تا لەم ژیانەوە دەچم بۆ دوونیای خولود.

ڕۆژانە وانەی ئاینیم دەخوێند، هەر مامۆســتایەکم بدیبایە دەمووت ئەوە دەرســێکم پێناڵێیتەوە!! بۆ نمونە بێجگە مزگەوتی شێخ عوسمانی سێریێ دەچووم بۆ مزگەوتەکانی تریــش، پاشــان بــەڕۆژدا وانەیەکم لای مامۆســتا مەلا ئەحمەدی بن تەبــەق دەخوێند، ئەربەعینی نەوەویم دەخوێند لەگەڵ فەتحول قەریب، دەرســێکی ترم لای کاك صەباحی برای کاك سەلاح هەبوو ئەویش تەفسیر بوو، وانەیەکی ترم لای مەلا حەمەوەمینی باخی هەبوو لە مزگەوتی کانی ئاسکان باسی عەقیدە، لە مزگەوتی حەمەی حاجی ڕەشید لای مامۆستا جەلال فەقێ مامۆستا موساو مامۆستا ئیسماعیل بوو هەبوو جورجانی و زمانی عەرەبیو تێگەیشــتن لە بانگەوازم دەخوێند، ســەرباری هەمووی لەو بازاڕو قەیسەرییەدا کە خۆم کارم تێدا دەکرد دووبرا کتێبخانەیەکیان دانا بەناوی کاك ســەباحە ســورو کاك نەجات، خوا دای بەمن هەموو ڕۆژێك کتێبێك یان دوو کتێبم دەخوێندەوە، بێجگە لەوەی لە هەفتەیەکدا دەچومە خزمەت مامۆســتا شێخ ئەکرەم دەرسی تەصوفم دەخوێند، کاك سەلاح ستاریش دەرسی فەردی دانابوو بۆ من و دوو برای تر پێکەوە.

بەم شــێوەیە بەردەوام بووم خوای گەورە زانســت و زانیاریەکی باشی بەخشیە من و هەمووی فەزڵی خوای پەروەردگار بوو، پاشــان ئەو مامۆســتا بەڕێزانە، ئینجا لێرەوە من پاشــخانێکی مەعریفی باشم بۆ دروســت بوو، بەڵام زۆر سەرەتایی لەهەمانکاتدا کرانەوە بە ڕووی ئەم زانستانەداو وەرگرتنی بە ئاسانی.

خەریکــی دینــداری خۆم بوومو باکم نەبــوو بە کەس زۆر مورتاح بووم ســبحان‌الله خوای گەورە ڕۆژ بە ڕۆژ پێشــی دەخســتم لە ڕووی سومعەو و پارەو هەموو ڕووەکانەوە بەتەواوەتی هەستمکرد ئیسلام مرۆڤ دروستدەکات، ئیسلام کارگەی دروستکردنی مرۆڤە، بۆیە سەر لەنوێ من دروست بوومەوە لە ڕووی کەسایەتییەوە زۆر بەهێزتر ئەمجارە نە بەبۆنــەی باوکەوە نە بەبۆنەی خانەوادەو عەشــیرەتەوە، بەڵکو لەهەمووی گەورەتر بە هۆکاری ئەم ئیســلامەوە پیاوی وا هاوڕێیەتی دەکردم کە ئەگەر جارانم بوایە یان دەبوو لە ماڵەکەیدا پێڵاوم ڕیز بکردایە یاخود چام بگێڕایە، بەڵام ئیسلام منی دروستکرد.

برایەکی پێنجوێنی هات بۆ لام ناوی کاك عەتا بوو ووتی: بۆ نایەیت ببیت بە حەرەکە. منیش ووتم جا ببم بە حەرەکە چی بکەم؟

کاك عەتــا: لای ئێمــە دەرس دەخوێنیت فێری جۆرەکانی چەکت دەکەین و هەندێك قسەی تر، منیش بێ سێ و دوو ووتم باشە.

ڕۆشتین بۆ مزگەوتی جیهادو نوێژمان کردوو منیان برد بۆ مقەرەکەیان بە کوڕێکیان ناساندم ناوی کاك یاسر بوو ووتیان ئەمە کاك خەسرەوە دەیەوێت ببێت بە حەرەکە.

لە بیرمە کاك یاســر ووتی: کاك خەســرەو لای کێ دەرس دەخوێنیت، هاتووچۆی کام مزگەوت دەکەیت؟

ووتم: لای کاك ســەلاح ســتار دەرس دەخوێنم و هاتوچۆی مزگەوتی شــێخ عوسمانی سێری دەکەم.

کاك یاســر: ببورە من وەرتناگــرم لەبەر ئەوەی لەگەڵ کاك ســەلاح ئێمە پەیمانمان بەستووە نە من قوتابی ئەو بەرم و نە ئەویش قوتابی من بەرێت.

منیش بەسەر سوورمانەوە ووتم: بۆ کوێی بەریت؟

کاك یاسر: بۆ ناو بزوتنەوە.

ووتم: ئەی ئەوان خۆیان چین من وام زانیوە کاك سەلاح بزوتنەوەیە؟

کاك یاسر: نەوەڵڵا، براکەم ئەوان نەهزەن.

بۆ یەکەم جار بوو زانیم کاك سەلاح نەهزەیە، بەڵام پێشتر من ناوی نەهزەم بیستبوو.

شــەو گەڕامەوە بۆ لای کاك ســەلاح و باســەکەم بۆ گێڕایەوە کە من چووم بۆ ئەوەی ببم بە بزوتنەوە وەریان نەگرتووم و باسەکەم بۆ کرد هۆکار چی بووە؟

ئەویــش بە دوورو درێژی باســی ئەم ڕێکخراوەی خۆیانی کــرد، بەڵام من نەچوو بە مێشکمدا هەر بزوتنەوەم خۆش دەویست، بە پێچەوانەی جارانەوە چەندە ڕقم لێیان بوو ئێستا لە خۆوە چوونەتە دڵم بزوتنەوە خۆشەویستە.

قەناعەتم بە نەهزەکان نەکرد بۆ ماوەیەکی تر کاك عەتام بینییەوە ووتم: کاکە من هەر دەبم بە بزوتنەوە.

لــەم کەینــو بەینی بزوتنـــەوەو نەهزەیـــەدا، نەهزەکان بــۆ منیـــان تێچاندبوو لای بزوتنەوەکان کە گوایە من وەرنەگرن، چونکە من جاسوسی یەکێتیم، چۆنیش زانیم ئەم قســەیەی نەهەزەکان کردویانە، شــێخ ئومێد پێی ووتم چونکە ناســیاومان بوو، خەڵکی سەیدســادق بــوو لە هێزی ســلێمانی بوو، ئــەوە هەڵدەگرم بۆ قیامەت. قســەکەش هیچ نەبوو تەنها نەهزەکان ئەم قســەیان بۆیە دروســتکرد بۆ ئەوەی بزوتنەوەی ئیسلامی من وەرنەگرێت و بە نەهزەیی بمێنمەوە.

کە ئەم حاڵەتە ڕوویدا بۆ ماوەی دوو مانگ یان سێ مانگێك دەبوو بووبووم بە نەهزە، نەنکــم پێــی زانیم، هەموو جارێك دەیووت بە باپیرم یادی بەخێر بێت، دەیووت: حەمە چی بکەین خەسرەوە بووە بە (نازە).

جارێکیــان بــە خۆمی ووت: ڕۆڵە بیســتومە بوویــت بە نازە- ئیتر ســبحان‌الله لەو نازەیــەوە ئــەو نەهزەیـــەم لەبەرچاوکەوت، پێوەری نەهزە بوون چــۆن بوو، ئەگەر دژی حەرەکەو یەکگرتوو بویتایە ئەوە موسڵمانی باش بوویت.

چوومەوە بۆلای شێخ ئومێدو کاك عەتا ووتم: کاکە من سەرو گوێلاك و مەکینەم بە نەهزە ناخوات من هەر حەرەکەم، من ئیشــم پێتان نییە ئەگەر ئێوە ئیشــتان بەمن بوو من بە نان و پیازو سیلاحی خۆم لە خزمەتاندام.

کاك شــوان (خوای گەورە بەشــەهید قبوڵی بکات) بەرپرســی هێزی سلێمانی کە ئەم قسەیەی منی بیست بوو ناردبووی بەشوێنمدا، لەبیرم نەماوە لە ڕێگای کاك شێخ ئومێد بوو یان کاك هەڵکەوتی ئیدارە بوو.

کاك شــوان زۆر خۆشــحاڵی خۆی دەربڕی و بە کاك یاســری وتبوو کاك یاسریش بە د.کامیلی ووتبوو ئێستا دکتۆرە لە سلێمانی، ئیتر بووم بە حەرەکە. خەریکی خوێندنەوەو کاری ڕۆژانەی خۆم ببووم، سوپاس بۆ خوا زۆر دەوڵەمەند بووم ئیتر پینجوێنییەکان کە منیان ناســیو ســومعەمیان بەدڵ بوو لەگەڵ چەند کەسێکدا چوومە جاددەی کاوە لەوێ دوکانم هەبوو لەگەڵ چەند کەســێکی ناســیاوی پێنجوێنی بووم بە شــەریك و خەریکی کەسابەت بووم.

ســەرەتایی بڵاوبوونەوەی ئەم قسەو دەنگۆیی من بە یەکێتی لەم نەهەزانەوە دروست بوو، هەر بۆ زانیاری و ڕایگشــتی، لەم دواییانەشدا جارێکی تر دروستیان کردەوە وابزانم تا ئێستاش هەر بەردەوامە گوایە من سەر بەیەکێتیم، منیش باکم نیە چونکە سوپاس بۆ

خوای پەروەردگار ئیشم بە هیچ حیزبێكو بە هیچ كەسێك نییە تەنها بە خوا نەبێت.

ئـــەوەی كە ڕقی لێمە لە ناو ئیسـلامییەكان دەڵێن جەلالییـــەو یەكێتیە یان پارتییە، تەبعـــەن یەكێتیەكانیشو پارتیەكان دەڵێن پیاوی مـــەلا كرێكارە یان ئیرهابییە، تەبعەن هەردووكیان قسـەی بێمەعناو هیچ و پوچە، چونكە بیروباوەڕم ڕێگام پێنادات كە كاری حیزبی لەگەڵ عەلمانی بكەم، وە پاشان ئەوەندە سوكیش نیم خەڵك بە ئاغا بزانم ببم بە پیاوی.

ڕۆژانێــك بـــوو كە من م، كرێكارم بە مەزڵوم زانیـــوە من هاوكاریم كردووە ڕۆژێك لە ڕۆژان من ئیشـــم بە ماموســـتا كرێكار نەبووە، هەر ئەو ئیشی بە من بووە، إن شاءالله لە تەوقیتێكی نزیكدا باســی ئەو ڕووداوانەش دەكەم واتا لە ســاڵی ٢٠٠٨ وە باســـیدەكەم تا ساڵی ٢٠١٦.

لە پاش مردنی كاك شوان بەڕەحمەت بێت من دابڕام بۆ ماوەیەك لە هێزی سلێمانی و لە ڕێگای برایەكەوە بە ناوی ماموستا عیسا پەیوەندیم پێوەكرا بۆ پەیوەندی خوێندكارانی ئیســلامی كوردســـتان، ئەو ماوەیە چالاكییەكانـــم لەوێ دەكرد، بـــەردەوام لەگەڵ هێزی سلێمانیش كاك یوسف و دوای ئەویش كاك مەڕوان هەر بەردەوام بووم.

لە پەیوەندی خوێندكارانو لاوانی ئیسلامی كوردستان كوڕێكی سوری جوانخاسم ناسی بەناوی فەرهەنگ نامۆ، لە ڕێگای ماموســـتا عیســاو ئەو برایانەی ناو پەیوەندی، ئەوكات مقەڕەكەمان لای مەعرەز جەلال بوو لە فولكەی ئاسكەكان.

ڕۆژێكیـــان من دەرســـم دەخوێند تەلەبەیەك هات بە قاتێك كەتافییەوە لە تەنیشـــت منەوە دانیشت و ووتی: دەرگای مقەڕم دانەخستووە.

لـــەم دوایەدا بۆم دەركەوت كە ئەو برایە كاك بڵند غەریبی سەرنوســـەری ڕێگا بووە، بەس تەنها من و كاك دكتۆر ڕێبوار كۆساریو پاشان ماموستا عیساو كوڕێكی تر بە ناوی كاك سەنگەرو یەكێكی تریشمان لەگەڵ بوو برای كاك عەتا پێنجوینی بوو بە ناوی كاك ســـەلاحەدین، ماموســـتا عیســا توڕەبوو ووتی چەند جارم ووتوە لەدوای خۆتان دەرگاكە داخە كەهاتی، بەهەرحاڵ ویســـتی بڕواتەوە، م. عیســـا ووتی: دەچم دایدەخەم، شـــتێكی پێویســـت بوو بیهێنێت، لەو ماوەیەی كە ڕۆشـــت من و نامۆ تەعاروفمان كرد ووتم: ئەوە چییە ئەڵێی لە ڕەبایەوە هاتووی تۆ لە قوتابیان و لاوانی ئەم جلانە چییە لەبەرتا؟

بە پێكەنین و سوبعتەوە ووتی: وەڵلا برا لە ڕەبایەوە هاتووم لە سەرەوە واتا مزگەوتی جیهاد پاسەوانم.

ئەو ڕۆژە پێكەوە دەرسمان خوێندو هاتینە دەرەوە بە پێ گەڕاین تا لای حەسیب ساڵح

ڕۆشـــتین کە ئێستا پێی دەوترێت سلێمانی پالاس، تەنها تەعاروف بوو، دوای ئەوە لەگەڵ فەرهەنگ نامۆ خوای گەورە بە شەهید وەری گرتبێت برایەتی و هاوڕێیەتیمان خۆشبوو.

مــن و ســەنگەرو فەرهەنگ گۆڤارێکمــان دەرکرد ٥٠ لاپەڕەیی بەنــاوی گۆڤاری ژیار، بەڵام سەر بە پەیوەندی بوو، زیاتر نزیك بووینەوە لەیەك و پرۆژەی ڕۆشنبیری زۆرمان دامەزراند لەوانە بۆ یەکەمجار من و نامۆ سمیناری دوو قۆڵیمان گرت بە جەولە قسەمان دەکرد.

نامۆ بەڕەحمەت بێت زۆر لاسای مامۆستا کرێکاری دەکردەوە تەنانەت دەنگی کتومت وەك مامۆستا کرێکار بوو، منیش زۆرم پێناخۆش بوو هەموو جارێك دەمووت برا دەنگت با وەك خۆی بێتو وەك خۆت قســەبکە، کە مادەم مامۆســتا کرێکار هەیە ئیتر بەســە من لام عەیبە خەڵك لاســایی خەڵکی تر بکاتەوە، ئەگەر خۆت توانات هەبێت بۆ توانای خۆت دەرناخەیت، چونکە بەڕاســتی نامۆ بلیمەت بوو حەزی زۆری بە ڕۆشــنبیرو گەڕان و ســەرچاوە هەبوو، هەرچەند لەم دوایەشدا خەڵکێك بە خۆمیان دەووت کاك ماکوان تۆ وەك مامۆســتا کرێکار قســە دەکەیت! کەوایان پێدەووتم نامۆم بیر دەکەوتەوە، چونکە بەڕاستی پێش ئەوەی بە خزمەتی مامۆستا کرێکاریش بگەم هەروا قسەمکردووە، جەنابی مامۆستا کرێکاریش هەروا گوێی لە من بووە، پێم خۆش نەبوو هەرگیز من وەك مامۆستا کریکار بم، نەك لە بەرئەوەی مامۆستا کەمە، نا بەڵکو من ناگەم بە مامۆستا و ناشمەوێت تەقلیدی کەس بکەم، حەز دەکەم وەك خۆم بم.

لە کۆتایی ســاڵی ١٩٩٧ بیرم لەدەرەوەی وڵات کردەوە کە بڕۆم بۆ ئەوروپا. دیســانەوە وەزعــی مادديمــان وێــران بوەبوە بە حوکمی ٣١ی ئاب و دوای ئەوەش شــەڕی یەکێتی و پارتی و نەبوونی کارو کەسابەت من بیرم لە ئەوروپا کردەوە.

ڕۆژێك لەدوکان دانیشتبووم پیاوێك خۆی کرد بەدوکاندا من و شەریکەکەم دانیشتبووین، بە ئێرانیانە ووتی سلام.

ووتم: سەرچاو فەرمووا!

کەسە ئێرانیەکە ووتی: من دوکانم هەیە لە شاری مەریوان، مێزی تلویزیۆن دەفرۆشم دەتانەوێت بۆتان بینێرم بۆ سلێمانی.

بەخێرهاتنم کردو لەبەری هەڵسام و چام بۆ بانگ کرد تەعاروفم لەگەڵ کرد بەهەر حاڵ ناوی کاك عەبدوولای پەناهی بوو.

پرســیارم لێکــرد لە چۆنێتیو نرخەکەی، وەك ئەو باســی دەکــرد تاڕادەیەك ئەقڵی منیش دەیگرت، خوڵکم کرد کە بچینەوە بۆ ماڵی خۆمان.

کاك عبدوڵڵا: لێره لەماڵی ناسیاومانین.

بڕیار بوو کە مێزەکانم بۆ بنێرێت بە پیلەوەردا.

پێش ئەوەی کاك عەبدوڵڵا بڕوات، کاك فاروقی شـەریکم ووتی: من پێم باشـە خۆت بچیـت بیبینیت لە شـاری مەریـوانو ئەگەر بەدڵت نەبوو با نەیەتـە ئێرەو ببێتە ماڵ بەسەرمانەوە.

قسەکەی کاك فاروقی شەریکم مەعقول بوو، بۆیە ڕووم کردە کاك عەبدوڵڵا عەرزمکرد ئەی ئەگەر خۆم بێم بۆ مەریوان پێت چۆنە؟

عەبدوڵڵا زۆری پێ باش بوو، ووتی: کارێکی فرە خاس دەکەیت.

بڕیامدا لەگەڵیدا بچم بۆ مەریوان.

هەڵسـا بڕوات، بۆ بەیانی کە هاتنەوە بڕیار وابوو من بڕۆم، بەڵام شـەو بیرم کردەوە خۆم بەتەنها لەگەڵیدا نەڕۆم، چونکە نەمدەناسی!

ئەو ڕۆیشـتو ئەدەرسـی ماڵو دوکانیانـم وەرگرت لە مەریـوان، دوای چەند ڕۆژێك دەرچووم منیش گەیشتمە مەریوان لە گوزەری هەورامیەکانەوە تەلەفونم بۆکرد ٣ دەقەی پێنەچوو هاتە بەردەمم و شەو چووینەوە بۆ ماڵی کاك عەبدوڵڵاو نەیهێشت بچمە هیچ جێگایەکی تر، هەرچەندە من کەسوکارم زۆرە لەمەریوان، بەڵام بەوپێیەی کە بۆلای ئەو هاتووم نەیهێشت بچمە هیچ ماڵێك هەڵبەت بۆ نانخواردن نەك مانەوەی شەو.

لەکاتـی قسـەکردندا تەعاروفمان کرد لەگەڵ ماڵو منداڵەکەیـدا، لەپڕ کچێکی جوان خـۆی کـرد بە ژووردا و کاك عەبدوڵڵا هەڵسـا لە بەریو باوەشـی پیاکرد، منیش لەتاو جوانییەکەی سـەرم بۆ دانەخرا، نەمزانی کێیە دەنا منیش لەبەری هەڵدەسـام ئەوەندە جوان بوو.

خوایە دەمگوت ئەم کچەم دیوە، دوایی بۆم دەرکەوت لە فلیمدا شێوەی ئەم دەموچاوەم دیوە ئەویش فیلمێکی ئەمیر ئەرسلانی نامدار بوو بەفارسی بینیبووم، باڵا بەرز شەدەلار، چاو ڕەش هەموو پێناسـەیەکی جوانی لەخۆیدا کۆکردبوەوە، منیش بەدیاریەوە حەپەسا بووم دایکی هات ئەویش باوەشی پیادا کرد. خوشکەکانیو کاك عەبدوڵڵا تەنها یەك کوڕی هەبوو ئەویش لە زیندانی ئێران بوو.

خەریـك بـوو منیش هەڵسـمو باوەشـی پێدا بکـەم بڵێـم یاخوا بەخێـر بێیتەوە بۆم دەرکەوت ناوی ئێرانە، چونکە باوکی ووتی ئێران کچم کەی گەیشتیتەوە.

ئێران: ئێستا بابە.

بۆم دەرکەوت لە دانشگایە لە ئەصفهان، واتا زانکۆی ئەصفەهان منیش خۆم پێنەگیراو

کردم بەقسەی خۆش بۆ ئەوەی سەرنجی ڕاکێشم. ووتم ناوت ئێرانەو خەڵکی ئێرانیت و لە ئێرانیش دەخوێنیت؟

بە پێکەنینەوە ووتی: بەڵێ

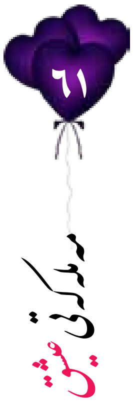
ووتم؛ دیارە هەرشوو بەئێرانیش دەکەیت؟

ئێران: شەرت نییە، واتا مەرج نییە

ووتم: بەخوا نیوەی ئیشەکەم ئاسان بوو

دوای نانخواردن زوو هەڵسـام زانیم ئەو خانەوادەیە خۆشـحاڵن بە هاتنەوەی ئێران، هەرچەندە لە ڕاستیشدا منیش هەر خۆشحاڵ بووم دەبوو هەڵسم.

ئیتر شەو ڕۆژو ساتەکانم هەمووی بوو بوو بەئێران.

عاشق بوون بە ئێران و عیشقی بەجێماو

لەدوای ئەوەی شەوەکەی لە ماڵی کاك عەبدوڵڵا پەناهی، هەڵسام و چوومەوە بۆ ماڵی خزمان لە شاری مەریوان، بەیانی چوومەوە بۆ گوزەری هەورامییەکان بەرەو دوکانی کاك عەبدووڵڵا. تەماشای مێزەکانم کرد بەدڵم بوو، بۆ ئەوەی بمێنمەوە لە مەریوان بیانوم گرت.

ووتم: کاك عەبدوڵڵا ئەم مێزانە گرانن خزمەکانم بۆیان باسکردووم لە تاران زۆر هەرزانتر دەکەوێت لەوەی جەنابت باسی دەکەیت.

عەبدوڵڵا: ڕاستە وایە، بەڵام خۆ دەبێت منیش سودێکی لێبکەم و قازانجی لێبکەم.

ووتم: کاك عەبدوڵڵا بۆ نایەیت ببینە شەریك لەم دوکانەداو لە سلێمانی و لەتارانیش.

عەبدوڵڵا: چۆن! تێناگەم؟

ووتم: تۆ بڕۆ بۆ تاران مێز بێنە بە کۆو هەرزانتر دەکەوێت، منیش لێرە لە دوکان دەبم نیوەی پارەت ئەدەمێ. ئەوەندەی بۆمان برایە سلێمانی و هەولێرو دهۆك دەیفرۆشین و دوای ئەوەشی نەفرۆشرا لە مەریوان ساغی دەکەینەوە، ئەگەر توانیمان کارەکەمان گەورەتر دەکەین.

کاك عەبدوڵڵا خەریك بوو لەخۆشیا باڵی دەگرت و ووتی: ئەوە من ئامادەم، منیش بیرمە چەند ملیۆن تمەنێکم پێبوو دامێ و بە (سوپاچەك) و ووتم بڕۆ بیهێنە لە تاران، بەڵام شتی جوانم بۆ بێنە زەوقی خەڵکی عێراقی بێت.

وەڵامم ناردەوە کە لە مەریوان دوکانم داناوەو بەتەما نەبن وا زوو بێمەوە، یەك

دوو کەس بنێرن بۆ باشماخ ئەو مێزانە بەرنە سلێمانیو هەولێر. مێز دوای یەك هەفتە گەیشتەوە مەریوان دامنەگرت یەکسەر بۆ باشماخ لەوێوە بۆ سلێمانی، لە سلێمانیش ڕاستەوخۆ فرۆشتبوویان بە دهۆکیەکان سوپاس بۆ خوا ٦٠هەزار دیناری خێرکرد.

پارەم دابەشکردەوە بەسەر هەموو شەریکەکاندا لە سلێمانی و لە مەریوان، کاك عەبدوڵڵام ناردەوە بۆ تاران.

دوو ئەوەندەی ترم ناردەوە ئەم جارە ناردم بۆ بەغداد.

داواکاری مێز زۆر بوو دوو ئەوەندەی تر خێری کرد سوپاس بۆ خودا.

ئیتر خەڵکی سلێمانیش بەکەسابەتەکەیان زانی زۆر خێری وای نەما، بەڵام هەر زۆر باش بوو، ئینجا دەهاتن بە جوملە لەخۆمیان دەکڕی لە مەریوان، بازرگانەکانی سلێمانی ئەوەندە سەیر بوون لە منیان نەدەکڕی چونکە وەك خەڵکی سلێمانی قسەم دەکرد، کاك عەبدوڵڵا پێ دەفرۆشتن ئەوبە مەریوانی قسەی دەکرد بە سێ قاتی نرخی من کەچی لەویان دەکڕی لەمنیان نەدەکڕی.

ئەو ماوەیەی کە مامەوە ئاشانایەتی تەواومان پەیدا کرد لەگەڵ مەریوان و مەریوانییەکان و ماڵی کاك عەبدوڵڵادا، ماوەی ٨ مانگ لە مەریوان دوکانم هەبوو دوو جار چوومەوە بۆ سلێمانی.

لەمزگەوتەکانی ئەوێدا بەدوای زانستدا دەگەڕام بیستم کە تەنها فەقێیەتی لە کانی سانان، هەندێك جێگا زانست دەخوێنرێت، چووم ماوەیەك بۆ کانی سانان لە خزمەتی مامۆستای کانی سانانی بووم، ماوەی چەند هەفتەیەك لە خزمەتی بووم، بەهۆکاری ئیشوکار نەمتوانی بمێنمەوە، ماڵی ئاوا بێتو دەرجەی عالی بێت بەمنی ئەوت تۆ وەهابیت، سیقەی پێم نەبوو ئیتر گەڕامەوە بۆ مەریوان. مزگەوتەکانی مەریوان لەجیاتی تەفسیری قورئان شەرحی شیعرەکانی قانعیان دەکرد، مەلاکانیان زۆر نەخوێندەوار بوون زانستیان لانەبوو هەڵبەت بەگشتی ناڵێم، چونکە زانای زۆر پایە بەرزیشی تێدابوو، بەڵام دەست من نەدەکەوتن لە دێهاتەکاندا بوونو لەترسی ئێران خۆیان دەرنەدەخست.

ڕۆژێك لە بازار دەگەڕام لە شاری مەریوان لە جێگایەك پێی دەوترا داروخانە، ئێرانم بینی لەگەڵ چەند کچێکی هاوڕێی تریدا، خەریك بوو بڕۆم بەلایاندا، دوایی لە دڵی خۆمدا ووتم: بابە خۆ تۆ لای خۆی موسڵمانی عەیب ناکەیت باوکی شەریکتەو هیچ نەبێت لەماڵەکەیاندا نانێکت خواردووە.

ئینجا تۆپەڵێك ڕیش بەملاولای ڕوومەتمەوە بوو ژێر چەناگەشم کەمێکی هەر پێوە بوو شەرمم لە ڕیشە تەنکەکەی خۆم کرد. گوێم پێنەدان و ڕۆشتم خۆم هەڵەکرد.

کەمێك ڕۆشتم و لەدواوە یەکێك دەڵێت:

ئاغای خوسرەوی، ئاغای خوسرەوی، ئاوڕمدایەوە تەماشادەکەم ئێرانە! ووتم: فەموو خانوم دەنگوباستان کەسوکاری موحتەرم هەموو باشن؟

ئێران: زۆر مەمنونەم ئاغا خوسرەو تو باشی؟

بفەرموو لە خزمەتام، ئێران خانوم (کە ووتی ئاغا خوسرەو ئەوەندە بەدەمی خۆش بوو خەریك بوو بڵێم توخوا سێ چوار جاری تر بڵێ خوسرەو، هەر بەمنیان ووتوە خەسرەو ڕقم لە ناوەکەم بووە، نەمزانیبوو ناوەکەم ئەوەندە خۆشە بەدەمی ئێران).

ئێران: وەڵڵا هیچ هەر حەزمکرد بێم بۆلات لەگەڵ کۆمەڵێك هاوڕێم بووم. ووتم دەچم بۆلای ئەو دۆستەم. ئاغا خوسرەو.

ووتم: منیش کردم بە زمانی سلێمانیو ووتم بەسلێمانیانە ئێران خانوم، وەی قوربانت بم بفەرموو لەخزمەتم بڕۆ بابچین لەبویەك - بخۆین (لەبوو شێلمەکەی لای خۆمانە، ئێرانی پێدەڵێت لەبوو).

ئێران: باشە بابڕۆین

ووتم: باسی ئەصفەهانو دانشگام لێپرسی هەندێك موجاملە، بەڵام خوا ئاگادارە هەرچی گەنجی ئەو مەریوانە بوو مۆڕەی لێدەکردم، منیش خۆم بە پاشا دەزانی!

لەخۆمەوە دڵم زۆرخۆش بوو زۆر فشەکەرانەش دەڕۆشتم ئەوەدەمە هەڕەتی جوانی تەمەن و هەرزەکاریم بوو، گیرفانیشم پڕ بوو لەپارە. لەگەڵ ئەوەشدا خوانسی و دینداری لەدڵمادا ڕووا بوو، بەڵام یاخوا مرۆڤ موحتاجی دەستی جوان نەکات، ماڵی ئێرانیشم ئاواکرد ئەوەندە جوانبوو منی سڕ کردبوو.

ئێران: ئاغا خوسرەو مەریوانت پێخۆشە.

ووتم: نەك مەریوان ئێرانیشم خۆش دەوێت!

ئێران دەستی کرد بە پێکەنین، جدەن (بەڕاستە).

بەدەم خۆمەوە هەر دەمووت: تاوانی من نییە کە شێتم، نیگای چاوی ئێوە بوو نەیهێشت من ئاقڵ بم.

جارێکی تر دووبارەم کردەوە هەناسەم هەڵدەکێشاو بیری دالیا-م دەکەوتەوەو دەمووت: تاوانی من نییە کە شێتم، نیگای چاوی ئێوە بوو نەیهێشت من ئاقڵ بم.

ئێران: خوسرەو ئەوە دەڵێی چی؟

لەدڵی خۆمدا ووتم بەخوا ئاغاکەش نەما پلەیەك بەرزتر بووینەوە، ووتم ئێران حەز دەکەم قسەیەك لە دڵمدا هەیە پێت بڵێم.

ئێران: ووتی دەزانم چییە؟

ووتم: چییە؟

ئێران: ئەتەوێت بڵێیت، با ئاشنای یەکتربین (بە مەریوانی واتا پەیوەندی دروستبکەین)

ووتم: بەڵێ بەدڵنیایەوە با ئاشنا بین، من حەز بەدۆستایەتی تۆ دەکەم، بەڵام دەمەوێت زۆر بە ڕاستگۆیانە پێت بڵێم ئەڵێن پیاو بەچاو عاشق دەبێت ژنیش بەدڵ.

منیش دەڵێم هەر پیاوێك بە چاو عاشق بێت قوڕ دەکات بەسەر دڵی ژندا، هەرژنێکیش دڵی خستە بەردەستی پیاو توشی جەڵەدەی دەکات.

ئەگەر پێچەوانەش بوویەوە پیاو بە دڵ عاشق بوو، هەموو پێی دەڵێن الفاتحة.

یان هیچ تێنەگەیشت یانیش خۆی لەمن گێل کردوو پێدەکەنی، بەڵام ئەوەندە جوان بوو خواخوام بوو نەیبەمەوە بۆ ماڵی خۆیان بۆ گەڕەکی دارسەیران.

گوێم لەبانگی شێوان بوو خوای گەورە کردی تۆزێك هۆشم هاتەوە بەبەر خۆمدا، بانگەکەم دەوتەوە، کەچی ئێران پێم پێدەکەنی، وویستم تووڕە ببم لێی ئەوەندەش جوان بوو دڵم نەهات، ناچار ووتم: گەر ئەمە چاو بڕۆت بێت نازو عیشەوەت هەر ئەمە.. الوداع ئەی زوهد تەقوا الفراق ئەی ئەقڵ و دین

ئێران: ئێژی چی؟

ووتم: ئێران گیان دەڵێم گەر ئەمە چاو بڕۆت بێت، نازو عیشەوەت هەر ئەمە الوداع ئەی زوهد تەقوا، الفراق ئەی ئەقڵ و دین.

ئێران: دەم خۆش خوسرەو گیان.

ئیتر وامزانی بەئاسمانەوە باڵم گرتووە.

تا نزیك ماڵی خۆیان بردمەوە، بەدەم گۆرانیوەوە بە ڕێگاوە هاتمەوە بۆ ماڵی خزمەکانم و ئەو ئێوارەیە لە خۆشیدا گۆرانی کاکە ژیرم (د. حوسین)م دەوت و دەستم خستبووە گیرفانەکانم.

کە دەڵێت:

دڵنیابە بەمەرگیش بێت ئەم نیگارە جێناهێڵم دڵم بولبولی شەیدایە ئەم هەوارە جێناهێڵم....

گەیشتمەوە ماڵی خزمانو لەگەڵ کوڕێکی ئامۆزا زاماندا دەستم کرد بەقسەکردن و وەزعەکەم بۆم باسکرد،

ئامۆزا زاکەم: نیوەی کوڕی مەریوان خۆی داناوە بۆ ئەوکچە، ئێستا عێراقییەك بێت

و ئاوا باثاسانی بیبات جاخۆ هەموو مەریوان شێت دەبن.

ئامۆژگاری ئەوەی کردم کە بچمە داوای و بیهێنم.

منیش فیکرەکەم پێباش بوو...

ماوەیەکی بەسەردا چوو ئێوارەیەکیان لەزرێبارەوە دەهاتمەوە بۆ مەریوان وویستم بچم ئێران ببینم، بەناوی ئەوەی بزانم کاك عەبدوڵلا لەماڵەوەیە. کەچووم لەدەرگام دا خۆی هاتە دەرەوە.

ووتم: ئەزیزی دڵ... بەیانی وەرە بۆ لای داروخانە لەوێ یەکتر دەبینین کارم پێتە.

ئێران: فرەخاسە هەندێك قسەی خۆشم بۆ کردو ئەویش هەنێ قسەی بۆ کردم.

ووتم: بلێ ئاغا خوسرەوە.

ئێران چەن جارێك ووتی ئاغا خوسرەو، ئیتر ڕۆشتم.

هاتە لای داروخانە وای خۆی گۆڕیبووم... من پێم شەرم بوو لەگەڵی بگەڕێم، ئەترسام (هەیئەتی ئەمر بمعروف نەهی عەن مونکەر) لە مەریوان بمگرێت.

ئەوەندەی تر شێتی کردم کاتێك ووتی: چیت گەرەکە ئاغا خوسرەو؟

ووتم: دەمەوێت بتهێنم و بتکەمە بووکی ئامینەخانی دایکی ئاغا خوسرەو.

ئێران: هەموو گیانی پێدەکەنی، ڕازی بوو. بەڵام ووتی خۆ ئاساییە دانشگاە تەواو بکەم؟

ووتم: حەزدەکەیت پرۆفیسۆریش بخوێنە.

بەخۆشاڵیەوە هەڵساینو چووینەوە بەرەو ماڵ خۆشترین ڕۆژی ژیانمان بوو، باسی دروستکردنی ماڵو منداڵو ناونانی منداڵمان دەکرد، تا جیابووینەوە لەیەکتری ئەو ئێوارەیە.

شەو لەگەڵ ئامۆزاییەکی باپیرم قسەم کرد بەناوی حاجی سەعیدی نێی خوا لێی خۆش بێت کە بچێتە داوای بۆم، حاجی سەعید یەکێك بوو لە پیاوە ناودارەکانی مەریوان. بۆ بەیانی ناردم بۆلای کاك عەبدوڵلا ووتوبوی من هیچ لاریم نییەو خەسرەو کوڕێکی باشە، بەڵام باپرس بە کچەکەو بە دایکی کچەکەش بکەم.

منیش چوومەوە بۆ سلێمانی و لەگەڵ باپیرم قسەم کردو ئەو پێی خۆش بوو، بەڵام سبحان اللە دایکم و نەنکم کەوتن بەقینا.

نەکم ئەیوت ئەو کچەتیوە ڕشکنە بێنی بە قەپ ئەوچرم، لەترسی نەنکم هەر باسم نەکردەوە، دایکم ئەیووت کچ دەست ناکەوێت لە ئێران ژن بێنیت.

هەرچۆن بوو دایکم ڕازی کرد بە قسەی لوس و خۆ بردنە پێشەوە... باپیرشم ووتی

نەنکت دانێ بۆخۆم.

گەڕامەوە بۆ مەریوان لەوێ کارەکان ڕێك بخەم و بنێرم بەشوێن کەسوکاردا و بێن بۆ مەریوان.

حاجی سەعید ناردی بووی بە شوێنمدا ووتی: وەرە بۆ ماڵمان، کەچووم بۆی باس کردم دایکی ئێران داوای خانویەك دەکات لە مەریوان بیکرِم و بیکەم بەناوی ئێرانەوە، ئەمە بۆ من ئەوەندە قورس نەبوو، خانوو لە ئێران زۆر گران نەبوو، بەڵام ئەیووت دەبێت مواڵیدەکەی چەندە ئەوەندە لیرەی شاهنشاهی بۆ بکەیت بە پشتوێنی ئاڵتوون، بەڵام ئەمەیان زۆری دەیویستو توانام بەسەریدا نەدەشکا، واتا ١٣٦٠ لیرە دەکات کە مواڵیدەکەیەتی، واتا بە ساڵی زاینی ١٩٨٢ دەکات یان ١٩٨١ بیرم نەماوە بەباشی.

زۆر بێتاقەت بووم ووتم: حاجی گیان ناتوانی قسەی تیا بکەیت؟

لەڕاستیدا حاجی سەعی ئەو بنەماڵەیەی خۆش نەدەویست، حەزی نەدەکرد خزمایەتیان بکەین، چونکە کاتی خۆی ئەو بنەماڵەیە کچێکیان خواست بوو لە بنەماڵەی حاجی سەعید و کە پورزای بوو مێردەکەی کوشتبووی، حاجی سەعیدو ئەوانیش کوشتبویانەوە لەجێگادا، ئیتر خوێن بە خوێن کۆتایی هاتبوو بەو کێشەیە.

حاجی سەعید: نەوەڵڵا باوە گیان واز لەو کچە بێنەو لە بنەماڵەی خۆمان بیهێنە، کێت دەوێت بۆت داوا دەکەم چوار پێنجێکی بۆ هەڵدام وای دەزانی تەماتەو بامێ دەکرِم.

منیش نەچوو بە مێشکمدا خۆم هەڵسام چوومە لای کاك عەبدوڵڵا.

ووتم: ١٣٦٠لیرە بەهیچ کەس ناکرِێت، بەڵام ئامادەم پشتوێنی ئاڵتونی بۆ بکەم، با ئەویشی بکاتە مارەییەکەی.

کاك عەبدوڵڵا: زۆرباشە، من قسەی لەگەڵ دەکەم و ڕازی دەکەم.

پاش ماوەیەك کاك عەبدوڵڵا ووتی ڕازیم کردووە هەوڵی خۆت بدە.

زۆر خۆشحاڵ بووم گەڕامەوە بۆ سلێمانی و خەریکی پارە کۆکردنەوە بووم بۆ ئەوەی ماڵێك لە مەریوان بکرِم و باپیرشم لەهەوڵی ئەوە دابوو هەندێك پارەی ترم بۆ دابین بکات بۆ پشتوێنەکە، دەیزانی زۆر حەز لە کچەکە دەکەم. منیش پاڵم لێدا بووەوە بە ئاسانی ئیشەکانم دەکرد ووتم جارێ کچەش لە یەکی زانکۆیە زۆری ماوە.

هاوڕێیەکی خۆم کە خۆم فێرم کردبوو بێتە ئێران و کەرەسەتەو شتومەك بکرِێت کوڕی باشە چووبووە داوایو دایان بەو کە لە من دەوڵەمەند تر بوو دیاربوو ئەو زووتر پارەکەی دابوو پارەی ئامادەبووە، وەك خۆیان دەڵێن ماشێنێکیشی کرِیبوو بۆ باوکی.

ئێرانیش ڕازی بوو شوی پێبکات!

که من چوومەوە بۆ مەریوان کاك عەبدوڵڵا قسەی لەگەڵ کردم وامزانی هاوکاریم دەکات، کەچی ووتی ژن هێناو شووکردن قیسمەت و نسیبە، حاجی سەعید-یشم لەگەڵ بوو قاقای خۆشی لێئەدا حاجی زوو زوو دەیووت بە کاك عەبدوڵڵا بەڕاستی وایە برا بەخوا وایە قیسمەت و نسیبە لایبە هەر باسیشی مەکە. منیش زۆر بێزار بووم لەژیانی خۆم. هیچم نەووت هیچیشم پێنە دەکرا، هەڵسام هەموویانم بەجێهیشت و چووم بۆ زرێبار، ئەگەر ترسی خوا لەدڵمدا نەبوایە ئەو کاتە خۆم دەخستە ناو زرێبار.

ئەم شیعرەم لەسەر دیواری داروخانەی مەریوان نووسی، لەگەڵ کوڕەکەی حاجی سەعیدا ئیتر مەریوانم بەجێهیشت بەرەو ڕەزایە کەوتمە ڕێ بۆ تورکیا هەر نەچوومەوە بۆ سلێمانیش.

ئەمەش دەقی شیعرەکەیە:

ئەستێرەی فرمێسکەکانت هەڵبڕێژە باوەشی منەوە
ئەمەوێت ئەم شەو هەموو ئەڵماسەکان بۆ من بێت
با شەونم ببم بە سنگی گوڵەوە ببمێنمەوە
کێ ناڵێت بەیانی زوو ڕۆژی جیابوونەوەیە
ئاوێنەی چاوەکانت لەبەردەمم دابنێ
مرۆڤ دەبێت لە تەنهایدا هاودەم هاو نەفەسی بێت.

بەرەو ڕەزایە ڕۆشتم قاچاخچیم گرت بۆ تورکیاو گەیشتمە سەڵماس و لەوێشەوە قاچاخچی ترم دۆزیەوە بۆ وان و ئەنقەرە، لەڕێگا گیرام لە بەتمان. سنورداش کرامەوە بۆ سۆلپی.....

سنورداش و گەڕانەوە بۆ ئەستەمبوڵ...

سنورداش كرامەوە بۆ سلۆپی بۆ لای برادەرانی پارتی، گرتیانم لە دهۆك و بەزیندان كراوی دوای هەفتەیەك بەبیانوی ئەوەی پاس ئامادەنییە لە زیندانی دهۆك مامەوە، دوایی ناردیانم بۆ هەولێر بۆ ئاسایشی گشتی، من و ٥٦ كەسی تریان كردە حەمامێكەوە لە ئاسایشی سلێمانی.

ئەوەی خەڵكی هەولێر بوو دوای لێپێچینەوە ئازادكرا، ئەوەی ناسراوی هەبوو ئازاد كران. من و چەند كەسێكماینەوە لە حەمامەكەدا. منیش هیچ پێناسێكم پێنەبوو.

یەكێك لە ئاسیشەكان هاتە ژوورەوە، ئەوەی پێی بڵێن ئەخلاق و ڕەوشت كەرامەت نەیبوو بەجنێودانەوە.

ووتی: با بەهادین بێتە دەرەوە، منیش قسەم نەكرد ئێ من ناوم خەسرەوە، هاواری كرد با (بەهادینی فەتەكۆپە) بێتە دەرەوە، منیش هەر قسەم نەكرد تەماشام كرد هەموو ئاسایشەكان تەماشای من دەكەن، بە جنێوودان ووتیان وەرە دەرەوە هەی پیاوە حیزەكەی سالار عەزیز!

ووتم: كاكە لەگەڵ منتانە؟

ووتیان بەڵێ تۆ ئەڵێین هەی جەلالی بێ ئەخلاقی واو وا لێكراو ئیتر جنێو بە خۆمو خوشكو دایكم.

هەرچی ووتم كاكە بەخوا من ناوم خەسرەوە ناوم بەهادین نیە، هیچ نەیخوارد. پشتملیان گرتم تفەنگ لەسەر سەرم بوو بردیانم بۆ ژورێك كوڕێكی موفەوەزی لێبوو.

ووتی ناوت بڵێ؟

ووتم: خەسرەو عەبدولكەریم محەممەد.

موفەوەزەكە: هەتیو درۆ بكەی ئەم جارە یەك فیشەكت پێوە ئەنێم.

ووتم: کاکە من خەڵکی پێنجوێنم، ناوم خەسرەوە کەسێکی پێنجوێنی بانگ بکە ئێوە هەڵەن لێتان تێکچووە.

موفەوەزەکە: ئاخر بەهادینی بێئەخلاق خەڵکی پێنجوێن! ئەزانین خۆمان.

ووتم: خوایە چۆن گیرم خواردوە بەدەست ئەمانەوە. هەر بڕوایان نەکرد، وابزانم بۆم هاتن بە چوار کەس بۆ لێدانم، منیش خۆم دانابوو بۆ کوشتن زانیم بە بەهادین تێگەیشتوون دەمو چاومان وەك یەك بوو.

خوای گەورە کردی کەمالە ڕەشی کۆنە ڕەفیقم کە حەزی لە بەیان بوو خۆی کرد بە ژوورا، ئیتر ووتم کاکە ئەو کوڕە من دەناسێت لێی پرسن من کێم؟

کەمالە ڕەش: دەیناسم ناوی خەسرەوەو کوڕی گەڕەکی خۆمانە، بەڵام جەلالییەکی پیسە، بەپێکەنینەوە.

لەڕاستیدا نەیهێشت لێمبدەن، بەڵام هەر بێ ئەخلاقی نواند داوای قاپێ عارەقی لێکردم کە ببێتە کەفیلم.

ووتم: پارەم پێنییە.

ووتی: بەرتنادەم تا بۆم نەکڕیت.

ووتم: عارەق حەرامە بۆت ناکڕم.

کەچی هەر نەبوو بەکەفیلم.

بردیانمەوە بۆ زیندان، سوجدەی شوکرم برد بۆ خوا کە نەجاتم بوو لەدەستی ئەو جەلادانە.

دەمەو ئێوارە بوو لەپڕ ئاسایشێك هاتە حەمامەکەوە من هەموو گیانم عارەق بوو.

ووتی: خەسرەو بێتە دەرەوە، قۆڵی گرتم بردمی بۆ ژووری جێگری بەڕێوەبەری ئاسایشی سلێمانی، خوێندمەوە ژوورەکە وا نوسرابوو.

چوومە ژوورەو پیاوێکی قۆز هەڵسا لەبەرم.

ووتی: خەسرەو من دەناسیت؟

ووتم: نەوەڵڵا قوربان ناتناسم.

ووتی: من شێخ فازیلم، ئەزانم تۆ جەلالیتو باوکیشت هەر جەلالی بووە ئێستا ئەتبەین بۆ ئاسایشی ئاکرێ، بەڵام هەر پێم پێدەکەنی.

لەڕاستیدا منیش ئەژنۆم شکا.

تۆزێکی پێچوو ووتی: برسیت نییە؟

منیش تف لەدەما ووشك بووە، یەك هەفتەیە نانم نەخواردووە لە نانە ڕەقەو شتی سادە بەولاوە، دوو ڕۆژیشە هیچم هەر نەخواردوە بێجگە ئاو، ووتم: نا سوپاس.

شێخ فازیل: خۆ هەر ئەتبەین بۆ زیندانی ئاکرێ بۆ نان ناخۆیت؟

زیندانی ئاکرێ پیسترین زیندانی پارتیە، یەکێتیەکانیان تێدا زیندانی دەکرد. لای یەکێتیش زیندانی قەڵاچوالان هەبوو بۆ پارتیەکان.

چارم نەما ووتم: باشە سوپاست دەکەم.

شێخ فازیل: حەز لەچی دەکەیت بۆت بێنن؟

ووتم: هەرچی بێت خوا نەی بڕێت؟

شێخ فازیل: ئاسایشێکی بانگکرد ووتی بیبەن بزانن چی دەخوات.

منیان برد بۆ جێگایەك هەر لە تەنیشت ئاسایشی سلێمانی لە سەر شەستییەکە، ناوی مطعم (لیرە) بوو.

چوم تێرو پڕ هەمبەرگرو گەصم خوارد، ئاسایشەکەش تەماشای دەمی دەکردم منیش لەداخا نەمووت بخۆ، چونکە من خۆم دانابوو بۆ زیندانی ئاکرێ، دوای نانخواردن گەڕاندمیانەوە بۆ ناو ئاسایشی گشتی، ڕەوشەکەم بەلاوە سەیر بوو.

شێخ فازیل سواری سەیارەکەی خۆی کردم، لەدواوە دانیشتم پاسەوانێکی لەگەڵ بوو لە پێشەوە دانیشت، منیش بەتەنها لەدواوەو خۆشی سەیارەکەی لێدەخوری. سەیارەکەش (ئۆڵدزمۆبیل) ێکی سپی بوو، بە بیرما هات پەلاماریان بدەم، بەڵام هەرچی تەماشا دەکەم ڕێزگرتنە نەك زیندانیکردن، دانم بەخۆمدا گرتو هیچم نەووت.

بردمی بۆ گەڕەکێك لەهەولێر لەبەردەم دەرگای ماڵێکدا دەیبەزاندم ماموستا سەید ئەحمەد پێنجوێنی هاتە دەرەوە و بەخێرهاتنی کردین و ووتی کاکە خوسرەو گیان بەخێر بێیت بابچینە ژوورەوە. منیش دەستیم ماچ کرد، چونکە وەك خاڵمان وایە جەنابی مامۆستا سەید ئەحمەد.

زۆر بەگەرمی خوڵکی کاك شێخ فازیلی کردو ووتی: نانی ئێوارە ئامادەیە فەرموو!

شێخ فازیل هاتوو چووینە ژوورەوە تەماشا دەکەم دایکم دانیشتوە! بەڵام من توشی شۆك بووم.

شێخ فازیل: کاکە خەسرەو، من لەشارۆچکەی سەیدسادق تەنزیمی باوکی تۆ بووم ئەو دەمە من کۆمەڵەی ڕەنجدەران بووم ئێستا پارتیم! هەر پێدەکەنی و ئەیوت چاکم ترساندی!

پاشان بەردەوام بوو فەرمووی: باوکی جەنابت منی دروستکردو ڕێزو حوورمەتم هەیە بۆ ئامینەخانی دایکت، ئەگەر ئازارێکیشت درا بێت لای ئێمە داوای لێبوردن دەکەین، خۆت دەزانی ڕەوشەکە چۆنەو پارتیش دوژمنی زۆرە.

منیش زۆر مەمنونی كاك شێخ فازیل بووم جێگری بەڕێوبەری ئاسایشی گشتی، ئەودەمە بەڕێوبەری ئاسایشی گشتی ناوی كاك فازیلی مەلیح بوو.

ئەو شەوە لە خزمەت ماموٚستا سەید ئەحمەد دا بووین، بۆ بەیانی من و ئامینەخانی دایكم گەڕاینەوە بۆ سلێمانی.

ماوەی مانگێك لە سلێمانی مامەوە، دیسان لێمدایەوە بۆ توركیا، ئەمجارەش سنورداش كرامەوە، بەڵام لە ئێرانەوە لای پارتیەوە نەبوو.

جارێكی تریش بڕیارمدا كە بچمەوە توركیا، لەكۆتایدا گەیشتمە ئەستەنبوڵ.

قاچاخچیەكان ناویان داناو بەكرو عوسمان بوو، لەڕێگادا بوو بە شەڕم لەگەڵ دانەیەكیاندا كە جنێوی ئەدا بە خەڵك، پەلامارم داو ووتم: ئەمجارە جنێو بدەی لێرەدا كەرامەتت دەشكێنم، زۆرێكیش لە نەفەرەكان پشتی منیان گرت قاچاخچییەكان قسەیان نەكرد! بەئاسایی وەرمگرت نەمزانی ئەمانە هەموو سەرو بنی یەكترن و وایان دانابوو كە من بگەمە ئەستەنبوڵ لێمبدەن.

ئەو ئێوارەیەی كە گەیشتینە ئەستەنبوڵ شەش قاچاخچیم لێكۆبوویەوە گەورەكەیان ناوی ئاریەیە سور بوو.

ئارییە سور، عوسە شەش پەنجە، دڵە شەرواڵ پیس، دانای عەبلی عەبان، بەكری سەعۆلەو یەكێكی تریش بوو كە نەمدەناسی.

كوڕێكی لێبوو ناوی كاك عوسمان بوو زۆر بەڕێز بوو ئەوانیشی دەناسی و منیشی دەناسی لەڕێگادا نوێژم دەكرد هەستی دەكرد تەنزولم نەدەكردو خەریكی ماستاو كردن نەبووم، بۆیە ڕێزی لێدەگرتم لەوێ ئاگام لێبوو نەیهێشت هیچ كارێك بكەن. هات چپاندی بەگوێمدا ووتی: ئەگەر جنێویشیان پێدای قسە مەكە ئەیانەوێت لێت بدەن.

بێجگە لەو شەش كەسە هەریەكە چەورەیەكی تریشی لەگەڵ بوو، منیش زانیم دەرەقەتی ئەم هەمووە نایەم شەڕی خۆتڕێن ناكەم، بەڵام سەری مارەكە ئارییە سور بوو، لەوە پەست بوو بوو كە ووتم نابم بەنەفەری تۆ نەفەری هیوای قوماشم، ڕقی لە هیوا بوو، هیواش پێنجوێنی بوو و كۆنە پێشمەرگە بوو لەگەڵ باوكم.

كەهاتن چوومە نزیك مەطبەخەكەوە چەقۆیەكم گرت بەدەستمەوە، چەقۆی شت پاكردن بوو. خۆم سەرقاڵ كرد بە شت چاكردنەوە. ئەوانیش زانییان خۆم ئامادەكردووە.

وایان دانابوو كە شەو هاتنەوە بۆ خواردنەوە، ئەو كاتە لێم بدەنو كەرامەتم بشكێنن.

ماڵی كاك عوسمان ئاوابێت ووتی: كاكە بەخوا تۆم خۆشدەوێت، بەڵام ئەمانە كەرامتت دەشكێنن یان دەبێت تەحەمول بكەیت یان دەبێت لێرە ڕاكەیت. بەمنیان ووتوە ئاگات

لە خەسرەو بێ ڕانەکات شەو ئەیکەینە مەزەی خۆمان، منیش بۆ خوا پێت دەڵێم ڕاکە.

زۆر مەمنونی بووم، تەنها کراسێك و پانتۆڵێکی کابۆم لەبەردابوو، هیچ، پارەشم پێنەبوو. داوای ٥٠ دۆلاریشم کردبوو بەناوی ئەو قاچاخچییانەوە بێت کە ئارییە سورە، فریانەکەوتم ئەو پارەیەم بەدەست بگات. لە شوقەکە ڕامکردە دەرەوە نەمدەزانی بۆ کوێ بچم، هیچ جێگایەك شارەزا نەبووم، ئەستەنبوڵ زیاد ١٨ ملیۆن کەسە، یەکەم جارمە بێمە ئەستەنبوڵ مانگی نۆیە بەشەودا ئەستەنبوڵ زۆر ساردە.

گەڕام زۆر گەڕام کوردم نەبینی، بەسەر ئەو جادانەدا گۆرانی ماملێ و حەسەن زیرەك چیم لەبەر بوو هەموویم ووت، هەموو تورك تەماشای دەکردم یەك کوردم نەبینی، چوومە مزگەوت بۆ نویژەکان بەعەرەبی قسەم دەکرد، یەك مەلا عەرەبی نەدەزانی.

شەو ساردەو یەك کراسم لەبەردایە سەرمامە هەڵدەلەرزم، پارەم پێنیەو برسیمە کەس ناناسم، تورە بووم سوێندم خوارد دەچمەوە کوردستان تۆڵە لەو قاچاخچییانە دەکەمەوە.

ئاگر لەچاوم دەباری، بڕیارمدا خۆم تەسلیم بکەمەوە بە پۆلیسی ئەستەنبوڵ بۆ ئەوەی بمگەڕێننەوە بۆ سلێمانی.

ڕۆشتم سەیارەیەکی پۆلیسم بینیو چوومە لای ووتم: بەن ئیراکیم، پاسۆپرت ماسپۆرت یۆك.

ئەوەندە فێر بوبووم، کابرای پۆلیس هەر جوابیشی نەدامەوە!

منیش خۆم تورە کردو ئەو ڕستە سەرو گوێلاك شکاوەم دووبارە کردەوە، زانی هەڵدەلەرزم لەسەرماندا زۆر پیاو بوو پۆلیسەکە ووتی:

بڕۆ ناو سەیارەکەو دانیشە.

ئاگام لێبوو دەستیکرد بە جیهازکردن بەتورکی دای بەیەکداو باسی منی دەکردو عێراقی و پاسپۆرت و لەم جۆرە قسانە، هەستم کرد مەوزوعەکە منم.

ماوەی چارەکێك لەناو سەیارەکەدا بووم ئەوەندەم نەزانی پۆلیسێکیان هات.

ووتم: ئێستا دەمبات، بەڵام یەك دنیا پسکیت و چۆرەك و سمیتی بۆ هێنام، خواردنێکیان هەیە وەك نان وایە خڕە کونجی پێوەیە پێی دەڵێن سمیت. ٨ ملیۆن لیرەی دامێ! ئەوکاتە ٨ ملیۆن لیرە زۆر بوو، هەر١٠٠ دۆلار لە تورکیا ٣٣ یان ٣٦ ملیۆن لیرە بوو.

سمیت و پسکیتەکەم وەرگرتو پارەکەم دایەوە، کەچی دوو ملیۆنی تری خستە سەری.

ووتی: ئەوە ١٠ ملیۆن وەك بڵێ ڕازیت! منیش بەلامەوە سەیر بوو، کەچی ووتی: دابەزە بە ئینگلیزی، ئێمە پۆلیسی ترافیکین واتا مرور بوون.

ووتم: ئەی ناتوانن بە پۆلیس بڵێن بمگرن و بمگەڕێننەوە بۆ عێراق؟

ووتی: با تەلەفونم کردووە ئێستا دێن ئەت بەن.

خۆشحاڵ بووم بەس بۆ ئەوەی بگەڕێمەوە کوردستانو تۆڵە لەو قاچاخچییانە بکەمەوە.

سەیارەیەك هات بەلورەلورو منیان برد بۆ جێگایەك ناوی قەرەقول بوو کەچوومە ژوورەوە، شتێکی زلی کەچەڵ دانیشتبوو، لەدوورەوە منی بینی ووتی: سن پەکەکە؟ دەموچای لەوە دەچوو کە مانگا جویبێتی، ئەوەندە چرچ لۆچو ترسناك بوو، هەر زیرەم کرد کەوای ووت!

ووتم: ئەکمەك- ئەکمەك واتا (نان)، ئەویش هەر دەیووت پەکەکە.

منیش ئەمووت: ئەکمەك.

موتەرجمێکی کرمانجیان هێناو وابزانم ١٥ بۆ ٢٠ کەس لەو ژورەدا دانیشتووبون هەمووی دەرەجەدارو کەچەڵ و سەیری منیان دەکرد.

منیش لە ناوەڕاستیاندا وەستابووم، ئینجا وەرە خەسرەو دڵت شەق نەباتو زیرەنەکەیتو پێشت بڵێن پەکەکە.

پرسیاریان کرد منیش بەڕاستگۆیی باسەکەم کرد ئەوەی ڕوویدابوو گێڕامەوە، سوێند بەخوا شوێنەکەم بزانیایە کوێیەو بچومایەتەوە سەری. هەموو ئەو قاچاخچیانەم بەخۆمەوە سنورداش دەکردەوە بۆ تۆڵە سەندنەوە لێیان لە سلێمانی، ئەوەندە تورە بووم.

دوایی کە وەزعەکەیان زانی چییە، ئەوەندەم زانی هەرە گەورەکەیان هەڵسایە سەرپێ.

ووتم: بەخوا ئەم سەگبابە بەدەستی خۆی تەعزیبم ئەدات بڕوا ناکات پێم.

کەچی دەستی کرد بەگیرافانیا دنیایەك پارەی دەرهێنا، ئەوانەشی دانیشتبوون هەموو دەستیان کرد بەگیرفانیانداو پارەیان دەرهێنا.

وابزام سەفتەیەك پارەیان دامێ، دوایی بژاردم بۆم دەرکەوت ٨٠ ملیۆن لیرەیان داومەتێ.

پیاوە گەورەکە نامەیەکی بۆ نوسیم لەسەر وەرقەیەك و دایە دەستم بەکرمانەجەکەی ووت بیبە بۆ ئەکسەرای.

کرمانجەکە بردمی تا تۆپقاپیو لەوێوە سواری پاسی ئەکسەرای کردم و بە سایەق پاسەکەی ووتبوو بماتە ئەکسەرای لای وەطن جاددە نزیك یابانچی شوعبە.

سایەق پاسکە ووتی: لەم ڕێگایەوە بڕۆ ئەچیتە وەطن جاددە، ئەوە یابانچی شوعبەیە ئیتر ئەتبەنەوە بۆ عێراق.

نازانم بڕۆم یان نەڕۆم، بەڵام هەر تووڕەم گیرفانیشم پڕە لەپارەو بە ئەقڵی خۆم

وامزانی ئەونامەیە کە کابرا بۆی نوسیووم، ئەدرەسە بەڵام نیشانی هەر کەسم ئەدا دەستی دەکرد بەگیرفانیدا تۆپەڵێك پارەی ئەدامێ.

لەوانەیە لە ١٠کەسم پرسی بێت نائومێدی نەکردم یەك دوو ملیۆنی هەر ئەدامێ.

هەر کەسیشم دەبینی پێم دەووت: وەطن جاددە یابانچی شوعبە، ئیتر ناردیانم ووردە ووردە، ئەو کاغەزەشم نیشانی هەر کەس ئەدا لە ملیۆن لیرە کەمتری نەئەدا!

نیوەی شەوە لە ئەکسەرای لەبەردەم میترۆکەدا دوو سەیارەی پۆلیسی لێبوو، چوومە لایان و ووتم: بەن عێراقی و پاسۆپرت ماسۆپرت یۆك، ووتیان: نەچیتەوە بۆ عێراق سەدام ئیعدام دەکات!

ئەوشەوە لە ناو سەیارەی پۆلیسەکاندا خەوتم، ئەوانیش کە نامەکەیان بینی دەستیان کرد بەگیرفانیاندا پارەیان دامێ و بەیانیش بەیەکەوە نانمان خواردو دوای بەسەیارەی خۆیان بردیانمە بەردەم یابانچی شوعبە.

چوومە ژورەوە سلاوم کرد، یەك کەس وەلامی نەدامەوە، تەماشای دووگۆڵیان دەکرد دوای ١٠ دەقیقە یەکێکیان ڕەحمی جوڵا ووتی: چیت دەوێت، قەوانەکەم لێدایەوە بەن عێراقی و پاسپۆرت ماسپۆرت یۆك. نامەکەم نیشاندا و ووتی ببەبەن بۆ سجن.

ووتم: ئۆخەی گەیشتم بەئاواتەکەی خۆم.

کەچووم پڕ بوو لە کورد، ڕەفیقێکم بینی ووتی: ئەوە بۆ گیراوی؟

ووتم نەگیراوم خۆم هاتووم، ئەویش خەریك بو شێت ببێت، وەرزعەکەم بۆ گێڕاوە.

ووتی: ئەی بۆ نەچویت بۆلای کاك هیوا لە بیوك چەکمەچەیە کەمالی برازای لەوێیە.

ووتم: جا من چوزانم.

زۆر ماندوو بووم چاوم چووە خەو، بانگیان کردم ووتیان: کەریم بابێت بۆ تەحقیق.

چووم کوڕێکی کەرکوکی موتەرجمم بوو ئەویش خۆی سجن بوو.

موحەقیقەکە ووتی: ببورە ئێمە ناتوانین بتگرین دەبیت تۆ لە قەرەقولەوە بنێر درێیت بۆ لای ئێمەو مەحکەمە بکرێت، ئینجا ئێمە ئەتگرین و سنورداشت دەکەینەوە، تکایە بچۆ دەرەوە!

منیش خۆم تورەکردو ووتم: ناچمە دەرەوە دەبێت بمگرنو لەم قسانە. کوڕە کەرکوکیەکەش شێت بووبوو ووتی: بۆ وا دەکەیت برۆ دەرەوە.

ووتم: کاکە کەس ناناسم؟

ووتی: ئەی هاوار ئەستەنبوڵ پڕە لە کورد، بڕۆ دەرەوە بەخوا تۆ شانست هەیە.

گەڕامەوە بۆ سجنەکە ووتم شتم بەجێهیشتووە باش بوو خێرا بەهاوڕێکەمم ووت ڕەقەمەکەی هیوای قوماشم بدەرێ وەرمگرتو لە یابانچی شوعبە هاتمە دەرەوە.

لەدڵی خۆمدا ووتم: خۆ من پارەم پێنەبوو ئێستا گیرفانم پڕە لەپارە، کەس تەعەدای نەکردووە وا خۆم مەشەوەش کردووە، بڕۆ بۆ بیوك چەکمەچە بۆلای هیوای قوماش‌و تۆڵە لەبیرکەو بەرەو ئەورووپا برۆ.

هەرکە هاتمە دەرەوە قەمسەڵەیەکی گەرمم کڕی بەڵام شاز، گۆرەوی تازەو پێڵاوی جوانم کڕی، پانتۆڵو ملپێچ خۆم نوێ کردەوە. هێشتا ١١٠ ملیۆن لیرەم پێیە.

بیوك چەکمەجە ٤٥ دەقیقە لە ئەستەنبوڵ دوورە، شارێکی سەربەخۆ بوو وەك سەرچنارو سلێمانی.

گەیشتمە ئەوێ تەلەفونم کرد، کوردەکان هاتن بەدەمەوە چوومە ئەوێ‌و لەوێ مامەوە.

دەستمکرد بەکارکردن لە غەسلەکەی هیوای قوماش، بە خۆڕای کارم دەکرد ئەو ماوەیە بەس بۆ ئەوەی شەوان جێگام بکەنەوەو بەیەکەوە بین، کاك هیواش حەقی منی کردەوە ٥٠ دۆلارەکەشی بە شەق لێسەندبوونەوە پارەکەی بۆ هێنامەوە، بەڵام من هیچیانم نەبینی لە قاچاخچییەکان. ڕۆژێکیان نەبێت یەکێکیانم بینی لەم شارەی خۆم لە نەرویج، تەماشام کرد لەمزگەوت هاتە دەرەوە نوێژی دەکرد.

ووتم: تۆ عوسمان شەش پەنجە نیت؟

ووتی: ئەوم، زانی تورەم.

ووتی: ئێستا نوێژ دەکەم و حەجم کردووەو ماڵی خوشکێکم لێرەیە لە بەریتانیاوە بەسەردان هاتووم، ١٦ ساڵیش بەسەر وەزعەکەدا ڕۆشتبوو، ئیتر منیش هیچم نەداوە بەناوچاویدا ڕێزم گرتو ڕۆشتم وابزانم نەیناسیمەوە!

بەردەوام کارم دەکرد بە خۆڕایی تا شارەزا بووم لە ئەستەنبوڵ، دوای چوومە سەمونخانەیەك و دەستمکرد بەکار لەوێ، هەر لەوێ ژورێکیان دامێ و سەیارەیان دامێ سەمونم دابەشدەکرد لەگەڵ کوڕێکدا ناوی ڕەفعەت ئابێ بوو، هاوکاری ئەوم دەکرد بەیەکەوە واتا ئەو وەستای من بوو.

ژورێکی تریش لە تەنیشتمەوە بوو چەند کوڕێکی کرمانجی تێدا بوو. ئەوانیش لە سەمونسخانەکە کاریان دەکرد زۆر کوڕی چاك‌و دیندار بوون، نوێژو شتمان هەر بە جەماعەت بوو بەیەکەوە خەڵکی دیار بەکر بوون، بەڵام من ژورەکەم تەنها بوو، دیار بوو ئەوان براو ئامۆزاو شتی وابوون بۆیە هەموویان بەیەکەو بوون، منیش تەنها بووم جاروبار هەر بۆ خۆشی دەچوومەوە بۆ غەسلەکە بۆلای هاوڕێکانم، بەڵام جێگای من زۆر

خۆش بوو لەڕووی ئەمنیەوە زۆر باشتر بوو.

لەو بەریشمانەوە ژوورو نیوێکی لێبوو کۆمەڵێك کوردی تێدا دەژیان دەمزانی قاچاخچین، بەڵام نەمدەناسین هەر ووتم پرسیاریان دەکەم لەو کوڕانەی هاوڕێم، بەڵام هەر لەبیرم دەچوو، هەر جارێك یەکترمان بدیبایە سڵاومان دەکرد لەیەکتر بەردەوام ئەو ژورەش ٤ کەس بۆ ٥ کەسم تێدا دەبینی بەبەردەوامی ناویانم نەدەزانی.

شەوێکیان گوێم لە قیژەی ژنو کچێك بوو، بەکوردی هاواریان دەکرد بۆ خاتری خوا، بۆخاتری پێغەمبەر شەرەفەمان مەشکێنن. خۆم پێنەگیرا چوومە دەرەوە و نزیك بوومەوە لە ژورەکە گوێم لێبوو یەکێکیان ئەیووت هاوار مەکە بانەمانگرن زوو دایکەنە با نەجاتمان بێت! منیش هەر گوێم گرتبوو، کچەکە دەیگوت ئاخر من کچم حەیام مەبەن، دایکیشی دەیوت چیتان دەوێت لەمنی بکەن واز لەوبێینن، یەکێك لە کوڕەکان بە کچەکەی دەگوت من لەدواوە لەگەڵت ڕادەبوێرم مەترسە.

هەموو گیانم سور بووبووەوە نەمدەزانی چیبکەم، دەمزانی ٤ بۆ ٥ کەسی لێیە، شەڕکردن لەگەڵیان هەروا ئاسان نیە.

چووم سەیدا حیلمی-م هەڵساند... برا گەورەکەیان ناوی حیلمی بوو کرمانجەکان، زۆر دیندارو خواناس بوون تا تێمگەیاند گیانم دەرچوو، هاتن بەدەممەوە ڕۆشتین منیش بە چەقۆوە ئەوانیش بە دارو چەقۆوە لەگەڵم هاتن.

بەتوندی کێشام بەدەرگاکەدا بە سەیدا حیلمی- م ووت: بە تورکی قسە بکە بابزانن تورکینو بڵێ پۆلیسین.

هاواری کرد (ئامنە قۆیم) جنێوی تورکەکانە بوو...

ووتی: پۆلیسین دەرگاکە بکەنەوە دەنا دەیشکێنین، وەڵا دەنگ نەما! منیش هەر ئەمدا لەدەرگاکە، کچو ژنەکە کردیانەوە.

سوپاس بۆ خوا، فریایانن کەوتین.

ژنەکە ڕووت وقوت بوو، کچەکەشی جلەکانی دڕابوو. باوەشی کرد بە مندا بەتانییەکی لە خۆ پێچابوو، هەر ئەیووت تەعدا تەعدا، وای زانی ئێمە تورکین.

منیش ووتم خوشکی من خەم مەخۆ ئاگام لێبوو هاتم کە تەعدادتان لێنەکەن، زانی کوردم دانەویوە قۆنەرەکانم ماچ بکات نەمهیشت، بەڵام دەستمکرد بەگریان بۆیان زۆر خەفەتم خوارد.

ناردمنە ژورەکەی خۆمو جلوبەرگەکانیان هێنا، ئەو خوێریە کوردانەی تریش لە پەنجەرەی حەمامەکەوە هەموویان ڕایانکردبووە دەرەوەو کەسی لێنەمابوو.

گرم بەردایە ژوورەکەیان، بۆ ئەوەی بیر نەکەنەوە بێنەوە.

زیاد لە ٢٠ وەرەقەشم لەگیرفانی یەکێکیاندا دۆزیەوە.

بە ژن و کچەکەم ووت: نەیەنە دەرەوە بەهیچ شێوەیەك من ئەو ماڵە دەسوتێنم، خواردن لە سەلاجەکەدا هەیە بەیانیش دێمەوە بۆلاتان نەیەنە دەرەوە تکایە.

لەوەی کە ڕابوورد

لەوەی کە شکا

لەوەی کە نەبوو

لەوەی کە ڕژا

خەفەت مەخۆن

ژیان ئەگەر ئاسان بوایە بە گریان دەستی پێنە دەکرد.

من و یاسەمین

ئەو ژوورەم سوتاندو بە سەیدا حیلمی- م ووت کە پەیوەندی بکات بە پۆلیسەوە، هەرخۆیشی قسە لەگەڵ پۆلیس بکات و بەدووریان بخاتەوە لەو ژوورە کە منی لێبووم، ئێستا ئافرەتەکانی تێدایە.

دوای سوتاندی منیش ڕامکرد بۆ غەسلەکەو لای جەماعەت مامەوە، هەڵکەوتە ڕەش ناسراو بە هەڵە دەبابەو شێخ ئەرسەلانی برای شێخ بورهان لەوی بوون، زۆر کوڕی چاکبوون هاوڕێی خۆم بوون، بەڵام ئەوان دەیانخواردەوە.

وویستم بڕۆم ئەرسەلان ووتی: بەخوا لە بەر تۆ ناخۆمەوە ئەم شەو مەڕۆ لێرەبە.

منیش خواخوای خولکە گورگانەیەکمە، بۆیە خێرا ووتم: باشە!

دەمەو ئێوارە بوو نانمان دروستکرد، خەریکی قسەی خۆش و ناخواردن بووین، یەکێك لەو کوڕانەم بینی کە لەو ژوورەدا دەژیا هات، کەمالی دەناسی. هەر بینیم ئەوەندە توڕە بووم هەموو گیانم بوو بە بورکان.

هات دانیشت کەسیان نەیاندەناسی بێجگە کەمال، کەمال ناساندی بە ئێمە، ووتی: ئەوە کاك سیروانە ماڵەکەیان سوتاوە، ئەم شەو لای ئێمە دەبێت.

کە وای ووت من شێت بووم!

چپاندم بە گوێی ئەرسەلانداو ووتم: ئەم شەو من ئەم هەتیوە دەکوژم.

ئەرسەلان: بۆ؟

هەموو وەزعەکەم بۆ گێڕایەوە، ئەرسەلان زۆر توڕە بوو لەتاواندا لێوی خۆی دەگەست.

منیش ڕوومکردە سیروانو ووتم: ئەو ژوورە هی ئێوە بوو کە دوو ئافرەتەکەی تێدا سوتا ئەمشەو؟ ئەوە چی بووە؟

کە وام ووت ڕەنگی تێکچوو.

سیروان: غاز تەقیوە پیایاندا نەفەربوون.

ووتم: ئەو ناوە بووە بە پۆلیس و من نەموێراوە بمێنمەوە هاتووم بۆ ئێرە، کە وام ووت یەکسەر هەڵساو ڕۆیشت، هەرچی کەمال ووتی بمێنەرەوە ئەم شەولێرە بە، ووتی نا دەبێت بڕۆم.

وەزعیم باش تێکدا بەس خێری پێوەبوو کە ڕۆشت، ئەو شەوە لەوێ بمایەتەوە منو ئەرسەلان خراپمان بەسەر دەهێنا، هەرچەندە دوایی بیستمان کە لە یۆنان لەگەڵ دووکەسی تردا بەچەقۆ کوشتویانە.

بەیانی چوومەوە بۆ کار لەگەڵ سەیدا حیلمی قسەم کرد، ووتی پۆلیس هاتوون بەس زۆر نەبوون تەنها ئەوانەی فەرمانبەری ئاگر کوژانەوە بوون لەوێ مابوونەوە تا درەنگ.

تەماشامکرد هەموو هاوکارەکانم لە فڕنی سەمونەکە تەماشام دەکەن، بەجۆریك تەماشایان دەکردم، خۆشم لام سەیر بوو، بەتورکی ووتم نەئولدوو.. نەوار نەیوك؟

واتا چی ڕوویداوە، چی هەیە؟ هیچ بووە؟

ڕەفعەت ئابێ هات ماچیکردم، بە تورکی چۆخ چۆخە کەی ووت ئیتر زانیم زۆر ڕازییە.

چووم بۆ لای حیلمی ووتم: سەیدا بە پەترۆنەکەمت نەووتووە؟

پەترۆن واتا وەستاکەمان، خاوەن ئیشەکە ناوی ئایدن بوو.

حیلمی: بەرێ وەڵلا پێمان ووتووە.

زۆر ترسام ووتم بەخوا دەرم دەکات، چەند سەعاتێك سەمونمان دابەشکردو گەڕانیەوە بۆ سەمونخانەکە، تەماشامکرد ئایدن ئابێ لەوێیە کەمنی دی هاواری کرد کەریم، کەریم، گەل واتا وەرە.

منیش ووتم: ئڤیت ئابێ واتا بەڵێ، کاکەحیلمی بانگکردبووە موتەرجمم.

ئایدن: ڕۆژانەکەتم کرد بە دوو ملیۆن و نیو، پێشتر ملیۆن و نیوێکم هەبوو، تەنها یەك مانگ بوو ئیشم دەکرد.

ئینجا ووتی: برۆ تا یەك هەفتە مەیەرەوە بۆ کار ئیشی ئەو خێزانەی کە پاراستوتانە ڕاییکەو ئینجا بێرەوە بۆ کارەکەت، ئەویش پارەی هەفتەیەك بۆ خۆت حەقی ئەوەی لەگەڵ ئەو ئافرەتانەدا دەبیت و ١٠٠ ملیۆن لیرەشی دامێ کەبیاندەم بەو دوو ئافرەتە، ووتی ئەوە دیاریە، پاشان دوای هەفتەکە وەرەوە بۆ ئێرە ئیشم پێتە!

زۆر دڵم خۆش بوو، هەر ئەمووت چۆخ ساوڵ ئابێ، لەوانیە ١٠٠جار ووتبێتم چۆخ ساوڵ ئابێ.

دەستم لە ئیش هەڵگرتو چوومەوە بۆ لای دوو ئافرەتەکە، تەقەم دا لەدەرگا ووتم خەسرەوم بیکەنەوە مەترسن.

دەرگایان بۆ کردمەوە، زۆر کزۆڵ بوون هەردووکیان.

ووتم: تۆ دایکی منیت و ئەویش خوشکی منە، بەس بەخوا دایکە نازانم ناوت چییە؟

ووتی: کاکە خەسرەو گیان من ناوم ڕووناکەو کچەکەشم ناوی تاڤگەیە.

هەستم دەکرد تاڤگە زۆر تەریق دەبووەوە، بۆیە ووتم تاڤگە، خوشکێکم هەیە زۆر لە تۆ دەچێت، زۆریشم خۆشدەوێت. تۆش وەك ئەو خوشکەم وایت بۆ من ئەزانی.

خۆشحاڵی خۆمم بۆ دەربڕینو ووتم: من براو کوڕی ئێوەم بێخەم بن، ئەم ماڵەش ماڵی خۆتانە، نەمویست هیچ باسێك بکەمەوە لەگەڵیاندا بۆ ئەوەی باسی هیچ نەکەن و ئیحراج نەبن، بەڵام ڕوناك‌خان بەگریانەوە دەستیکرد بەقسەکردن، تاڤگەشی خستە گریان.

چیرۆکی ژیانی خۆیانی بۆ گێڕامەوە..

ڕووناك‌خان: لەسلێمانییەوە هاتین لەگەڵ چەند قاچاخچییەك منو تاڤگەو پیاوەکەمو کوڕەکەمو برایەکم، لەدوای ئەوەی لە ئەستەنبوڵ مامەڵەمان کرد لەگەڵ چەند کەسێك بۆ یۆنان، لەم شەوانەی ڕابردوودا پیاوەکەمو کوڕەکەمو براکەم پەڕینەوە بۆ ئەوبەر، کەچی ئێمەیان گەڕاندەوە ووتیان پۆلیس هاتووە ئەوەیان بەسەر هێنایین کە بینیت و ٢٠ گەڵاشم پێبوو ئەونامەردانە لێیان سەندم.

کەوای ووت دەستم کرد بە پێکەنین.

ڕووناك‌خان: خەسرەو گیان بەچی پێدەکەنیت بەخوا درۆ ناکەم!

ووتم: بەخوا دەزانم درۆناکەیت، بەڵام پێکەنیم بەشتێك دێت کە قسەکانت تەواو کرد بۆت باس دەکەم، بڕواناکەیت چی ڕوویداوە، خەمت نەبێت ٢٠ گەڵاکەت لای منە و نەفەوتاوە.

لەئەنجامی قسەکانی بۆم دەرکەوت کە ئەم قاچاخچییە سەخیفانە لە مێردەکەی‌و براکەیان جیاکردۆتەوە بۆ ئەوەی لەگەڵیاندا ڕابوێرن ئەوە ئیشی بەشێکی زۆر لەو قاچاخچیە خوێڕیانە بووە لە تورکیاو وڵاتەکانی تر بە گشتی.

منیش باسەکەم بۆ کرد و ٢٠ گەڵاکەم دایەوەو ١٠٠ ملیۆن لیرەکەشم دایەو ووتم چیتان دەوێت بۆتان بکەم، باسی ئەوەم کرد کە وەستاکەم بە ئێوەی زانیوە ئەم دیارەشی بۆ ناردوویت هیچ خەمتان نەبێت پارێزراون، ئێستا چیتان دەوێت تا بۆتان بکەم؟

ووتیان: تەنها دەمانەوێت تەلەفون بکەینەوە بۆ کوردستان و بزانین هاوسەرەکەم لە یۆنانە یاخود گیراوە؟

لەبەرچاویاندا نوێژمکرد، بۆ ئەوەی زیاتر دڵ ئارام بن لەمن و ووتم دەچین بۆ بازاڕ

جلوبەرگو خواردن بکرن، لە ژیانمدا بەقەدەر ئەو رۆژە هیلاك نەبووم، کاکە ئافرەت هەر تەواو نابێت لەبازاڕ کردن ڕووشم نەدەهات قسە بکەم ٥٠ دووکان چوون بۆ جل هەڵگرتن.

ئەوەندە ماندوو بووم شل بوو بووم، تەلەفونیان کرد سوپاس بۆ خوا هاوسەرو براکەیو کوڕەکەی لە یۆنان بوون، هاوسەرەکەی قسەی لەگەڵ من کرد ووتی دەگەڕێمەوە بۆ تورکیا با لای تۆ بن زۆر مەمنون دەبم.

ووتم: کارێکی باش دەکەیت، بێخمبە پارێزراون وابزانە لەماڵی خۆتاندان تا سێ ڕۆژ لە ژوورەکەی من بوون منیش دەچووم بۆ لای جەماعەت لەغەسلەکە، هاوسەرەکەی گەڕایەوە ناوی کاك بەرزان بوو زۆر مەمنونی دەربڕی، ٢٠ وەرقەکەی لە ڕووناكخان سەندەوە دایە من منیش لێم وەرنەگرت و عەرزی کاك بەرزانم کرد، بە پارە کارم نەکردووە، بەڵکو بۆ خوا کردوومە، گەر بە پارە بوایە، نە ٢٠ گەڵاکەم ئەدانەوە نەحەقیشم هەبوو بەسەریانەوە.

زۆر مەمنونی دەربڕی‌و ڕۆشتن، ئیتر نەمزانی چیان لێهات، دوای ٥ ڕۆژ چووومەوە سەرکارەکەمو ئاسایی کارم دەکرد، شەوی جومعە کاتێ لە کار تەواو بووین ئایدن ئابێ هات بۆلام ووتی: مەڕۆرەوە بۆ ماڵەوە دەچین بۆ ماڵی خۆمان جەماعەتم دەعوەت کردووە. یەکێکیش لە کرمانجەکان بۆی تەرجوومە دەکردم.

ئەو شەوە چوین بۆ ماڵی ئایدن ئابێ لە - بیوك شار- تا بڵێ جێگایەکی خۆشبوو، ئایدن ئابێ ئاهەنگی بۆ من گێڕابوو لەسەرئەوەی خانووەکەم سوتاندوەو ئەو دوو ئافرەتەمان ڕزگار کردووە.

کچەکەی ئایدن ئابێ هات ناوی یاسەمین بوو، لە کچی ناو فیلمو شتەکان دەچوو ئەوەندە جوان بوو، ژنەکەشی ناوی جەمیلە بوو لە کچەکەی جوانتر بوو بە دایکم بێت، کرمانجەکان پێیان دەووت ئابڵە جەمیلەو دوو کوڕی هەبوون بەناوی ئیبراهیمو عەلی. زۆر ڕێزیان لەمن گرتو منیش ڕێزم زۆر گرتن.

هەڵساین بۆ نوێژی شێوان (مەغریب) من پێش نویژیم کرد بەدەنگەوە قورئانم خوێند هەستم کرد ئایدن ئەگری، نان دانراو لەسەر نان ئایدن بسم اللەی کردو تۆزێك نانی خوارد لەسەر نانەکەی نیو قاپ عارەقیشی خواردەوە.

دەستکرا بە قسە یاسەمین بەعەرەبی قسەی لەگەڵ من کرد عەرەبییەکی لوبنانی.

ووتم: چۆن فێر بوویت؟

یاسەمین: لە ماردین لە زانکۆ دەخوێنم بەشی زمانی عەرەبی.

ووتم: ئەی چۆن ئێستا لە زانکۆ نیت؟

یاسەمین: ئەم ساڵ نارۆمەوە لەبەر ئەوەی دایکم نەخۆشە هاوکاری دەکەم؟

من و یاسەمین قسەمان دەکردو سەرنجی هەموو مەجلیسەکەمان ڕاکێشابوو، ئەویش زوو زوو تەرجومەی دەکردەوە بۆ باوکی، هەردووکمان حەزمان دەکرد عەرەبییەکەمان دەمە زەرد بکەینەوە.

ووتم: یاسەمین بە باوکت بڵێ خەسرەو دەڵێت زۆر پیاوێکی باشە بۆ نوێژ ناکات؟

ئایدن: چۆن نوێژ ناکەم، هەموو جومعەیەك دەڕۆم بۆ جومعە.

تورکەکان عادەتەن یەك هەفتە نوێژ ناکەن دوای دەچن بۆ جومعە ئیتر دەڵێن پاك بووینەوە.

دوای قسەی زۆرو موناقشە قەناعەتی کرد کە نوێژ بکاتو ئیتر عارەق نەخوات.

یاسەمین: کەریم لێرە بەرنامەت چییە؟

ووتم: دەچم بۆ ئەوروپا.

یاسەمین: دەچیت بۆ یۆنانستان، تورك بە یۆنان دەڵێن یۆنانستان.

ووتم: بەڵێ.

ئەو شەوە قسەی زۆر کراو زۆر شەوێکی خۆش بوو، هاتینەوە بەرەو ژوورە ساردو سڕە بێکەسیەکەمانو لێی خەوتین بۆ ڕۆژێکی نوێ، بەردەوام خەریکی کار کردن بووم دوای چەند بەیانییەك وەك ڕۆژانی ئاسایی چووین بۆ دابەشکردنی سەموون، من سەیارەکەم لێدەخوڕی لەگەڵ ڕەفعەت ئابێ، کەوتینە بۆسەی ترافیك و پۆلیسی هاتوچۆ لەبەر موخالەفەیەکی من وەستاندیانین و داوای ئیجازەی سایەقیان کرد، منیش هیچم نییە ئینجا ووتیان پاسپۆرت.

گیرام کەلەبچەیان کردمو ناردیانم بۆ قەرەقول بەرەو سنورداشی بۆ عێراق.

خستمیانە زیندانو هەرچی پارەو پولیش کە هەمە لە ژوورەکەمە نزیکەی ٣٠ وەرەقەم پێیەو دوو ملیۆن لیرە لە گیرفانمدابوو هیچ هیوایەکم نەما، لە -قەرقولی ووژدەرە- لە ئەستەنبوڵ گیرام شەو نزیکەی کاتژمێر یانزە بوو چاوم نا بەیەکداو خەوم لێکەوت، زۆر بێزار بووم پێشتر حەزم دەکرد سنورداش بکرێمەوە، کەچی ئێستا خەفەت دەخۆم بۆ ئەوەی سنورداش نەکرێمەوە، بەدەم خەمو خەفەتەوە خەوم لێکەوت. ئەوەندەم زانی دەرگای زیندانەکەم بۆ کرایەوە هاواری کرد کەریم ئابێ گل بوردە.. واتا وەرە بۆ ئێرە ووتی: ئازادی... وامزانی ڕادەبورێت، کەچی دووبارەی کردەوە بڕۆ لێرە مەوەستە، بردمیانە ئەو دیوو دەرگایەکی ترەوە تەماشم کرد، یاسەمین و باوکی و ڕەفعەت ئابێ و هەرچی کرمانجە وەستاوە لە ڕێم، سواری سەیارە مارسیدسەکەی ئایدن ئابێ بووم هاتمەوە بۆ ماڵەوە.

ئایدن ئابێ بوو بەکەفیلم، کەفیلی ١٠٠ ملیۆن لیرە کە ئەبێ لەدوای ١٥ ڕۆژ لەو وولاتە نەمێنم.

بەیانی کە چوومە سەر کارەکەم، چوومە لای ئایدن ئابیو ووتم: من دەڕۆم بۆ یۆنان با پارەکەش لە تۆ نەسێنن، زۆری پێناخۆش بوو قسەی نەکرد.

خۆم پێچایەوە چووم کۆڵە پشتو کەرەستەم کڕی بۆ ڕێگای یۆنان وەجبەی هیوای قوماش ئامادەبوو بەرەو یۆنان.

کۆتای شەو یاسەمین هات بۆلام ووتی کەریم ئابێ، مەڕۆ بۆ یۆنان باوکم لە ماردین ئوتێلێك دەسێنێت، دەچین بۆ ئەوەی لەوێ پێکەوە کار بکەین، ئیقامەی تورکیاشت بۆ وەردەگرین.

ووتم: تۆ من ناناسیت، منیش تۆ ناناسم ناکرێت لەم وڵاتەدا بمێنمەوە کەهیچ داهاتویەکم تێدا دیار نییە، من پێویستە ژن بهێنم ومنداڵم هەبێت و ماڵم هەبێت وەك هەموو کەسێکی ئاسایی، دەمەوێت بژیم ئێستا ئەم بینی لە قەرەج ئەچم، نەماڵم هەیە و نە ژیان و هیچ.

یاسەمین: کەریم من شوت پێدەکەمو ژیان دروستدەکەین لێرە مەڕۆ بۆ یۆنان.

ووتم: نوکەتەکی خۆشە، چۆن شو بەمن دەکەیت تۆ نازانیت من کێم؟

یاسەمین: تۆ ئەو کەریمەی کە ئافرەتەکانت ڕزگار کرد! ئەوەندە بەسە بۆ ناسینی تۆ؟

ووتم: یاسەمین! ئەوە بڕیارێکی خێرایە، ڕۆژێك کە تۆ پەشیمان بیتەوە ئاسانە، هەروەك ووتم هیچ داهاتێکم نییە دەبمە سواڵکەری سەرجادەکان لەبەرئەوە زۆر ڕێزی تۆم لایە، بەڵام ببورە من دەڕۆم بۆ یۆنانو ئەمشەو خواحافیزی دەکەم و هەر ئەمشەویش دەڕۆم و نامبینیتەوە لەبەر باوکیشت با ١٠٠ ملیۆن غەرامە نەکرێت.

یاسەمین: دەستی کرد بەگریان و ملوانکەیەکی ئاڵتونی لەملدا بوو دایە من و منیش لێم وەرگرت، لە فلیمی ئیبراهیم تاتلیساس دەچوو، زۆر سوپاسم کردو دوایی دامەوە ووتم: دیارییەکەم بۆ هەڵبگرە لای خۆت من دەچم بۆ یۆنان با نەفەوتێت پەیمان بێت دەگەڕێمەوە و لێت دەستێنم. خۆی زۆر لێم نزیك کردەوە، بۆ ماچو شتی وا، منیش شیعرە تەصوفەکەی مزگەوتم لەبیر مابوو

کە دەڵێت:

بەمنداڵی پەستی

بەگەنجی مەستی

بەپیری سستی

ئەی خۆشەویست تۆ کەی خوادا دەپەرستی!

ووتم: یاسەمین! ئەوەندە خۆتم لێ نزیك مەکەرەوە با هەردووکمان گوناهبار نەبین ماچکردن ئاسانە، بەڵام با بڕۆینە جێگایەك کە خوا ئاگای لێمان نەبێت.

من لە ماچی خۆشەویستەکەم ناترسم هەرگیز، لەو تاوانە دەترسم کە لێی پەشیمان نەبمەوە.

ئیتر سوپاس بۆ خوا ئەویش دامرکایەوەو منیش خوای پەروەردگار ڕەحمی پێکردم.

ماڵئاوایمان کردو ئەو شەو ١١٠ کەس سواری لۆریەك بووین بۆ سەر ئاوی گەورە نێوانی یۆنان و تورکیا.

دوای پەڕینەوە لە ئاوی سنوری تورکیاو یۆنان، ٣ شەو بەپێ ڕۆیشتین گیراینو سنورداش بۆ تورکیا، تورکیاش سونارداشی کردینەوە جارێکی تر بۆ یۆنان. هەرچی کۆڵە پشتو خواردن هەبوو هەموویمان لێسەندرابوو هیچمان پێنەبوو، ٢٦ڕۆژ بەڕێگاوە بووین گژوگیامان دەخوارد، لاوازو سیس بووین ڕێگەمان لێ تێکچوو، چەندجاری تر لە نێوان تورکیاو یۆناندا تۆپ تۆپێنیان پێدەکردین.

زۆر بێزار بووم جیابوومەوە لەو وەجبەیەو ڕۆشتم بەرەو دێیەك لە نزیکی دێیەکە خانویەکی تێدابوو، ووتم دەڕۆم لەم ماڵە داوای نان دەکەم. دایان باشە، خۆ ئەگەر نەیاندا یان دەمگرن یان ڕادەکەم.

لەدەرگای ماڵەکەمدا دەنگ نەبوو کەس نەیکردەوە.

عەسرێکی درەنگ بوو لەڕاستیدا زۆر دەترسام، جلوبەرگم دڕاوو پێڵاوەکانم بنی پێوە نەمابوو هەمووی کون بوو بوو زۆر سارد بوو، چڵکنو بۆنم لێدەهاتو قژو دەموچاو قوڕاوی، بەسەر دەرگای ماڵەکەدا چوومە ئەو دیو دەرگاکەوە ماڵ کەسی تێدا نییە.

چوومە پشتی ماڵەکە، مەتبەخەکەم بینی ٢٦ ڕۆژە نانم نەخواردوە وەك بزن گیام دەخوارد.

هەرچۆن بوو لەپەنجەرەیەکەوە چوومە ژوورەوە، کە سەلاجەم کردەوە مریشکێك پاڵ کەوتووە بەناز و مەکرەوە، تەماشام کرد پیازو نان و کێك و هەرچی خوا پێخۆشبێت لەوماڵەدا هەبوو.

منیش دەستم کرد بەنان خواردنو مریشك سورکردنەوە، بێ ئێوە ناخۆش تێرو پڕم خواردو خۆم کرد بەحەمامەکەیاندا جوان و پاك خۆم شۆرد.

قێزم نەهات جەلەکانی خۆم بکەمەوە بەرم ئەوەندە بۆ گەن لێدەهات کەنتۆری ئەو ماڵەم کردەوە وەك بڵێیت ئەو ماڵە چاوەڕێی من بن، ئەوەی من پێویستم بوو لە کەنتۆرەکەدا هەبوو، قاپ و قاچاخەکانم شۆردو تاوەو شتەکانم لەسەر مێزەکە داناو گوڵێکی لاستیکی لێبوو گوڵەکەم خستە ناو قاپەکەو چوومە ژوری نوستنەکەیان، ووتم: ٢٦ ڕۆژە لەبەر بارانو سەرمادا دەخەوم با تۆزێکیش بخەوم.

خەوم لێکەوت، نازانم چەند خەوتم، ئەوەندەم نەزانی تاپڕ بەدەستێك لولەی تاپڕەکەی دەکێشیت بەسەرمداو هەر دەڵێت: ئیلازۆۆ.. ئیلازۆۆ ژنەکەشی لە پشتییەوە هەر دەیووت: پەریمەنی.. پەریمەنی تەماشام کرد پیاوێك لە تەمەنی باپیرمدا دەبوو لولەی تاپڕەکەی لەسەر سەرمداناوە، خوایە گیان نازانم بڵێم چی!

بە کابرام ووت بەئینگلیزی من کوردمو ڕفیوجیم برسیم بوو هاتومەتە ماڵتانو قسەم بۆ کرد، هیچ تێنەگەیشت.

لەدڵی خۆمدا زانیم ئەمە زۆر ناحاڵییە دەستمکرد بە پێکەنینو سەرنجیم ڕاکێشاو سەرم داخستو سێ چوار جار ووتم: پلیس، پلیس، پلیس.

لولەکەیم بەرزکردەوە بەدەستو لەقەیەکم دا لەپیاوەکە تاپڕەکە لەدەستی کەوتە خوارەوە، تەماشام کرد فیشەکیشی تێدا نییە.

پیاوەکە زۆر گوناهـ کەوتبوو چووم سەریم ماچکردو سیلاحەکەم دایەوە دەستی چوومە لای ژنەکەی و دەستیم ماچ کردوو بە ئیشارەت بانگمکردن جلەکانم نیشاندانو قاپو قاچاخەکەم نیشاندان کە بۆم شۆردن و گوڵەکەم خستە ناوی.

هەرچۆن بوو تێمگەیاند ئەو جلانەم پێویستە، بەڵام بەخوا پارەم پێ نییە حەقەکەی بدەم، ئیتر زۆر بەئیشارەتو ئینگلیزیو قسەی کوردی جاروبار بەعەرەبیش لێم تێکدەچوو هەر قسەم دەکرد بۆ ئەوەی مەمنونی دەرببڕمو نەترسن، وەڵڵا لەم قسانەدا بوون ژنەکە دەستیکرد بە قسە، ئەلێکس ئەلێکس شوێن من کەوت و چوو ڕەسمێکی بۆ هێنام هەر دەیووت تۆ لە ئەلێکس دەچێت، دەستی ئەهێنا بەدەموچاوی منداو سەیری وێنەکەی دەکردو دەیووت ئەلێکس.

تا ئێستاش نەمزانی ئەلێکس کوڕیەتی ماوە مردووە کچەزایەتی کوڕەزایەتی، هەر پێدەکەنیم بۆ ئەوەی شکاتم لێنەکەن.

تۆزێکی پێچوو پیاوەکە دەستی کرد بەگیرفانیدا ١٢ هەزار دراخمای پارەی یۆنانی دامێ منیش ووتم نامەوێت.

وەك چۆن بڵێ کەرە دەبیگرە، تۆ سەعاتێکە دەپاڕێیتەوە بەس تۆ پێویستت بەپارەیە، ١٢ هەزار دراخماکەم لێوەرگرت، جارێکی تر دەستی هەردووکیانم ماچکردەوە. چومە دەرگاکەو ووتم: بای بای ماما و پاپا. کەوام ووت پیاوەکە بەدەست بانگی کردم و قەمسەڵەکەی خۆی داکەندو کردییە بەری من، جارێکی تریش دەستم ماچکردەوە لەخۆشیدا بەکوردی ووتم خوا حافیز.

هاتمە دەرەوە، کات شەوە نازانم کات کەیە، ئایا بەیانییە شەوە گەڕامەوە بۆ ئەو جێگایەی

که وەجبەکەم تێدا بە جێهێشتبوو. پیاوێکی پێنجویێنیمان لەگەڵ بوو ناوی خاڵە عومەر کەبابچی بوو (عومەری حاجی مەلا حەمە ساڵح) ئێستا جەنابیان هەر لە نەرویجن، لە دوورە بینم ووتم: خاڵە عومەر منی بینی بەو جلە جوانانەوە ڕایکرد وایزانی پۆلیسم، منیش هەرچی ووتم خاڵە عومەر خۆمم تا هاتەوە بۆلام، ئەو بەمنی دەوت مەلا.

ووتی: مەلا گیان ئەوە لەکوێ بوویت؟

باسەکەم بۆگێرایەوە، بەهەرحاڵ چوومەوە نا وەجبەکەی خۆمان ئەو جێگایەی کە ئێمەی لێبووین نزیکی شاری سالۆنیکی یۆنان بوو، قاچاخچییەکان بردینیانە ناو سالۆنیك، بۆ ئەوەی بلیتی ئەسینامان بۆ ببڕن، کە چوینە ناو تەرمیناڵی پاسەکان ئەو خەڵکەی ئێمە هەموو لە مرۆڤی سەردەمی چاخی بەردین دەچوون، چی لە پاسەکەدا بوو دابەزی لەتاو بۆنی ئەو وەجبەیە. پۆلیس بەمەی زانی هاتن ووردە ووردە کەوتنە گرتنمان، وەڵڵا من گیرام خاڵە عومەریش منی بینی لەدوورەوە وایزانی ڕەفیقم پەیدا کردووە هەرچی ووتم: مەیە، بابە مەیە هەر بەقسەی نەکردم.

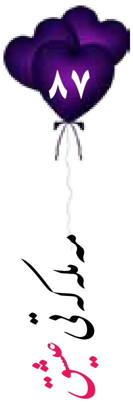
ووتی: مەلا گیان ئەوە چییە؟

ووتم: گیراوم ئەویشیان گرت خستیانینە ناو سەیارەوە ١٠ کەس گیراین. ئەو ناوانەی لە بیرمە منو خاڵە عومەر، حەمە نەجم کەلاری، شێخ عەلی بێستانسوری، دوو کوڕی ڕانیەیی ڕەوەندو ئاری، ئەوانی ترم بیر نەماوە.

ووتیان ئەتانێرینەوە بۆ تورکیا، چوینە مەحکەمەو ووتمان پەکەکەین خوای گەورە ڕەحمی پێکردین یەکی مانگێك حوکم دراینو لەزینداندا ماینەوە، دوایی ئازادمان دەکەنو ئیقامەی سێ مانگمان ئەدەنێ. مانگێك لە زیندانی سالۆنیك بووین، ئەو ڕۆژەی گیرام چەند ڕۆژێکی مابوو پایز ماڵئاوایی بکات ئیتر، شیعرەکەی یەغمام بیرکەتەوە منیش سەرو گوێلاکم کردو بەکوردی لەسەر دیواری زیندانەکەی سالۆنیك نوسیم.

پایز گیان.... ماڵئاوا

دوو هەنگاو ماوە کە پایز بە تالان بڕوات
ئەم هەموو ڕەنگە جوانە لەدەست دوونیا بڕوات
هەرکەس خۆشەویستی هەڵبژارد نۆشی گیانی بێت
دڵی تەنها بە چ شەوقێکەوە بەرەو یەڵدا بڕوات.

زیندان و ئەسینا و قەرەجێك

کەچووومە زیندان هۆڵێکی گەورە بوو ٨٠٠ بۆ ١٠٠٠ کەس لەو هۆڵەدا زیندانی کرا بوون، لە هەموو جۆر نەتەوەکان، ئەلبانی، ڕۆمانی، سریلانکی، کورد، عەرەب، فارس، بولغاری، ڕووسی.... هتد.

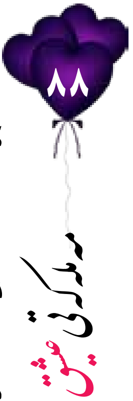
چووینە ناو زیندانەکە کوردەکان هاتن بەدەممانەوە ووتیان ئێمە لە دووجێگادا شوێنمان هەیە خەمتان نەبێت جێگاتان بۆ پەیدا دەکەین.

کۆمەڵێك کوڕی کەرکوکی هاتنە لای من و منیان بردە لای خۆیان دووبرا و کەسێکی تر بوون، ئەو دە کەسەی کە گیرابووین بەیەکەوە بووین لای من دادەنیشتن و پرسیارو ڕامان بەیەکتر بوو، منیان وەك برا گەورەیەك تەماشادەکرد، تەنانەت بە خاڵە عومەریشەوە کە لە پیاوەتی خۆیان بوو، چەند کەسێکی تر هاتن بۆ لام یەکێکیان ناوی مەئمون بوو لەگەڵ کوڕێکدا ناوی شێرە هەولێری بوو، هەردووکیان قاچاخچی بوون لە یۆنان وایان زانی ئەو دە کەسە لەگەڵ منن‌و من قاچاخچیم. ویستیان نەفەرەکانم لێبکرن، منیش ووتم کاکە نە قاچاخچیم‌و نەهیچ ئەمانە هەموو ڕەفیقین‌و بەیەکەوە هاتووین.

شەو خەوتبووم لەپڕ ئاگر لەقاچم بەرز بوویەوە کلێنسیان خستبووە بەینی پەنجەی قاچم گڕیان پێوە نابوو، زۆر ئازارم پێگەیی. ئەمە یاری شەوانی زیندانە، منیش ئەو تەحەمولەم نەبوو، دەستمکرد بە جنێوی پیس.

ووتم: ئەگەر پیاوە خۆی ئاشکرا دەکات کوردەکانیش زانیان زۆر تورەم بێدەنگ بوون. دوایی زانیم کە مەمئمون بووە ئامۆزای شێرە هەولێری کە لە چاو مندا دەبابە بوو.

بەخوا کە ووتیان ئەوە پەلامارمدا دوانم کێشا بەسەروچاویا، ئەویش تا توانی فرێیدام، دەستم برد بۆ پێلاو تێمگرت، کلکی گسکێك هات بەدەستمەوە ئەویشم پێدا کێشا. منیان گرتو ئەویشیان گرت لەیەك جیابووینەوە، بەس باش بوو گرتیانین، چونکە لاشەی من و ئەو زۆری فەرق بوو مەئمون لە گۆریلا دەچوو، ئەوەندەم زانی یەك دنیا هەولێری لەدەوری کۆبوویەوە بۆ ئەوەی لێم بدەن، سلێمانی‌و خانەقینیەکان لەدەوری من

کۆبوونەوە بۆ ئەوەی بم پارێزن هەرچەندە من بەمەم نەزانی تا دوایی.

زوو زووش بەهەولێرییەك كە ناوی ئەمیر بوو دەڵێم ئەو سەگ بابە كێیە؟

دوایی خۆی ووتی: خۆم ئامادەكردبوو یەك دوو گوێزانت لێبەم، بەس وابزانم برای ئەمیر حەڕامی بوو وایاندەووت لە خۆشەویستی براكەی خۆی ناوناو بوو ئەمیر.

سەیرەكەم جیقنێك ئەیەوێت پەلامارم بات، ئەویش قاچاخچییە ناوی دلاوەر هەولێرییە، وا هەستم كرد چەوەر بوو. منیش پەلامارم دا ئەوی بۆمكرا لێمكرد بەزۆر لەژێر دەستما دەریانهێنا.

من باش هیلاك بووبووم، دیسانەوە مەئمون ڕووەو من هات لە دێو دەچوو. ووتم ئەم سەگ بابە دەمكوژێت، پەلاماری داری ماسیحەكەم دا هەرچۆن بوو تیاماشكاند، بەخوا ئەویش یەك زلەی لێدام بەرچاوم ڕەشبوو، خوا ڕەحمی كرد پۆلیس هات خاڵە عومەریش كەوتە بەینەوە، بەڵام ئامۆزایەكی لەگەڵیدا بوو شێرە زۆر پیاو بوو دەیووت چۆن بەهەمووتان بۆ ئەو كوڕە دەچن، ئاگام لەو قسەیەی بوو.

شەڕ كۆتایی هاتو بە حەمە نەجم كەلاریم ووت: ئەخەوم ئاگات لێم بێت، نەكو لە خەوا بمو لێم بدەن، چونكە منیش دووجار نزیك بوومەوە لە شوێنی خەوی ئەوان خەتبوو وایانزانی پەلاماریان ئەدەم لەخەودا دوو شەو نەمن بەجوانی خەوم لێكەوت نەمەئمونیش.

لەدوای ئەوە من زۆر گەورە تەماشا دەكرام، چونكە مەئمون لە ئەسینادا كەس نەیدەوێرا سەیری بكات چ جای ئەوەی شەڕی لەگەڵ بكەیت.

دوای دوو ڕۆژ ئەوان هاتن بۆ جێگاكەی منو خاڵە عومەرو كوڕێكی خانەقینی ناوی كاك لوقمان بوو ئاشتی كردینەوە، ئەو شەوە بەو بۆنەیەوە دەستكرا بە حەفلەو سریلانكی و عەرەب و فارس بەخۆشی ئێمەوە ڕەقسو هەڵپەركێ بوو.

بووین بەرەفیق، بەڵام ڕەفیقیكی باش ئینجا یەك دوو شەڕی ترم توش بوو لەگەڵ ڕوسەكان لەسەر حەمامو بانگدان ئینجا هەولێرییەكان هاتنە پێشەوە لەگەڵمدا ئەوان بووبوونە برا.

ئەو تەمەنەی من كاتی هەرەتی هەزەكاریم بوو، ڕاستە مولتەزیم و دیندار بووم، بەڵام لەبەرئەوەی لەمزگەوتو هاوڕێ دیندارەكانم دابڕابووم ئەوەندە پابەندیم نەمابوو بەدینەوە، تەنها نوێژەكانم دەكرد و جاروباریش سونەتێك ئەگەر بمكردایە نەمكردایە، هەندێكجاریش بەهۆكاری ڕێگاو نەبوونی حەمامو خۆ پاكردنەوە نوێژەكانم لە كیس دەچوو، یاخود بەهۆكاری لاوازی ئیمانو نەبوونی هاوڕێی باشو خواناس، دوور

دەكەوتینەوە لە خواناسی. بەڵام هەر پابەند بووم بەئیسلامەوە سوپاس بۆ خوا ڕەچاوی حەڵاڵو حەرامم كردووە، ئەو زەمەنەی منیش بەچەقۆو هێزی خۆت نەبوایە خەڵكی تر دەیخواردی، دەبوو بەلای كەمەوە كەسایەتی خۆتو بنەماڵەكەت بپارێزیت، تۆزێك ئازابوویتایە خەڵكی تر لەدەورت كۆدەبووەوە.

منیش ئەودەمە گوێم بە هیچ نەئەدا بۆ لەتێك نان ئامادەبووم شەڕە چەقۆ دروستبكەم. قسەم لەكەس قوبوڵ نەدەكرد، بەڵام سوپاس بۆ خوا هەرگیز دەستدرێژیم نەكردۆتە سەر خەڵكو هەمیشە ئەوانەی مەزلوم بوون ئەوەندەی توانیبێتم پاراستوومن.

بەڵام جەماعەت لەزیندانا من هەر بە قاچاخچی دەزانن، وادەزانن لەترسا خۆم ئاشكرا ناكەم. دوایی هەر بڕوایان نەكرد،

لە ناو زیندانا مزگەوتم دروستكرد ئەو ساڵە مانگی ڕەمەزان بوو، كەوتبووە مانگی داوانزەوە، كە نوێژمان دەكرد ٢٠٠ كەس بۆ جەماعەت دەوەستا، جومعەو جەماعەتمان تێدا دەكرد.

لە ساڵۆنیك منو خاڵە عومەر بەربووین، ئەو عەسرەی ئازاد بووین من بەڕۆژو بووم.

كەئازاد كراین ماوەی مانگێكە لە نانی ووشكیو ئاو زیاترمان نەخواردوە، هیچ پارەشمان پێ نییە ئەوەشی پێم بوو ئەو ماوەیە لە زیندان خەرجم كردبوو.

خاڵە عومەر: ڕۆژوەكەت نەشكاندووە مەلا گیان؟

ووتم: نەوەڵڵا خاڵە عومەرگیان بەچی بیشكێنم؟

خاڵە عومەر: پیاو نەبم ئەم ئێوارەیە گۆشتت دەرخوارد نەدەم.

تۆزێك ڕۆیشتین زیندانەكە دوور بوو لە شارەكەوە باران دایكردو بەپێ هەر دەڕۆشتین.

لەپڕ سەیارەیەك وەستا ووتی: بۆ كوێ دەچن؟

خاڵە عومەر ووتی ساڵۆنیك، خۆشی خوێندەوارێكی باش بوو ئینگلیزیەكەشی زۆرباش بوو، تێیگەیاند.

ووتی بە ٢٠،٠٠٠ دراخاما دەتانبەم، خاڵە عومەر دەستیكرد بەگیرفانیا وەرقەی زیندانەكەی دەرهێناو ووتی ئەوە گوزەرانی ئێمەیە پارەمان پێ نییە.

كابرا جرتێكی بۆ لێداینو ڕۆیشت.

من زمانم بەڕۆژو بوو نەمویرا جنێو بدەم، ووتم خاڵە عومەرگیان لەجیاتی من قسەیەك بكە.

تۆزێكی تر ڕۆشتین هەمان سەیارە هاتەوە وەستایەوە، بێ سێ و دوو سەری خستین.

دیار بوو كابرا ڕەحمی جوڵا بوو، بردینی بۆ ساڵۆنیك نزیك وویستگەی شەمەندۆفێر

وەستاندینو سوپاسمان کرد ڕێگاکەش هەمووی ١٥ دەقیقە بوو.

من برسیمەو لە ئەو شارە جوانەدا پارەمان پێ نییە، دەشزانم خوای پەروەردگار ئاگای لە زمانی بەڕۆژووی منە خوای مەعبودم یوسوفی پاراست.

ئاگام لێبوو خاڵە عومەر زۆر بێزار بوو، بەتەمەنیش بوو خەفەت دایگرتبوو.

بەخاڵە عومەرم دەوت: ویستیان یوسوف بکوژن، بەڵام نەمرد -سەلامی خوای لێبت- ویستیان هیچ بونێکی نەهێڵن لەسەر زەوی، بەڵام ئەرزشی زیاتر بوو، ویستیان بیفرۆشنو بیکەنە کۆیلە، بووە وەزیر، ویستیان خۆشەویستی لە دڵی باوکیدا دەربهێنن، باوکی بۆی کوێر بوو، لە پلانی مرۆڤەکان نابێت خۆمانمان پێ موهیم بێت با لە خوا بپارێینەوە دڵنیابە هاوکاریمان دەکات.

بەردەوام بووم لە قسەکانم دەستم خستە سەر شانی عەرزمکرد خاڵە عومەر سوێند بەخوا ئیرادەی خوداوەند بەرزترە لە هەموو ئیرادەکان یوسف دەیزانی هەموو دەرگاکان داخراون، بەڵام لەبەر خوا بەرەو ڕووی دەرگاداخراوەکان ڕایکردو پەروەردگار هەموو دەرگا داخراوەکانی بۆ کردەوە.

کەواتە منو تۆش دەبێت بزانین ئەگەر دەرگاکانی هەموو دنیامان لێ دابخرێت، بەرەو ڕووی دەرگای کراوەی خوای پەروەردگار با بڕۆین. ئەم قسانەم بۆ خاڵە عومەر دەکرد لەپڕ گوێمان لەدەنگی گۆرانی کوردی بوو لە خێمەیەکدا لە ناو بازاڕدا کەچووین دوو کچو کوڕێکی لێبوون وێنەی عەبدوڵا ئوچ ئالانیان پێبوو لەوێ گۆرانی شڤانی لەسەر بوو، ئەودەمە شڤان لای پەکەکە خۆشەویست بوو.

چووینە لایانو باسەکەمان بۆ کردن ئینجا نانیان بۆ هێنانین وامزانی زۆر دەخۆم کەچی تۆزێکم خوارد ئیتر نەمتوانی بەهۆکاری ئەوە ماوەیەکی زۆر بوو چەوریم نەخواردبوو گەدەم بچووك ببووەوە.

باسی ئەوەم کرد یان پارەمان بدەنێ بەقەرز بۆتان دەگەڕێنینەوە لە ئەسینا، یاخود هاوکاریمان بکەن تەنها بلیتی ئەسینامان بۆ ببڕن کە کەچووینە ئەسینا پارەکەتان ئەدەینەوە.

بەداخەوە بۆیان نەکردین، نائومێد بووین، ناچار ووتم: خاڵە عومەر چارەمان نییە دەبێت ئەم شەو بمێنینەوە.

خاڵە عومەر چوو بۆ لای دوو پیاوی یۆنانی دەستی کرد بەقسە ئەوە منیش لەدوورەوە تەماشای دەکەم، لەدڵی خۆمدا زۆرم پێناخۆش بوو. ووتم ئەم پیاوە بۆ بەم سەرە سپییەیەوە تەکلیف لەخەڵك دەکات بۆ پارە.

بلیتەکەش زۆر گران نەبوو هەریەکێکمان ٦ هەزار دراخمامان دەویست بۆ بلیتی سالۆنیك ئەسینا واتا ١٢ هەزار دراخمامان پێویست بوو.

من ڕووم نەدەهات داوا لەکەس بکەم، خاڵە عومەر لەگەڵ دوانەکەدا بەردەوام بوو دەستایان کرد بەگیرافانایاندا شتێکیاندا بەخاڵە عومەر، زۆرم پێناخۆش بوو.

کەهات ووتم خاڵە عومەر چییە؟

ووتی: ئەم عینوانەی داویانمەتی بیچینە لای ئەوان هاوکاریمان دەکەن.

ووتم: براکەم دەواز بهێنە توخوا؟

خاڵە عومەر لێم تورەبوو ووتی: کاکە تۆ حەقت نەبێت قسەمەکەو مەیە پێشەوە لە دوورەوە بوەستە، من قسەدەکەم ئەزانم تۆ ڕووت نایە من پارە پەیدا دەکەم.

منیش هیچم نەووت لەبەر حورمەتی خاڵە عومەر.

ئەدرەسەکەمان دۆزییەوە خۆی چووە ژورەوە نەمزانی چییە، پێدەچوو وەك سۆسیال وابوو بێت.

هاتە دەرەوە پێدەکەنیو ووتی ئێستا یەکێك دەنێرن بلیتەکانمان بۆ بکرێتو نانیشمان بۆ دەکڕن! تۆزێك گۆرانی عەلی مەردانی بۆ ووتم لەبیرمە ئەوەی بۆی ووتم: گەردن بلور دیارە لە دوور.

کوڕێکی گەنج هاتە دەرەوە بە ئینگلیزی چۆنیو چاکی کردو تەوقەی لەگەڵ من کردو ووتی: بابرۆین، چوینە وێستگەی شەمەندۆفێرو بلیتەکانی بۆ کرین بای ١٢هەزار دراخما بوو، یەکی ١٠ هەزار دراخمای دایە من و خاڵە عومەر ووتی: بۆ ڕێگا با پێتان بێت، شەو سەعات ٩ سەردەکەون کاتژمێر ١٠ ی بەیانی لە ئەسینان، ڤیتارەکەتان چێنچی نییە.

لەوکاتەدا بوو لەگەڵ ئێمەدا وەستابوو پیاوێکی پیری لێپەیدابوو گەنجەکە چۆنیو چاکیان کرد بەیەکەوە و تۆزێك قسەیان کردو پیاوەکە چووە جێگایەکەوە و ئێمە هەر وەستا بووین بلیتەکانی نەداینێ کابرا بە تەمەنەکەی هاوڕێی گەنجە یۆنانییەکە گەڕایەوە و بە پێکەنینەوە هاتە لامن و ٢٠ هەزار دراخمای دابە من و بە ئیگلیزی پێووتم نەیدەی بە باوکت، ١٠ هەزاریشی دایە خاڵە عومەر، وای زانی خاڵە عومەر باوکمە.

گەیشتینە ئەسینا خەونەکەمان هاتە دی کە چوومە پارکی ئامۆنیا ئەو هەموو خەڵکەم بینی لە کارتۆنی جگەرەدا دەخەوتن، یەکسەر کەئابە گرتمی خەمۆکییەك دایگرتم، خەریك بوو بگەڕێمەوە بۆ تورکیا بۆلای ئایدن ئابیێ.

من ماندوو بووم خاڵە عومەر منی جێهێشتو چوو بۆلای کوڕەکەی ناوی کاك توانا بوو ئەو پێشتر گەیشتبووە ئەسینا.

منیش کوڕەکەی مامۆستا ساڵح دیلانم بینی کاك هونەر، لە ئوتێلێك بوو بردمی وویستم بچمە ئەو ئوتێلە کە بەڕێزیانی لێبوو لەڕێگادا کوڕێکی ڕەفیقی خۆمم بینی لە تورکیا بووبوین بە هاوڕێ زۆر کوڕێکی چاك بوو، ناوی عەبدوڵڵا بوو، من ناوم نابوو (عەبە ماڵتەپە) ماڵتپە جۆرە جگەرەیەکی هەرزان بوو ئەوەی دەکێشا بەس زۆر خەتەر بوو ئەو جگەرەیە، هەر کەس یەك مانگ بیکێشایە دەیکوشت عەبە ماڵتپە کاری تێنەدەکرد، دوای چۆنیو چاکی و ئەحواڵ پرسین.

عەبدوڵا: مامە خەسرەو بۆ کوێ دەچیت؟

ووتم: وەڵڵا مامە عەبدوڵڵا گیان ئەمە تۆزێکە لە زیندان بەربووم زۆر ماندووم دەچم بۆ ئوتێل هیچ جێگایەکم نییە، ئیسراحەت دەکەم.

عەبدوڵا: نا مەچۆ شوقەم هەیە منو فاروقو حەسەنی لێین جێگەمان هەیە مەڕۆ بۆ ئوتێلو بەیانیش ئەتخەینە سەر ئیش.

داوای ئیزنم لە کاك هونەری مامۆستا ساڵح دیلان کردو بەدوای کاکە عەبەگیان کەوتم. ووتی بخەوەو بەیانی وەرە بۆ کارو دەتبەم فێرت دەکەم.

بۆ بەیانی سەری ساڵی نوێ بوو، بە عەبەم ووت فریامکەوە بیری دایکم و براو خوشکو هەموویان دەکەم، تەلەفونم پۆ پەیدا بکە کەس نازانێت من لە کوێم.

تەلەفونم کردەوە بۆ کوردستان، ئای بیری دایکمم دەکرد، بیری دایە گەورە و باوە گەورەم دەکرد، بیری سلێمانیم دەکرد. قسەم لەگەڵ کردن هەر ئەوەندە توانیم بڵێم چۆنن و من لە ئەسینام،هەموو گیانم دەگریا گوێم لە باپیرم بوو دەگریا، دایکم دەگریا ئەوانیش هەموو دەگریان ماوەی دوو مانگ بوو هیچ دەنگێکم نەبوو، ئیتر هاتنە سەر ئەوەی تەعزێم بۆ دابنێن.

من ئەوەندە گریام عەبەو حەسەن فرمێسکەکانی منیان دەسڕی، ووتم بەخوا من قسەم بۆ ناکرێت ئێوە قسەم بۆ بکەن، لەو گریانەدا باپیرم (باوکی باوکم) هات قسەم لەگەڵ بکات ووتی: خەسرەو گیان چۆنی؟

ووتم: باشی باوە حاجی گیان.

باوە حاجی: ئەی ڕۆڵەکەی دەچیت بۆ خاریج؟

کەوای ووت هەموو دەستمان کرد بە پێکەنین، وای دەزانی خاریج بەس ئەڵمانیایە! یۆنانی بە خاریج نەدەزانی.

دایکم خێرا ٥٠٠ دۆلاری بۆ حەواڵەکردم بۆ ئەسینا.

دەستم کرد بەکار لە لای کابرایەکی میسری لە ئەسینا قەمسەڵەم بۆ هەراج دەکرد لە میسر دەیهێنا، هاوارم دەکرد وەرنەوە وەرنەوە، قەمسەڵەیەك بە دە هەزار دراخما.

ئیلەزۆ، ئێلەزۆ، زێکا کلیاریکی.

هەندێك شتی تریش فێربووم بەو چەند ڕۆژە لەبازارد جلوبەرگم دەفرۆشت، کارەکەمان وابوو دەڕۆشتین جلمان وەردەگرت بە بەیانیانداو ئێواران تەسلیمان دەکردەوە، هەریەکەمان ٥٠٠٠ دراخمای هەبوو ڕۆژانە یەکەم ڕۆژو دووەم ڕۆژ کەمم فرۆشت، سەری سێیەم ڕۆژ دەستم پێکرد زمانم ڕاهات، سەمیر بڕوای نەکرد نیوەڕۆ چومەوە داوای ئەوەندەی ترم لێکرد، ڕۆژ بەڕۆژ باشتر دەبوو وەزعی فرۆشم زیادی کرد، ڕۆژانەکەم چووە ١٠ هەزار دراخما.

سەمیر: نەیدەتوانی بڵێ خەسرەو. ناوەکەم قورس بوو ناوی نام (شەمس).

سەمیر: شەمس من دەچم بۆ میسر ئەشیا دێنم تۆ دابەشی بکە بەیانیان شتومەکەکانو حساب بالای تۆ بێت، ئاگاشت لە شوقەکەم بێت.

سیقەکەش لە ڕێگای خواناسی نوێژکردنو دەستپاکیەوە دروستبوو هیچ ناسیاویەکەمان نەبوو، تەنانەت دەمتوانی هەموو شتەکانی بەرمو قسەشی بکردایە ئازارم ئەدا، چونکە هیچی بۆ نەدەکرا. بەڵام هیچ خراپەیەکی لەمن نەدیبوو لەماوەی ڕابووردا زۆر هاوکاری کردم، منیش ڕێزم دەگرت، بەڵام تا بڵێی داوێن پیس بوو، ئەویش زۆر ڕێزی منی دەگرتو کاتی نوێژ هاوکاری دەکردمو جومعان خۆی دەیناردم بۆ مزگەوتی ئامۆنیاو هەمیشە خواردنی حەڵاڵمان دەخوارد بەیەکەوە.

ووتم: باشە! بڕۆ بێخەم بە.

ماڵەکەی پڕبوو لەخەڵك دووجار چوومە ماڵیان، وەك ئاماژەم پێدا بەیەکەوە نانمان دەخوارد من خواردنی حەڵام دەخوارد ئەویش هەر وابوو، بەدوای حەلاڵدا دەگەڕاین.

هەردوو جارەکە لەلای کچێکم بینی زۆر جوان بوو.

سەمیر: ئەو کاتەی تۆ لەوێ دەبیت تەنها سێ کەس دێنەوە بۆ شوقەکە.

ماریا خەڵکی ڕۆمانیا بوو، قەرەجە

ئەگنێشکا، کچێکی ڕووسیە.

کوڕێکی فارس ناوی مەجیدە

خۆشت لەوێ دەبیت، هەموو ڕۆژێك ٢٠.٠٠٠ دراخمایان لێبسێنە کەدێنەوە، بۆ ماڵەوە.

ووتم: باشە!

لەماوەی ئەو هەفتەیەدا نزیکەی ٦٠٠ هەزار دارخمام لا کۆبووەوە پارەیەکی زۆر زۆر بوو.

شوقەکەی گەورە بوو، من چوومە ژورەکەی خۆی واتا ژووری سەمیر دەخەوتم، مجید

له هۆڵەکەدا دەخەوت دوو کەچەکەش لەیەك ژووردا دەخەوتن.

سەمیر ڕۆیشتو دەستمان کرد بە کاری خۆمان. ڕۆژانە دەچومەوە بۆ شوقەکەی سەمیرو پێش من ماریا دەگەڕایەوە سەعات ٥ی ئێوارەو من ٦و ڕووسیەکە ٧و مەجیدیش ٩.

هەموو خەڵکی ئاسایی بوون، بەس نەمدەزانی بۆ لەوی دەژین و ئەو پارەیە چییە ئەیدەن.

بەس ماریا زۆرجوان بوو چاوڕەش، لە خەڵکی وڵاتی خۆمان دەچوون خوێن گەرم، باڵا ڕێك زۆرجوان بوو، ناسكو قژخاوو درێژ، بەنازو مەکر خۆی بائەدا، تۆزێك شێوەی لە دالیا دەچوو، دیسان هەوای عیشق لێیدامەوە.

ئەتوانن بڵێن منی شێت کردبوو، کەوتینە قسەو باسو خواس بۆم دەرکەوت ئەمانە کار لەگەڵ سەمیر دەکەن کارەکەیان حەواڵە بوو، لەدوایدا بۆم دەرکەوت خەریکی کڕین و فرۆشتنی دۆلارو پارەی ترن لە یۆنان زۆر قاچاخ بوو ئەوکاتە. کڕینی دۆلار و پارەی ڕووسی و ئەلبانی ووڵاتەکانی تر لە بازاری ڕەشدا، تەنانەت هەر کەس پێوەی بگیرایە ٦ساڵ زیندانی دەبوو وەك قاچاخچی هەژماردەکرا.

سەمیر گەڕایەوە حسابمان کرد ئەو هەفتەیە ٥٠ هەزار دراخمای دایە من، ووتم زۆرە نامەوێت لەگەڵ ئەوەشدا دیاری زۆری بۆ هێنابووم لە میسر.

هاوڕێیەتیمان خۆش بوو لەگەڵ سەمیر، ڕۆژێك بەیەکەوە قەمسەڵیمان دەفرۆشت.

ووتم: سەمیر ماریا زۆر جوانە!

بە پێکەنینەوە ووتی: دەستت پێگەیشت؟

ووتم: نا من کاری واناکەم، بەتایبەت لە ماڵی تۆشدا.

کەچی ئەو بێقیمەتە ئەیووت بۆ نایکەیت لەماڵی مندا.

ووتم: سەمیر منو تۆ موسڵمانین، ئەزانی یارانی موسا بە بسم الله - لە دەریایەك پەڕینەوە. من و تۆ هەموو قورئانمان خەتم کردووە هێشتا لەناو ئەم قوڕاوە داین.

سەمیر تۆزێك ملی باداو ووتی: زۆر حەزمدەکرد برام بوویتایە.

ووتم: جا ئێمە هەر براین وامزانی بۆ ئیسلامەتی دەڵێت.

سەمیر: نا برام بویتایە منت بەجێ نەهێشتایە لێرە تەنها هەر خۆم متمانەم بەکەس نییەو کارەکەمان باشەو لێرە خێر زۆرە.

ووتم: من نیازم هەیە بڕۆم بۆ ئەلبانیا بەداخەوە، ئەرێ وەڵڵا بەجێت دێڵم.

سەمیر: شمس، مەڕۆ ماریات ئەدەمی بۆ خۆت!

ووتم: بۆ کڕیوته؟

سەمیر: نا بۆت دەکڕم!

هەستمکرد خەریکە وەزعەکە خراپ دەبێت ماوەیەك بەردەوام بووم، لەگەڵیدا.

شەوێکیان سەمیر ووتی شمس دەعەوەتی منیت، بردمی بۆ چایخانەو مەطعەمی ئوم کەلسوم لە یۆنان، نانمان خواردو شیشە میسریمان کێشاو بەرەو ماڵی ئەوان کەوتینە ڕێ.

ووتم: سەمیر دەگەیەنم بە پیاسەو دوایی دەڕۆمەوە بۆ لای کاکە عەبەی ماڵتەپە.

سەمیر: ئەم شەو حەز دەکەم لای من بیت شەمس.

ووتم: باشە!

لەیۆنان کەس نەیدەوت خەسرەو، هەمووی دەیانوت شمس لەسەر زمانی سەمیر کەچووینەوە ماریاش بانگی دەکردم شمس، سەمیر دەیزانی ڕۆشتنم نزیکە و من دەڕۆم بۆ ئەلبانیا وەك ڕێزێك گوایە بەماریای ووتوە لەگەڵ مندا بخەوێت ئەوشەوە وەك خۆی بۆی باسکردم تەنها وویستویەتی ئاواتێکی من بێنێتە دی.

تۆزێك دانیشتمو بیرەیان هێناو منیش نوێژی عیشام نەکردبوو، هەڵسام بڕۆم سوێندی لێخواردم دانیشمو منی ناردە ژورەکەی خۆی کە دەفتەری حسابەکەی بۆ بێنم.

کەچووم بەدوایدا دەگەڕام، ئەوەندەم زانی ماریا هات، بەڵام ماریای چیی خەریك بوو باڵ بگرم لەدواوە باوەشی پێداکردم، چووم بەئاسماندا منیش بەهێواشی دەستیم بەرداو لەسەر بێدەکەی واتا سیستەمەکە پاڵکەوت.

خوای گیان فریام کەویت، توانام نەماوە. ئەوەی من دەمەوێت ئامادەیە، ئەی هاوار چی بکەم.

تانەو تەشەرم لێمەدەن... من خۆم موعتەریفم بە هەڵەم بۆ ڕسوایی خۆم لەبازاڕدا.. خەریکی دەف ژەنینم.

ئەمەوێت ڕاکەمە دەرەوەو دەوری یوسوف ببینم، ئەژنۆکانم ناڕواتو داوای ماریا دەکات. هەرچی شەیتانی دنیایە لەدەورم کۆبۆتەوەو دەڵێن جارێکی تر شتی وات دەستناکەوێت لەدەستی خۆتی نەدەیت.

خوایە فریام کەوە...

بەشێك لە جلەکانی داکەند ئەوەندەی تر جوانی نیشاندام و منی شێت کردو ورووژاندمی.

خوای پەروەردگارم لە ڕووی خۆرو مانگو ئەستێرەکاندا

شەرمەندەم لە مرۆڤو پەریەکانیش شەرمەندەم

تەنانەت لە ڕووی شەیتانیش شەرمەندەم

چونکە هەموویان لە کارەکانیان پایەدارن تەنها منم کە ناپایەدارم بمبەخشە ئیلاهی، ناتوانم ئیتر خەریك بوو پەلاماری بدەم.

ووتم گەر وەکو یوسوفم پێناکرێت با بەدەم قسەیەك بکەم، بەڵکو ببێتە حوجەیەك بۆ قیامەتم.

ووتم: ماریا! من نەخۆشی ئایدزم هەیە، ئاساییە؟

ووتم بەڵکو بڕوات نەیەوە بەلامدا. ماریا (دەستی بە پێکەنین کرد) و ووتی: شمس ٣ساڵە من ئایدزم هەیە.

خوای گـەورە فریام کـەوت، کەوایووت سوپاس بۆ خوا هۆشم هاتەوە بەرخۆم و لەخۆشیدا هەر دەمووت.

ترێی عەدەم بویت کردیانیت بە شەراب، تۆ ئەی شەراب هەوڵمەدە ببیتەوە بەترێ.

هاتمە دەرەوەو بە سەمیرم ووت: من ئیتر ئیش ناکەم، بەیانی دەڕۆم بۆ ئەلبانیا.

سەمیر توڕە بوو ووتی: بۆ شمس نەخەوت لەگەڵتا؟

ووتم: با، بەس ئەونەخۆشی ئایدزی هەیە.

کەوامووت سەمیر ئەژنۆی شکا، من هاتمە دەرەوە سوپاس بۆ خوا شمس بووم خوای گەورە ژیانی ڕوونکردمەوە.

ئەلبانیاو یاری قومار بۆ ئیتاڵیا

لە دوای ئەوەی لەگەڵ قاچاخچییەکدا مامەڵەمکرد بۆ ئەلبانیاو لەوێشەوە بۆ ئیتاڵیا، ئێوارە سەرکەوتم بە پاس لە ئەسینا ڕێکەوتین دوای ٤ کاتژمێر چوومە ئەلبانیاو چوینە شارێك بەناوی فلۆریا، هەڵبەت لەڕێگای قاچاخ.

لەوێشەوە بەنیاز بووین بە بەلەم بپەڕینەوە بۆ جێگایەك لە ئیتاڵیا- لیچە، بەلاّم قاچاخچییەکە بە ناوی (ئازادی سەعەکەلە) پارەی قاچاخچییەکانی ئەلبانیای نەدابوو، ئێمە ١٦ کەس بووین دەستبەسەر کراین لە ئەلبانیا بۆ ماوەی ١٤ ڕۆژ.

ماوەی ئەو ١٤ ڕۆژە لەماڵێك زیندان بووین لە ئەلبانیا، دوای ئەوەش کە پارەکە نێردرا لەلایەن قاچاخچییەکەوە ١٠ ڕۆژی تر وەستاین بەهۆکاری شەپۆلی زۆری ئاو نەپەڕینەوە بۆ ئیتاڵیا.

ئەوە ماوەیەی کە لە ئەلبانیا بووین، چەند کوردێك بەیەکەوە بووین هەندێکیان شەو لەتاو بێ ئیشی تووشی قومار بووبوون.

کەسێکیان خاوەنی خێزان بوو بەناوی کاك ئاراس کە خێزانەکەی‌و دوو منداڵی لەگەڵدا بوو، ١٠وەرقەی دۆڕاند بوو. شەو بوو بە شەڕ لەناو یەکتردا لەسەر پارە کوڕێکیان بەناوی کارزان زۆری کێشا بەسەرو چاوی ئاراس دا پارەیەکی زۆری لێبردبووەوە. دەنگە دەنگی ئەوان منیان خەبەر کردەوە، خێزانی ئاراس لەکاتی شەڕەکەدا پەلاماری کارزانی دابوو، ئەویش پاڵێکی نا بەژنەکەی ئاراس و خستی بەسەر مندا، زۆرم پێناخۆش بوو تۆزێك تورە بووم‌و ووتم: دەدانیشە هەتیوە قومارچییە پیسە، ئەوەندە ئیزعاجن.

شەڕەکە دامرکایەوە، ئاراس کچ‌و کوڕێکی جوانی هەبوو ئەو ماوەیە لە ئەلبانیادا بەینم خۆش بوو لەگەڵ ئەو منداڵانە.

چوومەلایان تەماشا دەکەم کاك ئاراس‌و خێزانەکەی کە ناوی ئاوازخان بوو هەردووکیان دەگرین.

ووتم: کاك ئاراس ئەوە بۆ دەگریت؟

ئاراس: هەرچی پارەمان پێبوو ئەو کارزانە خوێڕییە لێی بردمەوە.

ووتم: خەتای خۆت بوو چۆن لەم کاتەدا ١٠ وەرەقە دەکەیت بە قومار، کاکە خۆت تاوانباری ئەبێ بەرپرسیاریەتی هەڵگری.

ئاواز: کاك خەسرەو ئەم پیاوەی من هەر خوێڕی بووە، ڕاستی کارزان خوێڕی نییە، بەڵکو ئاراس خوێڕییە.

ووتم: بۆ خاتری خوا دەنگت نزم بکەرەوە لە ناو ئەوخەڵکەدا چۆن قسە بە هاوسەرەکەت دەڵێیت ئاوازخان با ئەوەندەی تر سوك نەبێت لەبەرچاوی ئەو گەنجانەی تردا، دوایی شەخسێتی نامێنێت. من دەچم قسە لەگەڵ کارزان دەکەم بزانم نیوەی لێناسەنمەوە بۆتان.

ئاواز: مەمنون دەبین کاك خەسرەو گیان.

ئاراس قسەی نەدەکرد وەزعی زۆر ناڕەحەت بوو

چووم بۆلای کارزان ووتم: مامە کارزان ١٠ وەرەقەت بردۆتەوە لە کاك ئاراس، ئەزانم دەی تریشت لە جەماعەت بردۆتەوە، تەکلیفێکت لێدەکەم پارەکەی کاك ئاراس بدەرەوە خاوەن خێزانەو دوومنداڵی هەیە، قەیچێکا بیکە بەدیاری دەستت.

زۆر بێ ئەدەب بوو یەکسەر ووتی: دەبا گوو بخوات، کێ ووتی قومار بکات.

ووتم: مامە کارزان من تەکلیفت لێدەکەم.

کارزان: مامە خەسرەو کێ لەم وەزعەی ئێستادا تەکلیف قوبوڵ دەکات؟ ئێمە یاریمان کردووە خۆی هاتووە دانیشتووە، بەزۆر بانگمان نەکردووە خۆ منداڵ نییە.

بەجێم هێشت زانیم قسەکردن لەگەڵیدا هیچ سودی نییە، ناچار ٤٠٠ دۆلارم پێبوو ووتم: ٢٠٠ دۆلاری بۆ ئێوە ٢٠٠ دۆلاریشی بۆخۆم.

ئاواز: وەڵڵا نایدەیتێ ئەویش دەکات بەقومار، هەڵیگرە بۆ خۆت.

منیش لەژێرەوە ٢٠٠دۆلارەکەم دا بە ئاوازخان.

ووتم: با پێتان بێت ئەو ئافرەتە زۆر بەحوورمەت بوو لێی وەرنەگرتم ووتی پارەی ترم شاردۆتەوە، خەمت نەبێت خەسرەو گیان.

بەس هەستمکرد ڕاست نیە، تەنها ئافرەتێکی شەرەف بەرزو تەبیعەت قورس بوو.

٤ کەس لەوان شەو دانیشتن قوماریان دەکرد، تەنها من و کوڕێکی کە نوێژمان دەکرد.

ئاگام لێبوو کارزان تانەو تەشەری ئەدا لە کاك ئاراس و ووتی: لە کوردستان قومارمان کردووە ئەگەر کەسێك پارەی پێنە بوایە دەمانووت لەسەر ژنەکەت دەیکەین.

کە وایووت خەریك بوو جنێوی بدەمێ، بەڵام دەمم بەزیکری خوا بوو زۆر تووڕە بووم نەشم دەتوانی هیچ بڵێم، چونکە ناڕاستەوخۆ قسەی دەکرد.

ئاگام لە ئاراس بوو لای ئێمەی بەجێهیشتو چوو بۆ لای منداڵەکانی بۆ ژورێکی تر زۆر بەزەیم پێداهاتەوە.

چوومە لای کـارزان ووتـم: کـارزان دەزانـی کاتی خۆی منیش دەرپێم بەخەڵکێك داکەندووە لەسەر قومارو دەرپێکەشیم لێبردۆتەوە، بەڵام سوپاس بۆ خوا ئێمە بووین بە پیاو وازمان لە کاری قۆڕ هێناوە.

کارزان: تۆ پیاوی ئەوەنیت، ئەوە عەرزو ئەوە گەز ئەگەر پیاوی یاریکە.

ووتم: ئاخر ئەوە کەی ئیشی پیاوە، حەرامە دەنا تۆ جوجکەی.

کارزان: وەرە بزانە ناتکەمە فروج.

ووتم: بانق دانێ هەر ریزێك ١٠٠ دۆلار بڕوات، بەیاری ٢١

دەستمکرد بەیاری قومار. ٤٠٠ دۆلار شك دەبەم

سەرەتا ٣ڕیز ڕۆشت دۆڕاندم لەچوارەمدا هات لە پێنجەمدا زیاتر هات بەدوایکەدا هەمووی نەخش بوو، ووتم دەرچۆ دام لە بانقەکەی ٧٠٠ دۆلار بوو.

بانقەکەیم برد خۆم دەستمکرد بە تەوزیع تا درەنگانێکی شەو یاریمان کرد ئەمبردو ئەدۆڕام تەنانەت ئاوازخانیش هاتبوو تەماشای دەکردم بەدەم گۆارنییەوە توشیی ئەعصابم کردبوو... ٣٣وەرەقەم بردەوە لێیان، هەر لەسەر یاریەکە دا بووم ١٠ وەرەقەکەم دایەوە بە کاك ئاراس لەبەرچاوی کارزاندا ووتم ئێمە پیاوین!

کارزان پارەی پێنەما ووتم لەسەر دەرپێکەت یاری دەکەم.

هەموو دەستیان کرد بە پێکەنین، ئەویش جنێوێکی دا بە من بۆی هەڵسام نەیانهێشت شەڕبکەین، ووتم یاریکە.

کارزان: یاری ناکەم ماندووم!

ووتم: درۆ دەکەیت! لاتم کردی هیچت پێنەماوە.

کارزان: ئێستاش لە تۆ زیاتر پارەم پێیە.

دیاربوو درۆی دەکرد هیچی پێنەمابوو، ووتم درۆ دەکەیت ٢٣ وەرەقەم پێیە ئێستا هەمووی دەسوتێنم، من پارەی حەرامم نا خۆم کەوام ووت هەموویان خەریك بوو شێت دەبوون، جەبار کوڕێکی سلێمانی ٢٠٠ دۆلاری دۆڕاند بوو بە من ووتی غلامی قۆنەرەکانتم: بیکە بۆ خاتری خوا پارەکەم بدەرەوە مەیسوتێنە، یەکسەر دامەوە پێی.

ئەوی تر ناوی فەرمان بوو خەڵکی دوکان بوو ١٠٠ دۆلاری دۆڕاندبوو داوای کردەوە دامەوە بەویش.

تەپڵەکێکی جگەرەم هێنا بیست وەرەقەکەم دانا لەبەرچاوی کارزان چەرخم نا بە ١٠٠ دۆلارەوە بەس بۆ ئەوەی زەلیلی بکەم تا داوای کاتەوە. ئاگام لێبوو عارەقی کرد کە گڕم بەردایە ١٠٠ دۆلاریان جوان سوتا، هەرچی جەماعەت دەیانووت بۆخاتری خوا مەیسوتێنە

وەڵڵاهی گوناهت دەگات، دەچین ئەیدەین بە خواردن بۆ هەمموومان.

منیش زوو زوو دەمووت ئەگەر پارەی ئێوەیە با بتاندەمەوە؟

هەموویان ئەیانووت نا.

کارزان هەر قسەی نەکرد، دیار بوو زۆر نارەحەت بوو ١٠٠ دۆلاری ترم دەرهێنا، ویستم چەرخی پێوە بنێم ئاوازخان ووتی کاکە خەسرەو بیکە بەخاتری پێڵاوەکانی خۆت مەیسوتێنە و بیدەرەوە بە کاك کارزان.

ووتم: کارزان پارەکەت بدەمەوە لەبەرخاتری پیلاوەکانی ئاوازخان؟

کارزان: خۆت دەزانی!

ووتم: دەبڕۆ داوای لێبوردن لە ئاوازخان بکەو ئەوە پارەکەت، یەکسەر ١٩وەرەقەکەم دایـەوە دەستی و ووتم بۆ ئـەوەی ئەوەندەی تر زەلیلی نەکەم چپاندم بەگوێیدا چ قسەیەکی قورسی کردبوو، بەرانبەر بە ئاراس و ئاوازخان. کارزان خێرا هەڵسا چووە لای ئاوازخان داوای لێبوردنی کردو ووتی خوشکی بەرێزی منیو دەستیکردە ملی ئاراس-یش.

ئەو شەوە لەبەرچاوی هەموویاندا داوای لێخۆش بوونم لە خواکردو چوومە سەر بەرماڵو تەوبەم کرد لەبەرچاوی هەموویاندا دوو ڕکعات نوێژی تەوبەم کردو دوای نوێژیش ١٠٠دۆلارم لەگیرفانی خۆم دەرهێنا دام بە کارزان ووتم: ئەو ١٠٠دۆلارە مافی من نەبوو بیسوتێنم، من هەڵە بووم، بەڵام ئەوە ١٠٠ دۆلارەکەت.

سەری کارزانم ماچکرد ووتم: ببورە مامە کارزان گیان ئێمە برای یەکین.

هەڵسا و ووتی بەشەرەفم، بەشەرەفم، بەشەرەفم نایەتە گیرفانم.

ووتم: ئەی هاوار بۆ سوێند بەشەرەف دەخۆیت، شەرەف سوێندی پێناخورێ، چونکە مامە کارزان زۆر جار شەرەفی خۆشمان لەسەر قومار دەدۆڕێنین. تەنها باسوێند بەخوا بخۆین کە هەرگیز نامرێتو بەهەمیشەی ئاگای لێمانە.

کارزان: خەسرەو بابە وازمان لێبێنە تا ئێستاش باوکم دەرسێکی وای دانە داوم و تەمێی نەکردووم. کاکە ئەوەندە بریندارم مەکە، تەواو پارەم ناوێتو بەخوا زۆر قسە بکەیت خۆم ١٩ وەرەقەکە دەسوتێنم.

ئەو شەوە کۆتایی هاتو ناخۆشترین شەوی من بوو، دوای دوو ڕۆژ چووینە ئیتاڵیا.

وڵاتی ئیتاڵیا ڕیسواتر بوو لە ئەسینا، هەر جێگا نەبوو ئوتێل گران تر بوو پارەکەی گیرفانم بەشی چەند ڕۆژێکی کرد. داوای پارەم کرد لەماڵەوە پارە حازر نەبوو، حەزیشم نەکرد زەحمت بخەمە سەر ماڵەوە، دایکم ووتی ئەگەر زۆر زەروور نیت چەند ڕۆژێك بوەستە تا پارەیەك دێتە دەستمان، ئەوکاتەش ١٠٠ دولار بە ٢٠٠٠ دیناری سویسری بوو!

منیش برا و خوشکم زۆر بوو نەدەکرا لەبەر خۆم دەستی ئەوان ببەستم.

پارەم پێنەبوو لە ئیتالْیا، چووم بۆ کرێکاری بەبۆنەی کوڕێکی کوردەوە لە ڕۆما ٥ ڕۆژ چووم بۆ بارکردنی ئاسن و تەختە بۆ چەند قاتێك. ئیشم بۆ کابرایەکی مەغریبی دەکرد، دوای ٥ ڕۆژەکەش پارەکەیان نەداینێ دەریان کردین ووتیان قسە بکەن دەچین پۆلیستان بۆ بانگ دەکەین. پۆلیسیش بهاتایە ئێمە زمانمان نەدەزانی دەگیراین و ئازاریان ئەداین‌و لەوانە بوو قسەیکیشمان بۆ دروستبکەن، دوایش نەمان دەزانی چیمان لێدەکەن. من ئاسنێکم کێشا بە پشتی ئەو مەغریبیەی ئیشی پێدەکردین و بەعەرەبی پێم ووت (هذا هو حقي) خستم بە عەرزەکەدا، ڕامکردو چوومەوە بۆ ڕۆما.

بەلاْم ئەوەندە ماندوو بووم تەنانەت خوێنم دادەنا ئەو چەند ڕۆژە، خوای گەورە تۆڵەی زیاتریشیان لێبسێنێت، هاتمەوە بۆ ناوشار چوومە چایخانەیەك دانیشتبووم کوڕێکی کرمانج هات ووتی: ئیش دەکەیت؟

ووتم دەیکەم، بردمی بۆ ماڵ گواستنەوە.

من و دووکوڕی تر بووین دوای تەواوبوون کرمانجە هیچو پوچەکەش بەجێیهێشتین‌و ڕایکرد، هاتینەوە بۆ ڕۆما.

ئەو ئێوارەیە زۆرم برسی بوو، ماندووم هیچ پارەم پێنییە، نزیك تەنەکە خۆڵێك بوومەوە، بەڵکو شتێکی تێدا دەربهێنم‌و بیخۆم بە دزییەوە چوومە لای تەنەکە خۆڵەکەو هەر تەماشام دەکرد، چاوم بەناو تەنکە خۆڵەکەدا دەخشاند، دەستم برد شتێك دەربهێنم کوڕێکم بینی ناوی لوقمان بوو هات بۆ لام ووتی؛ مامە خەسرەو چۆنی؟ ئەوە چیدەکەیت لێرە؟

ووتم: تۆ تەماشای ئەم هەتیوە ناکەیت چۆن پەیدابوو لێرەدا.

ناسیمەوە کە لەزیندانی سالۆنیك بەیەکەوە بووین ئەو کوڕە خانەقینییە بوو، لە کاتی شەڕی منو مەئمون لە پشتم وەستا.

لوقمان: ئەوەچی دەکەی لێرە؟

ووتم: وەڵلا چاوەڕێی کوڕێك دەکەم، لەڕاستیشدا چاوەڕێی کەس نەبووم، لەتەنکە خۆڵەکەدا بۆ نان دەگەڕام بیخۆم.

لەم قسانەدا بووین ئەوەندەم زانی ئاراس مێردی ئاوازخان لەوێدا پەیدا بوو، ووتی: مامە خەسرەو چی دەکەیت؟ لەگەڵ لوقمان دەستی کرد بەقسە وتی ئەم کوڕە ئەو کوڕەیە کە ئاواز بۆی باسکردی پیاوەتییەکی زۆر گەورەی لەگەڵ کردووم.

ئاراس زاوای لوقمان بوو، واتا ئاوازخان خوشکی لوقمانە.

لوقمان ووتی: چی دەكەیت برۆ دەچین بۆ چایخانەی عەرەبەكان دەعوەتی منی.

ووتم: ئاخر چاوەڕێی كوڕێكم دێت بۆ لام، هیچش نەبوو بەس خۆم باداو خۆم قورس كرد خەریكە دەمرم لەبرساندا، دەستیكرد بەگیرفانیدا بۆ یەكەمجار مۆبایلم بینی بەدەستی لوقمانەوە.

ووتی: تەلەفونی بۆ بكە.

ووتم: تەلەفونی نییە.. كێشە نییە دێم لەخزمەتاندا، چووین بۆ ئەوێ بامیەو قۆزییان بۆ بانگكردمو تێرو پڕ نانمخوارد سوپاس بۆ خوا، تێرم خوارد.

لوقمان: من لە زیندان بۆم باس نەكردی نەموێرا، بەلاّم بۆ زانیاریت من جنسیەی ئەلّمانیم هەیەو خەریكی قاچاخچێتیم لە ئیتالّیاوە بۆ ئەلّمانیا وەرە بەیەكەوە كار بكەینو تۆش كوڕێكی ئازاو باشیو چاونەترسی ئەم ئیشە بە منو تۆ دەكرێت.

لەم قسانەدا بووین كابرای كرمانجم بینی لوقمان-م بەجێهێشت، چاوم زەوی نەدەبینی، ئەوندە توڕە بووم لەو سەگبابە و ڕوومكردە كرمانجەكەو یەخەیم گرت.

ووتم: ئەو پارەیەم بدەرێ.

ووتی: ناتناسم هەر ووتی ناتناسم هەتا توانیم یەك كەلەم كێشا بەدەمیدا پڕمكرد لە خوێن. باش بوو بە شەق ٦٠ لیرەی ئیتالّیم وەرگرت لە كابرای كرمانجی خوێڕیو وازم لێهێنا.

لوقمان ووتی بۆ ٦٠ لیرە وادەكەیت؟ ٦٠ لیرە چییە، ئەی ئەگەر بگیرێیت سنورداشت دەكەنەوە بەخوا ئێرە خەترە.

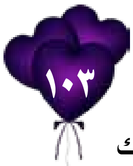
باسەكەی خۆمم كرد بۆ لوقمان كە هیچ پارەم پێنییە، ئەوە وەزعەكەمە ٥ ڕۆژ ئیشم كردوە پارەیان نەداومەتێ ئەم كابرایەش بردومی بۆ ئیش هەر پارەی نەداومەتێ.

ئەی چی بكەم مافی خۆشم وەرنەگرمەوە؟ ئەوكاتەی منت بینی لای تەنەكە خۆڵەكەوە بۆ خواردن دەگەڕام!

كە وام ووت لوقمان زۆر بێتاقەت بوو بردمی بۆ ئوتێلەكەی خۆی، خۆم شۆردو جلی سەرتاپا بۆ كڕیم، مۆبایلو ٢٥٠ دۆلاریشی داپێم.

لوقمان: لێرە نەفەرم بۆ كۆكەرەوە لەم ئوتێلەی منیش بە. من دەیانبەم بۆ ئەلّمانیا، سێ سەیارەم هەیە لەگەڵ دوو كوڕی ئیتالّی شەریكم، تۆش لێرە كۆیانبكەرەوە هەر نەفەری ٥٠٠ دۆلاری لێوەربگرە و ١٠٠ دۆلاریش بۆ خۆت.

مۆبیلەكەم دایەوە و ٢٥٠ دۆلارەكەشم بۆ دەرهێنا و ووتم: قاچاخچێتی بە من ناكرێت ئەوە كاری من نییە، خۆشت من باش دەناسی نابمە چەورەی كەس. لەم قسانەدا بووین

ئاوازخان خۆی کرد بەڤووردا، وەك ئەوەی من برای ئەو بم لوقمان هیچ چەندجارێك ووتی: بەخوا لە لوقمان خۆشترم دەوێیت، بەردەوام بوو لەقسەکانی ووتی لە ئەلبانیا شەرەفی منی کڕییەوە دەنا ئەو ئاراس-ە خوێڕییەی مێردم ئەیدۆڕاندم.

عەرزی ئاوازخانم کرد تۆ خوشکی گەورەو ئازیزی منیت بەخوا لوقمانی برایشت ئەو مەصلەحت چییە من دەڕۆم پارەی جلەکانیش ئەدەمەوە با تۆزیك ئیش بکەم مامە لوقمان گیان.

لوقمان: ئیشی چی باشە ئەگەر کار ناکەیت لەگەڵم وەرە ئەتبەم بۆ ئەڵمانیا ئەم شەو، خۆ ئەتوانم پیاوەتی ئەوەت لەگەڵ بکەم.

ووتم: ئەوە قسەی پیاوە، مەمنون دەبم ئەگەر ئەوە بکەیت.

ئاواز: لوقمان بیبەو ئەوەی خەسرەو دەیەوێت بۆی بکە.

مەمنونیم دەربڕی بۆ لوقمان.

لوقمان: زۆرباشە سبەی ئێوارە خۆت ئامادەکە ٤کوڕی ترت لەگەڵدا دەنێرم یەکی ٥٠٠ دۆلاریان لێوەربگرەو تەکسیەك دێت بە شوێنتاندا یەکسەر سەرکەون میوشن لە ئەڵمانیا.

ووتم: چی بکەم لەپارەکە؟

لوقمان: ٥٠٠دۆلاری بدە بە شۆفێرەکەو باقیەکەی هەڵگرە بۆ خۆت باپێت بێێت.

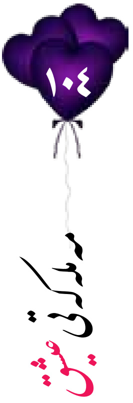
ووتم: نامەوێت بۆچیمە کاکە.

ئاواز: ئەوە دیاری خوشکی خۆتە با هەر پێت بێت.

شەو سەرکەوتم خۆم لە پێش سەیارەکەدا دانیشتمو چواری تریش لەدواوە ٢٠وەرەقەشم لێوەرگرتن. دوایی ٥ وەرەقەم دایە کابرای ئیتالی.

کاتژمێر ١١ی شەو بوو دابەزین لە نەمسا من بنێشتم کڕی لەگەڵ هەندێك خواردنی تر دواتر چوومە ئەڵمانیا.

پۆلیس لە ئەڵمانیا لە بانۆفی مویشن گرتمی بانۆف واتا وێستگەی میترۆکانی ئەڵمانیا لە ژێر زەویدا بوو، ئەو بنێشتو ساردییەی کە پێم بوو نەمساوی بوو. ووتیان تۆ لەنەمساوە هاتوویت ڕێك سنورداشیان کردمەوە بۆ نەمسا.

زیندانی نەمساو و ماسی قوتو مارو پەیژە

لەدوای ئەوەی لەشاری میوشن گیرام درامەوە بە نەمسا، بەهۆکاری چەند کەرەستەیەکی نەمسایی کە پێم مابوو.

هەر ئەو شەوە چوومە زیندان بۆ بەیانی ناردیانم بۆ زیندانێکی تر پڕبوو لە جەزائیریو مەغریبیو نەتەوەکانی تر.

ماوەیەك مامەوەو کەسم تێدا نەناسی ٥٠ بۆ ٦٠ کەس لەو هۆڵەدا بوون، کاتی نوێژی نیوەڕۆ ڕوومکردە دیوارەکە بۆ نوێژکردن، یەکێك لە جەزائیریەکان هاتە لام ووتی: قیبلەکەت خوارە ڕاستی بکەرەوە، نوێژمکرد ئەوانیش لەگەڵمدا نوێژیان دابەست کە سەلامم دایەوە ماشاءالله لە دوامەوە ٢٠ کەس نوێژی کرد.

کەسێك بەناوی عەبدولقادر هاتە لام ووتی: بۆ گیراویت؟

حاڵ و گوزەرانی خۆمم بۆ ڕونکردەوە.

عەبدولقادر: ئەگەر بێتو خۆت نەخۆش نەخەیت لێرە بەرەو دادگات بەرن ئەوا یەك مانگ حوکوم ئەدرێیت، ئینجا ئەڵێن بڕۆ داوای ئیقامە بکە.

ووتم: ئەی چۆن خۆم نەخۆش بخەم؟ عەیبم نییە.

عەبدولقادر: هەوڵبدە ماسیەکی قوتو هەڵبچڕە با کۆن بێت و بۆگەن بکات، ئە و ڕۆژەی بانگت دەکەن بۆ دادگا پێشتر بیخۆ، بەڵکو نەخۆش بکەویت و تێکت بدات. کە پشکنینیان بۆکردی دەزانن نەخۆش بی هەر هەفتەیەك زیندانی دەکرێیت.

قوتویەك ماسی دامێ هەڵم پچڕیو خستمە جێگایەك بۆ ئەوەی میکروبو ڤایرۆسی باشی بۆ بچێت، دوای سێ ڕۆژ ناوم هاتەوە بۆ دادگا بۆشەوەکەی دەستم کرد بەخواردنی ماسییە بۆگەنەکە!

هەر سەری سەعاتێك عەبدولقادر دەهات دەیووت: هیچت لێنەهات؟

ووتم: نەوەڵڵا عەیبم نییە!

دوای چەند سەعاتێکی تر عەبدولقادر پرسیاری کردەوە، منی ناونا بوو کوردی.

ووتی: کوردی عەیبت نییە؟

ووتم: نا - هیچ گۆڕانکاری ڕوووینەداوە.

شەو خەوتم بەیانیی بردمیانە دادگاو یەك مانگ حوكم درام!

لەماوەی ئەو مانگەدا لەگەڵ لیبییەکاندا فێری زمانی عەرەبی بووم، باشترین قوتابخانە بوو بۆ زمانەکەم، هیچ کوردی تێدانەبوو.

دوای ئازاد بوونم لە ڤییەنا هاتمە دەرەوە ناردیانم بۆ کەمپ، دوای سەعاتێك سەیارەم گرتو هاتمەوە بۆ ئەڵمانیا.

چوومەوە میوشنو دیسان گیرامەوە ناردیانم بۆ کەمپی بایەروت کە ٤ کوردی تێدابوو بەخۆمەوە لەوێ پڕبوو لەعەرەبو کۆسۆڤۆیی، شوێنێکی زۆرناخۆش بوو زیندانی کۆنی نازییەکان بوو کردبوویانە کەمپ. یەك دوو هەورامی لێبوون زۆر کوڕی چاك بوون، بەڵام بۆ من وەك کۆسۆڤۆیی وابوون هەر بەهەورامی قسەیان دەکرد، منیش تەسجیلێکم دۆزیبووەو چاکم کردەوەشریتم پێنەبوو.

چووم بۆ لای ئەو هەورامیانە ووتم: هیچ شریتێکتان لایە؟

ئەوانیش شریتێکی هۆرەی هەورامیو گۆرانیو چەپڵەی هەورامی بێ موسیقا دامێو گۆرانی بێژەکە ناوی عوسمان کێمنەیی بوو.

شریتم خستە سەری من ئاگام لێنییە تەواوی دەنگم دابوو بە هۆرەو گۆرانییەکانی عوسمان کێمنەیی، بەرپرسی کەمپەکەو هەرچی کۆسۆڤۆییو عەرەبە هاتن ئەیانووت توخوا مێشکمان تەقی ئەوە چییە داتناوە، منیش لامبرد.

ماوەیەکی پێچوو ڕەفزم وەرگرت، شریتی عوسمان کێمنەیم خستەوە سەری هەورامییەکان دابوویانە خۆم، بەرپرسی کەمپەکە هات ووتی: ئەو شریتە نافرۆشی.

ووتم: با

ووتی: ٢٠٠ مارکت ئەدەمێ بەس بیشکێنە.

ووتم: باشە

نەم شاکاندو دامەوە بە هەورامییەکانو لەڕێگای کوڕێکی گەڕەکی خۆمانەوە ناوی چەند خزمێکی خۆمم دۆزیەوە لەنۆرمبێرگو کەمپم بەجێهێشت، هیچم پێنەبوو لە نۆرمبێرگ کوردەکان شەڕە چەقۆیان کردبوو لەنێوانی یەکێتیو پارتیدا. ئەو دەمە مام ڕۆستەم لە نۆرمبێرگ بوو.

ڕۆژێك لای مزگەوتی تورکەکانەوە دەگەڕامەوە بۆ جێگایەك پێیان دەووت مارکاووف گیرام، ڕێك مەلەفم ئاشکرابوو کە لەنەمسا گیراوم نەمسا ووتی نامەوێت پەنجەمۆری ئیتاڵیای هەیە، ئیتاڵیا ووتی نامەوێت پەنجە مووری یۆنانی هەیە. یۆنان ووتی نامەوێت لە تورکیاوە هاتووە.

سواری تەیارەیەکی موحتەرەمیان کردم بۆ یەکەم جار سەرکەوتم بە فرۆکە بۆ تورکیا بەزیندان کراوی.

ناردمیانە ئەنقەرە هەرچۆن بوو لەمطار خۆم دزییەوە نەگیرام سوپاس بۆ خوا هاتمە دەرەوە لە ئەنقەرە بەرەو بیوك چەکمەچە کەوتمە ڕێ بۆ فرنی سەمونەکەی ماڵی ئایدن ئابێ.

چوومە ئەوێ سەیدا حیلمی هات بۆلام ووتی: ئەوە چییە کەریم نەرۆشتوویت؟

ووتم: بەرێ وەڵڵا لەئەڵمانیاوە سنورداش کراومەتەوە.

زۆری پێناخۆش بوو، لەلایان دانیشتم تا ئایدن هاتەوە. ئەویش باوەشی پێداکردم خۆشحاڵی خۆی دەربڕی باوکی لەگەڵ بوو من هەر پێم دەوت (دەدە) واتا باپیرە. کلیلی ژورەکەی خۆمیان دامەوە، چوومەو ئەو ژورە ساردو سڕە، بۆ بەیانیەکەی دەستم کردەوە بە ئیشکردن لەتورکیا وەك ژیانی ساڵ و ساڵ و شتێك لەمەوبەر.

تەلەفونم کرد بۆ دایکم، دوای هەواڵ پرسینو خۆشحاڵی خۆیان دەربڕیو ووتیان شکور گەیشتویتەتە جێگای خۆت؟

دایکم ووتی: لە کوێیت؟

منیش یەك درۆی زلم بۆ کرد ووتم: لەئەڵمانیام!

ئەویش ناوی خزم و کەسوکاری بۆ هەڵئەدام لە ئەڵمانیا کێی لێیەو کێ لێنییە، منیش زۆر بەزەیم بە خۆمدا دەهاتەوە.

شەوێکیان خەوم لێنەدەکەوت چوومە دەرەوە بۆ کەنار دەریا لە بویك چەکمەجە. دەفتەری تەلەفونەکەم پێبوو، تەلەفونم کرد بۆ لوقمانی قاچاخچی هاوڕێم.

لوقمان: لە کوێت؟

ووتم: تورکیا

یەکەمجار وای زانی گاڵتەی پێدەکەم، دوایی بۆم باسکرد چیم بەسەر هاتووە.

لوقمان: برایەکم لە تورکیایە لەمرۆژانەدا دەردەچن بۆ یۆنان لەسەر ئاو بە سەیارەکەی خۆم چاوەڕێیان دەکەم، تۆش لەگەڵ ئەوان وەرە دوو وێنەی خۆشت بگرە لەوێوە بۆم بهێنە، با خێرا پاسپۆرتێکت بۆ دروستبکەم.

ووتم: نەفەری کێن؟

لوقمان: کوڕێکی ئێرانییە ناوی شهرامی بەلەمە، ئەدرەسی دامێ تەلەفونم داخستەوە.

لەو ماوەیەدا ئایدن ووتی: یاسەمین لە ماردینە هەواڵم داوەتێ کەتۆ هاتویتەوە زۆری پێخۆشە مانگی داهاتوو دێنەوە لەگەڵ عەلی کوڕم لەوێ مەشغولی ئوتێلێکن، لەوانەیە

تۆش بچیت بۆ ماردینو یاسەمین ووتویەتی بابێتە ئێرە کار بکات.

منیش زۆرقسەم نەکرد بەس تەنها بەپێکەنینەوە ووتم: لای تۆ کار دەکەم ئایدن ئابێ.

شەهرامی بەلەمم دۆزییەوە، خوایە چیمدی چومە شوقەکەی یەکێك تلیاك دەکێشێت، یەکێك حەشیش، یەکێکی تر هەمووگیانی خوێنە دووان لەولاوە دەخۆنەوە.

ووتم: کامەیە کاك شەهرام؟

یەکێکی جیقنی بۆگەن هات بۆلام ووتی: من شەهرامم، بزانم چیت دەوێت؟

ووتم: خەسرەوم لوقمان ناردومی بۆلای تۆ کەدەردەچن لەگەڵ براکەیدا بۆ سەر ئاو، دەمەوێت کاك شێرزادی برای کاك لوقمان ببینم ئەمانەتم پێیە بۆی.

من نزیکەی ١٠ وەرقەم پێبوو، لوقمان ووتی ئەگەر پارەت پێیە بیاندەرێ تاکو دەگەیتە لام لەسەر ئاو.

شەهرام: خۆشحاڵم ئاغا خوسرەو ئاغا لوقمان باسی تۆی بۆ کردووم، نۆکەریت دەکەم، فەرموو بیرەیەك قلیانێك چی دەوێت لەخزمەتتدام.

ووتم: سوپاس کاك شەهرام گیان، بەڵام کاك شێرزاد لەکوێیە؟

سەیارەیەکی فیاتی پێبوو خۆی بردمی بۆلای کاك شێرزاد لە شوقەیەکی تر بوون، چومە لایانو ٨ وەرەقەم دایە شێرزاد ووتم من لەو جێگایەمو ئەوە پارەیەش کاك لوقمانی برات بۆی ناردویت.

بە شەهرام-یشم ووت: کەی دەردەچین؟

شەهرام: شوێنکەتم پێ بڵێ خۆم دێم بۆ لاتو ئاگادارت دەکەمەوە.

هەفتەیەکی پێچوو بەردەوام کارم دەکرد لای ئایدن ئابێ، بەڵام یەك لیرەم لێوەرنەدەگرت. ئەویش وای دەزانی داوای ناکەم بۆ ئەوەی کۆبێتەوە پێویستم بە پارەیە.

دوای ئەوە ئێوارەیەکیان شەهرام هات بۆلام ووتی: ئەمشەو دەردەچین وەرە ئەو جێگایە.

ماڵئاوایم کرد لە حیلمی، بەس هیچم نەووت بەئایدن. خەریکی پێچانەوەی کۆڵە پشتێك بووم، ئایدن دای لەدەرگاکەم و هاتە ژورەکە. ٥٠٠ دۆلاری دامێ تەوقەی لەگەڵ کردمو ڕۆیشت وابزانم ووتی یاسەمین دێتەوە بۆلات بەداخەوە تۆ نابینێت. من باش تێنەگەیشتم، هەر ئەمووت الله ڕازئۆڵسن.

دەرچووم چووینە سەرئاوی گەورە، لەوێ تەماشا دەکەم شەهرام لەگەڵ کوڕێکی تری فارسدا لەپەنای دارێکدا رادەبوێرێت، نەمزانی چی بکەم چوومەوە بۆلای شێرزاد و ووتم شتێکی وابووە دەمەوێت لەو هەتیوە پیسەبەم.

شێرزاد: کاکە تۆ حەقت نەبێت، ئێمە ئیلاقەمان چییە هەرچووینە ئەوبەر لەمان جیادەبینەوە. بەلەم ئامادەکرا وویستان ژنەکەی شێرزاد بەرنە ئەوبەر بەتەنهاو شێرزاد بمنێت، قوبوڵم نەکرد.

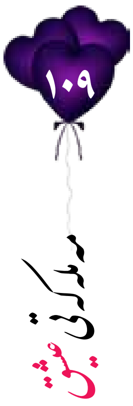
شێرزاد: ئاساییە!

ووتم: ئاسایی نییە کاکە یان لەگەڵ خۆتدا دەیبەیت یان نابێت.

پەڕینەوە لوقمان چاوەڕێمان بوو سواری سەیارە بوین و یەکسەر بۆ بولغاریاو ڕۆمانیا دایبەزاندم چووم پەنجە مۆری پێکردم لە دوکانێکداو خسیتە سەر پاسپۆرتەکەمو پاسپۆرتی دامێ بە قسەی خۆشو دوو ڕۆژ بە بەڕێگاوە بووین بەئیسراحەت تا گەیشتینەوە سلۆڤاکیاو هەنگاریاو چیکو پاشان ئەڵمانیاو لەوێوە منی سواری سەیارەیەکی دیکە کرد بۆ نەرویج و ٨٠٠ دۆلارەکەشی دامەوە..

هاتمە ووڵاتی نەرویج خۆم تەسلیم کرد. ئەوەی کە منی نارەحەت کرد ئەوە بوو دوای دوو ساڵ بیستم کە لوقمان لە یۆنان لەشاری ئەسینا بەچەقۆ کوژراوە.

نەرویج بۆ من وڵاتێکی نوێ بوو، لەهەمانکاتدا نامۆ بوو، دوای چەند ڕۆژێك بردیانین بۆ شارێك بەناوی هامەرفێست کە لوتکەی جیهان بوو، شەو ڕۆژ تێیدا یەکسان بوو نیوە شەو ڕۆژ بە ئاسمانەوە بوو لە هاوینەکەیدا، لەزستاندا هەر شەو بوو. ئەی خوایە کە بێزار بووم. چۆن لەگەڵ ئەم ژیانە نوێیەدا هەڵبەکەینو چی ڕووئەداتو چی دێتە پێشەوە؟

ژیانێکی نوێو نەرویج و سەرەتای چالاکییەکان

لە دوای گەڕانێکی زۆرم بە جیهانداو تێڕامانم لە هەموو ئەو کۆمەڵگایانەی کە پێیاندا تێپەڕیوم و وورد بوونەوەم لەژینگەو کەش هەوای ئەو جێگایانە، لە هەمان کاتدا ئەو هەست و ناخۆشییەی کە کوردەکان لە دەرەوەی وڵات تێیدا دەژیان. دووری لە وڵات و لە کەسوکار هەموو ئەمانە کاریگەریەکی یەکجار زۆریان خستبووە سەر خودی خۆم و پەیوەندەکانیشم. زۆرکات دوو کەسایەتیم لە خۆمدا بەدی دەکرد، واتا کەسایەتیەکی دوو جەمسەریم هەبوو لە زانستی دەرونیدا پێی دەوترێت دەروون پارسۆیی یاخود دوو جەمسەری.

کەسیاتی یەکەم: زۆرناسك بوو لە کاتی جوڵاندنی هەستو سۆزم بەکارێکی زۆربێ بایەخ فرمێسك لە چاوانمدا ڕێژنەی دەکرد.

کەسایەتی دووەم: زۆر دڵ ڕەق زۆر بێ بەزەیی زۆرجار لەسەر پارچە نانێك لە زیندانی ئەو وڵاتانەی پێیدا تێپەڕیبووم دەم کردە شەڕە چەقۆ. لەو کاتانەدا زۆر کەسێکی دڵ ڕەق بووم، هەموو ئەمانەو جێگربوونم لهو وڵاتەی کە تێیدا نیشتەجێ بووم، نەزانینی زمانی ئەو وڵاتەو دوور خستنەوەم بۆ شارێکی بچوك و تێکەڵ نەبوونم لەگەڵ خەڵکی دا ئەمەش کاریگەریەکی زۆری هەبوو لە سەرم.

جاری وا هەبوو شەوان لە بەر تەنهایی فرمێسك لە چاوەکانمدا گۆمیان دروست دەکرد، زۆرجار ڕوباری گریان بەچاوانمدا سەریان دەکرد لەسەر کوڵمەکانم ڕێچکەی گرتبوو بێ لەوەی بەدەم گریانەوە بیرەکانی خۆم دادەمرکاندەوە.

تا ماوەیەکی زۆر بەو شێوە مامەوە، بەڵام بێزاری زیاتر تەنگی پێهەڵدەچنیم. لە دوایدا هەر لەو شارە خولێکی زمانی ئەو ووڵاتە کرایەوە منیش بەشدار بووم.

تۆزێك سەبووری بە دڵ و دەرونمادا هات، بۆماوەی ساڵێك بەردەوام بووم زۆر بەسوود بوو توانیم سەرەتایەکی باش فێربم.

وورده وورده لە گەڵ بەکارهێنانی ووشەکانی توانیم لەگەڵ خەڵکیدا بکەومە گفتوگۆ.

لە هەمووی ناخۆشتر ئەوە بوو ئەو جێگایە زۆربەی کاتەکانی شەو بوو یان ڕۆژ واتا هاوین لەنیوەی شەودا ڕۆژ بەسمانەوە بوو وەك نیوەڕۆ، لەزستانیشدا خۆر هەڵنەدەهات، لەنیوەڕۆدا ئەستێرە بە ئاسمانەوە بوو.

ئەو کەشە زیاتر باری دەرونیمی ئاڵۆزتر کردبوو زۆر نامۆ بوو بەلامەوە، هەندێ پەیوەندیم لەگەڵ خەڵکە پەنابەرەکاندا دروستکرد بوو وەك کوردو عەرەبو هەندێ نەتەوەی تردا.

ئێوارەیەك ماسییەکی زۆرم ڕاو کردبوو زۆر حەزم لە ماسی بوو بەبرژاوی لەگەڵ لیمۆو تەماتەو پیاز... هتد بێ ئێوە ناخۆش گەڕامەوە باڵەخانەی پەنابەرەکان کە خۆشم هەر لەوێ دەژیام.

هەر گیز پێم خۆش نەبوو بە تەنها خواردن ئامادەبکەم هەر لەبەر ئەوە پیاوێکی بە تەمەنمان لەگەڵدا بوو خەڵکی بەغداد بوو لە هەمان کات دا کەسایەتیەکی بە هێزی هەبوو لەناو هەموو پەنابەرەکاندا وە پێشتر لە عێراق پزیشك بوو.

زۆر ڕێزی لە من دەگرت زۆرجار لە بەر ئەوەی زمانی ئینگلیزی باش بوو یارمەتی منی دەدا لەکاروباری ڕۆژانەم لەو وڵاتە ئەویشم بانگێشت کردو دانیشتین بەیەکەوە دەستمان کرد بە ماسی خواردن، کەوتینە باسی گێڕانەوەی وڵاتی خۆمانو جاروبارێش گلەیمان لە بەختی خۆمان دەکرد.

لەم گفتوگۆ و ئاڵوگۆڕ کردنی بیرو باوەڕو ووشانەدا بووین لە ناکاو بە هێمنی لە دەرگایی ژورەکەی من دراو منیش هاوارم کرد فەرموو، لەبەر ئەوەی دەرگایی ژورەکەم دانەخستبوو بەڵام جارێکی تر هەر لەدەرگاکە درایەوە، کە بەرەو ڕووی دەرگاکە چووم سێ ئافرەتی نەرویجی لەگەڵ پیاوێك لەبەر دەمی دەرگایی ژورەکەی مندا بوون داوایان لە من کرد کە بێنە ژورەوە منیش ووتم بە خۆشحاڵیەوە فەرموون.

لە ڕاستیدا من زۆرم پێخۆش بوو بۆ یەکەمجار بوو خەڵکی ئەو وڵاتە بێتە لام.

منیش کەسێکی کۆمەڵایەتی بووم زۆر حەزم بە تێکەڵ بوونی خەڵکی بوو، لە دوای خۆناساندنیان بە منو پزیشکەکەی هاوڕێم کەوتنە پرسیار لێمان کە خەڵکی کام وڵاتنو هەندێ ووتەو باس، پیاوەکە ڕووی کردە من و پێی ووتم ڕۆژی شەممە کاتژمێر پێنجی ئێوارە بانگێشتن بۆ کڵێسای (ئەنطۆنیۆ) لەوێ سەیری فیلمێك دەکەنو پاشان هەندێ

کێك‌و چا بەیەکەوە دەخۆین.

ڕووم کردە پزیشکەکەی هاوڕێم وتم: دەڵێ چی؟

پێی ووتم کە کابرا دەڵێ چی‌و ووتیشی، خۆ ئێمە بێ کارین با بڕۆین کارمان چییە کات بە سەر دەبەین و هەندێ کێك دەخۆین دەڵێی چی؟

ووتم: باشە بێ کارین با بڕۆین من پێم خۆشدەبێت.

کە ئێمە ڕەزامەندی خۆمانمان نیشاندا ئیتر ئەوانیش ڕۆیشتن.

من و پزیشکەکەی هاوڕێم هاتینە دەرەوە چوینە لای پەنابەرەکانی تر ویستمان بەوان بڵێین، دیار بوو ئەوان پێش ئێمە بانگهێشتکرا بوون.

لەویا بۆمان دەرکەوت کە ئێمە دواین کەس بووین، چاوەڕێ بووین تا ڕۆژی دیاری کراو لە بەردەم باڵەخانەی پەنابەرەکاندا هەموو پەنابەرەکان خۆیان ئامادەکردبوو، هەندێکیان لەوانە خۆیان گۆڕی بوو وایان دەزانی بۆ ئاهەنگ دەچن.

لە ئافرەتێکی کوردم پرسی: ئەوە بۆ وا خۆت گۆڕیوەو جلی کوردیت لە بەردایە؟

ووتی: کوڕە با تۆزێ هەڵپەڕم خۆ دڵم شەقی برد لەم کەمپەدا!

ووتم: ئێمە بۆ ئاهەنگ ناچین کەس هەڵناپەڕێت ئەوە کڵێسایەو جێگایەکی ئاینییە.

ووتی: بۆ ئاخوندن؟

دیاربوو لە ئاخوند ڕایکردبوو، هەر لەو کاتەدا پەشیمان بوو، ووتی من حەزم پێ نییە وام زانی هەڵدەپەڕین.

بۆم باسکرد کەئەمانە ئاینێکی جیاوازن و لەوانە نین کە تۆ بیری لێ دەکەیتەوە.

دیار بوو بەتەواوی پەشیمان بوەوە چونکە ئەو خۆی بۆ هەڵپەڕکێ ئامادەکرد بوو، بەڵام بەداخەوە ئاواتەکەی نەهاتە دی.

لە دوای چاوەڕوانیمان لە بەردەم باڵەخانەکەدا پاسێك ئامادە بوو تا هەموو پەنابەرەکان سەرکەوتن، بەرەو کڵێسای (ئەنطۆنۆ) بەڕێکەوتین.

کەگیشتینە جێگای مەبەست لەدوای پێشوازیەکی گەرم، فیلمی عیسای کوڕی مەریەمیان بۆ لێدان. لەدوای تەماشا کردنی فیلمەکە کە دوو کات ژمێری خایاند، کەمێك دانیشتین و دەستمان کرد بەکێك‌و چا خواردن..

لەدوایدا کەسێك بە ناوی سیامەك خەڵکی ئەهوازی ئێران بوو، ئەیتوانی بە زمانی فارسی‌و عەرەبی‌و ئینگلیزی‌و زمانی نەرویجیشی باش دەزانی، لە پاشاندا قەشەی کڵێساکە داوای لێ کردین چی سەرنج‌و تێبینییەکمان هەیە دەربارەی فیلمەکەی عیسا بە ئازادی دەری بڕین.

ناو کڵێساو دۆزینەوەی مامۆستاکەم عیماد

لە کڵێساکەدا تەماشای فیلمەکەی عیسامان کرد، دوای ئەوەی چاو کێك خورایەوە یەکێك داوای کرد لە ئامادەبووان کە ببنە گاور. زۆر لەوانە بە ئاسانی وەڵامی بانگەشەکەی (تۆماسی)یان دایەوە کە قەشە بوو لەو کڵێسایەدا ٣ لە کوردەکان بوون بە مەسیحی، یەکێك لەوانە خەڵکی سلێمانی بوو ناسرا بوو بە جەزای زەڕەنگەر لەگەڵ چەند کەسێکی تر کە نەمدەزانی خەڵکی کام وڵاتن بەهەرحاڵ زۆرم بەلاوە سەیر بوو نەم زانی بوو کە گۆڕینی بیروباوەڕ هەروا ئاسانە.

ئەو دەمە زانستی وام نەبوو لەسەر ئاینی نەسرانی، بەڵکو زانیاری ساددەم هەبوو، ئەوانەشی کە هاتبوون تەنها بە ناو موسڵمان بوون، هەموو زانیاری زۆر سەرەتاییان هەبوو لەسەر ئیسلام، بەڵام زۆریان بڕوایان هەبوو کە هەموو ئاینەکان لە لایەن کەسێکەوە نێراوەو بەیەك چاو سەیری هەموو پێغەمبەرانیان دەکرد محەممەد (ﷺ) لە هەموو پێغەمبەران خۆشەویست تر بوو بەلایانەوە.

هەندێکیشیان ئەوەندە شارەزا بوون‌و کەخاوەنی ئاینی ئیسلامن، ناکرێت هەروا بەئاسانی واز لە دینی دایك‌و باوك‌و کەسوکارم بهێنم.

ئەو خەڵکەش یەکجار بەو شێوەیە نەبوون کە هەر کەس ووتی فکری خۆتانم بدەرێ ئەوانیش بڵێن بەسەر چاو! ئەو کارە زۆر گران بوو بەلایانەوە، یەکێك لە تەنیشتنمەوە ووتی ئەرێ کاکە بۆ دەبێت هەمیشە ئەوان ڕاست بن ئێمەش هەڵە، من وەك موسڵمانێکی ساددە بەو بانگهێشتە ڕازی نابم. وەڵا عەیبە ئەو خەڵکە دینی خۆی بگۆڕێت بۆ کێك‌و شەربەت.

هاتە سەرەی من کە ببمە گاور، منیش تەنها سوپاسم کردن بۆ کێکەکەو ووتم موسڵمانم هاتمە دەرەوە.

بەڵام زۆرم پێ ناخۆش بوو کە ئەو موسڵمانانە بوون بە مەسیحی وە زۆر ئاستەم بوو بەلامەوە، بەڵام چار نەبوو مرۆڤ ئازادە وە ئەشم زانی کە ئەو جەزای زەڕەنگەرە کەسێکی سوکە. کوڕێکی ڕانییەیم لەگەڵدا بوو ناوی کاك محەممەد بوو پێی ووتم

لەماڵی شێخ عوسمانی بیارە لە ئەستەمبوڵ ئەم جەزایە بەیانیان بۆ نوێژی بەیانی خەڵکی ئاگادار دەکردەوە کە گەیشتە یۆنان هەر لەو جێگایەش ماستاوو چەورهیی بۆ قاچاخچییەکان دەکرد، کە کاك محەممەد ئەوەی بۆ باسکردم ئیتر زۆر بەلامەوە گرنگ نەبوو دیار بوو کەسێکی بودەڵەو سوك و کەم کەسایەتی بوو.

من لەگەڵ کاك محەممەد لەدەرەوەی کلێساکە وەستابووین گفتوگۆمان دەکرد، تۆماس لەگەڵ ئافرەتێکی تەمەن ٢٦ ساڵ کە ناوی -یەنیکا- بوو لەگەڵ ئاغای ئێرانی سیامەك هاتنە لای من و کاك محەممەد دوای سڵاو، پێیان ووتین بۆ نابن بە مەسیحی من بێدەنگ بووم، بەڵام کاك محەممەد ووتی ئەوە شتێکە پێویستە بیری لێبکەینەوە، منیش لەسەردڵم گەورە بووە بە زەردەخەنەیەکەوە ووتم: ئەی ئێوە بۆ نابن بە ئیسلام:

دەستیان کرد بە پێکەنین تۆماس دەستی خستە سەر شانی من پێی ووتم: بە ناوی باوکی ئاسمان قسەت لەگەڵ دەکەم من وا هەستدەکەم تۆ کەسێکی زۆر باشیت خوا دەیەوێت پاکت بکاتەوە، ئێستا ئەوانم لە ژوورەوە بە ئاو پاککردەوە واتە مەسحم کردن پێم خۆشە کە تۆش لەو کەسانە بیت کە عیسا خۆی لەخاچ دا لەبەر تاوانەکانمان داوات لێ دەکەم با دڵ و دەرونت پاك بێتەوە خۆت بکە بەناو دەریای ئیماندا لە ناو مەسیحیەتدا.

زۆر شەرم گرتمی لەوەی کە زۆر بە ئەدەبەوە ووشەکانی دا بە گوێمدا و نەیهێشت کە من هیچ وەڵامێك بدەمەوە پاشان بەوە وازیان نەهێنا بەدەم قسە کردنەوە منی بردەوە ناو کلێساکە وە بردمیە بەردەم تابلۆیەکی بەناو مەریەم کە بە خەیاڵ دروست کرابوو باسی مەریەم و عیسا و باوکی بۆ دەکردم کە هەرسێکیان خوایان پێك هێناوە. لەو کاتەدا منیش داوای کاتم لێ کردن.

ووتم: من هیچ زانیارییەکم نییە لە بارەی ئاینی مەسیحیەوە، پێوستم بە سەرچاوە هەیە بۆ وەرگرتنی زانیاری لە ئاینەکەتان.

لە هەمان کاتدا ویستم لەو پەنجەرەو خۆم دەرباز بکەم وە سەرنجی ڕابکێشم بۆ لای خۆم ووتم ئەگەر دەکرێت هەندێ سەرچاوەی مەسیحیم بۆ پەیدا بکە تا بتوانم سەرنجی خۆم هەبێتو کوێرانە دوای نەکەوم ئەگەر هەر بیروباوەڕێك هەڵبژێرم لە هەمان کاتدا کاری بۆ دەکەم.

دیاربوو ووتەکانی من سەرنجی ڕاکێشاو، ووتی تۆ فیلمی ژیانی عیسات بینی ئەوە بەس نییە؟

دیاربوو پێ وابوو منیش وەك پەنابەرەکانی تر هەروا بەئاسانی بیروباوەڕی خۆم

دەخەمە دەستی ئەو بۆیە من هەر سور بووم لەسەر پێشنیارەکەی خۆم کە کاتم پێویستە.

توماس: باشە من هەوڵدەدەم هەندێ سەرچاوەت بۆ پەیدا بکەم بە زمانی عەرەبی یان کوردی.

من زۆر سوپاسم کردو هاتمە دەرەوە، بەڵام هەر خۆ دەرباز کردن بوو لە تۆماس.

بەپەلە خۆم گەیاندە کاك محەممەد پێم ووت: ئەمانە دەڵێی بنێشتە تاڵن لە کەس نابنەوە، ئەی تۆ چیت لێ بە سەرهات بۆم باس بکە؟

بۆی باس کردم بەهەمان شێوە خۆی دەرباز کردووە داوای کاتی لێکردن و لە پرسیارو داواکانیان ووتی داوام لێکردن کە کاتێکی تر فیلمەکەی عیسا ببینمەوە بۆ ئەوەی باشتر تێبگەم لەو ئایینە، ئەوانیش ڕازی بوون بە داواکەم.

بە هەرجۆرێك بوو گەڕاینەوە بۆ باڵەخانەکەی کەلێی دەژیان، جەزای زەڕەنگەر لەناو پاسەکەدا لەلای منەوە دانیشت بوو.

ووتم: ئەوە بۆ بوویت بە گاور؟

جەزا: ئاخر بۆ ئیقامەکەم باشە.

پرسیاری ترم لێ نەکرد زۆر گرنگ نەبوو بەلامەوە.

لەدوای چەند هەفتەیەك هەر لە هەمان کات دا هاتنەوە لای من هەندێ پەرتوك و ئینجیلێکیان بە زمانی عەرەبی بۆ هێنابووم.

پێیان ووتم لە دوای خوێندەوەی تکایە سەرنجو تێبینی خۆتمان پێ بڵێ.

ووتم: بە گوێرەی توانای خۆم بە سەرچاو ئاگادارتان دەکەمەوە.

بەڵام ئەو ئێوارە یەنیکا لەگەڵ تۆماس لای من مانەوە زۆر پرسیاری تایبەت بە خۆمیان کرد، لە ڕاستیدا منیش ترس گرتمی گومانی ئەوەم بوو کە ئەمانە پۆلیسی نهێنی بن منیش زۆر پاشەڵم پیس بوو، پەنجە مۆری زۆربەی زۆری وڵاتەکانی ئەورووپام هەبوو.

لەهامان کات دا لەوە دەترسام کە پێم بزانن بم گەڕێننەوە، هەر چۆن بوو کات ڕابورد. لەڕاستیدا من توانای خوێندەوەی پەرتوکەکان و ئینجیلەکەم نەبوو، زۆر گرنگ نەبوو بەلامەوە چونکە من بەدوای وەرگیران و بەدەست هێنانی هەندێ پارە بووم بۆ ئەوەی بینێرمەوە بۆ کەسو کار وە بتوانم ژیانێك بۆ خۆم دابین بکەم، ئیسلامەتی خۆشم خۆش دەویست.

لە دوای دووساڵ دەربەدەری خاوەنی هیچ نەبووم هەمیشە وەك قەرەج ئەم وڵات و ئەو وڵاتم دەکرد، ژیانی من تەنها گەڕان بوو بە دوای دروستکردنی ژیانێك بۆ خۆم و

هاوكارييەكی كەسوكارەكەم لە بەرئەوەی لە وڵاتی خۆمان زۆرجار هەژاری و دەوڵەمەندی و كەمدەستیم بە خۆمەوە بینی بوو.

ئێوارەیەكی هاوین بوو زۆر بێزار بووم تەنهایم كردبووە هاوڕێم پێم ووت: با پێكەوە پیاسەیەك بكەین بە یادی جارانی شارەكەم، لە سەنتەری ئەوشارە كە تێیدا نیشتەجێ بووم دەسوڕامەوە لە سەر كورسییەكی ئەو بازاڕە ئارامم گرت.

لە ناو ئۆتۆمۆبیلێكدا ئافرەتێك بانگی كردم خەسرەو كە نزیك بوومەوە یەنیكا بوو، پرسی پێت خۆشە پیاسەیەك بكەین؟

ووتم: ناببورە چاوەڕوانی هاوڕێیەكمم لێرەدا یەكتری ببینین.

لە ڕاستیدا بێزار بووم لە تۆماس و یەنیكاو كلێسا هەر ئارەزومەند بووم بەوەی وازم لێبهێنن، بەجێی هێشتمو ڕۆیشت.

لەگەڵ خۆمدا كەوتمە گفتوگۆ، گەنجێك هاتە لام و بەزمانی ئینگلیزی پرسی: ئەو جێگایەی كە پەنابەرەكانی لێ نیشتەجێن لەكوێیە؟

من لەم شارەدا تازەم ئێستا گەیشتوم ئەگەر دەكرێت یارمەتیم بدە.

لێم پرسی خەڵكی كام وڵاتی؟

ووتی: تونس

بە عەرەبی كەوتمە ووتوێژ لەگەڵیدا پێم ووت كەمنیش لەوێ دەژیم، دیاربوو زۆر خۆشحاڵ بوو كە كەسێكی ناسیوە بەزمانی خۆی ئاخافتن بكات. یارمەتیمدا هەندێ لەكۆڵو بارەكەیم بۆ هەڵگرتو بەرەو جێگای مەبەست كەوتینە ڕێ، هەر لەوێ لەگەڵ پرسگەكەدا كەوتە وتوێژو وە ژورێكیان بۆ دەستنیشان كرد.

من هەر لەگەڵیدا بووم كەلوپەلەكەیم لەگەڵ هەڵگرت.

داوام لێكرد كە پاش حەسانەوەت وەرە لای من خواردن ئامادەدەكەم بەیەكەوە نانێك بخۆین. ئەوەندەی تر خۆشحاڵ بوو، گەڕامەوە دەستم كرد بە خواردن ئامادەكردن لە دوای چەند كاتژمێرێك چوومەوە بۆلایو بانگێشتم كرد وە زۆربەی پەنابەرەكانم ئاگادار كردەوە بۆ ئەوەی كەمێك لە ئازاری نامۆیی ئەو گەنجە كەم بكەینەوە، ئەوانیش بەخێر هاتنێكی گەرمیان لێ كرد.

ئەویش خۆی ناساند كە ناوی عیمادە، خەڵكی تونسە تا درەنگانێك بەیەكەوە بووین هەر خەریكی گفتوگۆو ئاڵوگۆڕكردنی بیروڕا بووین، بەڵام عیماد كوڕێكی زۆر وتوێژ شیرین بوو، خاوەنی زانیاریەكی باش بوو، بەڕاستی منی سەرسام كرد بە زانیارییەكانی.

لەسەر مێزی چەرپاكەم ئینجیلەكەی بینی ووتی: تۆ مەسیحیت؟

ووتم: نەخێر، من موسڵمانم سوپاس بۆ خوا.

عیماد: سوپاس بۆ خوا.

ووتم: ئەو پرسیارەت تەنها لەبەر ئەوەیە کە ئەو ئینجیلە لەم ژورەدایە.

عیماد: ڕاستە ئینجیل لای خوای پەروەردگارەوە هاتووە بۆ پێغمبەر عیسا سلاّوی خوای گەورەی لێبێت، بانگەوازی بۆ کردووە، بەڵام ئێستا ئەو ئایینە دەستکاری کراوەو گۆڕاوە، ئارەزوو ویستی پیاوانی کڵێسای تیادا تێکەڵاو بووە.

منیش باسەکەم بۆ کرد کە چۆن ئەم ئینجیلەم دەستکەوتوە تا بیخوێنمەوە وە ئەو کۆمەڵە کە لێرە خاوەنی بەڕێوەبردنی کڵێسای ئەم شارەن چاوەڕوانی بە گاور بوونی منن، بۆیە ئەم پەرتوکانەیان بۆ هێناوم، بەڵام سوپاس بۆ خوا بیروباوەڕ دامەزراوەو شوێن شتی کوێرانە ناکەوم.

عیماد دەستی خستە سەر شانم و ووتی: تۆ نەوەی سەلاحەدینی ئەیوبیت خوای لێ ڕازیبێت ئەو داکۆکی کردووە لەخاکی موسڵمانان و لە عەرەب بە تایبەتی کەبیان پارێزێت لە بە گاور بوون وە خاکی موسڵمانی لە ژێر دەستی گاورەکان سەندەوە، تۆ ئەگەر باپیرە گەورەت خزمەتی ئیسلامی بەو شێوەیە کرد بێت دەبێت تۆش هەر وا بیربکەیتەوە، نابێت ڕێگاکەی فەرامۆش بکەیت.

منیش سەرێکم بۆ باداو ووشەیەکی دووبارە کراوەم بیستبوو کە گوایە سەلاحەدینی ئەیوبی هیچی بۆ کورد نەکردووە زۆر گرنگ نییە بەلامەوە، هەرچەندە ئەمە بڕوای خۆم نەبوو قسەی لاوەکانی ناو کۆمەڵگاکەم بوو دووبارەم کردەوە. زۆری پێ ناخۆش بوو کە ئەو ووتەیەم پێ ووت!

عیماد: ڕاستە سەلاحەدین کورد بوو، بەڵام ئەو نە بۆ عەرەب کاری کردووە نەبۆ فارس و نە بۆ کورد، بەڵکو سەرکردەیەکی موسڵمان و کورد بووە، جڵەوی موسڵمانان لە ژێر دەستی ئەودا بووە.

هەموو موسڵمانانو عەرەبو عەجەمو مەسیحی لە ژێر ڕکێفی ئەودا بوون با من پرسیارەکەت بۆ ڕاست بکەمەوە.

سەلاحەدین موسڵمانێکی کورد بوو ئەو دەسەڵاتی تەواوی بە سەر هەموو وڵاتانی عەرەبو موسڵمانان بە گشتی دا بوو، واتا کورد حوکمی کردووە ئەگەر نەتەوەیی بیر دەکەیتەوە، هەرچەند ئەو وەك موسڵمانێك کاری کردووە، بەڵام خاچپەرستەکان دەیانەوێت لە بەر چاوی ئێوەی کورد لە شانو شەوکەتی ئەو کەم بکەنەوە تا ئێوەی کورد شانازی بەو کەڵە سەرکردەوە نەکەن کە کورد خاوەنی سەرکردەیەکی وا قارەمانو

بەئەمەكی موسڵمانانە. لە ڕاستیدا ئەوە گاورو بێ باوەڕەكانە دەیانەویت لە ناو ئێوەی كورددا سەركردەی وا قارەمان دروست نەبێتەوە، چونكە ئەو شكستەی بە دەستی سەلاحەدین بینیویانە هەرگیز لەبیریان ناچێتەوە. ئێستا لە هەموو مێژووەكانی خۆیاندا باسی دەكەن پێوەی دەناڵێنن، خۆ ئەگەر شەڕی نێوان فەرەنساو فەڵەستین بوایە یان شەڕی نێوان سوریاو ئیتاڵیا بوایە یان كوردستانو یۆنان بوایە دڵنیابە كە سەلاحەدین ئەوكات بۆ نەتەوەكەی خۆی دەجەنگاو بە ناوی كورد ئاڵای بەرزدەكردەوە، بەڵام عەرەب تورك، فارسو كورد هەموو موسڵمان بوون، كوردێكی موسڵمان سەرپەرشتی دەكردن ئەو سەردەمە نەتەوە هیچ بایەخێكی نەبووە لە ژێر ناوی ئوممەتی ئیسلامی كاریان دەكرد، ئەوان بە ناوی خاچپەرستەكان لەگەڵمان دەجەنگان خۆ زۆربەی خاچپەرستەكانیش خەڵكی وڵاتی جیاواز بوون كە بریتی بوون لە: فەرەنسا و ئیتاڵیاو...هتد لە ژێر ناوی خاچپەرستەكان دەجەنگان تا سەلاحەدین تێكو پێكی شكاندن.

لە دوای بیركردنەوە لەو ووشانەی عیماد كە بۆی ڕوونكردمەوە زۆر دڵم خۆشبوو هەستم كرد كە منی كورد كەم نیم و خاوەنی سەركردەیەكی بە ئەمەكو قارەمانم وە خۆشەوستی لە دڵمدا زیاتر چەسپی، لە ڕاستیدا ووتەكانی عیماد هەموو ئەقڵانی بوون.

ئینجا تێگەیشتم دابەشكردنی وڵاتی من هەروا بێ هۆ نەبووە، دیارە نایانەوێت سەلاحەدینێكی تر دروستبێتەوە بۆیە هەر ژێر دەستەین.

لە پاشاندا عیماد درێژەی دا بە گفتوگۆكەو بەردەوام باسی چاكەو پیاوەتی كوردو باسی ئەبوبەكری باقەلانی بۆ كردمو باسی ئیبنو تەیمیەی بۆ كردمو باسی سینانی فوراتی ئەسەدی بۆ كردمو باسی جەزەریو محیدین ڕەئیسو زۆری تر، كە ئەمانە هەموو زاناو ناوداری كورد بوون.

لە ڕاستیدا بۆ یەكەمجار بوو باسی هەندێك لەو مرۆڤە بەڕێزانەم بیستبوو كە كورد بوون، لە سەردەمی خۆیدا نوێنەری جیهانی ئیسلامی بوون، بۆ گفتوگۆ لەگەڵ گاورو جولەكەكاندا باسی لێهاتوویی‌و زیرەكی ئەوی بۆ كردم كە چۆن لە ئاستی ئەو پیاوەدا دەم بەستراو بوون نەیان توانیوە ئاخافتن بكەن.

ئەوەندەی تر شانازیم بە خۆمەوە دەكردو بەئیسلامەتیەكەمەوە، هەڵسام بۆ ئەوەی ئینجیلەكە فڕێبدەم.

عیماد: ئەوە گوناهە كارێكی باش نییە، موسڵمان كاری وا ناكات بیدەوە خاوەنەكەی.

زۆر سەرسام بووم لە گفتوگۆ شێوەی دوانەكەی زۆرم خۆشویست، وا دیار بوو كەسێكی بە توانا بوو لە ڕووی ئاینی پیرۆزی ئیسلام.

داوامکرد ببێتە مامۆستاو فێرکاری من.

عیماد: بەمەرجێك لەقسەم دەرنەچیت، تۆ بڕیار نادەیت من بڕیار ئـەدەم وەك مامۆستا چی بخوێنیتو چیت پێ دەڵێمەوە.

ووتم: باشە!

پاشان ئەو شەوەمان بە ووتوێژ بردە سەر گەڕاوە بۆ ژورەکەی خۆی هەر لەو دەمەوە پەیوەندی و هاوڕێیەتیمان زۆر خۆش بوو کەسێکی زۆر یارمەتی دەربوو. هەمیشە عیماد ئەوەی بیری من دەخستەوە کە چۆن یەکەمجار یارمەتیم داوە بە گەرمی پێشوازیم لێکردوە، دیارە هەر لەو کاتەوە سەرنجی منی دا بوو وە ڕەوشتی منی بە دڵ بوو، عیماد تەمەنی ٤٠ ساڵ بوو، ئەو دەمە من ٢٢ ساڵ بووم.

بە هەرجۆرێك بوو زەمەن چرکەکانیو خولەكو کاتژمێرە شەو ڕۆژو هەفتەو مانگ و ساڵ هەموو پێشبڕکێیان لەگەڵ دەکردین ئێمەیش لەو نێوەندە بە جێ مابووین. ڕەمەزان هاتوو هەموو بەڕۆژوو بوین بەیەکەوە، خەریکی وەرگرتنی زانست بووین لە بیروباوەڕو تەفسیرو فەرموودەو هەموو بوارەکان، نوێژو تەراویحمان هەموو بەیەکەوە بوو.

نیوەڕۆیەك لە خولی زمانەوانی گەڕامەوە عیماد بە خێرای بەرەو ڕووی من هات وام زانی توشی شەڕ بووە لەگەڵ جەزای زەڕەنگەر، چونکە جەزا زۆر ڕقی لە من و عیماد بوو، پرسیم خێرە چی بووە؟

ووتی مژدەم بەرێ پۆستێکت لە بەشی پەنابەرانەوە بۆت هاتووە، منیش خۆم پێنە گیراو کردومەتەوە سوپاس بۆ خوا لەم وڵاتە وەرگیراویت، لە خۆشیدا هاوارم کردو دەم قیڕاند.

عیماد: سوجدەی سوپاس گوزاری بەرە بۆ خوای تاك تەنها.

لە سەر ئەو شەکرە بەفرەی وڵاتی سارد و سەرمایە سوجدەی شوکرم برد بۆ خوای پاك بێ گەرد.

بە کامەرانیەوە گەڕاینەوە لە پاشاندا لە دوای چەند هەفتەیەك نامەیەك بۆ جەزای زەڕەنگەر هات لە بەشی پەنابەرانەوە بەداخەوە وەرنەگیرا بوو، زۆر نارەحەت بوو. لە ڕاستیدا پێم ناخۆش بوو، بەڵام لەلایەکی ترەوە ئاسایی بوو بەلامەوە، لە بیرمە کاتی خۆی پێی ووتم بۆیە دەبم بە مەسیحی بۆ ئیقامەکەم باشە.

بەڵام دڵم نەهات لەوکاتەدا پێی بڵێم کاك جەزا ئیقامەکەت جوانە، ووتم باکێشە دروست نەبێت وازم لێهێنا.

من زۆر دڵخۆش بووم بە دوای کاردا وێڵ بووم، ویستم ئەو جێگایە بەجێبهێڵم بەرەو

شارێکی گەورەتر بڕۆمو هەر لە پەیوەندی کردندا بووم لە گەڵ هاوڕێکانمدا.

ئێوارەیەك لەگەڵ عیماد و کاك محەممەد لە ناو بازاڕدا دەسوڕاینەوە. دیسانەوە تۆماسی قەشەی کڵێساکەمان بینی و هات بۆ لامان سڵاوی لێکردین بەگەرمی هەواڵی من و کاك محەممەدی پرسی، لەدوای باسێکی زۆر پیرۆزبایی لە من و کاك محەممەد کرد، کە وەرگیراوین لەم وڵاتەو تۆماس ووتی خەسرەو ئنجیلەکەت خوێندەوە؟

ووتم: کاتم نەبووە بەڵام چەند لاپەڕەیەکم لێخوێندۆتەوە، هەرچەندە عیماد شتێکی فێر کردبووم لەسەر هەڵەکانی هەمووی دەستنیشان کردبوو بۆم.

ووتی: سەرنج و بۆچونت چییە؟

لەڕاستیدا سەرنج و تێبینم زۆرە تۆماس، بەڵام لێرە نابێت کێشەیەکی تر دێتە پێش ئەویش ئەوەیە کەناتوانم ئەوەی لە دڵم دایە دەری بڕم خۆت دەزانی من زمانەکەم زۆر باش نییە پێویستمان بە سیامەك دەبێت، بۆ ئاخفتن و گفتوگۆ.

تۆماس: باشە کەی پێتان خۆش بوو وەرن بۆ کڵێسا بەڵام کاتێك دابنێن.

ووتم: خۆم وەڵامت دەدەمەوە.

ماڵ ئاوایمان لەیەکتر کرد، ڕووم کردە عیمادو پێم ووت کە من نەوەی سەلاحەدینم، ئیتر کاتی ئەوەیە کە پێیان دەڵێم کەئایینەکەیان دەستکاری کراوە.

بەڵام دیار بوو عیماد زۆری پێ ناخۆش بوو حەزی بەو دانیشتنە نەبوو، بەڵام من داوام لێکرد کە لەگەڵماندا بێت لە دوای ئەوەی کە زۆرم لێ کرد ڕازی بوو، بەڵام بە مەرجێك تۆ نابێت ئاخافتن بکەیت، تەنها من گفتوگۆ دەکەم. منیش لە بەر ئەوەی عیمادم باش دەناسی دەمزانی منی خۆشی دەوێت بە دوای چاکەی مندا دەگەڕێت ڕازی بووم، بەڵام زۆرم بەلاوە سەیر بوو ووتم: بۆ عیماد گیان؟

لەبەرئەوەی تۆ شارەزانیت لە ئاینی ئیسلام سەرەتاتە هەست و سۆزت ناسکە لەوانەیە زوو هەڵبچیت یان بە ووشەیەکی ئەوان بیرت بگۆڕێت، یان زۆرجار بە هۆی فرێدانی ووشە مرۆڤ لە ئیسلام دەردەچێت، لەوانەیە ئەو کەسێکی بە توانا بێت لە کاتی ئاخافتندا بیرو هزری تۆ بشێوێنێت.

لە ڕاستیدا ووتەکانی عیمادم بە باشزانی کە من تەنها گوێگر بم بەڵێنم دا کە دانیشم بە هیچ جۆرێك ئاخافتن و موناقەشەیەك نەکەم.

چوین بۆ کتێبخانەی ئەو شارە لە پرسگەکەی هەندێك پەرتوکی نوسی تا بۆی دەستە بەر بکەن، یەکێك لەوانە بیرم دێت پەرتوکێکی احمد دیدات بوو، بۆ یەکەمجار ناوی ئەحمەد دیدات-م لەوێ بیست، پرسیاری لە من کرد ئەمانە لە سەر چ بیروباوەڕێکن،

ئۆرتۆدۆكس، كاتۆليك ياخود پرۆتستانت.

من نەم دەزانی بەڵام ئەو زانیاریەمان وەرگرت لە پاشاندا كە پەرتوكەكانی بە دەستگەیشت لە دوای یەك مانگ ئامادەیی خۆی نیشاندا و ووتی من ئامادەم بە پشتیوانی خوای گەورە.

من زۆرم بەلاوە مەبەست بوو كە گوێم لە ووتوێژی عیمادو تۆماس بێت بۆیە خێرا پەیوەندیم بە تۆماسەوە كرد كە كات دیاری بكات بۆمان. ئەویش بە خۆشحاڵیەوە كاتی بۆ دیاری كردین و من وەڵامەكەم داوە بە عیماد، بەڵام دیاربوو عیماد زۆر دەترسا.

پێم ووت زۆر شڵەژاو دیاریت عیماد-ی برام.

عیماد: ئەمە شەڕەدەمە دەترسم توانای ئەو شەڕەدەمەم نەبێت.

پاشان بیری چەند كەسێكی وەك تۆ تێك بچێت لە پاشەڕۆژدا من بەر پرسیار بم، ئەم ئایینە كێشەكەی لەوەدایە كە بەئارەزوی خۆت ناتوانیت ووتوێژ بكەیت بۆیە دەترسم براگیان، دەستی كرد بە گریان باوەشی پێدا كردم و من ئەوەندەی تر خۆشەویستی عیماد چووە ناو دڵم، گەورەی و پاكی ئەم دینی ئیسلامەم بۆ دەركەوت دڵ خۆشیم دایەوە ئەو ئایەتەم بیر خستەوە كە دەفەرموێت (وإن كنتم في ريب مما نزلنا على عبدنا فأتوا بسورة من مثله) كە خوای گەورە بە هەموو خەڵكی دەڵێت ئەگەر ئێوە لە گوماندان لەو قورئانەی كە بۆ پێغمبەرمان ناردووە وەرن سورەتێك وەك ئەوە بنوسن كە هەرگیز ناتوانن، بۆ كۆتایش هەر ناتوانن بێگومان هەرگیز ناتوانن.

لەپاشاندا بیرم خستەوە هیچ نوسراوێك لەم بونەدا ناتوانێت ئاوا بێ پەردە بەخەڵكی ڕاگەیەنێت كە هیچ خێچو خوارییەكی تێدا نییە، گەر ڕاستدەكەن وەرن ووردبنەوە لە قورئان، بەڵام نوسەرانی هەموو پەرتوكێك دەڵێن جێگای ڕەخنەیە تەنها قورئان نەبێت، تۆ بە قورئان ئاخافتن بكە كە ئەم ووشانەم بۆ باسكرد باوەشی پێدا كردمەوە دووبارە ووتی خوای گەورە بت پارێزێت بە دەنگە خۆشەكەی خۆی سەرەتایی سورەتی كەهفی بۆ خوێندمەوە.

پاشان بە دڵ ئارامییەوە بەرەو كڵێساكە كەوتینە ڕێ كە گەیشتینە ئەوێ زۆر بەگەرمی بەخێرهاتنیان كردین ڕێزێكی زۆر باشمان گیرا، تۆماس ڕووی كردە من و بە پێكەنینەوە ووتی: بزانم چی سەرنجی ڕاكێشاویت.

ووتم: من سەرنجەكانی خۆم بۆ عیماد باسكردوە ئەو ئینجیلو پەرتوكەكانی خوێندۆتەوە ئەگەر دەكرێت تۆ و سیامەك و عیماد ووتوێژ بكەن، من جارێ گوێگر دەبم تا كۆتایی ووتوێژەكانتان ئەو كات من بە گوێرەی توانایی خۆم لە دیرۆكەكانتاندا بەشدار

دەبم، بەڵام تۆماس هەرچی عیماد بیڵێت ئەوە من لەگەڵیدا هاوڕام واتا زۆر بێ پەردە دەڵێم ئەو نوێنەری منە هەرچی ئەو بیڵێ من پشتگیری دەکەم.

کەوام ووت عیماد زۆری پێخۆش بوو بە هێمنی ووتی خوا بت پارێزێت.

من چاوێکم لێ داگرت و ووتم ئێمە نەوەی سەلاحەدینین دەستی کرد بە پێکەنین، بەڵام سیامەك مۆڕەی لێ دەکردین.

لەو کاتە دا تۆماس ڕووی کردە عیمادو ووتی: من بانگێشتان دەکەم بۆ ئەم دیینە من مژدە دەرم بۆ ئێوە تا لەو بەهەشتەی کە عیسا خۆی بۆ لە خاچدا جێگایەك بۆ ئێوە دابین بکەن، من خۆشحاڵ دەبم کە ببنە گاورو خۆشبەخت بن نەوەك سەرگەردان و بێ ئایین بسوڕێنە وە زۆربەی زۆری کوردەکان و عەرەبەکان لەسەر دەستی من بوون بە گاور هیوادارم ئێوە چاو لەوان بکەن ئێمە هیچمان ناوێت لە ئێوە تەنها ناسنامەی ئایینی خۆتان بگۆڕن.

لەو کاتەدا یەنیکا خۆی کرد بە ژورەکەداو لەگەڵماندا دانیشت بەخێرهاتنێکی گەرمی کردین وە خۆشحاڵی خۆی دەربڕی بەهاتنمان، تۆماس هەر بەردەوام بوو لە ووتەکانی دۆسیەکی بۆ من عیماد دەرهێناو کە گوایە چەن یارمەتی خەڵکی لێقەوماو دەدەن لە ئەفریقاو ئاسیاو ووڵاتانی تری جیهاندا، بەڵام عیماد هەر بێ دەنگ بوو تۆماس ڕووی کردە من و ووتی: بۆ بێ دەنگن؟

ووتم: چاوەڕێ عیماد دەکەم تا بکەوێتە گفتوگۆ.

سەیرێکی عیمادم کرد ووتم: ئەگەر ناتەوێت ئاخافتن بکەیت با بڕۆینەوە؟

عیماد: سیامەك ئەوەی کە من دەمەوێت بیڵێم ئەتوانیت وەریگێڕیت بۆ زمانەکەی ئەوان؟

سیامەك: من ماوەی ٢٨ ساڵە لەم ولاتەم توانام باشە بۆ وەرگێڕان.

عیماد: من هەندێك پرسیار دەکەم لە دوایدا وەڵامان بدەنەوە ئەگەر وەڵامەکانیان جێگایی بڕوا بوون ئەقڵ بڕوای پێکرد ئەوا من و خەسرەو هەردوکمان دەبینە مەسیحی و بە دڵی ئێوە دەبین وە کاریشی بۆ دەکەین لە پێناویدا.

عیماد بەردەوام بوو لە ووتوێژەکەی سەرەتا سوپاس و ستایشی خوای تاك و تەنهای کرد خۆی ناساند کە موسڵمانێکی تونسییە هەموو پێغەمبەرانی وەك یەك خۆشدەوێت کە پێنج پێغەمبەریان جێگایەکی تایبەتیان هەیەو پاشان ووتی لە ناو ئەو پێغەمبەرانە کەسێکیان کە ناوی محەممەدە (ﷺ) کۆتایی هێناوە بە پێغەمبەرایەتی لە دوای ئەو ئازیزە نێراوی تر نایەت وە بڕوامان وایە کە (عیسای کوڕی مەریم) سڵاوی خوای گەورەی لێبیت، بەندەو نێراوی خوای گەورەیە وە برای پێغەمبەری ئازیز محەممەدە (ﷺ)،

هەموویان کاریان بۆ ئەوە کردووە کە نیشانی بدەن بەندایەتی لە خواکانەوە بۆ یەك خوای بالا دەست بگۆڕن و تەنها بەندایەتی بۆ خوای کردگاری ئەم بوونە بکەن.

وە زۆر بە ڕاستگۆی پێتان دەڵێم ئەو دینەی ئێوە دەستکاری کراوەو گۆڕاوە تەنانەت ئینجیلەکەتان بە ئارەزووی قەشەکانتان نوسراوە زۆربەی مێژوونوسان و لێکۆڵەرەوەکان ئەوەیان سەلماندوە، باشترین بەڵگەش بۆ ئەم ووتانەی من ئەوەیە کە پێنج سەدە دژایەتی ئێوە کراوە واتان لێ هاتبوو کە بەهەشت وجەهەنەمتان بە خەڵکی دەفرۆشت وە فەیلەسوفی فەڕەنسی (ڕینان) دەڵێت گەر دەتانەوێت لەژیانی(مەسیح) تێبگەن هەرگیز لای قەشەکان و کتێبە مەسیحەکان فێرنابن لەبەرئەوەی هەمووی درۆی گەورەیە بۆ مەسیح بەرەو سەر لێشێواوی و تاریکیتان دەبات.

مێژوو نووسی بەناوبانگی ئینگلیزی کە کەسێکە لە سەرچاوە باوەڕ پێکراوەکانی ئینگلیزو ئەوروپا بەگشتی ناسراوە ئەویش (ویلز) کە دەڵێت: سەر هەڵدان و گۆڕینی ئاینی مەسیحی بە دەستی (شاوڵ ترسوسی)یان (بۆڵس) کە لە ڕاستیدا ئەم کەسە یەهودی بوو ڕاستە هەندێ سەرچاوەی یەهودی ئەو زانیارییە ڕەتدەکەنەوە، بەڵام زانراوەو کە گومانی تێدا نەماوە. کەشتیوانێك بووە لە (لاهوتیات ئەسکەندەریە هلینی) (لاهوتيات الاسكندرية الهلينية) هەر لە قوتابخانەی فەلسەفی (الهلينية) خوێندویەتی زۆر کاریگەری فەلسەفەی لێکچواندنی لەسەر بووە هەر لەو سەردەمەدا لە ناو خەڵکی دا بە عیسای ناسری ناسراو بووە، زۆربەی زۆرتان باش دەزانن ئەو نوسراو و دەقانەی هەمووی لە شاوڵ وەرگیراوە کە ئێستا ڕەنگدانەوەی هەیە لە ئینجیلەکەتاندا زۆربەی زۆری لە بیری ئەوەوە وەرگیراوە.

هەموو لەلایەك دەزانێت لە دوای ڕوخاندنی دەسەڵاتی ئێوە لە ڕۆژئاوادا ناونراوە بەچی.

ناونراوە سەردەمی لە دایکبوونەوە، واتا ئێوە خەڵکیتان لە ناو دەبرد تەنها بەگزادەو پاشاکان و قەشەکان سودمەند بوون کاتێك (عیسای کوڕی مەریەم) سەلامی خوای لێبێت ئەو داکۆکی لەمافی هەژاران دەکرد من چۆن بڕوا بە ئاینێك بکەم کە ڕۆژێك لە ڕۆژان لەدوای دەستکاریەوە مافی خەڵکی تێدا نەپارێزراوە.

لە پاشاندا ئێمەی موسڵمان بڕوامان بە خوایەکی تاك و تەنهایە کەچی ئێوە بڕواتان بە سێ کەس هەیە کە خوایەتیان پێکهێناوە لە ڕاستیدا هیچ مرۆڤێکی خاوەن بیرو تێڕامان لەم گەردوونە ئەوەی پێ قبوڵ ناکرێت و پەسەند نیە، گریمان ئەگەر خوا باوکی عیسا بێت وە مەریەم ژنی خودا بێت کە پەنا بەخوای مەزن ئەمە درۆیەو کوفرە کەواتە خودا پێویستی بە منداڵ هەیە منداڵەکەیش عیسایە. ئەم خوایە بەکەڵکی خوایەتی

نایەت لەبەرئەوەی پێویستی هەیە، نابێت خودا پێوستی هەبێت، خۆ ئەگەر پێویستدار بێت ئەوە خوا نییە، چونکە خودا واتا خودی خۆی هەموو شتێك دەبەخشێت وە ئەمە جێگای بڕوایە، نەك خوایەك پێکهاتبێت لە کۆمەڵێك بەش وە خوای گەورە لە قورئاندا بە ڕونی باسی دەکات و دەفەرموێت (سورەتی الاخلاص) واتا خوای گەورە تاکە، تەنهایەو پاك و بێ نیازە. نە منداڵی دەبێت وە نە ئەو لە کەس بووە.

پاشان من پرسیارێك دەکەم لە ئێوە، بەڵام تکا دەکەم بە ڕاستی وەڵام بدەنەوە. ئایا ئێوە بڕواتان بە پێغەمبەرایەتی محەممەد (ﷺ) هەیە؟

تۆماس: بێگومان نەخێر!

عیماد: کەواتە موسوڵمانەکان لە ئێوە باشترن ئەوان بڕوایان بە (عیسای کوڕی مەریەم) و هەموو پێغەمبەران هەیە، سڵاوی خوایان لێبێت وە هەر (عیسای کوڕی مەریەم) بوو مژدەی دا بەئێوە کە پێغەمبەرێك لە دوای من دێت ناوی (ئەحمد)ە ئەتوانن بڵێن نوسراوی وا نەنوسراوە. من گومانم نییە لەوەی کە بێ دەنگن لە ئاستی ئەوەدا، بەڵام زۆرجار دڵی خۆتان بەوە خۆشدەکەن کە گوایە ناوی ئەحمەدە نەك محەممەد، بەڵام (احمد، محمود، محەممەد) هەرسێکیان یەك واتا دەدەن بەدەستەوە واتا سوپاسکراو وە ئێمە بڕوامان وەك ئێوە هەیە کە عیسای کوڕی مەریەم دێتە خوارەوە لە ئاسمانو سەر لە نوێ شەڕی خاچپەرستەکان و جەلاددەکەکان دەکات وە دەبێتە کەسێك لە شوێن کەوتوانی پێغەمبەری ئیسلام. ئەمەش بە جۆرێك لە ئینجیلی پیرۆزدا نوسراوە. دەڵێت خەڵکی ئازاد دەکات منیش دەڵێم کام خەڵکی، ئەگەر (عیسی کوڕی مەریەم) لە قودس بێتە خوارەوە دژایەتی هاوپەیمانانی جولەکەو مەسیحی و جولەکەکان دەکات، ووشەی قودس بەکارهاتووە لە ئینجیلو تەوراتدا نە ووشەی هەیکەل وە نە ڤاتیکان وە نە کڵێسای مەریەمی عەزرا لە فەلەستینە بە کار نەهاتووە تەنها قودس خۆتان باش دەزانن کە قودس مزگەوتی موسڵمانانەو (عیسای کوڕی مەریەم) لەوێ دێتە خوارەوەو پشتگیری موسوڵمانان دەکات.

لەگەڵ ئێمەدایە نەك ئێوە تۆماس! من بانگێشتان دەکەم بۆ ئایینی پیرۆزی ئیسلام کە ئایینی چاکەو بێگەردی خوداوەندەوە ئێمە بڕوامان بە هەموو پێغەمبەران و پەڕتوکە ئاسمانیەکان هەیە، ئەگەر دەتانەوێت لە ئایینی مەسیحی تێبگەن تەنها لە ئیسلامەوە سەرچاوەی گرتووە عیسا تەنها پێغەمبەرو بەندەی خوای گەورەیە.

نازانم ئێوە هەمووتان بێدەنگن لەئاستی دانوستانەکەی من چۆن ئێستا ئێوە شەریعەت لە ئینجیلی سەردەمی کۆنەوە وەردەگرن واتا تەورات بۆ جارێکیش لە سەرچاوەی پاکی

ئیسلام هەڵگۆزن لە کاتێکدا کە ئێمە بڕوامان بە عیسا هەیە، بەڵام جولەکەکان نە بڕوایان بە ئینجیل هەیە وە نە بڕوایان بە (عیسای کوڕی مەریەم) هەیە، بەڵکو (عیسای کوڕی مەریەم) بە درۆزن و دایکیشی بە داوێن پیس لە قەڵەم دەدەن لە ڕاستیدا ئێوە (عیسای کوڕی مەریەم)تان خۆشناوێت وە یاری بە ئایینی پاکی مەسیحی کۆن دەکەن، تا ئارەزووەکانی خۆتانی پێ دابمرکێننەوە. دەسەڵاتی بە ناو کڵێسای خۆتان لەدەست نەدەن، لەگەڵ ڕێزمدا بۆتان من ئیتر گفتوگۆ ناکام زیاد لە پێویست دووام تاکو وەڵامی پرسیارەکانم نەدەنەوە من پرسیاری تر ناکەم. هەرچەندە دەریایەك پرسیار خۆی مات داوە لە سینەمدا.

عیماد سوپاسی هەموویانی کرد بۆ گوێ گرتنیان وە بە بێدەنگی دانیشت منیش لە دڵی خۆمدا دەم ووت ئێستا هەڵنەستی ماچێکی بکەیت زۆر بەشێوەیەکی جوان ووشەکانی لە زاریەوە دەهاتنە دەرەوە بە ڕاستی من و ئەوانیشی سەرسام کردبوو، تۆماس سەیرێکی من و عیمادی کردو ووتی بەڕاستی من نەم دەزانی کە ئێوە خاوەنی زانیارین لەسەر ئاینەکەی ئێمەو وە ئەو پرسیارانەی کە تۆ کردت من توانام نییە وەڵامت بدەمەوە، ئەگەر پێتان خۆش بێت من دانیشتنێکی تر سازدەکەم وە لەگەڵ ئەو کەسانەی کە لە سەرو منەوەن و زانیاریان باشترە لەسەر ئینجیلو عیسا وە ئایینەکە بەگشتی لە کاتی ئامادە بوونی ئەواندا من ئاگادارتان دەکەمەوە زۆر سوپاس بۆ ئامادەبوونتان بەخێربێن سەرچاو.

عیماد: هەرکات ویستان دانیشتن ساز بکەن تکایە مانگێك پێشتر ئاگادارمان بکەنەوە ئێمە هەمیشە ئامادەین.

لە کۆتاییدا عیماد ووتی خوای گەورە هیدایەتمان بات بۆ سەر ڕێگای ڕاستی وە بۆ ناسینی خوای تاك و تەنها ئامین خواتان لەگەڵ.

لە دوای دەرچونمان لەگەڵ عیماد زۆر دڵخۆش بووین من هەر بەدەم ڕێگاوە سوپاسگوزاری خوای گەورە بووم هەر ئەم ووت سەرکەوتین عیماد.

بەپێکەنینێکەوە ووتی: ماڵتئاوا بێت خۆ شەڕە بۆکسمان نەکردوە ئەو ووتی کوا سەرکەوتوو بوین؟

ووتم: ئێمە سەرکەوتوو بوین کەس نەیتوانی وەڵامت بداتەوە.

عیماد: سەرکەوتن بریتییە لەوەی کەبمان توانیایە ئەوانمان موسڵمان بکردایە ئەوکات دووجار سەرکەوتوو دەبوین، جارێك لە دونیا وە جاری دووەم لە قیامەتدا، خەسرەو کوردی برام سەرکەوتنی قیامەت زۆر گرنگە بەدەم قسەی خۆشەوە گەڕاینەوە

بۆ باڵەخانەی پەنابەرەکان.

من و عیماد خەریکی بەندایەتی خۆمان بووین ئەو سەردەمە مزگەوتێکی خنجیلانەمان کردەوە زۆربەی مرۆڤە ئیماندارەکان لە دەوری ئەو مزگەوتە کۆ بوبونەوە.

ڕۆژێکیان زۆر سارد بوو کرێوەی بەفر لەگەڵ بادا بەدەورمدا لوولی دەخوارد منیش لە بازاڕ بۆ کڕینی پێداویستیەکان بە کۆمەڵێ شتومەکی زۆرەوە کە بە دەست هەڵم گرتبوو دەگەڕامەوە بۆ جێگای تایبەتی خۆم زۆر شەکەت بووم، تۆماسم بینی ووتم ئێستا دەمانگەیەنێتەوە ماڵەوە، کەچی ئەو پیاوە باشە هەر سەیریشی نەکردم، ئیتر لەو کاتەوە تێگەیشتم کە ئەوان شەڕ لەگەڵ بیرو باوەڕەکەماندا دەکەن، بڕیارم دا کە ئایینەکەی خۆم خۆش بوێت و هەرگیز نوکۆڵی لێنەکەم و دەست لە بەندایەتی هەڵنەگرم تا خوای گەورە ئایینەکەی خۆی سەر دەخات.

بڕیارم دا کە هەمیشە موسڵمانانیشم خۆش بوێتو منیش بۆ سەرکەوتنی هەوڵبدەم. تاساڵێکیش من و عیماد چاوەڕێمان کردن، بەڵام ئەوان ئامادە نەبوون ئێمەش لە دوای ئەو ساڵەوە ئەو شارەمان بەجێهێشت، من چوو بۆ ئۆسلۆ.

من و ترێ

چووینە ئۆسلۆ بۆ کارکردن، هەموو ڕەبەن بووین هەر ٣ کەس و چووینە شوقەیەك بەیەکەوە دەژیاین، ژیانێکی سادە و ئاسایمان هەبوو.

لە ئێوارەیەکی ساردی ئەم وڵاتی سەهۆڵستانەدا خەم و خەیاڵ لە دەروازەی مندا خەریکبوو دەڕەوایەوە، ڕەمەزانێکی زۆرخۆش بوو دڵم ئارامی گرتبوو، ئەو ساڵە بە ڕۆمان و شعری تەراویح وا بەستە بووم هەمیشە ئاوازی من لە سورەتی (الكهف)، (الأخلاص)، (الواقعة) و (الرحمن) دا سەرچاوەی گرتبوو، ئێوارانی بەربانگم بە سێ دەنك خورما و لە پاشاندا بە تەلەفۆنێك بۆ دایکە ئازیزەکەم فرمێسك لە چاوە قەتیس ماوەکەم دەشکاند، تاماندووی کاری دە سەعاتم لە دەنگی ئەو دا بێ کە پێم دەڵێ: ڕۆڵە بەو دوعا و نزا خێرانە بێ کە من بۆتی دەکەم.

لە پاشاندا خۆشەویستی ئەم ئایینە وای لێ کردبووم کە لە وڵاتی تاراوگە دا ئولفەتم گرتبوو بە دوو هاوڕێ ی خۆم کە هەردووکیان وا بەستەی دینی پیرۆزی ئیسلام بوون.

دەبوایە سەعات چواری ئێوارە ئەوان ڕۆژویان بشکاندایە، بەڵام لەبەرئەوەی کە من سەعات شەش لە کار تەواو دەبووم، خۆشەویستیان بۆ من چاوەڕێیان دەکرد تا هەموومان بەیەکەوە ڕۆژومان دەشکاند، تادوانزەی ڕەمەزان بەم شێوەیە بردمانە سەر.

بەڵام ئێوارەیەکیان زۆر بە پەلە دەستم لە ئیش هەڵگرت زۆر غەریبی دایکمم دەکرد، دڵم وەك باخە هەنارەکانی شارەبان و سێوە لاسورەکانی بلکیان و باخە ترشەکەی سەرو

دێمەکە چۆن شەماڵێك لارولەنجەی پێدەکات ئاوا بیرو هۆشم یادی وڵاتی بێ کەسی دەکرد.

کە لە کارەکەم دەستم هەڵگرت بە خێرایی دەستم خستە ناو گیرفانی کۆتە ساردو سڕەکەم، بەفریش پڕوشەی دەکرد، تەنانەت برژانگەکانی چاومی گرتبوو بە ئاستەم بەرپێی خۆمم دەبینی. بەدەم خەیاڵەوە سەرکەوتم بەرەو ماڵی ساردوسڕم کەوتمە ڕێ، بەڵکو حەسانەوەم لە مەحزونی نەجاتی بێت.

پشویەکی خۆشەویستی و دەست نوێژێك بۆ ئارامی دڵ و دەرونم بگرم، چونکە هەموو ئەو کاتانەی کە خەفەتبار دەبم بیر لەوە دەکەمەوە کە چۆن چڵکی تاوان بە ئاوی دەستنوێژ پاك بکەمەوە.

کە گەیشتمە بـەردەرگـای باڵەخانەی ماڵە خنجیلانەکەم، لەبەردەم دەرگـای ئەو باڵەخانەیەدا گوێم لە دەنگی گریانێکی ناسك و زۆر مەحزوون بوو، سەرنجی ڕاکێشام سەیرم کرد لەبەردەمی دەرگاکەدا کیژۆڵەیەکی ئەگریجە ڕەش دانیشتبوو، سەری خستبووە سەر باڵەکانی و سەری بۆ زەوی شۆڕ کردبووەوە.

چیچکەیەکی نەرم و بەردەمیشی سێ چوار دڵۆپی فرمێسکی چاوی تەڕی کرد بوو، زۆر ئاستەم بوو بەلامەوە دەبێ لەم وڵاتی باکورەدا کە ئازادی ڕەها دراوە بە ئافرەتان بۆ دەبێ ئەم ناسکە بەم شێوەیە ئەشك و حەسرەت دەرببڕێ؟

لەو کاتەدا وەیلێ لە حاڵی دڵم وەیلێ لە ناڵەی خەمم بەزمانی باکور پێم ووت: سڵاو!

ئەو زیاتر هەنسکی هەڵدەداو منیش زیاتر خەفەت بارتر دەبووم دووبارە پێم ووت: ئەگەر دەکرێت یارمەتیت بدەم؟

ئەگەر سەرماتە من دەتوانم بت بەمە لای خۆم؟

ئەگەر پێویستت بە پارەیە ئەوە لای من ئاسانە.

گەر برسیتە نانت بەمێ وە ئەگەر نەخۆشی با بەرەو خەستەخانەت بەرم. دیار بوو قسەکانی من کاریگەر بوون، چونکە لە ناخی دڵەوە ئاڕاستەم کرد بۆیە بە کەساسی سەری بەرزکردەوە دیم تاڵی ئاڵۆزکاوی قژی بە ڕوومەتی فرمێسکاوی یەوە وەستاوەو شکوفەی خەمی لێدەوەری.

هەناسەی لە تاو هەنسك سەمفۆنیای گریانی لێدەباری، بە تێڕامانێکەوە و بە لێوێکی چرچی خەمبارە وە بەمنی ووت: تۆ خەڵکی چ وڵاتێکی؟

زۆر خێرا ووتم: من کوردم!

بۆ ئەوەی پیاوەتی و شەرەفمەندایەتی کورد دەربخەم، لە بیرم دێت لە ئەستەمبوڵ

هاوڕێ یەکی پیرم هەبوو زۆرم خۆشدەویست.

پێی ووتم: لە وڵاتی غەریبستان تا دەتوانێ کاری جوان بکە، چونکە تۆ کارەکتەرو شانۆمەندی وڵاتەکەتی.

بۆیە خێرا ووتم: کوردم!

کەچی ئەو زیاتر فرمێسکی وەك هێشووی بەرسیلەی ترێ سپیکە دەهاتنە خوارێ.

ئەو ناسکەش بە زمانی شیرینی کوردی پێی ووتم: نەفرەت لە تۆ و لە وڵات و لە خاك و ئاوت.

هەر کەمتیارێکی کورد بوو بە ناوی ئازادی دەروازەی لەشی منی ئازاد کرد.

من سەربڕاوی دەستی ئێوەی کوردم ماڵ وێران و دەربەدەری و سەرما خواردوی ئێوەی کوردم، لە دوایدا خێرا بێدەنگ بوو سەری خستەوە سەرباڵەکانی هەر هەنسکی هەڵدەدا.

زۆر سەرسام بووم لە تورەیی ئەو نامۆییە، ترسی ئەوەم لێ نیشتبوو گەر من خۆم تورەکەم دەترسام هەوری رەشی تورەیی ئەو زیاتر بێت و من هیچ لەو تێنەگەم.

بۆیە کوردە ناموسی سەرم شۆڕکرد لەبەردەمی ئافرەتێکدا، بەڵام بە دەنگێکی سامناك پێم ووت: خوشکی خۆشەویست تۆزێك هێمن بە من تەنها مەبەستم چاکەیە و بەدوای خێردا دەگەڕێم.

چونکە کەوتوومەتە وڵاتێك خێر لە ناویدا زۆر ئاستەمە، لەپاش چاکەو پیاوەتی قسەم پێ دەڵێیت؟ بە خراپە ناوی وڵاتە بێ کەس و خامۆشەکەم دەبەیت، خۆشت خەڵکی ئەوێیت؟ گەردنت ئازاد بێت.

لەبەر خوا پاشان لەوانەیە دەردە داریان کردبێتیت، بەڵام ئازیز من لەم دنیا نەم بیستوەو نەم دیوە کە پەنجەکانی دەست وەك یەك بن، بە هەرحاڵ من گومانم لە خەمباری تۆدا نییە تۆ ئازادی و هەر ئازادییشە کە تۆی هێناوەتە بەردەرگای ماڵەکەی من.

ئازادی یە تۆی لە خێزانت دابڕاندوەو دەنگ بەسەرمندا بەرزدەکەیتەوە کە دەستی یارمەتیت بۆ درێژدەکەم.

فەرموودەی پیاوێکی بەرزم بیرکەوتەوە کە دەڵێ: لەگەڵ خەڵکی دا وەك دارێکی بەرداربن ئەگەر بەردیان تێگرتن ئێوە بەرهەمیان تێ بگرن. من هیچ خراپەیەکم نەکردووە.

بۆ دوا جار پێت دەڵێم: ئەگەر یارمەتیت پێویستە با یارمەتیت بدەم. ئەویش لەبەرئەوەی کە بە کوردی قسەت کرد، هەر چەندە زۆر ناشرین دوایت بە زمانەکەم، بەڵام

دواجاریش دەڵێم هاوکاریت دەوێت؟

سەری بەرز کردەوە بەدەمی چکەیەکی زۆر سەیری کرد.

پێی ووتم: برۆ من پێویستم بە تۆ نییەو عەرەبانەکەت ڕاکێشە.

بەس ئەگەر دەکرێت دەرگاکە لە دوای خۆت دامەخە باسەرمام نەبێت، چونکە هالاوێکی گەرم دێت لەوێوە.

ووشـەی عەرەبانەکەم زۆر پێ ناخۆش بـوو، جوابم نـەدایـەوەو بـەرەو هەڵکێشی باڵەخانەکە ڕۆشتم، تا هاتمە ماڵەوەو دەرگای ژوورەکەم کردەوە، براکانم دانیشتبوون چاوەڕێشیان دەکرد ئەوەندەمان یەکتری خۆشدەویست ڕۆحمان تێکەڵی ڕۆحی یەکتری بوو بوو، هەمیشە بە ئازارو خەمی یەکتریمان دەزانی بۆیە خێرا سەرخێڵ ووتی: خەسرەو-ی برام بۆ خامۆشی و بزەی ئێوارانت نییە؟

یوسف: سەرخێڵ وازی لێ بێنە تۆ ئەتەوێت بە ئاسانی توشی خەمی بکەیت من دەزانم برسییەتی و زۆر ماندووە لە هەمان کاتیشدا بیری دایکی دەکات، بزانە دوای ئەمانەو تەراویحیش وازمان لێ دێنێ کە کەسمان بخەوین.

من و سەرخێڵ پێکەنینمان بە قسەکانی یوسف دەهات.

نانیان تێکردو منیش بەزۆر توانیم کەوچکێك بۆ دەمم بەرم هەر خەیاڵم لای ئەو کچە بوو، زوو زوو دەم ووت تۆ بزانە لێم پرسی ناوی چییە؟

بۆ خۆش بەختی دەبوو ئەو ڕۆژەش من قاپ و قاچاخ بشۆم کە ناخۆشترین کاربوو بەلای منەوە.

ووتیان: هەستە ئەوە ئیزرائیل چاوەڕێتە لەبەردەمی سنگەکەدا برۆ بەلۆعەی مردن بکەرەوەو لاشەی خۆت بشۆ.

بە تەوەزەلی هەڵسام دەست بکەم بە قاپشۆردن، کە سەیرم کرد سابوونی قاپشۆردن نەمابوو پرسیارم کرد: ئەرێ برایان زاهیمان نییە؟

هەموو سەری یەکمان دەکرد یوسف ووتی: ویستم بیکڕم لە یادم چوو ئەگەر دەتوانی لە جیاتی من تۆ پانتۆڵەکەت لە پێ دایە با من خۆم نەگۆڕم ئەچی بیکڕیت؟

خێرا ووتم: بەسەرچاو ئەویش سەرسام بوو. لەو بیرەدا نەبوو کە بەو ئاسانیيە من ڕازی بم، بەڵام ڕازی بووم.

موگناتیسێك ڕای دەکێشام ئەویش ئەو کیژۆڵەی بەردەرگای باڵاخانەکە بوو.

کە چوومە خوارێ دیم ئەو جێگایە چۆڵ و هۆڵە زۆرم پێناخۆش بوو وەستام و هەڵوێستەیەکم کرد پرسیم لە خۆم ئەم هەڵوێستەیە چی بوو بۆ ئەو کیژە شەرمەزارییە

بۆ تۆ.

دڵیشم دەیوت نا بابە تۆ دەتەوێت خێر بکەی خێرا بەخۆمم ووت ڕاستە من دەمەوێت خێر بکەم، بەڵام بەداخەوە دەستم نەکەوت ئەو خێرە.

بۆ دواجار دوای هەیڤی دڵی خۆم کەوتم لە دوڕیانی خێرکردن و بەزەیم بۆ ئەو کچۆڵە، ملی ڕێگام گرتەوە بەر بۆ سابوون کڕین کەوتمە ڕێ تا قاپەکان بشۆم کە هەریەکەیان لە ڕەنگێك بوون، هەر لە قاپی قەرەچ دەچوون.

چەند هەنگاوێك دوور کەوتمەوە لە کرێوەی بەفرو تاریکی ئەو زستانە ملی ڕێگام گرتبوو لە پێشی خۆم سەرم هەڵبڕی دیم دوو گەنجی سۆماڵی لەگەڵ ئافرەتێکی باکوردا بەسەر لاشەی ئەو کیژۆڵەیەوە وەستا بوون. منیش زوو ناسیمەوە کە خۆیەتی ئەوەیە کە من گلاراو بووم بە شوێنیدا.

خێرا دەستم خستە ژێر سەری و وا خۆم نیشاندا کە دەیناسم.

ووتم: کێ وای لێ کرد؟

گەنجەکان ترسان پاشەکشەیان کردو ووتیان: ئێمە ئاگاداری هیچ نین تەنها بینیمان کە لەوێ دا درێژو بێ هۆشە، جارو باریش هەڵدەلەرزێ ئەوان ڕۆشتن، بەڵام ئافرەتەکەی باکور لەگەڵمدا مایەوە پێ ی ووتم: دەیناسی؟

ووتم: بەڵێ!

ئەویش ووتی: ئەم ناسیاوەی تۆ کۆردۆین، هێرۆین، مۆرفین یان حەشیش وەیان تلیاکی سادده بەکاردێنێت؟

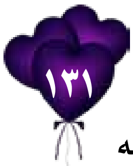
زۆر ترسام ووتم: تۆ باسی چی دەکەی ئەو هیچ لە مانە بەکار ناهێنێت، بەڵکو تەنها توشی نەخۆشی دەروونی بووە تۆزێ بێتاقەت بووە.

بەزەردە خەنەیەکەوە پێی ووتم: (OK)

منیش خێرا بە دەستییەکەم تەلەفۆنم کرد بۆ ئامبولانس (ئۆتۆمۆبیلی فریاگوزاری نەخۆش خانە).

ناونیشانی جێگاکەم پێ ووت: پشتی ئەو کچەشم خستە سەر ئەژنۆم بە چاکی کۆتەکەم سەریم داپۆشی تا تۆزێك گەرمی بێتەوە، بەڵام بەداخەوە ئەمبولانس هەر نەگەیشت.

خۆشم لە سەرما دا هەڵدەلەرزیم بێ ئەوەی کەسێك لێم بپرسێ ئەرێ کابرا لەگەڵ ئەم ئافرەتە چیتان بەسەرهاتووە تەنها بە لامدا تێدەپەڕین و زوو زووش دەیان ووت ئەی بێچارە، وەك نەم بینین کە دوو مرۆڤی ڕۆحانی بین تەنها خۆمان بەلای یەکترەوە ئاراممان گرتبێ. زوو زووش لە دڵی خۆمدا دەموت بڵێی ئەو ئافرەتە ڕاستبکات ئەمە

تلیاکی بێت، هەر لە دووریانی دڵی خۆمدا مابوومەوە دەمـووت خێرکە خێر ئەمە پێویستی بە تۆیە هیچ نەبێت کوردە هاوڵاتی خۆتە ئافرەتیشە ئاگاداربە.

لە پڕ لورەی ئوتۆمبێلی ئامبولانسم گوێ لێبوو هەستامەوە ڕووم کردە ئەوان بە دەستم سەرنجی خێرایی ئەوانم ڕاکێشا بۆ ئەوەی زوو بگەنە لامان، گەیشتن و بە چاپوکی هەڵیان گرتوو لێیان پرسیم: بۆ وای لێهاتووە؟

ووتم: نازانم بەس ئەوەندە دەزانم کە ئەمە کوردە و خەڵکی وڵاتی منە تەنها حەزم کردووە یارمەتی بدەم دەتوانم لەگەڵتانا بێم بۆ یارمەتی ئەو نەوەك زمان نەزانێت تا یارمەتی ئەویش بدەم ڕازیم کردن.

ووتیان: باشە

لەگەڵ تەرمی بێ هۆشی ئـەودا کەوتینە ڕێ تا گەیشتنە جێگای مەبەست کە نەخۆشخانە بوو.

بەمنیان ووت: ناوی چییە؟

ووتم: نازانم

ووتیان: بگەڕێ بزانە ناسنامەیەکی پێ نییە؟

دەستمکرد بە گیرفانی دا یاداشت نامەیەك لە گیرفانی دا بوو

لە یاداشت نامەکە دا نووسرا بوو (ترێ جمال فرەج) لەگەڵ ژمارەی دەستی یەکی دا.

خێرا تەلەفۆنم کرد بۆ ئەو ژمارەیە زەنگی ئەو ژمارەیە لە گیرفانیدا لێی دەدا.

ئیتر بۆ دواجار گومانم نەماکە ئەمە ناوی خۆیەتی و تەنها (٥٠ کرۆن)ی نەرویجی تێدا بوو لە بەینی یاداشت نامەکە دا. تا سەعات هەشتی شەو من لە هۆڵی چاوەڕێ چاوەڕێی ترێ- م دەکرد.

دەم ووت ئاخۆ دەبێ نەخۆشیەکەی چی بێت؟ یا خود ئەم بێ چارەیە تووشی چی بووبێ پەرستارێك هاتە لام ووتی: ترێ پێویستی بە کە سێکە لە ژوورەکەیدا بێ کاتێك کە بە ئاگا بوو.

لێم پرسی: حاڵەتەکەی چییە؟

ووتی: ئەوە ئیشتی من نییە پێت بڵێم.

منیش ووتم: باشە، چووم بۆ ژوورەکەی وەك زۆرپایدار خەفەبوو بوو هەناسەی قوڵی هەڵدەکێشاو، منیش بەزەیم پیا دەهاتەوە حەزم نەکرد بەلایەوە دانیشم خێرا چووم دەستنوێژم گرتوو دەستمکرد بە نوێژکردن نوێژی عیشاو تەراویحم هەر لە ژوورەکەی ئەو دا کردو جاروباریش دوعای خێرم بۆ دەکرد کە خوای گەورە شیفای بە خێری بۆ

بنێرێت و بیخاته سەر ڕێگای ڕاست.

لە ڕکاتی کۆتایی نوێژدا بووم هەڵسایەوە بەسەر سوڕمانێکەوە سەیری منی کردوو بە بێدەنگ دانیشت هیچی نەوت تامن لە دوعاو وویردەکانم بومەوە، منیش خێرا هەڵسامە سەر پێ و ووتم: خوشکی ئازیز سڵاوی خوات لێبێ شوکور بۆ خوا باشیت، حەز لە چی دەکەیت بۆت بهێنم من کە لێرەم تەنها دەمەوێت خزمەتی جەنابتان بکەم لەبەر خاتری خوا. لە بیریشت نەچێت زۆر دوعام بۆ کردوی کە خوای گەورە شیفای بەڕەحمەتت بدات و چاکبیتەوە جا چیت ئەوێ بۆت بێنم؟

ئیتر زۆر بە کەمی خۆم پیشاندا بۆ ئەوەی پەردەی شەرمی بشکێت و بە ئاسانی قسەم لەگەڵدا بکات. ئەویش بە شەرمێکەوە لە ژێر لێوەوە پێی ووتم: زۆر حەزم لە شیرینییە ئەگەر دەکرێت بۆم پەیدابکەیت؟

ووتم: بەسەرچاو هەر تۆو شیرینی، هەر ئێستا تۆ خۆت شیرینی خوشکی شیرینم دەستی کرد بە پێکەنین و پێی ووتم بە ڕاستی تۆ لایەقی هەموو شتێکی باش و جوانیت ئەتوانم بپرسم ناوی بەڕێزتان؟

ووتم: تریێ خان من ناوم خەسرەوەو کوڕێکی زۆر چاکم بە پێکەنینەوە.

هەر دووکمان دەستمان کرد بە پێکەنین، من بە پێکەنینەوە دەرگاکەم کردەوەو بەرەو فرۆشگای ناو خەستەخانەکە کەوتمە ڕێ.

لە ناو فرۆشگاکەدا هەندێ شیرینیم بۆ کڕی زۆر بە خۆشحاڵی گەڕامەوە بۆ لای کە چووم ڕاکشابوو کە منی بینی خێرا بە ئەدەبەوە هەڵساو ووتی: ببورە.

ووتم: خوای گەورە بمان بورێت، ئارام بە جەنابتان چۆن پێتان خۆشە ئاوا ئیسراحەت بکەن.

لێی پرسیم چۆن ناوی منت زانی؟

بۆم باسکرد بەسەرهاتەکە، زۆر ئاستەم بوو بەلایەوە.

تریێ: تو خوا لێم ببورە؟

دووبارە ووتم: خوای گەورە بمان بورێت. من تەنها مەبەستم چاکەیە لەگەڵ ئێوەدا، ئەگەر خوای گەورە لێم قبوڵبکات.

تریێ: زۆر ناوی خوا دەبەیت بۆ شتێك هەیە لەم کەونەدا ناوی خوا بێت؟

بە زەردەخەنەیەکەوە پێم ووت: ئەگەر لەبەر خاتری خوا نەبوایە من یارمەتی تۆم نەئەدا؟

زۆر بوون ئەوانەی کە بەلاتا تێدەپەڕین و بڕوایان بە خوا نەبوو کە تۆیان دەبینی وازیان لە لاشەی تۆ دەهێناو دەڕۆشتن؟

سەری داخست و ووتی: ببورە؟

ووتم: خوا بت بورێت.

ترێ: بۆیان باس کردوم کە گوایە ئەوانەی باوەڕیان بە دین هەیە ئافرەت زۆر بەکەم سەیر دەکەن، بەڵکو هەمیشە وەك کارەکەرێك یان ژمارە دوو سەیری دەکەن.

خێرا پێم ووت: ترێ خان! ئەوەی کە جەنابتان فەرمووتان تەنها قسەی کۆمەڵێك نەزان و بێ ئاگا لە دینە بە تایبەت لە دینی پیرۆزی ئیسلام، کە من زۆر وابەستەم بە دینی پیرۆزی ئیسلامەوە، هەر ئەویشە فێری کردووم دەستی یارمەتی درێژ بکەم بۆ خەڵکی لێ قەوما و بێ هیچ مەبەستێك چاوەڕوانی کەرەمی خوای گەورە بم، پاشان فێری کردم کە ئافرەت و پیاو وەك یەك سەیر بکەم، بەمانای ئەوەی کە هەر دووکیان مرۆڤن.

لە بیرت نەچێ لە دینەکەی مندا بە هەشت خراوەتە ژێر پێی تۆ، بەڵام ئەو وەعدە بەمن نەدراوە.

ئایا کامیان مافیان زۆرترە، لە ئاینی مندا پاداشتی چاکەو خراپە وەك یەك بەشدارن، بەڵام چۆن شەو و ڕۆژ هەیە شەو تامی تایبەتی خۆی هەیەو ڕۆژیش تامی تایبەتی خۆی وە بە هەر دووکیان دەوترێت زەمەن ئاوا ژن و پیاویش تامی تایبەتی خۆیان هەیەو ئەرك و فەرمانیان جاوازەو بە هەر دووکیشیان دەوترێت مرۆڤ.

زۆرجوان گوێ بیستی قسەکانم بوو خێرا ووتی: بە خوا ڕاستە تا کاتێ لە وڵاتەکەی خۆم بووم منیش وا بەستە بووم بە ئایینەکەی تۆ، زۆرباش بوو ڕێزو حورمەتێکی باشم لەناو خەڵکی و کەسوکاردا هەبوو، بەڵام بەداخەوە هەموویم لە دەستدا. وا بە تەنها لە ناو ئەم جێگایەدا بێ کەس کەوتووم و گۆرانی بۆ تەنهایم دەڵێم.

منیش کردم بە قسەی خۆش لەگەڵیداو خێرا پێم ووت: کەواتە ئێوەی ئافرەت هیچ نرخێك بۆ پیاو دانانێن، کەچی خۆتان داوای مافەکانیش لە ئێمە دەکەن، ئەی من کەس و برای تۆ نیم مەگەر پیاو لای ئێوە ژمارە دووە؟

دەستی کرد بە پێکەنین و ووتی: خەسرەو بەڕاستی من لە ئاستی تۆدا شەرمەزارم نازانم چیت پێ بڵێم مەگەر بت کوژم ئەوجا چاکەی تۆ بدەمەوە.

منیش بە زەردەخەنەیەکەوە ووتم: نەوەڵڵا چاکەی وام ناوێت تۆ من بکوژیت، ئیتر دەستمان کرد بە پێکەنین و هەندێ نوقڵیشمان خوارد کە مێك بێ دەنگی ڕووی تێ کردین.

ووتم: ئەتوانیت باسی ئەم بێ تاقەتییەی خۆتم بۆ بکەی بۆ گیرۆدەی بە گریانەوە؟

ترێ: باس و بەسەرهاتی من زۆر درێژە چۆن ئافرەت دەکەوێتە ناو خوێن و بۆگەنی ناشرینەوە، باسەکەی منیش باسی شەرمەزارییە. باسی خۆمت بۆ بکەم یان کلۆڵی و بێ ئاگایم لە دونیا و ساویلکەیم لە بەرامبەر مرۆڤەکاندا و دڵپاکی خۆم بۆ خەڵك. نازانم لە کوێوە دەست پێ بکەم با ناوی لێ بنێم شەوی سوور وە لە شەوی سورەوە دەست پێ بکەم.

شەش مانگ لەمەوبەر جەژنی لە دایکبوونی من بوو لە قوتابخانە نەم ویست کەس بزانێ، بەڵام دوو هاوڕێی کوردم لەگەڵدا بوو پێیان ووتم تۆ دەبیت بە ٢٥ساڵ جوانترین تەمەنی مرۆڤە بۆ جەژنی لەدایکبوون ناگریت؟

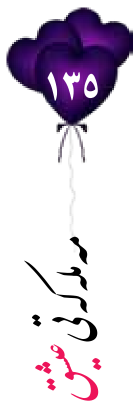
ئەمانەو چەند قسەیەکی تر وای لێکردم کە ڕازی بم بە قسەکانیان بە گوێیان بکەم ئەویشم بە بیردا هات ووتم نەوەکو بڵێن ترێیە نایەوێ پارە بەکار بهێنێت و کچێکی دەست داخراوە ووتم باشە چوینە دەرەوە.

سەرەتا وتیان دەچین بۆ کافێیەك (قاوەخانە) لەوێ دادەنیشین دوو کەپەچینۆ دەخۆینەوە کە چوین دانیشتین و دەستمان کرد بە قسەی خۆش و گاڵتە و گەپ لە پڕ دوو گەنجی جوانخاس هاتنە لامانەوە و چۆنی و چاکیان لەگەڵ ئاڤانی هاوڕێم کرد، ئاڤان-یش ئێمەی بە نامۆ و ئازاد ناساند کە گوایە ئەم دووانە هونەرمەندن و گۆرانی بێژن.

داوایان کرد کە لەگەڵمان دانیشن!

ئاڤان: ئەمڕۆ جەژنی لە دایکبوونی ترێیە. هەموو پیرۆزباییان لێ کردم، بەڵام ئازاد زۆر بە شێوەیەکی سەیر تەماشای منی دەکردوو ووتی هاوڕێیان ئەگەر پێتان خۆشە وەك دیارییەك بۆ ترێخان، پێم خۆشە من بانگهێشتان بکەم. من خاوەنی ئەم مێزە دەبم زۆر بە بەردەوامی ئەم قسەیەی دوبارە دەکردەوەو وای لە من کرد کە ڕازی بم. زۆر سەرنجی منی بۆ لای خۆی ڕاکێشا و خێرا باسی ئەدەبیاتی کرێکاریی کرد لەسەر ئازادی مرۆڤ بەتایبەتی ئافرەت، ئیتر وام زانی کە ئەمە باوکی مارکس-ە و لەلای سارتەر گەڕاوەتەوە و دایکیشی سیمون دیبۆفوار- ەو باسی زۆربەی تابلۆکانی ڤانکوخی بۆ دەکردم و هۆنراوەیەکی تایبەتی هەبوو بۆ ژیان لە ڕێگای بیروهزری چەپی ڕادیکاڵەوە باسێکی فەلسەفەی پۆست مۆدێرنی بۆ کردم، چونکە حەزم لە فەلسەفە دەکرد.

ئیتر زیاتر سەنجی ڕاکێشام زوو زووش ناوی منی دەهێنا و سەیری دەست و پەنجەکانی دەکردم وام لێهات بوو بە ئاڕاستەیەك بڕۆم کەخەیاڵم لە ئەسپی ئەودا تاو بدەم، بەو قسانەی زۆر سەرنجی منی گرت.

من و تریێ و ژیانێکی نوێ

دوای ئەوەی تریێ بەردەوام بوو لە گێڕانەوەی ژیانی خۆی و ئازاد...

تریێ: ئازاد ژمارەی تەلەفۆنەکەی لێوەرگرتم تا کۆمەڵێك کتێبم بۆ پەیدابکات، منیش زۆر بەخۆشحاڵییەوە ژمارەی تەلەفۆنەکەم دایە. ئەو ڕۆژەمان بەو شێوەیە بردەسەر بەهەفتەیەك دوای دانیشتنەکەمان لە کتێبخانەیەکەوە تەلەفۆنی بۆ کردم ئەگەر دەکرێت من ببینێ، چونکە کتێبی باشی بۆ پەیداکردووم بۆ ئەوەی بمداتێ.

منیش چووم بۆ کتێبخانەی گشتی بینیم، چوینە کافتریایەکەوەو دەستمان کرد بە قسەکردن زۆر باسی ئازادی ئافرەتی بۆ کردم، تەنانەت وام لێهات بوو وامدەزانی ئافرەت سەرکردە و شای هەموو بوونەوەرەکانە لە ڕووی ئازادییەوە بۆیە زۆر بە لێزانانە منی هەڵخەڵەتان و بە شێوەیەك کە منی کردە پەیکەری ڤینۆس و خۆشی کردە بەندەی من، ئیتر لەباسی ئازادی یەوە بەرەو خۆشەویستی منی بردو منی کردە خۆشەویستی خۆی.

بە ئازادی منی هەڵخەڵەتاند تاوای لێهات هەموو لەشی منی بۆ خۆی ئازادکرد وە زۆر دووری خستمەوە لە دایکو باوك و خوشك و براکانم، گوایە کە من ئازادم و پێویستم بە کەس نییە و ئابوریی ئازادم هەیە لەم وڵاتەدا.

تا بە ئازادی بێ کەس بووم، ئازادیش دادی منی نەدا پاشان فێری شتێکی تری کردم کە ئەو ناوی لێنا بوو مەزاج من نەمدەزانی چییە.

ڕۆژێك پێ ی ووتم حەزدەکەیت بڕۆین بەرەو بەهەشتێك کە من و تۆ تێیدا سەرکردە بین؟

ووتم: بەڵێ

پێی ووتم بۆنی ئەم سپیاییە بکەو نزیکی بکەرەوە لای لوتت بزانە چەند جوان مەزاجت خۆش دەبێت هەرچی ووت کردم، کردم، کردم، کردم تا بە ئازادی ڕسوای کردم، لە کۆتایشدا فڕێی دامە سەرجادەو تۆش وەك شتی فڕێدراوی سەرجادە منت هەڵگرتەوە، تۆزێك منت تەکاندووە لەوانەیە تۆش سودم لێوەربگریت!

کەوای ووت زۆرم پێناخۆش بوو، بەڵام هیچ قسەم نەکرد.

کەمێك بێدەنگ بوو دڵی پڕ بوو لە گریان هەستم کرد فرمێسك بە چاویدا وەك بۆڵە تریێ دێتە خوارێ وە لە نێو چاوانیشیدا عارەقی شەرم دەتکێ.

پێم ووت ئارام بەرەوە کۆتایی بە باسەکە بهێنە گرنگ ئەوەیە کە تۆ ئێستا لە شوێنێکی زۆر هێمنی وە برای خۆت لە تەنیشتەوەیەو ئامادەیە هەموو خەمەکانت لە کۆڵ بگرێت.

تریَ خان پێویست ناکات ئاوا بە کوڵ بگریت ئارام بە، شەویشمان درەنگ کردووە من دەبێ بگەڕێمەوە بۆ ماڵەوە تۆش پشویەکی ئەرخەوانی بدە، سبەینێ خوا یار بێ دێمەوە بۆ لات. تکایە هەست بە هیچ نارەحەتییەك مەکە وەك پێش تریش پێم ووتی مەبەستی من تەنها چاکەیە، دەمەوێت لە دەروازەی خێردا ئارام بگرم و هیچ ئیشم بەتۆ نییە، جارێ بە خوات دەسپێرم من دەڕۆم ئەوەشت لە بیرنەچێ ئەو خوایەی من سپاردە زایە ناکات. دەستم کرد بە گیرفانمدا مەبلەغێك پارەی بۆ بەجێبهێڵم نەوەك پێویستی بە پارە بێ، پارەکەم خستە ژێر سەرینەکەی و سەرم داخست و گەڕامەوە دواوە دووبارە ماڵ ئاوایم لێکرد.

لەژێر لێوەوە ووتی خوات لەگەڵ، بەڕاستی نموونەی مرۆڤ ئەتوانم لە تۆدا ببینم ماڵئاوا.

هێدی هێدی کەوتمەڕێ لەو شەوەدا خۆشییەك بەری دڵمی گرتبوو وە ئارامیش وەك چەرچەفێکی ناسك هەموو ڕۆحی داپۆشیبووم، هەرچەندە کۆتەکەم لە ژوورەکەی ئەودا بەجێ هێشتبوو، بەڵام سەرمای ئەو باکورستانە هیچ کاری لەلاشەی من نەدەکرد بۆیە زوو زووش بە دەم ڕێگاوە دەمووت وەرە ئێستا بگەڕێوە ماڵەوە بەم هیلاکییە دەست بکە بە قاپ شۆردن.

کە گەڕامەوە هێشتا سەرخێڵ و یوسوف لە ژێر جێگاکەیانەوە بە بێ دەنگی و بەچرپەوە باسی منیان دەکرد.

گوێم لێبوو سەرخێڵ ووتی: ئەوە ئەو زاڵمە گەڕایەوە هەر لەبەرئەوەی کە قاپەکان نەشوات چۆن خۆی لە ئێمە وون کرد، ئێستا هەزار و پێنج سەد عوزرمان بۆ دێنێتەوەو ڕازیمان دەکات.

منیش چوومە نێوان هەر دووکیان دانیشتم و پاڵم دایەوە بە دیوارەکە، بە زەردەخەنەیەکەوە ئاهێکی خۆشیم هەڵکێشا.

یوسفی هاوڕێمان شاعیر بوو زۆرجار بەئەدەبیانە قسەی دەکرد.

یوسف: دەی چیت پێیە باسی بکە بۆمان نازانم پێت بڵێم دڵت خۆشە یان بێزاریت؟

زەردەخەنەی لێوت پرشنگی خۆشەویستی دەڕوێنێ و ئاهەکەشت لەگەڵ هەناسەت حەسرەتی مەئیوسی پێوە دیارە لێت، تێناگەم؟ جاروبار وا دەتبینم کە هەنگوینت لە دار

گوێزدا دۆزیبێتەوەو هەناسەکەشت ئەشك و خەفەت تیایدا بەرجەستە دەبێت.

سەرخێڵ: واز لەم قسە ئەدەبیانە بهێنن چی بووە بیڵێ وامن خەریکە گوێرەکەیەکم دەبێت؟

منیش دیسانەوە ئاهێکی ترم هەڵکێشاو ووتم جارێ پێم بڵێن قاپەکانتان شۆردووە تاریکە هیچ نابینم، چونکە ئەگەر قاپەکانتان نەشۆردبێ توانای ئەوەم نامێنێ کە پێتان بڵێم چی ڕوویداوە.

سەرخێڵ: توانات هەبێ خەسرەو گیان هەر منی کلۆڵ نیم ئەبێ لە زەحمەتا جێگری تۆ بم و لە خۆشیشدا یوسف-ی برام جا لەبەرئەوە قسەکانت بکە بە ئارامی.

یەکسەر باسی هەناسە ساردی کچۆڵەیەکم کرد کە بەدوای ئازادی و یەکسانی دا وێڵ بووە ئازادی وەك زەرنەقوتەی بێ دایك برسی کردووە وەك منالآنی بێ سەرپەرشت کە هیچ هەستێکی نەبێت بۆ ژیان یەکسانی ڕەقی کردبوەوە.

تا لەهەوری دنیادا وەك ئاوێنە بە مەلولی خۆی لەسەر شەقامی ئەم ولآتەدا دەبینییەوە وەك بوخچەو پرپاسکەی ژنە لادێیی تەلآقدراو لوولکرا بوو لەبەردەمی دەرگایەکدا بە چیچکەوە بوخچەکەی ڕۆحی دەمی کرد بووەوە.

پرپاسکەی نانەکەی کەڕووی کرد بوو، هەناسەی وەك بەنەخوێنی شەرواڵ پیسەکان ڕەوابوەوە لەنگێز بوو بوو، هەرەس ماتی کرد بوو بورانەوەش وەك هاوسەری دەستی لە ملی ئەو کردبوو، خۆشی لێ بوو بوەوە دێوە زمەیەك. ئەو چۆلەکەو پەپولانەی کە خەیالّی بە هەشتین بە سەرسەری یەوە وەك مۆرفین و کۆردۆین سەمایان دەکرد.

تلیاكو حەشیش بوبونە ئەسپی سپی باڵدار بەرەو زەبەلاحێکی بێبەزەیی هەڵی دەگرت و دەیبرد بۆ لای کەسێك کە بە سحری ووتە وای لێکردبوو لەبەر دەمیا وەك یوسفی کەنعان خۆی نیشاندەدا.

تا ئێرە تێ گەیشتووم لەوە زیاتر نەمویست دەرگای دەمی ئەو زێرابە بکەمەوەو بۆگەن و هالآوەکەی بەسەرمدا بێت، بۆیە زوو خەفەم کرد وەك زۆپای دار هەموویم کردە ژیلەمۆ لەسەنگەری بەرگریدا دامناو خۆم ئامادەکرد بۆ مەتەرێزی شەرەف. بەتەواوی بەسەرهاتەکەم بۆ یوسف و سەرخێڵ گێرایەوە.

ئاگام لە یوسف بوو کە لە تاواندا باوەشی کردبوو بە بەتانییەکەیداو زوو زووش پەنجەی خۆی دەگەست، (سەرخێڵ)یش دەیووت کوا پیاوەتی؟ کوا ئازادی؟

ئەمە بەس تەنها جێگایەتی بکوژرێ و لە ناو قەبردا سەربەرەو خواری دابنرێ ئاخ و حەسرەت بووبوونە گۆرانی لە بەینی یوسف و سەرخێڵ دا یارییان دەکرد. یوسف وەك

حەیرانی دەشتی هەولێر دەیسەندەوەو سەرخێڵ- یش وەك مەقامی بەیات وا وەیلای بوو بەلایەوە هەر دووکیشیان مۆڕەی ڕقیان لە من دەکرد. کەسێك نەبوو کە ڕقی ئەوان دابمرکێنێتەوە.

ووتم: من هیلاکم بەیانی سپێدە کە نوێژمان کرد دوعای خێری بۆ دەکەین لە پاشان ڕووەو جەستە داڕووخاوو ڕۆحە بەزیوەکەی تریێ دەڕۆین تا بزانێ کە سێ کۆڵەکە و سێ پایە لە ڕووی ئەودا دیوان دەگرن. مەبەستم ئەوەیە یەکێکیان بۆ ژێر باڵی ڕاستی و یەکێکی کەیان بۆ ژێر باڵی چەپی و ئەوی کەشیان لە پشتیەوە. ئامادەباشی خۆیان دەربڕێ.

بخەون تا بەیانی خوا لە سوڵتان محمود گەورە ترە کە چوینە لای شتی زیاتر ڕوون دەبێتەوە.

سەرخێڵ لە ژێر جێگاکەیەوە هەر ئاخی قینی هەڵدەکێشاو دەیووت: ئاخ چۆن کەوتینە ولاتێك کە غیرەت و شەرەفمەندەی بۆتە هەڵمی ئاو، زۆر بە ئاستەم دەبینرێت.

زوو زووش پرسیاری لە من دەکرد ماڵی تریێ لە کوێ یەو دایکی تریێ کێیە و ئایا باوکی ماوە ئەی براکانی ئیشیان چییە وە پرسیاری زیاتر و زیاتر.

ووتم: ئەگەر دەکرێت با بخەوین بەیانی خۆت دەتوانی هەموو پرسیارەکانتی لێ بکەیت ئێستا لە کۆڵی من بەرەوە هەر دەڵێی پیرێژنەکانی ئەم ولاتەی ئەوەندە پرسیار دەکەیت.

تووڕە بوو پێی ووتم: گەردنت ئازاد نەبێت، ئیتر بێ چرپە لێی خەوت تاکاتی نوێژ، هەڵساینەوە و من خۆم گۆڕی و یوسف و سەرخێڵ خێرا بە دوامدا هەڵسانەوە دەستم کرد بە پێ کەنین ووتم: ئەگەر ئەوە کوڕێك بوایە دەهاتن لەگەڵمدا؟

یوسف پێدەکەنی و سەرخێڵ ووتی: من نایەم ئەگەر بێم خۆ لەبەر خاتری تۆیە دانیشت و دەم و چاوی دا بەیەکدا من هەر بە پێکەنینەوە خێرا چوومە لای دەستم خستە سەر شانی ماچی سەریم کرد و ووتم: ئەوە چییە شێتە گیان کەس ناوێرێ بڵێ بەری چاوت کلی پێوەیە.

یوسف: نا ماسکارای پێوەیە باوی کل نەماوە.

سەرخێڵ بەزەردەخەنەوە هەڵساوەو پێڵاومان کردە پێمان و بەرەو نەخۆشخانە کەوتینە ڕێ بە قسەی خۆش و گاڵتەوگەپ چوینە ناو نەخۆشخانەکەوە.

یوسف: خەسرەو بڕۆ پێی بڵێ کە ئێمە هاتووین بۆ لای نەوەك ئامادە نەبێ با ئاگادار بێ.

ووتم: باشە چوومە ژوورەکەی سەیرم کرد لە ژوورەکەیدا نەبوو وا هەستم کرد کە چو بێت بە لایەکدا یان ئیشێکی تایبەتی هەبووبێت زۆر چاوەڕێم کرد، بەڵام هەر دیار نەبوو چووم لە پرسگەی نەخۆشخانەکە پرسیارم کرد لە پەرەستارێك ووتی کە ئەم شەو درەنگ ڕای کردووە، نازانین کە بەرو کوێ ڕۆشتووە، بەڵام ئێمە بە تۆ هەڵخەڵەتاین ووتمان کە لایدا دەمێنیتەوە تۆ چۆن خوشکی خۆت لەو کاتەدا بەجێ دەهێڵێت ئەی دکتۆر پێی نە ووتی کە نابێت پارە یان شتی گران بەهای پێ بێت وەك زێڕو زیوو.

زۆر سەرسام بووم ووتم: نەخێر نە ئەو خوشکی منەو نە دکتۆر هیچی بە من ووتوە.

پەرەستارەکە ووتی: کە ترێ لە ناو پەرتوکی زانیاری نەخۆشخانەکەدا ناوی تۆی بە برای خۆی بردووە بە داخەوە ئەو ڕای کردوە، چونکە پێویستی بە ماددە سڕکەرەکان بووە.

دەبوو تۆش و ئێمەش زیاد لە پێویست ئاگادار بوینایە بە داخەوە!

ئیتر من تێگەیشتم کە هەڵەیەکی زۆر گەورەم کرد کە پارەم بۆ بە جێ هێشت زۆر بە مەئیوسی گەڕامەوە لای یوسف و سەرخێڵ زۆرمات بوو بووم.

سەرخێڵ: ها ئەوە چییە؟ چی ڕووی داوە خۆ سەلامەتە؟

ووتم: نەخێر

سەرخێڵ: مرد!

ووتم: نا، بەڵام خۆزگەم بمردمایەو پارەم بۆ بەجێنەهێشتایە بە داخەوە ڕای کردووە، چونکە لەشی پێویستی بە ماددەسڕکەرەکان بووە.

نازانم چی بکەین با بڕۆین دیارە ئەوەی کە ئێمە چاوەڕێمان ئەکرد نەبوو، خێرەکەمان تاکۆتایی نەبردە سەر، بەڵام خوا چاکەی چاکەکاران وون ناکات بەویستی خۆیەتی با بڕۆین برایان.

سەرخێڵ: خەسرەو ئەی تۆ نەت ووت کە کاتێ ترێ بێ هۆش بوو ژمارەی تەلەفۆنەکەی ئەوت لێداوە.

ووتم: با وا بوو.

سەرخێڵ: کەواتە سەیری ناو دەستییەکەت بکە بزانە ژمارەکەی چەندە؟ تەلەفۆنی بۆ بکە تا بگەڕێتەوە یان بچین بی بینین.

بۆ چونەکەی سەرخێڵ زۆر باش بوو گەڕام بە دوای ژمارەکەیداو دۆزیمەوە، بەڵام هەرچەندە من پەیوەندیم پێوە دەکرد بەداخەوە تەلەفۆنەکەی داخرابوو. هەرچۆن بوو ژمارەکەیم لە ناو دەستی یەکەمدا یادداشت کرد تا لێم وون نەبێت.

گەڕاینەوە بۆ ماڵەوە ئەو ڕۆژە هەموو داوای پشومان کرد بوو لە کارەکانمان، یوسف -یش شێخ مەحشی یەکی خۆشی بۆ دروستکردبووین بۆ بەربانگ بێ ئێوە ناخۆش خواردمان.

سەرخێڵ: من دووجار قاپ پیس دەکەم جارێك لە پاداشتی دوێنێ جارێکیش ئەمڕۆ.

پاشان دانیشتینو قسەی خۆشمان دەکرد، بیرم کەوتەوە کە جارێکی کە پەیوەندی بکەمەوە بە ترێ-وە.

بە سەرخێڵ-م ووت: دەتوانم کە تەلەفۆنەکەی تۆ بەکار بهێنم؟

سەرخێڵ: دیسان بۆ ترێ خانە بەکاری بێنە تا دەیدۆزیتەوە، بەڵام من تێناگەم تۆ بۆ ئەوەندە خۆتی پێوە هیلاك دەکەی.

ووتم دیارە لەبەر تەلەفۆنەکەیەتی کەوا دەڵێ، ڕووم کردە یوسف و پێم ووت: یوسف ئەوی تۆ بەکار دەهێنم.

سەرخێڵ سوێندی خوارد کەمەبەستی ئەوە نییە، بەڵکو- مەبەستی منە دەویەوێت ئارام بم وە خۆم وابەستە نەکەم تا ژیانم وەك جاران بە ئاڕاستەی سادەو و ساکاری خۆیدا بڕوات.

سەرخێڵ: خۆم و دەستی یەکەشم لە خزمەت داین هەموو جارێك بەمن دەڵێیت شێتە ئارام بە، بەڵام ئەم جارە سەرەی منە پێت بڵێم لە من شێت تر ئارام بە. دەستمان کرد بە پێکەنین و دەستییەکەم دایەوە دەستی سەرخێڵ و ووتم:

ڕاست دەکەی پێویست ناکات ئەوەندە سەر ئێشە بۆ خۆم دروست بکەم با کۆتایی بەو باسە بهێنین خوای گەورە بمان پارێزیت چ دنیایەك تێکەوتوین برایان من تێناگەم ئەو کەسانەی کە باسی ئازادی ژن دەکەن دەیانەوێت ئافرەت بکەنە کەرەستەیەك بۆ خۆشییەکانی خۆیان کە باس لە ئازادی ئافرەت دەکەن دەبێت ئافرەت خۆی دانەپۆشێ ئەمەش لەبەر ئەوە نییە کە مافی ئەوان زیاد بکات، بەڵکو بۆ ئەوەیە کە ئارەزووە شەهوانییەکانی خۆیانی پێ دابمرکێننەوە. هەمیشە ئەو پیاوە شەهوانیيانە یان ئەوانەی کە سەرمایەداری گەورەن دەیانەوێت کە ئافرەتان بکەنە داردەستی خۆیان.

سەرخێڵ: چۆن؟ من تێناگەم لێت دەتوانی بۆمان ڕوون بکەیتەوە.

ووتم: برای بەڕێزم کاکە سەرخێڵ گیان، کاتێك کە باسی ئازادی دەکرێت بۆ ئافرەت دەیانەوێت ئافرەت ئازادبێت نەك لەبەرانبەر خۆیاندا وەك مافی مرۆڤ، بەڵکو ئازادی لەشی دەکەن بۆ نموونە کاتێ شۆڕشی ئافرەتان کرا لە شیکاگۆ لە ئەمریکا بۆ ئەوە نەبوو کە ئافرەتان ڕزگاربن، بەڵکو جولەکەکانی شیکاگۆ دەیان ویست ئەو کارخانەیە ئیفلاس

پێ بکەن کە زۆربەی زۆری ئافرەتان ئیشیان تێدا دەکرد، بۆیە دەیان ویست لە ڕێگای ئەوانەوە کارخانەکە بخەنە ژێر دەسەڵاتی خۆیان کە مەسیحییەکان سەرمایەیان تێدا کۆ کردبووەوە، بۆیە ئەو شۆڕشەیان ناو نا شۆڕشی ئازادی ئافرەتان.

هەر لە وکاتەوە سەرمایەداران ئافرەتیان کردە داردەست بە ناوی ئازادی یەوە وە توانیان مۆنۆپۆلی لاشەی ئافرەتان بکەن.

ئێوە دەزانن نوسینەوەی مافەکانی ئافرەت چەند ئافرەتێکی سۆزانی نوسیویانەتەوە!

یوسف: چۆن؟!

بزوتنەوەی ئافرەتان کە دامەزراوە بە پێی فەرهەنگی جیهانی نوێ کە لە هەناوی قوتابخانەی سەرمایەدارییەوە سەرچاوەی گرتووە، دەگەڕێتەوە بۆ سەردەمی ڕێنەسانس. یەکەمجار لە جارنامەی ئافرەتێکی داوێن پیس کە ناسراوە بە (ئۆلیم دی ژۆژیە) ی فەرەنسی لە ساڵی ١٧٩١ هاتووە، پاشان لە ١٧ ماددە پێکهاتووە یەکەم کەس کە ڕاڤەی کردووە ئافرەتێکی ووجودیی خێزانی سارتەرە بە ناوی (سیمۆن دی بوفوارە) کتێبەکە بەناوی ڕەگەزی دووەم نوسراوە، پاشان ئەم بزوتنەوەی ژنانە نەهامەتییە بۆ ئافرەت لە سەدەی نۆزدەدا ئەو یەهودیە پیسانە. جموجۆڵێکیان پێدروستکردن لە ئەورووپاو ئەمریکا نارەزایی و تا چەند کۆڕو سمینارو شتی لەو بابەتەیان بۆ گێراو دوایی لەگەڵ گەشەی مارکسیەت و شۆڕشی ئۆکتۆبەری ١٩١٧ زۆر گرنگی پێدرا لە لایەن مارکسییەکانەوە لە سەدەی بیستدا لەبەر کۆمپانیا گەورەکان بۆ دەستەبەرکردنی کرێکاری زۆرترو هێنانە دەرەوەی ئافرەت لەماڵەکانیان بەپارەی کەم. ئەو ڕاپەڕینە سەرتاسەریەی پێ هەڵسێنرا کە لە ئێرلەنداوە دەستی پێکرد تا ئوستراليا، داوای ڕێزگرتن و مافی سیاسی و کۆمەڵایەتی دەکرا.

وکە بە درێژای مێژووی ئیسلام ڕێزو حورمەتی لەئافرەت گرتووە لە هەموو کایەکانی ژیان بەشداری پێکردووە، مەگەر هەندێك پۆستی دژوارو سەرەکی نەبێت لەبەر سۆزو هەست ناسکی ئافرەت لە هەندێك پۆست دورخراوەتەوە، لەبەریتانیا بەهەمان شێوە ئافرەتێکی دەم شڕو داوێن پیس بە ناوی (پانك هریست) کە لەبەر جوانی و شەدەلاری کچەکانی کە زیاد لە ١٩ کچی هەبوو هیچی کچی خۆی نەبوو، بەڵکو ئەو ئافرەتانە بوون بۆ لەشفرۆشی بەکار دەهاتن پیاوانی شەهوەت بازیش بۆ خاتری جوانی و تێری حەزی خۆی و ماستاوکردنی لەبەردەم ئافرەت بزوتنەوەکانیان بە ناوی کچەکانی میسز پانك ناونرا.

لە ئەمریکای سەرمایەداری لە ویلایەتی وایۆمینگ لە ساڵی ١٨٦٩ مافی ئافرەت درا

تەنها مافی دەنگدانیان هەبێت ئەویش ئافرەتی سپی پێست ڕەش پێست هەر حسابی بۆ نەدەکرا بۆ پیاوەکانیشیان، ئەویش لە ١٩٢٠ لە دەستوری ئەمریکی بووە قانون بڕیاری لەسەردراو تۆمارکرا، لە نیوزلەندا ١٨٩٣، لە ئوسترالیا ١٩٠٢، لە نەرویج و سوید و دانیمارك ١٩١٣، لەکەنەدا ١٩١٧، لە بەریتانیاو نەمساو پۆڵەنداو مەجەرو چیکۆسلۆڤاکیاو ڕوسیا ١٩١٨ بەلجیکا ١٩٤٥، بۆ زانیاریت وڵاتی سەرمەشقی عەلمانی کە فەڕەنسایە ١٩٤٦ تەنها مافی دەنگدانیان بەخشیە ئافرەت، دوایی هەریەکە مەدرەسیەکی دروستکرد بەناوی قوتابخانەی شوعییەت، سۆسیالیستەکان، لیبراڵ دیموکراسی و مەدرەسەی ئایینی جولەکەو مەسیحی، کە مەسیحی و جولەکە ئافرەت بە ڕۆحی پیس دەزان بۆ خزمەتی پیاو دروستکراوە.

ئەمە مافەکانیانە، بەڵام بەخۆیان نازانن کە مافیان تەنها لای پیاو ڕووتکردنەوەیانە بۆ حەزی پیاو.

لە ئیسلامدا مافی ئافرەت لە سەردەمی خدیجە-وە (ڕەحمەتی خودای لێبێت) دەستپێدەکات کە سەروەت و سامانی خۆی بۆ پشتیوانی هاوسەرەکەی دەخاتە کارو یەکەم شەهیدی بۆ خەباتکردن سومەییە- یە. ئیتر ئەوانە سەرمەشقی ئەو پەیامەن، یەکەم پاسەوانی ئافرەت ئوم عیمارە-یە، یەکەم موفتی خاتوو عائیشە-یە (ڕەحمەتی خودای لێبێت) یەکەم بەرپرسی حەسبە ئافرەتە خەولە-یە، یەکەم دەنگی ئۆپۆزسیۆن ئافرەتە لە ئیسلامدا کە هەڵسایەوە بەدەم عومەری کوڕی خەتابدا ووتی تۆ ناتوانیت دەستنیشانی مارەیمان بکەیت. زۆری تر لەم باسانە.

هەروەها بۆیە لە جێگا گشتییەکاندا ئافرەتە جوانەکانیان دادەمەزراند، بۆ ئەوەی جێگای سەرنج بن بۆ پیاوە شەهوانییەکان وە کۆکردنەوەی سەرمایە بێت بۆ پیاوە دەوڵەمەندەکان. باشە بۆ سەرپۆش بووە بەمۆرکی ئیسلام، من پێم وایە ئەوان تەنها دەیانەوێت ئەو حورمەت و ئازادی و خۆشبەختیەی کە ئیسلام داویەتی بە ئافرەت بی پوکێننەوە تا ڕەوشت لە فەرهەنگی ئەواندا نەمێنێ وە لەبەر شەهوەتی خۆیان ئافرەتان ئازاد بکەن، بەڵام چۆن ئازادییەك کە ئازادی بێت تەنها بۆ کڕین و فرۆشتن و لە تەنیشت کاڵاکانی خۆیاندا بازرگانییان پێوە بکەن ئەم داپۆشینە تەنها لەسەر ئیسلام کراوە بەماڵ، کەچی بەهەمان شێوە لە ناو هەموو ئایینەکاندا ئافرەت نابێت ڕووت بێت بێجگە لە ئایین لە فەرهەنگی زۆربەی زۆری وڵاتاندا بە تایبەتی فەڕەنسا سەرپۆش باو بووە تەنانەت بۆتە مۆدێلێکی جوانی خۆیان کە پێی دەڵێن مۆدێلی لەچکی فەڕەنسی. پێش هاتنی ئایینی ئیسلام، لە کلتورو فەرهەنگی میللەتاندا هەمیشە ئافرەتان داپۆشراو بوون تا ئەو کاتەی شۆڕشەکەی شیکاگۆ کرا، تەنها بۆ ئازادکردنی لەشی ئافرەتانی دونیا بوو.

بۆ نمونە ئەگەر بگەڕێینەوە بۆ پێشینەی گەلی کورد ئەوان هەردەم داپۆشراو بوون زیاد لە پێویست، بەڵام ئیسلام هات تۆزێك ئاسان تری کرد، چونکە ئەو وەختە سەروفێست و کۆڵوانەو چارشێو یان عەبایان بەکاردەهێنا خۆ ئەگەر سەیری سەروفێست بکەین زۆر گران بوو بەسەر ئافرەتانەوە بە هەرجۆرێك بێت ئەمانە دەیانەوێت ئافرەت وەك ترێ لێ بکەن، هەمیشە وەك لۆتییەکان دەهۆڵێك و مەیمونێك بە دوای خۆیان دەخەن دەڵێن ئیسلام دوو ئافرەت بە شاهیدێك قبوڵدەکات ئەم قەوانە ئەوەندە لێدراوە کورد ووتەنی قەوانەکەیان سواوە.

دەتوانم بڵێم کە ئافرەت لای ئێمە شازادەو ئێمەش خزمەتکاری ئەوانیین، بەڵام بەداخەوە زۆربەی زۆری ئەو ئافرەتانە لەمە تێناگەن و نازانن کە ئەوان مامۆستاو بونیادنانی خێزان لە ڕووی ڕەوشتەوە لە ئەستۆی ئەواندایە کە چی داوای مافەکانیشیان لە پیاو دەکەن. دەبوو ئەوان مافەکانی خۆیان بەسەر پیاودا بسەپێنن و سەرچاوەی مافەکانیان لە قورئانەوە وەربگرن کە خوای گەورە مافی ئەوانی دابینکردبێ کەواتە موسڵمانان لە ئاست فەرمانی خوای گەورەدا ملیان تاڵە موویەکە، بۆیە دووبارەی دەکەمەوە کە ئەوان سەرکردەو ئێمەش جەنگاوەر.

ئاگادار بووم سەرخێڵ سور بوو بووە بۆیە خێرا ووتی: ئەرێ خەسرەو تۆ ئافرەتت کرد بەچی وات لە من کرد کە نەوێرم لە ژیانما ژن بهێنم زۆر قورسی مەکە برا لەسەرمان.

ووتم: سەرخێڵ، برام ئەمە ڕاستییە دەبێ هەموو بزانین کە ئێمەی پیاو بێدادین و ئەوانیش خۆیان ساویلەکەن هەمیشە داوای ماف لە پیاو دەکەن بۆیە دووبارەی دەکەمەوە دەڵێم سەرخێڵ گیان ئەگەر ئەوان تێگەیشتبێتن لەو پەرتوکەی کە خوای گەورە ناردویەتی بە خەڵات بۆ محەممەد (ﷺ) ئوممەتی ئیسلام ئەویش کە فەرقیانە واتە فەرقە لە بەینی حەق و باتڵ دا دەبێ لەو دەقانەوە مافەکانی خۆیان بەدەستبهێنن لەو کاتە دا زەنگی تەلەفۆنەکەی من لێیدا، بەڵام دیار نەبوو کەلە کێوەیە کە هەڵم گرت، ترێ بە دەنگێکی ناسکەوە ووتی: ئێوارە باش کاك خەسرەو. داوای لێبوردن دەکەم کە نەدەبوو ئاوا بەجێتبهێڵم، بەڵام توانام نەمابوو دەبوایە هەڵبێم لەدەست چارەسەرکردن، خۆت ئاسایی نەك بم بەخشە بەڵکو گەردنم ئازادکە چەند خۆش بوو کە گوێم لە ووشە جوانەکانت بوایە لە دەمی گوڵبارانی تۆ ڕۆحی منی بۆنخۆش ئەکرد بم ببورە من زۆر بێ هێزم داوات لێدەکەم دەستم لێ بەرنەدەیت.

ووتم: تەلەفۆنەکەت داخراوە، بیکەرەوە تا من پەیوەندیت لەگەڵ بکەم.

تریَ: دوو سەعاتی کە تەلەفۆنەکەم دەکەمەوە من پارەم پیَ نەما جاریَ بە خوات دەسپێرم.

ئاگادار بووم کە قورگی پڕ بوو لە گریان، بەڵام بەزۆر خەفەی کرد دیسان هەوای تریَ کەوتەوە ناو هەست و بیرم.

سەرخێڵ و یوسف ووتیان: یارمەتی بدە، چونکە زۆر بێچارەیە بەڵکو خوای گەورە توشی خێرمان بکات.

ووتم: باشە، با چاوەڕیَ بین تا دەستییەکەی دەکرێتەوە.

هەر چۆن بوو کاتمان بردە سەر تا کاتژمێر ڕابوورد تەلەفۆنم کردەوە بۆی، بەڵام دەستییەکەی داخرابوو کەمێکی کە چاوەڕێمان کرد دووبارە پەیوەندیمان لەگەڵ گرت زەنگی لێدا خۆی بە دەنگێکی هێمنەوە ووتی: بەڵیَ!

پرسیم بۆ نەخۆشخانەکەت بە جیَ هێشتووە تۆ نازانیت کە پێویستت بە چارەسەر هەیە؟

کەچی ئەو هەر قوڵپی گریانی دەدا لێی پرسیم کە کەست لەلایە؟ من لەبەرئەوەی کە ئەو شەرمەندە نەبیَ ووتم: نەخێر.

تریَ: ئەگەر دەکرێت من دێم بـۆلات، چونکە زۆر پێویستم بە حەوانەوە هەیە زۆرماندووم ئەکرێت بۆ چەند سەعاتێك بێت بێمە لای تۆ تا بحەسێمەوە؟

ووتم: فەرموو وا من چاوەڕێت دەکەم، بەڵام من لەگەڵ دوو هاوڕێمدا دەژیم دوای سەعاتێك ئەوان دەگەڕێنەوە ماڵەوە.

لەبەر ئەوە وام بە تریَ ووت بۆ ئەوەی هێڵێکی پێشین بۆ خۆم و یوسف و سەرخێڵ دا بنێم.

ووتم: بە زووترین کات وەرە، تەلەفۆنەکەم داخستەوە.

یوسف و سەرخێڵ خێرا خۆیان پێچایەوە ووتیان: دەڕۆیـن بەڵام من ترسێکم بۆ دروست بوو بوو نەم دەزانی چییە؟

بە سەرخێڵ و یوسفم ووت ئەگەر کرا دوای هاتنی ئەو بە کاتژمێرك بگەڕێنەوە، چونکە نەوەك شتێکی لێبێت و بەسەرمدا ساغ بێتەوە.

سەرخێڵ دەستی کرد بە پێکەنین ووتی: بۆ بە تەمای چیت؟ ئاگاداری خۆت بە.

خۆ ناتخوات لەوانەیە داوای پارەی تر بکات بۆ مەزاجەکەی ئەگەر وابوو پشت ملی بگرە و فڕیَ یدەرە دەرەوە، پاش چەند خولەکێکی کەم لە جێگایەکی کەوە پەیوەندی کردەوە بە منەوە ووتی پاش پێنج دەقیقەی تر من دێمە بەردەم ماڵەکەت.

ووتم: باشه زۆرم بەلاوه سەیر بوو زوو ماڵەکەم پاکردەوه هەوای ژوورەکەم گۆڕی و ئاوم گەرم کرد تا چایی ئامادە بکەم، پسکیتم خستە سەر قاپ و خۆشم پێکەنینم دەهات، وام ئەزانی کە ئەلیزابێتی یەکەم ڕووڵە ماڵەکەم دەکات. بە ئاستەمێك چوومە بەر دەرگای باڵەخانەکەو دیم وا بە کەساسی ڕووەو من سەر دەکێشێت و کۆتەکەمی لەبەر دایە، دەستی خستوەتە ناو گیرفانەکانی و وەك هەوری ڕەش چۆن مانگی تابان دەگرێت ئاوا شەرم ڕووی تریَ ی گرتبوو بە کەساسییەوە سڵاوێکی کرد.

تریَ: بم ببورە من مایەی نارەحەتی و سەر ئێشە بووم بۆ تۆ.

ووتم: خوا بت بورێت خوشکی ئازیز، تۆ خوشکی بەڕێزی منی ئەگەر هەر دوو خوشکەکەی خۆم لێرە بوونایە هەر ئەوەندەی تۆ بەڕێزو خۆشەویست بوون فەرموو با بڕۆینە ماڵەوە ماندوو دیاریت من پێش کەوتمو ئەویش بە دوامدا.

بردمە ماڵەوە بە هێمنی شریتێکی قورئانم خستە سەر چووم بەلای چا تێکردنەوە، بەڵام کاتێك گوێم لە ئاوازی منشاوی بوو کە سورەتی مەریمی دەخوێندەوە، هەموو گیانم ئارامی باڵی بەسەردا گرتبوو لە دەروازەی بە هەشت و دۆزەخدا خۆم دەبینیەوە چومە لای تەسجیلەکەوەو کزمکرد کە بە ئاستەم گوێم لێبوو ووتم: تریَ خان بۆ ڕۆشتی لە نەخۆشخانەکە زۆر بێتاقەت بووم؟

بۆی گێڕامەوە کە لاشەی پێویستی بە ماددەی سڕکەر هەبووە دەبووایە بڕۆشتایە.

ووتم: دەکرێت من برا بچوك یان ناوی لێبنێ کوڕی خۆت یان من قوتابی و تۆ مامۆستا چیت هەیە بیگێڕەوە ئەگەر چاك بوو با فێربم خۆ ئەگەر خراپ بوو با خۆمی لێ دوور بخەمەوە وابزانە کە من تەنها بۆ گوێ گرتن دروستکراوم فەرموو با گوێم لێبێ بیگێڕەوە با یارمەتی یەکتریی بدەین؟

تریَ: زۆر باشە، بەڵام سوێندم بۆ بخۆ کە ئەوەی پێت دەڵێم بەس تەنها بەینی خۆم و تۆ بێت.

ووتم: ناتوانم سوێند بخۆم لەبەرئەوەی من دوو هاوڕێم هەیە ناویان سەرخێڵ و یوسفە وە ئاگاداری هەموو شتێکی تۆن تا ئەو کاتەی کە هاتویتە لای من، چونکە من و ئەوان یەك گیان و یەك باوەڕین، جوانتر بڵێم تەواوکەری یەکترین.

ئەوەش بزانە کە چەپڵە بە دەستێك لێنادرێت.

سێ ژیری بکەونە کار باشترە تایەك دانە لێرەوە سوێندت بۆ دەخۆم کە ئەوان لە من دڵسۆزترن بۆ تۆ.

تریَ: لە چاوی تۆوە بڕوادەکەم بەوانەی کە تۆ پشتگیرییان دەکەیت، چونکە بە

ڕاستگۆیی هەموو شتەکان دەخوێنمەوە لە ئێوەدا.

قسەکانیم پێ بڕی و ووتم: خوشکی ئازیزم ئەگەر دەکرێت با بانگیان بکەین بڕوام پێبکە کە ئـەوان پشتگیری تۆو منیش دەبـن، چونکە ئـەوان لە دەروازەی میحرابدا پەروەردە کراون هەر چۆن بێت کۆڵەکەن بۆ تۆ.

ڕازیم کردوو ئەوانیشم بە تەلەفۆنێك بانگ کردەوە.

سەرخێڵ و یوسفم پێناساند، بەڵام ترێ سەرسام بوو لەوەی کە دەستی برد لەگەڵ یوسفدا تەوقە بکات، یوسوف تەوقەی لەگەڵ نەکرد، بەڵکو دەستی گرت بە سنگییەوە بۆی، بەڵام سەرخێڵ دەستی هێناو بە گەرمی لاواندییەوە و بە خێرهاتنی کرد، لە دوایدا دانیشتین وەك منالێك چۆن داپیرە چیرۆکی بەر ئاگردانیان بۆ دەخوێنێتەوە گوێ بیستی قەسەکانی ترێ بوین.

هەموو لە ئاستی ئەودا سەرمان داخستبوو بۆ ئەوەی بتوانێت بە ڕاشکاوانە قەسەکانی خۆی بکات. دیار بوو ترێ کەشێکی باشی بۆ دروست بووبوو ڕەوشەکەی بەلاوە سەیر بوو بۆیە ووتی: پێشتر زۆر سانا بوو بەلامەوە کە لەگەڵ پیاواندا قەسە بکەم بەبێ هیچ پەردەو شەرمێك، بەڵام لەگەڵ ئێوەدا زۆر شەرم دەکەم هەر چۆن بووە قسەکانم وەك خۆی دەگێڕمەوە ئەگەر توانیتان یارمەتیم بدەن خۆ ئەگەر نەتانتوانی لەبیریکەن ناوم بانەزرێ لەوە زیاتر ئەگەر زۆریشم بۆهات خۆم دەکوژم یان خۆم دەسوتێنم.

ووتم: ئێمە بە دڵنیاییەوە جێگای باوەڕی تۆ دەبین تکا دەکەم بەردەوام بە ئێمە گوێ بیستین فەرموو.

ترێ: لە دوای ئەوەی کە خۆم فێربووم بە کۆردۆین و مۆرفین بەکارهێنان، ئێستا ئازاد داوای ئەوەم لێدەکات کە هاوڕێکانی خۆم فێربکەم و لەگەڵیاندا بیفرۆشم ئەوان باندێکی زۆر گەورەن لە دووکەسی ئەلبانی و سێ کەسی فارس و چوار کوردو بە منەوە پێنج ئافرەت کە دووانیان بێچارە کراون فارسن و ئەوانی کە خەڵکی وڵاتی باکورن وە سەرۆکی ئەم باندە پیاوێکی دەوڵەمەندی ئەم باکورەیە ناوی(فین ئەندریاسە) ئێستا ئەگەر من شکاتیان لێبکەم خۆم ماڵ وێران دەبم، چونکە کەسێکی کە ناناسم تا بتوانم ئەو ماددەیە بۆ خۆم دەستەبەر بکەم، لەهەر دوولاوە ڕۆچووم ئەگەر وازبهێنم ئەوا ئەوان خەڵکی کەی وەك من فێردەکەن بۆیە پێتان دەڵێم تو خوا یارمەتیم بدەن ئیتر ئەوەندە گریا فرمێسكو هەنسكو دەنگی تێکەڵی یەك بوو بوون.

یوسف تەحەمولی نەما دەستی کرد بە گریان، سەرخێڵ لە تاواندا لێوی خۆی دەگەزی و منیش وەك بیری ئێرتوازی هەناسەکەم قوڵتر دەبوو.

سەیرێکی یەکترمان کردو یوسف ووتی: برایان چی بکەین؟

سەرخێڵ: با بچین بیان کوژین!

یوسف: سەرخێڵ گیان ئەوە ڕێگا نییەو بە ئێمە ناکرێ، چونکە ئێمە پیاو کوژنیین.

سەرخێڵ هاواری کرد ئەی چی بکەین؟ چی دەبیلێن.

من بێ دەنگی دایگرتبووم نەم دەزانی کە بۆ کوێ هەنگا و بنێین.

یوسف کوڕێکی زۆر ئیماندار بوو ئیمانی تر بوو لە ئێمە پێی ووتین: گوێ بگرن برایان ئەوەی ئێمە مەبەستمانە ترێ-یە.

یەکەم: بابزانین چۆن ترێ بپارێزین لە دەستی ئەوانەو بشتوانین کە ئەو ماددەیەی بۆ دەستە بەر بکەین. دووەم: هەموو یاساکانی دونیا دژی ئەو کارەن با ئێمە بەرپرسانی لێ ئاگادار بکەینەوە ئەوانیش ڕێگامان بۆ دادەنێن و لە دوعای خێریش یەکتری بێ بەش نەکەین.

بەلای منەوە ڕاکەی زۆر پەسەند بوو..

یوسف: ئەگەر هاتوو سەری نەگرت ئێمە لە دینەوە فێری ئازایەتی بووین وە هەر بەم ئایینە پیرۆزەش زەلیلیان دەکەین، چونکە کاری ئێمە بۆ خوایە وە خوای گەورە پشت و پەنای لێقەوماوانە بۆیە پێتان دەڵێم بە قسەم بکەن و بە هێمنانە کارەکان ئەنجام بدەن.

سەرخێڵ: چۆن؟

یوسف: برام هێمن بە زۆر ئاسانە ئەو کەسانەی کە بە دوای خراپە دا دەگەڕێن زۆر ترسنۆکن من لەگەڵ ترێ- دا دەچم بۆ پۆلیس لە وێ سکاڵای خۆمان دەکەین، بەلام ترێ دەبێ پەیمانم بداتێ کە لە قسەی من دەرنەچێت.

ترێ سوێندی بۆ خوارد بە سوێندێکی سەقەت.

یوسف: ئەو سوێندەی کە من لە تۆم دەوێت سوێند خواردنە تەنها بە ناوی خوای پەروەردگار دەستپێبکات تا ئەویش کۆمەکمان بکات.

ترێ زۆر بە شەرمەوە ووتی بە خوای پاك و بێ گەرد سوێند بێ لە قسەت دەرناچم.

یوسف: پاشئەوەی کەلە پۆلیس دەرچووین دێینەوە ماڵەوە بەیەکەوە دەچین بۆ نەخۆشخانەو سەر لەنوێ ناوت تۆمار دەکەینەوە دیاربوو یوسف شارەزا بوو، چونکە خۆی جێگری پزیشك بوو واتە (معاون طبي) بوو بۆیە بەرنامەی هەموو شتەکانی بۆ ترێ دارشت و ووتی: دەبێ شتێکی ترم بە قسە بکەیت کە لە هەمووی گرنگ ترە ئەویش ئەوەیە کەمن فێری قورئان خوێندن و نوێژکردنت بکەم، تا بە یادی خوای گەورە هەموو نارەحەتییەکانت لە بیر بچێتەوە، چونکە تەنها بە یادی خوا دڵ و دەروون و لاشە و ڕۆح

ئارام دەبێت هەروەك خوای گەورە دە فەرموێت (الا بذكر الله الطمئين قلوب) ئاسایی خۆت دەچێیتەوە دۆخی جاران با ئێستا ترێ بچێ ئیسراحەت بكات ئێمە ماڵەكەی بۆ چۆڵ دەكەین تا بەیانی با خۆی لە ماڵەوە بێ، من خێزانی كوڕێكی هاوڕێم دەنێرم بۆ لای ئێمەش دەچین بۆ لای ئەو هاوڕێیەم.

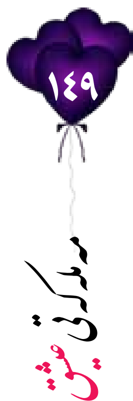
هەڵساینە سەر پێ و خوا حافیزیمان لە ترێ كردوو بەرەو ماڵی هاوڕێكەی یوسف كەوتینە ڕێ كە گەیشتین یوسف لەگەڵ كاك ئەحمەد-ی هاوڕێی كەوتە قسەو بە جوانی لە خۆی و خێزانەكەی گەیاندو پێشنیاری كرد كە خێزانی كاك ئەحمەد دەستێ جل بۆ ترێ بەرێت.

ئەو شەوە تا درەنگێ هەر لە مشت و مڕ دا بووین وە بەیانی یوسف و ترێ كارەكەیان گەیاندە ئەنجام.

دوای مانگێك هەموو باندەكە گیرا ترێ-ش دوای سێ مانگ لە خەستەخانە چاك بوویەوەو چەند مانگێك زیندانی بۆ دەرچوو، بەڵام چاوەڕێ دەكردو هاتەوە سەر بارو دۆخی جارانی خۆی.

پاشان سەرخێڵ دڵی چوو بە ترێ داو مارەی كرد، ئێستا كوڕو كچێكی جوانیان هەیە كوڕەكەیان ناو ناوە توانا وە كچەكەشی ناو ناوە نور ژیانێكی خۆش دەبەنە سەر.

خێزانەكەی یوسفیش لە كوردستانەوە گەیشتە ئەم وڵاتە.

چیرۆکی سیانزەیەم:

سەرەتای تێکەڵ بوونم لەگەڵ پاکستانییەکانو عیشقی لیندا

دوای ئەوەی هاوڕێکانم جێیان هێشتم و هەریەکە بەلای کارو بەڕێوەبردنی ماڵو ژیانی خۆی بوو، منیش بەتەنها لە شوقەکەدا مامەوە ڕۆژانە دەچوومە سەر کارەکەم.

وولاتی نەرویج بڕیارێکی دەرکرد کە ئیقامە لە دوو هەزار کوردی عێراقی وەردەگرێتەوە، یەکێك لەوانە بەندە بوو کە بەرئەو بڕیارە کەوتم. بەو هۆکارەشەوە کارەکەم لەدەستدا، سەرەتا ڕێگای کارکردنم هەبوو، بەلام دەبوو مانگانە بچومایە نوێم بکردایەتەوە ئەو کۆمپانیایەی من کارم بۆ دەکرد ئەوەی قوبوڵ نەکردو کارەکەم لەدەستدا.

کرێی شوقەکەم زۆر گران بوو بەتەنهاش بووم، ئەو بڕیارەش بووە هۆکاری ئەوەی کە زۆرێك لە کوردەکان ئەو وڵاتە بەجێبهێڵن و بڕۆن بۆ بەریتانیا. منیش ئەو بیرۆکەیەم لە مێشکدابوو، بەلام نەمکردبووە بڕیار.

بەیانییەك بەلای مارکێتێکدا ڕۆیشتم نوسرابوو خەڵکمان پێویستە بۆ کار، مەرجی وەرگرتنی کەسەکەش دەبوو بیزانیایە لە کاشێرو داواکردنی کەرەستەی مارکێتەکەو ناوی هەموو کەرەستەکانی بزانیایە بەزمانی نەرویجی و هەندێك کاری تریش.

لەڕاستیدا هیچم نەدەزانی تەنانەت زمانەکەشم باش نەبوو، پێشتر کاری بەقالی و کرێکاریم دەکرد، چوومە ناو مارکێتەکەوە کچێك لەسەر کاشێرەکە دانیشتبوو، بەزمانە شەق و شڕەکەی خۆم ووتم: دەمەوێت قسە لەگەڵ بەڕێوبەر بکەم.

کچەکە زۆر بەئەدەبەوە هات و بە پێکەنینەوە بردمییە بەردەمی دەرگایەك لە پشتی مارکێتە، هاواری کرد عاتیف عاتیف. کوڕێکی گەنجی پاکستانی هاتە دەرەوە، تەوقەمان کردو ووتی: فەرموو؟

بەئاسایی پێم ووت بەدەرگای مارکێتەکەوە ئیعلانێکم بینیوە هاتووم کار بکەم.

عاتیف: لە ئیشی مارکێت دەزانیت، هیچ ئەزمونێکت هەیە؟

ووتم: بێخەمبە هەمووی کاری خۆمە، بەڵام تۆزێك زمانەکەم باش نییە.

عاتیف: نا- زمانەکەشت باشە ئێستا بڕۆ دەست بکە بەکار.

ووتم باشە ئەوکارەش لەنەرویجدا نادرێت بەهەموو کەسێك دەبێت زۆر شارەزا بیتو بتوانیت موشتەری بە ڕێبکات. زۆربەی کوردەکانی ئەو وڵاتە کە خاوەن جنسیەش بوو ئەو کارەیان وەرنەدەگرت، من تەنانەت ئیقامەکەشم لەدەست داوە.

عاتیف هاواری کرد لە کچی سەر دەخیلەکە لیندا، لیندا وەرە ئەم هاوکارە نوێیە بەرە فێری هەندێك شتی بکە.

لیندا: چۆنی باشی، چی دەزانیت لە کاری مارکێت؟

ووتم: زۆر شت، بەڵام لەبیرم چۆتەوە هەندێکیم فێربکە.

لیندا دەستیکرد بە قسەکردن، خۆی لەبنەڕەتدا دایکی نەمسای بوو باوکیشی نەرویجی بوو وای دەزانی من نەرویجییەکەم زۆرباشەو موهیمە وەك نەرویجی مامەڵەی لەگەڵ کردم.

من هەر هیچ تێنەگەیشتم، هەر دەمووت بەڵێ، بەڵێ. بەزمانی نەرویجی هەر دەمووت: یا، یا واتا بەڵێ.

هیچم نەدەزانی کاتی نوێژی نیوەڕۆ بوو، چومە پشتی مارکێتەکە دەستنوێژم گرتو نوێژم کردو هاتمەوە بۆ ناو مارکێتەکە هەر هەڵدەخولام هیچم نەدەزانی.

لە دوای کاتژمێر دووی دوای نیوەڕۆ کوردێك خۆی کرد بە مارکێتەکەداو چووە ژورەوە، هاوتەمەنی خۆم بوو جلی گۆڕی و دەستی کرد بەکارو لیندا ڕۆیشت، چوومە لای ووتم: کاکە ناوم خەسرەو-ە من هیچ نازانم ئیقامەشم نییە ئەمڕۆ دەستم کردەوە بەئیش، تکایە هاوکاریم بکە با دەرنەکرێم پێویستیم زۆر بەکارە، وام دانابوو کوردە هاوکاریم دەکات!

ووتی: باشە، هەرچی چووم بەدەوریدا هیچی پێنەوتم فێری هیچی نەکردم، دوایی چوو بووە لای خاوەن کارەکە بەدزییەوە شکاتی لێکردم ووتبووی ئەم کوڕە بۆ لێرە کار دەکات ئیقامەی نییە.

عاتیف: بانگی کردم، ببورە تۆ بەیانی مەیەرەوە بۆ کار. تەلەفونەکەت دابنێ کەی پێویستم پێت بوو بانگدەکەم.

زانیم دەرکرام منیش هیچم نەووت ٤٠٠ کرۆنی دامێ وەرمگرتو هاتمە دەرەوە. لەپشتی مارکێتەکەوە ڕۆشتم تەماشام کرد ٢پیاو کوڕێکیان داوە بەسەر سەیارەیەکەدا لێی

ئەدەن، هەموویان پاکستانی بوون. شەڕی پاکستانیش زۆر ترسناکە لە نەرویج تایفەیان هەیە، بە دەمانچەو سیلاح شەڕ دەکەن. من لەدورەوە چاوم لێبوو زۆریان دا لەو کوڕەی تر بەو دوانە.

منیش ڕامکرد بۆ ناوبژی، بۆ ئەوەی نەهێڵم شەڕ بکەن، هەرچی بە نەرویجی ووتم برا مەکەن برا وامەکەن! بەخوا یەکێکیان یەك شەقی هەڵدا لەمن خوا ڕەحەمی پێکردم لە پیاوەتی نەکەوتم.

زۆر ئازارم پێگەیشت، ئینجا منیش کەوتمە کوتانی ئەو کەسەی کەشەقەکەی تێهەڵدام. من حەقی شەقی خۆم دەکەمەوە نازانم ئەوە کێ بوو کە لێیانی دەخوارد، ئەویش کەمنی بینی باش شەڕدەکەم ئازا بوو. ئەوی تریانی گرتو دەستی کرد بەلێدانی، بەڵام من زۆر داخ لەدڵ بووم شەقێکم بەناحەق خواردبوو، وازم لێنەدەهێنا، لەوانەیە دەجار پیاما کێشابێ.

تۆزێکی پێچوو سەیارەکی تر هات دوانی تری تێدابوو، نەمدەزانی لە سەر ئێمەن یا دوژمنن، بە کوڕەکەم ووت: ئەمانە فامیلی تۆن؟

ووتی: ئەمانە کیسە گوون (جنێوێکی نەرویجیە) بۆ شەڕ هاتوون.

لەدڵی خۆمدا ووتم باش خۆم تووش کرد، لەهەوڵی ئەوەدا بووم ڕاکەم. ووتم جا من حەقی ئەم هەتیوەم چییە با ڕاکەم. بەخوا یەکێکیان بۆم هات لە ئەمیتا بابا جان دەچوو، زۆر درێژ بوو.

چوومە لای کوڕەکەوە ووتم: چەقۆ دار بەرد هیچت پێ نییە؟

ووتی: ئەوە سەیارەکەمە تێیدایە. فریا نەکەوتم دەستیان وەشاند، منیش هەرچۆن بوو دەستم وەشاندەوە و خۆم گەیاندە لای سەیارەکەی. داشبۆردی سەیارەم کردەوە دەمانچەیەکی تێدایە.

لەدڵی خۆمدا ووتم: ئەی بەقوربانی ئەو خوایە بم، ئیشم دەڕوات ٧ ملمێکی زۆرباش و تازە بوو. ئەوەندە جوان بوو خەریك بوو بیبەم بۆ خۆم هەر شەڕنەکەم، بەڵام ئەو کەسەی کە لەئەمیتا باباجان دەچوو وازی لێنە هێنام هەر دەهات، وای دەزانی من باوکیم کوشتووە. میلی دەمانچەم هێنایەوە و ڕووەمتێکرد. سوپاس بۆ خوا لاڵ بوو دەمی دەهات بەیەکدا بەپاکستانی هەر تێنەگەیشتم. منیش بەکوردی جنێوم ئەدا بەخوا ئەوانی تر ڕایانکرد و سەیارەکەیان بەجێهێشت.

کوڕە پاکستانییەکە هاتە لام، بە هەردووکامان یەك دوو شەقمان لە درێژەکەدا ئەویش ڕایکرد. دەمانچەکەی لەمن سەندو خستییە ناو سەیارەکەی، تێلآیەکی دەرهێنا لەسەیارەکەی خۆیدا دەستی کرد بە جام شکاندی سەیارەکەی ئەوان. ئاودییەکی زۆر جوان

بوو ئینجا من ئەوم دەگرت.

کراسو شتەکەم هەموو دڕابوو.

ئەو کوڕە بەمنی ووت سەرکەوە بڕۆین خۆمان بگۆڕین، سواری سەیارەکەی بووم هەر سوپاسی دەکردم، بەنەرویجی قسەی زۆر دەکرد لێی تێنەگەیشتم. لەبەردەم ڤیلایەکدا وەستا چووینە ژوورەوە، ژنێك و پیاوێکی پیر هاتن بەرەو ڕوومان و لەگەڵ ئەودا قسەیان کرد، منیش هەر لەبەر دەرگاکە ڕاوەستاوم.

دوایی کە تەواو بوون بیریان کەوتەوە منی لێم ناردمیانە حەمامەکەی خۆیان، دەموچاوم شۆرد بەس هەر خوێن دەهات بە ڕومەتمەوە جێگای چڕنوکی ئەوانی تربوو.

کراس و پانتۆڵی خۆی بۆ هێنام لەبەرمکرد تۆزێك گەورە بوو بەس چار نەبوو، ئەوانەی خۆم بەکەڵك نەدەهات لەبەری بکەمەوە.

دانیشتین دوای نانخواردن، عاتیف خاوەن دوکانە خۆی کرد بەژووردا و تەماشای منی دەکردو بە پاکستانی لەگەڵ ئەو کوڕەدا قسەی دەکرد. زانیم ئەو کوڕە ناوی شاهیدە.

عاتیف و شاهید برا بوون، شاهید برا گەورەی بوو خاوەنی مارکێتەکە بوو ٤ مارکێتی تری هەبوو، باوکیان ناوی موشتاق بوو.

من نەمدەزانی چی دەڵێن دوای چەند کاتژمێرێك خواحافیزیم کردنو پاشان ووتم: ئەوە ژمارەی من لای عاتیف هەیە چیتان پێویست بوو من ئامادەم.

کەوام ووت شاهید ووتی: بەیانی وەرە بۆ کار!

ووتم: کام کار؟ ئیشی مارکێت یان شەڕ؟

شاهید دەستیکرد بەپێکەنین و ووتی: تۆ برای منیت، بەیانی وەرە خۆم لەوێم یەکتر دەبینین.

بەیانی کەچووەمەوە مەوقیفم بەهێزبوو ووتم: شاهید من زمان نازانم وەرەقەی کارم هەیە، بەڵام ئیقامەم نییە، واتا من ئیشی سپی دەکەم. ژمارەی بانقیشم هەیە هیچ کێشەم نییە.

شاهید: خۆم فێرت دەکەم هەموو ئیشەکان و لیندا-ش فێری زمانت دەکات، تۆ سەرپەرشتی دوکان بکە.

ماوەی یەك مانگ بەردەوام بووم فێری هەموو شتەکانی ناو دوکانە کە بووم خۆم هەموو ئیشەکانم دەکرد.

ئیتر بەیانیان کاتژمێر ٨ ی بەیانی مارکێتەکەم دەکردەوە و ١١ی شەو دامدەخست.

ئەوەندەم پارە پەیداکرد نەمدەزانی چی لێبکەم، هەمیشە ژێر فەرشیماڵەکەم پڕبوو

لە هەزار کرۆنی. پیاوەتیم لێدەکردو دەمناردەوە، من لەو وڵاتەشدا بۆم نەبوو هیچ مۆڵەتێکم هەبێت بێجگە کارکردن، بەردەوام بووم لەگەڵ لیندا-دا بەینمان خۆش بوو زۆر هەوڵمدا لەگەڵیدا ببێتە موسڵمان هیچ نەبوو.

لە یاقوت و مرواری دەچوو ئەوەندە جوان بوو، هەرچی ئافرەتی دنیایە لەبەرچاوم کەوتبوو تەنها لیندا-م دەبینی، قژی ئاڵتونی باڵای بەرزو ناسکو بەفر ئاسا. وەسف ناکرێت بۆم ئەوەندە جوان بوو.

من چەندە ئەوم خۆش دەویست دەمزانی ئەویش هەر ئەوەندە منی خۆش دەویست، هەمووجارێك دەیووت تۆ لەچی دەترسی؟

دەموت لەخوا، من ئەمەوێت بتهێنم و شوم پێبکەیت، بەو مەرجەی ببیتە موسڵمان.

ئەو دەیوت باشە، بەس نابمە موسڵمان.

پرسیارم کرد لەزانایان ئایا دەتوانم کچێکی بێدین بێنم، هیچ دینێکی نەبوو.

مامۆستا عەبدوڕەحمان بەرزنجی زانایەکی گەورەیە لە نەرویج ووتی: ناتوانیت کاکە خەسرەو بیهێنیت، یان دەبێت مەسحییەکی پابەند بێت، یاخود ببێتە موسڵمان.

ئەمجارە چووم بە لیندا-م ووت: بۆ نابیتە مەسیحی؟

لیندا: بڕوام پێی نییە، هەر درۆی لەگەڵ نەکردم. منیش نەمتوانی درۆ لەگەڵ خوا بکەم، لەبەر خاتری حەزەکەی خۆم بیهێنم و بڵێم مەسیحییە.

زۆر هەوڵمدا لەڕووی شەرعەوە شتێکم دەستبکەوێت، هیچم دەستنەکەوت. ناچار هەردووﻻ وازمان لەیەك هێنا، ئەوەندەی بزانم ئێستا لیندا لە بانکۆکە لە تایلەند لەکۆمپانیەکی نەرویجی کار دەکات.

ئەمە ئەو شیعرەیە کە بۆ لیندا-م نوسیوە.

بەفرێکی چاو سەوز
وەرزی ئەوینم ووشکە
بەڵام..
جوانێکی بەستەڵۆکی باکور
ئاو پرژێنی ڕێبواری سازان دەکات
بەچاوانی ڕێگای وون بووم ڕۆشندەکات
لەدەروازەی خەمی مندا...
گۆرانی و ئاواز دەپچڕێ!

لە هەواری بن دەواری وەرزی خەندە...
بەفری چاو سەوز دەبارێنێ
دە وەرە دەی دەستم بگرە...
تا لە شەو ڕێی ڕێبوارانـدا ڕێگا بگرین
تا لە جوانی ڕووی تۆ...
تەماشای سورەیا و یاقوت و گەوهەکەم
دەوەرە جارێکی تر...
با عەتر بارانی گەردنی مرواریتکەم
تا لەم باکورە...
گوڵ پرژێنی بەفرە پرچ ئاڵەکانتکەم
یان هەناسە ساردی خۆمتکەم
چییە بۆ بێدەنگی لە دانوستانی من؟
چییە بۆ چاوت بڕیوەتە چاوم
وەك ئاوێنە سەیرم دەکەیت
چییە بۆ تاڵی قژی کاڵت
سەری چاوتی گرتووە؟
بە دانیشت لێوت بە خواری دەگەزیت!
بۆ هەناسەی قوڵ هەڵدەکێشیت؟
یان دەتەوێت دڵی پشکۆم بکەیتە ژیلەمۆ
بۆ یاری بەهەستی سوتاوم دەکەیت؟
وەك چەمی خوڕ دەست لە ئاوی دڵم ڕادەگوازیت
دیسان گەمە بە هەستی ناسکی سازان دەکەیت
دەوەرە دەی...
سەرت بنێ بەسینەی بۆن کرۆزی ئەوینی من
لێوت بخەرە سەر سنگی من
سەر و قژت بنێ بە دەمە
با هەڵمی ئەم سەرما و بەفرە...

نـــــه تـــــۆ بـــــبـــــەســـــتــــێ..
نـــە مـــنـــیــش ســـەرمـــا بــــردەڵـــه بــكــات
ئاخ چ بۆن خۆشه بۆنی ئەو قژ و هەناسه گەرمه
ســـــــــــــــــــــــــــــــــــۆزی مـــــــن
ئـــــــــــــــــــــــــــــــــاوازی مـــــــن
دڵـــــــــــــــــــــــــــــــــــــی مـــــــن
چ بـــۆن خـــۆشـــه ئـــەو قــــژەی تــــۆ....

کــە نائومێــد بووین لەیەکتری من هەر لەبیری ئــەوەدا بووم چۆن له وڵاتی نەرویج برۆم، زۆر ڕقم له سەرماو کەش و هەوای ئەم وڵاته بوو، حەزم دەکرد برۆم تیایدا.

کوڕێکــی خزمم دەمێکەیه لەم وڵاتەیە، میوانێکی له ســویدەوە هاتبوو ناوی هەرێم بــوو. هەرێــم ڕەبەن بوو واتا زگوردی بوو ئەو خزمەی منیش خاوەن خێزان بوو، حەزی نەدەکرد لەماڵی خۆیاندا بیخەوێنێت ناردی بۆ لای من. هەڵبەت له سویدەوە هاتبوو بۆ نەرویج بۆ ئیش دەگەڕا، ئیشــم بۆ دۆزیــەوە. ئەهاتەوە لای من، ماوەیەك کاریکرد بەس دیار بوو زۆر حەزی به نەرویج نەبوو گەڕایەوە بۆ سوید، تەلەفون له نێوانماند اهەبوو..

ڕۆژێك لەســوید له ڕادیۆیەك باســی منی کردبوو که شیعر دەنوسم کۆڕێکی شیعری گیرا بۆ چەند شاعیرێك منیشیان بانگکرد، چووم. لەدوایدا هەرێم دەست خۆشی لێکردم و ووتــی: دەچینەوە بۆ ماڵــی ئێمه بۆ ناخواردن. کەچووم لەماڵــی ئەوان کچێکی لێبوو ناوی نەوژین بوو، چاوم چووە ســەری. ئەویش دیاربوو ئاگای لەچاوی من بوو، بەڵام من گەڕامەوە بۆ نەرویج و لەدوای چەند ڕۆژێك تەلەفونکرا و لەدوای ئەحواڵ پرسی هەواڵی نەوژینم پرسی ووتم: هەرێم بزانه شو ناکات، پەیوەندی نێوانمان ڕێکبخه.

هەرێم: بەسەرچاو خزمی خۆمه و تابڵێی کچی چاکه.

ووتم: زۆرباشه، ئاگادارم بکەرەوە بەزووترین کات، چونکه ئەگەر ئەوە ببێت بەنسیب نارۆم بۆ بەریتانیا.

دوای دوو هەفتــه هەرێم تەلەفونی کرد و ووتی: قســەم لەگــەڵ نەوژین کردوە پێی خۆش بووە، ووتویەتی با لەگەڵ خەسرەو قسه بەکەم.

لێــرەدا عیشــق مانــای نامێنێــت، تەمەن بەرەو ســەر دەڕوات و مرۆڤ هەســت به دامەزراندنــی خۆی دەکات دەبێت ئیتر ماڵ دروســتبکات ژیانی هەبێت و ببیته خاوەنی

منداڵ، وە پرۆسەیەکی کۆمەڵایەتییە دەبێت هەموو کەسێك پیایدا بڕوات.

بــەو هۆکارەش دەبوو مــن بەدوای ژندا بەگەڕامایە، چونکــە خەڵکانێکی وەك ئێمەو مانان ســوپاس بۆ خودا دوور بووین لە کاری داوێن پیســی و نەدەچووینە دیســکۆکان و ژیانیکی ئاســایی و سادەمان هەبوو، بوارێکی ئاســای بوو دەگەڕاین بەدوای دروستکردنی خێزانــدا. هەرچەنــدە ئەمە لای هاوڕێ نــا پابەندەکانمان بە ئیســلامەوە جێگای گاڵتە پێکردن بوو.

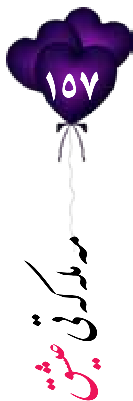
دەیانووت خۆی توش کرد بە ژنەوە.

لێرەوە عیشــق موراحیقانەیە و باوی نامێنێت و گۆڕانکاری و قۆناغێکی ترە، بەڵکو بە ڕووشدێکی تر مرۆڤ دەڕوات، ئەویش دروسکردنی کەسایەتی و بونیادنانی خۆیەتی.

لــەدوای قســەکردن لەگەڵ نەوژین بەتەلەفون و گۆڕینــەوەی بیرورا، ڕازی بووین کە بیهێنم.

لە کوردستان کەسوکارم نارد بۆ داوای و لێرەش خۆم داوام کرد لە خوشکێکی گەورەی و برایەکی، هەموولایەك ڕازی بوون.

بڕیاردار کە من لە نەرویجەوە بچمە ستۆکۆڵم دانیشم و ژیان دروستبکەم.

جیابوونەوەی من و نەوژین

بەیەك گەیشتنی من و شەوبۆ

چوومە داوای نەوژین و هەوولایەك ڕازی بوون، وا هەستم دەكرد ژیانم خۆش دەبێت. نەوژین تا بڵێ کچێکی چاكو خاوەن حورمەت و ئەدەب بوو و جوانیش بوو.

ئەو لەوە دەترسا کەمن دڵم پیس بێت. منیش لەوە دەترسام ڕۆشنبیری من قبوڵ نەکات، چەندجار ئەوەمدا بەگوێیدا کە مرۆڤی دڵ پیس نەخۆشی دەرونی هەیە، خۆی پیسە بۆیە دڵیشی پیس بووە.

کاتێك مرۆڤێك پارێزەری حەیاو حورمەت و کەسایەتی خێزانیەتی ئەمە ناکاتە دڵ پیسی، بەڵکو ڕاگرتنی خێزانە. چونکە پیاو هەمیشە پێشنگە بۆ هاوسەرەکەی، ئەگەر پیاوەکە درۆزن بوو یان داوین پیس بوو، یاخود دز بوو یان هەر کارێکی بەد ڕەوشتی تر. ئەوا هاوژینەکەی یان چاوی لێدەکات، یاخود تۆڵەی لێدەکاتەوە یان خێزانێکی سوك دەبن و هەمیشە ئاژاوە لەماڵیاندایە.

نەوژین ئافرەتێکی تابڵێیت ناسك و هەست جوان بوو، بەڵام دنیای ئەو و دنیای من دوو شتی جیاواز بوو. ئەو حەزی دەکرد لەناو خەڵکیدا خۆی بنوێنێت و شانازی بەهاوسەرەکەیەوە بکات، ئەمە لەڕاستیدا بەشێکی باشەی تێدایە زۆر خراپ نییە.

خراپەکە لەوەدا بوو کە دەیویست لەسەر برینی خەڵکی تر یاری بکات، دەیویست خۆی بابدات لای هاوڕێکانی ئەوان خاوەن هاوســەر نەبوون خاوەن دەســتگیران نەبوون. چەند جار دەمووت ســەما مەکە لەســەر برینی ئەوان کێشە نییە ئەوەی تۆ پێت خۆشە لەمندا دەیکــەم، حوورمەتت دەگرم چاوم ناچێتە ســەر هیچ ئافرەتێکی تــر هەرگیز خیانەتت لێناکەم. لەهەمانکاتدا مەنەتیشــت بەسەردا ناکەم بڵێم بۆ تۆی دەکەم. نا - بەڵکو ئەوە ڕەوشتی خۆمە تۆ خێزانم بیت یان نەبیت من هەروا دەبم!

ئەوەی من دەمویست ببێت داپۆشراوی بوو، کەچی ئەو بەدڵ پیسی تێدەگەیشت.

ئەوەی من دەمویست ببێت خواناسی بوو، کەچی ئەو وای دەزانی من کەسێکی داخراو ووشکم!

ئەوەی من دەمویســت ئەوە بوو کە ئافرەت بوونی خۆی بپارێزێت و وەك ئافرەتانی شەرقی ڕەفتار بکات، چونکە ئێمە ئەورووپی نیین.

بە پێچەوانەوە ئەویش دەیوسیت من کەسێکی خۆی ئاسایی بم، ئەورووپی ڕەفتار بکەم. جلوبەرگم جلوبەرگێکی نامۆ بێت، تێکەڵاوی هەموو کەس بکەم وە هەروەها.

لەگەڵ ئەوەی زۆر یەکترمان خۆشدەویست، بەڵام نەمدەویست من درۆی لەگەڵ بکەم، هەستیشــم دەکرد من تەلەفزیۆنم نەکڕیوە یاخود ســەلاجە تا گرنتی لەگەڵ بێت. بۆیە ڕۆژێــك هەردووکمان بەیەکەوە چووینە دەرەوە بۆم باســکرد کە مــن و تۆ زۆر دوورین لەیەك.

ڕاستە یەکترمان خۆشدەوێت، بەڵام خۆشەویستی و حەز لەیەکترکردن جیاوازە لەگەڵ ڕەحمەتی نێوانمان و گرێدانی خێزان و هاوســەرگیری. ئەگەر بەم شێوەیە بڕوات من لە جەمســەری باکورو تۆش جەمســەرێکی تر بگریت، ئەوا خۆشەویستی دەبێتە ڕقو کینەو بوغز. منیش پیاوێکی تورەم دەترســم ئازار بخۆیت بەدەســتم، پێت چۆنە لەم لوتکەیدا جیابینەوە، یان ئەوەی من دەمەوێت وابێت؟

دیاربوو ئەویش داواکانی منی پێ قبوڵ نەکراو زۆر بەهێمنی و بەئاسایی جیابووینەوە، تەنانەت ئەو ئێوارە کە لەماڵی خوشکەکەی نانمان خوارد هەموو شتێك کۆتایی پێهات.

هەمــوولا دەســتیان کردە گریــان و نارەحەت بوون بە ڕەوشــەکە، بــەڵام چار نییە خۆشەویستی خێزانی چەند ڕۆژێك نییە، من گەڕامەوە بۆ نەرویج بۆسەر کارەکەم.

کۆتایی بەو ژیانە هات، ئاگام لێبوو خەڵکی زۆر باســی دەکردم. دەیانووت خەســرەو

لەگەڵ کەس ناگونجێت، بەڵام من گوێم بەقسەی کەس نەدا. ئەو ساڵە ئیقامەی ساڵێکم بۆ نوێکرایەوەو سەفەرمکردەوە بۆ کوردستان. گەڕامەوە بینیم شاهید وعاتیف دوکانیان پێداخستن و شاهید ڕایکردووە بۆ بەریتانیا ٥ ملیۆن کرۆنی لە حکومەتی نەرویجی دزیوە.

وازم لەوان هێناو گەڕام بەدوای کاردا دوو برای فارس بە ناوی سەعید و کاوە خاوەنی دووکانی **7eleven** بوون، لای ئەوان دەستم کرد بەکار، لەدوای ساڵێك یەکەمی هەموو ئۆسلۆم بە دەستهێنا بۆ زۆر فرۆشتن، ڕۆژنامەو گۆڤارو تەلەفزیۆن باسی کردم. ١٠ هەزار کرۆنم بەدیاری وەرگرت لە کۆمپانیاکە لەگەڵ بلیتێکی تەیارە بۆ ئیسپانیا و لۆگۆیەکی ئاڵتونی کۆمپانیاکە کە بای ١٥ هەزار کرۆن بوو.

پاسپۆرتەکەم ٢ مانگی تێدا بوو وویستم بچم نوێی کەمەوە، کەچوومە پۆلیس لێیان وەرگرتمەوە، ووتیان: خۆت ئامادە بکە بۆ ناردنەوە بۆ عێراق، تۆ لەم وڵاتەدا هیچ مافێکت نییەو سەدام ڕووخاوەو وڵاتی ئێوە ئاسایشە.

منیش ئەوەی بڕوام نەدەکرد ئەوە بوو، چوومەوە بۆ کار سەعید خاوەن کارەکە ووتی: بۆ بێزاری؟

حاڵ و گوزەرانەکەم بۆ باسکرد.

خێرا تەلەفونی کرد بۆ پارێزەرێك باسی کێشەو کێسی منی بۆ کرد، داوای ٦ هەزار کرۆنی کرد بێ ئەوەی من قسە بکەم و پێم بڵێت خستییە سەر ژمارەی بانقی پارێزەرەکەو دوای تەواو بوونی کارەکەشم ١٠ هەزار کرۆنی تری دەوێت.

منیش بە سەعیدم ووت: وامەکە من نانێرنەوە، چونکە ڕاستە ئەوە بڕیارە، بەڵام جێبەجێ ناکرێت و دڵنیابە ناتوانن بمنێرنەوە.

ئەوەندەی کە سەعید خەمی بوو من هەر خەمم نەبوو، هەموو سەری مانگێك ڕەفزێکم بۆ دەهات. ئەوەی کە پارێزەرەکەم کردی ئەویش هەر ڕەفزم بۆ هاتەوە مەلەفم لەنەرویج بەتەواوی داخرا، هیچ هیوایەك نەما.

هەرچی شتم هەبوو فرۆشتم هیچم نەما، خۆم ئامادە کردبوو بۆ ئەوەی بڕۆم بۆ بەریتانیا لەوێ داوای پەنابەری بکەم زۆربەی هاوڕێکانم ڕویشتن.

کۆمەڵێك خزمی خۆمان هەبوون مەریوانی لەشارێك بەناوی هاوگەسۆند، پێشتر یەکترمان بینیبوو. ئەوان پەیوەندیان بەمنەوە کردبوو بە هۆکاری پیاوێکی پێنجوێنی

ڕەفیقــم منیــان دۆزییەوە، ووتیان: ئێمــە خزمین منیش زۆرم خۆشدەویســتن، یەکجار سەفەرم کردبوو بۆلایان و چووبومە خزمەتی هەموویان، ئەوان بۆ من ماڵە باوان بوون.

داوای کچێکم لێکردبوون، کچەکە منی نەدیبوو منیش کچکەم نەدیبوو، بەڵام لەســەر وەسف و پیاوچاکی باوکی من ڕازی بووم. لەبەرئەوەی خانەوادەکەی کچەکەو خانەوادەی مــن تیکەڵ بوون پێش لەدایکبوونیشــمان باوکی کچکەو باوکی من هەردوکیان بەیەکەوە پێشمەرگە بوون دنیایەك یادگاری و برایەتی لە نێوانیاندا بووە.

بەکچەکەشــیان ووتبــوو مەلا خەســرەو دێتــە داوات، زۆر وەســفی منیان کردبوو ووتبویان زۆر موســڵمانەو ســەیری تەلەفزیۆن ناکات ئەمە ڕیشــیەتی و وەك ئوسامە بن لادن وەســفی منیان کردبوو. ئەو کچە فەقیرەیان ترساندبوو وای زانیبوو، مەلا خەسرەو بە جبەو عەمامەوە دەچێتە داوای. هەر نەیبینی بووم یەکســەر ڕەفزێکی موحتەرەمی دابومێ وەك نەرویج. ئەمەی باسی دەکەم پیش ڕێکەوتنم بوو لەگەڵ نەوژیندا.

ووتم: ڕەفزی داوە ئاساییە، بەدوای ژنی تردا گەڕام، دوای ئەوەی کە کۆتایی بەهەموو شتێك هات لەنەرویج بە ئیقامەو بە ژنهێنان و بەفرۆشتی کەلوپەلی ناوماڵ، ئامادەبووم بۆ دەرچوون بۆ بەریتانیا.

تەلەفونــم کــرد بۆ ئامۆزایەکی ئەو کچــە ناوی کاك کاوەیــە، بەبنەماڵەی قادرزادە ناسراون.

کاك کاوە: کاکــە بەخــوا ناهێڵم بڕۆیت. چۆن دەبێت کــوڕی عەبدولکەریم لەم وڵاتە بێت و لە ئێمە دوربکەوێتەوە، ووتی دەبێ بێیت بۆ ئەم شارەی ئێمە، دوای زۆر لێکردنم ووتی ئەگەر ڕازی نەبووی ئەو جا بڕۆ.

چووم بۆ هاوگەســۆند شــاری ماڵی خزمان، ناســیاو و خزمان هاتن بەدەممەوە شەو دانیشــتین کاك عەلی برا گەورەیان ووتی: من دەچم داوای شــەوبۆ-ت بۆ دەکەم جارێکی تر.

کاك حســێن فارس ئەویش هەر پێشــمەرگەی کۆنی یەکێتییەو هاوڕێی باوکمە ووتی: منیش دێم لەگەڵتا، با خەسرەو نەڕوات و لێرە دامەزرێت.

کاك عەلی ووتی باوکی ئەو کچە (ناوی کاك جەلال بوو)(خوالێی خۆش بێت) جۆرێکە، پیاوێکی ڕەقە لەگەڵ هەموو کەس نەرم و نیان و خولکی نییە. ئەگەر لەبازاڕ تۆی بینی و خولکی گەرم نەبوو ئاسایی وەریگرە، هەرچەندە ڕەفیقی باوکتە.

کاك حســین ووتی: بەخوا من زۆرم خۆشــدەویت، بەڵام ئەوەتەی هاتومەتە ئەم شارە خوڵکی نەکردووم.

ووتم: ئاساییە.

بــۆ بەیانی چووینە دەرەوە من و کاك حســێن فارس و کاك عەلــی خەلیفە، لەبازاڕ دەگەڕاین، کاك جەلال بەرەو ڕوومان هات.

کاك عەلی: إن‌شاءالله ئەوە خەزوری موستەقبەلتە!

دوای ســڵاو چۆنی و چاکی لە کاك عەلی و لەکاك حســێن، زۆر بە ئاسایی مەرحابای منی کرد. کاك حسێن ووتی: کاك جەلال ئەم کوڕە ناناسیت؟

کاك جەلال: نەوەڵڵا کێیە؟

کاك حسێن فارس: ئەوە کوڕە گەورەی عەبدولکەریمی حەمەی سەعی پێنجوێنییە.

کاك جەلال چاوی پڕبوو لەئاو باوەشی پیا کردم ووتی: تۆ برازای منیت و ئەچینەوە بۆ ماڵی خۆمان، ئەوندە گەرمو گوڕ بوو لەگەڵمدا، ئاگام لێبوو کاك عەلی خەلیفەو کاك حسێن سەریان سوڕما. بەمنی ووت: ڕۆڵە بۆچوویت بۆ جێگای تر ماڵی ئێمە ماڵی خۆتەو دەبێ بێیتەوە بۆ ماڵی ئێمە. ڕووی کردە کاك عەلی ووتی: دەچم بۆ بازاڕ هەندێك شــت دەکڕم و تۆ کاك حسێن بێنەوە بۆ ماڵی ئێمە.

کاك عەلــی خەلیفــە طەلاقی خوارد ووتی: کاکە جــەلال-م (ئامۆزای گەورەیان بوو پێیان دەوت کاکە) تائێستا خوڵکی کەسی نەکردووە بەو شێوەیەی تۆ.

کاك حســێن-یش ووتــی: با منیش طــەلاق بخۆم کە کاك جەلال خوڵکی کەســمانی نەکردووە، بۆ ئەوەی نەڵێیت بوختانیان بۆ ئەم پیاوە کردو کەچی وانەبوو.

چــووم بۆ ماڵــی کاك جەلال، من وەك سروشــتی خۆم کابۆیەکم لەپێــدا بوو لەگەڵ کراسو چاکەتێکدا.

شــەبۆ منی نەبینی بوو، لەگەڵ خوشــکێکی تری کەوتبونە قســە، خوشــکەکەی پێی ووتبوو بۆ شوی پێناکەیت وەڵا مەلا نییە دیسکۆیەو دەستوپەنجەشی زۆرجوانە.

دوای ئەوەی لەگەڵ شــەوبۆ قســەم کرد، پرســیاری ئەوەم لێکرد کە چۆنە پرسیاری ڕابردووم لێناکات، وەڵامی دامەوەو ووتی: لەڕابردووت هەرچییەك بوبێتی هیچ پەیوەندی بە منەوە نییە، بەڵکو ئێستاو داهاتووت پەیوەندی بە منەوە هەیە.

ئیتر سوپاس بۆخوا ڕازی بوو.

دوای چەند ڕۆژێك كاك عەلی خەلیفەو كاك حسێن فارس و كاك كاوە چوونە داوای شەوبۆخان. كاك جەلال ووتبووی من نەمزانیوە لێرەیە دەنا خۆم ژنم بۆدەهێنا، ئەگەر كچەكەم ڕازی بێت ئەوە من لە ئێستاوە ڕازیم. كاك عەلی هەڵسابوو دەستی ماچ بكات لە جیاتی من، كاك جەلال ووتبووی دەستم بۆ ماچ دەكەیت خەسرەو لە من نزیكترە تا لە تۆ، خۆم دەبێت دەستی بۆ ماچ بكەم!!

ئیتر ئەو قسەم هەرگیز لەبیر نەچووەوە تاو ئەو ڕۆژەشی ئەمری خوایكرد، بهاتایەو بڕۆشتایە لەبەری هەڵدەستام. زۆرم خۆشدەویست، بووبووە باوكم لەم وڵاتی غەریبییەدا، ئەگەر باوكیشم بمایە هەر ئەوەندەی كاك جەلال-ی بۆ دەكردم.

شیعر پەخشانێكم نوسی بۆ شەوبۆ ووتم نەكو ئەمجارەش ڕەفزم بداتێ، باش بوو بەو شیعرە پەخشانە هەڵمخڵەتاند.. ئەمەش دەقی قەصیدەی شەونامەیە

شەونامە.....

وا شەو درەنگەو كەچی ڕوخسارێك، بە پەنهانی دەمخەوێنێ

سینەی كەسێك وەك دیلانێ، لارولەنجەی ڕۆحم دەگرێ

دڵم شێتانە مەستی لێوی پیاڵەی مەی گێڕێكە، چاومەستێك دەی تروكێنێ

دەم و لێوی نازەنینێك، فەرامۆشی ڕۆح و دڵ و گریانی ناو بێشكەی دایكی عشقان دەگرێنێ.

پەنجەم ماندووی گوشینە، هەروەك گاڵۆكی پیران قرچەی پیری لێ دێ

كەچی ئەو هێشتا پێكەنینی مردنی خۆی بۆ جوانی من دەلەنگێنێ

لێوی سور بووی بە خوێنی من دەبزوێنێ.

من گەڵای تەمەنم گەرچی سەوزە بەڵام كرمەڕێزە هەڵدەوەرێ

ڕوباری خەم، عشقی تازە دەشواتەوەو نامەی خۆشەوستی خۆی دێنێ

گڵی ژێر پێم كەڕوو گرتووە، بۆنی ساردی لێ دێ

كەچی تاسەی ماچ و هەوا سەرمەندی كوێستانی بۆ دێ

كەحێلەی ئەسپی ئەوین وەك باڵدارێك، پەیامی سەرزەنشتی بێ وەفای لێ دێ

نە ووشەی جوان..... نەوەفا.... نە دڵ..... نە تامەزرۆ.... نەگوڵ ناپشكوێ

بۆ هەوێنی ئەم شعرەم خومرەی زۆر دەوێت و هەر نامەیێ

خۆشم نازانم گەرچی شوێنەكەشم گەرمە كەچی شڵقەشڵقی بۆگەنی لێ دێ

سەردەمێكە ئاوازی خۆم... بەكەمانی گریانی دەنگ

بە چیلکەی تاری فرمێسک.... بە دەفی ڕوومەت... بە گیتاری قژ

سەمفۆنیای گریانی هەتا هەتایی لێدەباری

وەرزی بەهاری من خەزانە لەوساتەدا لە جیاتی گوڵ بپشکوێنێ

چۆن خۆشەویستان پەڕەی گوڵ بۆ تامەزرۆی بەیەکگیشتنی ئەوینەکەیان هەڵدەوەرێنێ

چرکەی کاتژمێری هەناسەی من لەسەر هەسارەی بلۆتۆیە بەدەیان ساڵ

ئاهو حەسرەتی خۆی وەك دووکەڵی سیگاری دەمی جوتیارێك بەبای دەکاو دەیفرێنێ

ئەی ئەوکەسەی نە بۆ جارێك، نە بۆ ڕۆژێك، نەبۆ مانگێك، نە بۆ ساڵێك.

نە بۆ ماچێك ئاسمانی من تریشقەی خۆشەویستی لێ بێنێ

گەرچی شیعرم وەك باڵدارێك دەچێتە لای جوانێك هەروەك قیبلەیەك

سوجدەی هەوێنی شیعری لێ دێنێ

من هەوێنی شنەی شیعرم وەك گوڵەشەوبۆ چۆن شەونمێك شەوانە تەڕی دەکات

ئاوا سەر لەنوێ بۆنی گۆڵەژاڵەی لێ دێ.

تا ئارامی هەموو جوانان بە سەر گوڵاڵەی سوری خۆشەوستاندا ببارێنێ

چرۆی دەم بەپێکەنینم بۆ شەیدایەك پێ بکەنێ.

کۆتایی هاتوو شەوبۆ بووە خێزانم، هەر ئەویش نازناوی ماکوان-ی پێ جوان بوو منیش ئەوم ناونا بە باران..

لەمزگەوتی بەدیوع و زەمان لە ئۆسلۆ لای کرمانجەکانی باکور مارەمکرد، مارەییەکەی قورئانێك بوو، هەرچەندە ئەو پاسپۆرتی سیاسی هەبوو، بەڵام هیچ سوودی نەبوو دیسان نامەم بۆ هاتەوە ووتیان خۆت ئامادەبکە ئەتنێرینەوە بۆ کوردستان.

پێشتریش بە شەوبۆ-م ووتبو من هیچم نییە، ئەگەر منیان نارد بۆ جەهەنم دێیت لەگەڵم؟

ئەویش وەعدی دا کەدێت لەگەڵم.

ئەوەی کە هەرگیز بە تەمای نەبووم

خێزانم پێکهێنا سوپاس بۆ خوا ژیانمان زۆرخـۆش بـوو. ئەگەر بڵێم هەر هیچ کێشەیەکمان نەبووە ئەمە ڕاست نییە، چونکە هەموو ماڵێك هەر دەنگ بەرزکردنەوە ڕووئەدات تێیدا، بەڵام سوپاس بۆ خوا لە ڕێزو ئیحترام دەرنەچووە. ئەمەش دوو هۆکارە:

هۆکاری یەکەم دەگەڕێتەوە بۆ خێزانم، چونکە هەرکات من تووڕە بوبێتم ئەوە بێدەنگ بووە و زانیویەتی لەکوێدا بێدەنگ دەبێت، بەدڵنیایەوە منیش ڕێزی تووڕەبوونی ئەوم گرتووە.

شەوبۆ هەرگیز هەوڵی نەداوە دژی من کار بکات یاخود قسەبکات، هەرگیز لە پاشملە و لای کەس باسی خراپەی منی نەکردووە. بۆیە منیش لە بەرچاوم نەکەوتووە هەر خۆشم ویستوە. ئەوەی منیش حەزم لێبوبێت ئەو بۆی ئامادەکردووم. بەڕاستی توانیویەتی ژنێکی زۆرباش بێت و دایکێکی باش بێت.

ئەمە هۆکاری ئەوە بوو کە زیاتر حەزمانکردووە ژیانمان بەردەوامی هەبێت.

هۆکارێکی تریش کە من بیرم لێکردۆتەوە ئەوەیە من ئیتر تەمەنم ٣٩ ساڵەو بەرەو کامڵ بوونی تەمەن دەڕۆم، تازە تەمەن بەشی ئەوەی تێدا نەماوە بەدوای کاری بێمەعناو شتی خراپەوە بم، ئایینەکەشم ڕێگەم نادات چونکە مرۆڤ هەر هەڵەیەك بکات لە تەمەنی ٢٠ تا ٢٥ ساڵی کات و زەمەنێکی لەبەردەستدایە خۆی هەڵبستێنیتەوە، بەڵام ئەگەر مرۆڤ لە ٣٠ بۆ ٣٥ ساڵی هەڵەی کرد بەدەرنگ کەسەیاتی خۆی بۆ دروست دەکرێتەوە، خۆ تەمەنی ٣٥ بۆ ٤٠ ساڵی بەڕاستی زۆر ئاستەمە هەستانەوەی کەسایەتی مرۆڤ.

جا ئەم ڕووشدەو پێگەیشتنە لە ڕووی ئەقڵ و کەسایەتییەوە زیاتر هانت ئەدات بۆ ئەوەی پابەندبیت بە خێزانەوەو هەمیشە تەندروست بیربکەیتەوە.

ساڵی یەکەمی ژیانمان هیچ ئیقامەم نەبوو، بەڵام بەردەوام مافی کارکردنم هەبوو.

ساڵی دووەم ئیقامە و وەرقەی کاریشم لێوەرگیرایەوە. هەموو سەری مانگێك نامەیەکم بۆ دەهات لە دەوڵەتی نەرویجیەوە دەیانووت خۆت ئامادەبکە بۆگەڕانەوە، ئەگەر خۆت بێیتە لامان پارەی بلیتەکەت بۆ ئەدەین و بەلاشە، تەنانەت چەندجار نەخۆش کەوتم

چوومه خستەخانە هیچ ناوێکم نەبوو ناچار هەروا دەهاتمەوە دەرەوە بێ ئەوەی چارەسەر وەربگرم. نەمدەتوانی هیچ خانویەك بەکرێ بگرم، چونکە ناوم نەمابوو لە فەرمانگەی تۆمار (ڕجستێر). یەك چارەم هەبوو دەیانوت دەبێت بگەڕێیتەوە بۆ ئەو شارەی کە یەکەمجار لێی بووی.

خۆ ئەگەر بشمردمایە نەدەچوومەوە بۆ ئەو شارە، چونکە زۆر ناخۆشبوو.

سوپاس بۆ خوا من هەر ژیانم باش بوو پارەم هەبوو هەرگیز کەمو کورتیم بەخۆمەوە نەبینی، ڕۆژێکیش لە ڕۆژان نەچوومەتە سۆسیالی نەرویجی داوای پارەیان لێبکەم. یەکەم جار کە ماڵیان دامێ یەکجار وەرمگرت نوسرابوو فەقیرانەیە، ئیتر ئەوەندەم خەفەت خوارد هەر ئەومانگە وەرمگرت یەکسەر چووم بۆ کارکردن.

کۆتایی ساڵی ٢٠٠٦ بوو خۆم و خێزانم بڕیارماندا بڕۆین بۆ وڵاتێکی تر، لەو وڵاتانەی هەڵمان بژارد مالیزیاو سعودیەو سودان و کەندا و وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا.

بۆ ئەم مەبەستە چووین بۆ ماڵی خـەزوورم قسەو باسی لەسەر بکەین. لەگەڵ خەزوورم قسەم کرد بەڕەحمەت بێ، دیاربوو زۆری پێناخۆش بوو، بەڵام ووتی: کە ژیانی ئێوەیە و خۆتان باشتر دەزانن بڕیار بدەن بۆ ژیانتان.

خێزانیشم داوای نوێ کردنەوەی پاسپۆرتە سیاسیەکەی کردبوو، کەچی پێیان وتبوو تۆ فەڵەستنیت بۆت نوێ ناکەینەوە. ئەویش توشی کێشە بوو، بەهۆکاری هەڵەی خۆیانەوە تا پەیوەندی کردەوەو مەلەفەکەیان تەماشاکردەوە زۆری پێچوو.

لەماڵی خەزورم هاتینەوە خێزانم دەستوپەنجەی زۆر موهیمە بۆ شفتە، داوام لێکرد شفتە دروستبکات بە تەڕەتیزەوە بیخۆین. تەڕەتیزەم کردبوو لە حەوشەی ماڵی خۆماندا.

کە گەیشتینە ماڵەوە خێزانم سندقی پۆستەکەمانی کردەوە نامەیەکی تێدابوو لە فەرمانگەی هیجرەوە هاتبوو.

ووتم: ئەها ڕەفزێکی دیکەم بۆ هاتووە، شەوبۆ جارێ مەیکەرەوە با نانەکەم بۆ بۆ خورێت.

شەوبۆ بەقسەی نەکردم خەریکی کردنەوەی بوو، منیش بەجێم هیشتوو چوومە لای تەڕەتیزەکە خەریك بوو دەمرنی. ئەوەندەم زانی قیژاندی، وامزانی مار پێوەیدا.

ووتم: ئەوە چییە؟

شەوبۆ: مژدەم بەرێ بوویتە خاوەنی ڕەگەزنامەی نەرویجی، جنسیەت وەرگرت!

وامزانی پێم ڕادەبورێ، ئەگەر وەرەقەی کارکردنی بوتایە ڕێی تێدەچوو، من چاوەڕێی ئەوەم وەرەقەی ئیشم بدەنەوە بڕوام نەبوو ئیقامەش وەربگرم، ئێستا دەڵێت جنسیە،

زۆر دووره لەڕاستیەوە.

ووتم: ڕادەبوێری؟

شەوبۆ: خۆت بیخوێنەرەوە.

کە خوێندمەوە نوسرابوو نەرویج پیرۆزبایت لێدەکات بوویتە خاوەنی ڕەگەزنامەی نەرویجی، هەموو مەلەف و دۆسیەشت لای ئێمە ئاشکرایە سەرەڕای ئەوەش ڕەزامەندیمان دەربڕی بۆت.

بە شەوبۆ-م ووت: ئەری زللەیەك چڕنوقێك شتێکم پیا بکێشە بزانم خەو نییە.

کە زانیم ڕاستە سوجدەی شوکرم برد بۆ خوا، بوومە خاوەن ڕەگەزنامەی نەرویجی، خەڵکی ٢٥٠٠ کرۆنی ئەدا تا ڕەگەزنامەکەی بدەنێ من ئەوەشم نەداوە. نەرویجییەکان ئاهەنگێکشیان بۆ کردم، بەڵام نەچووم دەستم کردەوە بە ئیشوکاری خۆم.

بەڵام لە ساڵی ٢٠٠٧ وە بەڕاستی ژیانم زۆر فەرقی کرد، لەڕووی زانستی و لەڕووی کەسایەتی و.. هتد

بەتەواوەتی دامەزرام لەم ووڵاتەدا سوپاس بۆ خوا بوومە خاوەنی ئەوەی کە دەمویست، لە ژن لە منداڵ لە خانوو لەسەیارە لە پارە لە دوکان و بزنس و کارکردن، ئینجا بیرم لە خوێندن کردەوە.

سوپاس بۆ خوا هیچ کێشەیەکم نەمابوو.

بەردەوام بووم لە کاروچالاکی لە مزگەوتەکانو ئاشنا بووم بە تۆڕی کۆمەڵایەتی پاڵتۆكو ئەوەی زیاتر منی بردە پێشەوە جەنابی مامۆستا کرێکار بوو.

هەرچەندە لەم دواییانەدا تۆزێك دڵم شکا لەهەندێك کەسی دەوروبەری، بەڵام هەرگیز فەزڵی مامۆستا کرێکار-م لەبیر ناچێتەوە.

بەڕاستی داندەنێم بەوەی کەلە لایەن جەنابییەوە شت فێربووم، بەڵام هەرگیز وەك مامۆستام نەبووەو منیش وەك قوتابی. بەڵکو ئەو باوك ئاسا لەگەڵ مندا هەمیشە مامەڵەی کردووە، هانی داوم بۆ کاری باشە و بۆ چالاکی زیاتر، هەر شتێکم پێویست بوویێت لەسەرچاوە، خێرا بۆی ئامادەکردووم.

ئینجا کەوتمە سەفەرکردن ئەوەی حەزم لێدەکرد لە ولاتان چووم گەڕام، هەمووی فەزڵی خوای پەروەردگار بوو بەسەرمەوە. بە بیرما هات بەرەو ئەڵمانیا بڕۆم بۆ لای هاوڕێ و ئەوانەی دەمناسین.

بلیتم بڕی و چوومەوە بۆ شوێنەکانی کە پێشتر یادگاریم تێیدا هەبووە لە ئەڵمانیا.

لە سەفەرەکەمدا لە بایەروتەوە دەڕۆشتم بۆ نۆرمبێرگ بە شەمەندەفەر لە ئەڵمانیا

چەند ڕۆژێك لای کوڕێکی خاڵۆزای باپیرم مامەوە، میوانی ئەو بووم دوایی بەرەو هالە و ڤوبەتاڵ کەوتمە ڕێ بە فۆغن تکت.

ناو شەمەندەفەرەکە زۆر قەرەباڵغ بوو، منیش تەلەفونم دەکرد لەگەڵ خێزانم و باسی ئەڵمانیام بۆ دەکرد کە حاڵو وەزعم چۆنە ئەم چەند ڕۆژەی کە لەوێم.

لە پڕ کەسێك هاتە تەنیشتمەوە بێدەنگ بوو تا تەلەفونەکەم تەواو کرد گوێی لە دەنگم بوو.

ووتی: تۆ ئەو ماکوانە جینایەت کارە پیاوکوژەکە نیت کە لە پاڵتاك قسە دەکەیت لە ژوورەکان؟

منیش بە سەرسامییەوە وتم: خۆیەتی ئەو ماکوان-ەیە، بەڵام بەخوا تا ئێستا پیاوم نەکوشتووە، بەس بریندارم کردووە جینایەتیشم نەکردووە، ئەی جەنابتان کێن؟

ووتی: من لە ژورەکان گوێت لێدەگرم ئاگام لێیە کە قسەدەکەیت.

ووتم: باشە تۆ چۆن بە من دەڵێیت پیاوکوژ؟ کێم کوشتووە؟ بەڵگەت پێیە؟

چاوم چەخماخەی ئەدا و حەزم لە شەڕ بوو لەگەڵیدا دانم بە خۆمدا گرتبوو، چونکە ناو ڤیتار بوو زۆر ڕقم هەڵسابوو.

ووتی: منت کوشتووە!

ووتم: دەستم خۆش بێت، ئەی ئەوە نییە هەناسە ئەدەیت.

ووتی: ماکوان بە هۆکاری تۆ ماڵ و منداڵم لێجیابوونەتەوە! من تەمەنم ٥٣ ساڵە ئێستا خێزانم توڕەیە جیابۆتەوە ئەویش ئەیەوێت بمکات بە ئاخوند، ئەوەندە گوێی لە تۆو جەماعەتەکەت گرتووە.

هەستمکرد بە برینداری قسە دەکات، منیش لەبەر تەمەنەکەی هێمن بوومەوە، بەڵام هەر توڕەیی لە دڵمدا بوو.

ووتم: کاکە ئێوەی کوردی ڕۆژهەڵات زۆربەتان بێدینن و خوا هەر ناناسن، ئیسلامەتی لە چاوی کۆماری ئیسلامییەوە تەماشا دەکەن. باشە چۆن منت ناسی؟

ووتی: هەمڕاکەت- بە دەستەوە بوو گوێم لە دەنگت بوو ناسیمیتەوە کە ئەوی.

هەڵسا ڕۆیشت و ووتی: ئێوەی موسڵمان هەر پیاوکوژو جینایەت کارن ماڵی منت وێرانکرد، ئەگەر کورد نەبویتایە ئێستا شکاتم لێدەکردی ئەمووت ئەمە پیاوی ئوسامە بن لادنە.

ئەوەندەی تر تورە بووم، بەڵام کە هەڵسا ڕۆیشت ئیتر ئیهمالم کرد. بەس پێم ووت: بە خوا ژنەکەت باشی ناسیوی کە زانیویەتی پیاونیت بۆیە لات دانەنیشتووە! ئەوەندەی

تر بریندارم کرد.

هەناسەیەکی هەڵکێشاو ڕۆیشت.

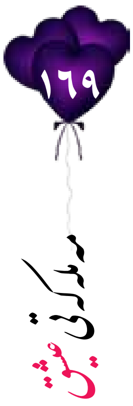
ئەو دڵەم خەریکبوو ئەتەقی، هەڵسام ڕۆشتم بۆ تەوالێت.

تەماشام کرد دوو کورسی لە دوای خۆمەوەیە، مۆڕەیەکم لێکرد ئەو هەر حسابیشی بۆ نەکردم. کە گەڕامەوە تەماشایەکی کردم، کورسیەکەیم بەجێهێشت، بەڵام لای ئەو مەجالی دانیشت نەبوو. گەڕامەوە بە دوادا بۆ لای و ووتم: ئەوە بۆ نایەیتە لای من هەندێك قسەبکەین.

ووتی: لایبە باوە دەبێت بەشەڕمان.

ووتم: تۆ وەرە من شەڕ ناکەم.

هەڵمساند چووم دوو قاوەم هێناو دامنا و دەستمان کرد بە خواردنەوەی قاوەکان، ووتم ئادەی بۆم باسکە بۆچی ڕقت لەمنە، من چیم کردووە خێزانت بۆ تۆی بەجێهێشتووە؟

چیرۆکی پانزەیەم:

من‌و کاکە عەبە و بەهرۆز-ی کۆمەنیست و مەهنازخان

لەگەڵ ئەو کەســە ئێرانییەیدا کەوتینە قاوە خواردنەوەو گفتوگۆ، بەڵام پێش ئەوەی قسەبکەین لێم پرسی ناوت چیە؟

وتی: ناوم عەبدوڵلایە ناســراوم بە عەبدوڵلا غەمگینی، خەڵکی شــاری سنەم، خەڵکی بە کاکە عەبە بانگم دەکەن.

ووتم: دەی کاك عەبدوڵلا فەرموو باسەکەم بۆ بکە.

کاکە عەبە: شەوێکیان باسی تەڵاق و ئافرەتان بوو لە ژورێك لە ژورەکان، باسی ئەوەت کرد کە پیاو تەڵاقی بەدەســتە، بەڵام ئافرەتیش شتێکی بەدەستە کە لە تەڵاقی پیاو زۆر بەهێزترە. ناوەکەم لە بیر نەماوە چی بوو.

ووتم: خولع-م وتوە حەتمەن؟

کاکە عەبە: ئا ئا خۆیەسی، ئیتر لەو شەوەوە ژنەکەم گۆڕا.

ووتم: بۆ گۆڕا چی بوو؟ تەنها لەســەر ئەوەی وتم ئافرەتیش خولع-ی بەدەســتە، خۆ ئافرەت لە ئەوروپا لە پیاو بەهێزترە هەرچییەك بڵێت گوێ بۆ ئەو دەگرن.

کاکە عەبە: نا- تۆ ئەو شەوە وتت ئافرەتی موسڵمان نابێت لای پیاوی کافر و بێدین دابنیشــێت ئەگەر ئافرەتەکە دینداربێت. هەروەهــا ئاماژەت بەوەدا کە هەرکات پیاوە کە دەچێتە لای وەك زینا وایە، باســی ئەوەت کرد، ئاخر چۆن ژنێکی دیندارو خواناس لای

پیاوێکی بێدین دادەنیشیت.

لەسەر تۆ من و خێزانم بوو بەشەڕمان.

ئیتر لەو شـــەوەوە ئەو ژنەم شـــەڕی بە من فرۆشـــت هەتا جیابوینەوە. کاکە پێشتر وانەبوین، هەمووی خەتای تۆ بوو، نازانم ئەو شەوە سیحرت لێکرد یان نوشتە؟

ووتم: باشە کاك عەبدوڵلا تۆ بڕوات بە خوا و دینداری نەبوو؟

کاکە عەبـــە: بەڕێ وەڵلا، بەڵام جەمەعاتی ئێرانییەکان ئەوەندەیان وت دین وانییەو هیچ نییەو ئیتر منیش وتم لەوانەیە ڕاستبکەن، وتم: دینم نییە.

ووتم: لای ژن و ماڵو منداڵەکەت ئەم قسانەت دەکرد؟

کاکە عەبە: ئەرێوەڵلا کە نوێژی دەکرد گاڵتەم پێدەکرد، ئەمووت ئێمە لە ئەورووپاین ئیتر واز لەم کۆنە پەرستییە بهێنە.

ووتم: ئەی باشـــە ئێوە باســـی مافی مرۆڤ و ئافرەت و ئەو شـــتانە ناکەن، ئەی چۆن گاڵتەت پێدەکرد، ئەی کوا مافی ژنەکەت؟

کاکـــە عەبـــە: ئاخر دەمـــووت با وازبهێنێت، ئـــەو برادەرانەی خـــۆم دەهاتن گەڵتەیان پێدەکردم.

ووتم: ئەو برادەرانەی خۆت کێ بوون، هەر لە گروپ و جەماعەتەکەی خۆتان بوون، چەپ بوون؟

کاکە عەبە: ئەرێ.

ووتم: تۆ بڕوات بە دینی ئیسلام نییە وایە؟ خێزانیشت ئافرەتێکی موسڵمانە وایە؟

کاکە عەبە: وەڵلا بێژم چی!

ووتم: ئەوەی کە خۆت بڕوات پێیەتی ئەوە بڵێ؟

کاکە عەبە: ســـەری دنیام لێشـــێواوە، ئاخر بەم تەمەنەوە من هی ئەوەم ماڵو منداڵ بە جێم بهێڵن؟

ووتم: ئاخر خۆت لە ئاستی ئەوەدا نەبووی کە ماڵو منداڵ لات دابنیشن، بەناوی ئازادی و قسەی بێمانای چەپانە خۆتەوە خۆت وانیشانداوە. هەموویانت ئیزعاج کردووە، هەرلە داخـــی ئەوە ڕۆیشـــتوون، چونکە ئافرەت ئەگەر پیاوەکـــەی ئیزعاجی نەکات کەم ئافرەت هەیە حەزی بەجیابوونەوە بێت، ئێ قسەکەی منیش تەواوە بڕۆ بەدوای ئافرەتێکی تردا بگـــەڕێ بـــا وەك خۆت کافرو بێ دیـــن و مولحید بێت، بۆ ئەم ئافرەتە موســـڵمانەش بە

خۆتەوە ئەبەستیتەوە ئەویش والێدەکەیت وەك تۆ بێت، یاخوا دەستی خێزانت خۆشبێت کارێکی زۆر مەردانەی کردووە.

کاکە عەبە: توخوا ماکوان وازم لێبهێنە تۆش مەخسرەم دەکەیت؟

ووتم: نا- بەڵام من هەســتدەکەم تۆ بۆ خۆت پیاوێکی باشــیت و هەر نازانی چەپ و ئەم قســە بــێ واتایانە واتای چی، ئێوە هەندێکتــان وەك ئەبولەهەبی مامی پێغەمبەرن (ﷺ). هــەر لــە خۆتانەوە دوای قەرەباڵغی کەوتوون، شــوێن برازاکەی خۆی نەکەوت، تا خوای گەورە ڕســوای کردنو ماڵو منداڵی لێی جیابوویەوە، دوایی تووشــی نەخۆشییەکی پێســت بوو، بە دارێکەوە بەستیانەوە تا گیانی دەرچوو لە تەنیشت خۆیەوە چاڵێکیان بۆ هەڵکەند تا مرد دوایی بە دارێکی درێژ هەر بە جلەکانی بەریەوە فرێیاندایە ناو چاڵەکە، ئێ تۆش وەك ئەو وایت، هیچ نازانیت و هەر لەخۆتەوە شــوێن قسەی بێ مەنای خەڵکی ڕۆژهەڵات کەوتووی هەڵبەت چەپەکانیان و ئەوانەی کە کۆمەنیزم و تودەیەکانن. ئادەی پێــم بڵێ چەند کتێبت لەســەر ئەدەبیاتی چەپ خوێندۆتــەوە؟ یان چەپ دەزانی مانای چییە؟ چەند کتێبت لەسەر ماددی و جەدەلێتی ماتریالزمی خوێندۆتەوە؟

کاکە عەبە: وەڵڵا هیچ، هەر جگەرە دەکێشم.

ووتم: دەزانم ئاگام لێتە هەموو ژیانت دراوە بەســەریەکدا بەشــتی تەزویر، خۆشــت قەناعەتت پێی نییە.

کاکە عەبە: ئاخر هەندێك کەس لە پاڵتاکدا قسەدەکەن ئەڵێن دین ڕاست نییە، منیش گوێیان زۆر بۆ دەگرم.

ووتم: کێن ئەم قارەمانانە؟

کاکە عەبە: عوسمانی مەلاو مەریوان هەڵەبجەیی و گەرمیانی و هەندێکی تری وت.

ووتــم: بەخوای ئەرزو ئاســمان بە هەموویــان نیو پیاوی تەواویــان تێدا نابێت، من هەندێکیان دەناســم بە تایبەت ئەوەی کە خەڵکی لای ئێوەیە. ئەوە ماڵوێرانترین کەسەو ئــەوەی لای ئێمــەش درۆزنترین کەســە هەردووکیان یــەك لەیەك بێ ڕەوشــترن. هەر دووکیشیان لە نەرویجن لەو وڵاتەی کەمن لێی دەژیم.

کاکە عەبە: لایبە باوە باسی کەس ناکەین.

ووتم: باشــە من لە ئەڵمانیام کێشــەکەش لەســەر من دروســت بووە، باشە من چیم پێدەکرێــت بۆت بکەم تا یەك هەفتــەی تریش لە ئەڵمانیا دەبم، بەڵام بە مەرجێ تۆش

به قسەی من بکەیت؟

کاکە عەبە: باوە لایوە تۆ تازە هیچت پێناکرێت.

ووتم: ئێ خوا ماڵت ئاوا کات تۆ لەوساوە یەخەی منت گرتووە دەڵێیت لەسەر قسەی من بووە، یان تۆ شــەڕ بە من دەفرۆشــی، ئەگەر لەسەر قسەی من بووە ئێ حەتمەن من شتێکم هەر پێدەکرێت، ئەگەر وایش نییە کاکە بۆ شەڕم پێدەفرۆشی.

لە پڕ تەلەفونەکەی من لێیدا، ئەو ڕەفیقەم بوو کە دەچووم بۆ ماڵیان.

کاک مەلا محەمەد: ئەرێ کاکە لە کوێیت من چاوەڕێی تۆم بۆ نەگەیشتی دەبوو ئێستا بگەیشتیتایە؟

ووتم: وەڵا بەڕێوەین.

مەلا محەمەد: کاکە ئەوە نیو سەعات لە کاتەکەی خۆشی لایداوە؟

لە کاک عەبدوڵلاٌم پرسی ئەزانی من شارەکەی خۆمم هەڵە کردووە.

کاک عەبدوڵلا تۆزێك سەری هێناو سەری برد تومەس بە دەم قسەوە ئەویش دەمێکە شــارەکەی لێوون بــووە، نەیدەزانی لە کوێین. تەلەفونم کــردەوە بۆ مەلامحەمەدو وتم: قوربــان ئێــوە چاوەڕێی من مەکەن ئێمە وون بووین، تا لە بانۆفێك دەوەســتین و بزانم کوێیەو دوایی قسەدەکەینەوە.

دابەزین کە پرسیارم کرد، دەبوو من سێ سەعات پێشتر شەمەندەفەرەکەم بگۆڕییایە، بەڵام دیار بوو قســەکانمان لەگەڵ کاك عەبدوڵلا ســەری بردبووین و ســەرگەرم بوبوین بە قسەو باسەوە، کە بۆمان ڕوونبووەوە ئێمە لە نزیك کۆڵنین و لەنزیك شارێکی سنوری هۆڵەنداین کە بە نیو سەعات دەچوینە ناو شاری ئارنێمی هۆڵەندا.

ووتم: ئاخر کاك عەبدوڵلا وا من خەڵکی ئەم جێگایە نیم، ئەی تۆ بۆ نەتزانی.

کاکە عەبە: باوە واز لە من بهێنە من هەر شارەزانیم.

من هەندێك هاوڕێ و دۆستی خۆم هەبوو لە ئارنێم ئەوێ نزیکتر بوو بۆ من، وویستم خــوا حافیــزی بکەم لە کاك عەبدوڵــلا بڵێم من دەڕۆمە ئارنێم تــۆ تەلەفونێکی خۆتم بدەرێ کە من پەیوەندیت لەگەڵ بگرم.

کاکە عەبە: ماکوان بۆ کوێ بە جێم دێڵی بە خوا پارەم پێنییە و هیچیش نازانم.

کەوای وت زۆر خەفەتم خوارد وتم کاکە عەبە، ئەی چەند ساڵە لەم وولاتەی؟

کاکە عەبە: هەشت.

لـــه دوای ئـــەوەی کەچووینە هۆڵەندا لە ئارنێم تەلەفونم کـــرد بۆ ئەو هاوڕێیانەم کە لەوێ دەژیان، خێرا هاتن بە دەممانەوە چووینەوە بۆ ماڵی ئەو برایانە، خزمەتێکی باشیان کردیـــن ئیتر ئەو شـــەوە زیاد لە ١٧ کەس هاتن و هەمـــوو بەیەکەوە چوین بۆ مزگەوتی مەغریبییـــەکان. پێش ئەوەی بچین وتـــم کاکە عەبە ماندووە با هیلاکی دەرچێت بچێت خۆی بشوات، چپاندم بە گوێدا وتم: کاکە عەبە خۆ دەزانی غوسڵ دەرکەیت؟

وتی: ئەرێ...

ووتم: بڕۆ ئاوێکە بەخۆتا، تا دێیتە دەرەوە بەو برایانە دەڵێم ڤاتێکت بۆ ئامادەبکەن.

کاکە عەبە بێ پێچوپەناو موجادەلە کردن ڕازی بوو خۆی شـــۆردو کراسو پانتۆڵێك و لیباســـێکی مەغریبییان بۆ هێنا زۆر جوانبوو، پێش خۆمان خست بۆ مزگەوت. نوێژی مەغریبمـــان کـــردو گەڕاینەوە بۆ چێشـــتخانەیەك لەو دەوروبەرە بـــێ ئێوە ناخۆش من ساوەری تورکی زۆر حەز لێ دەکەم ئەوانیش دەستیان کرد بە پیتزا خواردن. ٧٠ ئەوروۆم پێبـــوو بە دزییـــەوە کردمە گیرفانی کاکە عەبەو وتم: پارەی دیکەم پێیە بەڵام لەســـەر کارتە دوایی پارەی ترت بۆ دەردێنم، هیچی نەوت و هەڵیگرت.

تیرووپـــڕ نانمان خـــوارد ئەو برایانە لە هۆڵەندا کـــە فەرمودەیەکیان باس دەکرد یان ئایەتێکیان باس دەکرد یان قسەیەکیان دەکرد ڕوویان دەکردە کاك عەبدوڵلای غەمگینی وایـــان دەزانی مـــەلای دوانزە عیلمە. کاکە عەبدوڵلا کەوتە قســـەکردن ئەو شـــەوە ئیتر شەرەفی دەخواردو قسەی بازاڕی، وەڵڵا جەماعەت تەماشایەکی منیان کردو وتیان: ئەرێ کاکە ئەو پیاوە شرك دەکات؟

ووتم: چۆن؟!

وتیان: ئەوە کە قسەمان بۆ دەکات هەر دەڵێ بە سەری ئێوە، بە چاوی ئێوە.

منیش بەســـەرهاتەکەم بۆ چەند برایـــەك گێڕایەوە، یەکێکیان زۆر ڕەق بوو ئەی وت کاکـــە ئەم کابرایە ســـەگە، جائیز نییـــە لەگەڵماندا بێت. تا من تـــوڕە بووم لەو برایە و وتم: چۆن شـــتی وادەڵێیت ئەوە لەگەڵ منە ئەگەر ئەبو جەهلیش بێت، چۆن حورمەتی مـــن دەگرن دەبێت حورمەتی ئەو پیاوەش بگـــرن. خوا دەزانێت، بەڵکو ژیانی لەگەڵماندا بگۆڕێت.

بۆ نوێژی عیشـــا چووینـــەوە بۆ مزگەوت، دوای نوێژ ئەو برایانـــە وتیان: کاك ماکوان شتێکمان بۆ باسبکە؟

منیش دەستم پێکرد بە بەسمەلەو ستایشی پێغەمبەرو ڕوومکردە کاکە عەبە.

وتم: هەرکەس بە دڵسۆزی دینەکەی خۆی بپارێزێت، ئەوە دوونیای لا بچووکە کاتێك هاوەڵان فێری ئازایەتی و ئیخلاس بوون قەدری خوای گەورەیان دەگرت و دەیانزانی خوا بە ئاسمانەوە لە هەموو شت گەورەترە، ئێمە کە خۆمان بە موسڵمان دەزانین، ڕۆژانە چەندجار «الله اکبر» بە گوێماندا دەدرێت، بەڵام تێناگەین کە خوای گەورە لە هەموو شتێك لەم گەردوونەدا گەورە ترە.

هاوەڵان دوو شت فێربوون بۆیە ئازا بوون بۆیە زوو ئیخلاسیان بۆ دروست بوو، کەوتنە کارکردن بۆ ئەم ئیسلامە. بۆیە خاکی پیرۆزی مەککەو مەدینەیان بە جێهێشت بۆ ئەم ئایینە لە پەنا شاخ و شارو کەناری ڕووبارەکاندا شەهید بوون بۆ گەیاندنی ئاینی ئیسلام و بڵاوبوونەوەی.

ئەمە نهێنییەکە دەبێت هەموو کەس بیزانێت، نهێنییەکەش بریتییە لە دوو زانست.

یەکەم: خوێندنەوەی کتێبی خوا کە قورئانەکەیەتی و خوای باڵادەست خۆی پێی ناساندوین.

دووەم: خوێندنەوەی دروستکراوەکانییەتی کە گەردوون و مرۆڤ و دروستکراوەکانی دەوروپشتمانە، واتا زانستی (کتاب الله المقروء، کتاب الله المنظور).

ئیتر خوایان ناسی و ئەوانەشی شوێنکەوتوی ئەو هاوەڵانە بوون وەك ئەوان پەروەردە بوون، بێجگە پەروەردگار لە کەس نەدەترسان هەر لەویش داوایان دەکرد، هەموو کاروبارێکی خۆیان دەگەڕاندەوە بۆ لای پەروەردگاریان.

من چۆن بتوانم ئەم وتەیەی خۆمتان بۆ بسەلمێنم؟ وەرن تەماشای ژیانی ئەم هاوەڵەکەن تەنها نمونەیەك دەهێنمەوە کە ژیانی پڕیەتی لە سەروەری و ئازایەتی و دڵسۆزی و خۆساغکردنەوە بۆ ئەم ئایینە ئەویش عەبدوڵڵای کوڕی حوزافەیە (ڕەزامەندی خوای پەروەردگاری لێبێت).

لە ساڵی ١٩ کۆچی عەبدوڵڵا بە دیلی دەکەوێتە بەردەستی ڕۆم و «هەرقل» پاشای ڕۆم خۆی لێکۆڵینەوەی لەگەڵ ئەم هاوەڵە بەڕێزەماندا کرد، (ڕەزامەندی خوای پەروەردگاری لێبێت).

هەرقل دەبیستێت کە هاوەڵانی محەممەد (ﷺ) هەموو پیاوی ئازاو چاونەترس و خۆڕاگرن، دەیویست تاقیکردنەوە بکات لەسەر چەند دەلیلێك کە بەردەستی کەوتووە

لەوانە عەبدوڵڵای کوڕی حوزافەیە. بانگی دەکات و دەست دەکات بە لێکۆڵینەوە لەگەڵیدا.

سەرەتا پرسیار لە عەبدوڵڵا دەکات و دەڵێت: من داوایەکت لێ دەکەم ئەگەر کردت؛ ئەوا ئازادت دەکەم.

عەبدوڵڵا کوڕی حوزافە دەڵێت: چییە؟

هەرقل دەڵێت: ببە بە نەصرانی و واز لە ئیسلامەکەت بهێنە، ئەگەر واتکرد؛ ئەوا من ئازادت دەکەم و وازت لێ دەهێنم و ڕێزیشت دەگرم.

عەبدوڵڵای کوڕی حوزافە زۆر بە ئارامی و بە هێمنی دەڵێت: پێم خۆشە هەزارجار بمرم لەوەی کە تۆ بانگی منی بۆ دەکەیت.

هەرقل تووشی یەئس نەبوو، بەڵکو بەردەوامە چونکە ئەیەوێت بڕوای پێبهێنێت پێی وت: دەتبینم پیاوێکی خاوەن شەهامەت و کەرامەتیت، ئەوەی کە دوام لێکردی بیکەیت (واتا بوون بە نەصرانی و مەسیحی) ئەوە نیوەی موڵکی خۆمت لەگەڵ دەکەم بە دوو بەشەوە لە پۆستەکەشمدا دەتکەمە شەریك واتا دەبیتە پاشا! واتا ئیمپراتۆریەتی ڕۆمانی چی تێیدابێت دەیکات بە دوو بەشەوە لەگەڵ هاوەڵێکی ڕەشوڕوتی پێغەمبەر (ﷺ) پاشان کە دیلەو لە دیلییەوە دەبێت بە پاشای ڕۆما..!

لێرەدا دەبێت عەبدوڵڵای کوڕی حوزافە چی بکات؟ چونکە دوونیای لای بچوك بوو خوای پەروەردگاری لا گەورە بوو هەموو سەروەت و سامانی هەرقلی لەبەرچاو وەك پوشێك وابوو لە چاو ئیسلامەکەیدا، هەمووی ناگاتە باڵە مێشولەیەکیش.

عەبدوڵڵا-ی کوڕی حوزافە بە زەردەخەنەو پێکەنینو گاڵتەپێکردنەوە دەڵێت: بێگومان گاڵتەکردن بە هەرقلی ڕۆم هەروا گاڵتە نییە و قسەی هەرقلیش هەروا ئاسان و سانا نییە لەبەردەم هەموو سیناتۆرو ئەندام پەرلەمانەکانیدا ئەم قسەیەی کردووە.

عبدوڵڵا-ی کوڕی حوزافە: سوێند بەخوا هەموو ئەوەی کە تۆ خاوەنداری دەکەیت، ئەوەی عەرەب خاوەنییەتی و ئەوەشی لەسەر زەویدایە بمدەیتێ من واز بهێنم لە دینی محەممەد (ﷺ) یاخود بۆ چاو تروکانێك من پەشیمان نابمەوە لەم ئایینە، یاخود بڵێ پەشیمان بەرەوەو بگەڕێوە بۆ ئیسلام تەنها یەك چاوتروکان ئەو کارە بکە، بەخوای پەروەردگار ئەویشت بۆ ناکەم. سوێند بەخوا ئەمجارەش هەرچی هەیە لەسەر ئەم گۆی زەوییە بمدەیتێ ئینجا واز لەم ئیسلامە ناهێنم.

هەرقل: ئاخر دەتکوژم!

ئیتر کەوتە ئیرهاب و تۆقاندنی.

عەبدوڵلا-ی کوڕی حوزافە: چیت لە دەست دێت بیکە.

هەرقـل فەرمانیـدا کە بـە تیر ڕەمی بکەن، لە قاچو دەسـتییەوە دەسـت پێ بکەن بۆئـەوەی ئـازاری زۆری پێبگات، فەرمانیـدا بەوانەی کە شـارەزابوون واتا قەنصەکانی ڕومان، وتیشـی مردنـم ناوێت دەبێت بە زیندووی بمێنێتـەوە. تەنها بۆئەوەی ئیخلاس کەم بکاتەوەو پەشیمانی بکاتەوە لەئیسلام و بیکاتە نەصرانی، بەڕاست و چەپیدا تیریان دەهاویشـت و هەندێکی بە نەرمی بەرقاچ و دەسـتی دەکەوت، هەموو جارێکیش هەرقل پێی دەیووت پەشیمان نەبیتەوە دەتکوژم. ئەویش بەردەوام دەیفەرموو: چی دەکەی بیکە، من واز لە دینی خۆم ناهێنم.

هەرقل بەرەو شتێکی خراپتر ڕۆشت کە تۆقاندو ئیرهابێکی زۆر گەورە بوو فەرمانیدا کـە لـە مەنجەڵی گەورەدا تا دەتوانن زەیت و ڕۆن گـەرم بکەن تا بەتەواوەی دەقرچێت، ئینجا موسڵمانێکی دیلی تریان هێنا خستیانە ناوی، کە دەریان هێنایەوە تەنها ئیسقانەکانی مابـوو، هەموو گۆشـتەکەی تووابووەوە و سـووتا بوو، ئەم کارە تۆقانـدنو ئیراهابییەش لەبەرچاوی عەبدوڵلا-ی کوڕی حوزافە (ڕەزامەندی خوای پەروەردگاری لێبێت) دەیانکرد.

دیسـانەوە سـەرلە نوێ هەرقل داوای کردەوە لە عەبدوڵلا کە ببێتە نەصرانی، ئینجا لـە جاران زیاتـر ڕەفزی دەکردو ڕەتی کـردەوە، ئیتر هەرقل ئارامی لێبـڕاو فەرمانیدا بیخەنـە نـاو ڕۆن و زەیتەکەوە، لەو کاتەدا عەبدوڵلا-ی کوڕی حوزافە ڕەزامەندی خوای پـەروەردگاری لێبێـت، چاوەکانی پڕ بوو لە گریان. هەرقل لە خۆشـیاندا گەڕایەوە وتی داخۆ چی بێت؟ وا دەستی کردووە بە گریان.

هەرقل: کاریگەریمان هەبوو لەسـەری پەشیمان دەبێتەوە لە دیینەکەی، وایپەی برد هەرقل کە گوایە لە مردن دەترسێت، بۆیە گریاوە.

وتـی: بـۆم بهێنن بزانم بۆچـی گریاوە، دیسـانەوە وتی ببە بـە نەصرانی، ئەویش بەوپـەڕی ئازایەتییـەوە لە جاران زیاتر ڕەتیکردەوە. ئەوەنـدەی تر هەرقل تووڕەبوو بە تووڕەییەوە وتی: ئەی بۆچی دەگری چی تۆی گریاند؟

عەبدوڵـلا-ی کوڕی حوزافـە: ڕەزامەندی خوای پەروەردگاری لێبێـت، ئاواتە خوازم بەوەی کەچەند ڕۆحێکم هەبوایە لە پێناوی خودا بمبەخشـیایە بۆ ئەوە دەگریم، بەڵام کەداخ دەخۆم بۆئەوەی کە یەکجار دەمرم. حەزم دەکر لە ڕێگای خوای گەورە و ئەم دیینە

چەندجار گیانی خۆمم پێشکەش بەم ئایینەی محەممەد بکردایە!

هەرقل توشی مەئیوسی بوو داوایەکی زۆر عەجیبی لێدەکات.

ووتی بە عەبدوڵلا: داوات لێدەکەم بەس وەرە ناو چاوم ماچ بکە ئەوا ئازاد دەکەم.

ئینجـا عەبدوڵـلا ووتی: من مەرجم هەیە ماچی دەکـەم، بەڵام دەبێت هەرچی دیلی موسڵمانە ئازادی بکەیت، پەیمانم دەدەیتێ؟

هەرقل: پەیمان بێت کە ناوچاوم ماچ بکەیت خۆت و هەموو دیلە موسڵمانەکان ئازاد بکەم.

پاشان عەبدوڵلا دەڵێت: لە دڵی خۆمدا ووتم ئەگەر من ناوچاوی ئەم دوژمنەی خوای گەورە ماچ بکەم، هیچ زەرەرێکم لێناکەوێت بەو هۆیەشەوە کۆمەڵێك موسڵمان لە مردن رزگار دەکەم، هیچ کێشیەکم بۆ دروست نابێت لە لایەن بیروباوەڕەکەمەوە.

دەڵێـت: ناو چـاوی هەرقلم ماچکرد ئەویش هەموو دیلەکانی موسـڵمانانی ئازادکرد. کە ئەم باسـەی عەبدوڵلا-یان بۆ عومەری کوڕی خەتاب گێڕایەوە، زۆر خۆشـحاڵی خۆی بـۆ عەبدوڵلا دەربڕیو داوای کرد لە موسـڵمانان کە هەموو هەسـتن دەرحەق ئەوکارەی عەبدوڵلا ناوچاوی عەبدوڵلا ماچ بکەن، خۆی یەکەم کەس بوو کە ماچی کرد.

کۆتایـم بە باسـەکەم هێنا، چاوی خۆم گریانی پێـوە بوو ووتم: يرزقنا الإخلاص في القول والعمل، وأن يعظم قدره في قلوبنا، حتى لا نرى أحدا سـواه، إنه ولي ذلك والقادر عليه.

دووعای هیدایەتم کرد بۆ کاك عەبدوڵا لە مەجلیسەکە هەڵساو چودەرەوە جگەرەیەکی داگیرساند، ئاگام لێبوو پیاسەی دەکرد. چووم بۆلای ووتم: بەیانی کەی بڕۆین؟

کاکە عەبە: ماکوان ئەو ژن و مناڵانەم بۆ ئاشت بکەرەوە.

ووتم: با بڕۆین بۆ ماڵی مەلامحەممەد ئەو ئیشەکەمان بۆ دەکات إنشاءالله.

لە ئارنێمی هۆڵەنداوە گەڕاینەوە بۆ ئەڵمانیا و ڕووەو هالە کەوتینە ڕێ پرسیارم کرد لە کاك عەبدوڵلا ماڵتان لە کام شـارە؟ ناوی شـارەکەی ووت، پاشـان بردم لە گەڵ خۆم بۆ ماڵی مەلا محەممەد لە ڕێگا قسـەمان زۆرکرد لە بارەی دینەوە، ئەوەی کە منی زۆر بێزار کردبوو لەم پیاوە، قسـەی زۆر سـادەو سانا بوو، پاشان هیچ کاریگەریەکی ئاینم نە ئەدی لەسـەری جگەرە لەسـەر جگەرەش دایدەگرساند بۆنی تەپڵەکە جگەرەی لێدەهات، هەرچۆن بوو تەحەمولم کرد، لە دڵی خۆمدا ووتم مادام هۆکاری منە کێشەی بۆ دروست بووە لەگەڵێشـم هەڵدەسـتێت بۆ نوێژکردن، من پەیوەندیم بـە دڵ و دەروونییەوە نییە کار لەسـەر ڕووکەش دەکەم، دەمووت ئەم کەسـە یان زۆر سادەیە هیچ نازانێت، یان وەك

ناوچەی پێنجوێنی ئێمە هەرکەس فێڵباز بێت دەڵێن زۆر زۆڵە، یاخود دەمووت ئەمە زۆر زۆڵە. چووینە ماڵی مەلا محەممەد خزمەتی باشیان کردین.

لەگـەڵ مـەلا محەممـەدا باسـی کێشـەکەمان کـرد مـەلا محەممـەد فەرمـووی کاك عەبدوڵلا ئێستا خێزان و ماڵ ومنداڵت لەکوێن؟

کاکە عەبە: وەڵلا نازانم!

ووتمان: ئەی چۆن بیاندۆزینەوە؟

کاکە عەبە: ئاشـنایەکم لێرەیە ئەو لەوانەیە بزانێـت خزمی خۆمانەو هەردوولامان دەناسێت.

داوای جێگاو مەکان و تەلەفونی ئەو پیاوەمان کرد لە کاك عەبدوڵلا و وەرمانگرتووە، داوامان کرد کە بچینە لای و قسەو باسی لەگەڵ بکەین بەڵکو هاوکارمان بێت.

کاك مەلا محەممەد: کاك عەبدوڵلا ئەو پیاوە دەچینە ماڵی ئەویش کۆمۆنیستە؟

کاکە عەبە: بەخوا کاکە ئەو پیاوە دینی هەر نییە.

مەلا محەممەد بە منی ووت کاك ماکوان تۆ مەیە.

ووتم: بۆ؟

مەلا محەممەد: کاکە تۆ عەصبیت ئەترسـم تورەبیت، ئێمە دەچین بۆ ئەوێ کێشـە چارەسەر بکەین ئەو ئەگەر قسە بکات لە ماڵی خۆیدایە دەبێت ئێمە بێدەنگی بین.

ووتم: بڕوا ناکەم ئەو کەسە بزانێت ئێمە هەردووکمان خاوەنی ئەم ئیسلامەین و دینداڕین ئەوەندە بێحورمەت بێت لە ماڵی خۆیدا قسە بکات جا ئەگەر وای کرد هەڵدەستین و دێینە دەرەوە.

مـەلا محەممەد پێی وابو کە من نەچم باشـترە، کاکە عەبـەش زوو زوو دەیوت ماکوان گیـان تۆ مەیە قەیناکا خۆمان دەچین تۆ بۆخـۆت لەگەڵ کوڕەکانی مەلا محەممەد بڕۆ بۆ پیاسە.

هاتمە سـەر ئەوەی بە قسـەیان بکەم من نەڕۆم، بەڵام لە کۆتایدا ووتم: هەر دێم، وا لێکمدایەوە کە من بۆ خۆم طەرەفم لەم کێشەیەدا دەبێت وجودم هەبێت.

کەوتینەوە ڕێ بەرەو هانۆڤەر چووینە ماڵی ئەو پیاوە کە ناوی کاك بەهرۆز بوو لە هانۆڤەرو پێشتر ئاگادارمان کردبووەوە کە دێینە ماڵەکەت، لەوێ ڕێزێکی زۆرمان لێگیرا.

من بەناوی خۆمەوە خۆم ناساند کە ناوم خەسرەوە وخەڵکی پێنجوێنم وە هەروەها.

دوای ئەوەی کاك مەلا محەممەد دەستی کرد بە قسەو ووتی: دەمانەوێت بچینە لای مەهنازخاتوون، بەڵکو ئاوێك بکرێت بەم ئاگرەدا.

پاش چاخواردن کاك بەهرۆز دەستیکرد بەقسە ڕووی کردە من و کاك مەلا محەممەد

ووتی: یاخوا ئێوە بەخێربین من ڕێزی هەموو موسڵمانێك دەگرم، جا زۆر خۆش دەیوت کاك خوسرەو بە فارسی، دەستی کرد بە جنێودان بە ماکوان کەریم، بەڵام نەك بە ئیسلام.

ووتی کاك خوسرەو کەسێکی تیرۆرستی ئیرهابی پیاوکوژ هەیە لە ناو پاڵتۆکدا کاکە ئەمە ماڵی ئەم کاکە عەبەی وێرانکردوە. ئەم ماکوانە لە جەماعەتی مەلا کرێکارە کاکە خەڵکی بەردەست بکەویت سەری دەبڕێ، جا ئەم ماکوان جاشە ئەمە کوڕی شێخە لەگەڵ قاعیدەو ئەو ئیرهابیانەی تردا دەستی تێکەڵە، کە قسەیش دەکات لە پاڵتاك و ئەو شوێنانەدا مەلا کرێکار قسەکانی پێدەڵێت و بۆی دەنوسێتەوە ئەگینا خۆی هیچ نازانێت.

مەلا محەممەد تەماشی منی دەکرد ئاگام لێبوو کاك عەبدوڵڵا غەمگینی هەر دەیویست مەوزوعەکە بگۆڕێت، بەڵام دەسەڵاتیان نەبوو. هەتا توانی منی پڕ جێنوکرد، منیش بۆخۆم هەر دەموت ڕاستدەکەیت، ئەو ماکوانە هەر زۆر هیچو پوچە، تۆ بزانە چی کردوە، هەڵسا ڕۆیشت لەلای ئێمە، تکام کرد لە کاك عەبدوڵڵا و کاك مەلا محەممەد، ووتم هیچ مەڵێن با من ئاشکرا نەبم هەر با وابڕوات ئەم پیاوە خۆی پیاوێکی باش دیارە من نا ناسێت تا خۆمی پێدەناسێنم، کاك عەبدوڵڵا دەستی منی ماچکرد ووتی توخوا چی ووتوە بۆ من کاك ماکوان خەجاڵەتم. منیش دەستیم ماچ کردەوە و ووتم کێشە نیە.

جارێکی تر هاتەوە کاك بەهرۆز، داخی زۆر لە دڵدا بوو ئەوەندەی تر منی دایەوە بەر جنێو، خەریك بوو ماکوان واڵیبکات، ئیتر وامزانی ١١ سێپتەمبەرو ناردنی زەرقاوی بۆ عێراق هەمووی لە دەستی مندا بووە.

منیش زوو زوو دەموت وەڵڵا ئەم ماکوان-ە عەجیبە، ئەی باشە ئەمە لەکوێیە ئەم کوڕە، ئەی چۆن ئەوروپا نایگرێت؟

کاك بەهروز: کاکە ئەمانە بەس لەپاڵتاك قسە دەکەن کەس نایانناسێت.

ووتم: ئەی چۆن ئەم هەموو شتەی پێدەکرێت کە کەس نایناسیت؟

بەهرۆز: کاکە ئەمانە گروپن دێن و دەچن لە عێراق و لە ئەوروپا.

شتی وای دەوت لە ڤتوی هیچ عەتارێکدا دەست نەدەکەوت.

منیش زوو زوو بۆئەوەی ئەو ڕقی هەڵسێت، دەمـووت بـراڕۆ ئەم ماکوان-ە چی ئیرهابیەکە، حەقە بیکوژن.

ووتم: کاکە کەسێك نیە بیکوژێت نەجاتمان بێت بەدەستیەوە؟

بەهرۆز: کاکە ئەمریکا دەرەقەتی ماکوان نایەت، کە وای ووت زۆر پێکەنیم قاقام لێدا سەیر بوو بەلایەوە.

ووتم: کورە کاکە بەهرۆز خۆتۆ دنیات دیوە، ئەمریکا فیلی ساحەیە ئەو قسە مەکە

ماکوان-ێك چیه، ئیتر واملێکرد که تحلیلەکه و شیکارییەکەی جێگای پێکەنینه.

مەلامحەممەد قسەکانی بەهەردووکمان بڕی، کەوتینه ڕێ بۆ ماڵی مەهنازخان خێزانی کاك عەبدوڵڵا غەمگینی و له ناو سەیارەکەی کاك مەلا محەممەد زۆر پیکەنیم، جەماعەت وایان دەزانی له ئەخیردا من حەقی لێدەکەمەوه لێی ئەدەم، یان دەیکەم بەشەڕ.

چوینه ماڵی مەهناز خان حورمەتێکی زۆری لێگرتین و پێشتر کاك بەهرۆز مەهنازخانی ئاگادار کردبووەوه بۆ ئەو کاره دەچینه ماڵیان دوای دانیشتنێکی کەم، ڕوومکرده مەهناز خان و کاك بەهرۆز له تەنیشتم دانیشتبوو.

ووتم: مەهناز خان من ناناسیت کێم؟

مەهنازخان: نەخێر به خزمەت جەنابت نەگەیشتووم ماکوان چۆن من کوڕی جەنابتم و کاك عەبدوڵڵا هاتوه بۆلام بەس لەبەر خاتری تۆ زۆر گۆڕاوه ئەوەی که تۆ ئەتەوێت ئەو ئێستا ئەوەیه.

مەهنازخان: دەنگت ئاشنایه لام بەس نازانم کێیت.

ووتم: زۆر بیری لێمەکەرەوه، من ماکوان-م ئەوەی له پاڵتاك قسه دەکەم له دوایی ئەوەی که خۆم ئاشکرا کرد له لای مەهناز خان، لەبەر ئەوەی کاك بەهرۆز له تەنیشتمەوه بوو، ئاگام لێی نەبوو دەموچاوی چی بەسەردا هاتووه. من خۆم تێك نەداو بەردەوام بووم لەگەڵ مەهنازخان دا.

بەراستی ئافرەتێکی زۆر مەهنازو بەڕێزو خاوەن حوورمەت بوو، دوای نان خواردنێکی خۆش و بەلەزەتی سنەیی بەناوی فسنجان که بۆیەکەم جار بوو بیخۆم له هەموو ژیانمدا.

پاشان کاك عەبدولا-م هەڵساند بچێت له مەتبەخەکه لەگەڵ مەهناز خان هاوکاری بکات.

کاتی نوێژ هات کاکه عەبه پێش ئێمه هەڵساو ووتی: بانوێژەکەمان بکەین.

منیش بۆ خۆشی ووتم: کاکه عەبدوڵڵا لەبەر خوایه یان لەبەر خاتری مەهناز خانه.

مۆڕەیەکی لێکردم پێکەنی، ئینجا بیرم کەوتەوه پیاوێك له تەنیشتمەوەیه بی دەنگ چرکه ناکات ووتم: کاك بەهرۆز با تا دەرەوه بڕۆین هەندێك قسه وباس بکەین. پیاسەیەك بکەین بەیەکەوه، ئاگام لێبوو سڵی کردەوه له من، کاك مەلا محەممەد ووتی جارێ دوایی هەمووومان بەیەکەوه دەڕۆین پیاسه دەکەین دەچینه سەنتەری هانۆڤەر.

ووتم: نا کاکه وازمان لێبێنن من حەز دەکەم لەگەڵ ئەو پیاوه دوو قسەی تایبەتی بکەین لەدەرەوه، ئەو هەڵساو کاکه عەبدوڵڵا و کاك مەلامحەممەد-یش به دووامانندا هاتن لەدوامانەوه دەڕۆشتن.

ووتم: کاك بەهرۆز من ئەو ماکوان-ە ئیرهابیەم کە تۆ قسەت پێووت لە ماڵەکەی خۆتا، من نە ئیرهابیم و نە پیاوکوژو نەخەڵك سەربڕ. تۆ دەبوو منت بناسیبا، ئەنجا قسەم لەسەر بکەیت. کوڕی باش تۆ من ناناسیت، بە خزمەتی ماموٚستا کرێکار نەگەیشتویت ئەم هەموو قسە سوکەت بەئێمە ووت. ئاخر وەرە بزانم لەکوێ منت دیوە پیاو بکوژم؟ لە کوێ منت دیوە کارێکی خراپەم کردبێت؟ من ناڵێم فریشتەی ئاسمانم، بەلاٚم لە چاو قسەکانی تۆ کە کردت بەرانبەرم وەڵلاٚ من فریشتەم.

دەی سوێند بەخوا ئەتوانم ئیستا لێرەدا بتدەمە بەر چەقۆ لە دەستم دێت و ئەشتوانم، بەلاٚم بە قەولی خۆتان کاکە خۆ من چەقۆکێش نیم من خاوەنی پەیامێکم، لە پاڵتاك لە کۆڕ و لە سمینارەکاندا هەوڵ دەدەم و هەرچی بۆم بکرێت ئەم دینە دەیگەیەنم. ئێوە بۆ نایەن جارێك لەسەر پەیامەکە قسە بکەن، بۆ شتم بۆ دروست دەکەیت کە نامناسیت.

وویستی قسەبکات نەمهێشت، بەردەوام بووم لە قسەکانم

ووتم: ئاخر تۆ و ئەوانەی وەك تۆ وان بۆیە ئێران توانی بە شیعەگەری خۆی سەرکەوێت بەسەرتاندا خۆشتان نەتان دەزانی داوای چی دەکەن، ئەگەر وەك شیعەکان ئێوەش مەزهەبی شافیعەیەکەتان زیندووبکردایەتەوە، یاخود ئەهلی سەلەفەکە ئێستا حاڵتان بەم حاڵە نەدەگەیشت.

ئاخر تۆ کە چەپی دەبوو راستگۆ بویتایە لەگەڵ خۆتو پەیامەکەشت، کاکی خۆم هەرچی دەکەیت بەس راستگۆبە. مرۆڤ لەسەربنەمای درۆ هیچی بۆ ناکرێت، ئێوە درۆزنن و درۆشتان لەگەڵ میللەتی خۆتان کرد قسەی زلتان بۆکردن دوای هەمووشتان ساحەتان چۆڵکرد بۆ کۆماری ئیسلامی ئێران. دەمەوێت پێت بڵێم ئەوە منێکی ئیسلامی، کە کێشە لەسەر من دروست بوو ئامادە بووم هەموو خزمەتێك بە هاوشاریەکەی تۆ بکەم، بەلاٚم ئێوە توانای ئەوەتان نەبوو هاوکاری رەفیقەکەی خۆشتان بکەن. ئینجا بەخوای ئەرزو ئاسمان کە ئەو قسانەت کرد قوبوڵم کرد، زۆر گەورە نەبوو لەسەر دڵم، چونکە قسەت بە خۆم ووتو رێزی ئیسلامەکەت گرت، هەرچەندە قسەکانت سەراپا درۆ بوو، بەلاٚم من هاتمە ماڵەکەت نانم خوارد چام تێدا خوارد من خۆم بە موسڵمان دەزانم پاشان عەشاییەرم بۆیە هیچ لەدڵمدا نیە، کەسێکی بەرێزی لام فەرمو تۆش قسەی خۆت بکە.

کاك بەهرۆز: کاك ماکوان من موقەصیرم و خەجاڵەتم، بەراستی نازانم بڵێم چی.

ووتم: هیچ مەڵێ و کۆتایی بەو کێشەیە هات.

بەردەوام بوویەوە لەقسەکانی ووتی: کاکی خۆم من هەڵەم کرد بەرانبەرت، تۆ

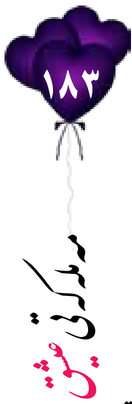

لەگەورەیی خۆت قسەت نەکردوە، پاشان منیش رەخنەیەکم هەیە دەبوو خۆت بە ماکوان بناساندایە تا منیش مەوقعی تۆم دەزانی، بەهەر حاڵ ئەمە مانای وانیە کە من ئیسلامم خۆش بوویێت یان موسڵمانان، منیش خاوەنی پەیامێکم دەمەوێت بیگەیەنم کە مرۆڤ دۆست و خۆشنودی و ئازادی یە بۆ مرۆڤەکان.

ووتم: کاك بەهرۆز من کە نەموتوە ماکوان-م خۆم لە راستیدا ناوم خەسرەو-ە و نازناوی نوسین و ئەدەبیم ماکوانە، درۆم لەگەڵ نەکردویت. گریمان خۆشم نەناسند تۆ هەر بەو شێوەیە مامەڵە دەکەیت؟ ئەوە کارێکی باش نیە ئێمە قسەمان لەسەر ئەوەیە لەخۆتەوە قسە مەکە تا کەسێك نەناسیت، خۆ من ناحەقی تۆ ناگرم بە تەنیا ئەوە تەبع و سورشتی هەموو کورد وایە. ڕۆژ نیە لەم ئیسلامیانەی لای منیش نەچن و بچپێنن بەگوێی یەکتریدا، بەجاسوس لە قەڵمان ئەدەن بێ ئەوەی بەڵگەیەکیان لە بەردەستا بێت هەروەك تۆ یان لەبەر بەخیلیە یان قسە فڕێدانە یاخود لەگەڵ حیزبەکانیان نیم. جا نازانم ئەم خوایە کە سوێندی پێدە خوات هەر وا ئاسانە، تۆش هەر لەو تەبعانەی ئەوان جاروبار لەخوا دەترسن تۆ ئەوەیشت نیە کاکی خۆم. ئینجا فەرموو وەرە من و جەنابت لەسەر دین و ئەم ئاینی ئیسلام و خوایە با موناقەشەیەك بکەین لە کوێ پێتخۆشە، من ئامادەم؟

بەهرۆز: باشە.

ووتم: بەو مەرجەی تەوەرە دیاری بکرێت، کە من تەواو بووم ئینجا تۆ قسە بکەیت، پاشان دەبێت خەڵکێکی حەکەم لە نێوانماندا هەبێت دوور لە بیروباوەڕی هەردووکمان، ئەوە مەرجی منە. تۆش چی دادەنێیت لە تەوەرو باس فەرموو من ئامادەم.

دیبەیتەکە و مردنی کاکە عەبە

داوامکرد تەوەرەکان لەسەر چی بێت بۆئەوەی دیبەیتەکە لەگەڵ بەهرۆز دەست پێبکەین.

بەهرۆز: تەوەرەکان با ئەمانە بن

- لەسەر ئەوەی من بڕوام بەخوانییەو خوا هەر نییە.
- زانست و قورئان.
- دەسەڵاتی ئیسلامیی و سەنگباران و کوشتنی خەڵکی و فەتحی وڵاتان.
- ئافرەت و مافی مرۆڤ بەگشتی.

لە گەڕانەوەماندا داوام کرد لە کاك عەبدوڵڵا کە کێ دەناسێت لەم دەوروبەرە لە دکتۆر لە خەڵکی ڕۆشنبیر دەعوەتی بکات.

ئەو شەوە کەسمان دەست نەکەوت داوامکرد لە کاك مەلا محەممەد و کە هیچ تەداخول نەکات بە چاك و خراپ.

دانیشتین و دەستمان کرد بە قسە...

ووتم: کاك بەهرۆز تۆ چۆن بڕوات بە خوا نییە. ئاخر لەم بوونەی ئێمەدا خەڵکێکی زۆر شاز بڕوای بەخوا نییە چۆن شتی وادەبێت؟

کاك بەهرۆز دەستی کرد بە قسە و وتی: ئەم ژیانە هەموو لەسەر مادده بونیاد نراوە، ماددەش بۆ خۆی کۆنەو عونصورێکی قەدیمە، ئەم هەموو سیستەمەی کە ئێستا هەیە لەم گەردونەدا ناشێت دەستی خوایەکی بەسەرەوە بێت، کە ئەوەندە گەورەیە خاوەنی هێزە، لە دوو تەوەر بەدەر نییە یان گەردون و مادده خوایەو بێ گیانە یان خوا وجودی نییە.

هەموو خوایەك کە دروستی دەکەین دەستکردی خۆمانە چۆن خوایەك وەك مارکس دەڵێت: بزاوتە واتا (محریکە) پاشان نەزاوتیشە! یان مومکینە یان غەیر مومکینە، ئەمە فەلسەفەی سروشتە واتا مرۆیی ئەمەی ئیسپات کردووە کە نەخشاندنی گەردوون بە مادده ڕێکخراوە و نەخشێنراوە، پاشان هەمووی سروشت بە ڕێکەوت ڕێکی خستووە.

کەس دەتوانێت خوای موسڵمانان نیشان بدات، کەس دەتوانێت ئەو هەموو هێزە کیمیاییەو تەفاعولە فیزیاییانە نیشان بدات کە چۆن خوا دەستی لەسەری هەیە لە بچوکترین بەشی ئەم گەردونەدا بە چرکە گۆڕانکاری دەبێت. ئاخر ئەم خوایە چۆن ئاگای لەم هەموو ووردەکاریانە هەیە، پاشان لەسەر ئەم ژینەدا بێ پایان کرم و زیندەوەر و نەبات هەمووی کاردەکات، هەموو ئەمانە بە گوێرەی سیستەمی سروشت.

تۆ بڵێی یەك خوا سەرپەرشتی بکات؟ ئاخر لە ناو ئیسلامدا چی هەیە کە من والیێبکات بڕوام بۆ دروست ببێت وەك مارکس باسی ماددیەت و تەفسیری ماددەو مێژووی مادده دەکات، هەمووی بەزانست و پاشان لە ڕووی پێگەیشتنەوەو داروین و لە ڕووی کۆمەڵایەتی دۆرکایم و پاشان فرۆیدو هەموو ئەمانە دەتوانن وەڵامی پرسیاری ڕێکی و جوانی ئەم سیستەمە بدەنەوە بەزانست، نەك بە تەنها ووشەیەك کە ئێوە خۆتانی لێ دەدزنەوەو ناوتان ناوە خوا.

پاشان من وەڵامی ئەم گەردونەم دەوێت لای ئەو خوایەی تۆ؟

من دەمەوێت بزانم ئەو خوایەو موسڵمان و ئیسلام چی بە من ئەدات، ئەم قورئانەی ئێوە نابێت شتێك بدات بە من کە سوودی لێوەربگرم، ئاخر مەنصوری حیکمەت قسەیەکی زۆر جوانی هەیە دەڵێت، من کە تۆم دەوێت تۆش دەبێت پێم ببەخشیت بۆئەوەی تێربم، مارکسیزم و ئەدەبیاتی چەپ وەڵامی هەموو ئەو پرسیارانەی منی داوەتـەوە. ئینجا مەرجی سەرەکی پێکێهنانی بەرهەمهێنان کۆمەڵگایە نەك ئایین، ژێرخانو سەرخان ژیارو شارستانی دروست دەکات، چیینە کۆمەڵایەتییەکان و خەباتی چینایەتی ململانێ دروست دەکەن نەك ئایین.

پـاشـان شـۆڕشـی سـۆسـیـالـسـتـی هـانـدانـی مـرۆڤـە بـۆ دەسـتـەبـەرکـردنـی ئـازادیـیـەکـان، بـەدرێـژایـی مـێـژوو ئیسلام هـەر خـەریـکـی کوشتن و بـڕیـن بـووە لێرەدا من وەستاندم.

ووتم: بڕیارمان وابوو تەوەرێك تەواو بکەین ئینجا بچینە سەر تەوەرێکی تر، وایە؟

بەهرۆز: وایە؟

مادام وایە قسەکانی خۆت تەواو بکە لەسەر خوا و ئەم گەردونە، فەلسەفە مومکینو نامومکین و ڕێکی سیستەم و جوانی سیستەم و خراپییەکانی تەفسیری ماددە بکەو مێژووی ماددە باسبکە.

کاك بەهرۆز: من پرسیاری خۆم خستە ڕوو فەرموو وەڵام بدەرەوە.

وتم: من وەڵامی ئەم شەش پرسیارەت ئەدەمەوە کە لەقسەکانتا کە کردت.

یەکەم: ئەم جیهانە چۆن سەری هەڵداوە؟

دووەم: چۆن بە گوێرەی ئەو سیستەمە سەرسوڕهێنەرە هەڵدەسوڕێت؟

سێیەم: ئایا سەرەتای هەیە؟ مێژووی مارکسیزم .

چوارەم: ئایا کۆتایی هەیە ؟جەدەلی مارکسیزم.

پێنجەم: ئایا بە ڕێکەوت هاتۆتە گۆڕێ؟

شەشەم: ئایا دروستکارێك دروستی کردووەو هێناویەتییە دی؟

بێ گومان بۆ وەڵام دانەوەی ئەم پرسیارانە، ئایدیای مرۆڤ و تێگەیشتنی لەم بونەوەرە کە ژیان پێکدەهێنێت، بەشێوەیەکی کاریگەرانە هاوبەشی دەکات لە چارەنوسی مرۆڤ و جۆری و شارستانییەتی و ژیانی کۆمەڵایەتی و کەسایەتی تاك، ئارامگرتنی دەرونی ئەو کەسایەتییە، ئەگەر ئەم وەڵامانەی دەستنەکەوت ئەوکات مرۆڤەکە تووشی دڵەڕاوکێ و سەرگەردانی دەبێت، تووشی بێ چارەی و کەسێکی وێرانی لێ دەردەچێت.

بۆ ئەم مەبەستە زانایان و فەیلەسوفەکان و خاوەن بیرەکان هەوڵیانداوە هەریەکەیان لە ڕێگای عەقڵ و هۆشەوە لە ڕەوتی تاقیکردنەوە زانستییەکان، وەڵامی ئەم پرسیارانە بدەنەوە.

من دەمەوێت لەم باسو لێکۆڵینەوەیەدا هەندێ لەو وەڵامانە بخەمە ڕوو، مەرج نییە من بتوانم ئەم بابەتە بەو شێوەیەی کە بیرمەندان توانیویانە باشتر ڕوونی بکەمەوە، بەڵام هەوڵێکە تا بتوانم بیری خۆم بخەمە ڕوو.

١- ئەم جیهانە چۆن سەری هەڵداوە؟

کەواتە خاڵی سەرەتا لێرەوەیە، سۆنگەی بیرکردنەوە ئەوەیە کە چۆن سەرهەڵدانی ئەم جیهانەو سەرەتای ڕەوتی ئەم جیهانە بە ماکەکەی هەیئەتەکەی و یاساکانی لێکی بدەینەوە ئەوە ڕوون بکەینەوە کە چۆن سەری هەڵداوە؟

بۆ باسکردنی ئەم بابەتە چەندین بەڵگەی ئەقڵی و ویژدانی هەن لەو بەڵگانەی کە مرۆڤ ژیانی ئاسایی خۆیانی پێ دەست پێکردون، سەرباری لێکۆڵینەوەکانی فەیلەسوف و زاناکان، ئەو لێکۆڵینەوانەی کە دروستکردنی ئەم جیهانەمان لەلایەن داهێنەرو بەدیهێنەرێکەوە یان خولقێنەرێکی کارسازەوە دایناوە کە بۆی دەسەلمێنێت هەروەك

زانستیش بەتەواوی بەشەکانییەوە لە فیزیك و گەردوون ناسی و پزیشکی و ڕووەك ناسی زیندەوەرناسی و ...هتد، توانیویەتی لایەنێکی گرنگمان بۆ دەربخات لایەنێك کە شاراوە بووە لە ئێمە لە تەفسیرو لێکدانەوەی ئەم جیهانەدا، هەروەك توانیویەتی تیۆرو کۆمەڵێك بیردۆز کە خوا نەناسەکان دایانناوە هەڵی بوەشێنێتەوە و بەڵگەکانیان بە درۆ بخاتەوە کە بە درۆ هەڵوەشانەوەی ئەم بەڵگانە قەڵاو کۆشکی بیرکردنەوەی بێ باوەڕەکان یان ماتریالیزمەکان داڕوخاوە.

ئایدیای خوا پەرستی بە بەڵگە و تاقیکردنەوەی هەڵپەسێراوەکانی زانست قایم و پتەوتر بووە، پاش ئەوەی بێباوەڕی تیۆری خۆی لەسەر دوو بنەمای فەلسەفی بنیاد نابوو، ئەو دوو بنەمایەش بریتین لە:

یەکەم: تیۆری ماددە دێرینەکان یان دێرینەی ماددە ئەم بیردۆزە لافی ئەوە لێدەدات کە ماددە کۆنەو هەر بووە، نە سەرەتای هەیەو نە کۆتایی ئەمەش مانای ئەوە دەگەیەنێت کە ماددە خولقێنەرێکی نییە وە هیچ کارسازێك یان بەدی هێنەرێك نەیهێناوەتە گۆڕێ وە جیهانێکی تریش بەدوایدا نایەت.

دووەم: پشت بەستن لەسەر تیۆری ڕێکەوت و ڕەفزکردنی بنەما هۆکارییەکان ئەم بیردۆزە وا دەبینێت کە جیهان لە ڕێگای ڕێکەوتەوە سەری هەڵداوە و دروست بووە، داهێنەرو بەدیهێنەرێك نەیهێناوەتە کایەوە بێ نەخشەو پلان دروست بووە.

بەڵام بەداڕوخانی ئەم دوو تیۆرە بیردۆزییە بەدەستی زانستی تاقیگەری فەلسەفەی بێ باوەڕەکان هەرەسی هێنا هەرەس هێنانێکی بە بەڵگە سەلمێنراو، وێڕای هەرەسهێنان و دارمانی ئەقڵی و فەلسەفی ڕووتە ماتریالیزمەکە ئیتر ئەم دوو تیۆرە لە دیدی زانستەوە بوونە ئەفسانە و گریمانێکی خەیاڵی، جا بۆ ئەوەی ئەم دوو تیۆرە نمونەکانیان لە بیروڕاکانی دیکە بخەینە سەرباس و لێکۆڵینەوە، بەڵام باس و لێکۆڵینەوەکە لەسەر بناغەی تیۆرو بەڵگەی زانستی و فەلسەفییەکان بنیاد بنێین، واتا با بیردۆزی بێ باوەڕی بخینە ژێر باس و لێکۆڵینەوە لەسەر بنچینەیی وەك ئاماژەمان پێ کرد بەڵگەی تاقیگەری یان بەڵگەی ڕەوتی ئەقڵی بەم جۆرەی خوارەوە کە دەتوانین لەسەر سێ بنەمای زانستی و فەلسەفی ڕوونی بکەینەوە.

یەکەم: بەڵگەی نەخشاندنی ڕێکی و جوانی سیستەم.

دووەم: بەڵگەی جوڵەو بزواوتن و نەجوڵاندن لەخۆوە نەبزواوتن.

سێیەم: بەڵگەی پێچون و لەوانەیی (ئیمکان).

بەڵگەی نەخشاندنی ڕێکی و جوانی سیستەم

بێگومان نیگایەکی زانستی کە مرۆڤ دەینەخشێنێت بە جیهانی سروشت و مرۆڤ و ڕووەك و ئاژەڵ و....هتد، هەروەها بەوەی کە تێیدایە لە ووردی و کارسازی دەردەکەوێت کە ئەم جیهانە پێویستی بە نەخشەکێشان و سازکردن و وێستگەیەکی پێش تر هەیە خۆی بەڵگەیە لەسەر بوونی پەروەردگار کە خوایەکی داناو زاناو بە توانا زۆر بە جوانی و بە ووردی و بە ڕوونی، بە لە ناو بردنی بیری ڕێکەوت و پوچ کردنەوەی، یاخود ئەزلیەتی ماددیەتت بۆ دەردەکەوێت ئەوەی کە تیۆری بێ باوەری و فەلسەفەکەی بوو، بیرکردنەوەی پێچەوانەو دژ بە ئایدیا خوا پەرستییەکەی لەسەر بنیاد نراوە.

لێکۆڵینەوەو باسە زانستییەکان مەحاڵ بوونی پێکهاتنی جیهانیان بەڕێکەوت لە ڕووی کات و زەمەن و پێکهاتنی واقیعییەوە سەلماندووە کە ئێمە لەم باسەدا لایەنێك لە باس و لێکۆڵینەوە و بەڵگە زانستیانە ڕوون دەکەینەوە کە زانایانی سروشت و زیندەوەرناسی سەلماندویانە، تیۆری ڕێکەوتیان لە دوو بواری سروشت و ژیاندا بە درۆ خستۆتەوە بۆ هەر ئەقڵێکی خاوەن هزری زانستی بوونی دانایی و هودە زانی و وویست و نەخشەکێشانی پێشتر بۆ ئەم جیهانە دەردەخات، جا لە بواری سروشتدا زانایان دەڵێن: لە سەرەتاوە ئەستێرەیەکی گەڕۆکی بچووکمان هەبووە کە ئەویش زەوییە، ئەم ئەستێرەیە چەشنی نیشتمانێك بووە بۆ دروستکراوەکانی مرۆڤایەتی، کە پاش زنجیرەیەك گۆڕانکاریی لەماوەی دوو بلیۆن ساڵ یاخود زیاتردا بۆتە جێگایەکی لەبار بۆ ژیانی زیندەوەری و ڕووەکیی کە ئەمانە یارمەتیی گەشەکردنی و هۆیەك بوون بۆ سەرهەڵدانی مرۆڤ، خرۆکەی زەوی لە هەر بیست و چوار کاتژمێریێکدا جارێك یاخود بەتێکڕای نزیکەی (١٠٠٠)میل لە کاتژمێرێکدا بە دەوری تەوەری خۆیدا دەسوڕێتەوە.

گریمان کە زەوی بە تێکڕایی (١٠٠)میل لە کاتژمێرێکدا دەسوڕێتەوە، بۆ وانەبێت؟ ئەگەر وابێت ئەوا ئەو کات شەو و ڕۆژمان بە ئەندازەی دە ئەوەندەی تر درێژ تر دەبێتەوە.

کەواتە لەم بارو دۆخەدا خۆری هاوین هەموو ڕۆژێك ڕووەك و گژوگیاکانمان دەسووتێنێت و بە شەویش تەواوی ڕووەکی سەر زەوی وشك دەبن.

لە کاتێکدا ئەو خۆرەی کە سەرچاوەی تەواوی ژیانە پلەی گەرمییەکەی دەگاتە(١٢)

هەزار پلەی فەرەنهایت و خرۆکەی زەوی ئێمە بە ئەندازەیەك لێی دووره بەسە بۆ ئەوەی کە ئەم ئاگرە زۆرە گەرمای پێوستمان پێ ببەخشێت و لەویش زیاتر پێویستمان نییە، ئەم دوورییەش بە شێوەیەکی سەرسوڕهێنەر ڕێژەیەکی نەگۆڕە، کە لە ماوەی ملیۆنەها ساڵدا گۆڕانکاری کەمی بەسەردا دێت، بەجۆرێك کە بەردەوام بوونی ژیان بەو جۆرەی کە پێی ڕاهاتوین مومکینە، کە ئەگەر بهاتایە و پلەی گەرمای سەرزەوی لە ساڵێکدا بە تێکڕای پەنجا پلە زیادی بکردایە ئەوا تەواویی زیندەوەرەکانی سەر زەوی هەمووی دەسووتان و یان لەناو دەچوون.

خرۆکەی زەوی بەتێکڕایی (١٨)میل لەخولەکێکدا دەسوڕێتەوە، ئەگەر بهاتایەو تێکڕایی سوڕانەوەکەی بۆ نمونە (٦) میل یاخود(٢٠) میل بوایە لە خولەکێکدا ئەو کات دووری یاخود نزیکی ئێمە لەخۆرەوە بە شێوەیەك دەبوو کە ژیانمان لەگەڵیدا دەیبەست، لە هەمان کات دا ئەستێرەکان بەو شێوەیە جیاوازیان دەبێت لە جۆری تیشکدانەوەیاندا، بەشی زۆری تیشکەکانیان هەموو جۆرە خانەیەك لە ژیان دا دەمرێنێت.

هەروەها چڕی و بارستایی ئەم تیشکدانەوەیەش کەوا لە نێوان کەمتر لە تیشکدانەوەی خۆرەکەمان و زیاتر لە وەی دەهەزار جارە، ئەو کات دوریی و نزیکی ئێمە لەخۆرەوە بەشێوەیەك دەبێت کە جۆری ژیانمان لەگەڵ ئەو چەشنە ڕابهاتایە یان ئەگەر ئەم خۆرەی ئێمە تەنها نیوەی تیشکدانەوەی ئێستای بدایەتەوە ئێمە دەبووین بە سەهۆڵ، ئەگەر بە ئەندازەی نیوەی ئێستا زیاد بووایە ئەوە زۆر لە دێرینەوە ئێمە بووبووینە خۆڵە مێش.

لە هەمووی گرنگتر ئەوەیە ئەگەر بمانتوانیایە (پرۆتۆ پلازمێك) (شانە)یەکمان بۆ ژیان دروست و بەدیبهێنایە ئەوا تێدەگەیشتین کە تەنها هەر ئەم خۆرەی ئێمە لە بارە بۆ ژیان لە نێوان ملیۆنەها خۆری ناپوختە لە گەردوون دا.

پاشان هەر ئەم خرۆکەی زەوییە لارە بە گۆشەیەك کە ئەندازەکەی (٢٣) پلەیە.، ئەمە لەبەر چەند هۆیەکە کە خرۆکەی زەوی دەخوازێت، بۆ نمونە ئەگەر ئەم زەوییە مەیلەو لار نەبوایە هەردوو جەمسەری زەوی هەمیشە لە شەودا دەبوو.

لەم دۆخەدا هەموو هەڵم لە ئۆقیانوسەکانەوە هەڵدەسا بەڕاست و چەپدا یان بەرەو باکور یان باشور دەڕۆشت و لە کاردانەوەی خۆیدا چەندین کیشوەری بە سەهۆڵ دادەپۆشی، ڕەنگە بیابانێکی لە نێوان هێڵی یەکسان سەهۆڵ بەندانێکی دروست بکردایە، ئەگەر ئەمە ڕوویبدایە ئەوا لەم دۆخەدا چەندین ڕوبار لە سەهۆڵبەندانەوە هەڵدەسان و لە ڕێگایی

شیوو دۆڵەکانەوە دەڕژانەوە ناو ئۆقیانوسێکی بە خوێ داپوشراو لەم حاڵەتەدا هەموو زەوی دەبوو بە کانێکی خوێ حەوزێکی پڕ لە خوێ لە سەر زەوی دروست دەبوو.

دووریی مانگ لە ئێمەوە (٢٤٠) هەزار میلە گریمان(٥٠) هەزار میل لەئێمەوە دوور بوایە لەم حاڵەتە هەموو زەوی دەکەوتە ژێر ئاو لە ڕۆژێکدا دوو جار نغرۆ دەبوین، بەڵام ئاوێکی بە گوڕم کە کێوو چیاکانی ڕادەماڵی هەروەها سەر زەوی دەبووە گێژەڵوکەو ڕەشەبا لەم ئارامییەی ئێستا نەدەماو زەوی دەبوو بە ترسناکترین خرۆکە.

با نمونەیەکی زانستی تر بهێنینەوە بۆ بە درۆخستنەوەی ڕێکەوت سەلماندنی پێوستی ئەم بوونە بە نەخشە کێشێك و کارسازێك کە لە ئەندازەگیری ڕێکی سیستەم داپڕشتووە.

بۆ نمونە لە لێکۆڵینەوە زانستییەکاندا هاتووە کە:

با ئۆکسجین بکەینە نمونەیەك و بیگرین بە دەستمانەوە بۆئەوەی کارسازی و ڕێکوپێکی سیستەمی ئەم جیهانەمان بۆ دەربکەوێت کە خوایەکی بە هێزو دەسەڵاتدار دایمەزراندووە، ئەو هەوایەی کە لە ژورووی زەوییەوەیە بریتییە لە (ئوکسجین، نایترۆجین، ئارۆجین، نییۆن، کۆنسیۆن و کاریبتۆن).

هەر ئەم هەوایە هەڵمی ئاوی گرتۆتە خۆی، هەروەها دووەم ئۆکسیدی کاربۆنی بەرێژەی (٠،٣) لە ١٪ یان سێ بەشی لە (١٠٠٠٠) تێدایە، گازەکانی تر خۆیان دەنوێنن لە شێوەی ڕەنگی سور وشین و سەوزدا، بەڵام ئارۆجین ئەو گازەیە کە بە ڕێژەی (٠،٦) لە ١٪ لە هەوادا هەیە ڕووناکییەکی گەشاوەمان پێدەبەخشێت کە ژیاری بەرەو پێش دەڕوات لە هەر شوێنێکدا بە کاربهێنرێت ئەوا نایترۆجین بەرێژەی نزیکەی (٧٨٪) لە هەوادا هەیە، لە کاتێکدا ڕێژەی ئۆکسجین لە هەوادا بە (٢١٪) دیاری دەکرێت.

هەوا بە تێکڕایی خۆی گوشار دەخاتە سەر زەوی نزیك بە ئەندازەی (١٥) ڕەتڵ لە سەر هەر ڤلانچکێکی چوارگۆشە لە ڕووبەری زەویی بە ئاست دەریا، کە هەر ڕەتڵێکیش بریتییە لە (٢٥٦٤) گرام، لە ڕاستیدا ئۆکسجین لە هەوادا خۆی بەشێکە لەم گوشارو پاڵەپەستۆیە، کە ئەندازەی دەگاتە (٣) ڕەتڵ لە سەر ڤولانچکێکی چوار گۆشە.

بۆماوەی ئوکسجینەکەی تری گەمارۆیە لە شێوەی چەند ئاوێتەیەك لە توێژاڵی زەویدا، ئەم بەشە(٠،٨)ی سەرجەمی ئاوی جیهان پێکدەهێنێت لای هەمووان ئاشکرایە کە ئۆکسجین شەماڵی ژیانە بۆ هەموو زیندەوەرانی سەر زەوی بۆ ناسینی ئوکسجین جگە لە هەوا لە هیچ سەرچاوەیەکی تر چنگ ناکەوێت.

ئێستا لەهاوکێشەکان بپرسین چۆن ئەم توخمە پڕلە چالاکییە لە ڕووی کیمیاییەوە دەرباز بوو لەو یەکگرتنەی کە هەیەتی لە گەڵ ئەو توخمانەی تردا و لە هەوادا نزیك بەهەمان ڕێژەی پێویستی داینراوە بۆ تەواوی بوونەوەرە زیندووەکان؟

گریمان ئۆکسجین لە بری ئەو ڕیژەیەی کە ئاماژەمان پێکرد ڕێژەکە لە (٥٠٪)یان زیاتر بوایە ئەو کاتە هەموو ماددەکان قابیلی سووتان دەبوون لە جیهاندا بە ئەندازەی خێراییەك گڕیان تێ بەردەبوو کە زەوی دەبووە جەنگەڵی گڕکان یان بە پێچەوانەوە ئەگەر ڕێژەی ئۆکسجین لە (١٠٪) یاخود کەم تربێت، بەڵام لەم حاڵەتەدا ئەو توخمانەی کە ئێستا هەن بە کار نەدەهاتن بۆ نمونە ئاگر، ئەگەر ئۆکسجینی ئازاد ئەو تەنها بە شەشی لە نێوان چەندین ملیۆنەها بەشی ماددەی زەوی دا هەڵبمژبایە ئەو کاتە هەموو ژیانی زیندەوەر لە خێراترین کات دەوەستا.

گریمانێکی تر بۆ بە درۆخستنەوەی ڕێکەوت و سەلماندنی داهێنەر واتا (خوا).

ئەگەر زەوی بەدەوری خۆیدا خێرا تر بسوڕایەتەوە لەوەی کە ئێستا هەیەتی هەرچی خانوو بیناو شاخ و دارو هەیە پرژوو بڵاو دەبووەوە بە جۆرێك کە زەوی خۆی لەت و پەت دەبوو، ئەمە لە ئەنجامی سوڕانەوەی زەوی بە دەوری خۆیدا بە شێوەیەکی خێرا وەك چۆن دەزووی کۆلارە بە دەست کەسێکەوە دەپسێت ئەگەر بەخێرایەکی زۆر بسوڕێتەوە دەبێتە هۆی تەئسیری هێزی ڕاوەنە لە چەقەکانییەوە یان ئەگەر بە پێچەوانەوە بە هێواشی بسوڕایەتەوە بە دەوری خۆیدا بۆ نموونە لەماوەی (١٠٠) کاتژمێردا بسوڕایەتەوە لە بری (٢٤) کاتژمێردا ئەوکات هەرچی لەسەر زەوی بوو هەمووی دەمردن و لە ناو دەچوون بە هەموو زیندەوەرەکانییەوە بەهۆی گەمارۆی وێرانکاری خۆرەوە.

هەموو ئەمانە شایەتن لە سەر بەدیهێنەرێکی کارساز و باڵادەست حیکمەتی ئەوەمان بۆ ڕۆشن دەکەنەوە لە گەڵ گونجاندنی ژیان مرۆڤ و زیندەوەرەکانی تری سەر زەوی کە بێگومان لە توانای (ئانارشیستیدا) نییە کە بتوانێت ئەم بوونەوەرە پان و پۆڕو فراوانو گەردوونە ڕێكو پێکە بهێنێتە بەرهەم، خوای گەورە دەفەرموێت: (اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنثَى وَمَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِندَهُ بِمِقْدَارٍ) الرعد ٨ واتە: هەر شتێك لای خوای گەورە بە ئەندازەیە هەروەها دەفەرمووێ: (وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ) الحجر ١٩ واتە: ئێمە لە نێو زەویدا کێوە بەرزەکانمان چەقاندووە کە چەشنی مێخ بۆ ڕاگرتنی زەوی لە هەر شتێك بە کێشانەو گونجاندن لەگەڵ حیکمەت و دانایی دا گژوگیاو ڕوەکمان تیادا

رواندووە.

ئەگەر بارستایی زەوی بە ئەندازەی چەند پێیەکی تر ئەستور تر بوایە لەوەی کە ئێستا هەیە، هەرچی دووەم ئۆکسیدی کاربۆن و ئۆکسجین هەیە هەمووی هەڵدەمژی، ئەوکاتە ژیان مەحاڵ و ئاستەم دەبوو.

خۆ ئەگەر زەوی لەقەباری خۆردا بوایە لەگەڵ ئەو چرپییەی کە هەیەتی ئەوکات هێزی موگناتیسی زەوی بۆ ڕاکێشانی ئەو تەنانەی کە لەسەریەتی چەندان و دووچەندان دەبـوو، هەروەها بەرزیی ئاتمۆسفۆری زەویی چوار میل دەهاتە خوارێ ئەو کات بە هەڵمبوونی ئاو مەحاڵ دەبوو، هەروەك پاڵەپەستۆو گوشاری هەوا بەرز دەبووەوە بۆ زیاتر لە(١٥٠) کیلۆ گرام لەسەر سانتیمێکی چوارگۆشە، کێشی ئەو زیندەوەرانەی کەئێستا ڕەتڵێکە دەگیشتە(١٥٠) ڕەتڵ و قەبارەی مرۆڤ کەمی دەکرد تا دەگەیشتە قەبارەی مشکێك یان سمۆرەیەك، ئەو کاتە ژیانی بە کۆمەڵی ئەم مەخلوق و دروستکراوانە ئاستەم دەبوو.

خۆ ئەگەر ئەم بەڵگانەو نیشانانەی کە پێکهاتنی جیهانی ماددین بە هەموو ئەو کەرەستانەی کە تێیدایە لە یاساو سیستەم و فراماسێون و پەیوەندی نێوان کەرەستەکان لە ڕێگایی ڕێکەوتەوە ڕەد دەکاتەوە، ئەو ڕێك‌و پێکی ژیان و ماددەی زیندوو هەروەها دروست بوونی لە ڕێگای ڕێکەوتەوە زۆر دوورترە لەم گریمانەی کە بە مەعریفەو زانست ڕوونکراوەتەوە.

لەم بارەیەوە یەکێك لە زانایان و پسپۆڕەکان بۆ ڕونکردنەوەی ئەم ڕاستییە نوسیویەتی و دەڵێت: پرۆتینەکان لە کەرەستە ئاوێتە سەرەکییەکانن لە تەواوی شانەی زیندەوارەکاندا، کە لە پێنج توخم پێکدێت و برتیین لە: کاربۆن و هایدرۆجین ونایترۆجین و ئۆکسجین و گۆگرد.

ژمارەی گەردیلەکان لەیەك بەشی بچوکی پرۆتینیدا دەگاتە(٤٠) هەزار گەردیلە.

بۆ ئەم مەبەستە زانای ماتماتیکی سویسری(چارلزیوچین جای) هەڵسا بە ژماردنی ئەو فاکتۆرانە، بۆی دەرکەوت کە دەرفەت لە ڕێگای ڕێکەوتەوە نارەخسێت بۆ دروست بوونی تەنها بەشێکی بچووکی پرۆتین لەوانەیە بە ڕێژەی (١) تا (١٠١٤٠) نەبێت واتا بە ڕێژەی (١ تا ١٠) کە (١٤٠) لە خۆی درابێتەوە ئەو ژمارەیە کە بە ووشە نە قسەی لەسەر دەکرێت و نە لەهاوکێشەشدا بەکاردەهێنرێت وە دەرنابڕێت ئەوجا چەندایەتی ئەو ماددەیە کە پێویستە بۆ ڕودان و پەیدابوونی ئەم هاوکێشەیە لە ڕێگای ڕێکەوتەوە

تەنها یەك گەردیلەی بچووك بەرهەم بهێنێت، دەبێت زیاتر بێت لەوەی كە هەموو ئەم بوونەوەرە گرتویەتییە خۆی بە ملیۆنەها، هەروەها دروست بوونی گەردیلەیەك بەو شێوەیە لەسەر رووی زەوی لە رێگای رێكەوتەوە بە تەنها بلیۆنەها ساڵی پێویستە كە زانای سویسری ئەندازەی ئەمەی بە ساڵ داناوە لێكدانی ژمارە (١٠)لەگەڵ (٢٤٣) جار لە خۆی واتا (١٠٢٤٣)ساڵ.

ئێمە دەزانین كە مرۆڤ دارای چ ئاڵۆزی و ووردەكارییەكە لە چالاكی ئەقڵی و دەزگای دەماریدا، كە ئەم ئاڵۆزی و ووردەكارییە مرۆڤی شایستەی رێكخستنی هەست و بیركردنەوە و دەرك و هەڵسوكەوتەكان كردووە و دەتوانێت ئەم شایستەییە رێكبخات. هەروەك بوونی دەزگای دەماری و پلەی دەركی ئاژەڵ دەزانین، بەڵام مرۆڤ نەی دەزانی كە رەوەكیش دارای دەزگای مەركەزی ئەوتۆیە كە چالاكییەكانی رێكدەخات بەو جۆرەی كە دەزگای دەماری چالاكییەكانی لەشی مرۆڤ و ئاژەڵ رێكی دەخات ئەمەش لەلایەن زانایەكەوە دۆزراوەتەوە.

زانای سۆڤیەتی (جوبار) پاش ئەوەی كە بیست ساڵی بردە سەر لە لێكۆڵینەوەی یەكاڵا كردنی رووەكدا ئاشكرای كردو دڵنیا بوو لە بوونی دەزگایەكی مەركەزی وەها كە تەواوی ئەركە سەرەكییەكانی رووەك رێكدەخات كە ئەویش لە مرۆڤ و ئاژەڵدا جیاوازی نییە، ئەم دەزگایە لە رێگای چەندین تەوژمی كارەباییەوە كاردەكەن وە بەرێوەی دەبەن هەست و بەڵگە زانیارییەكان لە بەشێكەوە بۆ بەشێكی تری رووەكەكە دەگوێزنەوە، خێرایی ئەم تەوژمانە دەگاتە (١٩)م لە كاتژمێرێكدا بەم جۆرە ئەم بەڵگە زانستیانە وا دەردەخەن و دۆزیویانەتەوە لە تاقیگەوە بە ئێمەیان راگەیاندوە و باوەریان هێناوە بە بوونی حیكمەت و نەخشەدانەرێك و رێكخستن و رەتكردنەوەی هەرەمەكی (ئانارشیستی) رێكەوت لە هەر گەردیلەو شانەیەك، لە گەردیلەو شانەكانی ئەم جیهانە سەیرو سەرسورهێنەرەدا رێكی سیستەم و كارسازی رێكخراوەیەتی ئەم جیهانە دەكەینە بەڵگە لەسەر بوونی خالق و دروستكارێكی رێكخەری هوودەزان و دانا (الله).

من بەردەوام بووم لە قسەكانم لەگەڵ كاك بەهرۆز-دا لە ماڵی كاك عەبدوڵڵا هەموو گوێیان گرتبوو، زوو زوو كاكە عەبە ئەیوت چاك منتان خەڵتاند.

بەردەوام بووم لەباسەكەم و عەرزی مەجلیسەكەم كرد.

بەڵگەی دووەم لەسەر بوونی خالق و دروستکەرێکی مەزن:

سازێنەرو نەخشەکێشی ئەم بوونەوەرە مەحاڵە شتێکی ماددیی بێت.

ئیسحاق نیوتن ئەوەی دەرك پێ کردبوو کەسیستەمی بوونەوەر بەرەو ڕۆچون دەڕوات، سەرنجام لەقۆناغێك نزیك دەبێتەوە کە پلەی گەرمای هەموو پێکهێنەرەکانی تێدا یەکسان دەبێت لەمەوە گەیشتە ئەوەی کە ئەم بوونەوەرە دەبێت سەرەتایەکی هەبێت، هەروەك پێویستە بەگوێرەی نەخشەیەکی دیاری کراو سیستەمێکی وێنەکێشراوی داڕێژرا بێت، کە لێکۆڵەرەوانی ئاووهەوا بەتەواوی ئەوەیان سەلماندوە.

سێیەم: بەڵگەی پێچون و لەوانەیی (ئیمکان).

بەڵگەی ئیمکان ئەو بەڵگە عەقڵییەیە کە زانایانی ئایدیای ئیسلامیی پەیڕەویان کـردووە بۆ بەڵگە هێنانەوە لەسەر پێویستی جیهان بە خالق و درووستکەرێك کە ناکەوێتە ژێر باری یاساکانی مومکینەوە.

لەم بـوارەدا زانیانی ئیسلامیی بوونەوەریان بەو جۆرەی کە عەقڵ دەرکی دەکات کردووە بە سێ بەشەوە:

یەکەم: بوونی مەحاڵ(نەبوو، نەکراو).

دووەم: بوونی مومکینی (جیهان).

سێیەم: بوونی واجب (اللە).

ئەم دابەشکردنە لەسەر ئەو بناغەیە دادەمەزرێت کە هەموو ئەو شتانەی ڕەنگە ئێمە بیری لێ نەکەینەوە یان بە بۆچوون بۆی بچین خۆیان بەگوێرەی بەدیهاتنی بوونیان بەم شێوەیەی خوارەوەیە:

- بوونی مەحاڵ: بوونی مەحاڵ بریتییە لەهەر شتێك کەبۆی دەچین و دێت بە خەیاڵماندا مەحاڵە بوونی دەرەکی هەبێت، چەشنی کۆبوونەوەی دووشتی دژ بەیەك: وەك بوونی شتێك و نەبوونی لەیەك کاتدا، چونکە وەها شتێك مەحاڵە، هەروەها وەك بوونی شتێك بەبێ فەراهەم هاتنی هۆکانی بوونی، چەشنی بوونی دەنگ بەبێ خاوەن دەنگ، جووڵە بەبێ جوڵێنە... هتد.

- بوونی مومکین: بریتییە لە هەرشتێك کە ڕێژەی بوون و نەبوونی یەکسان بێت، جا نە ئەوەیە لەبوون نزیکتر بێت تا لە نەبوون، نە ئەوەیە لە نەبوون نزیکتر بێت تا لە بوون، جا هەروەك قابیلی بەدیهاتن و بوونە، بەو شێوەیە قابیل بە نەبوونە، هەروەها

ڕەنگە گیر بێت و ڕەنگە گیر نەیەت، بەڵکو بوون و نەبوونەکەی پێویستی بەهۆکارێك هەیە کەلایەنی بوون و نەبوونی شتەکە تا یەکالای بکات. تەواوی ئەوەش کە هاتۆتە دی و ئەوەشی کە دێتە دی لە جیهاندا دەکەوێتە بازنەو جوغزی ئیمکانەوە.

سەبارەت بە تێکڕای جیهان حاڵەتێکە هەر بەو جۆرەیە، چونکە جیهان بریتییە لە کۆمەڵێك ڕووداو و هۆکار و ئەنجام کەبەدوای یەکدا یەکیان لە یەکێکی ترەوە هاتوونەتە دی، کەوابوو هەرشتێك لەم بوونەوەرو گەردوونەدا هۆکاری شتێکی ترە، ئەنجامی هۆکارەکان لەیەك کاتدا، هەموو جیهان هەر بەو جۆرە لە وزەو بەشەکانی ئەتۆم و گەردیلەو تا ئەستێرەکان.

تەواوی بوونی ئەم جیهانە بە قۆناغی ئیمکان بوون و نەبووندا تێپەڕیوە، وەك چۆن کتێب و کورسی و وێنەکە بە نموونەکەی ئێمەدا بەم قۆناغەدا تێپەڕین.

هەڵبەتە سەرجەمی تاکەکانی جیهانیش بەم قۆناغەدا تێپەڕیون و پاشان ووردە ووردە شت لەدوای شت هاتوونەتەدی، هەندێکیان لە هەندێکیانەوە پەیدابوون و هاتونەتە گۆڕێ تا ئەم شێوە تەواو کاملەی لێ‌پەیدا بووە، کە خۆی بریتییە لە کۆمەڵێك شتی مومکین و دەشێ و ناشێ، جا هەروەك ئاماژەمان بۆ کرد مومکین لە قۆناغی ئیمکان دەرناچێت بۆ قۆناغی هاتنەدی، مەگەر لەپاش پەیدابوون و فەراهەم هاتنی هۆکارەکە نەبێت، دەنا هەروا لەقۆناغی ئیمکاندا دەمێنێتەوە و هەرگیز بوونی نایەتە دی.

کەواتە مومکین و فەلسەفەکەی چەندین تایبەتمەندی وسیفەتی خۆی هەیە کە بریتییە لە:

(ا) یەکسانی ڕێـژەی بوون و نەبوون: ئەگەر هۆکارەکەی پەیدابوو ئەوا ئەویش پەیدادەبێت، ئەگەر هۆکارەکەی پەیدا نەبوو ئەوا ئەویش لە ڕووی بوون ونەبوونەوە بەستراوە بە شتێکی ترەوە.

(ب) دەرچوونی لە ئیمکان بۆ بوون: پێویستی بە سەبەب و هۆکارێك هەیە، ئەو هۆکارەش لە نێو چوارچێوەی سروشتیدا، خۆی بریتییە لە کۆمەڵێك هۆکاری سروشتی وەك ئـەوەی کە لە تـەواوی بـوونـەوەردا هەیە لە مـرۆڤ ئـاژەڵ و ڕووەك و ڕووداوە کردەوەکانی مرۆڤایەتی و.....هتد، چونکە جیهان لەناوەوەی بنیادو بیناسازی خۆیدا کۆمەڵێکە لەو هۆکارو ئەنجامە مومکینانە پێویستیان بە سەبەب و هۆکارێکی زۆری سروشتی هەیە.

لەو حاڵەتەدا وا پێویست دەکات کە ئەم زنجیرەیە تا بێ برانەوە بەردەوامی هەبێت کە ئەمەش مەحاڵە، لەبەرئەوەی کە عەقڵ بەڕونی دەرك بە بێهودەیی زنجیرەیی دەکات، کەوا بوو هەر دەبێت هۆکارێکی یەکەم لە ئارادا بێت، کە خۆی هۆکارە لەپەیداکردن و هێنانە کایەی تـەواوی مومکینەکاندا، خۆی نامومکینە، واتە بوونەکەی زاتییە و نەبەستراوە بەشتێکی ترەوە، ئەوەش واجب بوونی واجب پێویست دەکات.

سێیەم: بوونی واجب کە کۆتایی وەڵامەکەمانە، چونکە وەڵام دانەوەی پرسیاری ئەو کەسەیە کە دەپرسێت لە هۆی تەڕ بوونی جلوبەرگی کەسێکی تر و پێی دەڵێت: ئەم تەڕاییە وا بە جلەکانتەوە لە کوێوە هاتووە؟ ئەویش لە وەڵامدا پێی دەڵێت: لەسەر فەرشێکی تەڕ دانیشتبووم تا تەڕاییەکەی گەیشت بە جلەکانم، دیسان پرسیارێکی تر لە پرسیارەکەدا دروست دەبێت دەڵێت: ئەی فەرشەکە لە کوێوە تەڕایی پێ گەیشتبوو؟ پرسیار لێکراویش لە وەڵامدا پێی دەڵێت: پەرداخێك ئاو ڕژایە سەر فەرشەکە لەبەرئەوە تەڕ بوو، ئیتر پرسیار کەرەکە لە پرسیارکردن ڕادەوەستێ و هیچی تر ناڵێت چونکە ناپرسێت: ئەی تەڕاییەکە لە کوێوە گەیشتووە بە ئاوەکە؟

چونکە ئاو سەچاوەی تەڕییە، کۆتایی وەڵامەکەشە (واجب الوجود) واتا (بوونی پێویست کە خوای پاك و بێگەردە) هەر بەم جۆرەیە کە کۆتایی وەڵامەکە وەردەگیرێت هۆکارەکان هەر لە لای ئەوەوە کۆتاییان پێ دێت.

(هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ) الحديد ٣

واتە: هەر ئەوە سەرەتایەو کۆتاییەو دیارەو نادیارەو هەر ئەوە کە ئاگاداری هەموو شتێکەو ئاگایی و زانایی بەسەر هەموو شتێکدا هەیە.

بەم جۆرە دەگەینە دۆزینەوەی دەرککردن کۆتایی فەلسەفە لێرەدا دێت یاخود ئا لێرەوە فەلسەفە سەر دەبڕدرێت هەموو هاوکێشەی فەلسەفەی لێرەوە دەبێت خۆی بخاتە ناو تابوتی مەرگ، چونکە کە دەرککردنی مرۆڤ بە دەرککردنی بوونی واجب وەك هۆکارێك بۆ تەفسیرکردن و لێکدانەوەی کەرەسە مومکینەکان، هەروەك زانیمان بەشی ئەقڵ و هۆشی دەرك کەرەکانیش دان بەبوونی ئەم پێویستیەدا دەنێن.

من ئا لێرەدا فەلسەفە ئەتك دەکەم کۆتایی بە گەڕان بە دوای بوندا دەهێنم و ڕوو دەکەمە تاکە خوایەك کە دروستکەری هەموو ئەرزو ئاسمانەکانە.

ئەم هۆکارەش بە نیسبەت تەفسیرکردنی جیهانەوە ئەو کەرەسەیەیە کە ئێمە زاراوەی

(بوونی پێویست)ی لێدەنێین، ئەو بوونی پێویستە خوای پاك و بێگەردە.

کەوا بوو دەرکی سێیەم هەموو قۆناغەکان دەبڕێت و دەچێتە قۆناغی بوونی پێویست کە بوونی پەروەردگاری پەروەردگارە کەواتە لە ڕووی فەلسەفییەوە دوو بەشمان لە هاوکێشە کە وەرگرت:

یەکەم: بوونی مەحاڵ.

دووەم: بوونی مومکین.

لێرەدا وەك لەسەرەوە ئاماژەم پێ کرد فەلسەفە ئەژنۆی دەشکێت لە سێیەمدا بوونی واجب خۆی فەرز دەکاو بە خەڵکی ڕادەگەیەنێت کە زۆر خەڵکێکی کەم هەن کە نەگەیشتونەتە بوونی واجب ئەوانیش کەسانێکی ناوازەو دەرون نەخۆشن.

بەم جۆرە دێمە کۆتایی ئەنجامێکی ڕاگیرانەی ئەقڵی، بریتییە لەوەی کە جیهان پەیدابوێکی بوون مومکینە، پێویستی بە خالق و دروستکارێك هەیە ئەویش خوای بوونە کە پێویستە بەم پێیە بەڵگە زانستی و ئەقڵییەکان بریتی بوون لە بەڵگەی ڕێکی سیستەم، بەڵگەی بزواوتن لە خۆ نەبزواوتن، بەڵگەی ئیمکان، ئەوەمان بۆ دەسەلمێنێت کە ئەم جیهانە پێویستی بە خالقێك و داهێنەرێك هەیە لە هەمووی گرنگتر ئەوەیە کە ئەو پەروەردگارە دوورە لە سیفاتی ئەم جیهانەوە بەم سیفەتانە ناناسرێت ئەویش خوای پاك و بێگەردە ئەم بوونە لەوەوە دەرچووە هیچ شتێك لەو ناچێت، ئەو تاك و تەنهایە بێ نیازە دەوڵەمەندە لە کەس نابێت و لە کەسیش نەبووە، ئەو زیندووکەرەوەو مرێنەریشە وە ئاگادارە بەسەر هەمووانەوە.

پاش ئەوەی هەموو سەرچاوەکانم پێ وتن، مەجلیس هەموو بێدەنگ بوون.

شەو بەسەردا هات من و کاك مەلا محەممەد وتمان دەگەڕێینەوە بۆ هالە، بەڵام وتم باسەکەمان تەواو نەکردووە یان تۆ وەرە بۆ لامان یان من دێم بۆلات.

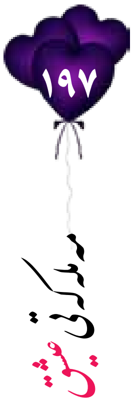
بەهرۆز: باشە، بەپەلە ڕۆیشت...

ئێمەش گەڕاینەوە بۆ هالەو کاك عەبدوڵا-مان لای مەهنازخان بەجێهێشت.

بەرەو هالە کەوتینە ڕێ.

بەرێگاوە بووین لەپڕ تەلەفون کرا...

کاك بەهرۆز وتی: فریاکەون، کاك عەبدوڵلا کۆچی دوایی کرد!

چیرۆکی شانزەیەم:

من و ئەفسانە

زۆرم بەلاوە سەیر بوو ترسام شەڕ روویدابێت لە نێوانیاندا، تەلەفونم کردەوە بۆ کاك بەهرۆز گوێم لە دەنگی گریان و قسەو باسی ئەڵمانی بوو. ووتم: چیەو چی ڕوویداوە؟

بەهرۆز: پۆلیسی لێیە لەگەڵ ئەمبولانس وەرە دوایی قسە دەکەین. کە ووتی پۆلیسی لێیە من پێم خۆش بوو، چونکە باشترە پۆلیس پێش رۆشتنی ئێمە بگاتە ئەوێ، بە هۆکاری ئەوەی ئێمە ئاگامان لە رووداوەکە نیەو نابینە شاهید تێدا.

گەیشتینەوەماڵی مەهناز خان هەموو ئەم باست و خواستەو مردنی کاك عەبدوڵڵا چەند سەعاتێکی کەمی پێچوو کە لە دوو سەعات و چەند دەقیقەیەك تێپەڕی نەدەکرد، چوینە لای مەهنازخان کچێکم بینی جلێکی زۆر عەجیبی لەبەردابوو چاوی ڕەش قژی ڕەش لێوی ڕەش لە شەیتان و شتی وا دەچوو فرمێسك بە چاویدا هاتبووە خوارەوە لەسەر دەم و چاوی جۆگەی ڕەشی دروست کردبوو، قاچی رووت شتێکی لە پێدابوو لە سفرە دەچوو هەموو ڕانی بەدەرەوە بوو. هەموو گیانی ڕەش بوو، ئیتر هەستم کرد ئەمە لە شەیتان پەرستەکانە، لە ئەوروپا پێیان دەڵێن «ساتانیست» من وامزانی ئەڵمانیە، چونکە هیچی نەوت.

مەلا محەممەد: دەڕۆم بزانم کفن پەیدا ناکەم چوو بۆ مزگەوتی تورکەکان لە هانۆڤەر و کفنی هێناو منیش لەوێ ئەو کاتەی کە پۆلیس لەگەڵ ئەو خەڵکەی کە بە ئەمبولانس

هاتبوون، هەر بێدەنگ بووم تەنها چوومە لای مەهناز خان و ووتم: چی بووە؟

لەبەر گریان وەڵامی نەدامەوە، کاك بەهرۆز-یش بە ئەڵمانی قسەی لەگەڵ پۆلیس و خەڵکەی تردا دەکرد، دیار بوو بڕیاریان دابوو کە دەبێت کاك عەبدوڵڵا بەرنە خەستەخانەو فەحسی بۆ بکەن و هۆکاری مردنەکەی بزانن دوای ئەوە دەتوانین کفنو دفنی بکەین و بە خاکی بسپێرین، من ئەو مەسافەیە زیاتر خەریکی قورئان خوێندن بووم بەسەریەوە، تەنها چوار ڕۆژ بوو کاك عەبدوڵڵا-م دەناسی بەڕاستی خۆشەویستی چووە ناودڵم هەستم کرد پیاوێکی زۆر سادەو بەڕێزە ئەو کاتەی کە دەستیانداین وخستیانە ناو ئەمبوڵانسەکە ئیتر دەستم کرد بە گریان، بۆ زیاتر بۆ خۆم دەگریام نەك بۆ ئەو ڕاستە خۆشەویستی لە دڵمدا هەبوو، بەڵام بەڕاستی مردن سامێکی زۆر گەورەی هەیە، بەڵام ئێمە زۆر سەرکەشین زۆر بە دەگمەن بیری مردن دەکەین.

ووتمان دەچین لەگەڵ تەرمەکەدا دوای فەحس دەیهێنینەوە، کەچی کاك بەهروز ووتی: کاك ماکوان ئەوە بەلای کەمەوە دوو ڕۆژی پێدەچێت و تەرمەکەی لە سەلاجەدا دادەنێنن(منیش بێدەنگ بووم)، چونکە من خاوەنی ئەوە باست و خواستانە نابم لەبەر وەی کە من بۆ خۆم میوانم شارەزایش نیم و پاشان ئەوانە هەموو خزمو کەسوکاری یەکترن.

ووتمان مادام وایە ئێمە دەچینەوە بۆ هالە و دوای دێینەوە، بەڵام ووتم من پێناچێت بگەڕێمەوە، چونکە منیش دوو بەیانی تەیارەکەم دەگەڕێتەوە بۆ نەرویج. من خوا حافیزیتان لێدەکەم و بۆ خۆتان خۆشبن کاك بەهرۆز ئاگات لە مەهنازخان بێت ئافرەتێکی بەڕێزە. تکا دەکەم بڕۆو پێی بڵێ من داوای ئیزنی لێدەکەم.

کاك بەهرۆز زۆر بە ئەدەبەوە خۆشحاڵی دەربڕی کە بمێنمەوە.

ووتم: بەخوا ئیلتیزامم هەیەو ئیشوکارم بە جێهیشتووە.

مەهنازخان هات بۆ لام و بە دەم گریانەوە سەری خستە سەرشانم و بە کوڵ گریاو ووتی: ماکوان گیان مەڕۆ توخوا تۆو کاك مەلا محەمەد کفن و دفنی بکەن.

ووتم: من لەخزمەتاندام بەس ماڵو منداڵم تەنهان.

مەهنازخان: خۆم تەلەفۆنیان بۆ دەکەم.

منیش زۆر لەسەری نەڕۆشتم تەلەفونم کرد بۆ خێزانم کە بلیتی تەیارەکەم بۆ بگۆڕێت، بە مەهناز خاتوونم ووت: من لەخزمەتاندام، لە خوارەوەی شوقەکەیان لەگەڵ مەلا محەمەد هاتینە خوارەوە هەندێك کەسی لێبوون من نەم دەناسین بێجگە لە خێزانی کاك بەهرۆزو منداڵەکانی و دوو سێ کەسی تری.

لەپڕ شەڕ دەستی پێکرد لە دەرگای شوقەکەدا گوێم لە هاواری مەهنازخان بوو، قژی ئەو ئافرەتەی گرتبوو کە هەموو جلوبەرگو قژو گیانی خۆی ڕەش کردبوو ڕایدەکێشاو دەیکردە دەرەوەی شوقەکە.

ئەیووت: ئاخر کچم بەخێو کرد سەڵیتە دەرچێت، من نەم زانی سەڵیتە چییە تا ئەو کاتە واتا (سۆزانی).

بە پەلە ڕامانکرد کاک بەهرۆز دەستی ئەو کچەی گرتبوو ئەگریا چۆن گریانێك.

کاك بەهرۆز ئەیووت بەو کچە (ئەفسانە) بە قسەی بکەو بڕۆ.

ئەویش بە کوردی قسەی دەکرد، ئەیووت بۆ کوێ بچم ئاخر جێگام نییە. منیش ڕامکرد بۆلای مەهنازخان.

ووتم: چییە؟

مەهناز: ئەوە نابێت لەماڵەکەمدا بێت.

ووتم: ئەوە کێیە؟

مەهناز: ئەوە کچم بوو، بەڵام لە ئێستاوە کچم نییە.

کاك بەهرۆز دەیووت بڕۆ! ئەویش بە گریانێکی زۆر سەیر دەگریا دەیوت جێگام نییە بۆ کوێ بچم.

ووتم: کە مادام جێگای نییە بۆ کوێ بڕوات ئەوە ئافرەتە.

وا هەستم کرد لە ئاهەنگێك شتێك بووە گەڕاوەتەوە.. لەسەر جلو بەرگەکەی لێ توورەن.

بە مەهنازخانم ووت: ئاخر خوا عەفوت بکات بۆ کوێ بڕوات ئەو بەسەزمانە، هەر هیچ نەبێت باخۆی بگۆڕێت هەموو گیانی ڕووتە بەم شەوە باوکی مردووە ئەوەندەی تر با لەسەری سەخت نەبێت، بیبەخشە بەمن.

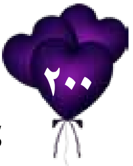
مەهناز: لەبەر خاتری تۆ بابێتەوە سەرەوە.

چوم بۆ لای ووتم: خوشکی من بڕۆ دایکت دەڵێ بابێتە سەرەوە.

وامزانی دەڵێت باشە ماڵت ئاوابێت، وەڵڵا ووتی: (دانکەشون).

منیش ووتم خوا موبارەکی کات، کاك بەهرۆز-م بانگکرد و ووتم: کاکە ئەوە چییە ئەو ئافرەتە؟

ووتی: ئەمە کچی مەهنازخانە ناوی ئەفسانە-یە، هەمیشە لەگەڵ کاك عەبدوڵڵا شەڕیان بووە ئەمشەو هاتۆتەوە دیسانەوە شەڕیان بووە، هۆکاری ئەو شەڕە بوو کاك عەبدوڵڵا تورە بووە و دەڵێن جەڵدەی لێیداوە، بەڵام ئەم کچە کچی پیاوێکی ترە کچی

کاك عەبدوڵلا نییە.

ووتم: کاك بەهرۆز ئەم سەرو وەزعەی بۆ وایە؟

بەهرۆز: کاك ماکوان ئەم کچە لە داخی کاك عەبدوڵلا وای کردووە. ئەوە بۆ ماوەی چەندە هەر وا بوون، باسەکەیان دوورو درێژە.

کاك بەهرۆز کەوتە باسکردنی ئەفسانە بۆم، باسی ئەوەی کرد کە گوایە هەمیشە جەنگو هەرایان بووە لەگەڵ کاك عەبدوڵلا-دا پرسیاری ئەوەم کرد کە هۆکارەکە چی بووە؟

بەهرۆز: زیاتر کێشەی خانەوادەگی بووە، منیش زۆر لەسەری نەڕۆشتم پرسیارم لێنەکرد، گەڕاینەوە دوای ئەوەی تەرمەکەی کاك عەبدوڵلایان بەرەو بۆ خەستەکانە برد، ئێمەش کەمێك ماینەوە دوای ئەوە هەڵساین و ئیتر بەرەو هالە ڕۆشتینەوە.

بۆ بەیانی تەلەفونمان کردەوە بۆ کاك بەهرۆزو مەهنازخان ووتمان تەرمەکەیان داونەتەوە ووتیان نا پێدەچێت سبەینێ وەریبگرینەوە.

چاوەڕێمان کرد تەلەفونکرا بۆ کاك مەلا محەمەد ووتی: با بڕۆین تا دەگەینەوە ئەوێ تەرمەکە وەردەگرنەوە. گەیشتین و تەرمەکەمان وەرگرتەوە من و کاك مەلا محەمەد شۆردمان و کفنمان کردو کردمانە سندوق تەسلیمی کۆمپانیای تورکەکانمان کرد کە لە مزگەوت بمێنێتەوە تا گۆڕی بۆ هەڵدەکەنن.

خزمانی ئەوان هاتبوون زۆر خەڵکی لێبوو، هەر کەسێکم ئەبینی لەو مزگەوتە من نەمدەناسی کۆمەڵێك ڕەفیقی من و مەلا محەمەد نەبێت هاتبوون هەمومان نەدەگەیشتینە دەکەس، بەڵام ئەوان زیاد لە چەند خانەوادەیەك دەبوون، خەڵکی کوردستانی ڕۆژهەڵات زۆر هاتبوو. ئاگام لێبوو ئەوەی کە منی دەناسی مۆڕەی دەکردو چپەیان بوو لە نێوانی خۆیاندا، تەنها یەکێکیان نەبێت ناوی کاك سەلاح بوو خەڵکی مهاباد بوو یەکێك بوو لە بەرپرسەکانی دیموکراتی ئێران، هات بۆ لام و ووتی: خۆشحاڵم کە ئەتبینم لێرەو زۆر دەمێك بوو حەزم دەکرد بە خزمەتان بگەم.

ئەو کاك سەلاح-ە پیاوێکی زۆر بەڕێز بوو منیش زۆر مەمنونی بووم خۆشحاڵی زۆرم دەربڕی، لە تەعزێکە لە مزگەوتی تورکەکان ئاگام لێبوو کرابووە پێکەنین و حلکەو قسەی بێمانا، لە هەمووی ناخۆشتر ئەوە بوو یەك دووبرا هاتن فاتیحەیان داخست ئاگام لێبوو پێدەکەنین.

منیش خۆم پێنەگیرا ووتم: ئەمە تەعزێیە کێ ئەیەوێت قسەبکات با بڕواتە دەرەوە ئەویشی دەیەوێت فاتیحە دابخات بۆ کاك عەبدوڵلا بە حورمەتی فاتیحەکە بگرێت،

ئەگەر بڕوای بە مزگەوت و فاتیحا نییە ڕێزیشی ناگرێت، با بڕوات لە دیسکۆیەك یان نادی و بارێك تەعزێکەی خۆی دابنێ.

دەنگ نەما کەس قسەی نەدەکرد بەس ئاگام لە هەندێکیان بوون وەك قومبەلە دەیانویست بەسەر مندا بتەقنەوە. کاك مەلا محەمەد ووتی: کاکە تۆ هەر خۆت تورە کردووە تازە قسەیەکیشمان بۆ بکە.

منیش دەستم کرد بە باسی مردن و ووتم: نەتان پرسیوە دوای ئەم ژیانە بۆ کوێ دەچین؟.. بیرم لەوە کردەوە کە باسێکی ئیمانی بکەم...

ئاخر بەشەر بۆ بیر ناکەیتەوە هەروا بە عەبەسی و بێهودەیی دروستکراوی ناگەڕێیتەوە بۆ جێگایەك کە دروستکەرێکت هەبێت.

ئینجا باسی مردنم کرد، کە مردن جۆری هەیە. هەیە دەمرێت بۆ ماوەیەك و پاشان زیندوو دەبێتەوە وەك گژوگیاو هەندێك لە درەختودار واتا ژیان و مردنیان دەورییە.

مرۆڤیش بە هەمان شێوە دەگەڕێتەوەو سەرلەنوێ زیندوو دەبێتەوە.

باسی ئەوەم کرد کە مرۆڤ دەمرێتو بە دووجۆر مامەڵەی لەگەڵ دەکرێت:

یەکەم: دوای مردنی ئەگەر کەسێکی بێدین و خراپەکار بوو، چۆن ڕەفتاری لەگەڵ دەکرێت، پێغەمبەر (ﷺ) دەفەرموێت: لەوکاتەی کە گیانی دەکێشن ناڕەحەتترین کاتییەتی و ئەوەندە بە ئازارەوە گیانی دەکێشرێت، کوردەواری دەڵێت زوخاو هەڵدەهێنێتەوە.

پاشان دوو فریشتەی ناشرین و لەبەرچاوی ئەو ترسناك کفنێکی بۆگەناوی پڕ لە پشکۆی ئاگری بۆ دەهێنن بۆگەنی ئەو کفنە لە هەرچی کەلاکی تۆپیوی سەر ئەم زەمینە هەیە ناخۆشترە. بەرزی دەکەنەوە بۆ بارەگای مەلەکوتی خوای گەورە بە چ ناوێك پێی ناخۆش بێت بەو ناوەوە بانگی دەکەن، فریشتەکان تەریقی دەکەنەوە باسی خراپەو گەندەڵییەکانی دەکەن.

خوای گەورە دەرگای مەلەکوتی خۆی بۆ ناکاتەوە ئەو فریشتانە لە ئاسمانەوە بەریئەدەنەوە خوارەوە. لە فەرموودەکەدا هاتووە کە تەنها زریکەو هاواری ئەو مردووە ئاژەڵەکان دەیبیستن ئەوەندە بەسوێ و ئەوەندە قورسە، لەو کاتەدایە خوای گەورە پێی دەڵێت ئەم کەسە لە دۆزەخییەکانە، ئەم حاڵەتەی کە بەسەر ئەو مردووەدا دێت ئەوکاتە لەسەر بەردەشۆرە یان ئەو کاتەیە کە دەیشۆن، دەموچاوی گرژ دەبێت خەڵکی وادەزانێت ئازاری پێگەیشتووە، بەڵام ئەوە بۆئەوەی کە پێیان ووتوە تۆ دۆزەخیت، پەنا دەگرم بەخوا لەو ئاگرە کە ئەگەر مرۆڤ بچێتە ناوی ڕۆژێك نییەو مانگێك نییە و هەزاران ساڵ نییە، بەڵکو هاتنە دەرەوەی نییە.

مردوو تا ئەوكاتەی کە تەواو دەبێت لە شۆردن و کفنی تێوە دەئاڵێنن حەز ناکات بیبەنە ناو گۆڕەکەی، چونکە دەزانێت دوایی حاڵو گوزەرانی چۆنە لە ناو گۆڕ بۆیە حەز ناکات بەزوویی بیبەن هاوار دەکات بۆ خەڵکی ئەو دەیانبینێت، بەڵام خەڵکە ئەو نابینن.

تا ئەو کاتەی ئەیخەنە ناو گۆڕەکەی خۆی و ئیتر دایدەپۆشن جارێکی تر ڕۆحی دەچێتەوە لاشەی هەڵدەستێت ڕابکات سەری دەکێشێت بە بەردی ئەلحەدا واتا ئەو بەردەی کە دانراوە یاخود ئەو گڵەیە کە بە سەریەوەیەتی یاخود سندوقەکەی، بەڵام ڕێگە نییەو ئیتر کاتی گەڕانەوەیە بۆ لای خودا.

دوو فریشتەی دەموچاو ترسناك دێنەوە لای پێی دەڵێن خوای تۆ کێیە؟

ناتوانێت وەڵام بداتەوە، چونکە خوای نەبوو یان هەوەس پەرست بووە یان شەخس پەرست بووە یان حیزب پەرست بووە...

هەروەها دەڵێن ئەو کەسەی کە بۆمان ناردی ناوی محەمەد بوو شوێنی کەوتی؟

ئەویش دەڵێت نازانم باسی کێ دەکەن، ئیتر دەرگایەکی بۆ دەکرێتەوە لە ناو گۆڕەکەی دەڵێن ئەوە جێگای تۆیە لەم جێگایەدا تا ڕۆژی حەشر یاخود قیامەت. ئەویش شیوێکە لە شیوەکانی جەهەنم، کە بە وەیل ناسراوە.

شێوەی دووەم: مرۆڤێکی دیندارو خواناسە کە دەمرێت چی لێدێت پێچەوانەی پیاو خراپەکەیە، کاتێك کە گیانی دەکێشن وەك ئەوە وایە بۆنی سێوێك بکات.

ئەوەندە بە ئاسانی ڕۆحی دەردەچێت، لەوکاتەدا دوو فریشتەی تر دێنە لای و کفنێکی بۆن خۆشی بۆ دێنن لە بەهەشتەوە. بۆنەکەی لە بۆنی هەرچی بۆنی عەتری سەر زەوەی هەیە خۆشترە ناوی «حەنوطە» کەلە بەهەشتەوە بۆنی پێداکراوە، پاشان کفنەکەی تێوە دەئاڵێنن بەرزی دەکەنەوە بۆ بارەگای مەلەکوتی خوای گەورە.

لەئاسمانەکاندا فریشتەکان بەچ ناوێك پێی خۆش بێت بەو ناوەوە بانگی دەکەن و باسی بۆن خۆشی دەکەن، پاشان خوای گەورە دەفەرموێت ناوی ئەم کەسەم بۆ بخەنە لای پیاوچاکان و شەهیدان و ڕاستگۆکان.

باسی چاکەو باشەکانی دەکەن، ئەوکاتەی کە مژدەی بەهەشتی ئەدەنێ لە ئاسمانەوە، کە دێتەوە ئەو کاتەیە کە لەسەر بەردەشۆرەکەیەو لە خۆشیاندا زەردەخەنە دەگرێت و خەڵکی دەورویشتی کە دەیشۆن وا هەست دەکەن ماوەو خوتوکەی دراوە، بەڵام لە ڕاستیدا ئەوە خۆشی موژدەی بەهەشتە بەلاشەکەیشیەوە خەڵکی دەیبینێت.

ئینجا ئارەزومەندە خێراو زوو بیبەن بۆ قەبرو گۆڕەکەی. کە دەیخەنە ناو گۆڕەکەی ئینجا هەستدەکات مردووە. دوو فریشتە دێنە لای و بە جوانی و چاکی وەڵامی پرسیارەکان

ئەداتەوە دەرگایەکی بۆ دەکرێتەوە لە گۆڕەکەیدا کە باخێکە لە باخەکانی بەهەشت تا قیامەت لەو جێگایەدا دەمنێتەوە.

قسەکانم تەواو کرد پرسیاری زۆر کراو منیش ئەوەندەی لە توانامدا بوو وەڵامم دانەوە.

گەڕاینەوە بۆ ماڵی مەهنازخان زۆرێك لە خەڵکەکە ڕۆیشتنەوە ئاگام لە کاك بەهرۆز بوو ڕقێکی چوو بووە دڵ کە بەو شێوە قسەم کرد هەستم دەکرد ئەیوست بم بوغزێنێت، بەڵام ڕێگەم نەدا. ئەوکاتەی کە قسەی دەکرد من یان سەرم دادەخست و ئیهمالم دەکرد یان یەکسەر مەوزوعەکەم پێدەگۆڕی ئیتر هەستی کرد ئەوەی ئەو دەیکات نەشیاوە منیش زوو ڕەدی ئەدەمەوە، بۆیە زۆر بەردەوام نەبوو لەسەر کارو ڕەفتارەکەی.

ئێوارە نزیك کاتژمێر شەش بوو ماڵەکەیان چۆڵ بوو من و مەلا محەمەدو کاك بەهرۆز و خۆیان بووین لەگەڵ هەندێك لە کەس و کارەکەیان. چوومە دەرەوە بۆ گەڕانێکی کەم، من سروشتم وایە زۆر لە جێگایەکدا ناتوانم دانیشم حەزم زۆر بە جوڵەیە. چپاندم بە گوێی مەلا محەمەد دا ووتم: کاك بابڕۆین ئیتر تەواو تاقەتم نەما.

مەلا محەمەد: کاکە هیچ نەبێت با تا سەعات نۆ لێرە بین نانێکمان لەم ماڵە خواردووە.

ووتم: ئاخر بۆیە لەگەڵ مەلا نەبیت باشە، چونکە هەمیشە خەیاڵی لای نانە.

کردم بە فشقیات و ووتم: مەلا محەمەد ناشێ چاوت بڕیبێتە مەهنازخان ئێستا بێوەژنە.

مەلا محەمەد: لە خوا بترسە!

ووتم: باشە «اللهم اجعلنا من المتقين» من هەڵسام و هاتمە دەرەوە زۆرم نەمابوو لەسەر پلیکانەکانی شوقەکە بێمە خوارەوە، گویم لە دەنگێك بوو.

ووتی: کاك مەڵا ماکوان؟

لە دڵی خۆم مدا ووتم مەلام بیستووە بەس مەلام نەبیستووە، کە ئاوڕم دایەوە تەماشام کرد ئەفسانە-یە کچی مەهنازخان ئەوەی کە لە جەماعەتی شەیتان پەرستەکان بوو هات و ووتی: کاك مەڵا چی دەکەیت؟

ووتم: وەڵا ئەچم پیاسەیەك دەکەم.

ئەفسانە: بێم لە تەکت؟!

ووتم: نەوەڵڵا!

ئەفسانە: بۆ؟

ووتم: ئاخر من تەریق دەبمەوە بەو جلانەوە بێمە دەرەوە لەگەڵتا، تۆ خۆت نافەرمویت مەلا ماکوان، ئاخر مەلات دیوە بەو شێوە لەگەڵ خەڵك بێتە دەرەوە.

ئەفسانە: چیبکەم؟

ووتم: دادەگیان برۆ دەرپێیەك بکەرە پێت یان تەنورەیەك، ئینجا کراسێكو ئەو دەموچاوەت بشۆو پاشان ئەو تەلو فسفۆرە بکەرەوە لە دەموچاوت لە پاسکیلی جارانی من دەچیت، تۆ بەم هەموو جوانییەوە بۆ وات لە خۆت کردووە؟ تۆ دەزانی زۆر جوانی بەو هەموو ناسکییەتەوە بۆ خۆتت کردووە بە شەیتان.

ئەفسانە: باشە، بێسە.. بێسە ئیسە خۆم دەگۆڕم و دێمەوە، هاتمە دەرەوەی شوقەکەو چاوەڕوانی ئەفسانە-م کرد.

هاتەوە بینیم وابزانم پێنج دەقیقەی پێچوو، تەماشای جلوبەرگەکەیم کرد قەمصەڵەیەکی زلی کردبووە بەری و ملپێچێکی لە سەریدا شۆڕکردبووەوە لە داهۆڵ دەچوو، تەل و شتەکانی لە خۆی نەکردبووەوە. ئەمجارە زیاتر لە هێستری قاچاخچی دەچوو ئەوەندە گوڵەی پێوەبوو.

ووتم: ئەوە بۆ وا خۆت کردووە بە پەن.

ئەفسانە: ئەی تۆ نەت وت خۆت داپۆشە؟

ووتم: با وام وت، پێشتر لە تەیری ئاوەڕوتکراو دەچوویت ئێستا لە شێت دەچیت.

ئەگەر نازانیت خۆت گۆڕی بە دایکت بڵێ بتگۆڕێ، بەڵام بە پێکەنینەوە پێمووت بگەڕێوە خۆت بە جوانی بگۆڕە وەك ئافرەتێکی خاوەن شەخسییەت. چاوەڕێت دەکەم، بەخوا ڕووم نایەت ئاواش بێمە دەرەوە لە مرۆڤێکی ئاسایی ناچیت ئەفسانە. برۆ خۆت بگۆڕە زۆر ئاسایی بە تکایە.

ئەفسانە: باشە، بەس تۆزێکم پێدەچێت.

ووتم: تا نیو سەعاتی تریش بۆ تۆ، منیش دەبێت تەلەفون بۆ خێزانم بکەم دەمەوێت بە ئیسراحەت قسە بکەم.

ئەفسانە: باشە.

من قسەم کرد لەگەڵ خێزانم و ئەویش تۆزێکی بۆڵاند بەسەرمدا ووتی: ئەوە بۆ نایەیتەوە ژنت هێناوە لە ئەڵمانیا؟ ووتی کیلۆنی دەرگای ماڵ دەگۆڕم تا دوو ڕۆژی تر نەیەتەوە ئیتر دەستمانکرد بە قسە وابزانم زۆرمان پێچوو. لەپڕ یەکێك لە تەنیشتمەوە وەك جنۆکە پەیدا بوو بەدەنگی بەرز ووتی مەلا ماکوان من تەواو بووم؟

خێزانم ووتی: ئەوە دەنگە کێیە؟

ووتم: ئەوە کچێکی شێتە توخوا بانگم دەکات بڕۆم نانەکەم بخۆم، چونکە نەدەکرا بۆی باس بکەم کێیەو چییە ئافرەتیش بە سروشتی خۆی غیرەی هەیە لە دەنگی ئافرەتی تر.

کە تەماشام کرد نەمناسییەوە هەر چی قایشو قروشو تەلو مەل بوو لە خۆی کردبووەوە سەرپۆشێکی سپی جوانی دابوو بەسەریدا.

ووتم: ئەوە ئەم هەموو جوانیەت لە کوێوە هێناوە کچێ؟ مەبەستم لەو قسەیە ئەوە بوو بلێ خوای گەورە پیبەخشیوم.

ئەفسانە: وەڵلا بلێم چی، خۆم هەر جوانم.

ووتم: دەی وەڵلا ناشرینی لە ئۆمەتی محەمەد ناچیت، ئەوە مجاملە بوو بە ئینگلیزی پێم ووت بۆئەوەی تێبگات ووتم (کۆمپلمێنت بوو) بەس بەخوا لە شەیتانی مێ دەچی. لەمەشدا هەر مەبەستم بوو باسی ئاینی لەگەڵ بکەمەوە.

ئەفسانە: ڕاستە من شەیتانم! شەیتان ئەو هێزەیە کە تواناى بە من بەخشیوە.

ئیتر ئەو قسەیەی خوا دای بۆ من ووتم: ناشێ ئەفسانە تۆ شەیتان پەرست نەبیت ساتانیستەکانی؟

ئەفسانە: ئەرێ!

ووتم: ئەرێت باقی نەبێت، توخوا تۆی بەچکە موسڵمان لە خوا ناترسیت بووی بەشەیتان پەرست، ئەی دەزانی خوا نەفرینی لە شەیتان کردووە ئەی ئەفسانەی شەیتان، بەڵام بە پێکەنینەوە بە ئوسلوبی حیوارەوە.

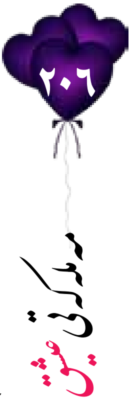
ئەفسانە: ئاخر شەیتان خراپەکارە با ئێمە چاکەی لەگەڵ بکەین بۆ ئەوەی لە شەڕی بە دوور بین! شەیتان پەرستی مەبەست ئەوەیە کە ئێمە خەڵکی دوور بکەین لە شەڕی شەیتان.

هەستم کرد ئەو من بانگەواز دەکات بۆ فیکرەکەی خۆی.

ووتم: ئێ ئەفسانە وەڵلا قسەکانت مەعقولە ئەم فەلسەفەی ساتانیستەکانە چیترت پێیە بۆم باسبکە.

ئەفسانە: مەلا ماکوان بەڕاستیتە یان شۆخی دەکەیت؟

ووتم: ئەفسانە نەك شۆخی، بەڵکو قەشمەریشم پێت دێت. بە خوای ئەم ئەرزو ئاسمانە خوشکی من بویتایە دەمکوشتی و لە قەبرسانی موسڵمانایش نەمدەهێشت بتنێژن. ئەزانی تۆ چەندە جینایەتکاری؟ تۆ وا دەزانی من وەك خۆت جاهیلم؟ تۆ دەزانی دوای چی کەوتویت؟

ئەفسانە: ئەرێ دەزانم بۆچی نازانم.

ووتم: وەڵا فرت پێوەی نییە، باشە پرسیارێك تۆ «كراولی» دەناسی؟..

كەوام ووت ڕەنگی زەرد بوو.

ئەفسانە: ئاشناس.

ووتم: جا عەیب ناكەیت باسی مرۆڤ دۆستی و شتی وا دەكەیت. تۆ دەزانی شوێن چی كەوتوویت؟

ئەفسانە: مەڵا ماكوان چۆن ئەمە دەزانی؟

ووتم: توخوا مەلایەك ئەگەر مەلا بێت نابێت ئەوانە بزانێت.

ئەفسانە: یەعنی هەرچی مەڵایە ئەمانە دەناسێت؟

خۆ من دەمزانی هەموو مەلا شتی وا نازانێت، زۆربەی مەلا لە هەندێك كتێب زیاتر هیچی تری لانییە ناچار ووتم: ئەرێ!

ووتم: بەڵێ ئەوەش دەزانێت كراول چەندە فاسد بوو خەڵكی بەریتانیا بوو ئەو ئەم فیكرەیەی و فەلسەفەی ساتانیستەی تەنزیر كردووە ئەو كردوێتە ئایدۆلۆژیا. لەگەڵ ولیام پالتث-ی شاعیر.

ئەفسانە: بۆ مەڵا ماكوان تۆ ولیام پالتث-یش دەناسی؟

ووتم: پێت وایە من وەك تۆ بێ ئەقڵم، ئەشزانم كراولی سەرۆكەكەی تۆ كە پیاوێكی زل بوو شوی كرد بە پیاوێكی تر بەناوی (ئالم پێنكس) كە بەیەكەوە هەرچی كاری خراپە هەبوو دەیانكرد لە ئیتاڵیا لەبەر چاوی خەڵكی لە دوورگەی سیسیلیا كاری نەشیاو و شازیان دەكرد بە ئاشكرا تا دەركران و دوایی چوو ملی شكاند بۆ سەحرای جەزائیر، لەوێ ووتی لەگەڵ شەیتان قسە دەكەم و بیرێكی نوێیان دامەزراند. هەر سێكیان بەیكەوە واتا (كراولی و ولیەم و ئالم)بە ناوی خاچی خونچە گوڵ. هەرسێكیان ووتیان خوا مانای نییە دەبێت ئێمە شەیتان بپەرستین ئەوەی لاشەمان پێی خۆشە بیكەین، چونكە ئەیانووت خراپەكارو شەڕخوازی ئیتر دەست پێدەكات ئێمە تۆ دەپەرستین شەیتان بۆ ئەوەی بە خلودی بمێنینەوە، ئەمە بنەما فەلسەفییەكەیان بوو.

ئینجا كراولی لە ناو شوشەی عارەق ئەو كەسانەی كە ماددەی هۆشبەریان دەخوارد مرد لەسەر شەقامەكانی فەرەنسا لە دوای خۆی نوسیبووی تا دەتوانن مەشروب بخۆن، تا دەتوانن هێرۆین بەكاربهێنن بۆئەوەی لە شەیتان نزیك بن.

ووتم: ها مەڵا ئەفسانە تۆ بۆ قسە ناكەیت؟

ئەفسانە: جا چی بێژم.

ووتم: بۆ ئەوەی بزانی من مێژووی هەموویان دەزانـم و دەشزانم لـەدوای ئەوان کەسێکی تر لە ساتانیستەکان و لە جەماعەتی ئێوە بە ناوی ئەنطوان لیڤی کە جولەکەیە خەڵکی ئیسرائیلە، بەڵام ئیسرائیل دەریکرد، لە ئەمریکا دەژیا لە ساڵی ١٩٩٩ بە ڕەسمی کەنیسەی شەیتانی بۆ کرایەوە، پاشان چەند کتێبێکی نوسیوە لەوانەی کە کراون بە عەرەبی و زمانی فارسی و بەشێکیش کوردی.

یەکەم: کش شەیتان.

دووەم: توقوصاتی شەیتان.

سێیەم: حەشری شەیتان.

چوارەم: یاداشتەکانی شەیتان.

زۆری تر کە بەداخەوە ئێستا لە هەولێرو سلێمانی و کەلار ئەمانە وجودیان هەیە، بەڵام وەك تۆ بێ چاو و ڕوو نین خۆیان ئاشکرا نەکردووە.

ئەزانم کە لە کەناری دەریاو بە کۆمەڵ پیاو ژنتان بەیەکەوە ڕادەبوێرن، منداڵ کە لەدایك دەبێت سەری دەبڕن و بە ئاشکرا دەیخۆن و خوێنی یەکتر دەخۆن و هەرچی شتی خراپە دەیکەن. بەکارهێنانی مەشروب و جگەرەو ماددە هۆشبەرەکان لای ئێوە عیبادەتی گەورەیە کە شەیتان لە خۆتان ڕازی دەکەن. دەزانم کە لەناو ئەنتەرنێتدا زیاد لە ٧٤٧٥ ماڵپەرتان هەیە و لە لایەن دەزگای مۆسادی ئیسرئیل-یەوە پارە وەردەگرن و خۆم چوومەتە ناو ماڵپەڕەکانتان، کە بەناوی بەندەکانی شەیتان و کەنیسەی شەیتان و.....تاد، ئەفسانە بۆ قسە ناکەیت؟ حەز دەکەم گوێم لێت بێت.

ئەفسانە: کا ماکوان!

ووتم: ڕۆڵە ئەوە تۆ زمانت پاك نەبۆتەوە بە مەلا دەڵێیت مەڵا و ئێستا لە جیاتی کاك دەڵێی کا، ئەرێ ڕۆڵە تۆ بۆ نایەیت کۆرسێکی زمان بخوێنیت.

دەستی کرد بەگریانێکی زۆر، چی لە وێوە دەڕۆشت تەماشی منی دەکرد وایانزانی لێمداوە.

ووتم: ئەرێ دادە ئەوە بۆ دەگری؟ کچێ حەیای منت برد. ئێستا من دوور دەکەومەوە کە تەواو بوویت چڵمەکەو بسڕەو وەرەوە بۆ لام.

من دورکەوتمەوە لە ترسا ئەوم بەجێهێشت، ئەوەندە گریانەکەی قوڵ بوو.

لە دوورەوە تەماشام کردو خۆم لێ ون نەکرد، وەڵڵا ووردە ووردە هاتەوە بۆ لام پێدەکەنی.

لە دوورەوە ووتم: ئاقڵ بوویت بووی بە خواپەرست یان هەر لە جەماعەتی شەیتانی.

ئەفسانە گەڕایەوە بۆ لام کە هاتەوە نزیك بوویەوە، لە دڵی خۆمدا ووتم سوپاس بۆ خوا کاریگەریم هەبووە لەسەری، بۆیە دەگریا.

ووتم: ئەفسانە چی وای لێکردی کە بگریت؟

ئەفسانە: ماکوان حەزم لە هێرۆینە نە پارەم پێیەو نە دەستیشم دەکەوێت بۆ ئەوە دەگریم.

من بینیم گیانی دەلەرزێت وامزانی لە ترسی خوایە، کەچی ئەمە موعتادەو وەك خۆیان دەڵێن گەردی بوو.

ئەفسانە: ماکوان توخوا چیت دەوێت ئەتدەمێ، ئەگەر ئەتوانی پارەم بدەرێ با هێرۆین بکرم.

زۆر گوناح بوو دەستی کردەوە بەگریان ئەو کچە جوانە زەلیل بووبوو، لەبەردەستما ئامادە بوو بۆ دەرمان لاشەی خۆی بە من بفرۆشێت، چونکە فێر بووە ئەو کارە ئەنجام بدات بۆ بەدەستهێنانی دەرمانەکەی.

ووتم: ئاخر ئەفسانە من پارەم پێیە بەس نازانم لە کوێ هەیە، ئەوە پارە جا چۆن دەستت دەکەوێت بەم ئێوارەیە؟

ئەفسانە: تۆ پارەکەم بدەرێ خۆم دەیکرم ئێستا.

ووتم: باشە چەندت دەوێت؟

ئەفسانە: ٦٠ ئێورۆ....

ووتم: فەرموو، کە پارەکەم دایە یەکسەر بە جێی هێشتم و رۆیی. منیش وەك ئەهلی ئەم ئیسلامەو عەشایەر ووتم باشە خۆ ئەم ئافرەتە لەگەڵ مندا بووە هیچ نەبێت تا دەیبەمەوە ماڵەوە ئاگام لێی بێت، لە دوورەوە ووتم: ئەفسانە مەڕۆ با منیش بێم.

هەر وەڵامیشی نەدامەوە، بەڵام من شوێنی کەوتم، زیاد لە نیوسەعات ڕۆشت، دوایی سواری پاس بوو منیش سەرکەوتم چوومە لایەوە.

ئەفسانە: مەڵا ئەوە بۆ هاتی؟

ووتم: ئاخر مەڵا پیاوە ئافرەتێك بە تەنها جێناهێڵێت، ١٠ ئێورۆم دایە ووتم برۆ بلیت ببرە با نەگیرێین، بە خوا ١٠ ئێورۆکەشی خستە گیرفانی.

ئەفسانە: نایەوێت لە ئەڵمانیا کەس پارەی پاس نادات.

- خۆم چومە لای شۆفێرەکە ووتم: بلیتێکم بدەرێ.

ووتی: بۆ کوێ دەچی؟

ووتم: نازانم، بەخوا جنێوێکی پێدام وای زانی پێی ڕادەبوێرم.

دابەزین من لەگەڵ ئەفسانەدا ڕۆیشتم خۆمانکرد بە دیسکۆیەکدا یان باڕ بوو، کۆمەڵێك خەڵك دانیشتبوون چووە لایان پارەکەی دایەو یەکێکیان هەڵسا چوو بۆی هێناو بردیانە ژورێك سبحان الله، منیش لە دوورەوە تەماشای ئەو وەزعەم دەکرد هەستم کرد مرۆڤ لای ئەم ئەوروپیانە چەندە هەرزانە، چەندە دڕندەشن بەرانبەر بە مرۆڤ. ناخۆشترین کات و ساتی ژیانم بوو هیچم بۆ نەدەکرا، ئەو ئەڵمانیانە تیایاندابوو بەقەدەر نیو لۆری دەبوو مۆڕەیان لێ دەکردم منیش هەر لە مۆڕە زیاتر دەسەڵاتم نەبوو، چونکە تازە ناچارییە ئێمە ناچاری دەرگای ئەم خەڵکەین.

کوڕێکی گەنج هاتە تەنیشتمەوە، ووتی: تۆ چی ئەفسانەی؟

ووتم: تۆ کوردی؟

ووتی: بەڵێ، من لەم باڕە کار دەکەم.

ووتم: ئەوە بردیانە کوێ ئەو کچە بۆ خاتری خوا.

ووتی: ئێستا دەیهێننەوە تا دەتوێتەوە.

ووتم: برای باش چی دەتوێتەوە.

ووتی: دەرمانەکە لە لاشەیدا.

ئیتر خەریك بوو ئەو دڵەم شەقی دەبرد، خۆم پێ ڕانەگیرا ناچار خۆم کرد بە ژورەکەدا تەماشام کرد ئەفسانە لەو عەرزەدا پاڵ کەوتووە. هەر ئەوەندەم زانی منیش قاچم لە زەوی بڕا سەیری خۆمم کرد بەدەست زلێکی ئەڵمانییەوەم هەموو گیانی نەخشونیگار بوو، ئەو هەتیوە لە کەوانتەرەکەی ماڵی نەنکم دەچو باپیرم لەلایەکەوە خۆی بۆیاخی کردبوو

بۆیاخەکەی هەڵی دابوو، وابزانم ٤٠ ڕەنگ بوو.

ئەویش شین و سورو مۆر لەسەر دەموچاو و گیانی بوو، وەڵا من لە تاو ئەوەی کە نەم خنکێنێت بە دەستییەوە بووم وەك تەزبێح، هەتا توانیم یەك کەلەم لێدا، باش بوو دانامەوە سەر زەوی. ئەوەندەم زانی لەو دەمو چاوانەی ئەو سیان چوارێکم بۆ هەڵسا، منیش ڕامکردە لای ئەو کوڕە کوردە.

ووتم: کاکە چەقۆیەکم بدەرێ خێرا با خۆم دەربازکەم لەم سەگانە.

خوا هەڵناگرێت ئەویش هاتە دەست لەگەڵم بە ئەڵمانی دایبەیەکدا من هیچ تێنەگەیشتم. بە خوا ئیشارەتی کرد بۆ چەقۆیەك لە پشتی خۆیەوە بوو دەستم پێگەیشت ئەو زلانە وەك بەفر توانەوە، هاوارمکرد بە ئینگلیزی پێم وتن سەرتان دەبڕم، لە فیلمی ئەمریکی فێر بووبووم ئەو خێرەی هەبوو فیلمەکە بۆم.

خواخواشم بوو خۆم دەرچم و ئەو كچە دەركەم لەو تاريكستانە. بەو كوڕە كوردەم ووت: ئەی ئەو كچە چۆن بهێنمە دەرەوە، ئاگام لێبوو ووردە ووردە چونەوە بۆ لای كابرا قەڵەوەكەی كە من كەلەم لێدابوو لوتو دەموچاوی خوێنی پێوە بوو بۆ ئەويان پاك دەكردەوە.

ووتم: كاكە هەرچيت كردووە ئەفسانە-م بۆ بهێنە دەرەوە، زۆر مەمنونت دەبم.

ووتی: كاكە خۆ ئەفسانە ئەمە جێگايەتی، يەكەم جاری نييە دێتە ئێرە.

ووتم: ئەزانم بەس بۆ نەگەبەتی ئەمرۆ لەگەڵ من هاتۆتە دەرەوە منيش ميوانم دەبێت بيبەمەوە.

- ووتی ئاخر بێ هۆشە.

ووتم: من دەچمە دەرەوە، تۆ وەك برايەكی باش ئەو كارەم بۆ بكە.

ووتی: بێخەم بە.

هاتمە دەرەوەی ئەو بارە ڕێك لە قەبر دەچوو، ترسام ديسانەوە ئەو ئەڵمانيانە هێرشم بۆ بهێن، ئەگەر چەقۆيەكم پێبوايە ترسم نەبوو هيچم پێنەبوو ئەوانيش زياد لە ٩٠ بۆ ١١٠ كيلۆ دەبوون. منيش ٦٨ كيلۆ بووم ئەترسام بەتەنها هيچم پێنيەو ئەوانيش چوار پێنجێكن بەڕاستی لەوە دەترسام كەرامەتم بشكێنن. بۆيە ناچار هاتمە دەرەوە لە دوورەوە وەستام خۆم كرد بە جێگايەكدا ناوی ليدڵ بوو، دوو چەقۆی گەورەی مەطبەخم كڕی و وەك سازۆكی خستمە پشتم و يەكێكی تريشم خستە بەر سكم.

زۆر داخم لە دڵدا بوو ووتم: دەگەڕێمەوە بۆ بارەكە، خۆم كرد بە بارەكەدا بە توڕەييەوە تەماشای ئەو جەماعەتەم كرد هيچيان نەووت. ئەوانيش سەيريان كردم و دەنگيان نەبوو و نەجوڵان، كوڕە كوردەكە هات بۆ لام ناوی حەميد بوو خەڵكی كەركوك بوو.

حەميد: بۆ گەڕايتەوە؟

ووتم: وەڵڵاهی ئەمەوێت شەڕ لەگەڵ ئەوانە بكەم.

حەميد: ئەو كوژن كوڕە.

ووتم: هاتومەتەوە بۆ ئەوەی بكوژرێم زۆر داخم لەدڵدايە، جا بەڕاستی زۆر بێتاقەت بووم. ئەو جەماعەتە ئەڵمانيە ترسان هيچيان نەوت وايانزانی خەڵكم لە دەرەوە داناوە، چونكە حەميد ووتبوی ئەم كوڕە كوردە ئێستا ئەچێت ڕەفيقەكانی ددهێنێت و دێتەوە بۆ لاتان جا خۆشتان توشی پۆليس مەكەن.

ووتم: حەميد گيان يەك دوو جنێوی ئەڵمانی باشم فێركە با داخی دڵی خۆميان پێ

برێژم، دوو شتی پێووتم ڕێك چوومە نزیکیان پێم ووتن سەیری هەر چواریانم کرد سەرو تفم تێکردن دەستم لەسەر چەقۆکەش بوو ئەترسام فریانەکەوم بیەوەشێنم.

وەڵڵا ئەوان چرکەیان لێوە نەهات. حەمید داینام لەسەر کورسییەك و ساردییەکی بۆ هێنام خواردم هەر ئەو دوو جنێوەی فێری کردبووم هەر ئەوەم دەووتەوە، ئەوانیش هەر حسابیان بۆ نەکردم. ئەفسانە هاتە دەرەوە سەرو گوێلاك خۆڵاوی سەرپۆش لەمل، زەلیل، گێژ.

دەکەوت بەملاولادا چاوی فرمێسکی پێوە بوو زەردەخەنەش لەسەر لێوی بوو، من کەبینیم ئەوەندەی تر شێت بووم، ئەوەی بەدەممدا هات.

سوپاسی حەمیدم کردو هەردوو چەقۆکەشم دایە بۆ خۆی، ئەفسانە-م بردە دەرەوە، پارەشم پێنەما بوو هەمووی لەسەر کارتەکەم بوو. ئەفسانە-ش ئاگای لە خۆی نەبوو پاش کەمێك ووتم تەکسی بگرە ناونیشانو ئەدەرسی ماڵی خۆتان بڵێ ماڵت کاول بێت، کە تەماشای سەعاتم کرد یانزەی شەوە.

گەڕاینەوە بۆ ماڵەوە بردمە سەرەوە بۆ لای مەهنازخان.

- کاك مەلا محەمەد: خۆ قەرار بوو من و تۆ زوو بڕۆین؟

ووتم: توشی ڕوداوێك بووم ئێستا بۆت باس دەکەم.

ئەفسانە-م بردە ژورێك.

مەهنازخان: چیبوگە؟ ماکوان گیان.

ووتم: کوڕە مەهنازخان تۆ بەڵات هەیە، کەی ئەوە کچە خەریك بوو توشی شتێکی زۆر گەورەم بکات.

مەهنازخان: ماکوان گیان ئەوە حاڵو گوزەرانی منە، کەباسەکەم گێڕایەوە مەلا محەمەد توڕە بوو، دەیوت ئێستا دەچین ئەژدادیان دەسوتێنین.

ووتم: برا وازبهێنە خواخوام بوو نەجاتم بێت.

مەلا محەمەد: با بڕۆینەوە بۆ هالە.

ووتم: باشە بابڕۆین، من هەڵسام خواحافیزی بکەم کۆتایی بە میواندارییەکە بهێنم بەڕاستی ماندوو بووم لە ئەڵمانیا. هەڵسام ووتم مەهنازخان من دەڕۆم.

مەهناز خان: ماکوان گیان دەبێت تا شەش سەعاتی تر لێرە بیت ئەوە قانونە.

ووتم: بۆ؟

مەهنازخان: ئاخر پۆلیسمان ئاگادار کردووە کە تۆو ئەفسانە چونەتە دەرەوە، چونکە ئەفسانە لای پۆلیس دۆسیەی هەیە دەبێت بمێنیتەوە تا بەئاگا دێتەوە، چونکە تۆ

لەگەڵیدا چویتە دەرەوە ئاگاداری بوویت بۆ ئەوەی هەرچی ڕوویدات تۆ شاهیدی لەو حاڵەتەدا، ئەم قسەیەشت بۆیە پێدەڵێم بۆ ئەوەی نەبادا دوایی خوانەخواستە شتێك ڕوویدات ئێمە ڕوو زەردی لای تۆ بین.

ئەوەندەی تر بێتاقەت بووم، ووتم: مەلا محەمەد تۆ بڕۆ بەیانی یەك دەبینینەوە، شەو مامەوە زۆر ئاسایی من لەسەر قەنەفەکەیان خەوتم و بەیانی هەڵسام مەهنازخان نان و چایی بەیانی ئامادە کردبوو. منیش تێرو پڕم خوارد، ئەفسانە-م هەر نەبینی نەشم دەویست ببیبینم.

خواحافیزیم کرد لە مەهنازخان و ووتم: من بەیانی دەگەڕێمەوە بۆ نەرویج خواتان لەگەڵ.

هاتمەوە بۆ ماڵی مەلا محەمەد، دوای ئەوە تا شەو پێکەوە بووین پاشان مەلا محەمەد منی گەیاندەوە فرۆکەخانەی فڕانکفۆرت و گەڕامەوە بۆ ئۆسلۆ، نەرویج.

لە دوای ١٣ ڕۆژ گەڕامەوە بۆ نەرویج، ژیانی ئاسایی خۆم دەست پێکردەوە.

دوای چەند ڕۆژێك لەگەڵ مەلا محەمەد قسەمان کرد بە تەلەفۆن و باسی ئەو وەزعەمان کردەوە ووتم: تەلەفونت نەکردووە بۆ مەهنازخان؟

مەلا محەمەد: نەخێر

ووتم: باشە ئەگەر ژمارەکەت لایە بمدەرێ با من پەیوەندییان پێوە بکەم، ژمارەکەم وەرگرت، دوای ٨ مانگ بۆ ٩مانگ ڕۆژێك تەماشای ژمارەی ناو مۆبایلەکەی خۆمم دەکرد، ناوەکەی مەهنازخان هاتە بەر چاوم. دەستم پێداناو ڕاستەوخۆ تەلەفونم بۆ کرد.

مەهنازخان وەڵامی دایەوە، ووتم ماکوانم هەر حەزم کردووە هەواڵت بزانم. زۆر قسەمان کردو هەواڵی خێزانمی پرسی و پاشان منیش هەواڵی ئەفسانە-م لێپرسی. مەهنازخان: ئەوە بۆ سێ مانگ دەچێت ئەفسانە مردووە.

ووتم: چۆن بووە مردنەکەی؟

مەهنازخان: خۆی کوشت!

ووتم: چۆن بوو خۆ کوشتنەکەی؟

مەهنازخان: پۆلیس پێی ووتوین، دەستی کرد بە گریانێکی بە کوڵ و بەردەوام بوو ووتی ماکوان گیان بێکەس خۆم لەم ووڵاتە، زۆر دەردە دڵی کرد. منیشی خستە گریان زۆر ئازار گەیشت بە گیانم ووتم ئێستا چی دەکەیت؟

مەهنازخان: توشی فەقەرات بووم لە جێگام، ناتوانم کار بکەم ئێستا لە ماڵی خۆمدا نیم لە ساڵمەندانم.

ووتم: واتا ئێستا لە خستەخانەی؟

مەهنازخان: خستەخانە نییە، بەڵکو شوێنی پەکەوتەکانە.

ماکوان گیان بۆ نایەیت بۆ لام، وەرە تۆزێك قورئانم بەسەردا بخوێنە.

ووتم: بەخوا بۆم ناکرێت، بەلاَم پەیمان بێت هەر دەرفەتێکم بۆ دروست بوو سەردانت بکەم.

شەو چوومە پالتاك لە ژووری دەنگی ئیسلام دەرسی مامۆستا باوەڕ بوو دوای تەواو بوون بە جووتە خۆمان کرد بە ژووری مەڵبەندی پێشمەرگە دێرینەکان و تۆزێك سەرو دڵی ئەوانمان گرتو هاتینە دەرەوە.

ئەو موزوعەم بۆ باس کرد ووتی: ماکوان ئەوە بۆ نایەیت بۆ لامان بۆ ئەڵمانیا حەز دەکەم لە نزیکەوە بت بینم.

ووتم: وەڵلا دەمێکەیە نەهاتووم، بەلاَم هەوڵ ئەدەم بێم. کاتەکانم ڕێکخستەوە دوای یەك دوو مانگ ڕۆشتم بۆ ئەڵمانیا، دیسان لە فرانکفۆرت دابەزیم ئەوەندە تامەزرۆ بووم پورزاکەم و خالۆزایەکم هاتن بە شوێنمدا لە خۆشیاندا جەنتاکەم لەبیرچوو لەناو پاسەکە کاك فەهمی ووتی: ماکوان کوا جانتات پێنییە؟

ووتم: بەرێ وەڵلا، بەس لە ناو پاسەکەدا جێمان هێشتووە. لەو پاسەی کە لە فرۆکەخانەوە دێتە ناو فرانکفۆرت بەجێماوە، بە دەستی بەتاڵ بێ هیچ بەیەکەوە ڕێکەوتین بۆ نۆرمبێرگ. دوو شەو زۆر بە خۆشی لای کاك زاناو کاك فەهمی بووم لە نۆرمبێرگ.

بلیتم برِی چوومە هانۆڤەر تا چاوم بکەوێت بەو ئافرەتە بەڕێزە تەلەفونم کرد کەسێك بە ئەڵمانی وەلاَمی دامەوە هیچ تێنەگەیشتم.

چوومە چایخانەی تورکەکان نزیك مزگەوت بوو، زۆری نەمابوو بۆ نوێژی عەسر لەگەڵ کاك سەلمان بادینییەك بووم بە ڕەفیق و ووتم لەم قسانە تێناگەم، بەڵکو- بۆم بکەیت بە کوردی، تێمگەیاند ئەمە ژمارەی ئافرەتێکە لە شوێنی پەکەوتوەکانە دەیناسم دەمەوێت قسەی لەگەڵ بکەم و بڕۆمە لای.

کاك سەلمان: باشە، دەستی کرد بە قسەکردن و دوای دایخستەوە و ووتی ئەو ئافرەتە چی تۆیە؟

ووتم: هەر کوردەو لێرە ناسیومە.

باوەشی پیاکردم ووتی: بۆ خۆت خۆشبی، مردووە عەمری خوای بەجێهێناوە، وایزانی دەگریم و باوکە ڕۆ دەکەم.

ووتم: خوا عەفوی کات، دەتوانیت بلیتێکم بۆ ببڕی بۆ ڤوبەتاڵ؟

چوومە ماڵی مامۆستا باوەڕو دوو شەو لەماڵی ئەوان بووم ئێوارەیەك لە ماڵی کاك باوکی بەهەشت و شەوێکیش لە ماڵی کاك عومەر سەلەفی ناسراو بە کاك بڵند. ئەو چەند ڕۆژە زۆرخۆش گوزەراندم لە ئەڵمانیا حەقی جارەکەی ترم کردەوە. کاك باوەڕ منی گەیاندەوە بۆ فرانکفۆرت و گەڕامەوە بۆ نەرویج.

مەراقم بوو بزانم ئەم ساتانیستانە دەگەنە چی، مەرگی ئەفسانە و دایکی و کاك عەبدوڵڵا زۆر ناخۆش بوو کاریگەری خۆی هەبوو.

بەداخەوە ئێستا لە کوردستان لەم جۆرە بیروباوەڕانە زۆرە.

چەند نمونەیەك لەوانە:

لە سابونکەران لە سلێمانی زیاد لە ٢٠ لاو گیراون کە هەموو بەیەکەوە کاری سێکسیان کردووە هەمووشیان کوڕن.

لە هەولێر بە ئاشکرا هەن و لە هەفتەنامەی باس دا چاوپێکەوتن و ڕاپۆرتیان لەسەر کرابوو..

لە ناوچەکانی تر لە شێوەی گروپ و ڕێکخراودا دەردەکەون.

ئەو کەسانەی کە دەچنە ناو ئەم گروپەوە لە کۆتایدا دەبێت خۆیان بکوژن یاخود شێت بن.

هەندێك زانیاری لەسەر ئەم گروپی شەیتان پەرستانە لە جیهاندا.

ئەمانە تەنانەت لە ناو شاری مەککەی پیرۆزدا هەن لە یەکێك لە کۆڵانەکانی شاری مەککە من ئارمەکەیانم بینیوە لەسەر دیوار بۆیاخ کراوە، کە ئەستێرەیەکی پێنج چوکڵەیەو بۆ خوارەوە شۆڕە پێچەوانەی ئەستێرەکەی داود.

بارەگایی سەرەکییان لە ئەمریکایەو پاشان ئیسرائیل و ئینجا وڵاتی میسر.

لە ئەوروپا زۆرن، بەڵام پۆلیس چاودێریان دەکات لەڕاستیشدا کۆنترۆڵ ناکرێن.

ڕۆژێکیان هەیە لە هاویندا بەرواری ٦/٦ ی هەموو ساڵێك یادی دەکەنەوە، چونکە پێیان وایە ڕۆژی لەدایك بوونی شەیتانە، هەموو بە کاری شازو ئاشکراو قیزەونەکانیان دێنە دەرەوە.

ژمارە سفریان زۆر لا پیرۆزەو گۆرانیەکیان هەیە کە هەموویان لەبەریانە بەناوی ڕێگای فراوانی دۆزەخ.

لە کاتی عیبادەتیاندا بۆ شەیتان ئافرەتێکیان بە ڕووتی خۆی خوێناوی دەکات و دەست ئەدات لە پێشی پیاو و ژنان بۆ پیرۆزی بەندایەتیتەکەیان گوایە شەیتان ئەمەی

پێخۆشه.

مۆسیقایەکیان هەیە بەناوی ڕێگا بەرەو بەهەشت کە دەبێت وەك مناجات و قورئانی موسڵمان و ئینجلی مەسیح و تەوراتی جولەکە ڕۆژانە گوێی لێ بگرن.

دەبێت تەنها گوێ لەیەك تیپی مۆسیقا بگرن ئەویش ناوی ڕۆکی لیدز بینغن.

باشترین گۆرانی بێژیان کە دەبێت گوێ لێبگرن ناوی ڕۆڵین ستونە، کە گۆرانییەکەی قسە وتنە بەخوا و بەرزڕاگرتی شەیتانە، فێرکردنی ئەو خەڵکەیە بە خۆوسیتی و ئەنانیەت.

جۆری مۆسیقاکان سێ جۆرە کە پزیشکەکان دەڵێن ئەم جۆری مۆسیقایە کاردەکاتە سەر دڵ و مێشکی مرۆڤ وای لێدەکات کە خۆی بکوژێت بێ ئەوەی بترسێت، ناوەکانیان بریتیە لە:

یەکەم: مەعدەنی ڕەش بەئینگلیزی پێی دەوترێت (بلاك مێتاڵ)

دووەم: مەعدەنی ڕەق بە ئینگلیزی پێی دەوترێت (هارد مێتاڵ)

سێیەم: مەعدەنی مردن بەئینگلیزی پێدەوترێت(دێث مێتاڵ)

دژی هەموو جۆرە ئاینێکن.

ئەوکەسەی کە دەیەوێت زیاتر لە شەیتان نزیك بێتەوە، دەبێت هەموو جۆرە مەی و مەشروب و ماددەی هۆشبەر بخوات و بخواتەوە، بۆ ئەوەی زۆر مەست بێت، پاشان خوێنی یەکتر دەخۆن. هەموو جۆرە سێکسێك دەکەن بە پیاو ژن و گەنجیان پیاو لەگەڵ پیاو ژن لەگەڵ ژن هیچ جۆرە قەدەغەکراوێك نییە، هەموو کارێکی نەشیاو دەکەن بە کۆمەڵ دەیکەن پێیان وایە شەیتان ئەو کارەی پیرۆز کردووە. لە کەناری دەریاکاندا ئەو کارە دەکەن.

ئافرەتیان کە سکی پڕ دەبێت لە پێنج مانگیدا سکەکەی پێ لەباردەبن دەبێت خۆی لە خوێنەکەی بخواتەوە.

منداڵ سەر دەبڕن گۆشتەکەی دەخۆن و دەیکەنە قوربانی بۆ شەیتان بەدەستی دایکی خۆی.

هەوڵی زۆریان بۆ فێربوونی سیحرو جادووە.

خاوەنی زیاد لە ٧٤٧٥ پێگەی خۆیانن لە هەموو دونیادا بەربڵاون.

ئەمەی کەباسم کرد پەیامی منە بۆ دایكو باوکان بۆ لاوەکان خۆیان بپارێزن لەم جۆرە فیتنانە، بەتایبەت ئەوانەی لە ئەروپان نەهێڵن منداڵەکانیان تێکەڵ ببن بەم جۆرە خەڵکانە.

چیرۆکی حەڤدەیەم:

من و گوڵی سور

ساڵی ٢٠٠٦ لە تۆڕی کۆمەڵایەتی پاڵتۆك چەند کۆڕیکم گرت لە ژووری کوردستان یونایتد، بۆتین سەرپەرشتی دەکرد کۆڕێك بوو لەسەر مافی ئافرەت، دوای تەواو بوون کەسێك پەیوەندی پێوەکردم بە ناوی گوڵی سور سڵاوی لێکردم، وەڵامم نەدایەوە تا درەنگ لەبەرئەوەی تایبەتی ترم زۆر لەگەڵ بوو لە پاڵتۆك. دەرچوو لە پاڵتۆك منیش وەڵامی سڵاوم دایەوەو بەجێمهێشت، دوای ئەو لە تایبەت (پرایڤێت) نوسیبوی (ماکوان تۆ جاشی عەرەبی، بۆ خزمەت بە کورد ناکەیت خزمەت بە ئیسلامی عەرەبی شۆڤێنی دەکەیت، بۆ خزمەت بە محەمەد دەکەیت کچێکی هێناوە تەمەنی ٩ ساڵ بووە).

وەڵامم نەدایەوە لای خۆم سڕیمەوە کە نەتوانێت هیچ نوسینێکم بۆ بنێرێت.

پاشان بەناوی سورەگوڵ هاتەوە، دیسانەوە بە ئەدەب سڵاوی کرد، وەڵام دایەوە، ووتی: کاك ماکوان جیاوازی یەهودی و ئیسلام چییە لە عونسوریەتدا، ئێوە وەلاءو بەرائتان هەیە، ئەوانیش هەر وەلاءو بەرائیان هەیە خۆیان بە گەلێکی پێشەنگ دەزانن بۆ هەموو جیهانایان، ئێوەش هەروان.

بەم شیوەیە وەڵامم دایەوە: بەڕێز سورەگوڵ ئەم باسە زۆری دەوێت بە نوسین کات زۆر دەبات ئەگەر مایکت هەیە بە دەنگ بۆتی شی دەکەمەوە.

سورەگوڵ: ببورە مایکم نییە.

بۆم نوسی: ببورە منیش کاتم نییە.

سورەگوڵ: ئاخر من کچم مایك ناگرم.

بۆم نوسی: دەی خوشکی من تۆ قسە مەکە، من قسە دەکەم بەس گوێ بگرە، من داوای قسەم لێنەکردویت.

بەجێی هێشتم و وەڵامی نەدامەوە، پاش کەمێکی کە پەیوەندی پێوەکردمەوە ووتی:

ئاخر منداڵەکانم خەوتوون ئەکرێت کاتێکی تر بێت.

ووتم: بەڵێ ئاساییە.

شەوێکیان ئەو ناوەم بینی لە ژووری دیدی نوێ، من قسەم دەکرد باسی سیرەی پێغەمبەرم دەکرد، ئاگام لێی بوو دەینوسی بە حقدەوە نوسیبووی (محەمەد هەرچی جولەکەی نیشتیمانی عەرەب و بوو کوشتی و دەریکردن ئیتر باسی چی دەکەن، کەی محەمەد ڕەحەمەت بووە).

کاک ئاوات کەرکوکی ئەدمینی ژوور لە نوسین وەستانی تا من تەواو بووم.

ووتی: بەڕێز هەر پرسیارێکت هەیە فەرموو مایك بگرە با مامۆستایانی ژوور وەڵامت بدەنەوە.

سورەگوڵ: من مایك ناگرم ئافرەتم.

کاک ئاوات ڕێگای پێدا کە بە تێکست بنوسێت، نووسی بۆ عەلمانی بە کافر دەزانن و ئەوەی لە خۆتان نەبێت سەری دەبڕن؟ بۆ نابێت لەم ژوورەی ئێوە ئافرەت قسەبکات؟

کاک ئاوات وەڵامی دایەوە: بۆ ڕاست ناکەیت ئەوە نییە ئێمە پێت دەڵێین مایك بگرەو قسەی خۆت بکە، تۆ خۆت مایکت نییە! ئیتر بۆچی ئێمە ڕێگەت پێنادەین.

قسەیەکی بەکاك ئاوات ووت، لەوەڵامدا پێی ووت: ماددەم قسەت بە خۆم ووت هیچ ناڵێم، مرونەتی نواند چونکە خۆی ئەدمین بوو.

لە پرایڤت بۆی نوسیبووم: من ناڵێم ئێوە عونسورین بەس خۆتان خۆشدەوێت.

هیچ وەڵامم نەدایەوە.

دوای هاتەوەو ووتی: وەرە با بەمایك قسە بکەین.

منیش لەڕووی فزولیەوە ووتم: باشە، هەستم دەکرد ئافرەت نەبێت، چونکە ئافرەت ئەوەندە لەسەر شت ناڕوات، پاشان من مایکم بۆ نارد. قسەی نەکرد ووتی: مایکم ئیش ناکات، واهەستم کرد درۆدەکات.

ووتم: ئاخ کورد درۆو پارەو خیانەت، هەر بۆ خۆشی.

پاشان ووتی: ماکوان! بۆئەوەی بزانیت من ئەفسەرم لە سوپای ئیسرائیل ڕۆژانە بەدەیان موسڵمان دارکاری دەکەم، ڕۆژێك دێت تۆش ئاوا دارکاری بکەم.

زۆر ڕقم هەڵسا ووتم: ئاخر ئەو کاتەی کە توانیت مایك بگریت و بووی بە پیاو لەئافرەتی دەرچووی دڵنیام دەتوانیت.

من وا تەعامولم لەگەڵ دەکرد کە پیاوە، بۆئەوەی بیشکێنم دەمووت تۆ ئافرەتی، بەڵام دیاربوو بەوە تووڕە نەبوو، شانازی بە ئافرەت بوونی خۆیەوە کرد، چونکە پیاو بە

تبیعەتی حاڵ بڵێیت لەژن دەچیت پێی ناخۆشە!

ئیتر هەستم کرد ئافرەتەو بلۆکم کرد، چونکە کاتی ئەو هەموو چەلەحانێیەم نەبوو لەگەڵی.

دوای چەند ڕۆژێك هاتەوە بۆلام بە ناوی روسا، دوای سلاَو ئەم پرسیارەی لێکردم.

نوسی ئایا لە ئیسلامدا ڕێگا دراوە ئافرەت شوو بکات بە پیاوی مەسیحی یان جولەکە؟

بەنوسینەکەیدا هەستم کرد ئەمە سورەگوڵ و گوڵی سورە، بێ پەردە ووتم: تۆ فلاَن کەسی؟

بە ڕاشکاوانە ووتی: بەڵێ

ووتم: لەبەرئەوەی بێئەدەبیت کردووە وەڵامت نادەمەوە.

گوڵی سور: من لەسەر دووڕیانێکدا وەستاوم، دەمەوێت موسڵمان بم. زۆریش لە ئیسلام دەخوێنمەوە، بەلاَم هەرچی دەکەم قەناعەتم بۆ دروست نابێت.

ووتم: من ئامادەم وەلاَمی هەموو پرسیارەکانت بۆ دەستەبەر بکەم، ئەگەر خۆشم نەمتوانی لە مامۆستا کرێکار دەپرسم بۆت، ئەو دەمە مامۆستا کرێکار لە زینداندا نەبوو، بەلاَم بە مەرجی ئەوەی ڕاستگۆ بیت لەگەڵمدا.

سورە گوڵ: من پەیمانت ئەدەمێ ڕاستگۆ بم.

ووتم: چۆن بڕوات پێبکەم؟

سورە گوڵ: سوێندت بۆ دەخۆم بەخوا!

دەستم کرد بە پێکەنین و ئیشارەتی پێکەنینم بۆ نارد کە ئەوە بەتاڵە، چونکە من هەست دەکەم بڕوات بە خوا نییە.

گوڵی سور: لە تۆ زیاتر بـڕوام بە خودایە ماکوان، بەلاَم بـڕوام بە ئیسلام نییە. قسەیەکی کرد قەناعەتی پێکردم ئەویش ئەوە بوو ووتی: ئەگەر هەستت کرد ڕاستگۆ نیم یان بۆ کات بەسەربردن قسەدەکەین ئەوا دەتوانیت ئیتر بەیەکەوە قسە نەکەینەوە.

ووتم: فەرموو من ئێستا لە خزمەتام ئەو دوای کرد کە بچینە تایبەت بە مایك قسەو ئاخافتن بکەین.

ڕۆشتین من مایکم نەگرت ئەو مایکی گرتو زۆر بە جوانی سلاَوی کردو ووتی: من ناوم ئاڤانە خەڵکی کوردستانم، بەلاَم لە تەلئەبیب دادەنیشم خانەوادەکەم هەموویان کوردن، کوردستانم خۆش دەوێت و حەز بەناوی کورد دەکەم.

چەند پرسیارێکم هەیە لەناو تۆڕی پاڵتۆك تۆم دیوە حەز دەکەم پەیوەندیمان هەبێت و موتابعەم کردویت لە ژیانتدا جدیت، هیچ ڕۆتیناتو قسەوباسی ناو پاڵتاکت نییە، تەنها

بۆ مەبەست دەتبینم لەناو پاڵتاکدا لە کوێدا جدیات بوو تۆ لەوێدا هەی دیفاع لە ئیسلام دەکەیت. بۆیە ڕووم لە تۆ کردووە، من کچێکم تەمەنم ٢٦ ساڵە.

پاشان مایکی ئازاد کرد بۆ من ووتی: فەرموو تۆش قسەی خۆت بکە.

منیش مایکم گرتو سلاوم لێکرد ووتم: ڕاستە تۆ ئەفسەری ئیسرائیل-ی و ئازاری موسڵمانان ئەدەیت بەس ئەوەم بۆ ڕوون بکەرەوە.

گوڵی سور: نا- بەس تەنها بۆ ئیستفزازی تۆ بووە ئەو کاتە، ئەگینا من تەنها ئەندازیارم و هیچ پەیوەندیم بە سەربازییەوە نییە و حەزیشم پێی نییە.

ئینجا من کەوتمە پرسیارو ئەوم هێنایە ژێر پرسیار.

ووتم: چی دەکەیت لە ئیسرائیل و کوردیشیت، لەکەیەوە لەوێیت؟

گوڵی سور: لە ٣١ ئابەوە چوینە ئەمریکاو پاشان بە عەقدی کار باوکم هاتووە بۆ ئیسرائیل باوکم لەگەڵ یەکێك لە ڕێکخراوەکان کار دەکات، ئینجا دەستی کرد بە قسەو باسو دەردە دڵ...

هەستم کرد کارێکی موخابەراتی لەپشت ئەمەوەیە!

پرسیارە موخابەراتییەکانی لەگەڵ مندا، ئەو شەوە کە قسەمان کرد باسی هەندێك ژیانی خۆی کرد کە ماڵیان لە سلێمانی لای ابوسناء وە بووە، ئینجا ئەوەی درکاند کە ئەمان مەسیحی بوون. لەدوای ئەوەی باوکی لەگەڵ ئەمریکییەکان کاری کردووە، کە ٣١ ئاب پارتی حیزبی بەعسی هێناوە، ئەمان مونەزەمەی ئەمریکی بە لجوئی سیاسی هەموویان بەرەو ئەمریکا ڕۆشتوون و باوکی بە گرێبەندێکی کارکردن لەگەڵ کۆمپانیایەکی ئەمریکی کار دەکات لە ئیسرائیل و لە ساڵی ١٩٩٧ هاتونەتە تەلئەبیب، هەندێك ووتەی تری ئاسایی. (کە ئەمانە هیچی نەچوو بە مێشکی مندا، واهەستم دەکرد درۆم لەگەڵ دەکات) ئەو شەوە منیش باسی خۆمم بۆ کرد کە لە ساڵی ١٩٩٨ لە ئەوروپام بە هۆکاری نەبوونی کارو کەسابەت و بۆ بونیادنانی کەسایەتی خۆم هاتومەتە ئەورووپاو لە وڵاتی خۆم هیچ کێشەیەکی سیاسیم نەبووە وەك تەعاروف و یەکترناسین، یەکترمان بەجێهێشت، من باسی هیچم بۆ نەکرد، چونکە لەگەڵ خێزانم سەیری زنجیرەیەکی ئێرانیمان دەکرد بەناوی پاورچین.

بۆ ڕۆژێکی تر لە ناو پاڵتۆك هاتەوە بانگی کردم بۆ ژورێکی تایبەت، بە مایك ئەم پرسیارانەی لێکردم.

گوڵی سور: سەلەفی جیهادی چییە؟

ووتم: ئەمە قوتابخانەیەکی فیکری ئەهلی سوونەتو جەماعەیە، باس لە مەنهەجێك

دەكات، كە پێشینانمان چۆن ڕەفتاریان كردووە. خۆشیان بەو كۆمەڵە دەزانن كە لە ناو فەرموودەی پێغەمەبەری نـازادارداا (ﷺ) بە تایفەی حەق یاخود (طایفە المنصورە) دەزانن، كە هەمیشە لە خەباتو شۆڕشو كۆششدان.

گوڵی سور: ئیخوان كێن و چین؟

ووتم: قوتابخانەیەكی ئەهلی سوننەتە پڕلە شۆڕش و خەباتە بۆ گەڕاندنەوەی ئاینی پیرۆزی ئیسلام و ئایدۆلۆژیایی ئیسلامی، لەسەردەمی حەسەن بەنناوە -ڕەحمەتی خوای لێبێت- دامەزراون، تا ئەم سەردەمەی كە ئێستا من و تۆ قسە دەكەین و سوپاس بۆ خوا بە هێزو بازوی ئیخوان بوو كە سینا لە ئیسرایل-ی داگیركەر پاككرایەوە، (لەوكەتەدا پێكەنینێكی نوسی بۆم)، منیش مایكم ئازاد كرد.

گوڵی سور: حیزبی تەحریر كێن؟

ووتم: كۆمەڵێك موسڵمانی ئازاو بە جەرگن، هەوڵ و خەباتیان بۆ گەڕاندنەوەی خیلافەتی ئیسلامییە سوپاس بۆ خوا لە ناو فەڵەستینییەكاندا زۆرن بە تایبەت لە ئەوروپادا و تایبەت تریش لە دانیمارك، هەوڵیان بۆ ئەوەیە كە حوكومەت و خیلافەتی ئیسلامی دابمەزرێنن تەنها بە ئەدەبیاتی ئیسلامی دوور لە هەموو ئەدەبیاتێكی تری ڕۆژئاوایی یاخود ڕۆژهەڵاتی، بەڵكو تەنها ئیسلامی.

گوڵی سور: كاك ماكوان تۆ كامیانیت لەم سێ قوتابخانە؟

ئیتر هەستم كرد ئەمە هەروا سادە نییە، بە دڵنیایەوە ئەمە پرسیاری موخابەراتییەو لە سەرێكەوە سەر دەردەهێنێت، ئینجا هەستم بەوە كرد كە ئەم ئافرەتە كەسێكی سادە نییە.

ووتم: جاتۆ ئەم پرسیارەت بۆچییە بۆ لە ژیانی شەخسی من پرسیار دەكەیت؟ ئەوە پەیوەندی بەخۆمەوە هەیە.

هیچی باس نەكرد لەسەر ئەو مەوزوعە، چووە سەرباسێكی ترو ووتی: تۆ گوێ لە موزیك دەگری؟ حەڵاڵە یان حەرامە؟

هەستم كرد ئینجا ئەو خۆی دزیەوە لە پرسیارەكەی من.

ووتـم: ووتم من بۆخۆم گوێی لێدەگرم، بەڵام هانی كەس نـادەم بۆئەوەی گوێی لێبگرێت، پاشان منیش نەمكردووە بەعادەت كە گوێ بۆ موزیك بگرم پێناچێت بە مانگیش گوێ لەموزیكێكی تایبەت بگرم، مەگەر دەنگی موزیكی دەنگو باسو تەلەفزیۆن بەگشتی، من باس لە حەڵاڵ و حەرام ناكەم، چونكە ئەوە ئیختلافی لەسەرە.

گوڵی سور: ڕات چۆنە بۆ مافی ئافرەتان؟

ووتم: هیچ بڕوام بە مافی ئافرەتان نییە.

گوڵی سور: ئەی چۆن؟

ووتم: لەبەرئەوەی من بڕوام بە مافی مرۆڤ هەیە، پیاو و ژن لە ئەنجامی ئەو مافی مرۆڤەوە دەیبینم کە خوای گەورە بۆ ژنیش و پیاویش دەستەبەری کردووە لە ئیسلامدا ماف دراوە، بەڵام لەهەموو بەرنامەو ئایینەکانی تردا ماف بەزۆر دەسێنرێت، جیاوازیەکە ئاسمان و ڕێسمانە، تێگەیشتی یان زیاتر ڕوونی بکەمەوە؟

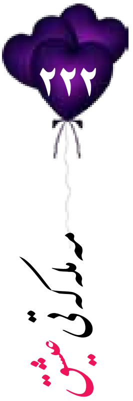
گوڵی سور: تێگەیشتم.

هەستم کرد ئەم ئافرەتە خەڵکی تر لە تەنیشتیەوەیە و فێری قسەی دەکات و پرسیاری فێردەکات، دەیانەوێت من بخوێننەوە، لە ئەنجامی قسەکانم من و ناخم باش بناسن و بیخوێننەوە.

گوڵی سور: کاك ماکوان ئەگەر لە جەنگێکدا منت بەردەست بکەوێ چیم لێدەکەیت؟ دەمکەیت بە کەنیزەك بۆ خۆت؟

ووتم: وەڵامی من بۆ ئەم پرسیارە موخابەراتییە ئەوەیە زۆنی جەنگەکە دەستنیشانی دەکات، تۆ وەك جوندی و سەربازی ئیسرائیلی دەست من بکەویت، ئەوا مامەڵەی دیلت لەگەڵ دەکەم، چونکە سەردەمی کەنیزەك نەماوە ئەو یاسایە لە ئیسلامدا ئێستا کاری پێناکرێت، چونکە لەسەردەمی سەلاحەدینی ئەیوبی مامەڵەی لەگەڵ ئافرەتانی جەنگدا مامەڵەی دیل بوو، یاسای کەنیزەکی نەساپاند. لە جیهادی ئەفغانیشدا بەهەمان شێوە ئەفغانییەکان کە سەربازی ئافرەتی ڕووسییان دەگرت هەر مامەڵەی دیلیان لەگەڵدا دەکرا، ئەگەر انشاءالله من تۆم گرت ئەوا مامەڵەی دیلت لەگەڵ دەکەم، خۆ ئەگەر دوژمن کە ئێوەن مامەڵەی کەنیزەکتان لەگەڵ ئافرەتانی موسڵمان کرد، ئەو کات ئەمیری موسڵمانان ئەمری دەرکرد منیش تۆ دەکەم بە کەنیزەك بۆ خۆم، یان ئەگەر زانیمان دوژمن کە دیسانەوە ئێوەن ئافرەتانمان دەکوژن ئەوە بەدڵنیاییەوە منیش ئەتکوژم بۆئەوەی چیتر موسڵمانان نەکوژرێن وەك وەڵامێك بۆ کردارەکەی ئێوەی دوژمن. هەڵبەت ئەم باسانە زیاتر دەخوازێت، پێویستی بەڕوونکردنەوەی فقهی جیهاد هەیە.

گوڵی سور: کاك ماکوان من شوت پێ بکەم دەمهێنیت دەبم بە موسڵمان؟

کچە ئیسرائیلیە کوردەکە، جوانییەکەی سەرسامی کردم

لەدوای ئەوەی کە پرسیاری کرد ئایا کاك ماکوان من ئەگەر موسڵمان ببم شوت پێبکەم دەمهێنیت؟ بە دەنگێکی ناسك و پاشان بە زەردەخەنەوە، هەستم کرد ڕاست ناکات.

سبحان اللە- ئەو دڵە وەك فەرش لوول بوو، خوا ڕەحەمی کرد خێزانم لە تەنیشتمەوە حازر بوو، ئینجا هەستم کرد زانایانی ئەم ئیسلامە خەڵوەتی ئافرەتیان هەروا بە ئاسانی حەرام نەکردووە، بەتایبەت لەم چاتە ساردو سڕانەوە.

پاشان بۆ خۆم لە دوو ڕیانێکدا بووم، ویستم قسەکەی پێ ببڕم و بە جدی وەرینەگرم.

وەڵام دایەوە و ووتم: خێزانم دانیشتووە بۆ حورمەتی خێزانم هیچ وەڵامێکت نادەمەوە، هەرچەندە ئەمە بۆ خۆی ڕازی بوون بوو، ئاگاشم لێیبوو خێزانم تورە بوو، بەڵام بۆئەوەی جارێ خێزانم هێوربێتەوە، پەیوەندیم بە خوشکێکییەوە کرد کە شارەزابوو لە هاککردن، پاشان کوڕێکی بەڕێزی ترم دەناسی بارزانی بوو نازناوی کاك«خرپن» بوو، کوڕێکی بەڕێز بوو لەو بوارانەدا شارەزابوو، هەلێکی باش بوو لەسەر خەت بوو، ئینجا داوای لێبوردنم لە گوڵیسور کرد ووتم خەڵکی ترم لەگەڵدایە قسە دەکەینەوە.

خێرا لەگەڵ کاك خرپن و تارای خوشکی خێزانم دەستمان کرد بە قسەو مەوزوعەکەم بۆ باسکردن کە من داوای لێدەکەم کامێرا بکاتەوە، پاشان ئێوە وێنەیم بۆ بگرن، چونکە من ئەو شتانە نازانم.

تارا: من ئەوەت بۆ دەکەم، بەڵام دەبێت بێمە ناو کۆمپیوتەرەکەتەوە.

ووتم: باشە، داوام کرد لە خرپن کە ئەویش ئایپی ئەدرەس و جێگاو مەکانیم بۆ ئاشکرا بکات.

خرپن: دەبێت من چاوم لە نوسینەکانی بێت تۆ وێنەیەکی خۆتی بۆ بنێرە با بتبینێت من بە وێنەوە نازانم چی هاوپێچکرد لەگەڵیدا، گرنگ ئەوە بوو ئەویش ووتی دەبێت بێمە ناو کۆمپیوتەرەکەتەوە.

ڕێگام دا بە هەردووکیان، پاشان چوومەوە بۆ لای گوڵی سور.

ئاگادارم کردەوە ووتم: جا ئەم قسەیەت بەڕاستە کە دەتەوێت موسڵمان بیت؟

بۆی نوسیم بەڵێ!

ووتم: باشە ئەی بۆ شودەکەی بە من؟ ئەوە چەند برای ترمان هەیە ژنیان نییە بۆ شوناکەیت بەوان. نمونەی دووبرام هێنایەوە، یەکێکیانم باش لەبیرە کاك ئەبودەردا بوو، من زۆر بەجدیم بوو، چونکە ئەو کوڕێکی جوان خاس بوو.

گوڵی سور: نا من بەس شوو دەکەم بە تۆ.

لەم حاڵەتەدا شتێکی زۆر عەجیب ڕوویدا، برایەکی تر لە ژوورەکەدا پەیوەندی پێوەکردم ناوی کاك «نەسرەت» بوو ئیزنم لێخواست کە خەڵك لە پێسێکەمدایە ئەوم وەستاندا، پاشان بە رووسام ووت باشە من چۆن بزانم تۆ ڕاست دەکەیت من ڕازیم، بەڵام بەمەرجی ئەوەی ئەبێت بتبینم.

گوڵی سور: وەرە بۆ ئیسرائیل.

ووتم: من ناتوانم بێمە ئیسرائیل، تۆ وەرە وڵاتێکی عەرەبی، یان هەر وڵاتێکی تری ئەورووپی من دێم بۆ لات.

گوڵی سور: باشە.

ووتم: تۆ منت دیوە؟

گوڵی سور: بەڵێ وێنەی تۆم لە دەریای نور بینیوە.

خرپن: پێی بڵێ کە تۆ ئەوت نەدیوە با کامێرات بۆ بکاتەوە.

منیش پێم ووت.

گوڵی سور: من کامێرات بۆ دەکەمەوە.

کامێرای بۆ من کردەوە چیم دی! ئافرەتێکی نازداری جوانی قژخاو، هەر زۆرجوان. لەو ئافرەتە جوانانە بوو کە پەسەندکراون.

کوڕە من خەریك بوو دڵم بگۆڕێت، باش بوو خوا ڕەحمەی کرد. دەنگ تۆمار دەکرا وێنەی ئافرەتەکە گیرا، منیش ووتم تازەترین وێنەی خۆمت بۆ دەنێرم ئەو وێنەیەی کە کاك خرپن ئامادەی کردبوو ناردی وەریگرت. بەهۆی وێنەکەوە کە وەریگرت هەموو ئایپی ئەدرەسەکەی بۆ دەرهێنام لە کوێ دەژی و تەنانەت ناوی گەڕەکەکەیشی بۆ هێنام جۆری خەتی ئەنتەرنێتەکەی کە بەکاریدەهێنێت ناوی ئەویشی بۆ هێنام.

ماڵئاوایمان لەیەکتر کرد لە دوای هەندێك قسەی ڕۆتینی و سادده من خێرا هەڵسام دەستنوێژم گرت و دووڕکعات نوێژم کرد، تارا هەموو وێنەکانی لای خۆی خەزنکردو دایەوە دەستی من.

کاك خرپن هات ووتی: کاك ماکوان ئەو کەسە ساختە چییە ئەو وێنەیە هی خۆی نییە.

ووتم: چۆن؟

خرپن: ئەو وێنەیە لەپاڵتاکدا هەیە، ئەوە ئافرەتێکی ڕووسیە ڕێکلامی پاڵتاکە دیسانەوە وێنەکەی بۆ هێنام. زۆر بێتاقەت بووم، نەمدەزانی بێتاقەتییەکەم بۆ ئەوەیە کە درۆی لەگەڵ کردوم یاخود ئەم ئافرەتە جوانە دەرنەچوو، یان چی بوو! بۆم نەدۆزرایەوە بۆیە ئیتر بە جدی وەرمنەگرت زانیم درۆزانێکی عەزیمە.

ووتم: ئەی ئەدرەسەکەی کوێیە کاک خرپن؟

خرپن: کاک ماکوان ئەمە لە ئیسرائیل-ە و لە تەل ئەبیبە.

زۆر پەست بووم، چومە خزمەتی کاک نەسرەت ووتی: کاک ماکوان قسەیەکی خۆشت بۆ باس بکەم.

ووتم: چییە برای خۆم؟

کاک نەسرەت: ئافرەتێك هاتووە لەگەڵ مندا قسەی کردو ووتی دەمەوێت شووبکەم بە تۆ یان ماکوان.

زۆر داوام کرد لە کاک نەسرەت ووتم: کێ بوو؟

کاک نەسرەت: خوشکێك بوو.

ئیتر زۆر قسەم نەکرد، بەڵام تەوقیتەکەی زۆر سەیر بوو لەلام بەس هەر بە سادەیی وەرمگرت، کاک نەسرەت هەر پێی نەووتم تا ئێستاش.

ماوەیەکی دوورودرێژ ئەم ئافرەتە نازانم ناوی بنێم پلاستیك، یان ئافرەتی درۆ یان چ ناوێك، بەهەرحاڵ چەند مانگێك وون بوو لەو ڕۆژەوە کە هاککرا زانیم وون بووە، بەڵام بەدڵنیاییەوە زانیم کە ئەویش شارەزایە لە بواری ئەم هاك و جۆرە کارانەدا.

حەتمەن زانیویەتی بۆیە خۆی شاردۆتەوە، کات ڕۆیشت و زەمن هات. من کۆڕێکم هەبوو لە ژووری کوردستان نەتەوەیی

لای کاک دەرون و کاک شێخە-ی بەڕێز، ئاگام لێبوو لە ژوورەکـەدا بوو لە کاتی قسەکانی مندا جنێووم پێئەدات، بەو ناوەی کە یەکەمجار بلۆکم کرد بە ناوی گوڵی سور، قسەی سوك و ناشرینی زۆری بەئیسلام و خۆم ووت. کاك شێخە دەریکرد، داوام کردەوە لە کاك شێخە ئەو کەسە بهێنێتەوەو وازی لێبهێنێت چی دەڵێت با ئازاد بێت. مامە شێخ زۆری بەلاوە سەیربوو، بەڵام ووتم وازی لێبهێنە چی دەڵێت با بیڵێت. خوا هەڵناگرێت ئەو پیاوە بەڕێزە زۆر حورمەتی منی دەویست چیم بوتایە بەقسەی دەکردم، هەڵەبەت لە پیاوەتیو وگەورەی خۆیان بوو. دوای ئەوەی کۆڕ تەواو بوو پەیوەندیم بە ناوەکەیەوە کردەوە ووتم: باشە ئەوە کچی باش تۆ ئەو هەموو قسە ناشرینە چییە بەمنت ووت خۆ

تۆ بە تەمابوويت شوم پێبکەيت؟

هيچى نە ووتو منى بلۆك كردوو لە خەت نەما. كەمێكى پێچوو بەناوى «رووسا» هاتەوە ئينجا من خۆم بۆ نەگيرا ووتم: هەى داوەشێيت ئەوەى بەدەمما هات پێم ووت بە ئيسرائيل و دەوڵەتى ئيسرائيل زۆر تورەڕە بووم، جا ياخوا منيش تورە نەبم ئاگام لەخۆم نامێنێت. لەبەرئەوەى شەو قسەى زۆرى ووتبوو، ئينجا داخى ئەو ڤيدۆيەم لەدڵدا بوو كە وێنەى ئەو ئافرەتە جوانەى دانابوو خەريك بوو بمخڵەتێنێت.

ووتم: وەرە تۆچيت- چيت دەوێت دەستەكەت كەشف بووە بۆ بەئاشكرا قسە ناكەيت، پەيامت چييە بمدەرێ.

نووسى ماكوان گيان ئاگادارى خۆت بە من لە دەزگاى مۆسادەوە لەگەڵت ئەدوێم ئەو ناوە من نەبووم كە قسەى بە تۆ ووتوە كەسيكى تر بووە ناوەكەى باكارهێناوە.

من بڕوام بە هيچ قسەيەكى نەبوو، بەڵام هەستم دەكرد بۆ وازى لێناهێنم وەك جگەرەو حەشيشى لێهاتبوو خۆشە و خراپيشە.

ووتم: من هەموو دەنگەكانم تۆمار كردويت ئەو وێنەيەشى كە بۆت داناوم زانيومە كە ئەوە ئافرەتێكى ڕوسى ناو پاڵتاڵكە، كە وام ووت وێنەيەكى گريانى ناردو نوسى توخوا دەنگەكەم بڵاو نەكەيتەوە باوكمو كەسوكارم پێمبزانن دەمكوژن.

ديسان كەوتمەوە گومان، چونكە كەسێك موخابەرات بێت بەو شێوەيە قسە دەكات، دوايى ووتم لەوانەيە هەر فێڵ بێت.

ووتم: باشە تۆ چيت دەوێت لە من بڕۆ خوات لەگەڵ ئيتر واز لە من بهێنە.

ووتى: باشە، ماڵئاواى كرد.

كە بەو سادەييە ماڵ ئاوايى كرد، ئەوەندەى تر خەريك بوو دڵم ئەتەقى ڕۆشت و بەجێى هێشتم.

دواى ئەوەى چەند ڕۆژێكى بەسەردا تێپەڕى شتێكى زۆر عەجيب ڕوويدا لە ئۆسلۆ بووم لەخزمەتى مامۆستا كرێكار، جەنابيان فەرموويان كاك ماكوان خەوم پێتەوە ديوە.

ووتم: خێر خەونەكەى بۆ گێرامەوە، تۆزێكى ترى پێچوو لاى مامۆستا هاتمە دەرەوە لە ناو ڤيتاردا بووم دەگەڕامەوە بۆ شارەكەى خۆم، كوڕێكى بەڕێز تەلەفونى بۆ كردم لە بەريتانيا ناوى كاك حەمە شوان بوو ووتى برايەكى من خەوى بە جەنابتەوە بينيوەو خەونەكەى بۆ گێڕامەوە. كە گەڕامەوە ماڵەوە چومە سەر كۆمپيوتەرەكەم، رووسا(گوڵى سور) نامەيەكى بە جێهيشتبوو نوسيبووى: كاك ماكوان خەوم پێتەوە ديوە. چاوەڕێم كرد خەونەكەم بۆ بگێڕێتەوە، ئەويش هاتوو خەونەكەى بۆ گێڕامەوە.

من و چەند کچێکی ئیسرائیل-ی

خەونەکەی مامۆستا کرێکار ئەو بۆی گێڕامەوە کە لە دوو کەسایەتی ناوداری ئیسلامی دوو دەمانچەیان داوە بە من و جەنابی مامۆستا، منیش زۆر خۆشحاڵ بووم، چونکە هەستم کرد مامۆستا زۆر خۆشحاڵە لە خەونەکە.

ووتم: مامۆستا هیچ ڕاڤەیەکم بۆ دەکەیت؟

ووتی: خەونەکە زۆرباشە، ئیتر هیچم نەووت خەونەکەی براکەی کاک حەمە شوان لە بەریتانیا خۆی بۆی گێڕامەوە کە خەونی بە پێغەمبەرەوە بینیوە لە سلێمانی پێغەمبەری خوا (ﷺ) لە ژێر پردەکەوە بەرەوسەر هاتووە و منیش لە تەنیشتیەوە ڕۆشتووم زیاتر منی نزیك کردۆتەوە لە خۆیی، لە خەونەکدا فەرموویەتی با ماکوان لە نزیکمەوە بڕوات لە تەنیشتمەوە بێت، بەقەدەر هەموو دوونیا دڵم بەم خەونە خۆش بوو، لە خۆشیاندا دەستم کرد بە گریان کە بۆیان گێڕامەوە لە خۆشی ئەو خەونە سەفەرم کرد بۆماڵیان بۆ شاری سلاو نزیك لەندەن-ە. پاشان رووسا (گوڵی سور) هەر هەمان ڕۆژ لە ئۆفلاین نامەی بۆ بەجی هێشتبووم، منیش لەسەر خەت بووم ئەوەندەم زانی پەیوەندی پێوەکردمەوە، من هیچم نەووت تا خۆی سلاوی کرد.

ووتم: خەونەکەم بۆ باسبکە.

خەونەکەی ئەو ئەوە بوو کە گوایە جلی بوکێنی کردۆتە بەرو لە ڕێگادا بە سەیارە وەرگیراوە من چووم لە ناو سەیارەکەدا دەرم هێناوە، لێتان ناشارمەوە هەر بە درۆ و قسەی بێمانا لەوم وەرگرت.

ڕاشــکاوانە ووتم: بە خــوا بڕوای هیچم پێت نییە، خەونەکەشــت ئەوەندە بەلامەوە گەورە نییە.

ووتی: باشە ماکوان تۆ لە کام بەردو دار دروست بوویت؟ ئەوەندە ڕەقی.

وەڵامم نەدایەوە.

دوایی ووتی ئەتوانم پرسیارت لێبکەم؟

بۆم نوسی ئەگەر پرسیارەکانت مەعقول بن وەڵامت ئەدەمەوە.

ووتی: بەس بۆم شیبکەرەوە بۆ لە ئیسلامدا ئافرەت وەك شەهوەت تەماشا دەکرێت؟ بۆ تۆ بڕوات بە مافی ئافرەت نییە، ئەوەتا من لە ئیسرائیل هەموو مافێکم هەیە، لە ڕۆژئاوا هەموو ئازادییەك بەژن دراوە. بۆ دووان بە شاهیدێك هەژمار دەکرێت، بۆ دەبێت پیاو چوار ژنی هەبێت؟

ووتم: پرســیارەکانت بۆ دەکەم بە چەند بەشێکەوە ئینجا وەڵامەکانت ئەدەمەوە، بۆم کردە خاڵ و وەڵامەکانم بە گوێرەی تواناو خوێندنەوەی خۆم بۆ باسکرد.

یەکەم: ئافرەت لە ئیسلامدا شەهوەتە؟

بەڵێ بە دڵنیایەوە ئافرەت شــەهوەتە، چونکە زۆر جوان و ناســکە هەموو هۆڕمۆنی پیاوی پێ بەرز دەبێتەوە ئەمەش عەیبە نییە، بەڵکو لە شــەدەلاری و ناســكو نازداری ئافرەتە. شەهەوەت بە واتای حەزە، پیاو دەبێت هەر حەزی لە ئافرەت بێت، نەك ڕەگەزی خۆی، ئەگەر وابوو ئەوە شازەو نەخۆشە کە واتە ئیسلام تەندروستانە پێناسەی ئافرەتی کــردووە بۆ پیاو، چونکە بیرکردنەوەی پیاو لەســەر بنەمای حەزە نەك خۆشەویســتی، پێچەوانەکەی ئافرەتە کە پیاوی وەك خۆشەویســت خۆشــدەوێت نــەك حەز، کەواتە لە بنەڕەتدا ئەمە گلەیی لە پیاوە نەك ئافرەت، چونکە خوای گەورە باسی ئافرەت دەکات لە قورئاندا بە گوڵ ناوی ئافرەتی بردووە، چونکە ترۆپکی خۆشەویستییە.

بۆی نوسیم کوا لە کوێی قورئاندا ناوی ئافرەت بە گوڵ هاتووە؟

لە وەڵامدا ئەم ئایەتەم بۆ خوێندوە کە خوای گەورە دەفەرموێت: (..أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنيَا..)سورەتی طه ١٣١.

بۆ وەڵامی بڕگەی دووەمی پرسیارەکەت کە من بڕوام بە مافی ئافرەت و ئەو قسە بێ مانایانە نییە، بەم هۆکارەیە.[١]

رووســا (گوڵی ســور): پرســی ئەی ئســیلام کەمافی داوە بەئافرەت باسی نەکراوە لە فەرهەنگە جیهانیەکاندا؟

ووتم: هەر باســی ئیسلامی تێدا نییە لەوێشدا نەیانوێراوە باسی ئیسلام بکەن، ئەوان

به بۆچوونی خۆیان ئیعتراف به ئیسلام ناکەن بۆیە باسیان نەکردووە، من حەزم دەکرد باس بکرایە، بەڵام دڵنیابە رووســا خاتوون نەیانوێراوە باسی بکەن کە چۆن مافیداوە بە ئافرەت، بۆیە بیانویان بۆ دۆزیوەتەوە گوایە ئیعتراف بە ئیسلام ناکرێت، ئەوەیە وڵاتانی پێشکەوتووی دونیاو دیموکراسی خوازەکان.

ئەنجامی ئەم بزوتنەوەیە فێمەنیستی دروستکرد کە گوایە ئافرەتان لە بنەڕەتدا دژی پیاون، ئەوە بزوتنەوەکەیەو دەرئەنجامەکەیەتی.

داوای مایکی کرد، مایکی گرتو ووتی: کاك ماکوان من بەڕاســتی پرســیارت لێدەکەمو چەند هاوڕێیەکی تریشم لەگەڵدایە ئەوانیش دەیانەوێت پرسیار بکەن، ئاساییە؟

ووتم: ئاساییە، بەڵام جارێ با بە کورتی وەڵامی ئەو دوو پرسیارەی تریشت بدەمەوە ئینجا پرسیاری تر بکەن.

بەنیسبەت شاهیدیدان بۆ ئافرەت ڕاستە دووانتان بە شاهیدێك هەژمار دەکرێن، بەڵام لە هەموو حاڵەتێکدا نییە، جاری وا هەیە لەبواری شــیردان و هەندێك بواری تردا تەنها شاهیدی لە ئافرەت وەردەگیرێ و حساب بۆ پیاو ناکرێت.

بەنیسبەت چوار ژنە لەبنەڕەتدا پیاو دەبێت یەك ژنی هەبێت، بە بەڵگەی ئەوەی کە خوای گەورە ئادەمی دروستکرد یەك حەوا-ی بۆ دروستکرد نەك چوار حەوا، بەڵام ٤ژن ڕێــگا پێدراوە تەنها ڕوخســەتێکە، من چیبکەم تۆ حەز دەکەی شــوو بکەیت بە پیاوێك خاوەنی خێزانە داوای لێدەکەیت شوی پێبکەیت، خەتای پیاو نییە ژنیش خۆی بەشدارە لەو پرۆسەیەدا.

دوای قسەکان من مایکم ئازادکرد، هەستم کرد چوار ئافرەتی تری لەگەڵدا بوو.

یەکێکیان مایکی گرتو بە گریانەوە هەنسکی هەڵئەداو قسەی بۆ کردم. ئەی هاوار چ موعاناتێکی هەبوو دڵی منی کرد بە ئاو، ئەوانە هەموو ســجن بوون کە قســەیان لەگەڵ من دەکرد کوردیش بوون، ووتم تۆ بڵێی ئەنفالەکان بن چوبێتنە ئەوێ؟

ووتی: ماکوان باوکەکەم توخوا چی بکەین لێرە؟ ئەزانی من چەندە بێتاقەتم؟

ئەزانی لەوەتەی لێرەم نە نانم نانەو نە خەوم خەوە، ئەزانی خۆمم لە دەســت داوە منداڵم لە دەستداوە، کەسوکارم لە دەستداوە دین و قیامەتیشم چووە.

یەکێك لە کچەکان ئەو ئافرەتەیان بردە ئەولاوەو لە مایکەکە دوریان خستەوە.

بە منیان ووت: ئەوە چییە ماکوان-ە فەنی دەبڕۆ ملت بشکێنەو وازمان لێبهێنە.

زۆر پەســت بووم ســور بوومەوە و نوســیم خۆ بەزۆر ئێوەم نەهێناوە، ئێوە منتان بانگکردووە، بەڵام بە هێمنی ســڵاوم نارد بۆ ئەو ئافرەتەی کە دەگریاو ئەوی تریشــم بە

تەعلیق و قسەی ڕەق شۆرد، چونکە بەڕاستیش ئەوان منیان بانگکرد قسەم لەگەڵ بکەن.

بۆیە ژوورەکەم بە جێهێشت و هاتمەوە بۆ ژووری دیدی نوێ گوێم لە ووتاری یەکێك لە مامۆستاکان گرت.

پاشـــان ناوێك بە ناوی باهۆز پەیوەندی بە منەوە کردو ووتی: کاك ماکوان هەندێك پرسیارم هەیە.

ووتم: ببورە مەشغوڵم سەرم قاڵە، چونکە بەڕاستی توانای وەڵام دانەوەم نەبوو.

ووتـــم: بـــڕۆ بۆ لای کاك ئـــاوات یان مامۆســـتا ئەنصاری ئەوان لـــە ژوورەکە وەڵامت ئەدەنەوە.

ووتی: من پرسیارەکەم لە جەنابتە.

ووتم: باشە فەرموو.

پرسیارەکەی نوسی ئایا دبلۆماسییەت لە ئیسلامدا هەیە؟

نوسیم: بەڵێ.

نوسی شیکارییەکم بدەرێ کاك ماکوان گیان.

بۆم نوســـی برای خۆم ئەمانە بە نوســـینی لاتینی نابێت و منیش کاتم ئەوەندە نییە بە نوســـین بۆت بنوسم، پێویســـتە ئەگەر بتوانیت بەدەنگ بۆت ڕوون بکەمەوە جەنابت گوێبگرە.

باهۆز ووتی: باشە فەرموو.

بانگم کردە ژورێکی تایبەت، دەستم کرد بە قسە بۆم شیکردەوە ئەوەندەی لێمزانی و لەفەرهەنگەکاندا خوێندبوومەوە لە ژیانی پێغەمبەرمان (ﷺ) لێی شارەزا بووم.

ئەم ووشەیە لە بنەڕەتدا دەگەڕێتەوە بۆ یۆنان و ووشەکە «دیپلۆما» بووە واتە وەرەقە یان کاغەزی نوشـــتاوە یاخود لولکراو، ئینجا فەڕەنســـا بەکاری هێناو بەناوی دیپلۆمات و یـــان دیپلۆماتیـــك یاخود دیپلۆماســـی ئەمانە هەمووی یەك ســـەرچاوەن ئەم چەمکە بۆ کەسێکی لێزانە کە لە نێوانی دوو دەوڵەتدا کار بکات، عەرەب بە سەفیر بەکاری هێناوە، لـــە ئیســـلامدا پێغەمبەری خوا (ﷺ) ســـەرەتا خۆی ئـــەو کارەی ئەنجامداوە، چونکە بە زمانی ئەم سەردەمە بەشێك جیاکراوتەوە بۆ سەرۆکەکان بەناوی دیپلۆماسی سەرۆکەکان لە ١٩٥٠ «وینســـتۆن چەرچڵ» هەڵســـا بەوەی لەگەڵ هەموو سەرۆکەکان کۆبونەوەی کرد، بەڵام پێغەمبەرمان (ﷺ) خۆی سەرەتا لەگەڵ زەیدی کوڕی حارس ئەوکارەی ئەنجامداوە لە طائیف و پاشـــان لەگەڵ ئەبوبەکر لەگەڵ گەلو هۆزەکانی عێراقو بەحرینو یەمەن، دواجار خەڵکی بۆ تەعین کردووە، پاشـــان بۆ حەبەشە سەفیری ئیسلام جەعفەری کوڕی

ئەبی تالیب بۆ ناو شـــاری مەدینه ســـەفیری هەبوو کە موصعەبـــی کوڕی عومەیر بووە، دواتر بۆ لای پاشاکانی دونیا، هەریەکە سەفیری تایبەتی هەبوو هیچی لە قوریش نەبوو بۆئەوەی تواناو هێزەکان لە دیپلۆماسی ئیسلامیدا بخاتە کار.

بۆ نمونە کە نامەی نارد پێغەمبەری خوا (ﷺ) وەك ســـەرۆکی دەوڵەتی ئیســـلامی و حاکم و فەرمانداری موســـڵمانان لە ســـاڵی ٧ی کۆچیدا بەم ســـەفیرانەدا ناردی، بۆ هەر یەکێکیان ســـەروەرمان قســـەی تایبەتی بۆ کردووە پاشان ئوسولبی و ووتوێژیان جیاوازو زمان زان بوون بۆ نەجاشـــی ئەصحمی ڕەحمەتی خوای لێبێت پاشـــای حەبەشە. عەمری کـــوڕی ضمری نـــاردووە ڕەزامەندی خوای لێبێت بۆ مقەوقیس. بۆ لای پاشـــانی میســـر حاطبی کوڕی ئەبی بەلتەعەی لەخمی ناردووە ڕەزامەندی خوای لێبێت.

بۆ کیســـرا پاشـــای فارس عەبدوڵای کوڕی حوزافەی سەهمی ناردوە ڕەزامەندی خوای لێبێت.

بۆ هرقل پاشای ڕۆم دەحیەی کوڕی خەلیفەی کلبی ناردووە ڕەزامەندی خوای لێبێت.

مونزیر کوڕی ســـاوا پادشـــای بەحرین، عەلائی کوڕی حەزرەمـــی ناردووە ڕەزامەندی خوای لێبێت.

هەوزەی کوڕی عەلی پاشای یەمامە سەڵیتی کوڕی عەمری عامری ناردووە ڕەزامەندی خوای لێبێت.

بۆ حارســـی کوڕی شەمری غەســـانی پادشای شام و شـــوجاعی کوڕی وەهبی ئەسەدی ناردووە ڕەزامەندی خوای لێبێت.

ئەمانە هەمووی نمونە بوون دەتوانی ســـودیان لێوەربگری، ســـەفیری زیاتریش هەیە ئەگەر بگەڕێیتەوە بۆ سیرەکەی د. السرجانی و د. الصلابی و د. اباظة...

باهۆز نوسی ئەی کە ئەمانە دەزانی بۆ دیپلۆماسییانە مامەڵە لەگەڵ خەڵك ناکەیت؟ خـــۆ ئێـــوە دەمتان دەکەنەوە دەڵێن لە ئیســـلامدا هەموو شـــتێکی تێدایە، کە تێیدایە بۆ خۆتان پیادەی ناکەن؟

قسەکەی زۆر سەرنجڕاکێش بوو، من زۆر قسەم نەکرد زانیم قسەکەی مەعقولە تەنها ووتم: ئاخر دیپلۆماســـییەت لە نێوان دەوڵەت دەکرێت نەك خەڵك، بەس لە ڕاستیدا ئەم قسەیە وانییە دەوڵەتیش پێکهاتەی خەڵکە! بەس باش بوو ئەو قسەی نەکرد.

داوای مایکی کرد مایکم ئازاد کرد، دەســـتی کرد بە قســـەو ووتی: ببورە کاك ماکوان مـــن رووســـام ئەو کاتە ئەو هاوڕێیەم توڕەبوو، مـــن داوای لێبوردن دەکەم، ئەو ئافرەتەی کە گریا ئەوە بۆ ماوەی دوو ساڵە هەموو شەوێك گوێ لە ئێوە دەگرێت لە ژورەکەتان.

من دوای لێبوردن دەکەم لە هەموو شتێك.

داوای مایکم کرد دەســتم کرد بە قســە ووتم: رووسا ناتوانن چەند سەعاتێك ڕاستگۆ بن لەگەڵمدا بەس بزانم ئێوە کێشەتان چییە؟

ڕۆژێك خۆت بە مۆســاد نیشــانی من ئەدەیت و ڕۆژێك بە کافرو یەهودی و ڕۆژێکی تریش بە گوێگرو فوتابییەکی گوێڕایەڵ، ئێوە چین؟ بەس تێمبگەیەنە ئەگەر کات بەسەر دەبــەن، کات لای من زۆر پیرۆزە، ئەگــەر پەیامێکت هەیە بیگەیەنەو تەواوی کە، ئینجا ئەو ئافرەتە بۆ نەتانهێشت قسەبکات، بەڕاستی قسەم بۆ بکە. ئەوە مایك ئازادە.

باشە کاك ماکوان قسەت بۆ دەکەم، بەڵام وەعدمان بدەرێ دەنگمان تۆمار نەکەی.

مــن داوای مایکــم کردو ووتم: ئاخر رووســا ئێوە واتان کردووە کە خۆتان خســتۆتە جێگای شكو گومان وەك موخابەراتێکی نەزان خۆت نیشانداوە منیشتان ترساندووە، من ڕۆژانە بە سەدان خەڵکی قسەم لەگەڵ دەکات، دەنگی کەسیش تۆمار ناکەم.

سوێند بەخوا تۆش ئەگەر خۆت وا لێ نەکردایە نەمدەکرد، دڵنیابە تۆماری ناکەم.

رووســا مایکی گرت و هەناســەیەکی قوڵی هەڵکیشــاو ووتی: جارێ با من خۆمت بە تەواوی پێ بناسێنم و ئەو ئافرەتەش با بناسیت کە دەستی بەگریان کرد، ئەو دوو کچەش هەر کچی ئەو ژنەن، ئینجا دەستی کرد بە قسەو باسەکان دڵم بوو بە بریان بۆیان.

گفتوگۆی من و رووسا و دەردە دڵی بۆ من

روسا ئەوەی بۆ گێڕامەوە، ئەو ئافرەتەی کە گریاوە ناوی نەوال خانە تەمەنی ٥٤ ساڵە، فەرمانبەر بووە لە شاری سلێمانی، هاوسەرکەی لەگەڵ باوکی مندا بەیەکەوە هاوڕێ بوون لە سلێمانی و هەردووکیان مامۆستای زمانی ئینگلیزی بوون، کاتێك باوکی من دامەزرا لەو ڕێکخراوە بەهۆکاری برادەرایەتی هاوسەری ئەمی دامەزراند کە چووین بۆ ئەمریکا بەیکەوە چووین، هەر بەهەمان گرێبەندی کار هاتن بۆ ئیسرائیل، ئێمە ماوەی چەندین ساڵە لە ئیسرائیل-ین تا ئێستاش نەمانتوانیوە لەگەڵ ئەم کۆمەڵگایەدا تێکەڵ بین، هەرچەندە من مەسیحیم، بەڵام هیچ لەبارەی ئایینەکەی خۆمەوە نازانم، نەوال خانیش ماوەی دوو ساڵە دێتە ژوورەکەی ئێوە لە پاڵتۆك، دڵی زۆر دەکرێتەوە بە ژوورەکەتان، منیش تەنها خاوەنی یەك برام و لەگەڵ ئەم خێزانەدا تێکەڵ بووین، هەرگیز لەمان جیانەبومەتەوە بە هۆکاری کچەکانی کە هاوڕێمن بەتایبەتی کچە گەورەکەی کە هاوتەمەنین، ئەوەی کە ئەو ڕۆژە قسەی پێ ووتی کچی بچوکیانەو دایکی زۆر خۆشدەوێت هەر کاتێك دایکی بگری ئیتر پەست دەبێت، ئەوەبوو باسی ئیسلامەتیت کرد دایکی دەستی کرد بەگریان، ئەویش لە داخا قسەی پێووتی. ئەو ڕۆژەشی کە لە ژوری (کاك دەرون و کاك شێخە) قسەت دەکرد باسی پێغەمبەرت کرد لەسەرتاوە دەگریا و نەیدەهێشت لای بەرین، کچەکەی بەناوی گوڵی سوور هاتبووە سەرخەت لەداخی دایکی قسەی بە تۆو ئیسلام دەوت، بەڵام ئێمە نەمانزانی بەس ئەو لە داخی دایکی وای دەکرد، زۆر ناڕەحەت دەبێت بەوەی دایکی فرمێسك لەچاوی بێتەخوار. منیش کەوتم مۆسادی ئیسرائیل-یە تەنها بۆ ترساندنی تۆ بوو. کاك ماکوان هیوادارم بە ڕاستگۆی لێم وەربگریت.

بەردەوام بوو لە قسەکانی

ووتی: کاك ماکوان کۆمەڵگای یەهودی چەند بەشێکە، ئێمە لێرە زۆر بێزارین، بە ئێمە دەوترێت (ئەشــکەناس) واتا ئەو کەســانەی یەهودی هاوردەن بۆ ئیســرائیل یان یەهودی وڵاتی ڕۆژهەڵاتن (شەرقن)، یاخود ئەفریقا.

لێرەدا قسەکەم بە روسا بڕی و داوای مایکم کرد..

ووتم: باشە تۆ کە مەسیحیت ئەوانیش خانەوادەی موسڵمانن یان مەسحین؟ تکایە بە

نوسین وەڵام بدەرەوە؟

نوسی نا ئەوان موسڵمانن...

ووتم ئاخر من لەم لوغزە تێناگەم چۆن مەســیحی و موسڵمان لە تەلئەبیب جێگایان دەبێتەوە؟

فەرموو تێمبگەیەنە؟ مایك بۆ تۆ ئازادە.

ووتی: کاك ماکوان وانییە لە ناو تەلئەبیب بە ســەدان بەناو موســڵمانان و مەســیحی تێدایە، هەموو لە ڕێکخراوەکانی ئیسرائیل-ی کاردەکەن بۆ خزمەتی ئیسرائیل، بۆ نمونە ڕێکخراوی لیۆن و مۆســادو شــەباك و ..تاد، ئەمانە تەنها بۆ پارە کاردەکەن تەنها پارەیان دەستبکەویت، ئیسرائیل وەك عونصور بۆ کاری خۆی بەکاریان دەهێنێتەوە.

لەوکاتەدا من بۆم نوسی کەواتە باوکی تۆو هاوسەری نوال خان جاسوسی بۆ ئیسرائیل دەکەن؟

نوسینەکەی منی خوێندەوە بەڵام ووتی: دوایی وەڵامت ئەدەمەوە.

بەردەوام بوو لە قسەکانی ووتی: پەلە مەکە ئەویشت بۆ باس دەکەم، بەڵام من ئێستا لە ماڵی نەوال خانم دەیەوێت قسەت لەگەڵ بکات.

نوسیم لە خزمەتیام خۆشحاڵ دەبم.

نــەوال خــان مایکی گرتو وتی: ماکوان کوڕی خۆم چۆنی باشــی خوا عەمەر درێژت بکات. ماکوان گیان پرســیارێکم لێت هەیە، مــن خۆم نوێژ دەکەم ئایا نوێژەکانم قوبوڵە لــە ئیســرائیل؟ لێرە هیچ کەس ناناســم بچم بۆ لایان، ئــەم جولەکانە زۆر خراپن زۆر دڵتەنگم، من چی بکەم باشە؟

قســەو باس و خۆشەویستی خۆی زۆر دەربڕی و باسی ئەوەی کرد کە ڕۆژانە گوێ لە ئێمە دەگرێت لە ژورەکەدا، گوێ لە مەلا عومەر چنگیانی دەگرێت لە زاگرۆس، دیارە ئەو کاتە بەرنامەی دەست پێکردبوو لە تەلەڤزیۆن.

ویســتم وەڵام بدەمــەوەو داوای مایکیان لێبکەم، کەچی رووســا ووتــی ببورە دەبێت بڕۆین، چونکە کاك شەماڵ هاتەوە با گوێی لە قسەکان نەبێت، ئێمە دەڕۆین کاتێکی شاد.

ئەوەنــدی تر بێــزار بووم، داخۆ بەم کاتــە ئەم پیاوە بۆ خۆی کــردووە بەم ماڵەدا، چاوەڕێ بووم هیچ دەسەڵاتێکم نەبوو.

بە ناوی باهۆز چوونە دەرەوە نیو سەعاتی پێنەچوو، رووسا بە ناوی خۆیەوە هاتەوە سەرخەت، داوای لێبوردنی کرد.

بۆم نوســی ئاســاییە رووسا، بەڵام تۆ چۆن هیچ لە دینەکەی خۆت نازانیت و دەڵێیت

من مەسیحیم لە کاتێکدا ئافرەتێکی ڕۆشنبیری؟ تۆش بڕوات بە سێگانە هەیە؟ واتا خواو مەریەم و عیسای کوڕی مەریم ئەم سیانە بەخوا دەزانیت؟

نوسی ماکوان من هیچ لە دینەکەم نازانم، هەندێ شتی سەرەتایی نەبێت.

نوسیم ئەمجارە مەنوسە ماکوان کاکی پێوەکە خۆ ماکوان لە تۆ نەبووە، زیاتر مەبەستم بوو کە ئەدەب لە نێواندا هەبێت و بەچاوێکی قورسەوە تەماشای هاوڕێیتیەکە بکات و ئینجا مەسیحیشە نەدەبوو بە بچوکی من بانگ بکات، چونکە وەڵامم نەئەدایەوە. بۆیە بۆم نوسی بە کاك ماکوان بانگم بکە.

نوسی ببورە کاك مامۆستا ماکوان، ئیمۆجی شەرمەزارییەکی دانابوو بۆم.

ووتم: کاکە بەسە مامۆستاکەم ناوێت.

نوسی ماکوان باقسە بکەین.

نوسیم کوا کاکە ئێستا ئامۆژگاریم نەکردی؟

نوسی ببورە.

ئەو بانگی کردم بۆ ژورێك و مایك بەدەستی ئەوەوە بوو ووتی: کاك ماکوان بەو خوایە لە تاو بێکەسی و لە ژیانێکی زۆر بێمانادا دەسوڕێمەوە، لەبەر خاتری دایکم نەبێت ئەم وڵاتەم بە جێدەهێشت.

نوسیم دایکت چیەتی؟

ووتی: شوی کردووە بە پیاوێکی عەرەبی جولەکەی میسری لێرەن بەیەکەوە.

نوسیم ئەی چۆن شتی وادەبێت؟

ووتی: لە داخی باوکم خیانەتی لێکردووە.

نوسیم ئەی تۆ لەگەڵ کامیان دەژیت؟

ووتی: هیچیان من بۆ خۆمماڵم هەیە، لە هەردووکیان جیام. باوکم ئافرەتێکی ر ڕووسی هێناوە بەیەکەوە دەژین.

نوسیم جولەکە؟ (چونکە جولەکە شوو ناکەن نە بە موسڵمان و نە بە مەسیحی).

ووتی: نا بڕوا ناکەم دینی هەبێت.

نوسیم ئەی تۆ بەرنامەت چیەی بۆ ژیان.

بە پێکەنینەوە ووتی: نازانم، ئەی تۆ بەتەمانیت بمهێنیت!

نوسیم نا بەتامای من نەبیت، چونکە من خێزانی خۆمم خۆشدەوێت.

هەستمکرد دەچینە بابی لەغو قسەی بێمانا، بۆئەوەی ڕێگای پێنەدەم بۆ هەندێك قسەوباس، ئەوەشم پێووت ئەو ڕۆژە کە ئەو قسەیەت کردووە ووتت بمهێنە موسڵمان

دەبـــم، هەر قســـەیەکی ســـەر زارەکی بوو، هیچمـــان ئەوەندە لـــە خصوصیاتی یەکترمان نەزانیوە. من تۆ ناهێنم لە ئیسرائیل، بەڵام بە دڵنیاییەوە دەتوانم برایەکی مرۆڤی تۆ بم وەك هاونیشتیمانییەك هاوکارت بم یاخود هاوڕێیەکی باش بین بەیەکەوە لەسەر بنەمای ڕاستگۆیی هەموو خزمەتێکت پێشکەش بکەم.

خەریکی خوێندنەوەی نوســـینەکەی من بوو، بەڵام دەستی کرد بەگریان و ووتی ئەی تۆ وەعدت نەداوە من بهێنیت؟

ووتم: نەوەڵڵا من بەس وەعدم نەداوە.

ئینجا هەناسەیەکی قوڵی هەڵکێشاو ووتی: باشە، شەو شاد.

منیش بۆم نوسی خوا هیدایەتت بدات.

کات شـــەڕی نێوان فەڵەســـتین و ئیسرائیل-ە ســـاڵی ٢٠٠٨ە هەموو بێزارین ڕۆژانە بە سەدان خەڵکی فەڵەستین شەهید دەبن بە دەست هێزەکانی ئیسرائیل-ی خوێن ڕێژ.

کاك ئارام ئەحمەد خاوەن ژووری ئۆپۆزســـیۆن لە پاڵتۆك کۆڕێکی ســـازدا بۆ مامۆستا کرێکار لەســـەر دڕندەیی ئیســـرائیلو کارە قیزەونەکانی ئیســـرائیل، ژوور جمەی دەهات لەخەڵك هەموو چاوەڕوانی مامۆســـتا کرێکارمان دەکرد دەســـت بکات بە کۆڕەکەی، بەڵێ کۆڕ دەستی پێکرد، کۆڕێکی سەرکەتوو بوو.

منیـــش لـــە ژوور بووم لـــە پڕ بە ناوی گوڵی ســـور پەیوەندیم پێوەکرا، دوای ســـڵاو ووتی: کاك ماکوان من نەوال-م دەمەوێت قسەت لەگەڵ بکەم. حاڵەتەکە ئەوەندە قورس بوو ئەوەی ناوی ئیســـرائیل بوایە ڕقم لێی بوو، چجای ئەوەی کەســـێك لە ئیسرائیل-ەوە پەیوەندیـــم پێـــوە بکات، ئەو شـــەوە لە ماڵی ئێمە پیاوێکی بەڕێـــز میوانم بوو هەر زۆر یەکێتی بوو، لەوانە بوو کە دەڵێن خوێنەکەی سەوزە.

وەڵامم دایەوە ووتم: ببورن کاتم نییە میوانم هەیە، بەڕاستیش حەزم بە کۆڕەکەی م. کرێکار بوو ئەو پیاوەش میوانم بوو دانیشتبووین دوو قۆڵی گوێمان لە مامۆستا گرتبوو، حـــەزم نەدەکرد بە هەندێك تایبەتی من بزانێت، بەڵام کەس نازانێت چۆن خوای گەورە پلان دادەڕێژێت بۆ هیدایەتی کەسێك.

دووجـــار منیان بانگ کردە ژوورێك من هەر هاتمەوە دەرەوە، هەرچەندە ئەمە لەناو پاڵتاکـــدا جوان نییە بێ پرس بانگت بکەن، یان بانگیان کردی لەژور خێرا دەرچیت. من دەرچووم گوێم نەدایە، بەڵام بۆ جاری ســـێیەم هەربانگ کرامەوە، دیاربوو ئەو چەندین جار منی بانگکرد هەر ئەو ســـێ جارە من دەســـتم بە دەعوەتەکەیدا نا، کۆتا جار چووم مایکی نەگرت منیش نووسیم لە ژوورەکەدا دەنگ نییە.

دوایی یەکسەر مایکی گرت یەکێك لە کچەکانی بوو ووتی: دایکە قسە بکە ئێستا گوێی لێتە.

دەستی کرد بە قسەو ووتی: ماکوان باشی ئەو ڕۆژە شەماڵ هاتەوە وەڵامی پرسیارەکانت نەدامەوە باوکی من، ئاڵتونیشم هەیە زەکاتەکەی چەندە باسی کرد کە چەند مسقاڵ زەکاتی لێدەکەوێت، هەندێك قسەو باسی تر، ووتی؛ ئەوە بۆ دالیات عاجز کردووە.

لەوێدا بۆم ئاشکرا بوو کە رووسا ناوی دالیا-یە بەردەوام بوو لە ووتەکانی.

ووتی: ماکوان ئەو کچە گوناهە هیوادارم ئاشتی بکەیتەوە، من وەك دایکی خۆت ئەو قسەت بۆ دەکەم.

ئینجا من داخ لە دڵم بەرانبەر بە جولەکە، بەرانبەر بەوەشی موناسەرەی دەکات، کاك حەسەن-یش لەتەنیشتمەوەیە هیچ نازانێت. مەعزەرەتم لێخواست و ووتم: ببورە هەندێك قسەو باس دەکەم لەگەڵ ئەم ئافرەتەدا، بەڵام ئەوەندە توڕەم لە ناخی خۆمدا خەریك بوو بە کاك حەسەن-ی برێژم، بەڵام میوان بوو. بەس ئەزانم کە دەستم کرد بە قسە زۆر توڕە دەبم کە ئەو مایکی ئازاد کرد. ئینجا من مایکم گرت.

ووتم: نەوال خان تۆ پێت وایە نوێژ دەکەیت، ئیتر خۆت بە موسڵمان دەزانیت، تۆ کافری و کچەکانیشت کافرن و کاك شەماڵ-ی هاوسەریشت هەر زۆر کافرە، تۆ لە وڵاتێك دەژی کە خاکی موسڵمانی داگیرکردووە و باسی ئیسلامەتیش دەکەیت، ڕۆژانە سەدان منداڵی موسڵمان شەهید دەکرێت تۆ باسی زەکاتی ئاڵتونم لێدەپرسی، جارێ تۆ دەبێت بزانیت بیروباوەڕ چییە ئینجا باس لە نوێژ بکەیت، تۆ وەلائو خۆشەویستیت بۆ یەهودە هاتووی باسی چی بۆ من دەکەی خوشکی من، ئاخر هەرکەس خۆشەویستی بۆ غەیری موسڵمانان بوو ئەوە لەوانەو وەك ئەوان هەژمار دەکرێت. ئاخر دایکی من تۆ ئێستا جولەکەیت، هاتووی چی باس دەکەیت بۆ من. نەوال خان جارێ وەڵامی ئەو پرسیارەت ئەدەمەوە کە نەتکردووە. تۆو ماڵومنداڵت دەبێت لە وڵاتە بچنە دەرەوە، باشە ئاخر بۆ ناگەڕێیتەوە بۆ ئەمریکا خۆ ئەگەر موحاربیش بێت خۆ خاکی موسڵمانان نییە بڕۆ لەوێ ئەمانێکت هەیە، چی دەکەیت لە ئیسرائیل-ێکی خوێنڕێژ سەرسەری.

من ئەگەر دڵم بسوتێ، دڵم بۆ شۆڕە کچێکی شاری غەزەی موسڵمانان دەسوتێ، ئاخر بە رووسا بڵێ من ئەگەر هەر ژن بهێنم ئافرەتێکی موسڵمان دەهێنم، کە لەسێبەری پیاوێکی موسڵماندا بحەسێتەوە، ئەصڵ و بنەچەی بناسم، تۆ کچەکانت فێری ئەوە بکە قسە بەخەڵك نەڵێن ئینجا پرسیاری ئیسلامەتی بکە. جا خوشکی من زۆر توڕەم وازم لێبهێنە بە زۆر بانگت کردم با هەمووی تێك نەدەم بەسەریەکدا، شەوت شاد خوات

لەگەڵ. من لە ژوورەکە هاتمە دەرەوە و چاوەڕوانی ئەوانم نەکرد.

کە ئاوڕمدایەوە لەسەر کورسییەکەم، تەماشای کاك حەسەن-م کرد ڕەنگی زەرد بووبوو، وای زانی ئێستا ئەو سەردەبڕم، داوای لێبوردنم لێکرد.

کاك حەسەن: ئەرێ ماکوان گیان ئەوە چی بوو؟

شتێکم بۆ باسکردو عەرزمکرد خێزانێکن لە ئیسرائیل-ن، هەندێك شتم بۆ باسکرد کە گشتی بوو نە چوومە ناو تایبەتمەندییەکان.

کاك حەسەن: ماکوان گیان من جاروبار لە داخی ئەوەی عەرەب وڵاتی داگیر کردوین، ئیسرائیل-م خۆش دەوێت، ئەوە منیش کافرم؟

ووتم: کاك حەسەن ئەمە پێویستە لە بنەڕەتەوە بۆت باس بکەم ئەمە پەیوەندی هەیە بەسەر وەلائو بەرائەتی تۆوە.

کاك حەسەن: جا بەخوا من نازانم وەلائو بەرائەت چییە ماکوان گیان؟

ووتم: وەلاء، واتا خۆشەویستیت بۆ موسڵمانان، دەبێت هەموو موسڵمانان کە ئەهلی سوننەتو جەماعەن خۆشت بوێت، پشتیانبگریتو بە ماڵو سەروەتو سامانت.

بەرائەت، واتا بەرائەت بکەیت لە هەرچی دووژمنی خوایە لەسەر ئەم زەوییە بە عەلمانی و جولەکەو مەسیحی و.. تاد هەرگیز پشتیان نەگری..

کاك حەسەن: بەخوا بەو حساب و کیتابەی تۆ بێت منیش تۆزێك کافرم ماکوان گیان وایە؟

ووتم: کاك حەسەن گیان نەخێر انشاءالله تۆ موسڵمانیت، بەڵام تۆزێك تاوانباریت.

ئەمەش مانای وانییە کە ووتمان وەلائو بەرائەتت هەبێت ئیتر زوڵم بکەیت واتا دەبێت هەر دادپەروەربیت، نا- ناشبێت بۆ نمونە خەڵکێك خاوەنی توانان ئیتر مادام موسڵمان نین یا دوژمنیش بێت بە ئینسافەوە باسی نەکەیت، بۆ نمونە من شێرکۆ بێکەس پێناچێت پیاوێکی موسڵمان بووبێت، ئەو کوفرانەی کە کردویەتی لە ناو شیعرەکانیدا ئەوە ڕقم لێیەتی و لەبەرخوا بەرائەتی لێدەکەم، بەڵام ناشێت بڵێین شێرکۆ بێکەس شاعیر نییە! دەبێت بە ئینسافەوە ئەوە بڵێین کە بەڵێ یەکێکە لە شاعیرە بە تواناکانی ئەم سەردەمە لە شیعری حداثەدا، پاشان تۆ کە عەلمانیت خۆ ناکرێت من بەرائەتت لێبکەم و قسەت لەگەڵ نەکەم. ڕوونە کاك حەسەن گیان؟

کاك حەسەن: ماکوان تۆ خۆت دەزانی من هەر یەکێتی بووم تۆش ڕێزت لێگرتووم لە دەریشەوە لەگەڵ باوکی ڕەحمەتیت کە پێشمەرگە بووم بەخوا نەم هێشتووە نوێژم بڕوات، بەڵام ئەمەی تۆ باسی دەکەیت ئیسلامێکی زۆر گەورەیە، من وام نەزانی بوو.

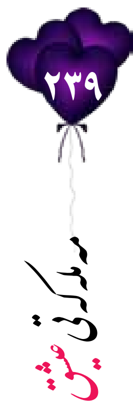

تۆزیك دڵم جولا ئا تۆ شتێكی ترم بۆ ڕوون بكەرەوە بەخوا زۆر ڕوون نییە.

ووتم: كاك حەسەن گیان ئێستا وەك جاران نییە، تێكەڵییەك هەیە لە نێوانی كوفرو ئیماندا دەبێت زانایان قسەی لەسەر بكەن، تۆ واز لەوە بهێنە من ئەم شەو تورە بووم بە ئارەزووی خۆم ئەو خانەوادەیەم كافر كرد، ئەوە من هەڵەم ئەوە ئیشـــی من نییە، كافر كردنی خەڵك بەگشتی كاری زانایانە، كەسی تایبەتیش كە كافر دەكرێت لە ناو ئوممەتی موســڵمان ئەوە كاری قازی موسڵمانانە كە دەستنیشانی دەكات كافرە یان موسڵمانە، وەك عەرزمكــرد دەبێت ڕوون بكرێتەوە بۆ خەڵكەكە تێبگەیەنرێت لە غەیری ئاینی ئیســلام هەر ئایین و بەرنامەیەكت هەبێت ئەوا خوا لێت وەرناگریت و بەكافر هەژمار دەكرێیت. ئەگەر زانی ئیتر ئەوە خۆی بەرپرسە لە قیامەت، نابێت بێجگە دینی خوا و موسڵمانان كەســی تــر هەڵبژێرێت و خۆشــی بوێت، بێجگە شــەریعەتی خوای گــەورە نابێت هیچ بەرنامەو ڕێبازێكی ترت هەبێت.

كاك حەســەن: باشــە ماكوان گیان تۆ ئیشەكەت لەســەر من قورس كرد من ئەوەتەی هــەم مام جەلال-م خــۆش دەوێت، ئیتر لەمەولا چی بكەم یان دەبێت لەمەولا م. عەلی باپیرم خۆش بوێت لە جیاتی مام جەلال؟ وەڵامی ئەمەم بدەرەوە ماكوان گیان ئیتر من هەموو شتێكم بۆ ڕۆشندەبێتەوە.

لەم قسانەیا بووین لەگەڵ كاك حەسەن، رووسا پەیوەندی كرد لە پاڵتاكەوە نوسیبووی، ئەی ئەو كەسەی لەخۆت ڕازیت كاتت هەیە قسەبكەین؟

رووسا دێت بۆ لام

من و كاك حەســەن قسەو باســمان دەكرد، ووتی: تەنها ئەوەم تێبگەیەنە من هەموو كوردم خۆش دەوێت، بەڵام تا ئێستا هەستم بەو بەرپرسیارێتییە نەكردووە لە ئیسلامدا، من ئەوەی كە خۆشمدەوێت كار بۆ ئایین ناكات ئایا من كافرم؟

لەخزمەتی كاك حەسەن دا باسو خواستەكانم بۆ ڕوون دەكردەوە، عەرزمكرد: مرۆڤ بە سروشــتی خۆی خەڵكی خۆشــدەوێت، خۆشەویستی فیتری (سروشتی مرۆڤ) جیاوازە لەگــەڵ وەلائــی بیروباوەڕ، تــۆ كە تاڵەبانیت خۆشــدەوێت دەزانی كە بۆ ئیســلام كاری نەكــردووە، بەڵكو بۆ نەتەوەو حیزبەكەی خۆی كاری كردووە، تۆش ماوەیەك لەگەڵ ئەو حیزبەدا كارت كردووە هەستت بەم بەرپرسیارێتی بیروباوەڕە گەورە نەكردووە كە وەك ئێستا بۆت دروست بووە.

پاشان ئاساییە ئەگەر وەك خاوەن خەباتێك ڕێزی لێبگریت، تێكۆشانی بەكەم نەگریت، پێغەمبەری خوا (ﷺ) ئەبو تالیبی مامی كافر بوو، بەڵام چەندە ڕێزی دەگرتو چەندە خۆشی دەویست (خۆشەویستی فیطری بوو مامیەتی)، پێغەمبەری خوا (ﷺ) لە هەموومان زاناتر بووە بەئیســلام. كاتێك كە موتعیم-ی كوڕی جوبەیر كە پێغەمبەری خوای (ﷺ) خســتە جیواری خۆی (پاراستی لەدەستی قورەیشییەكان) دوای ئەوەی لە جەنگی بەدردا پێغەمبەر (ﷺ) فەرمووی ئەگەر موتعیم بمایە لە بەدردا كوژار بوو لە موشریكەكان بوو، ئەوا ئەو داوای بكرادیە ئەو ٧٠ دیلەم لەسەر قسەی ئەو ئازاد دەكرد واتا موتعیم، مرۆڤی موســڵمان دەبێت خاوەنی وەفاش بێت، بەڵام لە ئیســلامدا كێت خۆشویســت وەك وەلائو خۆشەویستی ئەوە لە قیامەت لەگەڵ ئەوكەسەداحەشردەكرێیت، جا من بۆ خۆم پیاوانی ئەم دینەم خۆشــدەوێت، تۆش دەبێت پیاوانی ئەم ئیســلامەت خۆشــبوێت ئەمە وەلائە، بەڕائەتیــش واتاكەی ئەوەی كــە نەفی هەرچی بیروباوەڕە بیكەیت بێجگە موســڵمانان، ئەمە ڕاستی ئەم ئیسلامەیە. كاك حەسەن بەخوا خەڵك ئێستا ئاینی وەك كارێكی سادەدە وەرگرتووە بڕوابكە هەموو ژیانی مرۆڤ بەندە بەم خواناســییەوە، هەر هەڵەیەك تێیدا

بەرەو هەڵدێرت دەبات، خوا هەروا بەبێ لێپرسـینەوە دروسـتی نەکردوین بە بێهودەش نەهاتووین بۆ ئەم ژیانە.

کاك حەسەن سەری داخستبوو بیری لە قسەکانی من دەکردەوە.

منیش ئاوڕمدایەوە بەلای کۆمپیوتەرەکەمدا تەماشام کرد رووسا نوسیبووی چۆن ئەو خانەوادەیەت ئەم شـەو دا بەیەکدا، شـەماڵ زۆری لە نەوال خان داوە بە پەلە بردویانە بۆ خەستەخانە.

خێرا پەیوەندیم کرد بە رووسـاوە، بردمە ژورێك و ووتم: مایك بگرە چی بووە بۆم ڕوون بکەرەوە؟

- رووسا نوسی ببورە کاتم نییە دەبێت بڕۆم.

هەسـتم دەکرد بۆ ئیزعاج کردنی منە، دیسان مایکم گرتەوە ووتم: من وەك ئێوە لە ئیسرائیل مرۆڤ کوژ نیم هیچ نەبێت هەواڵێکی تەندروستیم بدەرێ؟

کاك حەسـەن بەدیارمەوە دانیشتبوو دەستی خستبووە ژێر چەناگەیەوە چاوەڕوانبوو بزانێت چی ڕوویداوە. وامزانی هەڵدەسێت دەخەوێت، بەڵام دیار بوو مەوزوعەکەی بەلاوە خۆش بوو قاچی کۆکردەوە لەسـەر کورسییەکەو لەسەر کورسییەکە بە چوار مشقی بۆی دانیشت.

رووسـا مایکـی گـرت: نازانم چیت بە نەوال خان ووتوە کە شـەماڵ-ی هاوسـەری هاتۆتەوە، بووە بە دەمەقاڵەیان ئیتر شەماڵ-یش لێیداوەو بردویانە بۆ خەستەخانە.

نوسیم ئەی وەزعی چۆنە؟

رووسا: کچەکەی لێرەیە هاتووە بۆ لای من با بۆت باس بکات.

کچەکەی زۆر بەئەدەبەوە سڵاوی کردو دەستی کرد بە قسەکردن.

ووتـی: کاك ماکوان لـەدوای ئەوەی جەنابـت تورەبویت، دایکم حەپەسـابوو کاتێك باوکـم گەڕایەوە بۆ ماڵـەوە، دایکم بردیە ژورەکەی خۆیان، ئەوەنـدەم زانی بە باوکمی دەوت جاسـوس، جاسوس بەدەنگی بەرز. باوکیشـم زۆری لێدا دەرگاکەش داخرابوو. من و بێریڤانـی خوشـکم هەر هاوارمان کرد دەسـەڵاتمان نەبوو، بەڵام باوکـم لەدوای نیو سـەعات دەرگای کردەوە دایکمی بە باوەشـەوە بوو بەپەلە بردیە ناو سـەیارەکەو من و خوشکشەکم لەگەڵیدا ڕۆیشتن، دوایی ووتم بابە چی بووە؟

ووتی: لەگەڵ دایکت بووە بەشەڕمان.

ئێستا خوشکەکەم لەلای دایکەمە و باوکیشم منی هێناوە بۆلای رووسا و خۆی چووەوە بۆ ماڵەوە.

من داوای مایکم کرد، مایکیان ئازاد کرد.

ووتم: خوشکی من ئەی دایکت وەزعی چۆنە؟ باشە نازانیت هۆکارەکە چی بوو؟ باشە من چۆن بتوانم هەواڵێکی دایکت بزانم؟ دەمەوێت قسەی لەگەڵ بکەم.

کچەکەی نەوال: نا کاك ماکوان شوکر وەرزعی باشە، باوکیشم زۆر خەفەتی خوارد هەستمان دەکرد پەشیمانە. ژمارە تەلەفونەکەی دایکی دامێ ووتی دەتوانی قسەی لەگەڵ بکەیت.

شەو دەرنگ بوو منیش لەبەر کاك حەسەن پەلەم بوو دەوربەری سەعات ٣ی شەوی ئێمە بوو، ئیتر خوا حافیزم کرد لە پاڵتۆك هاتمە دەرەوە، بەڵام کاك حەسەن زوو زوو دەیوت: ماکوان گیان من خەوم نایەت! مەوزوعەکەی بەلاوە خۆش بوو، جێگام بۆ داخست خەوتین.

بۆ بەیانی ویستم تەلەفونی بۆ بکەم سبحان الله هەستێکی زۆر عەجیبم بۆ دروست بوو، هەرچی دەمویست تەلەفون بکەم بۆ ئیسرائیل وام دەزانی دەرزی دەکەم بەدڵی خۆمدا، هەرچی دەستم نا بە ٠٠٩٧٢ هەر نەمتوانی لەوە زیاتر بڕۆم، بۆیە تەلەفونم بۆ نەکرد.

کات ڕەحمەی بەکەس نەدەکرد تاماوەی چەند مانگێك ئاگام لێیان نەما، پاشان زوو زووش کاك حەسەن تەلەفونی دەکرد، هەواڵی دەپرسین. ئەوەندەی ئەو پەرۆش بوو من لەبیرم نەما بوو.

ماوەیەکیش ئاگام لە کاك حەسەن نەما ڕۆژێکیان تەلەفونم بۆ هات کاك حەسەن ووتی: کاکە ماکوان دێم بۆ لات بۆ نەرویج، ئەو لە شاری یۆتۆبۆری لە سوید دەژیا.

منیش زۆر بە خۆشحاڵیەوە عەرزمکرد یاخوا بەخێر بێیت، چونکە یەکێك بووە لە پێشمەرگە دڵسۆزەکان لەگەڵ باوکمدا لە بەرحورمەتی باوکم زۆر ڕێزم لێدەگرتو ئەویش باوکی منی زۆر خۆشدەویست.

لە وێستگەی قیتارەکە چاوەڕێی بووم خوایە کاك حەسەن هەر دانەبەزی، سبحان الله.. کاك حەسەن دابەزی ڕیشی لەسەر سنگی بوو بەشەڕواڵێکی جوانی کورت و سیمایەکی ئیسلامی جوان هەر خەریك بوو شاهگەشکە بم. باوەشمان کرد بەیەکدا ووتی: با سێ جارەکە بێت سوننەتە.

لەڕێگاوە هاتین بەرەو ماڵ ووتی: کاکە ماکوان تۆ لەمن شارەزا تریت بۆ ڕیشت درێژ نییە؟

منیش بۆ خۆشی هەموو گیانم پێئەکەنی ووتم: بە ڕیش نییە بە ئیشە.

ووتی: أستغفرالله، برام ئەوە قسەی جاهیلەکانە، خەریبوو بکێشێت بە دەمما.

ووتم: بۆ خوشی بوو...

کاك حەسەن: براکەم کوا لە ئیسلامدا سوبعەت لەسەر عیبادەت دەکرێت.

بەهەرحاڵ من هیچم نەوت، چونکە بە تەمەن زۆر لەمن گەورەتر بوو، دوای دانیشتین‌و نان خواردن عەرزم کرد کاك حەسەن گیان ئەم ئیلتیزاماتەت چۆن بۆ دروست بوو؟

بەڕاستی زۆر خۆشحاڵم.

کاك حەســەن: کاکە ماکوان دوای ئەوەی ئەو شــەوە لای تۆ ڕۆشتمەوەو توڕەبونەکەت لەئەو ئافرەتەو قســەکانت زۆر کاریگەر بوون لەســەرم، لێت ناشــارمەوە، کە ئەو هەموو کتێبەم بینی لەماڵەکەی تۆ کە من بیرم دێت تۆ بەچ ڕۆژێك لە دایك بوویت، هەســتم دەکرد قسەی زۆر جوان و ئیسلامیانەت دەکرد، ووتم باشە من چیم نوقسانە لەم کوڕەی عەبدولکەریم.

ڕۆژێــك چــووم بــۆ مزگــەوت، لــە مزگــەوت کوڕێکــی کــوردم بینــی نــاوی م. عەبدولحەمیــد بــوو.. (دوایــی بــۆم ڕون بوویــەوە ئــەو مامۆســتا بەڕێــزەم دەناســی ماوەیەکیــش مــن لــە خزمەتیــدا بــووم)، ووتــی ئەویش وەك تــۆ خنی بە مێشــکمدا ئیتــر لــەو ڕۆژەوە لای تــۆ ڕۆشــتووم هەر بۆ خــۆم خەریکی لێکۆڵینەوەم لــەم ئایینە. زۆر خۆشــحاڵیم بــۆ دەربــڕی‌و سوپاســی خوام کرد لەســەر ئــەو نیعمەتی ئیســلامە کەبەخشــیویەتییە جەنابــت، بــەڵام زوو زوویش ئەیــوت ئەی توخوا نــەوال خان چی بەسەرهات!

شەوێك وانەم هەبوو لە ژوری دیدی نوێ باسی سیرەی بۆن خۆشی پێغەمبەرم (ﷺ) دەکرد، رووسا لە ژوور بوو گوڵی دەنارد بۆم، کەقسەکانم تەواو بوو، ووتی ئەمەوێت چەند دەقیقەیەك قســەت لەگەڵ بکەم، عادەتەن ئەگەر ببوایە بە پرسیارو وەڵام لە ژوورەکەدا کاتی زۆری دەبرد.

ووتم: ئیشــەکەت چییە؟ چەند دەقەیەك دێمە خزمەتت و دوایی دەچمەوە خزمەتی ئەو خەڵکە بەڕێزانە، چاوەڕیم دەکەن.

ووتی: باشە.

بانگم کردە ژوورێك و بۆم نوسی فەموو مایك بگرە.

مایکی گرتو ووتی: ماکوان ئەمەوێت بێم بۆ ئەوروپا هاوکاریم دەکەیت؟

نوسیم ئاخر من ناتوانم بە قاچاخ بتهێنم.

ووتــی: نــا مــن پاســپۆرتم هەیــە، بەڕەســمی دێــم. بــەڵام مــن دەتوانــم بێمــە

لەنـــدەن، ماڵـــی خاڵـــم لـــە کۆنەوەلەوێـــن ئەتوانیـــن لـــەوێ یەکتـــر ببینیـــن؟
منیش پەلەم بوو بۆ ژوورەکە ووتم: باشـــە هەر کاتێك هاتم بۆ لەندەن دێمە خزمەتان لەوێ یەکتر دەبینین.

رووســـا زۆر خۆشحاڵی دەربڕی و ووتی: ماکوان ماڵی نەوال خان بۆ ماوەی دوو مانگە چونەتەوە بۆ ئەمریکا.

زۆرم پێناخۆش بوو کە دەیوت ماکوان، بەڵام هیچم نەوت و زۆر خۆشـــحاڵ بووم بەو هەواڵە.

نوسیم شەماڵ-یش گەڕاوتەوە لەگەڵیاندا؟

ووتی: شەماڵ-یش گەڕاوەتەوە.

ووتم: دوای بابەتی ژورەکە قسە دەکەینەوە من دەبێت بڕۆم بۆ ژوور.

ماڵئاوایمـــان کـــردو هەردوکمان هاتینەوە ژورەکەو ئەو چاوەڕێـــی دەکرد من تەواوبم قسە بکەینەوە.

دوای ئەوەی لە ژوری دیدی نوێ لە باس و ســـیرەی پێغەمبەرمان (ﷺ) تەواو بووم ماندوویم حەسایەوە.

پەیمانم دابوو لەگەڵ رووســـا قســـە بکەم، گەڕامەوە بۆلای چاوەڕوانی من بوو. بانگم کـــردە ژورێكو مایکم گرت ووتم گوێت بۆ دەگرم بەمەرجێك کە نەڵێیت ماکوان، ئەبێت بڵێیت کاك ماکوان-ی براگەورەم. ئەوە مایك ئازادە وەرە قسەم بۆ بکە.

رووســـا دەســـتی کرد بە قســـەو بە منی ووت: ئاخ بەس بمزانیایە تۆ لە چی دروست بوویت، نە هەســـتت هەیە، نە ئەتەکێت دەزانی لەگەڵ ئافرەت قســـە بکەیت. باشە توخوا ماکـــوان تـــۆ قەت لەگەڵ ئافرەت قســـەت کردووە؟ یـــان چۆن خۆشەویســـتی ئەدەیت بە خێزانت؟ بەس پێم بڵێ تۆ چیت؟ هەستو شتی وا هەیە لەگیانتا؟

ئاگام لێ بوو بە بریندارییەوە ئەم قسانەی دەکرد قوڕگی پڕ بووبوو لە گریان.

خەمی خێزانمت نەبێت، ئەگەر هیچی بۆ نەکەم ئەزانێت کە چاو بازو خیانەتکار نیم، بڕوا بکە ئافرەتیش ئەوەی بەسە.

ووتـــم: تۆ باســـێکی خۆتم بۆ بکە، مایکـــم بۆ ئازادکرد. ژیان چـــۆن دەگوزەرێنی لەو کافرستانە خوێنمژانەی ئیسرائیل؟ (من هەمیشە ئیسرائیلم لەبەر چاو ناشرین دەکرد).

ووتی: ماکوان زۆر بێتاقەتم، نازانم چییە کە قسە لەگەڵ تۆ دەکەم هەست بە ئارامی دەکەم، بەڵام حەز دەکەم دەردە دڵێکت بۆ بکەم. من نازانم کچی کێم رۆژێکیان ئەم دایكو باوکەی کە ئێســـتا هەمە شـــەڕیان بوو، دایکم بە باوکمی ووت: ئەی پیســـترین مرۆڤ تۆ

هەر ئەوە بوویت دالیات لە باوکی کردو لەبەر سەروەت و سامانەکەی بردت بۆ خۆت.

من حەپەسام و هەموو گیانم بوبوو بە گوێ.

دالیا واتا (رووسا): زۆرمکرد لە دایکم هەر وەڵامی نەدامەوە، زۆرم هێنا بۆ باوکم هەر وەڵامیان نەدامەوە.

دایکـــم ووتـــی: لە تورەیدا ئەو قســـەیەمان کـــردووە، بەڵام من نەچوو بە مێشـــکمدا. ســـەفەرمکردەوە بۆ ســـلێمانی لە ســـاڵی ٢٠٠٥ چومەوە گەڕەکی خۆمان. ئەو ماڵانەی کە تێیدا ژیابووین لەگەڕەکەکەماندا چومەوە لای دراوسێکانمان لە نزیك مولکەکانی حەمەی ئەوڕەحمـــان ئاغا لـــە مەڵکەندی چوومە لای پیاوێکی بەڕێزی خەڵکی شـــاری ســـلێمانی پرســـیاری کەسوکارو ئەوماڵە مەسیحییەم کرد کە منیان بەخێوکردووە ووتی ماڵیان لای ماڵی کەریمی ئەلەکەوە بوون، باسی ئەوەی بۆ کردم کە باوکی من بە دۆلارەوە لە بەغداد لـــە ســـاڵی ١٩٨٢ ئعیدام کراوە. ئەم ماڵەش زیاتر خزمەتـــی باوکی خۆمیان کردووە نزیك بوون لە باوکەمەوە دوای لە ســـێدارەدانی باوکم هەرئەمان منیان بەخێوکردووە دایکشـــم بەسەر منەوە گیانی لە دەستداوە، باوکم پیاوێکی دەوڵەمەندی شاری سلێمانی بووە، بەڵام هەموو سەروەت سامانەکەمان بە وەکالەتێکی عامە ئەم باوکەی ئێستام کردویەتی بەناوی خۆیـــەوە، بـــەڵام دریغیان لەمن نەکردووە بۆ هـــاوکاری. دوو پورم هەبوون چووم بۆلایان ئەوانیش هەر بەدوای پارەوە بوون، کوڕی پورێکم هەر خەریك بوو بە ئاشکرا لەبەرچاوی دایکی دەستدرێژم بکاتە سەر تا تورە بووم، ئیتر هەستم کرد سلێمانیش جێگای منی تێدا نابێتـــەوە. گەڕامەوە بۆ لای دایك و باوکە مەســـیحییەکەم کە هیچ نەبێت منیان بەخێو کردووە هەســـتێکم بۆیان هەیە، دڵم بە براکەم خـــۆش بوو کە کوڕی ئەوانەو هیچی من نییە.

من بۆم نوســـی ئەی کە گەڕایتەوە چیت کرد باســـی ئەو حاڵەت بۆ کردن؟ کە لەگەڵ تۆ ئەنجامیان داوە، ئەم ژن و پیاوە مەسیحییە؟

ووتـــی: ئاخـــر ماکوان خۆ ئەوان پیاوەتیان کردووە، مـــن کەزانیم خیانەت نییە ئیتر بۆ لەخۆمەوە تورە بم، ئەگەر لای پورەکانم بوومایە ئێســـتا لەوانە بوو شەرەفم بشکایە.

قسەکەی مەنطقی بوو، من گوێم گرتبوو نوسیم ببورە فەرموو بەردەوام بە.

ووتـــی: ماکوان دەمەوێت بێـــم بۆ بەریتانیا لەوێ لەگەڵ خاڵۆژنم قســـەم کردووە لە کۆمپانیایەکی تەلەفون دامەزراوم لەوێ کارم وەرگرتووە.

نوسیم ئەی ئەوان خاڵی ئەصڵێتن؟

ووتی: بەڵێ، من ڕۆژی یەکشـــەممە دەچمە فرۆکەخانەی ستاندســـتێد لەوێ دادەبەزم.

زۆر بە خۆشحاڵیەوە باسی دەکرد واتا ئەو ڕۆژە سێشەممە بوو.

داوای مایکم کرد مایکی ئازاد کردو ووتم: کچی باوکم تۆ کەی مەسیحیت تۆ موسڵمانیت، بۆ وازت لە ئاینی خۆت هێناوە. تۆ بەڕاستی خوشکی منیت. ئیتر دەشڵێیت ماکوان قبوڵمە سـەر سەرو سـەر چاوم (تەبعەن بە پێکەنینەوە)، دالیا گیان ئەگەر پێت خۆش بێت من ئـەو ڕۆژە بە چەنـد برایەکی خۆمان دەڵێم لەوێ بێن بەدەمەتەوە هەرچیت پێویسـت بـوو من لەخزمەتاندام. ژمارەی تەلەفونی دووبرای دڵسـۆزو هاورێی خۆمم دایەو ووتم: هەرچیت پێویسـت بوو ئەوان لەخزمەتتدان. هەڵبەت دوایش تەلەفونم بۆ ئەو برایانە کرد خوا هەڵناگرێت زۆر پیاوانە هاتن بەدەممەوە، شەو درەنگ بوو منیش ماندوو بووم خواحافیزم لێکرد.

ووتم ئەم ئایەتەل کورسـییە لەبەربکە زۆرباشە هەرچییەك هاتە ڕێگات ئەتپارێزێت، بەدەنگی سـەعد غامدی بۆم نارد وەعدم لێوەرگرت، کە بچێت خۆی بشـوات، شایەتومان بهێنێت، پەیمانی دامێ بە خۆشـییەوە هەردووکمان ڕۆشتین، خۆشترین ڕۆژی ژیانم لەوساڵەدا.

رووسا گەیشتە بەریتانیا، منیش خەریکی بلیت کڕین بووم.

ماوەی ئەو چەند ڕۆژە پەیوەندیم هەر لەگەڵ رووسا نەپچڕاند، لە ڕێگای خوشکێکەوە لە تۆڕی پاڵتۆك کە یەکێك بوو لە خێزانی مامۆستا بەڕێزەکان تەکلیفم کرد کەهەندێك شـت هەیە فێری رووسـا-ی بکات. چونکە ئافرەت لە هەندێك ڕووە خاوەنی پێداویستی تایبەتە پێویستیشە هەندێك شت هەیە ئافرەت خۆی ڕۆشنی بکاتەوە بۆ یەکتری.

لە لەندەن پەیوەندی بە منەوە کرد ووتی: ئێستا لە ماڵی خاڵمم.

ووتم: تەلەفونەکەتم بدەرێ با ئەگەر هەر پێداویستیەکت هەبوو لە خزمەتاندا بم.

ژمارەی تەلەفونی نەدامێ.

ووتی: لە پاڵتۆکەوە پەیوەندیمان هەر دەبێت، منیش کە نەیدا دووبارەم نەکردەوە.

دوای چەند شەوێك هاتە سەرخەت ئاگاداری کردمەوە کە دەستی کردووە بە کارکردن.

ووتی: پێدەچێت من بگوازرێمەوە بۆ جێگایەکی تر دوور لە لەندەن، ناوی شەریکەکەشی ووت ئەگەر هەڵە نەبم «پۆس مۆرس» بوو. ئەوەندە گرنگیم پێنەدا، چونکە هەستم کرد سوپاس بۆ خوا ئاسودەیە.

دوای ئـەوەی پەیمانم دا بـوو بڕۆم بۆ ئەوێ لەگەڵ خێزانم بە دوای بلیتی هەرزاندا دەگەڕایـن، بۆئـەوەی بەرەو لەندەن بڕۆین، قـەدەری خوای پـەروەردگار وابوو بلیتمان دەسـت نەکەوت. پێشـتریش لە زانکۆیەك لە بەریتانیا خەریکی خوێندن بووم واتا لەوێ

وەرگیرابووم بە موراســەلە دەبوو هەر بچومایە بۆئەوەی هەندێك كاری ڕۆتینات هەبوو بمكردایــە، بەهەرحاڵ من ســەرقاڵ بــووم بە كاری ڕۆژانەو خوێندنــی خۆمەوە هەر لە نەرویج و پاشــان ئاگادار كرابوومەوە بۆ بحث و ئیمتحانات دەبێت بگەڕێمەوە بەریتانیا، چونكــە ســەرەتاش بوو ئەوەندەم بەلاوە گرنگ نەبوو، بــەڵام خێزانم زۆر حەزی دەكرد خوێندنەكەم تەواو بكەم لە بەریتانیا پێشتریش زۆر هانی ئەدام.

ڕۆژێكیان لە پۆلیســی شــارەكەی خۆمانەوە تەلەفونێكم بۆ كرا ووتیان ماكوان كەریم دەتوانیت تا پۆلیس بێیت؟

ووتم: باشە نزیك بووم لە فەرمانگەی پۆلیسەوە چووم.

كــە چومــە ژوورەوە كابرایەكی زل ئەگەر بتبرپایەتەوە ٤ كەســی وەك منی تێدابوو، هات بە دەمەوە بەگەرمی تەوقەی لەگەڵ كردمو ووتی: ماكوان كەریم ئێمە وەك نەرویج هیچمان لەســەرت نییە، خۆشــمان تێناگەین ئەمە چییە و چۆن كێشەیەكە. تەبعەن من هەر تێنەدەگەیشتم مەوزوعەكە چییە.

ووتی: لە سەفارەتی بەریتانیاوە هاتوون دەیانەوێت قسە لەگەڵ تۆ بكەن.

ووتم: كێ هاتووە؟

ووتی: نوێنەری سەفیری بەریتانی.

هــەر زۆر كارەكە گەورە هاتە بەرچاوم، دەســتبەجێ لە دڵــی خۆمدا وابیرم كردەوە ووتم: حەتمەن موخابەراتی ئیســرایل-ی ئیزعاج بووە بەم كارەی من و پاشان چاودێری من كراوە كە لەگەڵ ئەو كچە قسەم كردووە، یان دایك و باوكی رووسا سكاڵایان لێكردووم! ئیتر سەد جۆر بیركردنەوەی خراپم بۆ دەهات لەوكاتەدا، ئەوەندەی پێ نەچوو نوێنەری ســەفیر هات بۆ لام موتەرجمێكی نەرویجــی ئینگلیزی لەگەڵ بوو نوێنەری موخابەراتی نەرویجی و پۆلیسی نەرویجیشم لەگەڵ دانیشتبوون.

ووتم بەخوا كێشــەكە زۆر گەورەیە، بەڵام زوو زوو نوێنەری پۆلیسەكە وەك دڵخۆشی بۆ من ئەیووت: ماكوان ئەم كێشەیە ئیلاقەی بە نەرویجەوە نییە.

دەمووت: كێشەكە چییە؟

ووتی: ئەوان بۆت باسدەكەن.

نوێنەرەكە دەســتی كرد بە قســەكردن ووتی: كەریم مەبەســتی من بوو، ئێمە وەك حكومەتی گەورەی شاهەنشــاهی بەریتانیا ڕازیمــان نییە بێیتە وڵاتەكەمانەوە! هەواڵمان بەدەست گەیشتووە كە تۆ كەسێكی چالاكی ئیسلامی و خەڵك كۆدەكەیتەوە. لەبەرئەوە بۆ ئاسایشی وڵاتی بەریتانیا خراپەو شكاتت لێكراوە نابێت بێیتە وڵاتی ئێمە، زەرفێكی دامێ

پڕ بوو لە وەرقە ووتی: ئەمە كێسەكەتە، لەسەر چی و بۆچی ناهێڵین بێیت.

پەیوەندیم كردەوە بە كاك مەلا عومەر (عومەر عەلی) كە خوێندنەكەم نەفەوتێت.

ووتی: باسی مەكە ئەم قەزێیە تۆ لە زانكۆ وەرگیراوی، ئەوەی كە پێویست بە تۆ بكات من بۆت دەكەم. لە سوید لە مالمۆ ئەو زانكۆیە نوێنەریان هەیە لەوێ دەتوانی تاقی كردنەوەكان بكەیت، باسی یاسایەكی ستودێنتی بۆ كردم تێنەگیشتم بەو یاسا بەریتانییە دەتوانم بەردەوام ببم لە خوێندن.

ساڵی ٢٠٠٩یە، بەڵام كاك عومەر عەلی پەیمانی لێوەرگرتم تا خوێندنەكەم تەواو نەكەم باسی ئەم كێشەیە لای كەس نەكەم. منیش باسم نەكرد، تەنها چەند كەسێك دەیزانی كە دەخوێنم لە بەریتانیا، لەوانە خێزانم و كەسوكاری خۆم نەمدەهێشت بزانرێت، هەندێكیش لە هاوڕێ و ئەو دڵسۆزانەی خۆم دەیانزانی كە لە بەریتانیا «مەمنوع دخولم» واتا بۆم نییە بڕۆمە ئەو وڵاتە.

سوپاس بۆ خوا پاشان هاوكاری كاك عومەر عەلی توانیم سەركەوتن بەدەست بهێنم بە پلەی ئیمتیاز لە لێكۆڵینەوەكەم لەسەر مێژووی شەریعەت بوو، بەسەركەوتووی بەكالۆریۆس-م بەدەستهێنا، كاك مەلا عومەر ووتی ئەتوانیت ماستەرەكەشت بخوێنیت، بەڵام هەر بە بێدەنگ هەتا بحثەكان پێشكەش دەكەیت، ئەوەی كاك عومەر عەلی فەرمووی هەموویم كرد تاكو ماستەرەكەشم بە سەركەتووی و پلەی ئیمتیاز تەواو كرد.

كە نامەكەم كردەوە كە لەلایەن نوێنەری بەریتانیاوە هاتبوو، نوسرابوو لە كاتێكدا تۆ هاتوویت بۆ بەریتانیا خەڵكی زۆرت لێكۆبۆتەوە ئەمە جێگای سەرنجە بۆ ئێمە، پاشان كۆڕت گرتووە لە لیدزو لە كاردیف و لە لەندەن و لە بێرمنگهام خەڵكی زۆر هاتوون كۆبونەوەت بە خەڵكی كردووە! ئێمەش هەواڵمان پێگەیشتووە كە تۆ خەریكی دروستكردنی ڕێكخراوێكی ئیسلامی توندڕەویت.

ئەمە هەموو كێسەكەی من بوو.

پەیوەندیم كرد بە رووساوە كە ئەوە حاڵەتەكەی منە، بڕوای نەكرد. منیش زۆر گوێم پێنەدا، وا هەستم دەكرد سكاڵاكە لەلایەن ئەوە بێت ئینجا هەستم بۆ دروست بوویەوە كە موخابەراتە، كێشەكان لای ئەوەوە بۆم دروست بووە.

پەیوەندیم كرد بە برایەكەوە لە بەریتانیا كە پارێزەرێكم بۆ دابین بكات بۆئەوەی ئیستنافی ئەو مەوزوعە بكەم، چونكە من هیچ شك نابەم ئەوەی ئەوان باسی دەكەن بەڵگەشیان نییە و هەمووی قسەی بێمانایە. دوو پارێزەرم دەست كەوت هەردووكیان هاتنە ناو كارەكەوە، لە كۆتایدا ئەوەمان دەستكەوت كە ئەوانەی سكاڵایان لە سەر من

تۆمـــار کـــردووە کوردن و بۆ مەرامی حیزبی خۆیان بووە وایان زانیوە من لە حیزبەکانی ئەوان دەبم بۆ خۆم. ئینجا بۆم دەرکەوتەوە هیچ پەیوەندی بە رووسا-وە نییە.

پارێزەرەکـــەم هەواڵێکی خۆشـــی بـــۆ هێنام ووتی ئێمـــە دوو پارێزەرین یەکێکمان کە دەچێتە ناو کێسەکەتەوە جارێکی تر قسە لەگەڵ تۆ ناکاتەوە، لە ناوەوە دیفاعت لێدەکات، چونکە ئەوان کەســەکان ئاشکرا ناکەن کە سکاڵایان لەسەر تۆ تۆمارکردووە، ناڕاستەوخۆ لەســـەر مەوزوعەکەی تۆ قســـە دەکەن بڕیاریش ئەدەن! پاشـــان ووتی یاسایەك خراوەتە بەردەم پەرلەمانی بەریتانیا لەســـەر ئەم کێســـانە، ئەو کەسەی کە سکاڵای ئەمنی تۆمار دەکات، ئەگـــەر بەڵگـــەی نەبوو دەبێت ڕووبەڕوی تۆمەتبارەکـــە ببنەوە، ئەگەر چاوەڕێی ئەوەش دەکەیت ئەوە ساڵێك بۆ دوو ساڵی پێدەچێت، منیش بۆئەوەی بزانم ئەو گەندەڵانە کێن تا ئێســـتاش چاوەڕوانی ئەو یاســـایەم، پەلەم چییە ئەم ساڵ نا ساڵێکی تر، لە دوایی هەر بۆم ئاشکرا دەبن خۆ ئەگەر ئاشکراش نەبن سوپاس بۆ خوا قیامەت هەیە.

من ئەم حاڵەتەم بەســـەر هات، بەڵام ســـوپاس بۆ خوا هەر بە ســـەرکەوتوویی هاتمە دەرەوە لێی، لە دوای ئەم ڕەوشەی کە بەسەر مندا هات لەم ماوەی ڕابوردودا لە فەیسبووك کەســـێك لـــە ئەمریکاوە پەیوەندی بەمنەوە کرد ووتی: ماکـــوان گیان من نەوالم، ئەزانی چووم بۆ حەج و شوکر بۆ خوا لەگەڵ شەماڵ عەمرەیەکیشمان کردووە، ئەی رووسا چی لێ بەسەر هات کەوتووەتە کوێ؟

مەجالی زۆر قســـەم نەبوو لەبەرئەوەی لەســـەر کار بووم ناوەکەم لای خۆم یاداشـــت کرد، بەڵام دوایی ئەو هەر نەهاتە سەر خەت. ئەوەندەش گرنگ نەبوو بەلامەوە، چونکە دڵخۆش بووم بەوەی کە خێزانێکی بەختەوەرن.

من گەڕامەوە بۆ کوردستان بەتەنها واتا بێ ماڵومنداڵ، دایکم ووتی ڕۆڵە (خەسرەو) ناوی ئەسڵی خۆمە ئێستا ڕۆژگار کورتە زوو بگەڕێوە بۆ ماڵەوە ئێشم پێتە. منیش لەدوای نوێژی عەســـر زیاتر لە ئۆفیس دادەنیشتم سوبحان الله ئەو ئێوارەیە لە هەموو ڕۆژەکان لای من قەرەباڵغتر بوو هەموو فەیسبوك لای من بوو.

دایکم تەلەفون لەسەر تەلەفون بۆم دەکات و نازانم مەوزوع چییەو ئەم هەموو پیاوە بەڕێزەش لای منن، دوای ئەوەی میوانەکان ڕۆشـــتن تەکســـیەکم گرت بەرەو ماڵەوە ئەو ڕۆژەش هیچـــم نەخوارد ووتم حەتەمن دایکم خواردنی بەدەســـتی خۆی دروســـتکردووە دەزانێت من حەزم لە نانی دەســـتی خۆیەتـــی بۆیە بانگم دەکات، چومە ماڵەوە نە بۆنی خواردن دەهات هیچ نەبوو، دایکم فەرمووی ئەو ڕۆڵە من نەموت زووبگەڕێوە؟

ووتـــم: بەخوا میوانم هەبـــوو، ئەوەندەم زانی جەماعەت هەموو هاتن لە خوشـــك و

خوشکە زاو زاوا و براو برازا.

ووتم: مەوزوع چییە؟

دایکم ووتی: وەڵلا هیچ نییە مەطعەمێك هەیە تۆ ئەقڵت بەو جێگایانە ناشکێت ئەمانەوێ بتبەین بۆ ئەوێ.

ووتم: کوێیە؟

ووتیان: ناوی داوا-یە.

خێزانێکم بەدی دەکرد هەر تەماشای منیان دەکرد، لە دڵی خۆمدا ووتم حەتمەن لە تەلەڤزیۆن منیان بینیوە، بەڵام هەستم دەکرد سەرنجی زۆریان ئەدا من هەر ئاسایی وەرمگرت.

پێشڕەوی برام هات ووتی: کاکە ئەزانی ئەو عائیلەیە تەماشای تۆ زۆر دەکەن لە ئاسایی دەرچووە، منیش بە فشقیات بە پێشڕەوم ووت ئاخر کاکت قۆزە بۆیە.

ووتی نەوەڵلا تۆ بڕۆ سەر کورسییەکەی من خۆی لە جێگای مندا دانیشت ئەو لە ڕووی ئەمنییەوە لە من ووریاترە، منیش بەقسەم کرد.

تۆزێکی پێچوو یەکێك لەو بەڕێزانەی کە لەوێ کاری دەکرد هات و ووتی: کاك ماکوان پارەی ئێوە دراوە، ئێمەش زیاد لە ١٢ کەس دەبوین زۆرم پێناخۆش بوو، چونکە یەك نەفریش لەو مەطعەمە بە ٢٥ هەزار دینار بوو، زۆر بێمانا گران بوو.

ووتم: برای باوکم کێ داویەتی؟

ووتی: ئەو خانەوادەیە.

کە هەڵسام بچم بۆ لایان چایان دەخواردەوە من دەستم چەور بوو، چونکە قبوڵم نەکرد، ووتم بەپێشڕەو ئارامی زاوامان بڕۆن پارەکە بهێننەوەو بیاندەنەوە.

چوومە خزمەتیان گوێم لێبوو خانمێکی نازداری زۆر جوانی دەم و چاو جوان کە بەرەو ڕویان دەڕۆشتم پێدەکەنی.

ووتی: بەخوا ماکوان هات.

منیش سڵاوم لێکردن، ووتم: بەخوا قبوڵم نییە، لەئێستاوە دەبێت وەریبگرنەوە ئەگینا هەر مەرحەباشتان ناکەم یان بەس پارەی من بدەن.

پیاوێکی زۆر مەعقول ووتی: کاکە ئێمە چاوەڕێی تۆین بڕۆ نانەکەت بخۆ دوایی قسە دەکەین.

تەبعەن ئەو مەطعەمە ئوتێلیشە، ئەوان هەڵسان یەکێکیان ووتی کاك ماکوان لە میوانخانەکە چاوەڕێتین، ئەو جێگایە زۆر فاخر بوو دوای ئەوەی تەواو بووم یەکێکیان

نارد بە شوێنماندا ووتیان لە میوانخانەکە چاوەڕێتانن، منیش لەگەڵ ئامینەخانی دایکم‌و جەماعەت ڕۆشتین. لای من زۆر قەرەباڵغ بوو دەنگی منداڵ‌و قیرەیان ئەو ئوتێلەی کرد بوو بە حەمام منو پێشرەوی برام‌و هەردوو زاواکەم چوینە لایان ئەوان بەخێرهاتنی گەرمی منیان کرد.

ووتم: کاکە پارەکەیان بدەنەوە عەیبە، دوایی بیرم کردەوە ووتم لەوانەیە مەسئولێکی گەندەڵبێت، لەم ڕێگایەوە بیەوێت پەیامێك بگەینێت.

دانیشتم لەگەڵیان ئەو خانمە جوانە کە لە تەمەنی دایکمدا بوو ڕەحمم چووە سەری هەر پێدەکەنی.

ووتی: ماکوان ڕۆڵە من ناناسیت؟

ووتم: نەخێر.

ووتی: من نەوال-م کاك شەماڵ-یشم بینی و دەستمان کرد بە قسە چوون بۆلای دایکم‌و سلاویان کردو دانیشتین، کاك شەماڵ‌و منو نەوال خان‌و ئەو خێزانەی تریش بەیەکەوە بووین، پاشان هەواڵی رووسام پرسی.

ووتم: دالیا لە کوێیە چی بەسەرهات و ئێستا چۆنە؟

ووتیان: شوی کردووە بە کوڕێکی خەڵکی سلێمانی و دوو منداڵی هەیە یەکێکیانی ناو ناوە بە ماکوان و ئەوی تری ناو ناوە لانە، واتا کچ و کوڕێکن.

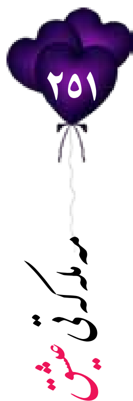
ووتم: چۆن پەیوەندی پێوە بکەم، ژمارە تەلەفونەکەی دامێ ژمارەی کوردستان بوو.

ووتیان: خۆی‌و هاوسەرەکەی لە یەکێك لەم کۆمپانیای تەلەفونانەی کوردستان کار دەکەن ماڵیان لە کازێوەیە.

ووتم: بۆ زانیاریتان چەند ساڵە من لە سلێمانیم بەخوا نازانم کامە کازێوەیە، ئێستاش من بە سلێمانی پالاس دەڵێم حەسیب ساڵح.

دەستیان کرد بە پێکەنین و قسەوباسی زۆرمان کرد، ئەخیرەن پارەکەیاندا منیش تەلەفونم کرد بۆ رووسا خاتون هەواڵم پرسی‌و ووتم: دەمناسی من کوڕی خۆتم ماکوان-م گەورە بووم.

دەستی کرد بە پێکەنین ووتی: ماکوان گیان تۆ نوری چاوی منی، وەی کە خۆشحاڵم تەلەفونت کردووە دوای قسەباس‌و هەواڵ پرسین دایە دەست مێردەکەی ناوی کاك بەڕێز بوو، بەڵام بەڕاستی بەڕێز بوو، پەیمان درا کە یەکتر ببینین، دەوامی بەردەوامی ئەوان و سەرقاڵی من یەکترمان نەبینی من گەڕامەوە بۆ نەرویج ئێستا ئەوان لە کوردستانن.

باس و خواسی ناو سەیارەکەی پێشڕەو

لەدوای ئەوەی دەرچووین من خەیاڵ گرتبومی پێشڕەو-ی برام ووتی: ئەوە چویت بۆ کوێ؟ وا خەیاڵت ڕۆشتووە دەمێکەیە ئاگات لە من نەماوە، قسەت بۆ دەکەم.

ووتــم: لەم دەوروبــەرەو ئەوروپا بووم ئەوە گەڕامەوە بۆ لات، بەیان زۆر شــتی بیر خستمەوە پێشڕەو-ی برام، نیوەی ژیانی خۆمم بە فیلم بینییەوە.

پێشـــڕەو: ئەزانی بەیان شــوی تری کردووە، دوای ئەوەی مێردەکەی تەڵاقیدا، ئێســتا خێزانی ئەو کوڕەی ڕەفیقی خۆتە، کاك مەزن.

ووتم: بەڕاست وەڵاهی ژیان سەیرە، یاخوا ئاسودە بن و پیرو دڵخۆش بن بەیەکەوە.

پێشـــڕەو: بڕۆیــن بۆ کــوێ؟ حەزدەکەیت بڕۆین بۆ ســەر قەبران ســەردانی باوکمو پابیرەکانمان نەنکەکانمان بکەین؟

ووتم: ئەرێ وەڵڵا زۆرباشە زۆریش حەز دەکەم.

ڕۆشتین تاچوینە گردی سەیوانو چوینە سەر گۆڕی باوکمو دوعای سەرقبرانم خوێندو ســڵاوم کرد لە مردوان و لەســەر قەبری هەموویان دوعای خێرمان بۆ موسڵمانان کردوو بەتایبەتیش بۆ کەسوکارمان.

لەگەڵ پێشڕەو-ی برام کەوتینە قسە.

پێشڕەو ووتی: بۆ ئێستا وەك جاران ڕووداو دروست نابێت، ئەم گەنجانەی ئێستا وەك جارانی ئێمە نین.

جـاران ئێمەو پێش ئێمەش لــە ژیانماندا ڕووداوی زۆر ڕووی ئــەداو دەمانگێڕایەوە، بەڵام ئەم جیلە هیچیان نییە بیگێڕنەوە.

ووتم: ئەم ڕەوەندە نوێیە بونەتە ڕۆبۆت بەدەست سیاسییەکانەوە، پاشان تەکنەلۆجیای ســاردو ســڕی فەیســبوکو تۆڕەکانی دیکەی نــاو ئەنتەرنێت هەمووی تەمــەڵ کردوون، مەشــغوڵن بەو تۆڕانەوە هەموو مێژوویان بووە فەیســبوك و تۆڕەکۆمەڵایەتییەکانی تر ئەوە هۆکاری ئەوەیە کە ڕووداو لە ژیانیاندا ڕوونادات.

پێشــڕەو: ڕاستە، بەڵام دەبێت ئاوا بڕوات بەم شێوەیە، خەڵك ئیتر مێژووی نامێنێت و هەموو وون دەبن.

ووتم: نا بەدڵنیاییەوە دەبێت چاکەکاران سەرلەنوێ ئەدەبیاتی ئەو کۆمەڵگایە بکەنەوە گۆڕانکاری ڕووبدات، ئەم قسەو باسانەمان هەمووی لە سەر گۆڕستانەکە بوو.

پێشڕەو: چی بکەین بڕۆینەوە؟

ووتم: با بڕۆین

هاتینە خوارەوە لە سەیوانەوە بەرەو شەهیدان، سەردانی هەندێك گۆڕی ترمان کرد.

تەماشــامان کرد ژنێك لە نزیکی دوو گۆڕەوە دانیشتووە دەستی لەسەر کێلی دوو گۆڕ دانــاوە دەگری بەدەم گریانەوە دەیانلاوێنێتەوە. دەڵێــت بۆ کامتان بگریم بۆ لای منتان چۆڵ کردووە بچمە لای کێ و کێ بە هاوارمەوە بێت.

ئێوارەیەکی ساردو ڕەشابایەکی زۆر قایم هەبوو، ووتم پێشرەو بابچینە لای ئەو ژنەو فاتیحایەك بۆ مردووەکانی دادەخەین و دڵنەواییەکی دەکەین.

پێشــڕەو: کاکە بۆ خاتری خوا ئێســتا ســاڵی نەوەدەکان نییە، دنیا گۆڕاوە بانەچین نەوەکو پێی ناخۆش بێت، حەقمان چییە بەسەرییەوە- کاکە ئەمە جاران نییە.

ووتم: ئی باشە دەچین بەلایدا خۆ هیچمان لێ کەم نابێتەوە بڵێین بۆ خۆت خۆشبێت، مەگری و دوعای خێریان بۆ بکەو لەجیاتی ئەو لاواندنەوەیە فاتیحایان بۆ دابخە.

پێشڕەو: بە نابەدڵی با بڕۆین.

ووردە ووردە نزیك بووینەوە لە ژنەکەو ڕەشــابی ســلێمانیش ئەوەندەی تر ماندووی کردبوویــن، چوینە نزیکی پشــتی لێمان بوو من ســڵاوم لێکردو ئــاوڕی دایەوە کە منو پێشــڕەو-ی بینــی ووتی: ســوپاس بۆ تۆ خــوا کوڕەکانم گەڕانەوە، ســوپاس بۆ تۆ خوا کوڕەکانم گەڕانەوە.

منیــش زۆرم لا ســەیر بوو دڵــم نەشــکاند، زانیم حاڵەتێکی ئاســایی نییــە ووتم: بەدڵنیاییەوە ئێمە کوڕتین.

ژنەکە تۆزێك وورد بووە لە منو پێشـــڕەو-ی برام هیچی نەووت گریانێك گریاوە بێ هیچ شتێك منیش دڵم پڕبوو، ئەوەندە بەکوڵ گریا منیش بەگریانی ئەو تێر گریام.

پێشڕەو: خۆ تۆ هاتی دڵنەوایی بکەیت کەچی خۆشت دەگریت.

ژنەکــە تەمەنی ٥٠ ســاڵ دەبوو ســەراپای ڕەش بــوو، دەموچاوی ســور بووبووە لە سەرماندا، ئەوەندە گریا بوو لە سەر ڕوومەتی جۆگای فرمێسك دیار بوو.

دەستم کرد بەخوێندنی قورئان لەسەر قەبرەکان و چەند ئایەتێکم خوێند لە سورەتی واقیعە.

دوای تەواو بوونم دوعای خێرم کردو عەرزی ئەو ژنەم کرد ئەمانە چیتن؟

ژنەکە ووتی: وەڵا باوکەکەم ئەمە هەردووکیان کوڕمن و باوکیان ئەوەتا لەو پشــتەوە کوڕێکی تریشم مردووە وا لای شێخ مارفەوە(٢) ناشتویانە.

ووتم: ئەی ئێستا لەگەڵ کێ دەژیت؟

ژنەکــە: لە ماڵی زاوایەکمم دوو ڕۆژە دەریکــردووم، ووتی مەیەرەوە بۆ ئێرە بچۆ بۆ ماڵی کچەکەی ترت. دوێنی شەو لەوێ بووم زاوەکەی ترم دەیووت بۆنت لێدێت.

ئیتــر مــن ئەوەندەی تر گریام، ژنیکی زۆر پاکو جوانیش بوو ئاگام لە پێشــڕەو بوو ئەویش دڵی پڕ بووبوو.

ئینجا هەردووکمانی خستە گریان، ژنەکە ووتی: کەلەدوامەوە سڵاوتان کرد، لەوکاتەدا بیرم دەکردەوە ئەمووت خوایە هەردوو کوڕەکەم بۆ زیندوو بکەیتەوە، ئێوەش لەدوامەوە پەیــدا بوون، وامزانی کوڕەکانی خۆمن خەریك بوو باوەشــتان پێدا بکەم، بەڵام نائومێد بوومەوە، ئێوەش هەر کوڕمن بەقوربانتان بم.

من و پێشڕەو بەو قسەیەی ئەو بەکوڵ گریاین خێرا ووتمان: بەدڵنیاییەوە کوڕتین.

ووتم: ئەی چی بکەین ئێستا چیت دەوێت بۆت بکەین؟

ژنەکە: وەڵڵا باوکی من هیچم ناوێت، بەس خۆشی ئێوە.

پێشڕەو: نابێت دایکە گیان خۆ هەروا لێرەدا بە جێتناهێڵین، فەرموو هەستە بابڕۆین بۆ ماڵی ئێمە لەخزمەتا دەبین، من و کاکم و دایکمین ماڵێکی گەورەمان هەیە لە خزمەتا دەبین.

ووتم: بێزەحمەت ناوت چییە دایکە گیان؟

ژنەکە: ناوم مینایە.

ووتم: میناخان ئاخر خۆ ناهێڵین لەم ســەرقەبرانە ئاوا دانیشــیت، بەدڵناییەوە ئەت بەینەوە بۆ ماڵی خۆمان.

میناخان: ئاخر باوکی من دەچمەوە بۆ ماڵی ئەو کچەم، خۆ دەزانم ئەوان لێم ناپرسن بچم یان نەچم، بەڵام هەر حەزدەکەم لەوێ بم.

ووتم: ئەم کوڕانەت بەچی وەفاتیان کردووە میناخان؟

میناخان: بە ڕووداوی هاتووچۆ لەیەك ڕۆژدا لە ناو سەیارەیەکدا وەرگەڕان هەردووکیان، باوکیشیان مۆزەفی کارەبا بوو کارەبا گرتی، کوڕە گەورەکەشم گورچیلەی وەستا. دووکچم هەیە شویان کردووە شکور بۆ خوا لە ماڵو مێردی خۆیاندان، بەڵام زاواکانم زۆر خراپن.

هەستم دەکرد ناحەقی نەبوو لەگەڵ دوو کوڕدا بۆ کوێ بچێت ژنێکی ئاوا با تەمەنیشی هەبێت هەر دەترسێت.

پێشڕەو: ئەی کێ هاوکاریت دەکات؟

میناخان: خوا گەورەیە کاکە گیان، خوا پەکی کەس ناخات.

هەڵمانســاند لەگــەڵ خۆماندا هێنامانــە خوارەوەو ووردە ووردە بۆ لای ســەیارەکەی خۆمان کەوتینە ڕێ بەدەم قسەکردنەوەو بانگی مەغریبی دا.

میناخان باسی ئەوەی بۆ کردم لە بازیان خزمی هەیە پێیان ووتووە ژورێکت ئەدەینێ وەرە لەوێ بژی، ژورەکە زۆر کۆنو خراپە منیش بێجگە تەقاعودی مێردەکەم هیچی ترم نییە، ئەویش بەچەند مانگ جارێك ئەمدەنێ.

میناخــان نەهــات لەگەڵماندا بۆ ماڵی ئێمــە، بردمانەوە بۆ ماڵــی کچەکەیو نزیکی ماڵەکەیان دامانناو عەرزم کرد هەر چۆن بووە دان بەخۆیدا بگرێت لەم ڕۆژانەدا سەردانی دەکەینەوە.

لە سەیارەکەدا لەگەڵ پێشرەو باسی ئەوەمان کرد کە هەرچیمان کردووە ئەو ژوورەی بۆ چاك بکەینو مانگانەیەکی بۆ ببڕینەوە..!

هاتینەوە بۆ ماڵەوە ئەو شەوە من میوانی زۆرم هەبوو لە خزمان هەموو هاتبوون بۆ ماڵمان کە گەڕاینەوە دایکشم باشی کرد بە من و پێشڕەو، هەر نەیدەبڕیەوە.

ووتــم: بەخوا توشــی ژنێك بووین ئەمە حــاڵو گوزەرانی بووە خــوای گەورە کردی یەکێــك لەمیوانەکانم دەوڵەمەندێکی باش بوو ووتی داینێ بۆ خۆم مانگانەکەی لەســەر من بێخەم بن.

منو پێشــڕەو-یش وەعدی چاککردنــی ژوورەکەمان بۆ دا کە بــەم نزیکانە دەچێتە ناویو هەموو کەرەستەیەکی بۆ دابینکراوە. لەم کەینو بەینەدا بووین من نەگەڕابوومەوە بۆ ئەوروپا زاوایەکی هاتە لام ووتی من ناوم بێستونە حەزدەکەم بەیەکەوە قسە بکەین.

ووتم: فەرموو.

هەندێــك دەردە دڵی قەیرانی بۆ کردمو سوپاســی زۆری دەربڕی و ووتی حەز دەکەم سەردانێکمان بکەیت.

ووتم: باشە بەسەرچاو.

کەچووم تەماشــای ماڵەکەیم کرد مامۆســتا بوو تەلەفزیۆنی فرۆشت بوو، سەلاجەی نەمابــوو، ئەڵقەی پەنجەی خۆی و خێزانەکەی فرۆشــتبوو، بەو ســەرمایە زۆپاو نەوت لەماڵیدا نەبوو، خاوەنی ٣ منداڵ بوو.

ووتی کاك خەسرەو ئەوە حاڵو گوزەرانی منە، من خزمی سەرهەنگم.

کە ووتی خزمی سەرهەنگم ئای چ برینێکی کولاندمەوە.

ئەو ئافرەتەی کە لەسەر جادە هەڵمگرتەوە

لەدوای ئەوەی بێستون باسی ئەوەی کرد کە گوایە خزمی سەرهەنگ-ە و منیش سەرهنگ-م زۆر خۆشویستووە، باسی ناسینی سەرهەنگ-م کرد و بەڵام ووتم پێش ناسی سەرهەنگ ئافرەتێکم ناسی لەسەر شەقامەکانی سلێمانی دوایی باسی سەرهەنگ-ت بۆ دەکەم، هەردووکیانم بە بۆنەی سەروپێوە ناسی.

سەرەتای پاییز بوو خەیاڵ چواردەوری پێچابووم باری سیاسی وڵاتو کێشە کۆمەڵایەتییەکان جەختێکی زۆریان خستبووە سەرم بۆیە هەمیشە لە دەروازەی خەیاڵدا دەژیام ٣١ی ئاب ڕوویدا بوو یەکێتی چووبونە سەر سنورەکان.

کاتێ کە پیاسەم دەکرد حەزم بە تەنیایی دەکرد کاتێ دەچووم بۆ کار بە هەمان شێوە هەر کاتێك وەنەوز بیگرتمایە کەچی خەیاڵ لێنە دەگەڕاو هەمیشە کۆنترۆڵی هەست و بیری کردبووم.

زۆرجار واهەستم دەکرد نەخۆشی یە، بەڵام کەسایەتی خۆم باش دەناسی بۆیە ترسم نەبوو هەر ئەو خەیاڵ و بیرەم دەگەڕاندەوە بۆ کێشە سیاسییەکانی وڵات. بیرەکەشم زۆر سادە بوو خەیاڵ و بیرکردنەوەم تەنها دەسوڕایەوە کە چۆن بتوانم ژن بهێنم و چۆن منداڵ دروست بکەم وە بیریشم لە دروستکردنی خانوی جوان و دەوڵەمەندی و زۆرجار ئەو خەیاڵەم سەری دەکێشا بۆئەوەی ببمە سەرکردەی وڵاتێك.

تا ووڵات ئازاد بکەم و خۆشی و شادی لە کوردستانە بێنازەکەم بڕوێنم زۆرجاریش دەبوومە دەوڵەمەندی هەموو دنیاو وا بیرم دەکردەوە کە مۆنۆپۆلی دەوڵەمەندانی جیهان بکەم، تا ئازادیو یەکسانی بۆ هەژاران دەستەبەر بکەم، هەمیشە هەژارانم خۆشدەویست بۆیە لە خەیاڵیشمدا هەر پشتگیری هەژارانم کردووە چونکە وەك کوڕە هەژار پەروەردە کرابووین، ئەگەر چی سوپاس بۆ خوا هەر پارەدار بووین. ئەو خەیاڵانەم تابلۆیەکی ڕەنگاوڕەنگی دروستکردبوو هەمیشە بیرم لە شتە جوانەکانی ئەم بوونە دەکردەوە ماڵی خۆش، ژنی جوان، ئۆتۆمۆبێلی کەشخە، بەرگیشم شیك بێ وە خۆشترین بۆنیش بەکاربهێنم وە هەمیشە حەزم کردووە چڵە گوڵێك بم لە گۆزەی نیشتمان دا خزمەت بە خەڵکی هەژارانی کوردستانە بێنازەکەم بکەم.

هۆکاری ئەم هەموو خەیاڵ پلاوییە دەگەڕایەوە بۆئەوەی لە ماوەی ڕابوردا زۆر

خراپەكار بووم، دوایی سوپاس بۆ خوا گەڕامەوە بۆ لای خوای پەروەردگارم، بەڵام نێوانی من و باپیرم و كەسوكارم بەهۆكاری خراپی خۆم تێكچوو بوو هاوكارییان نەدەكردم.

هەر لە نێوەندی ئەو ساڵەدا كێشـەیەكی سیاسی ڕوویدا لە نێوان دوو دەسەڵاتداری وڵاتدا بۆ لە ناو بردنی یەكتری پەنایان بردبووە بەر بەها كەم ڕەوشتییەكانی ئەم جیهانە. تا وایان لێهات كرنوشـیان برد بۆ دوژمنەكانیان تا بتوانن بین سازی نیشتمانی خۆیان بكەن بە دەستی داگیركەران بۆیە لە ناو نیشتماندا نا ئومێدی ڕووی كردبووە خەڵكەكەو هیچ گومانێكی باش لەو دەسەڵاتدارانە نە دەبینرا. زۆربەی ڕۆشنبیران‌و دەستڕەنگینەكان لە وڵات هەڵهاتن تاكە شارێگای خۆیان بۆ دەربازبوون نەك لە كوردستان، بەڵكو لە ژێر دەسەڵاتی ئەو دوو زل هێزە كە زۆریان دوور كەوتنەوەو هەڵهاتن بۆیە هەر ئەو خەیاڵانە لای من دروست بوو بوو بیرم لەوە دەكردەوە كە چۆن بتوانم بژیم و دەستەبەری سەرمایەیەك بكەم بە ڕێگایەكی چاك تا لە پاشەڕۆژدا ویژدانم ساناو ئارام بێت وە پێش ئەوە بەرامبەر بە خودای خۆم.

دوو هۆكاری گرنگ پاڵی بە منەوە دەنا كە خۆم بپارێزم.

یەكەمیان: بیركردنەوە لە پاشەڕۆژو قیامەت و گەڕانەوە بۆ لای خوای پاكوبێگەرد.

دووەم: ترسی كۆمەڵگاو قسەو باسیان، لە بەرئەوەی كۆمەڵگاكەی ئێمە زۆر حەزیان لە قسەو باسە یان جوانتر بڵێم زەم كردن زۆر بە بێڕەحمانە كە لە هیچ بەهایەكی مرۆڤانە ناترسن بە ئارەزووی خۆیان ووشە هەڵدەبەستن و وەك ئەندازیار چین چین لەسەر یەك نەخشەی بۆ دەكێشن.

لەڕاستیدا دەوڵەمەند بوون لە وڵاتی ئێمەدا زۆر ئاسانە تەنها پێویستت بە خۆبردنە پێشەوەیە واتا ماستاو چێتی یان دزییەكی لێپرسراویانە بەو دوو هۆكارە دەتوانی سەرمایە زۆر بە باشی كۆبكەیتەوە ئەوەش جێگای خۆشییە كە من هەرگیز بیرم لە وە نەكردبووەوە وە خەیاڵیشم ئەوەی لێ قەدەغە كردبووم.

ڕۆژێك خەیاڵم لەگەڵ جەستەم ڕێككەوتن پرۆتۆكۆلێكیان ئیمزا كرد كە لە پاشاگەردانی وڵاتدا من بتوانم سودێك وەربگرم، بەڵام كێشـەیەك هاتە ڕێگامان ئەویش نەبوونی سەرمایەیەكی ئەوتۆ تا بتوانم كارە خەیاڵییەكەم لە پراكتیكدا ئەنجام بدەم، بەڵام خەیاڵ و جەستەم پاڵیان بە ڕۆحمەوە نا كە بچم بۆ قەیسەری نەقیب بۆلای حاجی عەزیز خەیاڵەكەم بۆ باسكرد لە بەرئەوەی هاوڕێی باوكم بوو منی زۆر خۆشدەویست وە زۆرجار لە مزگەوتیش یەكترمان دەبینی و زۆر بە گەرمی هەواڵی خێزانەكەمی دەپرسی كە باسەكەم تەواو كرد بۆی ئەوەی لە بیرما گەڵاڵە بووبوو هەموو ئەگەرەكانیشم پێ ووت

لە هەمووشـــی گرنگ تر ئەوە بوو کە پێم ووت من پارەم نییەو هیچ ســەرمایەیەك شك نابەم لە ئێستادا ئەوەم پێڕاگەیاند کە پارەکانم گیراوە لە کاری تردا، لە ڕاستیشدا هیچم نەبـــوو. عەرزمکـــرد بۆیە هاتوومەتە لای تۆ کە یارمەتیم بدەی خوا هەڵناگرێ یەکســەر ووتی: باشە.

بەڵام پێی ووتم خەسرەو گیان من و تۆ لەگەڵ پارەکەم دەبین بە سێ شەریك.

زۆر سەرســام بـــووم ئـــەو کاتە زانیم وە تێگەیشـــتم کە مرۆڤ و پارە لەیەك ئاســتا ئامازەیـــان بۆ دەکرێت پێـــم ووت حاجی خوا هەڵناگرێت خۆ ئەگەر من و تۆ بکەرین لە کارەکەدا، بەڵام سەرمایەکەت تەنها ئامرازێکە.

ووتی کوڕم تۆ نازانی ئەبێ ڕێزی پارە زۆر بگریت، تەنانەت لە خۆشمان زیاتر ئەگەر وا نەبێت (یەغنیش و گەلوش و کەفشتەییت) لێدەردەچێت.

ووتم: ئاخر بۆ حاجی گیان وەڵلا خوا ڕابەرداری نییە.

حاجی عەزیز: خەســرەو گیان ئەگەر وا بیر لە پارە دەکەیتەوە من ووشەی باشەکەم هەڵدەگرمەوە من سەرمایە نادەمە دەست کەسێ کە لە خۆم منالْ تربێ یاساشم بۆ دابنێ، من یاسا بۆ تۆ دادەنێم وە تۆش دەبێ هەر بڵێی باشە. سەیری ڕەشەی حەماڵ بکە ئەبینی چۆن لای کۆپانی حەماڵییەکەیەوە خەوی لێکەوتووە سەیری پێڵاوە لاسیکەکانو گۆرەویە دڕاوەکانـــی بکە کە بۆنـــی ڕۆژە ڕێیەك دەڕوات، ئەو خاوەنی پـــارە نییەو حەماڵە، بەڵام حاجی عەزیز لە ناو دوکانەکەی خۆیدا دانیشتوەو توجارە هەرگیز وەکو ئەویشم پێناکرێ خۆ ئەگەر هەر بیریشـــم پێ نەکرێتەوە ئەوا بە دەیانی وەك تۆ بیرم بۆ دەکەنەوە. لەو کاتەدا پارەکەم یارمەتی من دەدات لە دونیاشـــدا هەروا بووە هەرکەس دەســـتی یارمەتی بۆ درێژ کردی دەبێ ڕێزی لێبگری منیش نامەوێ بەرامبەر بە پارەکانم بێوەفا بم بۆیە پێت دەڵێم تۆ بەشێك، من بەشێك، پارەکانم بەشێکی تر.

ڕازیت خەسرەو گیان یان نا؟

بەڵـــێ حاجی گیان ڕازیم بۆیە دەڵێم ســـوپاس بۆ خوا بەس نییە بیرت بەلای ســـوو سەلەمدا ناڕوات ئەوەش هەروا بمێنێتەوە بە ڕاستی کارێکی باشە و بە سەدان مرۆڤی وەکو منیش دەتوانێ سودتان لێوەربگرێت، خوای گەورە تەمەنت درێژ بکات ئەگەر پارەکانیشت حەڵاڵـــە هـــەروەك تەمەنی خۆت بەرەکەتیان تێبخات. چۆن من نزام بۆ تۆ کرد تۆش نزا بۆ من بکە بەیانی دەکەومە ڕێ بە پشتیوانی خوای پاك و تەنها تا کارەکەم ئەنجام بدەم زۆر دڵخۆش بووم کەوتمە ڕێ و دوای کڕینی ئەو پێداویستیانەی کە نەخشەم بۆ کێشابوو هەموویم لە مەرزی باشماخ دەستەبەر کرد، لە گەڕانەوەمدا باجی دەرامەت هەڵگیرا بوو

واته گومرك نەبوو بەهۆی ئەو پاشا گەردانییەوە كە ڕووی كردبووە وڵات لەساڵی ١٩٩٦دا.

هەموو كاڵاكانم لە بازاڕدا فرۆشت زۆر دڵخۆش بووم زۆر لەوە زیاترم دەست كەوتبوو كــە بەخەیاڵیش بیرم لێنەدەكردەوە، تەنانەت ڕۆژێك لە ڕۆژان نە خۆم نە خانەوادەكەم وە نە باپیرە گەورەشــم بە هەموومانەوە نەمان توانی بوو بە یەكجاری كەســابەت ئەو سەرمایە كۆبكەینەوە.

زۆر سوپاسی خوام كرد، بێجگە لەوەی كە حاجی عەزیزو مامە پارەی برای هەریەكەو بەشــی خۆیان برد بە هەر جۆرێك بوو كە پارەكە دابەشــكرا من بە تەنها خۆم بووم بە خاوەنــی چل هــەزار دیناری تەواو، زۆر دڵخۆش بووم خێرا كــە چاوم بە پارەكەی خۆم كەوت پێش هەموو شتێك حەزم كرد كە ئاواتە زۆر گەورەكەم بهێنمە دی كە بریتی بوو لە كڕینی بەڕازیلییەك بە ٣٠ هەزار دینار، چونكە ســەیارە بۆ من زەروور بوو ســومعەش بوو ئەو كاتە.

لــە دوای گەیشــتن بە هیــواو ئاواتەكانــم بەیانییەكیان زۆر ئارەزووی ســەروپێكەی عوســمان-ی خولە ســنەیم دەكرد زۆر دەمێك بوو تامەزرۆ بووم بۆ خواردنی ســەرووپێی بەر بەلەدێكە، هەر ئەو شــەوە خەوم پێوە دەبینی حەزم دەكرد زوو بانگی بەیانی بدات نوێژەكــەم بكــەم و بڕۆم هەر بیرم لە زمانەكەی و مۆخ و تریت و ئاوەكەی دەكردەوە با جارێ گیپەو شیلاوگەكەی لەولاوە بوەستێ.

لە پڕ گوێم لە چریكەی الله اكبری مزگەوتەكان بوو، چاوم لە جریوەی زەردەخەنەی بەری بەیانو ئەســتێرەو شــنەبایەكی فێنك كە لە گوێژەوە بەرەو گڵەزەردە ڕەوی دەكرد، گوێم لە گمەگمی كوكوختی سەر عەمودە بێ كارەباكانی سەر شەقامەكان بوو، دەنگی پێی خەڵكــی تاكە تاكە بەرەو ماڵی خوا بە هێدیــش ووتنەوەی بانگ بەدەم خۆیانەوە، جارو باریش جیكەجیكی چۆلەكەی عەجول، داگیرساندنی گیزەی سەماوەرو هەمووی كۆنسێرت و ئاوازو گۆرانیان دەپچڕی بۆ جوانییەكانی ژیانو خۆشەویستی مرۆڤەكان.

هەر لەوێوە ســەدای الله اكبرو ســرودی یەكتاپەرســتی لەو كازێوەوە ڕێژنەی دەكرد هەمــوو دڵەكان ئارام بوون، چونكە ڕووەو خوا وەســتابوون ئــەو گزنگە لە بەرە بەیانی جەژن دەچوو. بۆیە بە زەردەخەنە هەڵسامەوەو تۆزێ وورتە وورتم كرد لە بەر خۆمەوە ووتم ڕاســتە دەڵێن: هەر دەوەنە دەبێ بە دارســتان، هەر خەیاڵیشە دەبێتە ڕاستی بۆیە شــعرێكم بیر كەوتەوە زۆر پێكەنیم بە تێكستی ئەو شعرە ووتراوە (خەیاڵی ژێر لێفەی گەرم بەتاڵە تا ڕەنجێك نەدەی گەنجێك مەحاڵە).

چوومە بەردەم بەرمیلە كون كوناوی حەوشەكەی ماڵی نەنكم دایە گەورەم بە سابونی

ڕەقی کونەکانی گرتبوو، دەست نوێژێکی پڕ ئارام و پڕ لە دڵخۆشیو بە نزایەکی زۆرەوە گرت دەنگێك لە پشتمەوە هات ووتیان: دەست بە ئاوەوە بگرە ئاومان نییە ئاو مەبڕێنەوە تا دوو ڕۆژی تر سەرە ئاومان نییە، نەنکم بوو ووتی: سورە گیرم خواردووە ئەوەندە ئاو دەبڕێنیتەوە، منیش باشەیەکم بۆ کردو بە ناچاری ووتم: بەسەرچاو.

هاتە لام و ووتی: بۆ کوێ بەم بەیانیە زووە وا ئەوەندەش بە زەوقو شەوقی؟

بۆم باسـکرد کە ئەم شـەو خەوم بە سـەروپێ وە بینیوە لە دوایشـدا مەنجەڵێ بۆ ئێوە دەهێنمەوە دەسـتی بەرزکردەوە بۆ ئاسـمان و نزای بۆ کردم بەرماڵەکەی داخسـت و دەسـتی کـرد بە نوێژکردن ئەگەر بە هەڵەدا نەچوبێتم تـا یەك چارەك هەر نییەتی دەهێنـاو نوێژەکەی بـۆ دانەئەمزرا. ئەو بەیانییە ئارامە لـە دوای نوێژکردنمان بەرەو شـەقامی تووی مەلیك کەوتمە ڕێ، فێنکی ئەو شەقامەو بۆنی گوڵ خونچەکانی سەمایان لەگـەڵ ئاورنگی گیادا دەکرد، لەنجەو بۆنی گوڵە دەمەشـێرەکانیش وەك بڵندگۆ شـنەی خۆشەویستیان دەپرژاند، هەموو ئاوازی دەم بە پێکەنینی نیشتمانێکی جوان بوون، وەك کچێکی بەناز چۆن پرچی خۆی شانە دەکات و یاری بە تاڵی بسکی دەکات ئاوا ئەو شەقامە نازی بەسەر مندا دەکرد.

هاتـم تا لای کەلاوەکەی ماڵی تەلاخانی ژنی شـێخ لەتیف، شـەبابم لە دورەوە بینی هاواری کردو ووتی: خەسرەو-ە سور دەوەرە بۆ لام.

کـە چومـە لای زانـی من حەزم لە دەنگـی دیلانە لاوانەوەیەکی بـە دەنگی خۆی و شیعرەکەی مەحوی و بە ئاوازی دەنگی دیلان بۆ ووتم بە نەرمی دەیووت لە ناکەس کاریا خاکم بەسـەر ڕۆی بەبا عومرم منیش بێ دەنگ بوو بووم وە گوێم لە قسـە خۆشەکانی گرتبوو لە پاشاندا داوای لێکردم کە پاکەتێك جگەرەی بۆ بکڕم.

ووتم: شـەباب گیان بەسەرچاو سڵاوێکی سـەربازییانەی بۆ کردم و پارچەیەك نانی دامێ ووتی بیخۆ با برسیت نەبێت، لێم وەرگرت و خێرا خواردم ماڵئاوایمان لە یەکتری کرد من لە لای فولکەی کاوەی ئاسنگەر پەڕیمەوە بەرەو لای فولکەی شێرەکە ڕۆشتم.

لـەو نزیکانـە گوێم لە دەنگی گریانێکی بە کوڵ بـوو زۆر بە کەیلی دەگریا دەنگێکی مەلوول ئەو دەنگە کەساسە سەرنجی ڕاکێشام هەرچی خۆشییەکانی ئەو بەیانییە هەبوو لە گیانمدا ڕاوی نا لە ڕاستیدا نەم وێرا بچمە لای، بەڵام هەستم کرد کە دەنگی ئافرەتە لـەو بەری شـەقامەکە. پیاوێکی بـە تەمەنی لێبوو دیـار بوو پاسـەوانی ئۆتۆمۆبێل و دوکانەکانی ئەو ناوچەیە بوو لە دورەوە لە پاسـەوانەکەم پرسـی خاڵۆ ئەو ئافرەتە بۆ دەگری؟

پیاوەکــە ووتــی: نزیکەی نیو ســەعات زیاتر دەبێــت ئەو ئافرەتــە لەوێدایە دەگری بەڕاستی بۆتە جێگەی گومان لەلای من هەر بۆیە نەم وویستووە بچمە لای گومانی ئەوەم هەبــوە لێــی کە من بە هەڵەدا بــەرن و زەرەرێك بەو ئۆتۆمۆبێــل و دوکانانە بگەیەنن، من پاســەوانم بیانەوێت بێئاگام بکەن و لە پشــتەوە دزیم لێبکەن تۆ خۆشت دەزانی من بەرپرسم لە کارەکەی خۆم وە گریانەکەشی جێگای گومانە.

کەدەگریــا زۆر بەزەیــم پیایــدا هاتەوە ووتەکانی ئەو پاســەوانە منی زۆر ترســاند، گومانیشی بۆ من دروستکرد، بەڵام قسەیەکی بابە گەورەم بیرکەوتەوە کە بە منالی هەر کارێك سەخت بوایەو بۆم نەکرایە هاواری لێدەکردم ڕۆڵە ئازابەو غیرەت سەگ بتخوات، منیــش وام بە خۆم ووتو بە پاســەوانەکەم ووت: ئەوا دەچــم بۆ لای، بەڵام تۆ ئاگادارو شــاهید بە کە من ڕێبوارێکم لێرەوە ڕابوردووم، تەنها مەبەستیشــم چاکەیە ئەگەر شتێ بوو تۆ ئاگاداربە خۆشت دەزانی کۆمەڵگای ئێمە چۆن بیردەکاتەوە ئەویش ئافرەتەو بەم بەیانییە زووە زۆر جێگای گومانە لەوێدایەو دەگری.

پاسەوانەکەش ووتی: منیشی توشی دڵە ڕاوکێ کردووە گەر بچیتە لای یارمەتییەکیشە بۆ من.

ووتــم: خەمت نەبێ هەر عەجولی خۆم ڕۆژێك لەناوم دەبات، بە هێمنی چوومە لای ئافرەتەکەو سلاوم لێکرد جوابی دامەوەو هەناسەیەکی کەیلو خەریك بوو دەخنکا.

پێــم ووت: ئەوە خێــرە وا بەم بەیانییە لێرە دەگریت ئەگــەر دەکرێت با یارمەتیت بــدەم، بــەڵام یەك تکای براو خوشــکانە یان دایك و فەرزەنیانــەت لێدەکەم وە یان هەر ناوێکــی بۆ دەدۆزیتەوە بە ڕاســتی پێــم بڵێ و درۆم لەگەڵ مەکــەو کەچی ڕوویداوە تا ئەوەندەی لە توانامدا بێ یارمەتیت بدەم بە مەرجێك ڕاستگۆ بیت.

ئافرەتەکە ووتی: پەیمانم پێ ئەدەی کە یارمەتیم دەدەی؟

ووتــم ئەگــەر لە توانامدا بێت گومانت نەبێ کە درێغیــت لێناکەم. ئافرەتەکە ووتی: چەنــد ڕۆژێــك لەمەوبەر لە ئوردوگای باریکە وە مێردەکــەم هێنا بۆ ئێرە زۆر نەخۆش بوو دەیوت ســکم دێشــێ ئازار لاشــەی هەژاندبوو زۆر بێ هێزو لاوازی کردبوو دووســەد دینــاری دانراومــان هەبوو بە نیازی چارەســەری مێردە کلۆڵەکەم بیهێنم بۆ ســلێمانی، کاتــێ کە هاتینە نەخۆشــخانە ووتیان گوایە بەردێکی زۆر لە گورچیلەیدایەو پێویســتی بە نەشــتەرگەری هەیە، منیش ووتم چارەســەر نییە نەشتەرگەرییەکەی بۆ بکەن، بەڵام دکتۆرەکە پێیان ووتم دەبێ ســێ مانگ تا شــەش مانگ چاوەڕێ بــکات، بەڵام ئەگەر لە نەخۆشــخانەی تایبەتی نەشــتەرگەری بۆ بکرێت ڕاستەوخۆ یەکســەر بۆی دەکەن بۆیە

منیش جێگام نەبوو ڕووم کردەماڵی مامم لێرە ئەو زۆر دەوڵەمەند بوو چاوەڕێی ئەوەم لێدەکرد کە یارمەتیم بداتو ئاسانکاریمان بۆ بکات. سێ ڕۆژە لە ماڵی مامم ڕۆژێك مامم پێی نەووتم ئەرێ قوڕبەسەرەکەی مێردت چۆنە؟

ئـــەم دوو شـــەوەی کە لەوێ بووم کوڕی مامەکەم لە باتی ئـــەوەی یارمەتیم بدات کە هاتومەتە ماڵەکەی لە باتی ئەوەی شـــەرەفم بپارێزێ کەچی ئەو داوێن پیســـە ویســـتی پەلامارم بدات منیش بە بێدەنگی چووم بە ئامۆژنم ووت لە بەرئەوەی لانەیەکم نەبوو، نەمویست کەرامەتی ئامۆزاکەم ڕاستەوخۆ بشکێنم بۆیە بە شەرمێکەوە بە ئامۆژنم ووت ئامۆژگاری کوڕەکەت بکە.

کەچی قیژاندی بەســـەرماو هاواری کرد ئەتەوێ بە شـــەرەفی ئێمە مێردە گولەکەت چـــارە بکەیـــت وە بـــەو نـــاوەوە داوای پارەمان لێبکەیت، ئیتر ئەم شـــەو ســـەعات یەك منیان کردە دەرەوە ئێســـتاش دەمەوێت بچم بۆ لای مێردەکەم بەڵام دەرگای نەخۆشخانە نەکراوەتەوە بۆیە تاکە ســـەرمایەی من گریان بوو لێرەدا کە ویســـتم هەرچی خەمەکانی خۆمە لە ســـەر ئەم شـــەقامە بیکەمە یادگاری. نازانم چیبکەم بـــێ هیواییەکی زۆر منی پێچاوە، ئەوە حاڵو گوزەرانمو ژیانمە.

منیش گەڕامەوە بۆلای پاسەوانەکەو بۆم گێڕایەوە ئەویش هەروەکو من سەرسام بوو، بەڵام هەردووکمان هێشتا هەر لە گوماندا بووین.

قســـەکانی ئـــەو ئافرەتە گلاراوی یابوو بە دڵم هەندێ پرســـیاری تـــرم لێکردو ووتم ئەگەر ئێستا تۆ بگەڕێیتەوە بۆ لای مێردەکەتو ئەو باسەی بۆ بکەی پێت وانییە کە ئەو ئەوەندەی تر دەردی کاری بێ؟

ووتی: ١٣٠دینارم پێماوە تا ئەو پارەیەشم نەخواردووە، دەیگەڕێنمەوە بۆ ماڵی خۆمان ئەگەر مردیش شەرەفی بپارێزم.

بەڕاســـتی ئیتر من گومانم نەما کە ئەم ئافرەتە ڕاســـتگۆیە دیارە ڕەوشتیشـــی وەکو کێوی پیرەمەگرونو هەلگوردو حەسارۆســـت بەرزە بە ئافرەتەکەم ووت: من سوێندت بۆ دەخۆم بە خودای پەروەردگار دەســـتت لێبەرنادەم خوشکی من، لەوەی کە پەیمانم دایتێ کە هاوکاریت بکەم وە مەرجێکیش لە مەرجەکانی ئیماندار ئەوەیە کە پەیمانەکەی خۆی بباتە ســـەر وەرە ماڵی ئێمە تا کاتی کردنەوەی نەخۆشـــخانەکە پشوویەك بدەو نانێ بخۆ ئەوکاتە هەرچییەك لە دەســـەڵاتی مندا بوو دەیکەم، دیار بوو ئافرەتەکە زۆر بڕوای بە من نەبوو، ووتم ئەگەر پێشـــت خۆشـــە من ناسنامەکەی خۆم دەدەم بەم پاسەوانە ئەگەر ســـەعات نۆی بەیانی نەهاتیتەوە ئەم جێگایە با ئەم پاســـەوانە ئاگاداری دەزگای پۆلیس

بكات. بڕوابكه وه سوێند به خوای گەورەش تەنها بەزەیم پیاتا دێتەوە خوای گەورە زۆر یارمەتی منی داوە، من دەمەوێ ئەو چاكەیە بگەڕێنمەوە بۆ لای خوای گەورە.

دیار بوو ئافرەتەكە گومانەكانی ڕەویەوە پێی ووتم: پێویست ناكات من دێم لەگەڵتا.

لێم پرسی ئەو پزیشكە كێ بوو كە ووتی لە نەخۆشخانەی تایبەتی نەشتەرگەرییەكەت بۆ دەكەم؟

ناوی ئەویشـــی پێ ووتم پزیشـــكێكی ناسراو بوو ناوی نەخۆشـــخانە تایبەتییەكەشی پێ ووتم، بە دەم ئەم قســـانەوە گەیشـــتینە ماڵەوە یەك ســـەعاتی مابـــوو بۆ كردنەوەی نەخۆشـــخانەكە، من گومانیشم نەبوو لەوەی كە هەلومەرجە ناڕاحەتەكەی وای لێكردووە كە دوای من بكەوێ دەنا ئافرەتێكی زۆر ســـەنگین دیار بوو لە تەكســـیەكە لەبەر دەرگای ماڵـــەوە دابەزیـــن بردمە ماڵی خۆمان و بـــە نەنكمم ووت: ئەم شـــێرە ژنەم لە فولكەی شـــێرەكە دۆزیوەتەوەو ئافرەتێكـــە نمونەی ژنانی داوێن پاك كـــە داوێنی بەقەدەر ئاڵای وڵاتێـــك بێگەردە وە فرمێســـكی چاویشـــی ژیانێكـــی نەهامەتی دەردەخـــات و هەر ژیانە ماندووی كردووە بەرائەت ڕێژنە دەكات لەلای ئەو. ئەگەر دەكرێ با یارمەتی ئەم ئافرەتە بدەین، دایەگەورە ئەگەر دەشتوانی هەندێ شتی بۆ ئامادە بكە تا بیبات بۆ مێردەكەی.

مێردەكەی لە نەخۆشخانە كەوتووەو ئالودەیە بە دەست نەخۆشییەوە كە ئەم قسانەم بۆ نەنكم كرد چاوەكانی پڕ بوو بوو لەگریان خێرا دەســـتی كردە ملی ئافرەتەكەو پێی ووت: كچـــم بـــڕۆ دەم و چاوت بشـــۆ تـــا نانێكت بۆ ئامادە بكەم، ئەنجـــا من دڵ نەوایی نەنكمـــم ئەدایەوە، چونكە وازی لـــە گریان نەدەهێنا زوو زوو بە ئافرەتەكەی دەوت ئەی دایكت كوێر بێ. منیش پێم ووت: چیت نەكراوە لە كیســـەی خەلیفە دەبەخشـــی، بۆیە دەستی كرد بە پێكەنینو ووتی: بڕۆ سورە گیان تۆ سەرو پێت خواردووە دە دوانزە نانی گەرمیش بۆ ئێمە بهێنە.

ووتم: كوڕە نانی چی خەفەتم خواردووە.

ووتی: باشـــە دوو هێلكەش بۆ تۆ دەكەمە ناو ڕۆن، پێشـــی ووتم كە بچم بۆ لای كاكە برای بەقاڵ بزانە ماســـتی جوانی هەیە ئەگەر ماستەكەی شیرین بوو مەنجەڵێ ماستمان بۆ بهێنە، بەڵام توێژەكەی نەخۆی ئەگینا دوایی لە مەنجەڵە ماستەكەت هەڵدەكێشم.

بڕۆ با نانێ بۆ ئەو ئافرەتە ئامادە بكەم. خوای گەورە چاكەی چاكەكاران وون ناكات، كەوتمە ڕێ نانەكەو مەنجەڵە ماستەكەم بۆ هێنا هاتمەوە بۆلایو پێم ووت لە سەرڕوپێوە هاتمەوە سەر نانو ماستە حەیاتەكە.

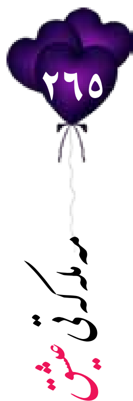
كێشـــەی ئافرەتەكەشـــم بە جوانی بۆ گێڕایەوە، نەنكم هەمیشـــە بیری دەخستینەوە

بەوەی کە دونیا بۆ باوکتان نەماوە ئێوەش دەچن بۆ لای ئەو، بۆیە هەموو کات گۆڕەکانی خۆمانــی ئەخســتینە پێش چاومانو مردن ببوە ســرودێکی نیشــتمانی، لە پاشــاندا لە ئافرەتەکەی پرسی ناوت چییە کچی خۆم؟

ئەویش بە تەواوی خۆی بە نەنکم ناساندو ووتی: ناوم بەهارە.

دایکم بە بەردەوامی قســەی لەگەڵ بەهاردا دەکردو پێش وەخت ئەو مشــت و مڕەی لەگــەڵ منــدا کردبوو بۆیە بەویشــی ووت بەهارگیــان کچی خۆم مــن لەگەڵت دێم بۆ نەخۆشخانە با سورەمان لەگەڵدا نەبێ لە بەرئەوەی پیاوەکەی تۆ ئێستا باری دەرونی لە لایەکەوەو نەخۆشییەکەشــی لە لایەکی ترەوە تەنگــی پێ هەڵچنیوە با بیرکردنەوەیەکی لەلا دروســت نەبێ هــەر بۆئەوەی ئەو گومانانــە لە بیری ئەودا نەمێنــێ من ئامادەم لەگەڵتا بێم وە هەر لەویش دەڵێم کە مامی تۆ منی ناردووە وە پێشــی ووت هەر ئەمڕۆ پیاوەکەت لەو نەخۆشــخانەیە دەهێنینە دەرەوەو دەیبەین بۆ نەخۆشــخانەی تایبەتی وە هەر هەموو ئەرکەکەش لە سەر دایکی خۆت دەبێ وە هەرواش خۆمان نیشان دەدەین کە ئەو پارەیە لەلای مامتەوە بۆی دابینکراوە، بۆئەوەی هیچ کێشــەیەك نەمێنێ و کارەکان بچنەوە دۆخی جارانی خۆی. کچی خۆم بۆ سەرت داخستووە سوێند بە خوا چۆن نەنکی سورە گیانم ئەو هەستەیشم بۆ تۆ هەیە.

من وازم لە مشــت و مڕەکەی ئەوان هێناو بەرەو کارەکەی خۆم ڕۆشــتم کە گەڕامەوە دایکــم و بەهــار هەردوکیان لە ماڵەوە بوون چێشــت و نانێکی بەلەزەتیان لێ نابوو زۆر بە شــادی و خەندەوە دانیشــتبوون تەنانەت دیواری ماڵەکەشــمان لەگەڵ بن میچەکاندا قاقای خۆشیان لێدەدا لە دوای سڵاوکردنم دایکم بۆی گێڕامەوە کە مێردەکەی بەهاریان بردووە بۆ نەخۆشــخانەی تایبەت ئێســتا لەوێیەو هەموو کارەکانی ئەنجام داوەو پارەی نەشتەرگەریەکەشی ئامادە کردووە بۆی، سبەی بەیانی سەعات یانزە نەشتەرگەرییەکەی بۆ دەکرێ.

سەرهەنگ و خاك

دوای ئەوەی نەنکم و بەهار ووتیان: سبەنێ بەیانی سەعات یانزە نەشتەرگەرییەکەی بۆ دەکرێ و ئیتر تۆش لە دوعای خێر بێ بەشمان مەکە.

بەڕاستی زۆر دڵخۆش بووم وا هەستم دەکرد کە هەموو ئاواتەکانم هاتۆتە دی بۆیە هەر خێرا تێرم خوارد وامزانی کە سەروپێی بەیانییەکەم خواردووە لە پاش ئەوەی کە نان خورا لەگەڵ بەهاردا کەوتبوونە گفتوگۆیەکی خۆش‌و هەستێك دروست بوو بوو لەلام کە ئەم ووت: دەستێ بۆ خێر نەبێ بۆ بڕین باشە کورد ووتەنی نان بە تەنها ناخورێ، ئەگەر بخورێ لەزەتی لێنا بینی بە تەنهایی. بە هەر جۆرێك بوو کۆتایی بەو کێشەیە هاتوو دوای سێ هەفتە ئێوارەیەکیان لە دوای نوێژی شێوان لە مزگەوتەوە گەڕامەوە پیاوێك و بەهارو دوو مناڵ لە دەوری نەنکم دانیشتبوون.

بە بینینی من کاك ڕێبوار هاوسەری بەهارخان بەرەو ڕووم هات و ویستی دەستم ماچ بکات، بەڵام نەمهێشت زۆرم پێناخۆش بوو من داوای گەردن ئازایم لێکرد. ئەو زۆر بە تاسەوە باوەشی بە مندا کردبوو وە زۆر بە ڕێزەوەو بە کزۆڵی دانیشتبوو خۆی بە من ناساندو باسێکی کورتی خۆی بۆ من کرد کە لەسەر مەرزی ئێران عێراق نیازی هەیە کار بکات لە دوای باس‌و گفتوگۆیەکی کەم دیسانەوە سوپاسێکی زۆری کردم.

ووتی: ئێستا توانام نییە کە پارەکەت بدەمەوە، بەڵام لە داهاتوودا پەیمان دەدەم کە پارەکەت بۆ بگەڕێنمەوە بە زوویی من ووشەکانیم لە دەم فڕاندوە پێم ووت کاك ڕێبوار

گیان من جەنابتم نەناسیوە کاتێکیش کە پارە بۆ جەنابت بەکارهاتووە بڕوام پێبکە من ئاگادار نەبووم.

کاك ڕێبوار من پرسیارێك لە جەنابت دەکەم ئەگەر توانیت جوابی پرسیارەکەم بدەیتەوە ئەوە من پارەکەت لێوەر ناگرمەوە وە ئەگەر نەشت توانی کێشەیەك نابێ پارەکەت لێوەردەگرمەوە هەرکاتێ هەتبوو. پرسیارەکەم ئەوەیە ئەگەر کەسێك پارەیەکی زۆری هەبێت کاری پێوە نەکات و ساڵێك بە سەریدا چووبێت دەبێ ئەو پارە بەشی خوای لێدەربکرێت، وایە؟

کاك ڕێبوار ووتی: ڕاستە ئەوە لە دیندا پێی دەوترێت زەکات.

کەواتە ئازیزم کاك ڕێبوار تۆ جوابی پرسیارەکەت دامەوە ئەو پارەیە بەشی خوایەو من نەم داوەتە تۆ، بەڵکو گەڕاندومەتەوە بۆ خوای گەورە. کەواتە ئەگەر تۆ پارەت بوو قەرزەکە بگەڕێنەوە بۆ لای ئەو کە خۆی ئاگادارە بەسەر هەمووماناوە. دیار بوو لە قسەکانی من خۆشحاڵ بوو وام تێگەیاند کە پارەکەم هیچ منەتێکی تێدا نییەو منیش خاوەنی نیم، بۆیە زەردەیەك گرتی و دیسانەوە باوەشی پیاکردم و بە تاسەوە نێوچاوانی ماچکردم وە داوای ئەوەی لێکردین کە بە خێزانی بچین بۆ ماڵیان بۆ ئوردوگای باریکە، نەنکیشم لەولاوە کە زۆر حەزی لە گەڕان بوو پێش ئەوەی کە من هیچ بڵێم ئەو خێرا ڕازی بوونی خۆی دەربڕی و لەگەڵ باپیرم ئامادەییان دەربڕی.

بە دوای کاری ڕۆژانەمدا وێڵ بووم دیسانەوە خەریك بووم بە ئازارەکانی ژیانەوە وەك پیشەی هەمیشەیم ژیانێکی کۆپیکراو ڕۆژانە دووبارە دەبووەوە زەمەن تێپەڕی بەیانییەکی ساردی زستان بوو دیسانەوە کەڵکەڵەی سەروپێ کەوتەوە یادم زۆر تامەزرۆ بووم بۆ خواردنی بڕیارمدا دوای نوێژی بەیانی بکەومە ڕێ بۆ سەروپێ خواردن. دەرچووم لە ماڵ چوومە لای مزگەوتی گەورە زۆر ووشکە سەرما بوو دانەکانم لە سەرماندا هەڵپەڕکێیان دەکرد هەڵدەلەرزیم.

کەچی لە تەنیشتمەوە گوێم لە ناڵەو هاوارو جنێو دانێکی زۆر بوو کە دیم لاوێکی سورو سپی هەر لە تەمەنی خۆمدا بوو بەدوای سندوقی تەختەی سێودا دەگەڕاو هەڵدەلەرزی و سەرما کوڵمەکانی سورکردبووەوە، زوو زووش هەنسکی بێ فرمێسکی هەڵدەدا دەست و پەنجەی لە سەرماندا سور بووەوە دەستە ماندووەکانیشی بە سکییەوە گرتبوو سۆزێکیشی دەکرد دەیووت دایەگیان بۆ بەجێتهێشتم بەس تۆم هەبووی، تا سەبوری دڵە گلاراوەکەمی پێ خۆشبکەم. ئای خودایە کە بێکەسم ئای خوداگیان بێکەسی خواردومی.

ووتەکانی سەرنجی ڕاکێشام بۆیە چوومە لای و پێم ووت: براکەم بۆ ئەوەندە ناشکوریت،

ئەو هاوارو هەنسکەت لە چییە؟ تۆ لاوێکی جوانخاسیت و توانای کارکردنیشت هەیە گوێم لێتە هاوار بۆ دایکت ئەکەی ئەگەر دایکت نەماوە خوا سەبوری دڵت بداتەوە، خوای گەورە ئارامی بەسەر دڵ و ڕۆحتا بهێنێت. ئەو هەموو گلەییە بۆ بەرامبەر بە خواو بە زەمەن هەڵدەڕێژی ئەی نازانی کە مردنیش نیعمەتێکی خواییە، ڕاستەو حەقە دەبێ بیچێژین.

ئاگام لێی بوو هەڵدەلەرزی لە سەرمادا سەرما بلوسەکەی ڕەق کردبوو ئاو بە لوتیەوە نەدەوەســتاو قژە ئاڵەکەشــی زوقم گرتبووی، هەســتم کرد کە ســەرمایەکی بێ شوماری خــواردووە خێرا ئاگرێکی بچوکم بۆ کردەوەو لە بەردەم ئاگرەکەدا دامناو کەوتمە گەڕان بە دوای تەختەو داردا، پێشم ووت ئەگەر برسیتە با بچینە ئەو چێشتخانەیە نانێ بخۆ با گەرمت بێتەوە، بەڵام ئەو بێدەنگی خامۆشی کردبوو. ووردە ووردە ئاگرەکەم بۆ خۆشکرد، بەڵام ئەو زیاتر هەڵدەلەرزی شانەکانی وەکو بێژنگ یاریان دەکرد. جاروباریش وەنەوزی دەداو خەریك بوو بەسەر ئاگرەکەدا دەکەوت، هاوارم لێکرد براکەم ئاگاداری خۆت بە من دەبێ بڕۆم ئەگەر پارەت پێویستە پارەت بدەمێ؟

ئەو کوڕە کەوتە دۆخێکی نائاســای و بە ســەر ئاگرەکەدا بێهۆش بوو بەپەلە فریای کەوتم هەڵم ســاندەوە کەچی ئەو هەر دەستی لەســەر سکی دانابوو باوەشم پیا کرد، لە پاشان وویستم بە نەرمی بیشێلم، بەڵام کە دەستم بەر سکی کەوت دەستی من و خوێنی ئەو و لۆکە بەیەکەوە تێکەڵ بوون، خوێن گرتمی.

ووتــم لەوانەیــە چەقۆیان لێدابێ، پێم ووت:ئەرێ ئەوە جێی چەقۆیە یان فیشــەك؟ جوابــم بــەرەوە لە وڵاتی ئێمــەدا چەك و چەقۆ وەکــو تەزبیحی دەســتی حاجییەکانی لێهاتووە، بۆیە خێرا گومانم بۆ چەقۆو فیشەك چوو، بەڵام ئەو هەر بێهۆش بوو بەجێم هێشت و لە ترسان ڕامکرد، سەرشێتی و عەجولیەکەم بونەوە هاوڕێم هەمدیسان هەموو ئەندامەکانی لەشــم پێیان دەووتم هەی سەرشــێت لە چی هەڵهاتی لە بیرتە کە باپیرەت پێی دەوتی غیرەت سەگ بتخوات. بۆ ئەو لاوەت بەجێهێشت؟

ئەو بمرێ ئەی دوایی ترســنۆکی تۆ ناکوژێ؟ بگەڕێوە لە دەروازەی ترســنۆکیدا مەژی ئەگەر بشــمری وەك ئەحەی کڕنوو بە ترســنۆکی لە ســەر جێگا دەمری. ئەم گفتوگۆو جەدەلە لەگەڵ خۆمدا گەڕامەوە سەر لاوە بێ هۆشەکە کە سەیرم کرد ڕەنگی هەڵبرسکابوو، خوێنی مەیوویش بلوسەکەی گرتبوو هەر لەو کاتەدا هاوارم کرد بۆ خەڵك، چونکە بەیانی زوو بوو ئۆتۆمۆبێلیش دەســت نەدەکەوت (عەرەبانەیەك) لەبەر بەلێدەکەوە سەردەکەوت هاوارم لێ کردو ووتم: بگەرە لام ئەو لاوەم بە پەلە خستە سەر (عەرەبانەکە)و کەوتینە ڕێ بــەرەو نەخۆشــخانە، لەگەڵ خاوەن عەرەبانەکە هەردووکمــان پاڵمان پێوە ئەناو بە

ڕاکردن بۆ ئەوەی بە زووترین کات بیگەیەنینە جێگای تایبەت. عەرەبانە چییەکەش زوو زوو پرسیاری لێ دەکردم ئەرێ کاکە چی ڕووی داوە؟

بــە هەناســە برکێ وە بە پەلە پەلــی خۆمەوە بۆم گێڕایەوە، کە گەیشــتینە بەردەم نەخۆشــخانەکە هەردووکمان لاوەکەمان بردە ژوورێ گەیاندمانە سەرجێگایەك بە زووی پزیشکەکان هاتن بە دەنگمانەوە و بردیانە ژووی نەشتەرگەری، هەرچەند من زۆر ئازارم چەشت بوو بەدەستی ئەو لاوەوە، بەڵام ئەوەندەش پزیشکان و لێپرساوانی نەخۆشخانەکە پرسیاریان لە من کردوو سەبارەت بە ڕووداوەکەو ئەو گەنجە تەواو ماندوویان کردم.

سوپاس بۆ خوا دوای چەند ساتێکی کەم پزیشکێك هەواڵی هێنا کە برینەکە نە جێگای فیشەکەو نە جێگای چەقۆیە، بۆیە زۆری نەبرد لە ژووی نەشتەرگەری هێنایانە دەرەوە و بردیانە ژووری چاوەڕوانی. پاشان پزیشکێك هاتە لامەوە پێی ووتم کە نەخۆشییەکەی زۆر ســامناك و کاریگەرە، پێویستی بە نەشتەرگەری یەکی زۆر گەورە هەیە وە چارەسەریشی بڕوام نییە لەم نەخۆشــخانەی بکرێت، چونکە ســکی وەرەمێکی گەورەی تیایەو ناوکیشی کراوەتەوە. ئێمە نەشــتەرگەرییەکی ســەرەتاییمان بۆ کردووە تا ئەو کاتەی دەیگەیەننە لای پزیشکێکی تایبەتی.

لەو کاتە دا دەستەکانم بەرزکردەوە بۆ ئاسمان سوپاس و ستایشێکی بێ پایانی خوای پــەروەردگارم کــرد، کە ئەم لاوە برینەکەی جێگای چەقۆ نەبووە و نە فیشــەکیش بۆتە میوانی جەســتەی. دوای ئەوەی ووردە ووردە چوومە لایەوەو ســەلامم لێ کردو دەســتم خســتبووە ناو دەستی یەوە چاوە ڕەشەکانی بە ئاســتەمێك بەرزکردەوە بۆی ڕوانیم، کە بینم دوو دڵۆپە فرمێسك لە ناو چاوەکانیا گوڵکۆو قەتیز مابوون، هیلاکی و سەرما کوڵمە ئاڵەکانی شــەق شــەق کردبوو، بە لاوازی سوپاســی کردم و چاوەکانی داخستەوەو چەند ساتێك لەگەڵی دا بە بێ دەنگی مامەوە.

پاش کەمێکی تر چاوەکانی وەك پەردە هەڵهێنایەوە بەڵام برژانەکانی ئەوەندە قوورس بوو پێڵووی چاوەکانی بۆ هەڵنەدەبڕا، چوومە پێشــەوە خۆمم پێناساندو ناوەکەی خۆمم پێ ووت.

ووتــم: ئەی نــاوی تۆ چییە بەڕێزەکەم؟ هەتاکو بچمە لای کەســوکارەکەت و هەواڵی تۆیان پێ ڕابگەیەنم.

کــە وام ووت دوو دڵۆپــە فرمێســك کەوتنــە خــوارەوە لــە چاوەکانــی، بــە نەرمە زەردەخەنەیەکەوە ووتی: ناوم ســەرهەنگ-ە ئاگام لێ بوو کە توانای قســەی نەبوو زۆر ماندوو دیار بوو حاڵەکەی بەرەو خراپی ئەڕۆیشت، بۆیە بەپەلە خۆم گەیاندە پزیشکەکان

و ووتم: فریام کەون و وەرن ســـەیرێکی بکەن، ئەوان جەختیان لەسەرئەوە دەکردەوە کە من بەپەلە فریای خۆم کەوم و بیگەیەنمە شــوێنی تایبەتی و پزیشکێکی تایبەتی، بەڵکو بەوە نەوەستان زۆر بە ڕاشکاوانە پێیان ووتم: کە ئەم نەخۆشییە زۆر کوشندەیە، لەوانەیە لەماوەیەکی کەمدا لە ناوی بەرێ، منیش هیچم بۆ نەمایەوە تەنها ئەوەم بە خەیاڵدا هات کە هیچ نەبێ پارویەك نانی بۆ بهێنم کە سوکنایی بە دڵە سەرما بردەڵەکەی دا بێتەوە، بۆیە پرسیارم کردەوە لە پزیشکەکان ووتم: ئەتوانم کە کەمێ خواردنی بۆ بهێنم؟

ئەوانیش ووتیان: بەڵێ ئەتوانیت.

چووم و کەمێك خواردنم بۆ هێنا هەر لەوکاتەدا چوومە لای پزیشکێك و بۆ دڵئارامی خـــۆم ووتـــم: فریای کـــەوە زۆر حاڵی ناڕەحەت و پەرێشـــانە چاوەکانی مـــت بووە بۆی هەڵنایەت، ناوی پزیشـــکێکم پێ بڵێ کە ناســـراو بێ تا بیبەمە لای بەزووترین کات، بەڵام بێ سود بوو.

کە چووم خواردنەکەم بۆ برد بۆم کرد بە بابۆڵەو تیکە تیکە هەر چۆنێك بوو کەمێکم کـــرد بە دەمییەوە، ئای ئەو بەســـەزمانە چەندی برســـی بوو ئەم بینـــی چۆن بەلاوازی نانەکەی دەخواردو ئاهێکی پێدا دەهات، دوای نانخواردنەکەی پێم ووت: پرسیارت زۆر لێ ناکەم ئەزانم کە ئێســـتا بەنجەکە بەری نەداویت بێ تاقەتیت و توانای قسەکردنت نییە، ئێســـتا مـــن بەجێتدەهێڵم چونکە کارم هەیە ئەبێ بچم بەلای کارەکانمەوە، ســـەرهەنگ گیان کاتژمێر دووی دوانیوەڕۆ دەگەڕێمەوە لات، دوای ئەوەی کە گەڕامەوە لات ناونیشانی کەسوکارەکەتم پێ بڵێ با هەواڵی تۆیان پێ بگەیەنم دەچمە لایان، ئێستا بخەوەو بۆ خۆت ئیســـراحەت بکە. دیسانەوە بەلا چاوێك سەیری کردم و سەری داخستەوە دەستی کردەوە بە گریان، دیاربوو لە ناو چاوانی دا دەریایەکی پڕ پرسیارو وەڵام شەپۆلی ئەدا، بە ڕاستی زۆر بەزەیم پیایدا دەهاتەوە خەمو خەفەت وەك سنو کولە هەناومی خواردبوو.

زۆر پرسیارم لە خۆم دەکرد کەچی وەڵامەکە ناڕێکانە بە دڵم دەکەوت، بەڵێ ڕۆیشتم و بەجێمهێشـــت، پاشـــان کە گەڕامەوە بۆلای ســـەرهەنگ دیار بوو ماندووی شەوانی پێوە دیار بوو، چوومە لای ســـەریەوەو لاشـــەی ماندوویم بە ئاگا هێناوەو ووتم: ســـەرهەنگ گیان چوومەتە لای پزیشکێکی تایبەتی زیرەك کاتم بۆ گرتووی. جا ئەگەر پێت دەکرێت براکەم هێز بەرە بەرخۆت و با بەرەو ئەو پزیشکە ووردە ووردە بە ڕێ بکەوین.

کاتیش درەنگە دوایی ناونیشـــانەکەتم بدەرێ تا بگەمە لای کەسوکارەکەشت و هەواڵی تۆیـــان بدەمێ. بە کەساســـی و زەبوونی یەوە ســـەرێکی هەڵبڕی، بـــەڵام لە ناوچەوانی دا تورەی چەخماخەی دەبەست بورکان لە دڵ و جەستەو گیانی دەردەچوو هەروەك پڵنگێك

بەســەرمدا نەڕاندی، ئازارەکەی تاوی بۆ هێناو خێرا لە نەڕەی خست و بە ئارامی یەوە پێی ووتم: ئەگەر بە دوای باوکــم دا وێڵی گەڕاوەتەوە بۆ ناو سکی دایکی و بە خۆڵ مەلۆتکە کراوە، ئەگەر بە دوای دایکیشم دا دەگەڕێت لە ناو کونێك دا نێژراوە کفنەکەیشی شەکراوی تێوە پێچراوە بێزارم لە خۆم، تۆ ئەزانی ئەوە دوو ڕۆژە دایکم مردووە! کەسێك نەبوو بی شوات تەنانەت لە وڵاتەکەی خۆمدا کەسێك نەبوو گۆڕێکم بداتێ بە خۆڕای تا لەو جێگایەدا بینێژم کەچی هێشتا دەپرسی من کێم؟ لە خۆم بپرسە بە دوای دایکم و باوکم مەگەرێ، من خۆرێکی هەڵنەهاتووم، من مانگی ئاوابووم من بەرسیلەی هەڵوەریوم، گریانی لە قورگا خنکاوم. خەسرەو گیان بۆ ناگریت؟ بۆ وا سەرسام بوویت؟

ئەزانیت من کوردستان لەیەك دەچین؟ ئەو بێ کەسەو منیش بێ کەسم، من لەگەڵ دایکم و باوکما مردم، لەگەڵ کوردستانا ئەوانیش مردن، ئەوان نەوەکانیان هەر بە زیندووی زیندە بەچاڵکرا لەگەڵ کوردستان دا. بولبولیش گوێ لە چریکەی من ناگرێت، گۆڕیش نابێتە هاوڕێم، خۆزگە من بمردمایە بۆ ئەوەی خاك و گۆڕ و وڵات و سەرکردە شەرمەزار نەبوونایە. بۆ هەمووتان لە ئاستی من گیایەکی ووشك بووی هاوینن، جۆگاوێکی بۆگەنی وەستاون، باوکم بۆ ئەم خاکە لەناوچوو لەوکاتە دا من لەناو سکی دایکم دا چوار مانگان بووم باوکمیان شەهید کرد.

وەك بۆیان گێراومەتەوە دایکم لە پرسەکەی باوکمدا هاواری کردووە و وتووی یەتی خەڵکی وڵاتە کەم ئێوە زۆر بە قسە و باسن دوایی بەد ناوم نەکەن من خاوەنی منداڵێکم لە مێردەکەم سکم هەیە.

هەموو خۆشییەکانی خۆی دابوو بە من، دایکم چاوەکانی بەسەر مندا ڕەخسابوو هەر بۆیە بە گەنجێتی مایەوەو منی بەخێوکرد.

پێی دەوتم: سەرهەنگ گیان من باوکتم زۆر خۆشدەویست تاکە دیارییەکی بۆ بەجێهێشتووم ئەویش تۆی. دەبێت دیارییەکەی بە جوانترین شێوە هەڵبگرم و بیپارێزم بۆیە هەر لە گەنجێتیمەوە دانیشتوومەتەوە، سەرهەنگ گیان باوکت بۆ ئەم وڵاتە ژیا منیش لەبەر تۆ دەژیم. سەرهەنگ گیان تۆ دیاری دەستی هاوسەرە شیرینەکەمیت، لە چاوانتدا هەمیشە ئازایەتی چرۆ دەکات خۆشەویستم، خۆشەویستی شەونمی بەیانیان بوو، چی بکەم دێکەمان داگیرکراو زەوی و خاکمان هەموو داگیرکرا هەر چی مەڕو ماڵاتمان هەبوو هەموو بەعسی-یە بۆگەنەکان بردیان، ئیتر هیچ چارمان نەماو ژیان نەما بۆیە بە ناچاری لەگەڵ دایکم و بابە گەورەو دایەگەورە دا هاتینە شار، تا ئەوکاتەی دایەگەورەو بابەگەورەمان مابوو کێشەی ئابووریمان نەبوو، بە چەند ساڵێك دوای مردنی

ئەوان باری ئابووریمان تێکچوو. من وازم لە قوتابخانە هێناو دەستم کرد بەکار تا بژێوی خۆمان دەربهێنم.

کرێچـی بوویـن لەبەرئەوەی توانای دانی کرێمان نەبـوو ناچار بووین لە خانووە بێ تاپۆکانـی شـەهیدانی ئازادی خانویەکمان گرت بە کـرێ لەبەرئەوەی کە کرێ کەی کەم تـر بـوو وە ڕۆژانەش لە ژێر پردەکە حەماڵیم دەکرد، ئاردو برنج و شـەکرم بۆ خەڵکی باردەکـردو بۆم دەبردنەوە بۆ ماڵەوە. بڕوام پێ بکە تا توانیم کردوومە، لە دوایدا دایکە کلۆڵەکەشـم تووشـی شـەکرە بوو، هەرچی یەکم پەیدا دەکرد بەس بەشی ئەوەی دەکرد بیدەمـە داودەرمان و خواردن، ژیان زۆر سـەخت بوو ئەو پارەیە بەشـی نەدەکرد بۆیە منیش تەواو خۆم هیلاك کردبوو، لەبەر خاتری دایکم. چونکە زۆر ناڕەحەتی بە منەوە دی بوو، زۆر ئازاری لەگەڵ مندا کێشـابوو ئیتر بیرم لەخۆم نەدەکردەوە، ئەوەندە باری قورسـم هەڵگرتبـوو ئازار لاشـەمی داگیرکردبوو، هەرگیزیش لەبـەر خاتری دایکم نەم دەویرا ڕۆژێك لە ڕۆژان بڵێم ئازارم هەیە.

لەبەرئەوەی هەمیشە ئەو ئارام بێ بەدەست مەنەوە خەفەت نەخوا، ڕۆژێکیان دوو لۆری ئارد هات منیش تاوم دایە خۆم ئاردمان دادەگرت ئای لەو ڕۆژە ڕەشە، تەواو ماندووی کردبووم چەند فەردە ئاردێك مابوو لە ناو لۆرییەکە دا بێ ڕەحمانە شەڕیان لەگەڵ مندا دەکرد زۆران بازیان لەگەڵ منێکی لاودا دەکرد، تا بەدەممدا منیان دا بەزەوی دا لەبەرئەوە زۆرم لە خۆم کرد تەواو تاسام لەژێر فەردەکاندا لەناکاو بینیم چەند دڵۆپە خوێنێك لە ناوکمەوە هات. هیچ گوێم پێ نەدا، چونکە تەنها بیرم دەکردەوە کە بتوانم ئەوەندە پەیدا بکەم کە دەرزی شـەکرەکە بۆ دایکم دابینکەم، بێ سـوود بوو کەوتم. بەپەلە منیان بردە خەسـتەخانە، بەڵام نەم توانی بمێنمەوە لەبەر خاتری دایکم چاوەڕێی ئەوەم نەکرد کە چارەسـەرێکی پێویستم بۆ بکرێ هاتمە دەرەوە گەڕام هەتا کاری دیکەم دەستبکەوێ.

هەر حەماڵیم کرد، هەر کرێکاریم کرد هەتا ڕۆژێك چریکەیەك لاشـەی منی هەڵسان گوێکانـم پڕ بـوون لە گریەی بە کوڵی دایکە کلۆڵەکەم بینـم، هەر دوو چاوەکانی کوێر بووە بە بۆنەی نەخۆشی شەکرەکەیەوە. ئەوەندەی تر گلاراوم گرت، زیاتر لە جاران خۆم ماندو تر دەکرد ڕۆژ بە ڕۆژ برینەکەم گەورەتر دەبوو تا وام لێ هات توانام نەبوو بەسەر فەردەیەکی بیست کیلۆیدا کە هەڵی بگرم، هاوڕێم ئەوکەسانە زۆر بێ بەزەیی بوون کەسێ نەبوو کارێکی سـوکم پێ ببەخشـێ هێزو تواناشم نەمابوو کەسێکیش کاری نەدەدا بەمن سەرەڕای ئەو هەموو ناڕەحەتیەش پێیان دەوتم کوڕە تەمەڵەکە.

منیش تورەیی لاشـەمی پێچابوو تاوام لێ هات توانای هیچم نەما ڕۆژێکیان وویسـتم

سواڵ بکەم تا هیچ نەبێ کرێی خانوەکە دەربهێنم، هاوڕێ گیان زۆریان پێ کردم دەچوومە لای هەرکەسێ ئەم ڕستانەیان وەك سرود دووبارە دەکردەوە (تۆ لاویت برۆ کاربکە برۆ هیلاك بە برۆ ئارەق برێژە)، کەسێك لێم تێنەدەگەیشت بۆ ئەوەندە ئێوە بێ بەزەین؟

ئەچوومە بەردەم بارەگای هەر لایەنێك لە لایەنە سیاسییەکان منیان دەرکردو نائومێدیان کردم لەبەرئەوەی شوناسنامەکەم لەدەستدابوو، بەهەمان شێوە پەیوەندی کۆمەڵایەتیشم زۆرکەم بوو، لەبەرئەوەی هەر بەکاری ڕۆژانەوە زۆر خەریك بووم وە خۆنەکردنیشان بە خاوەنی باوکم لەسەر ئەو کێشە سیاسییانە بوو کە لایەنە سیاسییەکان کەوتووبوە ناویان لەیەك جیاببوونەوە کەسیان خۆیان بە خاوەنی باوکم نەدەزانی.

بۆیە لە دەرگای هەر هەموویان دەرکرام مەخابن هەر لەو شوێنانە دەرنەکرام، بەڵکو لە خانوەکەش دەرکراین تەواو بێ لانە بووین خۆم و دایکە کوێرەکەم لەبەردەرگای ماڵاندا دەسوڕاینەوە، هەردوکمان نەخۆش من خوێن وەك کانی فوارەی بەستبوو لەناو سکمدا ئافێراکەی دایکیشم بە کڵۆڵی و داماوی شەکرەو کوێری.

هیچ چارەمان نەما بەهەر شێوەیەك بوو نەم دەهێشت کە دایکم بزانێ کە من زۆر نارەحەتم بەدەست دەردو نەخۆشییەوە هەر لێم دەشاردەوە بۆئەوەی کە خەفەت نەخوات، بەڵام واهەستم دەکرد گومانێکی بۆ دروست بوو واهەستم دەکرد کە من بە کەسێکی ئیشنەکەر بزانێ. من هەرئەوەم پێ باش بوو کە نەهڵێم بزانێ کە من گیرۆدەی نەخۆشییەکی سەختم.

خودایە هاوارە پاشان خەڵکی ئێوەش هاوارە، دەوڵەمەندان، سەرکردەکان ئێوەش فریامکەون هیچ نەبێ ئاوڕێك بدەنەوە سەیرێکم بکەن منیش وەك کوردستانەکەتان خیانەتم لێکراوە هەروەك ئەو منیش داگیرتان کردووم.

هیچ چارم نەما ڕومان لە هەر شوێنێك دەکرد دەردەکراین ڕوویان وەردەگێڕا هەر جارەی بە قسەیەك دەیان تەزاندم جارێك بە ناوی ئەوەی کە لاویت جارێك بەناوی ئەوەی کە توانای کارکردنت هەیە، بە هەزاران جاریش توانجیان لێ دەدام بەوەشەوە نەدەوەستانەوە گومانی خراپیان پێ دەبردم کەسێ دەیووت ئەمە مەی خۆرە، کەسێکی تریش دەیووت ئەمە لەوانە تلیاك خۆربێ، یان ئەمە قومارچییە هەزاران قسەی ناشرینیان خستە دوای من، کەسێ نەبوو بڵێ ئەمە کوڕە شەهیدە! کەسێکیش نەبوو بڵێ خۆ ئەمە ژنە شەهیدە! ئای، ئای کە بێ هێزم، لەپاشاندا چارمان نەما چووینە لای کۆستەی چەم لەولا دەشتە حاجی فەتاح ناوێك باخێکی هەبوو ئەو رووی تێکردین خێمەیەکی بە نایلۆن لە ناو باخەکەی خۆیدا بۆ هەڵداین تا منو سەرکردەکەی دڵو ڕۆحو گیانو دایکە

كەساسەكەم بچينە ناوی.

هــاوڕێ گيــان ئای كە خەفەت بارم، ئای كە بێ هێزم، ئای كە لاوازم. خەســرەو چۆن دايكم بەجێيهێشتم، چۆنيش باوكم نەبينی ئەويش بەجێيهێشتم گريانيش بەجێيهێشتم دڵنيام كە تۆش بەجێمدەهێڵيت.

لە هەر هەمووی ناخۆش تر و ئاستەم تر سەد بريا ئەو ڕۆژەم نەدی بايە خۆزگەيش هەر نەبوومايە چوار ڕۆژ لەمەو پێش دايكم زۆر حەزی لە چا بوو، بە ناسكی و هێمنی پێی ووتم: ڕۆڵە سەرهەنگ زۆر گلەيم لێتە هيچ نەبێ بڕۆ تۆزێك كار بكە هەتا ئەوەندە پەيــدا بكــەی پيالەيەك چا بۆ مــن بكڕی زۆر حەزم لە چايە كــوڕم تۆم پەروەردە كرد تا لەژێر ســێبەرتا بحەسێمەوە بتەكەمە دياری تا مۆمە جوانەمەرگەكانی باوكت هەموو هەڵوەرێنم، كەچی تۆ لەتەنيشــتم دانيشــتوويت و هيچ ناكەی كوڕم زۆر بێ هێزم خەم هێرشــی بۆ هێنــاوم بۆنی مردن دەكەم تــۆ وات لێهاتووە كە نەتوانــی پيالەيەك چا بۆ سوكنايی ئەم دايكە كلۆڵەت پەيدا بكەی؟

ســەرهەنگ گيــان من قــەد تورە نابم لێــت، گلەيی بێ لێت زۆر گلەيــی بێ لێت كە ووشــەكانی لەدەم كەوتنە خوارەوە وەك كريســتاڵ بەسەر ڕۆحما شكانەوە قوڵپی گريانو هاوارو مەئيوســی لەنــاو قورگمدا قەتيس مابوو نەمدەزانی چــی بڵێم هەر چۆنێك بوو وەڵامم نەدايەوە گلەييەكەيم خستە سەرچاوم، بەڵام گلەييەكەی ژيلەمۆی كردمو كلۆكەی دامركاندمەوە. ئەوەندەم پێكرا لە خێمە شەق و شڕەكەماندا هاتمە دەرەوە بەرەو سلێمانی ڕێگام گرتە بەر زۆر ســەرما بوو ئازاريش جەستەمی هەژاندبوو خوێنيش ناوسكی داگير كردبووم.

ئەوەی كە پێم بوو تەنها ســێ دينار بوو ئەويش بەشــی نەدەكرد نەم زانی چی بكەم تەنها بيرم لەوەكردەوە كە پرم كرد بە كيسەيەك چاداو ڕامكرد بۆ بەد بەختی من تواناى ڕاكردنيشم نەبوو هەتا گەلە كۆمەكيان لێ كردم و منيان گرت ئەو خەڵكە هەروەك سەگی هــار بەربوونە جەســتەم لەهەموو لايەكەوە قاچو دەســتەكانيان منيان ماچ دەكرد، ئەی هاوڕێ گيان چەندە بێزار بووم نەم دەزانی چی بكەم من بەرەو مردن ڕامدەكردو ئەويش خۆی لێ دەشاردمەوە ناچار دەستم كرد بە هاواركردن بەدەم هاوارەكەمەوە ئەم ووت: من دزی دەكەم بۆ دايكە ئافێراكەم، بەڵام ئێوە دزی لە دايكی خۆتان دەكەن لە خاكی خۆتان بۆ ئەوەی خەڵكی تری پێ دەوڵەمەند بكەن ئای سەگ و گورگەكان.

وايان دەزانی كە هۆلاكۆيان گرتووە شەوێك لە زينداندا مامەوە زيندانييان كردم هەر چۆنێك بوو بەريانداموو گەڕامەوە بۆ كۆستەی چەم، بۆ كۆستەی خەم، بۆ كۆستەی خوێن

لە ژێر خێمەکەدا سلاوم کرد.

مەرگی دایکم پێی ووتم: بەخێرهاتی دایکیشــت تــۆ خۆش هاوڕێ گیان، تۆش خۆش سەرکردەکان، ئێوەش خۆش هەی دەوڵەمەندان چووم بۆ گۆڕستان بینێژم.

نەم توانی چونکە گۆڕەکە بە پارە بوو منیش هیچ پارەم پێنەبوو تا گۆڕێکی بۆ بکڕم، بەڕاســتی من خەڵکی ئەم وڵاتە نیم من تەنها خەڵکی گۆڕســتان و ئێوەش نامۆن بە من. هەتا ناچار بووم لە باخەکەی حاجی فەتاح ویستم گۆڕێکی بۆ هەڵبکەنم لەگەڵ ئەویشدا دڵــم پارە پارە بوو جەســتەی دایکە نازدارەکەم پێ بوو هەتاکو بیشــارمەوە، بەلام هیچ هێزم نەبوو قەبرەکەی بۆ هەڵکەنم ناچار ئەوەندە چاڵێکم بۆ هەڵکەند تا بتوانم تیایدا بیشارمەوە کفنیش نەکرابوو هەر بە سەر پۆشەکەی خۆیم بۆ کردە کفنێك و چریکەیەك لە گۆڕستان دەم هەژێنێت هاوڕێ گیان.

گۆڕستانیش میواندارییم ناکا من سەرهەنگ-م!! دێوە زمەی خەمی دنیا لە خەڵوەتێکدا بــۆ من کۆبۆتەوە هەرچــی خەمەکانی خۆتە لەگەڵ دەردەکانی منــدا بەبای کە بەدوای کەســوکاری منیش دا مەگەڕێ، بەلام ئەگەر ئەتەوێت بیان دۆزیتەوە باوکم ئەنفال-ە و دایکم کیمیابارانی هەڵەبجەیەو خانەوادەکەشــمان بالیسانو قەلادزەی بریندارە یان گۆڕی شەهیدی گوم ناوە هەر ئەتەوێت بەدوایاندا بگەڕێی فەرموو بپرسە بە دوای سەرهەنگێ بگەڕێ کە وون بووە، بە خوا خێرت دەگا کە بیان دۆزیتەوە.

گەر بینیتنەوە پیان بڵێ کە سەرهەنگ ئەوەتا لێرەیەو چاوەڕێی یارمەتی و کۆمەکی ئێوەیــە، کوای دایە گیان؟ ئەی تۆ بابە گیان؟ ها خەســرەو گیــان تۆ لەلام دەمێنیتەوەو دەبیتە میوانم یان تۆش بەجێمدەهێڵیت؟

ووتم: چی بڵێم سەرســام بووم بە ڕاســتی شەرمەزار بووم نازانم چی بڵێم، لە کوێوە دەست پێبکەم هەرچی یەك من بیکەم ناگاتە دڵۆپە فرمێسکێکی حەسرەتی تۆ سەرهەنگ گیان. لاشەم وەك شەق شەقەی منداڵ دەلەرزێت و ئارەقی شەرمەندەیی دەڕێژێم.

پێم ووت من لەگەڵ مێژوودا دەسەلاتم نییە هیچم پێ ناکرێ برای شیرینم.

ســەرهەنگ: ئەگەر ئەتوانیت تۆ یەك کارم بۆبکە من زۆر سوپاســت ئەکەم، ئەویش ئەوەیە کە گۆڕێك بکڕیت بۆ ئافێراکەی دایکم، لە ژیانی دا هەر بێ لانە بوو ئێستاش لە نەبوون و مردنیشــی هەر بێ لانەیە. خۆ ئەگەر تۆ ئەوەم بۆ بکەی ئەوە زۆر سوپاســت دەکەم ئەگەر خۆشم نەبەیتە لای پزیشکەکان هیچ گرنگ نییە.

ووتم: سەرهەنگ گیان دڵ لە دڵ مەدە هەموو کارەکانت بۆ بەجێدەهێنم ئەشت بەمە لای پزیشــکەکان. واز لەم قســانە بهێنە تۆ خۆت ئامادە بکە با بڕۆن بۆلای پزیشکەکە بە

پشتوانی خوای گەورە هەموو کارەکان ئاسان ئەبێ.

کاتێ چوین بۆلای پزیشکەکە دەستی کرد بە پشکنین و سەیرکردنی لە دوای تێڕامانێکی زۆر بە لاشەی سەرهەنگ دا پزیشکەکە ووتی: ئەم نەخۆشی یە پێویستی بە چارەسەرێکی گەورە هەیە، ئەم جۆرە چارەسەرکردنەش یان دەبێ ببرێ بۆ ئێران یان بەرەو هەندەران ئەویــش پارەیەکــی زۆری دەوێت ئەگــەر بۆ ئێرانی بەرن ئەوا نزیکــەی ٢٥ هەزار تا ٣٠ هەزارێکی تێ دەچێ منیش سەبوریەکم پێ هات، چونکە ئەو پارەیەم هەبوو.

بردمـــەوە بۆماڵی خۆمان تا لاشـــە لاوازەکەی کەمێ بحەوێتـــەوە ئەو ڕۆژەمان بردە ســـەرو بەیانـــی کە ڕۆژ بووە بە خێرایی چوومـــە لای مجەوەرەکەی مزگەوتی بن تەبەق و بۆم باســـکرد کە ئافرەتێ مردووە دەمانەوێت بیشـــۆین، ووتی خێزانم ئەو کارە دەکات لەگەڵی دا ڕێکەوتم ئەوەمان ئامادەکرد دوایی چووم بۆ گردی ســـەیوان، لەوێش گۆڕێکم بـــۆ کڕی لەلای گۆڕهەڵکەنەکان هەموو کارەکانم ئەنجامدا، پاشـــان بۆ ئەو براو ئازیزانە کە لە مزگەوتا دەمناســـین ئاگادارم کردنەوە لە کێشـــەکەی سەرهەنگ، هەموویم بۆ باس کردن ئەوانیش جوامێرانە ئامادەیی خۆیان نیشـــانداو بە خۆشحاڵی یەوە، کە هەموو لەو خێرە گەورە بەشداری بکەن.

بۆیە هەموو ئەو برایانە هاتنە لای سەرهەنگ بۆ دڵنەوایی و هاودەنگی ئەو.

ســـەرهەنگ ئەم کۆبوونەوەی بەلاوە زۆر ســـەیر بوو بزەی خۆشـــی و شـــادی لەســـەر سنگی هێلانەیان کردبوو، بێ دەنگی باڵی کێشا بوو بەسەر سەرهەنگ دا هەر بۆیە کاتی نوێـــژ بـــوو ووتمان باجەماعەتـــێ بکەین دوعای خێری تیا بکەن بۆ هەموو موســـڵمان و ئەم برا شیرینەشـــمان هەر چۆنێك بوو ســـەرهەنگ-یش لەگەڵمان بەشـــداریکرد و پاش تەواو بوونمان لە نوێژەکە ســـەرهەنگ زۆر بە قوڵی بۆ دایکی ئەگریاو هەموو لە دەوری کۆبووینەوە دڵنەوایمان دەکرد. دوو برای خۆشەویست ئامادەیی خۆیان نیشاندا بۆ ئەوەی سەرهەنگ ببەنە ئێران هەموو مەسرەفێکی بکەن تا کارەکەی بە ئەنجام بگات.

بەڕاســـتی من لە خەم ڕەخسام ئیتر ئارامم گرت دڵنیا بووم، بەڵێ چوین بۆ کۆستەی چـــەم و دایکی ســـەرهەنگ-مان لە چاڵەکـــە دەرهێنایەوەو کفن و دفنێکی باشـــمان کرد پاشـــان بەرەو ســـەیوان بەڕێ کەوتین تا جەستەکەی بە خاك بسپێرین خەڵكێکی زۆر لە ئەهلی مزگەوت دوامان کەوتبوون ئامادەیی خۆیان نیشـــان دا مەلامان لەگەڵ بوو، بەڵام ســـەرهەنگ بە مات و مەلولی لەولاوە لە لێواری کۆنکرێتێکی گۆڕێکدا دانیشتبوو بە کوڵ دەگریا پاشـــان ســـوپاسو پێزانینی خۆی بۆ خەڵکەکە دووبارە کردەوە دەستی بۆ ئاسمان بـــەرز کـــردەوە کە دوعـــای خێر بکا بۆ تەواوی ئەو براو دۆســـتانەی کە لەم مەراســـیمە

بەشداریان کردو کۆمەکیان کرد، بەڵام لە پڕ سەرهەنگ بەلادا هات و کەوت هەموو لێی کۆبوونەوە منیش ڕانم خستە ژێر سەری و بە هێمنی چاوی بەرز کردەوە پێ ووتم گەردنم ئازاکە.

ووتی: دایکم ئارەزووی میوانداریم دەکا، ئەگەر گۆڕێکیش بۆ من ئامادەبکەن خێرتان ئەگا.

دەستی خستە ناو دەستم چاوەکانی بەرزکردەوە بە ئارامی سەیرێکی منی کردەوە پاشان چاوەکانی لێك ناو ئەویش بۆ دواجار ماڵئاوایی لە هەمووان کرد بە میوانداری دایکی شاد بوو. ئەمجارەیان گریان هەموومانی کردە میوانی خۆی چریکەیەك سەرهەنگ خەو لێ دەخات، بۆیە هەر لەسەر گۆڕەکەی ئەم دێرەم نووسی کە:

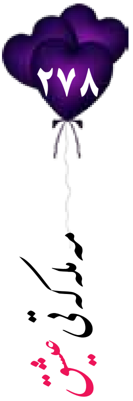
چریکەیەك سەرهەنگ بە ئاگا دەهێنێتەوە

سەرهەنگ و خاك

ئەم شەو
دڵم کۆچەرێکی شێتە
وەك یعقوب
لە ترساندا شەوڕێ دەکەم
عاصێك
ڕاوم دەنێت
کە بزاری ڕاستی خەیاڵم دەکات
ڕۆمانێکی خۆشەویستی بەجێدەهێڵێت
یوسف
لەزینداندا پڕ شەرم دەکات
خۆشەویستی ئێمە.. گوڵە
خۆشەویستی ئێمە.. شەرمە
خۆشەویستی ئێمە.. چییە؟
بەدوای تاجی سەری کام شا ڕێکەوتوین
ڕەهەندی کام بیر
ووروژاندوینی؟

ڕەهێڵەی کام ئەندێشە
کۆیلەی کوردوین؟
ڕێژینی کام ژیان
هەژاندینی؟
هێژایان من دەڵێم
بەسە با ئیتر شعر لە گۆڕنێم
لەجیاتی کێلی گۆڕەکەی خامەکەم دادەنێم
کفنەکەی پەڕاوی سپی شعرەکانمی تێوە دەئاڵێنم
بە ووشەی خنکاو
گۆڕەکەت پڕدەکەمەوە!
گوڵ بارانی گۆڕەکەت بە هەناسەی شاعیران دەکەم
شعر، نانە، شعر، خەمە، شعر، بۆنە
شعر گوڵاڵە سورەی وەرزی بەهاری ستەمە!
من نازانم بۆ هەمیشە خەواڵوم دەکەن
لە جیاتی عەتر، مەرگ بارانم دەکەن
من دەمەوێت هۆنراوەیەك مارەکەم لە خاك
تا سەرهەنگ لەدایك بێت
بە لەدایك بوونی لە باوەشی خاکی دایکی دەمرێت.

کۆتایی سەرەتایەکی نوێی مەملەکەتی عیشق-ە

زۆر ماندوو بووم، زۆر هەوڵمداوە زۆریش گریاوم، زۆرم پەیدا کردووە و زۆریشم لەدەست داوە.

وا ئەم ساڵ کە ساڵی ٢٠١٧یە دەبمە ٤٠ ساڵ و ژیان دەکەم، هەستدەکەم یەك سەدەیە من دەژیم.

ئەوەی خۆشەویست بوو لەدەستم داون یاخود باشترە بڵێم خۆشەویستانی زۆرم لەدەستداوە. ئەوانەی کە ماونو خۆشەویستن هێندەی ئەوانە نین کە ڕۆشتونەتە جێگای حەقی خۆیان، ئەگەر هیوایەکی نوێ و پاشان ڕێگری نەکرایە لە مردن بەدەستی مرۆڤ خۆی دەمێك بوو ئارەزووی چوونم دەکرد بۆ لای ئازیزان.

شەوێکیان بەدەم گریانەوە ئارەزوی مردنم دەکرد، بەدەم خۆمەوە سۆزێکم دەکردو دەمووت:

ئەوا ڕۆیشتن ئازیزان.. بەجێیانهێشت هەوارگەی ژین
ساراو دەشت و کۆی دڵی من.. لەسایەیدا بوون بە برین
مردن وەرەو لام چۆڵ مەکە.. کەی میوانداری من دەکەی
منئازیزانمهەمولایتۆن..کەچیتۆخۆتملێووندەکەیت
دە وەرە دەی هەوارگەی ژینی من بێ پەرژینە

ئەم غوربەتەو سەرماو سۆڵە هەناوی منی لەتکردووە

تۆ سەرێك بدە لەم ژینەم بزانە تـامـەزرۆی چییە

کەتۆهاتیبمبەرەوەبۆخلودودامبماڵەلەمژینەنەهامەتییە

مانای وانییە کەسێکی فاشیلم لەژیاندا، نا- بڵکو سوپاسی خوای پەروەردگارم دەکەم لەسەر ئەو هەموو نازو نیعمەتەی بەمنی بەخشییوە.

لە پارە، لە گەنجی، لە ژنی باش، لەمنداڵی جوان، لە باشترین ژیان، لە لەش ساغی، لە سومعەی باش.. هتد

ئاوات خواستنیش بە مەرگ تاوان نییە، لە قورئاندا چەندین کەسی باش ئاواتیان بە مەرگ خواستووە وەك خاتوو مەریەم دایکی عیسا سەلامی خوای لێبێت وەك پێغەمبەر یوسف.. هتد

لێرەدا ئامانج لەم بەسەرهاتانەی ژیان کە بۆ ئێوەی بەڕێزم باسکرد پێ پێگەیاندنی ئێوەیە، چونکە هەستدەکەم قسەی ئەکادیمیو چوونە ناو باسە ئاکارییەکان هێندەی چیرۆکێك کاریگەری ناکەتە سەر ناخی ئێوەی هاونیشتمانیم.

لەڕاستیدا ناخ و سایکۆلۆژیەتی ئێوەم باش وورد کردۆتەوە، لێتان ناشارمەوە ئەگەر بڵێم یەك بەیەکتان دەناسمو لە ناو ناخیشتاندا یاری دەکەم. بڕوابکەن کەمم وتووە، نەك لەبەرئەوەی زانام یاخود خوانەخواستە لە زانستی غەیبی دەزانم یان پەنا دەگرم بەخوا فاڵ بگرمەوە، نا بەڵام دەرئەنجامی ژیانم لەگەڵتانداو تێکەڵبوونم بە کچانو کوڕانو بە پیرو پیاوان و ژنان ئەو ئەزموونەی داومەتێ، کە بەڕاستی شانازی بەخۆمەوە دەکەم کە لەخزمەتی ئێوەدام. ئەمەش لە ئێوەوە دەستم کەوتووە، کەسوپاسی مەعبودم دەکەم لەسەری.

بڕوابکەن دەمتوانی بەزمانێك بنوسم کەس لێم تێنەگاتو بڵێم ڕۆشنبیرم و دەتوانم ووشە ڕێکبخەم و یاری بە ئەدەبیات بکەم، بەڵام زۆر حەزمکرد بەناختاندا شۆڕ ببمەوەو لەگەڵ ناخی ئێوەدا قسە بکەم، هەستدەکەم سەرکەتوو بووم، دووبارە سوپاس بۆ خوا.

ئەم ئوسلوبە ڕاستە ئیرتجالییە گرتومەتە بەر، واتا شتی ئاسایی‌و سادەو زمانی ناو خەڵکی ئاساییە. ئەدەبی ئیرتجالی ئەدەبی کلتوری ناو شەقامە، ناواخنەکەی پڕیەتی لە ڕۆشنبیری قورس، بەڵام بەزمانێکی سادە. ویستومە بۆ دکتۆرێك قسە بکەم، لەهەمانکاتدا بۆ عەرەبانچییەکیش، لەگەڵ ناخی کچێکدا قسەم کردووە، هەستم کردووە کوڕیش دڵی لامە، قسەم بۆ قوتابییەکی زانکۆ کردووە، لەهەمانکاتدا بۆ دەیان کەسی سەرەتایی کە تەنها توانای خوێندنەوەیان هەیە. ویستومە ئەوانیش بدوێنم، ئەم ئوسلوبە- ئسلوبی

قورئانییه.

چۆن؟

خوای گەورە ئاماژەی بەوە کردووە کە باسی چیرۆكو مێژوومان بۆ دەکات دەفەرموێت بۆئەوانەی کە خاوەنی بیرنو هزرڤانن ئەوانە دەبێت بیری لێبکەنەوە، کەواتە ئەم ئاماژەیە بۆ ئەوەیە کە وانەی زۆر گرنگی تێدایە وەك دەفەرموێت: (فَاقْصُصِ القَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ) الأعراف: ١٧٦

چیرۆك و بەسەرهاتەکان دەبێتە هۆکاری پەند ئامێز بۆ خەڵکی.

کەواتە مێژوو زۆر گرنگە، دەبێت هەموو ڕەهەندەکانی بخوێنینەوە. ئەمە چیرۆك نییە، ئەمە ڕەهەندی واقیعی کۆمەڵگاکەمانەو مێژووە. واتا زانستی مێژووە، ڕەهەندەکانی خوێندنەوەی من بۆ مێژوو بریتیە لە:

ڕەهەندی یەکەم: توراسی میللەتەو گەنجینەیەتی.

ڕەهەندی دووەم: پێوەری گەورە پیاوانییەتی بۆ دروستکردنی شارستانییەتیو ڕۆشنبیری.

ڕەهەندی سێیەم: یادگارو ئەلبومی خەڵکەکەیە وەك شیعرو ژیانی ڕۆژانەیان.

ڕەهەندی چوارەم: پەندو ئامۆژگاری لەسەر وەردەگیرێتو خەڵکی لەسەر پەروەردە دەکرێت.

ڕەهەندی پێنجەم: ئەزموونی پیاوچاكو خراپەکاران ئاشنا دەکەیت بە ئەزموونت.

ڕەهەندی شەشەم: مێژوو زانستێکی ڕابووردووە سودی هەیەو پاڵپشتە بۆ ئێستا، باشترین ئەزموونە بۆ داهاتوو.

ئێستا لەوانەیە هەست بکەن لەناو ئەدەبیاتێکی ئیرتجالیدا، ئەدەبیاتێکی ئەکادیمیتان ناسیوە بەبێ ئەوەی ماندوتان بکەمو هەمووتان حەزتان پێکردووە بە تەشویقەوە خوێندوتانەتەوە.

لەهەمووی گرنگتر وەرزشتان پێدەکەم بۆ ئەوەی سەر لەنوێ کلتوری خوێندنەوە فێربن، کە ماوەیەکی زۆر دوورو درێژە خوێندنەوە لەناو ئێمەدا نامۆیە، ئەزانن؟

وویستم فێری ئەوەتان بکەم کەژیان بریتی نییە لەکات، بەڵکو ژیان بریتییە لە ئێمە.

ئەوە کات نییە کە دەڕوات، بەڵکو ئەوە ئێمەین کە دەڕۆین!

ئەمەوێت پێتان بڵێم خوای گەورە هەمیشە خۆشیدەوێن، بەو مەرجەی تەکەبورمان نەبێت و خۆمان بەزل نەزانین لەئاستی تەوبەکردنو تاوانەکانماندا.

هاوینی ساڵی ١٩٩٥ زۆر تەوبەم کردو تەوبەکانم شکاند،

شەویکیان پەروەدگارم لە خۆم ڕەنجاند ئیتر وامزانی خوا خۆشی ناویم چوومە ناو جێگاکەم چەند دلۆپێك لە فرمێسك بەچاومدا هاتە خوارەوەو خەوم لێکەوت.

بەیانی دایکم خەبەری کردمەوەو ووتی: نازانی ئەم شەو چ بارانێك باری.

لەمەملکەتی عیشقدا ئەوەم بۆباسکردن ناڕاستەوخۆ کە خوای گەورە کەی پێت پێدەکەنێ.

ئەوکاتەی کە نزا دەکەیت و لات وایە مەحاڵە کە نزاکەت گیرا بێت.

ویستم پێتان بڵێم ناوچاوانمان هەموو بخەینە سەرخۆڵ بۆ سوجدەبردن، تەنها شایەنی عەزەمەتی مەعبودمان الله یە، یاخود فێربن و بڵێن:

یا فتاح

واتا کلیلی دڵی من لەدەستی زاتی تۆدایە

بۆنی نایابی بەهەشتت لە هەموو ناوو سیفاتە جوانەکانتایە

ئەیانخەمە سەر برینەکانی دڵم

فەرمووتە الجبار..م

واتا تۆڵەی دڵشکاوان وەردەگریتەوە

فەرمووتە الشافی..م

واتا زاتێکە کە شیفای هەموو برینە قوڵ و بێدەرمانەکان ئەدات

هەوای دڵمان سوك دەبێت کاتێك کە زمزمەی ناوە جوانەکانت دەکەین لەگەڵ سیفاتە بەرزەکانت.

ئەمەویت لە مەملکەتی عیشقدا فێربین بڵێین حەزرەتی مەعبودی ئێمە تۆ نزیکی زۆر دڵنیياین، بەڵام ئەوە ئێمەین ڕەگی گەردنمان نادۆزینەوە، بمانبەخشە بەگەورەی خۆت بەجدی وویستم فێربین کە هەندێکجار خوای پەروەردگار ئەوەندە زوو بەدەم داواکاریەکانمانەوە دێت، کە بڕواناکەین ئەوە لەلایەن خوای موتەعالەوە بێت، بەڵکو دەڵێین بەخوا شانسێکی باشمان هەیە.

بۆیە دەبێت بڵێین: پەروەردگارا ئێمە هەموو بێچارەین تەنها زاتی بەرزت چارەیە.

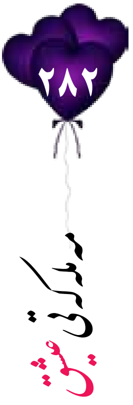
ئێمە هەموو بێدەسەڵاتین تەنها زاتی بەرزت دەسەڵاتدارە.

مەملەکەتی عیشق بریتی بوو لە:

هەمیشە سەرم بەرزە، چونکە لای سەروومەوە خوای گەورەیە

کەواتە پێویستە بڵێن: اللهم اغفر لی

کە ئەمانەتەکەتم پیس و ڕەش کردۆتەوە

اللهم اغفر لی

که من ئەو منە نیم کە پێت سپاردم

اللهم اغفر لی

کە زاڵم دەرچووم ئەو پەیمانەی بەتۆم دابوو شکاندم

اللهم اغفر لی

خوایە لێم خۆشبە، شکستەم بەخۆم، سەربەرزم بە زاتی تۆ

کەواتە منیش ویستم لەم مەملکەتەدا بڵێم: کاتیك دەتەوێت ژیانو هەستو نەستی خۆت بنوسیتەوە، ڕێگا مەدە کەسێکی دیکە لەجیاتی تۆ قەڵەم بگرێ بەدەستیەوە.

نمونەی وەك تۆ تەنها یەك دانە هەیە لەهەموو جیهاندا، کەواتە قەدری خۆت بزانە هاوڕێ گیان.

ئاگاداربن لەوەی مەملەکەتی عیشق پێی ووتین: ئەوەی خوای پەروەردگار دەیبەخشێت کۆتایی نییە، ئەوەی کەخەڵکی بیبەخشێت بەردەوامی نییە.

ئەم مەملەکەتە ووتەی تایبەتی هەیە بریتی بوو لەوەی کە پێی ووتین:

سەختە قەڵەم بیتو دڵتەنگ نەبیت

لەگەڵ تیغدا ڕێ بکەیتو بەرد نەبیت

سەختە کەدڵت بتاشن بەقەڵەمدادەرو پێبکەنیت

لەگەڵتا بجەنگنو تۆ هەر لەخەیاڵدا بیت

لە دەردی دڵی شاعیری عاشق بنوسیت

لەگەڵ خەڵکی سەد ڕەنگدا هەمان ڕەنگ نەبیت

هەروەك قەڵەم پاڵبدەیتەوە بەیەك قاچ، بەڵام

هاتە سەرەی خۆت شەل نەبیت

سەختە بزانیتو لێو لە لێو نەترازێنیت

سەختە خۆت بیتو بێ ڕەنگ نەبیت

کاتێك کە قەڵەمی دایە دەستم حەزرەتی ئوستاز

ووتی خوای پەروەردگار وویستویەتی کە دڵتەنگ نەبیت

لێم تێگەیشتن؟ کۆتایی پێبهێنم؟

نا بڕواناکەم تۆزێکی ترتان بۆ باسدەکەم.......

لێرەوە سەرەتایەکی نوێیە قۆناغێکی تر دەستپێدەکات، دەشێت لە بەشێکی تردا بێمەوە لاتان و ژیانێکی تر بۆ ئێوە باسبکەم، کە ئەمجارە لێوان لێو بێت لە ئەزموونی

پیاو و پیریەتی.

ئێستا وامان لێهاتووە لەم کۆمەڵگایەدا هەرچی دەکەین ئاساییە، بەس گرنگ ئەوەیە خۆمان نەبین، دەبێ هەوڵبدەین کە خۆمان زیندوو بکەینەوە، چونکە ئەم جیهانە زۆر گەورەیە جێگای هەمووومان دەبێتەوە، پێش ئەوەی کە تۆ جێگای خەڵکی تر بگریت، جێگای واقعی خۆت بدۆزیتەوە.

پێویست ناکات هەموو شەوێك ئەو درۆیـە بکەین‌و بڵێین دەچین دەخەوین ئەو سەرینەمان لێ ببێتە سینەماو بە ڕابوردوماندا بچینەوە.

یان پەنجەرەیەکمان بۆ دەکرێتەوە بەدەم گریانی ڕابوردومانەوە سەر دەنێینەوە.

کێشەکەش لەوەدایە ناتوانین تا ئێستاش ئەوەی ئەمانەوێت بیڵێین.

ئینجا بە ماندوو بونێکی زۆرەوە دەڵێمەوە پێتان بۆیە

ناگەینە مەملەکەتی ڕاستی، حەتمەن خەلەلێك هەیە.

دوای تۆزێك لە ئارامی هەستدەکەم چاککردنی خەلەلەکە دەبێت بەچاکسازی‌و ئیرادەی ئەبوبەکر بێت

دادپەروەی عومەری لەگەڵ بێت

بە بەخشینی عوسمان بوونی هەبێت

بە ئارامی عەلی دروستدەبێت

واتا بە شۆڕشی هاوەڵانی محەممەد چارەسەر دەکرێت ﷺ تەواو بووم، بەڵام لە بەشی یەکەمدا لە کوێدا کۆتایی هاتووە، لە بەشی دووەمدا لەوێوە دەست پێدەکەینەوە.

کەواتە لێرەوە سەرەتایە نەك- کۆتایی.. جاری دانیشن بەخێر...

(فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ)

جا لە ئایندەدا ڕۆژێك دێت، ئەم قسانەی منتان بێتەوە یاد، ئێستاکەش من خۆم‌و کارو بارەکانم دەدەمە دەست خواو پشت بە خوا دەبەستم، چونکە بێگومان خوا بینایە بە بەندەکان.

پێڕســـــــــــــت

٢٨٥